

OKUL MÜDÜRÜNÜN GÜNLÜĞÜNDEN

KADİR KESKİN

*“Vizyonumuz çağın beklediği donanımlı ve
nitelikli bireyler yetiştirmektir”*

İstanbul 2020

www.erguvanyayinevi.com

OKUL MÜDÜRÜNÜN GÜNLÜĞÜNDEN

Kadir Keskin

ERGUVAN YAYINLARI

Edebiyat/Kişisel Gelişim-Makaleler: 5

Yayın No: 121

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mekki Yassıkaya

KAPAK TASARIM

Yunus Karaaslan

SAYFA DÜZENİ

ademşenel.com

BASKI-CİLT

Akpınar&Huzur Yayın Dağıtım Paz. Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mah. Çatalçeşme Sok. Yücer Han No: 46/1
Cağaloğlu / Fatih - İstanbul
Matbaa Sertifika No: 44713

1. Baskı: Aralık 2020

Kültür Bakanlığı

Yayıncı Sertifika No: 45499

ISBN: 978-605-9634-42-7

Copyright © Erguvan yayınları 2020

Bu eserin bütün hakları anlaşmalı olarak Erguvan Yayınları'na ve Kadir KESKİN'e aittir. İzinsiz, tamamı veya bir kısmı hiçbir ortamda kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Kaynak göstermek şartıyla eğitim amaçlı alıntı yapılabilir.

OKUL MÜDÜRÜNÜN GÜNLÜĞÜNDEN

KADİR KESKİN

Klodfarer Cad. No: 12 Nusret bey Apt. Bodrum Kat
Sultanahmet-İstanbul

Tel-Faks: 0212 516 52 62/ 0533 557 11 08

Kadir KESKİN: www.kadirkeskin.net/kadirkeskin45@hotmail.com

erguvanyayinevi@gmail.com

www.erguvanyayinevi.com

KADİR KESK N: (Manisa Lisesi Emekli Müdürü)

1944 Afyon Dazk rı-  iftlik doğumlu. İlko-kulu kendi köyünde, ortaokulu dışarıdan bitirdi. İzmir İmam-Hatip Lisesi'ni 1965'te, aynı yılın Eylül ayında da Balıkesir-Savaştepe Öğretmen Okulunu dışarıdan bitirdikten sonra Konya yüksek İslam Enstitüsü'n  (İlahiyat Fakültesi) 1969 yılında bitirerek Çanakkale/Biga'da öğretmenlik hayatına başladı. Yedek Subay askerliğini yaptıktan sonra Manisa Salihli Lisesi'nde öğretmenliğe devam etti. Salihli 50. Yıl Ortaokulu Müdür Başıyardımcılığını yaptı. Daha sonra Kırkağaç Lisesi Müdürü olarak atandı. Oradan zamanın şartları içinde Manisa Yunt Dağı Osmancalı köyü Ortaokuluna öğretmen olarak tayin edildi. Bir müddet burada çalıştıktan sonra 1980 yılında Manisa Lisesi Müdür Başıyardımcılığına getirildi. Manisa Lisesi Müdürü emekli olunca da 1998 yılına kadar 18 yıl bu lise'nin müdürlüğünü deruhte etti. Ve meslek Hayatının yarısı bu okulun idaresinde geçti.

Yazar, meslek hayatı boyunca eğitim alanında önemli çalışmalar yaptı. Öncelikle Almanya'nın İngolstadt şehrindeki Apian-Gymnasium ile Manisa Lisesi'ni kardeş okul yaptı. Bu kardeşlik ilişkisi iki okul müdürlerinin gayretleriyle şehirlere de yansıdı. Manisa ile İngolstadt'ın kardeş şehir olmalarını sağladı. Avrupa'ya açılan bu kapı sayesinde Manisa'da birçok okul bu imk nlardan yararlandı. Yazarın müdürlüğü sırasında kendi okuluna:

1- Hibe olarak komple fizik – kimya laboratuvarı,

2- Manisa  ıraklık Eğitim Merkezine de eğitim amaçlı 4 adet çıplak motor

3- Manisa Belediyesine de makam aracı kazandırdı.

4- Bu ilişkileri gerçekleştirmeye vesile olduğu için Almanya İngolstadt Belediyesi tarafından kültür nişanı verildi.

Emekli olduktan sonra bir süre İzmir  zel Bornova Kolejinde  alıştı. Bilahare Almanya'da Türk çocuklarının din eğitimi çalışmalarında bulundu. Almanya'dan döndükten sonra Manisa'da yoksul aile çocukları için  cretsiz Manisa Belediyesi Eğitim Merkezi **MABEM** dershanesini kurarak bu dershanenin üç yıl kurucu müdürlüğünü yaptı. Dar gelirli ve yoksul aile çocukları için geliştirdiği ücretsiz dershaneciliğin alt yapısını Balıkesir'de ve diğer bazı illerde oluşturarak açılmasını sağladı. Soma'da da yine dar gelirli aile çocukları için  cretsiz Soma Belediyesi Eğitim Merkezi **SOBEM**

dershanesini kurdu ve üç yıl da **SOBEM** dershanesinin kurucu müdürlüğünü yaptı. 55 yıldır fiili eğitimin içinde bulunan Eğitimci Yazar Kadir KESKİN, halen Manisa'da Özel Hedef Koleji Avrupa Proje çalışmalarını yürütmekle birlikte, ortaokullarda, liselerde, üniversitelerde ve cezaevlerinde ilgi gören eğitim seminerlerine ve konferanslarına devam etmektedir.

Manisa'da eğitime olan katkısı ve eğitim içerikli kitapları ile 23 Aralık 2017 günü "**Şehrin Hazineleli Vefa Buluşması'nda**" Manisa Valisi Sayın Mustafa Hakan GÜVENÇER tarafından ödüllendirildi.

Bu güne kadar liselerde, üniversitelerde, cezaevlerinde ve yurt dışında verdiği eğitim semineri ve konferanslarının sayısı 389 olup, halen eğitim seminerleri ve konferansları yoğun bir şekilde devam etmektedir. Ayrıca Yeni Manisa Gazetesi, Manşet Kuzey Ege TV. Gazetesi ile Manisahaber, Manisa Haber Ajansı, Tarihistan. Org ve Denizli Anadolu Güneşi internet sitelerinde de eğitim üzerine köşe yazıları yazmaktadır.

Kadir Keskin'in Yayınlanmış Eserleri:

- 1- Okul Müdürünün Günlüğünden (14 Baskı)
- 2- Kırk Gün Kırk Programlı Yaz tatili Dini Bilgiler Kitabı (25 Baskı)
- 3- Yalancılar Kahvesi
- 4- Manisa'da Vakıf Eserleri ve Manisa'da İz Bırakanlar (2. Baskı.) (Manisa İl Özel İdaresi tarafından yapıldı)
- 5- MABEM'li Öğrencilerin İçinden Gelenler
- 6- Eğitimde Fırsat Eşitliği (Proje Çalışması)
- 7- Telifisi Mümkün Olmayan Pişmanlıklar

Kadir Keskin'in Bugüne kadar verdiği konferanslar, konuları ve yerleri:

- 1- Eşlerin ve Gençlerin Hayal Dünyasından Gerçek Hayata Pişmanlık içinde Uyanışları (Üniversite öğrencileri için)
- 2- Eğitimde Hedef ve Kendine Güven- Başarılı ve başarısız öğrencilerin İtirafları (Ortaokul ve Lise öğrencilerine yönelik)
- 3- Eğitimde İki Anne Örneği (Veliler İçin)
- 4- Öğretmen - Öğrenci ve Veli ilişkileri (Eğitim fakültelerinde okuyan aday öğretmenler için)
- 5- Değerlerimize Rağmen Neden Buradayız? (Ceza Evleri için)
- 6- Ailede Telifisi Olmayan Pişmanlıklar (Aileye yönelik)

İletişim: kadirkeskin45@hotmail.com/ 0505 772 44 40

*Bu kitabı
çok sevdiğim torunlarım Serra Nur,
M. Furkan Balsoy ve Batuhan Kadir Keskin ile
vefakâr öğrencilerime ithaf ediyorum.*

İçindekiler

14. Baskı Editörünün Notu:	13
Sunum 1	14
Sunum 2	16
14. Baskı İçin Önsöz	19
15. Baskıya Önsöz.....	21
Giriş.....	25

Birinci Bölüm

-ÖĞÜTLERİMİN ÖNCELİĞİ GENÇ MESLEKTAŞLARIMA-

İlk Dersim (Yeni Öğretmenler İçin).....	47
Zor Şartlarda Öğrencilik.....	52
Stajyer Öğretmen	54
İnsan Nefsi Azmaya Görsün	57
Öğretmenimin Hayat Dersi.....	59
Kalem ve Gözyaşı.....	61
Müdürün Böylesi de Vardı.....	62
Böyle Müdür Olur mu?.....	66
Müdüre Bak Müdüre!.....	69

İkinci Bölüm

-HASBİHALİM MESLEKTAŞLARIMLA-

Mehmet'in Kalbini Göremedim	73
"H. Ş."nin Üniversitede İken Yazdığı Mektup.....	77
Ürkek Bakışlar.....	79
Nefis ve Necis Kokular	82
Sınıftan Atılan Öğrenci	84
Güzel Gözlü Kız.....	85

Ortopedik Ayakkabı.....	88
Küçük Öğrencinin İçki Macerası	91
Tuba Konuşmuyor	95
Beni Mahcup Eden Öğrencim.....	96
Ev Resmi Çizerken Yakalandı, Mimar Oldu.....	99
Yere Atılan Çöp	100
Yüzme Bilmeyen Giremez!.....	102
Yaramazlıkta Sınır Tanımayan Öğrenci.....	104
Bira İçen Kız öğrencim.....	109
İdeoloji Gözleri Kör Edince	113
Hür Kürsü.....	115
Ökçeleri Basık Ayakkabılı Öğretmen	120
Genç Müdür Yardımcımın Öğrettikleri	122
Öğretmenden Beklenen Davranışlar.....	126
Tembel Öğretmenlerin Kulakları Çınlasın	128
Öğrencilerin Öğretmenlerinden En Çok Şikâyet Ettiği Konular	129
Gönüllerde Taht Kuran Öğretmenler	130
İdeal Öğretmen	131
Öğretmenin Altı Hatası	132
Kusur Kabul Etmeyen Meslekler	133
Pişmiş Aşa Soğuk Su Katan Müdür Yardımcısı	135
Bayrak Merasimine Gelmeyen Öğrenci.....	139
Hocam Diplomamın Yarısı Sizin.....	143
Müdür Bey, Arkadaşlarımla Saçını Kesme	145
Okul Tuvaletinde Ders Çalışmak.....	148
Buket	151
SOBEM'in Güzel ve Şirin Kızı S.....	153

Üçüncü Bölüm

-SÖZÜM EBEVEYNLERE-

Dilek ve Şikâyet Kutusunun Kurtardığı Hayat.....	157
Baba Böyle Yapar mı?.....	161
SOBEM'de Oyuncak Araba	164
İki Öğrencinin Erik Kavgası	168

Ergenlik Çağındaki Çocuklarımızla Doğru İletişimin Yararları.....	176
Lise Çağındaki Kızların Yaşadığı Gizli Gerçekler	180
İyi Örnekler de Var	183
Bu da Basından.....	184
Oğlumdan Öğrendiklerim	185
Evlatlarımızın Adına Karar Vermenin Zorluğu	187
Çocuğun Geleceğine Ailenin Etkisi	190
Çağdaş(!) Bir Velim.....	192
“Ben O Öğretmeni Döveceğim Ama Bakalım Ne Zaman”	195
“Benim Oğlum Yorulmamalı”	198
Anneler Babalar İçin Anakurt Yavrukurt Masalı	200
Babasının Elini Tutan Delikanlı	202
Eğitimde İki Anne Örneği	205
Eğitimden Ne Anlıyoruz?	209
Velilerimin İtirafıları.....	212
Büyük Şeytanı Sevindirmeyin.....	215
Huzurun Resmi.....	220
Çocuklarımızı Yabancı Kültürlere Kaptırıyoruz	
“Bir Liselinin Ürperten İtirafıları”	225
Kızılderili Çocuk.....	228
Arkamızda İyi Bir Fabrika mı İyi Bir Evlat mı?.....	231
Öğretmenim İntihar Edecek	233
İki Kaynana Örneği ve	
İzmir’den Bir Avukatın Çığılığı (Basından)	239

Dördüncü Bölüm **-SÖZÜM GENÇLERE-**

Lütfen, Bu Masalı Okuyun!	245
Eşlerin ve Gençlerin Hayal Dünyasından	
Pişmanlık İçinde Gerçek Hayata Uyanışları.....	250
Üçüncü Dünya Harbi	254
Boşanmak Kötülüğe Hizmettir	256
Parçalanmış Aile Çocuklarının Psikolojileri	265
Unutmayın İnsanlar Doğuştan Eşit Organlarla Doğarlar	269
Gençlerin Büyük Hataları.....	271

Beşinci Bölüm

-SÖZÜM ÖĞRENCİLERE-

Mesleğin Yüzakı Öğretmenler	275
Şafağın Sessizliğini Bozan Telefon	277
Aşkın Arkadaşı Kim Ve Gözünü Kim Kör Etti?	280
Bir Gençlik Hatası	283
Sevgiye Susayan Bir Genç Kızın Duyguları.....	287
Mesleği Evliliğini Yıktı	289
Kopya Çeken İki Öğrenci	292
Japonya'da Genetik Okuyacağım.....	294
Ben Sana Bunu Hatırlatırım.....	296
İftarlık Ekmek Arası Soğan ve Sigara Paketi	298
Sırayı Öpen Öğrenciler	301
Kızı Doğum Günü Kutladı. Babası İntihar Etti.....	303
Özenip Taklit Edenin Ulaştığı Gerçek.....	308

Altıncı Bölüm

**- YOLUN BAŞINDA ÖĞÜTLERİM
HEM VELİLERE, HEM GENÇLERE!-**

Fırsatlar Depo Edilemiyor.(1)	317
Fırsatlar Depo Edilemiyor(2).....	319
Benim Kızım Aç Kalır.....	322
Kader Buluşturunca.....	324
Vefasız Öğrencim.....	327
Her İyilik Karşılık Bulmaz	329
Barometre	332
Ah Şu Bürokrasi.....	334

Yedinci Bölüm

- SEVİMLİ, GÜZEL ANILAR -

Arkadaşım İsmet Bey.....	339
En Büyük Mutluluk Kendi Başarısı değil, Çocuklarının Başarısını Görmek.....	341
Doktor Fatma Hanıma(!) Babasından Gelen Telefon	343

Bitti Bitiyor Derken.....	345
Ağlayan Kadın	346
Müdür Törpülemek İsterse	348
Boya Sandığından Makam Masasına.....	350
Maldanlı Fatih	353
Sahur Ziyafeti.....	356

Sekizinci Bölüm

-SİKINTILI, ÜZÜCÜ BİR ANI-

İki Öğretmenin Kavgası.....	361
Orak Çekiçli Duvar Gazetesi.....	363
İstifaya Davet Edildim.....	364
Çocuklar Ailenin Kopyasıdır	370
Oğlu Yüzünden Ağlayan Baba	372
Mahallenin Dışladığı Adam	374
Manisa'da Cami Hocası Arkadaşımdan Dinlediğim Bir Hatıra.....	377
Cenaze Ortada	379
Basri Usta	380
Manisa İsmail Cider Huzurevi.....	383
Kazandığımız Parayı Nereye Koyalım?	384
Merak Etme Oğlum Seni Mutlaka Yaşatacağım!	387

Dokuzuncu Bölüm

-HARİÇTEN ÖĞÜTLERİM-

Arkadaş, Sen Bu Eve Ne Yüzle Geldin?	391
Okul Mührünü Çaldılar	395
Kanada'da Kulağı Çınlayan Öğrencim.....	398
Elli Yıldır Uğraşı Alanım	402
Sabırla İlgili Anekdötler.....	406
Okullarda Şiddet.....	408
12 Eylül Sonrası Bir Komutanla	
Bir Veli Arasında Yaşanan Diyalog	418
Alman Meslektaşımın Her Öğretim	
Yılı Başında Öğretmenlerine Yazdığı Mektubu.....	423

Sıradan Bir Eğitimci Olarak Benim de	
Meslektaşlarımdan Dileğim:	424
Öğrenci Anketleri.....	426
Dilek Ve Şikâyet Kutularından Çıkan Bilgiler:	446

Onuncu Bölüm

- ÖĞRENCİLERİMDEN ÖĞRENDİKLERİM -

Okulumuzdan ÖSS’de Türkiye Dereceli	
Başarılı Öğrencilerimizin Beyanları	455

Onbirinci Bölüm

-YÜREĞİMDE İZ YAPAN DUYGU DOLU HATIRALAR-

Ah Biga, İlk Gözağrım Biga!	461
Unutulmayan Anılarımdan Bazıları.....	466
Öğrencilerinin Gönünde Taht	
Kuran Bir Akademisyen.....	469

On İkinci Bölüm

-SONUÇ OLARAK-

Eğitimde Neden Başarılı Değiliz?	475
Kaynakça.....	478

14. Baskı Editörünün Notu:

“Gençler bilebilse, yaşlılar yapabilse.” Birikim ve enerjinin bir türlü bir araya gelmeyişi bu söz. Değerli Eğitimci Kadir KESKİN ile okulumuzdaki bir seminer aracılığı ile tanıştım. Sunumu ve anlatımıyla öğrencilerimizin yüreğine dokunabilmişti. Söyledikleri hayatın içindendi. Hemen ön koltukta oturan öğrenciden, en arka koltukta oturana kadar herkes pür dikkat dinlemişti onu. Kendisinin yazmış olduğu **“Okul Müdürünün Günlüğünden”** kitabını da bu etkinlik sonrası okumuştum... Bizde rehberlik hikâyeleri pek anlatılmaz. Okulu sevmeyen bir çocuk varsa adı mutlaka John’dur, hayatın bunalımlarına sürüklenmek üzere olan kişi de Mary’den başkası değildir. Kadir KESKİN ise, uzun soluklu meslek hayatını taçlandığı bu kitapta öğrencisinden, öğretmenine; hizmetlisinden, okula komşu evde yaşayan düşkününe kadar geniş bir yelpazede hayatın zorlukları ile yüzleşen insanlardan söz etmiş. Bizim insanlarımızdan. Dahası her bir olaya kendince çözüm bulmuş. Bu çözümleri okurken insanın yüreği yumuşuyor, gözleri doluyor. Kadir KESKİN’in enerjik seminer çalışmaları ve yazdıkları bana bir kez daha gösterdi ki: “Gençler okudukça bilebilir, yaşlılar da içlerindeki gençliği kordukça yapabilir.” “Eğitim Öğretim Dedikleri” kitabı, “Sevgi, insanın serpilip yeşerebileceği tek iklimdir.” sözünün kanıtı gibi...

Özlem YILDIZ

Sunum 1

“Güzel yapamıyorsan güzel yapanları örnek al!” diye bir söz vardır. İşte meslektaşım Kadir KESKİN de böylesine güzel işleri başaran birisi. Herkesin bir işi zor yaptığı ülkemizde o, birden fazla işi yapıyor. Bir yandan sivil toplum çalışmalarını yürütüyor, bir yandan maddî imkânları sınırlı üniversite adayı öğrencileri Manisa Belediyesi’nin örnek bir uygulama olarak başlattığı MABEM projesiyle bir üst öğrenime hazırlıyor, diğer yandan da yazıyor. Hem de bu işleri yorgunluk ve bezginlik hissetmeden yapıyor. Tahsillilerin okumadığından, yazmadığından şikâyet ettiğimiz bir Türkiye’de Kadir Keskin, hem okuyor hem araştırıyor, hem de yazıyor. Öğretmenlik ve yöneticilik yıllarında sadece yaşamamış, hayatı boyunca değerli bulduklarını kayıt altına almış, emekliliğinde de kitaplaştırmış. Bu yönüyle okuyup da yazma cesareti gösteremeyenler için güzel bir örnek o. Tarihi, coğrafyası, kültür ve medeniyet değerleri zengin, ancak yazılı kayıt konusunda fakirliğimiz malum. Bilgi eskimesinin sonucu toplumumuzda oluşan fikrî durgunluk ile kalkınma ve ahlakî dinamizmde baş gösteren uyuşukluğu bireysel çalışmalarıyla aşmaya çabala-yan bir enerji küpü Kadir Keskin. Lafın çok, icraatın az olduğu ülkemizde o, bir cesaret timsalidir Manisa’da.

Yenilgi psikolojisi ile hareket eden ülke aydınlarında sık rastlanan, galibin ve güçlünün yanlısında bile hikmet arama, kendi doğrusundan kuşku duyma kompleksinden, öncelikle eğitimcilerin kendilerini kurtarmaları gerektiğine inanan Kadir Keskin;

muhafazakâr, karşı görüşçü, savunmacı anlayışın yerine toplumumuzun doğruları ve kültür değerleriyle meselelerimize bakmaya ve çözüm üretmeye çabalayan bir eğitimci. O, ilmi çalışmaların, değişen doğruların alanı olduğu bilinci ile araştıran, farklı kabullerden hareketle farklı bilgi disiplinlerinin oluşabileceğini gören medeni cesaret sahibi bir kişilik.

Dünyada önemli, fakat etkisiz bir ülke durumunda olan Türkiye'mizi, etkili bir ülke hâline getirmek için aydınlarımızın sadece eleştirilere cevap veren ve savunmaktan başka bir şey yapmayan insan konumundan bir üst seviyeye yükselip iddialı ve kendine güvenen insanlar olması gereğine inanan Kadir Keskin: "Manisa'da Vakıf İzleri ve İz Bırakanlar" : "40 Gün 40 Programlı Yaz Tatili Dinî Bilgiler Kitabı" adlı kitaplarından sonra, eğitim camiasının uçayağını oluşturan öğretmenlere-velilere-öğrencilere, hatta okul idarecilerine hitap eden bu yeni kitabıyla görevini fazlasıyla yerine getirmiştir.

Bu çalışmasında öğrenci, öğretmen, idareci, veli herkesin kendisini içinde bulabileceği bir kitap olmuştur elinizdeki kitap. Kadir Keskin'in, Türkiye standartlarında büyük potansiyele sahip; fakat olması gereken yerde olmayan Manisa ilimizde yürüttüğü bu çalışmaların, eğitimciler arasında kıskanılmak yerine örnek alınmasını diliyor, hocamızdan yeni çalışmalarını bekliyoruz.

Mustafa YILDIZ
MEB Başmüfettişi
31 Mart 2008

Sunum 2

Günümüz dünyasında bilgi, en belirleyici unsur hâline geldi. Bilgideki bu gelişmeye paralel olarak teknoloji değişti, endüstrileşmenin yönü ve şekliyle beraber ticari yapı ve sektörler değişti. Alınıp satılan, paketlenip sevk edilen bilgi, tarlada ve fabrikada üretilen zenginliğin yerini alınca bilginin üretildiği insan beyni ve insan, ayrı bir değere kavuştu. Sayı olmaktan çıktı, zenginlik kaynakları arasında sayılmaya başlandı ve “insan kaynakları” tanımı zenginlik ifade eden tanımlar arasında sayılır oldu. Bu yüzden eğitim, ülkeler için millî güvenliğe eşdeğer bir boyut kazandı.

Her şeyi değiştirip dönüştüren bilgi patlaması, eğitim sistemi de değiştirdi. Tarım çağında öğretmen, sanayi çağında müfredat merkezli olan eğitimin yerini, öğrenci merkezli eğitim aldı. Eğitimdeki bu değişim, eğitimin taraflarının rollerini değiştirdi. Bilgi aktaran öğretmenlik, herkesin vasfı haline geldi. Öğretmen, yardımcı olup yol gösteren, öğrencinin iyi yapmakta olduklarını bulup ortaya çıkaran, rehberlik eden daha saygın bir konuma yükseldi. Öğretme merkezli eğitimden öğrenme merkezli eğitime geçildi. Okuldan ve öğretmenden öğretme sorumluluğunu aldı. Öğrenciye öğrenme sorumluluğunu verdi. Eğitimi bir dönemle sınırlı olmaktan çıkarıp herkesi, mezuniyeti olmayan bir ömürlük öğrenciye dönüştürdü ve yeryüzünü açık bir okul yaptı. Bu sebeple okulları: “öğrenmeyi öğrenme” ve “düşünme becerisi kazandırma” programlarının önemli bir parçası hâline getirdi.

Eğitimde öğretmen ve okulun sorumluluklarının yanında aileye, eğitim politikacılarına, eğitim planlayıcılarına, eğitim yöneticilerine, eğitim denetçilerine ve işverenlere sorumluluklar getirdi.

Eğitim, öğretmenlerin ve okulun işidir, deyip geçiştiremeyeceğimiz bu zaman diliminde, Sayın Kadir Keskin'in, eğitimin tüm taraflarına yani öğrencilere, anne-babalara, öğretmenlere, eğitim yöneticilerine ışık tutacak nitelikteki tecrübelerinden seçip getirdiği örnekleri ibretle okudum. Derin manalar taşıyan bu anlamlı örneklerin bireysel, toplumsal ve pedagojik manadaki etkili sonuçları karşısında gururlandım ve hayıflandım.

Bir eğitimcinin yaptığı doğru hizmetlerin olumlu neticesinden gurur duydum. İyi insan olmanın erdemini bir kere daha anladım. Öğretmen okulunda verilen formasyon eğitiminin bu gerçek örneklerden arındırılarak verilmesinin, işin özünü iskelete dönüştürdüğünü, mesleğe yeni başlayan eğitimcilerin tüm meslek hayatlarını bu iskeleti giydirmeye harcadıklarını düşününce ister istemez etkisiz hizmetlerimize ve geçip giden ömrümüze, yitirdiğimiz değerlere ve insan yetiştirme sanatımızdaki kayıplarımıza üzüldüm.

Mesleğime başlarken yaşanmış böyle gerçek ve somutlaşmış örneklerden yararlanabilseydim, toplumsal yararım çok daha fazla olabilirdi, diye düşünüyorum. Vaktinde ve yerinde söylenen küçük bir sözün, yapılan küçük bir yardımın kurtardığı hayatları, kurduğu mutlulukları ve hayatın rengini nasıl değiştirdiğini, millet bahçesinde gül isteyenlerin, millete bahçıvanlık etmesinin nice güllerin yetişmesini sağladığını öğrendim. Abartmadan söyleyeyim, kitabı, çeşitli sebeplerle birkaç kez okudum. Gördüm ki bu hayat tecrübesinden öğrenci, veli, öğretmen, yönetici ve bütün bir toplumun çıkaracağı müthiş dersler var. Hayat doğrular üzerine kuruludur ve hayat bize, daima kendi doğrularını öğretir. Bu doğruları ya eğitim yoluyla benimsersiniz ya da acı tecrübelerle pahalı bir şekilde öğrenirsiniz. Bu öğrenmenin sınırsız olanı başkalarının tecrübeleridir.

Tecrübelerini en veciz ifadelerle bizimle paylaşan Sayın Kadir Keskin Hoca'ma teşekkür ederim. Yine örnek bir hizmette bulundu. Bu gerçekçi tecrübeleri okuyacak ve içselleştirip hayatına katacak olan öğrencileri, anne-babaları, öğretmen arkadaşları ve eğitim yöneticilerini, eğitim politikacılarını, eğitim planlayıcılarını, eğitim denetçilerini kutlarım. Bu hayırlı çalışmanın diğer eğitimcilerimizin anılarıyla zenginleşerek eğitimimizi bir meşale gibi aydınlatmasını can-ı gönülden dilerim.

Mustafa PALA
Emekli İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı
ve Halk Eğitimi Başkanı
31.03.2008

14. Baskı İçin nsz

Emekli bir eğitimciyim. Kesintisiz çalışmalarım dolayısıyla emekliliğin ne olduğunu anlamış değilim. Allah’a şükür kendimi, bir genç kadar sağlıklı buluyorum. Adana Cezaevinden, Ankara Sincan Yüksek Güvenlikli Cezaevi, Konya, Kütahya, Afyon ve İzmir- Aliğa cezaevlerine kadar girip çıkmadığım cezaevi; Trabzon liselerinden Ankara, İstanbul İzmir’e kadar liseler, yine Çukurova niversitesinden Konya, Kütahya, Manisa İzmir’e kadar niversiteler dâhil yurt içi ve yurt dışı konferans ve seminer sayım 390’nı buldu. mrm vefa ederse bu sayıyı1000’e tamamlamak.

Bu dünyada hepimiz, Cenab-ı Hakk’ın bizlere verdiği imkânlar lsnde Rabbimize karşı sorumluyuz. Paradan, makamdan, rütbeden, bilgiden sorumluyuz. Sunulan nimetler ve ziynetler itibariyle bir sorumluluğumun olduğuna inanmış kul olarak her malın kendi cinsinden verilen zekât misali, sahip olduğum bilgilerle gençlerimizin ihtiyaı olan bir alanda sorumluluğumu mütevazı ölçülerde yerine getirmeye gayret ediyorum. İlerlemış yaşıma rağmen günlerim hâlâ ğrenci civıltısı ve zil sesleriyle, demir kapıların açılıp kapanırken insanı ürküten sesleri içinde geçiyor.

Gündüzün bitmeye yüz tuttuğu erguvan rengi akşamın başladığı saatte son bir iek diyen arı misali acele ediyorum bir fazla nefesimi, 55 yılın birikimi olan kitabımın da bir fazla okula girmesini istiyorum. Gün batımından önce kadife bir dokunuş bekleyen çiçeklere (gençlere) ulaşmak istiyorum.

Hayatta en zor elde edilenlerden biri de: Tecrübe. En kolay öğrenilen de yine tecrübedir.

Kitabımı okuyan emekli meslektaşlarımın müstereken **”Keşke mesleğimizin başlangıcında böyle bir kitapla karşılaşsaydım.”** Genç meslektaşlarımın da: **”Mesleğimizin başlangıcında tecrübe ve deneyim küpü böyle bir kitapla karşılaştığım için kendimi mutlu hissediyorum.”** İfadelerinden sonra, genç bir okuyucumun kitabım hakkındaki duygularıyla sizleri baş başa bırakmadan önce 14. Baskısını yaptığım kitabımın önsözünden kaynakçasına kadar yoğun işleri arasında kitabıma zaman ayırıp okuyan, olumlu katkılarda bulunan, doktorasını eğitim üzerine yapan manevi ikram dostum Kaymakam Dr. Sayın Bayram YILMAZ Beye; ayrıca 14. baskının editörlüğünü yapan **”Cüssolar” ve “Acil ARh+ Cümleler Aranıyor”** kitaplarının yazarı olarak usta kalemi ile çocuk edebiyatında önemli bir isim olan, Soma Linyit Anadolu Lisesi Edebiyat Öğretmeni, Genç meslektaşım Sayın Özlem YILDIZ Bey kardeşime çok teşekkür ediyorum. Ve nihayet siz okurlarımı genç bir okurumun kitabım hakkındaki duygularıyla baş başa bırakıyorum.

”Sevgili Kadir Keskin Hocam,

Eserinizi çok beğendim. Bugüne kadar hiçbir kitabı bu kadar meraklı bir şekilde okuma isteğimin olduğunu hatırlamıyorum. Eserinizi elime aldığımda bırakmadım. Bir solukta okudum. Diğer eserlerinizi de okumayı hemen istiyorum.

Allah sizlere hayırlı, huzurlu uzun ömürler versin. Kitaplarınızı hemen temin etmek istiyorum. Nereden temin edebileceğimle ilgili bilgi verirseniz memnun olurum...”

Seher Alkış

Manisa Lisesi Öğrencisi

Genç, yaşlı bütün okurlarımın iltifatları için teşekkür eder, selam ve dualarımla saygılarımı sunarım.

Kadir KESKİN

Manisa-2018

15. Baskıya Önsöz

Elli yılın tecrübesini paylaşmaya açıyorum

Altmış dokuz yılı geride kalan ömrümün, elli senesi kamuda, özel sektörde ve yurtdışındaki eğitim hizmetlerinde geçti. Emekli bir eğitimciyim; ama emekliliğin nasıl bir şey olduğunu henüz anlayamadım. Günlerimi, öğrenci cıvıltısı ve zil sesleri içinde tamamlıyorum. Gündüzün bitmeye yüz tuttuğu erguvan rengi akşamın başladığı saatte, son bir çiçek daha diyen arı misali acele ediyorum. Nice kır çiçekleri var kenarda, köşede kadife bir dokunuş bekleyen... Ulaşmalıyım onlara henüz gün kararmadan...

Şimdi hizmetin son duraklarından birindeyim. Manisa Belediyesi Eğitim Merkezi (MABEM)'ni kurup iki yıl kurucu müdürlüğünü yaptıktan sonra, şimdi de çok değerli Belediye Başkanı Sayın Hasan ERGENE'nin daveti üzerine yine dar gelirli aile çocuklarını sınavlara hazırlamak üzere Soma'da, Soma Belediyesi Eğitim Merkezi (SOBEM) Dershanesi'ni kurdum. Soma'da yaşayan, dar gelirli ailelerin zeki çocuklarını üst okullara hazırlamak ve insan kaynaklarımızın güçlenmesine katkıda bulunmak amacıyla açılan, Soma Belediyesi Eğitim Merkezi'nde (SOBEM) hizmetlerimi sürdürüyorum. Her şeyi ile yeni oluşturulan bu hizmet yuvasının kuruluş safhasının her adımında görev aldığım için tarifsiz mutluluklar yaşıyorum. Bana güvenip bu hizmetlerime kapı aralayan çok değerli Belediye başkanları Sayın Bülent KAR ile eğitime düşkün Sayın Hasan ERGENE'ye müteşekkirim ve Allah'a hamd ediyorum.

Elli yıl eğitime emek vermenin getirdiği sosyal bir birikim olmalıydı ve bunlar başkalarıyla paylaşıldıkça değer bulacaktı. Öyle ise, elli yılın tecrübesini paylaşmaya açmalıydım. Gelecek kuşaklar için oluşturulacak toplumsal hafızaya katkı sağlamalıydım. Yeni neslin daha akıllı olduğu söylenir. Bu doğrudur. Şimdi onlar, bilgiye daha çabuk ulaşabiliyor; ama hayatın farklı bir gerçeği daha var ve denir ki “Aklın bütün fonksiyonlarını icra etmesi için hafızaya ihtiyaç var.” Bu hakikatten hareketle, elli yıllık hizmetim süresinde kendi doğrularımın ve yanlışlarımın yanına, hayatın bana kattıklarıyla birlikte eğitim hizmetinde görev alacak genç kuşaklara bu mirası bırakmayı düşündüm.

Biliyoruz ki “Akıllı insan kendi deneyiminden ve daha akıllı insan da başkalarının deneyiminden faydalanan insanmış.” İşte bu akıllı nesle sunulabilecek en iyi hizmetlerden birinin tecrübelerimi onların istifadesine sunmak olduğunu düşünerek kendi açımdan “Yöneticinin Günlüğü” isimli kitabımı yazma ve yayınlama zorunluluğunu hissettim.

“Oku!” diye emrolunan bir dinin mensupları olan milletimin, en okumayan toplumlarından biri hâline geldiğini biliyoruz. Bir başka gerçek daha var. Yazarımız da pek az. Okuma konusunda olduğu gibi bu alanda da medeni dünyanın çok gerisindeyiz. Oysa Sevgili Peygamber’imiz (S.A.V): “Kıyamet koparken bile elinizdeki fidanı dikin.” ve bir başka öğüdünde ise: “Dünya ahiretin tarlasıdır.” diye buyuruyor. Bir faninin ilk kıyameti ömrünün sonudur. Yetmiş iki yaşı aşmış birisi olarak güneşi batıdan aldığımı, gölgemin uzayıp ömrümün kıaldığını biliyorum ve bildiklerim de benim fidanımdır, düşüncesindeyim. Bu bilgiler ki dünyanın imarına yarar. Öyle ise, bunları eğitimle ilgilenen meslektaşlarıma bırakmalıydım ve onlarda gelecek kuşakların hakkı vardı. Bu düşüncelerle yazmayı denedim, bu denemelerden elinizdeki kitapla birlikte: “Manisa’da Vakıf İzleri ve İz Bırakanlar”: “40 Gün 40 Programlı Yaz Tatili” “Yöneticinin Günlüğünden” sonra “MABEM”li Öğrencilerin içinden Gelenler” ile “Asırlık

Eğitim Çınarı Manisa Lisesi” isimli kitaplarım da basıma hazırlık aşamasındadır.

Aslında ben bir yazar değilim. Kendimi yazarlık disiplini ve değerleri konusunda çok hazırlıklı ve donanımlı görmem; ama Manisa eğitimcisi yoğun olan bir ilimiz olmasına rağmen 1930’ların eğitimcisi Çağatay Uluçay ve İbrahim Gökçen’den günümüze dek Manisa’da bizim nesilden eli kalem tutup arkasında eser bırakan üç eğitimci arkadaşımız çıktı. Bunlardan biri, fikir ve görüşlerinden her zaman yararlandığım Manisa için bir değer olan proje adamı, değerli kardeşim eğitimci Mustafa Pala, emekli öğretmen Bedriye Aksakal ve şahsım. Mektup yazmanın bile tarih olduğu günümüzde kitap yazmanın ne kadar zor olduğunu bizzat bilenlerdenim; ama kitap yazmaktan daha zor olanı ise yazılan kitapların geri dönüşümüdür.

Emekli maaşından başka hiçbir geliri olmayan şahsımın bile bile bu maddi külfetin altına girmemin sebebi nedir? Bunun sebebi, bu kitabın içinde okuyacağınız “Bingöl’ün arkadaşı L.K.” lerin hikâyesidir. Her geçen gün bataklığa düşen L.K.’ler her eğitimci gibi beni de yürekten yaralamaktadır.

Atiye bir mektup gönderiyorum

Sevgili gençler, biz büyükleriniz hatta dünyanın en zengin adamı Bill GATES bütün varlığımızı ve servetimizi şu anda ilköğretim sıraları ile lise sıralarını dolduran siz çocuklara ve gençlere versek sizin çocukluğunuzu ve gençliğinizi satın almamız mümkün değildir; ama sizlerin bizim gördüklerimizi, yaşadığımız ve yaşanan yanlışları yaşamadan bedava veya bir kitap bedeli ile öğrenmeniz mümkündür.

Ülkemizin değerli fikir adamı Rahmetli Cemil Meriç “Gazete günlüktür. Okuyunca biter. Kitap ise istikbale yollanan bir mektuptur.” diyor. İstedim ki bizim gördüklerimiz, yaşadığımız ve yaşanan yanlışlar/doğrular bizimle beraber mezara gitmesin. Bizden sonraki öğrenciler, stajyer öğretmenler, genç müdürler, evlat

sahibi olan anne-babalar; bizim gördüğümüz, yaşadığımız yanlışlara düşmesin. Hatırladığımda hâlâ büyük üzüntü duyduğum öğrencim L.K.'ler çıkmasın. (Bu kitabın okunmasına: “Bira içen Kız Öğrencim” isimli yazımla başlanmasını tavsiye ediyorum.)

Evet: “Manisa’da Vakıf izleri ve İz Bırakanlar” “40 Gün 40 Programlı Yaz Tatili Kitabı”: “Eğitim Öğretim Dedikleri-Yöneticinin Günlüğünden” sonra “MABEM’li Öğrencilerimizin İçinden Gelenler” ile “Asırlık Eğitim Çınarı Manisa Lisesi” adlı kitaplarım da yukarıda ifade ettiğim gibi basıma hazır beklemektedir.

Gayret bizden, başarı Allah’tandır. Umudum ve inancımla bu eserimi istikbale, sizlere bir mektup olarak gönderiyorum. Her mektup selam ve kelamla bittiğine göre bundan sonra bu kitabı eline alan ve satırları okuyan her okuyucum bana göre genç olacaktır. Sizlere selam olsun diyorum. Mutlu, huzurlu, sımsıcak güzelliklerle dolu bir hayatın sizi sarıp sarmalaması dileğiyle gözlerinizden öpüyorum.

Umarım bu mektubumla umduğum mesajlar yerine ulaşır ve yeni L.K.'ler yaşanmaz.

Selam ve dualarımla...

Kadir KESKİN
Manisa Lisesi Emekli Müdürü
24 Kasım 2013

Giriş

1888 yılında Abdülhamit Abdülhamit tarafından yaptırılan Manisa Sultanisi (İdadisi) binası. Yunan çapulcularının Manisa'da ilk işgal ettikleri bina Manisa Sultanisi **olmuş tur**. Yunan çapulcuları işgal boyunca bu binayı "Yunan Askeri Hastanesi" olarak kullanmışlardır. İstiklal Savaşımızda mağlubiyete uğratılıp denize dökülmeleri sonucu Manisa'yı terk ederlerken de barbar meşreplerine uygun olarak kovalandıkları her yeri yakıp yıktıkları gibi (bugün Karabağ'da aynen Ermenilerin yaptıkları gibi) ateşe verdikleri Manisa'da ilk ateşe verilen bina ise hastane olarak kullandıkları Manisa Sultanisi (idadisi) olmuştur.. Böylelikle de okulun hem mütemmim binaları ve hem de hafızası kül olmuştur... Her ne kadar bu gün yeni binalarda eğitime devam ediliyorsa da Manisa Lisesi 132 yıllık bir maziye sahiptir. Bugün itibariyle de Manisa'nın en önemli bir eğitim çınarıdır.

*1925-1930 tarihlerindeki Manisa Lisesi
132 yıllık mazisi olan bu okulun idaresinde 18 yıl olmak üzere en uzun idarecilik yapan, bir idareciyim. Meslek hayatımın yarısından fazlası 132 yıl mazisi olan bu okulun idaresinde geçti. Bu lisede benden başka uzun idarecilik yapan olmadı. Benden sonra ise 20 yılda 17 müdür değişmiştir.*

1935 yılında Manisa Lisesi

Öğretmenler olarak sorumluluğumuzun farkında mıyız?

Her zaman olduğu gibi bugün de insanların fedakârlıklarını sonuna kadar zorladıkları ve bu konuda hiçbir fedakârlıktan çekinmedikleri iki konu vardır. Bunlardan birincisi sağlık, ikincisi de eğitimidir. Sağlık konusunda bilgim, herhangi bir sade vatandaşımızın bilgisinden ibarettir; ancak kendime kadardır. Sağlık konusunda başkasına aktaracak bir bilgi birikimim yoktur. Dolaşısıyla bu konuyu hemen kapatarak sadece bizim ülkemizde değil, bütün ülkelerde anne-babaların, öğretmenlerin eğitimle ilgili olsun veya olmasın herkesin, her meslekten insanın, her ortamda ve her kademedede çokça konuştuğu, gazetelerde çokça yazılan, televizyon ekranlarında açık oturumlar yapıp sıkça konuşulan ve bu alanda olabildiğince kitap yazılan bir konu var. Hepimizi çok yakından ilgilendiren; ama çok iyi bildiğimizi zannettiğimiz, ancak yeteri kadar bilgi ve birikim sahibi olmadığımız “çocuklarımızın eğitimi ve öğretimi” konusudur.

Kesintisiz elli yıllık meslek hayatının yirmi yedi yılını okul idareciliğinde geçirmiş bir eğitimci olarak bu konuda ben de biraz söz sahibi olduğumu düşündüm ve bu eseri kaleme aldım. Bu kitap, kendi gözlemlerimin ve birikimimin yanında sene sonlarında yaptığım anketlerle kısmen öğrencilerin de görüşlerini ifade edecektir.

Büyük laf etmekten korkarım. Burada da böyle bir duruma düşmek istemiyorum; ama şurası da bir gerçek. Eğitim konusunda sürekli olarak belli bir kesim konuşuyor, veliler konuşuyor, öğretmenler, bakanlık yetkilileri, pedagoglar; herkes ama herkes konuşuyor. Üniversite gençliği dışında ortaöğretim öğrencilerinin konuşmasına pek fırsat verilmiyor; verilse de onlara çocuk

gözüyle bakılıp görüşleri dikkate alınmıyor. Böylece bir kargaşadır, devam edip gidiyor.

Ben bu kitabımda, eğitimdeki sorunların odak noktasında görülen öğrencilerin olumsuz davranışları ile kusuru onlarda görme anlayışından ziyade esas sorumluluğun ve kusurun veliler ve öğretmenler olarak kendimizde aramamızın daha doğru olacağı anlayışını işlemeye çalışıyorum.

Zira çocuklarımız evde anne-babaların, sınıflarda da öğretmenlerin birer aynası olduğunu düşünüyorum. Çocuklarımızda ve öğrencilerimizde gördüklerimiz bizim verdiklerimizin karşılığıdır. Bunu bir hikâye ile de daha iyi anlatacağımı sanıyorum.

Bir adam ile oğlu ormanda yürürlerken oğlunun ayağı takılıp yere düşer. Canı acıyan çocuk: “Ahhhh!” diye bağıır.

İlerideki dağdan: “Ahhhh!” diye bir ses duyulur ve çocuk bu sese şaşırır.

Çocuk merak ederek “Sen kimsin?” diye bağıır. Aldığı cevap aynı ses tonu ile: “Sen kimsin?” olur.

Çocuk, aldığı bu cevaba kızar ve “Sen bir korkaksın!” diye tekrar bağıır,

Dağdan gelen ses yine aynıdır: “Sen bir korkaksın!”

Bu durum karşısında şaşkınlışan çocuk, babasına dönüp “Baba ne oluyor, kim bu?” diye sorar.

Babası oğluna: “Oğlum, şimdi beni iyi dinle ve öğren!” der.

Sonra da dağa doğru dönüp “Sana hayranım!” diye bağıır.

Gelen cevap: “Sana hayranım!” olur. Baba, tekrar bağıır: “Sen muhteşemsin!”

Karşıdan duyulan ses: “Sen muhteşemsin!”

Oğlan, olan bitene çok şaşırır; ama hâlen ne olduğunu anlayamamıştır.

Babası açıklamasını yapar: “İnsanlar buna, ‘yankı’ derler, ama aslında bu hayatın ta kendisidir. Hayat, daima sana, senin

verdiklerini geri verir. Hayat, yaptığımız davranışların aynasıdır. Daha fazla sevgi istediğin zaman daha fazla sev; daha fazla şefkat istediğinde ise daha fazla şefkatli ol; saygı istiyorsan daha fazla saygılı ol. Şayet kötülük yaparsan da daha fazlasını görürsün, bunu iyi öğren. Bunlar hayatın bir parçasıdır, herkes için geçerlidir. Hayat bir tesadüf değildir, yaptıklarımızın aynasıdır.” der.

Bizim de çocuklarımız ve öğrencilerimiz üzerinde gördüğümüz olumlu ve olumsuz davranışlar, bizim onlara verdiklerimizin birer yansımasıdır. Gençlerin bu olumsuz davranışları karşısında ne veliler ne de öğretmenler, mazereti birbiri üzerine atarak sorumluluktan kurtulamazlar. Bu konuda mazeret üretmekten ziyade hep beraber: “Nerede hata yapıyoruz?” diyerek herkes, kendi payına düşeni almalı ve gereğini yerine getirmelidir. Sorumluluktan kaçmakla hiçbir sorun çözülemez.

Bir defa şunu iyi bilelim. Çocuk, anasından doğduğu günden itibaren iyi bir gözlemcidir. Çevresinde gördüğü her şeyi adeta bir fotoğraf makinesi gibi hafızasına almaya çalışır. Hatta fotoğraf makinesinden de öte bir kamera gibi hiçbir şeyi de ihmal etmeden kaydeder, hatta en ufak ayrıntıyı bile kaçırmaz; çünkü o çocuğun beyni boştur, beynine doldurduğu bilgilerle hayata tutunabilecektir. Beynine doldurup yüklediği örneklemeler ve bilgi yükü, onun hayatında yönlendirici olacaktır.

Üç aylık çocuğu olan bir anne, psikiyatri profesörü olan doktora giderek:

- Doktor Bey, çok erken geldiğimin farkındayım; ama çocuğumu çok güzel eğitmek istiyorum. Bu yüzden sizin önerilerinizi almaya geldim, der.

Doktorun cevabı ilginçtir:

- Hanımefendi, çocuğunuzun eğitimi için çok geç kalmışsınız. En geç üç aylık hamileyken gelecektiniz.

Bundan da anlaşılıyor ki eğitim, anne karnında başlayıp ölünceye kadar devam eden bir süreçtir. Eğitimde, öğretmenin payı ve sorumluluğu olduğu kadar anne-babaların da payı ve sorumluluğu büyüktür.

Eğitim evde başlar, okulda devam eder

Anneler, sürekli olarak çocuklarının eğitimi ile ilgilenirler. Sonra onları öğretmenlere teslim ederler. Peki, bir öğretmen, öğrencisinin eğitim sürecinde hangi konumdadır? Nerede bulunmalıdır? Öğretmen olmayı düşünen her insan bu soruları kendine sormalıdır. Bir öğretmen, öğrencinin anne-babası gibi her şeyi değildir; ama bunun yanında çok şeydir. Meselâ onun öğretmeni, eğitici, rehberi, yol göstereni, öğrencilerin örnek aldığı bir idolü müdür; yoksa öğrencinin ufkunu aydınlatan, bilgi veren ve bakış açısını genişleten biri midir? Tabii ki hayır! Dünyanın büyük bir köye dönüştüğü hayatımızda öğretmenin görevi, öğrencinin bilgiye nasıl ulaşacağını yollarını göstermektir. İyi bir öğretmen olmak için öncelikle araştırıp sorgulayan ve iyi bir insan kimliğine sahip olmakla başlar. Onun için biz çocuklarımızın nasıl olmasını istiyorsak öncelikle kendimiz de çocuklarımızın olmasını istediğimiz gibi olmak zorundayız; ancak bu durumda öğretmenlerden bir şeyler bekleyebiliriz. Eğitimi sadece okuldan ve öğretmenlerden beklemek, bir veli için kolaycılığa kaçmak demektir.

Şu bir gerçek ki ailede çocuklarımız, sınıflarda ise öğrencilerimiz bizlerin birer aynasıdır. Onlar da bizim aynamızdır. Onlar bizde kendilerini, biz de onlarda kendimizi görürüz. Bu gerçeği baştan kabullenmemiz gerekir. Kabullenmesek bile bu gerçek değişmez. Denemesi de gayet basittir. Sınıflarda derse giren öğretmen arkadaşlarıma sesleniyorum. Sınıfa gülerek girerseniz, karşınızda gülen bir sınıf bulursunuz; şayet sınıfa asık bir suratla girerseniz, karşınızda asık suratlar bulursunuz. Siz sınıfta hafiflik yaparsanız, aynısını hatta daha fazlasını karşınızda bulursunuz.

Evde de aynı şekilde değil mi? Evine gülerek gelen babayı sevinçle ve gülerek karşılayan çocuklar evde huzurlu ve neşeli bir hava yaşarken somurtarak gelen babayı gören çocuklar da nereye saklanacağını bilemezler. Nasıl ki öğrencilerimiz ve çocuklarımız bizim yüz ifademize göre şekil alıyorsa, onların ruh âlemleri de bizim onlara davranışlarımıza göre şekillenmektedir.

Bu gerçekleri kabullenmeyen anne-babalar ve eğitimciler gerçeklerle yüzleşmekten korkuyor demektir. Bu tip insanlar çocuklarında ve öğrencilerinde hoşlanmadığı davranışları kendilerinde aramaktan ziyade mazereti hep başka yerlerde aramaya başlarlar. Kendilerine göre o kadar çok mazeret üretebilirler ki bunların kusuru anne-babalara göre bazen komşu çocuğundadır. Güya kendi ailesine münasip olmayan aile çocuklarından edindiği arkadaş tipleri, televizyon yayınları, yetersiz öğretmenler, zararlı kitaplar, kafeler, internet kafeler... Bunların sayısını bir hayli uzatabiliriz. Öğretmene göre mazeretler de boldur.

“Lütfen öğretmenim! Ben, çok önemli biriyim!”

Yalnız, öğretmen deyince burada iki kesim öğretmenden söz edeceğim:

Birincisi, devlet okullarında görev yapan arkadaşlarımız. İkincisi de özel okullarda görev yapan öğretmen arkadaşlarımız. Zaten bu kitabın konusu da anne-baba çocuk ilişkileri değil. Öğretmen ve öğrenci ilişkileri üzerine olacaktır. Kitabın adından da anlaşılacağı gibi bizler bugüne kadar hep öğrencileri kendi gözümüzle görmeye çalıştık. Onların gözüyle kendini değerlendiren öğretmenin, müdür yardımcısının ve okul müdürünün çok az olduğunu düşünüyorum. Bugün eğitimde yaşanan sıkıntılarının ana kaynağı da burada yatmaktadır.

Her eğitimcinin sınıfa girer girmez hemen alması gereken bir mesaj vardır. O mesaj, o kadar belirgindir ki şu anda sınıfta ders veren öğretmen arkadaşlarımızın büyük bir çoğunluğunun

maalesef bu mesajdan habersiz olduğunu düşünüyorum. Her öğretmenin sınıfa adımını atar atmaz alması, hissetmesi gereken ileti her öğrencinin gözünde, belki de alnında büyük puntolarla yazılıdır. Evet, o mesaj nedir biliyor musunuz? **“Lütfen öğretmenim! Ben, çok önemli biriyim!”**

Devlet okullarında görev yapan öğretmen arkadaşlarımdan çok azının öğrencilerin gözlerinde veya alınlarında iri puntolarla yazılı olan bu mesajı algıladığını ve hissettiğini sanmıyorum. Hatta böyle bir şeyden haberi olmayan birçok öğretmenin varlığını bizzat kendim müşahade ettim. “Nereden biliyorsunuz?” diye soracak olursanız şöyle açıklayabilirim. Her veli toplantısında bu mesajı algılayamayan, bu mesajın varlığından bile habersiz olan öğretmenlerin öğrenci velileriyle yaşadıkları problemleri çözmek için çok zor anlar yaşadığım günlerden biliyorum. Veli toplantılarına velilerin gelmesi için ısrarla duyuru yaparız; ama devlet okullarında özellikle liselerde toplantılara öğrenci velilerinin katılımı çok düşüktür. Buna mukabil özel okullarda veli toplantılarına katılım, devlet okullarına nazaran en üst seviyededir. Veli toplantısına katılmayan öğrenci velisi, hemen hemen yok gibidir. Çok önemli veya acil mazereti dolayısıyla toplantıya katılamayan veli, bilahare mutlaka okula gelir ve çocuğu ile ilgili bilgileri, ilgili sınıf öğretmeninden ve ders öğretmenlerinden alır. Gözlemlerime göre maalesef her iki kesimde de veliye karşı çok farklı davranılmaktadır.

Devlet okullarında çok kıymetli öğretmen arkadaşların yanında maalesef, pedagojik formasyonu eksik, beşeri münasebetleri son derece zayıf arkadaşlar da bulunmaktadır. Devlet okullarında, veli toplantısında çoğu kez velilerle öğretmen arkadaşlar arasında ufak tefek sıkıntılar yaşanır. Devlet okullarında çalışan memur ve öğretmenler, iş güvencesi açısından kendilerini daha rahat hissederler; çünkü lokmalarının rizikosu yoktur. Verimli olsa da olmasa da maaşlarını ve ücretlerini eksiksiz alırlar. Onun

için bazı öğretmenlerin veli toplantılarında, velilere çocukları hakkında *"Bu senin çocuk adam olmaz! O tembelin tekidir. Nato mermer, nato kafa! Sınıfta duvardan ses alıyorum; ama senin çocuğun bugüne kadar ağzını bile açmadı. Senin çocuğun çok pısrık. Senin çocuğun üniversiteyi kazanamaz. Sen bunu sanayiye götür, çalışsın. Burada zaman kaybetmesin!"* gibi aslında çocuğu hakkında söylediği doğrular, veli üzerinde şok etkisi oluşturmuyordu. Bazen öğretmen ve veli arasında tatsızlığa varan ağız münakaşaları hatta kavgalar yaşanıyor. Konu bana kadar gelince benim de arayı bulmak için dökmediğim dil kalmazdı. Veliye ve öğrenciye karşı hep öğretmenin yanında oldum. Bu yüzden zaman zaman sıkıntılar da yaşadım; çünkü öğretmenin otoritesi, bir yerde devletin otoritesidir. Öğretmen zaafa uğrarsa eğitimde sonuç almak mümkün olmaz. Toplantıdan sonra öğrenci velisiyle sorun yaşayan öğretmenle konuşur, hatasını hatırlatır, bir daha böyle hatalara düşmemesi için gerekli ikazları yapardım. Nedense devlet okullarında az da olsa öğrenciye ve veliye karşı yumuşak dil kullanmayan öğretmen arkadaşlarım vardı. Bu tür arkadaşlar, öğrenci ve veliyle yaşadığı olumsuz hallerde, nefesine yenik düşerek hep karşısındakini suçlamamalıdır. Biraz da kendini ortaya koyarak *"Nerede hata yaptım?"* diye kendini sorgulamalıdır.

Anlatılır, kralın biri rüyasında otuz iki dişimin de çıktığını görür. Sabahleyin özel müneccimbaşını çağırır der ki:

-Bu gece gördüğüm rüyamda otuz iki dişimin de çıktığını gördüm. Bu durum neye işarettir? der.

Müneccimbaşı:

-Efendim, bunun anlamı, öleceksiniz ve tacınız da tahtınız da saltanatınız da tarumar olacaktır, deyince kralın tepesi atar:

- Götürün bunu derakap/hemen sallandırın, diye sehpaye gönderir ve idam ettirir.

Kral başka bir müneccimbaşını çağırır, ona da gördüğü rüyayı aynen anlatır ve rüyanın yorumunu ister. İkinci müneccim başı ise:

- Efendim, ölümlü dünyada yaşıyoruz. Şu ana kadar dünyaya kazık çakan olmadı. Bizler de öleceğiz, vezirlerin ölecek, en yakınların ölecek; ama içimizde en muammer (uzun ömürlü) sen olacaksın.” diye yorumlar. Bu defa kral, adamlarına emreder:

- Götürün bunu hazineye, ihtiyacı kadar altın verin, der.

Dikkat edersek, burada iki müneccimbaşı da aynı şeyi söyledi. İkisi de kralın öleceğini söyledi; ama söyleyiş tarzı ve üslup farklı olduğu için biri üslubunun karşılığını boynuna geçen ilimikle ödedi. Diğeri de hoş ve güzel üslubunun karşılığı olarak altınla takdir edildi.

***Devlet okulunda işe yaramaz,
özel okulda çok zeki!***

Çoğu devlet okulunda velilere, çocuklarının durumu bazı öğretmen arkadaşlar tarafından maalesef birinci müneccimbaşının tarzıyla ifade ediliyor. Bu gibi durumlar, maalesef, çeşitli kırınglıklara sebep oluyor. Hatta üslup nedeniyle yaka paça kavgaya eden öğretmen-veli kavgalarına şahit olan bir idareciyim.

Özel okullarda ise velilere öğrencinin hep iyi tarafları gösteriliyor: “Çocuğun çok zeki, ama yeteri kadar çalışmıyor. Çalışırsa istediği üniversiteyi kazanır.” gibi ifadeler velinin hoşuna gidiyor. Böylece özel okullardaki veliler de öğretmeni okul idaresine ne kadar çok överse o öğretmen, iyi öğretmen oluveriyor. Diğer tarafta ise devlet okullarında veli ve öğrenci, öğretmeni ne kadar eleştirirse o kadar değersiz, o kadar kötü öğretmen olarak tanınıyor. Ben, hem devlet okullarında hem de emekli olduktan sonra özel okullarda çalışan bir eğitimci olarak her iki sektörde yaşanan olumsuzlukları yakından izleme fırsatı buldum. Önce devlet okullarında yaşanan problemleri izah ettikten bilahare özel okulların durumunu da izah etmeye çalışacağım.

Kim ne derse desin, ülkemizde bazı özel okulların haricinde büyük bir çoğunluğu, bu işi sadece para kazanmak amacıyla

yapmaktadır. Birinci hedefleri para kazanmaktır. Özellikle özel okullarda, veli toplantılarından önce Öğretmenler Kurulu Toplantısı yapılır. Bu toplantıda öğretmenlere, velilere nasıl davranılacağı ve çocukları hakkında övücü konuşmalar yapmaları için uyarılarda bulunulur. Her türlü şımarıklığın yaşandığı bir sınıfta, aynı sınıftaki dört beş kıza birden âşık olan ve bu kızlarla birlikte okul ortamına uymayan davranışlarda bulunan öğrencinin velisine: “Oğlunuzla gurur duyuyoruz, efendim.” diyen idareciler, öğretmenler gördüm. Yani veli, parası için resmen yanıtılmakta, öğrencinin istikbali ile oynanmaktadır.

Siz değerli okuyucularımın aklına şöyle bir soru gelebilir. “Mademki rahatsızlık duyuyorsun, senin böyle bir okulda ne işin vardı?” dersiniz, zaten daha fazla dayanamadım, ancak bir yıl bu kadar bu riyakârlıklara tahammül edebildim. Üstelik bu okulun çok muhafazakâr olarak bilinen bir kurumun okulu olmasına rağmen diploma törenlerinin diskolarda içkili yapıldığını söylersem herhâlde benim ne söylemek istediğimi anlar ve bana hak verirsiniz. Bu özel okulda uygulanan eğitim dışı davranışları, ilgili kurumun başkanına ve yetkililerine rapor etmeme rağmen hiçbir sonuç almadığımı da özellikle belirtmek isterim. Özel okullarda öğretmen, öğrenciden korkuyor ve çekiniyorsa burada yapılacak eğitimin kalitesini ve değerini sizin takdirlerinize arz ediyorum. Şuna inanıyorum ki özel okullarda, özellikle çalıştığım okulda yaşanan öğrenci disiplinsizliği: “tü, kaka!” olarak gördüğümüz devlet okullarında yaşanmamaktadır.

Devlet okulunda çalışan meslektaşlarımız, iş güvencesi içerisinde kendini güvende hissedip “Öğrenciye ne kadar faydalı olabiliyorum?” gibi bir soruyu kendine sormuyorlar. Sınıfta yaşanan en ufak bir olumsuzlukta yaydan fırlamış ok gibi soluğu doğru idare odalarında alırlar ve “Müdür Bey, ben bu öğrenci ile aynı sınıfta olmak istemiyorum, bu öğrenciyi benim sınıfımdan alın!” gibi şikâyetlerle gelirler. Sınıfta yaşanan olumsuzlukta kendisinin payı nedir, hiç düşünmez. Hiçbir iş, problemsiz değildir.

Elbette her işin kendine göre sıkıntıları vardır ve olacaktır da. Kaloriferli sıcacık sınıflarda ders yapan öğretmen arkadaşlarım, bir de binlerce metre yer altında çalışan maden işçilerini, karda kışta çalışan bir inşaat işçisini, daha nice ağır şartlarda çalışan işçi kardeşlerimizi düşünen bir öğretmen, eğer işini seviyorsa mesleklerin en zevklisi olan öğretmenlik mesleğinden şikâyet etmemesi gerekir. “Bu kadar para ile bu kadar ders,” diye düşünen bir öğretmenin mesleğinde başarılı olması ve öğrencilerin beyninde kalıcı, güzel ve olumlu izler bırakması mümkün değildir. Bu tip öğretmenler, öğrenciler tarafından seilmeyen öğretmen tipleridir.

Ergenlik çağındaki gençlerin sınıfta suspus oturmalarını elbette bekleyemeyiz. Nitekim kendi öğrencilik hayatımızı düşünelim. Hangimiz o sıralarda yaramazlık yapmadık? Hem bu gibi öğretmen arkadaşlar, özel sohbetlerinde ve hatta sınıflarda, öğrencilik hayatındaki bazı yaramazlıkları ballandıra ballandıra anlatıp da kendisine karşı bir yaramazlık yapılsa bu durumdan şikâyet etme hakkı olur mu? Bunun yanında nice öğretmen arkadaşlarım da vardı ki öğretmen içeri girdiğinde; elli, elli beş kişilik sınıflarda en ufak bir sinek sesi duyulacak misali büyük bir sessizlik içerisinde ders verdiklerini gördüm. Öğretmenin sesini duymasanız sanki dışardan o sınıfta öğrenci yok sanırsınız.

Artık “Aile öğretmenlerimiz” var...

O halde her mesleğin bir inceliği olması gerekir. Öğretmenliğin inceliği de öncelikle öğretmenin branş bilgisi açısından yeterli bilgiye sahip olması gerekir. Öğretmenin her konuda bilgi sahibi olması elbette istenemez; ama branşı konusunda dolu dolu bilgiye sahip olması gerekir. Bu konudaki eksikliği öğrenci katiiyen affetmez. Yirmi otuz sene öncesinin öğrenci öğretmen ve veli öğretmen ilişkileri artık çok gerilerde kaldı. O yıllarda öğrenci, öğretmen kadar; veli de öğretmen kadar bilgiye sahip değildi. Ama

bugün bir fizik öğretmeni kadar fizik, matematik öğretmeni kadar matematik, bir tarih öğretmeni kadar tarih bilen üniversite mezunu mühendis veya öğretmen olan veliler var. Üstelik son zamanlarda ailelerin aile doktoru olduğu gibi ailelerin aile öğretmenleri tuttuklarına şahit olmaya başladım.

Velilerimizden biri, bir gün çocuğunun fizik dersine giren fizik öğretmenin sınıfıta problemi yanlış çözdüğü gerekçesiyle bana başvurdu. Mesleğini sordum. Kendisinin esnaf olduğunu söyledi. Olayı başlangıçta içimden hafife aldım, ‘Olamaz böyle bir şey.’ diye düşündüm. Sonra öğrenci velisine: “Pekâlâ, fizik probleminin yanlışlığını nereden biliyorsun?” dediğimde, ‘Aile öğretmenimiz var, her hafta sonu gelir, çocuğumun bir hafta boyunca okulda aldığı derslerin alıştırmasını yapar, yeni haftada alacağı ders konularını işler.” diye cevap verdi. Sonra da çocuğunun fizik defterini bir dilekçe ile bana bıraktı.

Bu durumdan sonra hemen fizik öğretmenlerinden bir komisyon kurulmasını sağladım. Velinin bıraktığı defterdeki problemlerin çözümünü kendilerinden istedim. Gerçekten velinin şikâyetinde haklı olduğunu gördüm. Sonra da o ders öğretmenini çağırarak derslere daha hazırlıklı girmesini tembih ettim.

Her evde çocuğunun derslerini kontrol eden yüksek tahsilli veliler var artık

Artık öğretmen arkadaşlarım şunun farkına varmalı. Öğrenciler ve veliler, artık eski veli ve eski öğrenci değil. Bugün ister kabul edin, isterse etmeyin her şehirde günden güne mantar gibi çoğalan derslane faktörü var. Öğrencilerin gözünde dershanelerin ayrı bir yeri var. Okulda raporlu veya izinli öğretmenin dersi boş geçtiğinde bayram yapan öğrenci, derslanede boş geçen ders için derslane yetkililerinden hesap sorabiliyor. İdarecilik hayatımda boş geçen dersten dolayı öğrencilerin çok azından boş geçen ders için “Dersimiz neden boş geçiyor?” diye bir

şikâyet aldım. Boş geçen derslerde veya derse gelmeyen öğretmenler için öğrenciler: “Oleeeyyy” diye sevinçlerini belirtirler. Ama dersanelerde böyle bir sevinç gösterisine şahit olamazsınız.

Öğrenciler, dersanelerde edindikleri yeni bilgilerle ders öğretmeninin bilgisini sınamak için zaman zaman öğretmenlerine de çeşitli sorular sorabiliyorlar. Şayet öğretmen bu problemi çözemezse veya öğrenciye tatmin edici bir cevap veremezse öğretmen branş bilgisi açısından öğrencinin gözünde bitmiş oluyor. Yine öyle veliler var ki makine mühendisi veya üniversitede matematik profesörü. Fizik, kimya, tarih, coğrafya, edebiyat gibi birçok alanda bilgisi olan velilerimiz var. Her akşam eve geldiğinde ne öğrenip öğrenmediğini soran ve çocuğunun defterini kontrol eden veliler var. Elbette bu tür veliler öğretmenin yanışını bulduğunda, bu öğretmenin gerek veli nezdinde gerekse öğrencinin gözünde değeri bir hiç oluveriyor. Öğrenci de öğretmenin ders anlatışına pek kulak vermiyor. Kırk beş dakika boyunca öğretmeni dinlemeyen bir öğrencinin sıkıntısını göz önüne getirin. Hayatta en zor şeylerden biri, boş laf dinlemektir. Artık bu öğretmenin durumu, öğrencinin karşısında değeri olmadığı için boş konuşan bir insana dönüşmüştür. Buna misal olarak yaşadığım bir olayı anlatayım.

Üç aylık öğretmenler eğitimi katletti maalesef

Bin dokuz yüz seksen öncesinin hızlandırılmış kurslarından, yani üç aylık öğretmenlerden bir arkadaş, müdürlük yaptığım okula tayin edildi. Branş bilgisinin ve meslekî yeterliliğinin son derece zayıf olduğunu yaşanan bu olayla kısa zamanda anlamış oldum. Derse girdiği sınıflardan, ders anlatamadığı konusunda şikâyetler gelmeye başlamıştı. Bir gün sınıfta bir problem dolayısıyla öğrencilerle sıkıntı yaşanmış; olay, bana kadar intikal etmişti. Olayın konusu, kitapta geçen bir problemin çözümü sırasında dört kere sekizin kaç yaptığıydı. Öğrenciler, otuz iki

olduğunu söylerken öğretmen, on altı olduğunu iddia ediyordu. Meseleyi dinledikten sonra branşım fizik olmamasına rağmen tartışmanın sebebini hemen anladım ve öğrencileri sınıflarına gönderdim. Ders öğretmenine oturmasını söyledim. “Nedir bu konu?” diye sordum. Öğretmen: “Müdür Bey, buyurun bakın, kitapta on altı yazıyor. Ben kitaptakini söylüyorum, kitap yanlış mı yazacak?” diye kendini savunmaya kalkıştı. Ben de dayanmadım: “Evet (...) arkadaşım, kitap yanlış yazmış. Yazılan bu kitap Allah kelâmı değil ya! Bir mürettip hatası olabilir ve görüldüğü üzere olmuş, bu yanlışta direktmekte ne fayda var? Bu bir ilkokul talebesinin bileceği bir kerrat cetveli!” dediğimde, öğretmen arkadaşın verdiği cevap “Müdürüm, ben de otuz iki olduğunu biliyorum, ama kitapta on altı yazdığı için ben görüşümde ısrar ettim.” şeklinde olunca şunu anladım: Öğretmenin kendine güveni olmadığı için yanlış yaparım korkusu içinde kitaba inanarak yanlışta ısrar ettiğinin bile farkında değildi. Daha sonra bu öğretmenin adı okulda bir anda yayıldı. “Kerrat cetvelini bilmeyen fizik öğretmeni” diye, her yerde konuşuldu. Maalesef lisede çalışmadı ve kendi isteğiyle bir köy ortaokuluna fen bilgisi öğretmeni olarak tayinini istemek zorunda kaldı.

İnsan bindiği dalı keser mi? Maalesef kesiyor. Milli Eğitim Bakanlığı, 12 Eylül öncesi aldığı siyasî kararlarla eğitime en büyük darbeyi vurmuştu. Kırk beş günlük ve üç aylık kurslardan geçirilerek okullara tayin edilen öğretmenler, eğitim enstitülerini ve yüksek öğretmen okullarını kapatıp öğretmen yetiştirme yetkisini Yüksek Öğretim Kurulu’na devretmesi, bana göre eğitimde yapılan en büyük yanlışlıktır. O yıllarda eğitimin mayasını oluşturan öğretmen okullarının araç ve gereçleri haraç mezat okullara dağıtılmış; ancak bu okullarda malzemeleri koyacak laboratuvarlar, atölyeler, işlikler ve çalışma odaları olmadığı için kıyıda köşede atılarak harap olup gitmiştir. Daha sonra bu yanlışlığın farkına varılmış. Öğretmen liselerinin açılması ile bu yanlıştan dönülmeye çalışılmıştır. Ne yazık ki yüksek öğretmen okullarını

tekrar açma imkânı ise yoktur. Bu tasarrufu ele geçiren Yüksek Öğretim Kurulu, elinde bulundurduğu bu yetkiyi, tekrar Milli Eğitim Bakanlığı'na devretmeyi de düşünmemektedir. Zaten ülkemizde bir bürokrasi imparatorluğu oluşturulmuş; hiçbir kurumun elindeki gücü, bir başka kuruma devretme gibi bir niyeti görülmemektedir. İşte bugün, eğitimde yaşanan sıkıntıların sebebi, geçmişte yapılan yanlışların bir sonucudur. Öğretmenlik mesleği, en büyük darbeyi, yukarıda bahsettiğimiz yanlış uygulamalarla almıştır.

Yüksek Öğretmen Okulları yeniden açılmalı

Daha önceki öğretmen okullarının eğitim süreleri ilkokuldan itibaren altı yıl idi. Buraya gelen öğrenci, öğretmen olacağı düşüncesiyle altı yıllık eğitimi süresince gerçek anlamda öğretmenlik eğitimi alır, öğretmen olmak için çalışır, öğretmen gibi olmayı düşünürdü. Bu okulları tercih eden çocuklar, öğretmen olmak amacıyla bu okullara geliyor, daha küçük yaşta öğretmenlik mesleğine motive oluyor ve kendilerini ona göre hazırlıyorlardı. Biliyordu ki mezun olunca gideceği yer, kuş uçmaz kervan geçmez bir köy ilkokulu idi. Orada yemeğinden banyosuna, ekmeğinden aşına kadar her işini kendisi yapacak, söküğünü dikecek ve sosyal hayatını idame ettirecek bir hayat tecrübesini kazanarak gidiyordu. Ama YÖK'ün yürürlüğe girmesiyle beraber öğretmen yetiştirme sistemimiz sekteye uğratılmış; hatta yükseköğretim sistemi önemli derecede karmaşaya uğratılmıştır. Böylece okullarımızdaki eğitim sistemi de bozulmuş, lise son sınıfa kadar gelmiş olan çocuklarımız, hangi mesleği seçeceğine, hangi yüksekokula gideceğine; daha doğrusu ne olacağına bir türlü karar verememişlerdir. Rasgele yazdığı okul isimlerinden ve boşta kalmayayım anlayışından hareketle herhangi bir yüksekokulu kazanmış oluyorlar. En acısı, kaloriferli evlerde doğup büyümüş, modern banyolarda duş almış, hayatta mutfaka bile girmemiş ve hiçbir sıkıntı ile karşılaşmamış bay veya bayan gençlerimizin tesadüfen

yazdığı öğretmen yetiştiren bir bölümü kazanmasını, mezun olduktan sonra da mahrumiyet bölgelerinin köy veya mezralarına öğretmen olarak tayin edildiklerinde ne kadar verimli olabileceklerini düşününüz? Sizce hangi uygulama daha gerçekçi? Benden önce cevabını verdiniz. Tabii ki eski öğretmen okulu menşeli öğretmenler. İşte maalesef bu okullar, siyasî hırsların kurbanı olmuş ve bu güzide eğitim kurumları kıyımına uğratılmıştır.

Bu okullarda öyle bir hiyerarşi geliştirilmişti ki bu öğretmen okullarında gerçek anlamda başarı gösteren öğrenciler, hiçbir tavassut ve torpil olmaksızın Öğretmenler Kurulu Kararı'yla seçilip yüksek öğretmen okullarına gönderiliyor, sonra da brans öğretmenleri olarak ortaokullara ve liselere tayin ediliyorlardı. Yıllardır liselerde idarecilik yapan bir eğitimci olarak elbette çok iyi ve değerli öğretmenlerle çalıştım. Ama gerçekten bu okullarda çalıştığım yıllarda yüksek öğretmen okulu mezunlarının ortaokul ve liselerde çok farklı bir yeri vardı. Siyasî kararlarla kapatılan bu okullar, yıllar sonra da olsa yapılan yanlışlığın farkına varılarak öğretmen liseleri olarak tekrar canlandırılmaya çalışılmaktadır.

Eski öğretmen okullarının içleri boşaltılırken araç gereçleriyle birlikte eğitim de çer/çöp edildi

Milli Eğitim'deki siyasî kararlar, maalesef milli eğitimimize çok pahalıya patlamıştır. Yapbozlarla eğitim sistemimiz çöktürülmüş, gençliğimizin umutları ve geleceği karartılmış, milletimiz hem maddî hem manevî yönden çöktürülmüştür. Zira o, eski öğretmen okulları ve içlerindeki araç gereçler, haraç mezat hesabı okullara dağıtılıyor gibi yapılarak yok edilmiştir. Dağıtılan okullarda ise bunları kullanacak ne yetişmiş eleman ne de doğru dü-rüst yer vardır. O okullarda bu araç gereçlerden yeteri kadar faydalanılamamıştır. Yüzyılın öğretmen yetiştirme birikimi olan bu okullara yazık edilmiştir.

Burada özellikle maya kelimesini kullandım. Bir müessesede birikim, birden bire oluşan bir hadise değildir. Bunu, uzun süre idareci olarak çalıştığım Manisa Lisesi'nden biliyorum. İlimizde her mahallede bir lise olmasına rağmen bölgemiz dışında ikamet eden; ancak Manisa Lisesi civarından ev kiralayıp, ikamet göstererek Manisa Lisesine kayıt olan öğrenciler, bir hayli fazla idi. Sınıf mevcutlarını azaltmak için koyduğumuz bütün engeller, bir şekilde aşıyor, lisemize kayıt yaptırılıyordu. Siz de dikkat eder-seniz, bir şehirde tarihçesi eski okullarla yeni açılan okullar arasında öğretim kalitesi çok farklıdır. Kenar mahallelerde oturan aileler bile şayet durumu el veriyorsa evinin karşısında okul olmasına rağmen sabahın erken saatlerinde servis veya yol parasına katlanarak çocukları iyi eğitim alsın diye merkezî okullara göndermektedirler. Neden? O okullarda daha iyi eğitim öğretim verildiğine inandıkları için. Ben, eski bir eğitimci olarak katiyetle okul ve öğretmen ayrımı yapmak istemiyorum, ama velilerin bu düşüncelerine katılmamak da mümkün değil. Birçoğumuz, çocuklarımız okullara başlarken aynı endişeleri taşımışızdır; çocuğumuzu hangi okula gönderelim diye?

Lise ve ortaokullarda görev yapan Yüksek Öğretmen Okulu mezunları, branş ve meslekî formasyon açısından gerçekten iyi yetişmiş öğretmenlerdi. Yirmi beş yıllık idarecilik hayatımda onların derse girdiği sınıflarda hiçbir problem yaşamadım. Branşında yeterli, meslekî formasyon sahibi bu kişiler, öğrenci ve veli ile olan iletişimleri gayet iyi, mesleğini seven donanımlı öğretmenlerdi. Onları bu şekilde takdir etmekle elbette diğer okullardan mezun olan öğretmenler için donanımsız veya yetersiz demek istemiyorum. Ben, burada bir gerçeği vurgulamak istiyorum. Ne yazık ki kısa sürede, üç aylık kurslardan geçirilerek okullara öğretmen diye gönderilen kişilerle lise son sınıfa kadar gelip de ne olacağına karar vermeyenler nasıl uyum sağlayacaklar? Tesadüfen öğretmenlik puanı ile üniversiteye girip henüz daha kendisini öğretmenlik mesleğine motive edemeyen öğretmen adayları ya

da yeni öğretmen arkadaşlar, maalesef lise sınıflarında çok zorluk çektiler. Milli Eğitim Bakanlığı bunun farkına varmış olmalı ki öğretmen liselerini tekrar hayata geçirdi. Hatta bu liselerden mezun olup da öğretmen yetiştiren fakülteleri tercih edenlere hem artı puanlar verilmesi hem de dereceye girenlere Milli Eğitim Bakanlığı'nca karşılıksız burs verilmesi, öğretmenlik mesleğine ilgiyi arttırmıştır. Bu uygulama hem öğretmenlik kalitesini ve seviyesini hem de bu mesleğe verilen değeri tekrar yükseltmiştir. Bu ve bunun gibi gerçekçi ve doğru kararlar, eğitim sistemimizi yüceltecek ve kalitesini artıracak önemli atılımlardır. İnşallah bu çalışmaların ikinci ayağı olan yüksek öğretmen okullarının da devreye sokulmasıyla öğretmen yetiştirmede kalite yakalanmış olur. Çünkü görülmüştür ki Yüksek Öğretim Kurulu yani eğitim fakülteleri, her ne kadar bilgi bakımından branşlarında yeterli bilgiye sahip öğretmenler yetiştirmiş olsalar da yetiştirdikleri öğretmenlere yüksek öğretmen okullarının verdiği pedagojik formasyonu verememektedir. Milli Eğitim Bakanlığı, bu eksikliği gördüğü için yeni mezun öğretmenleri, doğrudan sınıfa sokmadan onları uzun süreli uygulamalı eğitime tabi tutmaktadır. Bu da hem zaman hem de kaynak israfına sebep olmaktadır. Yüksek öğretmen okulu mezunları ise mezun olduklarında doğrudan sınıflara girerek hiçbir zorluk ve acemilik çekmeksizin derslerini rahatlıkla verebilmekteydiler.

Eğitim, tıpkı zincirin halkaları gibi bütünlük arz eden bir konudur. Eğitimin hedefine ulaşmasında başta aile, çocuğun bulunduğu çevre ve okul, bir sacayağı gibi birbirini tamamlaması gerekir. Şayet ayaklardan biri eksik olursa eğitimde sonuca ulaşmak zorlaşır; hatta imkânsızlaşır. İşte günümüzde okullarda görmek istemediğimiz davranışların altında yatan gerçek de budur, Ben bu kitabımda gördüklerimi, yaşadıklarımı ve tecrübelerimi aktarmaya çalıştım. Umarım yararlı olur..

Birinci Bölüm

-ÖĞÜTLERİMİN ÖNCELİĞİ GENÇ MESLEKTAŞLARIMA-

BİZ MAARİF ORDUSUYUZ.
GÖREVİMİZ;
İRFANI HÜR, VİCDANI HÜR, FİKRİ HÜR
NESİLLER YETİŞTİRMEKTİR!

Genç Meslektaşım, bir mabede nasıl giriyorsanız sınıfa da öyle girin. Unutmayın ki, “Hiçbir savaş, insan yetiştirme mücadelesinden daha önemli değildir. Meydanlardaki savaşı kazanmak isteyen milletler önce ‘insan yetiştirme mücadelesini’ kazanmak zorundadır.

İnsan yetiştirme mücadelesinin komutanları öğretmenlerdir.”

“Öğretmen, ışığı gösteren insandır. İnsan yetiştirme sanatçısıdır. Eğitimin baş aktörüdür. Hep “verici” unsurdur. Öğrenciyse “alıcı”. İnsanı sabır ve fedakârlıkla işler. Hamlıkları olgunlaştırır, insanı “kâmil” hale getirir. Ona insan mimarı diyebiliriz. Rûhî melekeleri geliştirmiştir.

İnsan sevgisiyle dopdoludur.”

İlk Dersim (Yeni Öğretmenler İçin)

Bin dokuz yüz altmış beş yılı Haziran ayında İzmir İmam-Hatip Lisesi'ni bitirdikten sonra aynı yılın Eylül ayında, okul dışından Savaştepe Öğretmen Okulu bitirme imtihanlarına girdim. Girdiğim farklı derslerin tümünü başarı ile geçtim. Yalnız, uygulama dersim kaldı. Uygulama dersinin değerlendirilmesi ise okullar açıldıktan sonra müfettiş denetiminde bir ilkokulda vereceğimiz örnek derse göre yapılacaktı. Bu örnek derste başarılı olduğumuz takdirde, diplomamız verilecek ve ilkokul öğretmeni olma hakkını kazanacaktık. Bu arada daha önce girdiğim yüksekokul imtihanlarını kazanarak Konya Yüksek İslam Enstitüsü'ne de kaydımı yaptırmış ve Konya'da okumaya devam ediyordum. Savaştepe Öğretmen Okulu'ndan kalan uygulama dersimi de Konya Öğretmen Okuluna naklettirdim. Konya Öğretmen Okulu da benim gibi diğer öğretmen adaylarını, yirmi bir günlük uygulama dersi için Konya merkezinde bulunan Mümtaz Kuru İlkokulu'na gönderdi.

Arkadaşlarla birlikte Mümtaz Kuru İlkokulu'na giderek elimizdeki yazıyı okul müdürüne verdik. Yazıyı okuyan okul müdürü, bizi çok iyi karşıladıktan sonra bize önce okulu tanıttı. Okul, gerçekten o günün şartları içerisinde Konya'nın en iyi ve en gözde okullarından biriydi. Çevre itibarıyla da öğrenciler, refah seviyesi yüksek aile çocuklarının öğrenenim gördüğü bir okuldu. Okulun laboratuvarlarını, kütüphanesini, öğretmenler odasını, spor

salonunu gezdikten sonra okul müdürü odasına geldik. Okul müdürü bize öğretmenlik hakkında bilgi veriyor, bir taraftan da söylediği çayı içiyorduk ki bize göre yaşlı; elli, elli beş yaşlarında, pamuk gibi bembeyaz ama saçları biraz dökülmüş bir bayan hışımila içeri girdi. Doğrudan okul müdürüne yönelerek:

- Lan müdür! Ben öğleden sonra derse girmeyeceğim, dedi.

Okul müdürü, gayet yumuşak bir tavırla:

- Hay hay hocam, olur. Siz dert etmeyin, çaresine bakınız, dedi.

Bilahare buğulu gözlerle odada bulunan bizleri süzen bayan öğretmen, tekrar müdüre dönerek:

- Kim bu delikanlılar? dedi.

Okul müdürü:

- Okulumuzda yirmi bir gün boyunca uygulama yapacak öğretmen adayları, dedi. Bunun üzerine bize dönen bayan öğretmen:

- Bakın delikanlılar! Ben bu müdürün öğretmeniym. Bu okulda o müdür; ben, öğretmenim.

Öğretmenin bu tavrı karşısında hepimiz bir tuhaf olduk. Bir öğretmenin okul müdürüne karşı bu tavrı hepimizi şok etti. Herkes hayretler içinde iken her nasılsa ben:

- Hocam, o kadar göstermiyorsunuz, dedim.

Bunun üzerine fal taşı gibi gözleri açılan bayan öğretmen, benim yanıma gelerek sırtıma okkalı bir yumruk atarak:

-Yaşa be delikanlı, sen iyi bir delikanlıya benziyorsun, dedikten sonra okul müdürüne döndü:

- Müdür! Öğleden sonra benim sınıfıma bu delikanlı girecek, dedi.

Okul müdürü de:

-Tamam, hocam. Bu delikanlıyı göndereyim, dedi. Bayan öğretmen kapıyı kapatarak odayı terk etti.

Okul müdürü daha sonra, öğretmenin aslında çok değerli bir öğretmen olduğunu, hiç evlenmediğini, yalnızlığın da etkisiyle kendisini alkole verdiğini belirterek bu sene sonunda emekli

olacağını söyledi. Öğleden sonra okul müdürü, beni o bayan öğretmen sınıfına nöbetçi öğretmenle gönderdi. Ben o hoca hanımın sınıfına sadece o gün için derse girdim ve böylelikle öğretmenliğe ilk adımımı atmış oldum.

Okuldaki on beş günümüz sınıflarda dinleyici olarak geçti. Öğretmenlerin nasıl ders anlattıklarını gözlemledik. Üçüncü hafta, bize örnek ders vereceğimiz sınıf ve işleyeceğimiz konu ile ilgili bir program verdiler. Gerekli hazırlığın tarafımızdan yapılması istendi.

Ertesi günü, örnek ders verme sırası bende idi. Koridorda karşılaştığımız bayan öğretmen, gireceğim sınıfı ve işleyeceğim konuyu sordu. Ben de elimdeki programı kendisine takdim ettim. Üçüncü sınıfta: "Kırda Bir Gezinti" adlı parçayı işleyecektim. Kendisi, beni alarak sınıfına götürdü. Konu ile ilgili resimleri tahtaya bantladı ve:

Bu sene ilköğretimdeki değişikliğe göre yaparak ve yaşayarak öğrenme metodu uygulanmaya başlandı. Sınıfta öğretmen-den ziyade öğrenciler aktif hale getirilecek; ben nasıl anlatırsam yarın sen de öyle anlatacaksın ve uygulama dersinden en yüksek notu sen alacaksın, dedi.

Öğretmen, önce tahtaya bantladığı resimler hakkında öğrencileri teker teker konuşturdu. Kendilerinin pikniğe gidip gitmediklerini, gittilerse pikniğin nasıl geçtiğini ve oralarda neler gördüklerini sorup onları konuşturarak çok güzel bir ders işledi. Dersin sonunda bütün malzemeleri bana verdi:

-Yarın aynısını anlat. Bir de sınıf hâkimiyeti çok önemlidir, sınıfa hâkim olmayı da unutma, dedi.

Öğretmenin bu yardımına çok sevinmiştim ve ertesi günü kendimden emin bir şekilde ders zili çalınca örnek ders vereceğim sınıfa girdim. Fakat öğrenciler bir türlü sıralarına oturmuyor, olabildiğince şımarık davranıyorlardı. "Oturun, susun!" demem hiç işe yaramıyordu. Bunun üzerine ben de elimdeki kitabı

sıranın üzerine vurunca sınıfta uğultuya benzer bir ses çıktı ve herkes bana döndü. Onlara dedim ki:

- Benim adım Kadir, soyadım Keskin. Bu gün size dersim var. Eğer sınıfta bir yaramazlık yaparsanız, ders dinlemez de gü-rültü yapar ve birbirinizle konuşursanız sizin kulaklarınızı ke-serim, dedim.

Sınıf bir anda sus pus oldu. Ben de bu arada bayan öğretme-nin verdiği resimleri tahtaya asmaya başladım. Arkamdan biraz fısıldar gibi oldular, tekrar bir bağırıyla onları susturdum. Sınıf adeta süt liman olmuştu. Ben de içimden sevinmeye başladım. En önemli konu olan sınıfta hâkimiyeti sağlamıştım. On dakika sonra okul müdürü, bir müfettiş, bir de o sınıfın öğretmeni sınıfa girdiler. Ben, kendilerine kendimi ve sınıfımı takdim ettim. On-ların müsaadesini aldıktan sonra derse başladım. Onlar da arka sıralara oturarak beni izlemeye başladılar.

Ben, kendimden emin bir şekilde öğrencileri konuşturmak için “Çocuklar, tahtada neler görüyorsunuz?” dediğimde sınıftan en ufak bir cevap çıkmıyordu. Bu defa teker teker sormaya baş-ladım. “Bak evladım. Tahtada ne görüyorsun?” dedikçe öğren-cilerin ağzından tek kelam çıkmıyor, sadece “Ben bilmiyorum.” anlamında omuz silkiyordu. Mümkün değil, öğrencileri konuştura-mıyordum. Öğrencileri konuşturamayınca parçayı kim okuyacak diye soruyor, yine en ufak bir isteklilik göremiyordum. Tek tek “Sen oku!” diyordum. Okuma parçasını bir türlü okutamamıştım. Sınıfta adeta ölü sessizliği hâkimdi. Kan ter içinde kalmış, sıkılıp bunalmıştım. Daha sonra parçayı ben okudum. Kendi kendime konuştum ve bir şeyler anlatmaya çalıştım; ama kırk dakikanın nasıl geçtiğini bilmiyordum. Zil imdadıma yetişip çaldı. Hep be-raber sınıftan çıktık. Bana, kendileriyle gelmemi söylediler. Hep beraber okul müdürünün odasına gittik. Dersi değerlendirmeye başladılar: “Hocam, ilköğretimde uygulanan yeni metodu biliyor-sunuz. Hazırlığınız gayet güzeldi; ama sınıfı aktif hale getireme-diniz. Derste klasik metot uyguladınız, dediklerinde.”

- Efendim, sınıf çok pasifti, derse katılımlarını sağlayamadım, dediğimde değerlendirme heyeti, sınıfın öğretmenine dönerek:

- Hoca Hanım, biz sınıfı çok pasif bulduk. Herhâlde sınıfta öğrencilere çok baskı uyguluyorsunuz, dediklerinde Hoca hanım:

-Vallahi Müfettiş Bey, sınıfa girdim, öğrencilerimi tanıyamadım. Benim öğrencilerim kıpır kıpırdır. Bu derste neden böyle oldular bilmiyorum, inanın sınıfımı ben de tanıyamadım. Acaba arkadaşlarının bir sıkıntısı mı var, nedir? Ben de çok merak ettim. Şimdi sınıfa girdiğimde neden bu kadar sessiz kaldıklarını soracağım, dedi.

Bilahare sonuçlar açıklandığında derse hazırlıklı girdiğimden dolayı “Beş” verilmiş; ama ders işleme notum tamamen kırılmıştı. Ben, bu olaydan sonra öğretmenliğin sevgi mesleği olduğunu daha ilk dersimde anlamış oldum.

Zor Şartlarda Öğrencilik

Öğrenciliğim İzmir’de yoksulluklar içinde geçti. Cumartesi-pazar inşaatlara giderek harçlığımızı çıkarıyor; yaz tatillerinde de pamuk çapasıyla yurt parasını kazanıyorduk. 1965 Haziran ayında mezun olduktan sonra eylül ayı için Savaştepe Öğretmen Okulu’na okuldışı kayıt yaptırdım. Okuldışı sınavlarına giriyorum. O yıllarda öğretmen okulunun en zor dersi, eğitim psikolojisiydi. Beş ve altıncı sınıfta okutulurdu. Okuldışından gelen öğrencilere, iki sınıfın soruları beraber sorulurdu. İmtihandan bir gün önce, öğretmen okulunun bahçesinde, sabahleyin, bir ağacın dibine oturdum ve akşam karanlığına kadar, yemek bile yemeden aç susuz derse çalıştım. Akşam karanlığından yazıları okuyamaz hale gelince kalktığımda, başım döndü ve yere yıkıldım. Sonra kendimi toparladım ve ertesi gün gireceğim sınav için gerekli hazırlığı yaptım. Sabah oldu, imtihan saati geldi ve bizi sınıflara aldılar. Kâğıtlar ve arkasından sorular dağıtıldı. Sorulara şöyle bir göz gezdirdim. Her iki sınıftan onar soru sorulmuş yirmi sorudan on dokuz soruyu adım gibi biliyorum. Sadece “Ölçme ve Değerlendirme” sorusunu bilmiyorum. Başladım soruları cevaplamaya... Durmadan yazıyorum, dolan kâğıt sayısı üç oldu. Bu arada sınıfın kapısı açıldı. İçeriye okul müdürü ile konumu okul müdüründen daha üst makamda olduğunu tahmin ettiğim bir bey girdi. Öğretmenler hemen ceketlerinin düğmelerini iliklediler, gelenleri saygıyla karşıladılar. Tanımadığım bey, sınıfı dolaştıktan sonra benim yanıma geldi ve kâğıtlarımı

olarak öğretmenlere gösterdi. “Bu öğrenci maç mı anlatıyor, çok yazmış.” dediğinde, öğretmenler, kâğıtlarına baktılar ve fısılda-yarak “Yok efendim, güzel cevaplıyor. Altı-yedilik yazmış.” dediler. Bunun üzerine bana dönerek: “Sen bu kadar çalışkandın da ne-den bütünlemeye kaldın?” dedi. Beni okulun öğrencisi sandı. Oku-lun öğrencisi olmadığımı okuldışı öğrencisi olduğumu söyledim. Bunun üzerine hangi okuldan geldiğimi sordu. Ben de imam-ha-tip lisesi mezunu olduğumu söyleyince; yüzü birden değişti, ekşi erik yemiş gibi buruştu: “Siz kendi mesleğinizde neden çalışmı-yorsunuz?” diye küçümser bir eda ile sordu. Ben de öğretmen-liği çok sevdiğimi söyledim. Boynunu büktü ve sınıftan ayrıldı.

Bunun üzerine salonda görevli öğretmenlerden biri sürekli benim etrafımda dolaşmaya başladı. Kâğıdımı alarak bakıyor, he-yecanlanma oğlum, geçer notu almışsın diyordu. Oysa ben heye-canlanmamıştım. O yıllarda yeni naylon gömlekler çıkmıştı, gi-yildiğinde insanın iç çamaşırı gözüktüdü. Bir hafta sonu iki gün ameleliğe gittiğim ve iki günlük yevmiyemle İzmir Bitpazarı’ndan aldığım gömlek vardı üzerimde. İçindeki atlet eskidiğinden kuş-gözü gibi delikler oluşmuştu. Öğretmen o delikleri terden göm-leğimin sırtıma yapıştığını sanıyordu.

Sonra imtihan bitiminde bana ilgi gösteren bu öğretmenle tanıştım. Kimdi biliyor musunuz? Türkiye’nin önde gelen fikir adamlarından rahmetli Seyit Ahmet Arvasi... Bize öğretmenden ziyade bir baba gibi sahip çıktı. Okulda yatmamızı sağlayarak otel parasından kurtardı. Zaman zaman da evine alır, karnımızı doyururdu. Nur içinde yatsın.

Bana horlayarak bakıp adeta buraya niye geliyorsunuz, ka-bilinden soru soran kişinin de Öğretmen Okulları Genel Müdürü olduğunu bu değerli hocamdan öğrenmiştim.

Bir öğretmenle, öğretmen yetiştiren okulların genel müdü-rünün bir öğretmen adayına tavrının ne kadar farklı olabildi-ğine hâlâ şaşıyorum.

Stajyer Öğretmen

Okuldan yeni mezun stajyer bir öğretmen okulumuza ilk atama olarak geldi. O yıllarda öğretmen sıkıntısıyla stajyer öğretmenler de derse girerlerdi. Öğretmen yeni evli ve yakışıklı bir delikanlı, henüz yirmi iki-yirmi üç yaşlarındaydı.

Ergenlik çağlarındaki kız öğrenciler, genç erkek öğretmenlere, erkek öğrenciler de genç bayan öğretmen arkadaşlara kendi hayal dünyalarında âşık olurlar. Bu çocuksu duruma gençler, platonik aşk diyorlar. Gelip geçici bir durumdur. Öğretmen arkadaşlar bunun farkında bile olmazlar; ama gençler zaman zaman böyle duyguların etkisi altında kalırlar.

Okulumuzda görev yapan, yeni evli bu yakışıklı öğretmene kız öğrencilerden biri ilgi duymaya başlar. Bu durumunu da bir şekilde en samimi görüştüğü arkadaşına açar; fakat bu türlü bilgilerin öğrenciler arasında kalması mümkün değildir. Öğretmenin bundan katiben haberi yoktur. Öğrenciler arasında kızın durumu yarı şaka yarı ciddi konuşulmaya başlar. “Öğretmen derste hep sana baktı veya sana bakarak ders anlatıyor.” gibi sözlerle kız öğrenciyi iyice havaya sokarlar. Öğrencinin bu duygu yoğunluğu devam ederken, bir gün stajyer öğretmen, not defterini, numara sırasına göre yazmak üzere sınıf başkanı bir kız öğrenciye verir. Sınıf başkanı kız öğrenci de sınıf içinde arkadaşlarının yanında, öğretmene duygusal aşk yaşayan öğrenciye şaka niyetiyle “Bu defteri sana (...) gönderdi. Yazıp ona teslim edeceksin, ayrıca seninle görüşmek istiyor.” diyerek defteri verir. Bu durum sınıf

ortamında olduğu için diğerk arkadaşları da duyar. Kızın komşu arkadaşlarından biri akşam kız öğrencinin babasına giderek kızının öğretmeni (...) ile ilişkisi olduğunu söyler. Bunu duyan baba, akşam kızını yalnız bir odada karşısına alır ve durumu sorar. Kız öğrenci, öğretmeni sevdiğini ve ona ilgi duyduğunu söyleyince baba küplere biner. Ertesi günü namludan çıkan kurşun gibi cebinde bıçak, doğru okula gelir ve öğretmeni sorar. Bereket, o gün öğretmeni, dersi olmadığı için okulda yoktur. Hızını alamayan veli bu defa doğru müdür odasına gider ve durumu müdüre: “Ne biçim müdürsün, okulda neler oluyor, sen burada oturuyorsun?” sözleriyle üst perdeden müdüre bağırır çağırır. Müdür, gayet sakin bir şekilde veliyi teskin etmeye çalışır. Ona çay söyler, oturtur ve gereğini yapacağını söyleyerek sakinleştirir ve okuldan gönderir. Aynı gün öğretmeni evinden çağırın müdür, sadece veliden aldığı bilgiyle sınıfta hiçbir araştırma yapmadan okula gelen öğretmeni daha odasına girer girmez: “Sen ne biçim öğretmensin, üstelik evli barklısın, utanmıyor musun bir kız öğrenci ile ilişki kurmaya?” diye bağırır. Öğretmenin hiçbir şeyden haberi yoktur. Ne olduğunun farkına varamaz, şaşırıp kalır.

-Ne oldu sayın müdürüm, benim bir şeyden haberim yok, dediyse de veliden aldığı psikolojik incinmeyi okul müdürü öğretmene yansıtarak rahatlar.

Olay bir anda okula yayılır. Öğretmenin konunun esasından zerrekadar haberi yoktur. Kız öğrencinin kendi dünyasında tahayyül ettiğı sevgisini öğrenci arkadaşları da yok derste sana baktı, yok hep seni gözledi, nöbetçi iken hep bizim sınıfın katına geliyor, seni görmek için diyerek, öğrenciyi öğretmenin zerrekadar haberi olmadan öğretmene âşık ediyorlar. Sonra da olay patlak verince öğretmeni için soruşturma açılıyor ve soruşturmanın sonunda öğretmeni, en ufak bir suçu olmadığı görüldüğü hâlde, tefiş raporunda “ Olayın şuyuu vukuundan beterdir. Okuldan alınarak bir başka okulda görev yapması uygundur.” gerekçesiyle öğretmeni, okuldan alınarak bir başka okula tayin edilir. Tayin

edildiği okulda da aynı gözle bakılınca genç öğretmen daha mesleğinin ilk yılında ruhen incinir. Bu defa aile sorunları başlar. Ailesi “Demek sen bu işi yaptın ki suçlu görüldün, bir başka okula alındın.” gerekçesiyle huzursuzluk çıkarır. Yeni doğan bebeklerine rağmen yuvaları dağılır, evlilikleri boşanma ile sonuçlanır. Ondan sonra da öğretmenin psikolojik sorunları başlar. Başka ile tayin yaptırır. Uzun psikolojik tedavilerinden sonra öğretmen iyi olur; ama geride boynu bükük; babasız büyüyen bir bebekle parçalanmış bir aile kalır.

Şimdi yıkılan bu yuvanın ve boş yere çekilen üzüntünün vebali kime ait? Bu vebalin hesabını kim ve kimler nasıl verebilir?

İsra Suresi, ayet 36: “Hakkında bilgin bulunmayan şeyin ardına düşme; çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur.”

Bu olay Manisa’nın büyük bir ilçesinde çalışırken meydana gelen bir olaydı. Bu ve buna benzer olaylar dün olduğu gibi bugün de yarın da her okulda olabilecek olaylardır. Bu olayın aslı da olabilir. Nitekim öğrenci öğretmen arasında duygusal ilişki dolayısıyla evlilikle sonuçlanan ve yuva kuran meslektaşlarımız da olmuştur ve gayet mutlu yuva kuran meslektaşlarımız da vardır. Burada okul idarecilerine çok önemli görev düşmektedir. Sadece bir tarafı değil, olayın her iki tarafını dinlemekle beraber sınıfı, sınıf öğretmenini ve diğer o sınıfa giren öğretmenleri ve öğrencileri dinledikten sonra bu konularda karar vermeleri uygundur.

İnsan Nefsi Azmaya Görsün

Elli yıllık meslek hayatımın otuz yılı Manisa ve merkez ve ilçelerinde geçti. Yine müdür olarak bulunduğum bir ilçenin lisesinde bir öğretmen arkadaşın lise birinci sınıf öğrencisine yakınlığı öğretmen arkadaşların dikkatini çekmiş. Olay bana kadar intikal etti. Ben de olayı uzaktan izlemeye başladım; fakat bir gün öğretmeni, Öğretmen arkadaşlar ve öğrenciler arasında yanlış anlaşılabilmesi için odama çağırarak öğrencimiz (Y) ile yakınlığının dikkat çekici olduğunu, bunun başkaları tarafından yanlış anlaşılabilceğini söylediğimde, öğretmen, gayet kendinden emin bir şekilde: “ Hoca’m teessüf ederim, hakkımda çok yanlış düşünüyorsunuz. Adı geçen öğrenci (Y) benim ortaokuldan öğrencim. Ortaokulda da ben (Y) nin sınıf öğretmeniydim. Kendisini bana yakın bulduğu için derslerinde yardımcı oluyorum.” deyince, olayda herhalde bir yanlışlık var diye düşündüm. Çünkü öğretmen evli ve iki çocuklu olup hem öğretmenin hem de öğrencinin okulumuzda ilk seneleri idi. Kendileri hakkında da fazla bir kanaat sahibi değildim. Öğretmen kasaba ortaokulundan bize yeni tayin olmuştu ve ilk senesi idi. Öğrenci de öğretmenin geldiği ortaokulu bitirerek lisemize kaydını yaptırmış bir öğrenci idi. Öğretmen ile öğrencinin tanışıklığı ortaokuldan olunca bana bu yakınlığın masumane bir öğretmen öğrenci ilişkisi olabilir gibi geldi. Bu öğretmenle ilgili gelen bilgileri de bu açıdan değerlendirdim. Fakat “*Gafletten ağır uyku, şehvetten daha kuvvetli bir hırs yokmuş.*” derler.

Bu işi yapanlar, gerçekten şehvet hırsıyla büyük bir gaflet içinde âlemi sersem, tek akıllı kendilerini sanıyorlar. Nitekim bir hafta sonu öğretmen ile öğrenci, beraberce Manisa’da bir pastanede kızın köylüleri tarafından görülüp babasına haber verildiğinde, veli, beline tabancayı taktığı gibi soluğu okulda alıyor. Durumu öğrenen öğretmen arkadaşlar öğretmeni laboratuvara saklar. Veliyi bana getirdiler. Veli, burnundan soluyor. Öğretmeni şayet o anda okulda bulsa rahat tetiği çekecek durumda. Veliyi odama oturttum. Kendisini gayet sakin bir şekilde dinledim ve el altından da öğretmene haber göndererek üç gün izinli saydığımı ve çok acele olarak ilçeyi terk etmesini söyledim ve veliyi teskin ederek kasabasına gönderdim. Olayın vahametini duyan öğretmen, ilçeyi terk edip ikinci günün gecesinde evime geldi. Adeta her tarafı zangır zangır titriyordu. Korku ve telaş içinde ne yapacağını bilmez haldeydi. İlk sözü; “Müdür Bey! Ben ettim, siz etmeyin; ne olur, bana bir babalık yapın.” diyor ve yeminin her çeşidini sıralıyordu, bir daha böyle bir şey yapmayacağım. Beni bu işten kurtarın.” diye yalvarıyordu. Kendisi için değil, iki çocuğu için yardımcı olacağımı söyledim. Ve olayı derhal Milli Eğitim Müdürümüz rahmetli Kemal Aydoğdu’ya bildirdim. Kendisi güngörmüş bir idareci idi. Öğretmeni aciliyetine binaen Valilik oluru ile okulumuzdan aldı, Manisa’nın en ücra bir ilçesine verdi. Soruşturması orada tamamlanarak mesleğine mani olmayacak bir ceza aldı.

Sonradan öğrendiğime göre geri kalan meslek hayatında yaptığı yeminlere gerçekten sadık kalmıştı.

Öğretmenimin Hayat Dersi

Elli yıl önce lise üçüncü sınıf öğrencisiyiz. Otuz yedi kişilik sınıfın tamamı erkek. Edebiyat dersimize otuz beş yaşlarında Nafize Sarıoğlanoğlu adında çok değerli bir öğretmeniz giriyor. Çok güzel bir bayandı. İki mutsuz evlilik yaşamış. Mükemmel bir edebiyat bilgisine sahipti ve şiiri çok severdi. Zaman zaman da edebiyat dergilerinde şiirleri yayımlanırdı. Bize bir öğretmenden ziyade abla gibi yaklaşıp, okulumuzu ve bizi çok sevdiğini davranışlarıyla belli ederdi.

Bir gün edebiyat dersinde Fuzuli'nin aşk şiirini işliyorduk. Sınıfta sinek uça duyulacak derecede bir sessizlik hâkim. Zaten bütün dersleri de bu minval üzere geçerdi. Fuzuli'nin o meşhur aşk şiirini, o güzel sesiyle okumaya başladı. Şiir değil sanki müzik dinliyorduk. Tam bu arada Fuzuli'nin:

*“Beni candan usandırdı, cefadan yar usanmaz mı?
Felekler yandı ahımdan, muradım şem'i yanmaz mı?”*

Beytini okurken adeta yüzü kızardı, bir tuhaf oldu. Birden elindeki Ali Nihat Tarlan'ın kalın edebiyat kitabını önündeki sıraya fırlatarak:

“- Çocuklar, bunlar kitaptaki aşklar. Her şey kitaplarda yazılanlar gibi olmuyor. Bugün delikanlısınız ve okuldan iki ay sonra mezun olacaksınız. Yarın mutlaka biriyle hayatınızı birleştireceksiniz; ama hayatınızı birleştirdiğiniz bu kişi ile mutlu olmak istiyorsanız şunu asla unutmayın; evleneceğiniz kız, mutlaka sizden

bir parmak aşağıda olsun. Bu bir parmak; tahsil, görgü, yaş, makam, boy pos, vs. olabilir. Bakmayın siz bizim Feministliğimize. Biz kadınlar zayıf varlıklarız. Mutlaka bizden güçlü bir koltuğun altına sığınma ihtiyacını duyarız. Sığındığımız koltuk bizden zayıf ise daha güçlü koltuğun ihtiyacını duyar veya düşünüyü kurarız. Bu söylediklerim, mutlaka ama mutlaka kafanızın bir köşesinde kalsın eğer mutlu olmak istiyorsanız.”

Hoca'mızın bu öğüdünün hemen ardından ders zili çaldı; ama biz oturduğumuz yerden kımıldayamadık. Şiir, ders ve nasihat birleşip adeta gerçeğe dönüşmüştü. Aslında daha sonraki yıllarda dinimizin evlilik kuralları arasında “küfüv” diye bir terime rastladım. Evlenecek çiftlerin denklik konusunda dikkate almaları gereken hususları kapsıyordu. Aslında öğretmenimiz, hayatının acı tecrübelerini bize aktarırken, dinimizin nikâh konusunda dikkate almamız gereken hususlarını öğretmişti.

Kalem ve Gözyaşı

Yıl 1965 Savaştepe ilk öğretmen okulunu bitirdikten sonra Konya'nın merkez köylerinden birinde bir aylık bir sınıf öğretmenliği oldu. Bana 4. Sınıf öğrencilerini vermişlerdi. Göreve başladığımın ikinci haftasında öğrencilerime bir ev ödevi vermiştim. Ertesi günü verdiğim ödevi kontrol ediyordum. Elimde kırmızı renkli kalemle de ödevler üzerine imza atıyordum. Küçük yapılı çok şirin bir öğrencim vardı. Kontrolde onun ödevini yapmadığını gördüm. Neden yapmadığını hem sordum, hem de elimdeki kalemle kafasına yavaşça vurdum. İkinci defa vuracağım zaman canı acımış olacak ki kafasını geriye çekince kalemin ucu boşa gitti ve kalem elimden yere düştü. Bu küçük öğrencim bir eliyle gözünün yaşını silerken, diğer eliyle de yere düşen kalemimi yerden alıp, tozunu da önlüğüne sildikten sonra saygı ile bana uzattı. Öğrencimin bu davranışı karşısında şaşkına uğradım. Çocuğun saygı ve sevgi dolu bakışları beni o kadar etkiledi ki 50 yıllık meslek hayatımda hiç unutamadığım anılardan biri olarak hafızamda hep yerini korudu.

Bu olay dolayısıyla genç meslektaşlarıma tavsiyem: Öğrencilerinizi sevin, öğrencilerinizi anlayın. Çünkü onlar yaşadığım bu örnekte olduğu gibi size karşı çok güzel duygular içerisinde, sizleri seviyorlar.

Müdürün Böylesi de Vardı

Nedense hep kötüler gündeme gelir ve iyiler gündeme gelmez. Böyle olunca da kafalarımızda yanlış imajlar oluşur. Elbette kötüler çoğunlukta olsa toplumun işlerinin sağlıklı yürümesi mümkün değildir. Bugün okullarda okul müdürlerinin gerçekten çok fedakârca çalıştıkları bir vakıadır. Genelde okullarda eğitimin sorumluluğu tamamen okul müdürünün omuzları üzerindedir. Öğretmenlerin bu sorumluluğu yeteri kadar üstlendiğini söylemekte zorlanmaktayım. Dersi biten öğretmen, kurşun asker gibi sınıfı terk eder. Lambalar açık kalmış, pencere açık kalmış esen rüzgâr cereyan yapıp camı kırmış, musluğun açık kalıp tonlarca su akması onun aklına gelmez. Tabii bu konuda duyarlı öğretmenlerimiz olmasına rağmen maalesef, duyarsız öğretmenlerimizin sayısının da az olduğunu söyleyemem.

Lafı fazla uzatmadan hemen konuya gireyim. Gördes Lisesi Müdürlüğü'nden beri tanıdığım, uzun yıllar Manisa Milli Eğitim Müdür Yardımcısı ve bir ara da uzun dönem Manisa Milli Eğitim Müdürlüğü'ne vekâlet eden arkadaşım ve amirim İhsan Avcı'dan da söz etmeyi bir vefa borcu olarak görüyorum. İhsan Avcı işinde ciddi, titiz, dürüst, Devlet'in malına karşı aşırı hassasiyeti olan bir amirimizdi. Onun elinden kesinlikle yanlış bir iş çıkmaz, işinde son derece duyarlı bir insandı. Bu arada mesai içi ilişkileri ile mesai dışındaki dostluğunu kesin çizgileriyle ayıran bir arkadaşımızdı. Yine onun döneminde Milli Eğitim Müdür Yardımcıları Mustafa Pala, Musa Çobanoğlu, Hikmet Kasap,

Yasin Yücel ve Murat Eşmen gerçekten birikimli arkadaşlarımızdı. İdareci olarak kendilerinden çok istifade ettim. Mustafa Pala'da da aynı hassasiyet söz konusu idi. Okulların maliyet raporlarının hazırlanıp herkesin görebileceği bir yere asılması, İhsan Avcı Bey'in okullardan aylık elektrik, su sarfiyatlarını rapor olarak istemesi, okullarda sanırım o yıllarda sarfiyatı yarı yarıya düşürerek Devlet'e milyarlarca lira tasarrufta bulundurmuşlardı. Şimdi o uygulama devam ediyor mu, bilmiyorum. Devlet'imize büyük ölçüde tasarruf sağlayan bu tür iyi uygulamalar inşallah, bugün de devam ediyordur; çünkü ülkemiz enerji fakiri bir ülkedir. Üstelik dinimizde de israf, hoş görülmeleyen bir davranıştır.

Burada arz etmek istediğim esas husus, İhsan Avcı'nın bürokrasi anlayışıdır. Uzun yıllar arkadaşlığımıza rağmen yaptığım bir yanlışlığı affetmedi. O yanlışın karşılığı ne ise babasının oğlu da olsa onun gereğini yerine getirirdi. Bir ara Bakanlık tarafından kayıtlarda her öğrenciden katılım payı alınması konusunda genelge geldi. Zor şartlarda okulları yöneten müdür arkadaşlar bu genelge dolayısıyla biraz nefes almışlardı; çünkü o yıllarda yeterli ödenek gelmeyen okullar, okul adına yapılan yemekler, kermesler ve toplanılan bağışlar sayesinde elde edilen paralarla okulların zaruri ihtiyaçlarını karşılıyorlardı. Bugün de durumun aynı olduğunu sanıyorum.

O günlerde Bakanlık genelgesine rağmen velilerden gelen tepki üzerine esen rüzgâra göre tavır alan Milli Eğitim Müdürümüz Ö.H. Bakanlık genelgesine rağmen velilere şirin görünmek için: "Biz okulların her türlü ihtiyacını karşılıyoruz, bizim ilimizde katkı paylarının toplanmasına gerek yoktur." diyerek açıklama yapması ve buna ilaveten okullara yazı göndermesi temelli karışıklığa sebep oldu. Oysa o günün şartlarında Manisa Lisesi'nde ücretini Koruma Derneği'nden ödenmek üzere dokuz hizmetli çalışıyordu. Her ay bunlara muntazaman sigorta primleri dâhil maaş ödenmesi gerekiyordu. Biz Manisa Lisesi olarak bağış toplamaya devam ettik; fakat şikâyet üzerine İhsan Avcı ile

yine kendisini çok sevdiğim ve değer verdiğim Milli Eğitim Müdür Yardımcısı Müşahit Sudan okula soruşturmaya geldiler. İhsan Avcı sanki beni hiç tanımıyor, yabancı bir insanmışım gibi hiç tanışıklık vermiyor. O arada kayıtlarda katkı parasını toplayıp makbuzlarını kesen Koruma Derneği görevlisi bayan tir tir titriyordu. Nerede ise kalp krizi geçirecekti. Bereket Müşahit Sudan Bey araya girip bayanı teskin etti. Aynı günün mesai bitimi İhsan Avcı Bey’le çarşıda karşılaştık sanki o İhsan Avcı değil. Ben soğuk durmama rağmen o selamını verdi sanki üç saat önceki o olayı yaşamamış gibi ilişkimiz devam etti. İhsan Avcı Bey’in bu durumunu bilen bütün okul müdürleri İhsan Bey’den gelen yazılara ve emirlere daha bir özen gösterirlerdi. Başta ben olmak üzere. Şahsen ben, onun imzası ile gelen yazıları defalarca okur, ilgili birimlere havale etmez bizzat kendim takip ederdim.

Merkezi bir okul olan Manisa Lisesi’nde sınav eksik olmazdı. Bir gün İhsan Bey’in sorumluluğunda sanırım büyük bir imtihan olacaktı. Gönderdiği yazıyı ben okuyup sümenin en mütene yerine koymuşum. İnsanlık hâli bu ya hiç unutmamam gereken bu yazıyı unutmuşum. Her zamanki gibi görev ciddiyeti içinde sabahın erken saatinde Manisa Lisesi’ne gelen İhsan Avcı okulda kimseyi bulamıyor. Hizmetliye kapıları açtırıyor her türlü hazırlığı yaptırıp salonları sınava hazır hâle getirdikten sonra bana haber gönderiyor. Ben ise büyük bir telaşla okula geldiğimde bütün gözler bende. Sınav görevlileri ise büyük bir kıyametin kopacağı beklentisi içinde; çünkü müdürümüzün bu konudaki titizliğini herkes bilir. Ben ise daha Müdürümüzün bana bir şey söylemesine fırsat vermeden: “Sayın Müdürüm Manisa Lisesi’nin bahçesine rahatlıkla sehpayı kurdurabilirsiniz. Ben boynumu uzatmaya hazırım.” dediğimde kendisine has bir bıyık altı gülüşüyle olayı geçiştirdik.

Benim ve müdür arkadaşlarımlın belleğinde bıraktığı iz dürüstlüktür, elinden katiyen yanlış iş çıkmaz, yalan konuşmaz, bildiğı doğruları her platformda dile getirmekten asla çekinmez. Devlet'in tek kuruşuna dahi sahip çıkar. Dn ve bugün hâlâ bu özellikleriyle sevdiğim ve değer verdiğim bir arkadaşımıdır. Umam genç müdür arkadaşlarıml İhsan Avcı Bey'de gördüğüm insanlığın bu ortak değerleri kendilerine ilke edinirler.

Böyle Müdür Olur mu?

Belediye Başkanımız Sayın Bülent Kar'ın olumlu mütalaaları ve Belediye Meclisimizin 01.10.2007 tarihli kararıyla Manisa'da yaşayan ve dar gelirli ailelerin zeki çocuklarını üst okullara hazırlamak ve insan kaynaklarımızın güçlenmesine katkıda bulunmak amacıyla açılan, Manisa Belediyesi Eğitim Merkezi'nde MABEM Dershanesi'nin kurucu müdürü olarak görevlendirildim. Bir dershanenin açılışı için geç bir tarih olmasına rağmen belediye-miz tarafından bastırılan: "Manisa Belediyesinden Eğitime Tam Destek" afişlerinin Ramazana da rastlayan ekim ayında Manisa merkezde bulunan elli altı okula teker teker dağıttım. Akabinde dershaneye gidemeyen öğrencilerin dershanemize kayıt olabilmek için izdiham derecesinde yoğun bir ilgi görmesine rağmen dershanemize kayıt kabul için istenen muhtarlardan alınacak fakirlik ilmühaberinin temininde sıkıntılar yaşandığı duyumunu aldık. Çünkü muhtarlar, bu belgeyi isteyen kişilerin Ramazan ayı dolayısıyla kömür, gıda gibi maddî yardım amaçlı kullanacakları düşüncesiyle Emekli Sandığı, Bağ Kur, SSK gibi sosyal güvencesi ve maaşı olan vatandaşlara: "Sizin maaşınız var." diyerek bu belgeyi vermediklerini öğrendik. Dolayısıyla bazı öğrenciler ve veliler bu belgeyi muhtarlardan alamadıklarını bana ilettiler. Oysaki günümüz şartlarında bu maaşla dershaneye öğrenci gönderebilmek mümkün değil. Bunun üzerine ben de MABEM Dershanesi'nin kurulmasında büyük emeği geçen Belediye Başkan Yardımcımız Sayın Recep Kafes'e, Belediye Kültür ve Sosyal

İşler Müdürü'müz Sayın Mü'min Deniz'e ve Sayın Belediye Başkanımıza bu durumu ilettim. Belediye Başkanımız, bu problemin aşılması için şahsıma derhal bir araba tahsis etti. Muhtarları tek tek gezip verecekleri belgeye sadece: "Dershaneye gidecek gücü yoktur." şeklinde bilgi notu düşmeleri gerektiğini, bu şekilde bilgi vermemi emir buyurdu. Bunun üzerine ben de teker teker muhtarları dolaşmaya başladım. Maalesef, çoğu muhtar yerinde bulamadım. Bunun üzerine okul müdürlerinin de öğrencileri tanıdığını, olmazsa onların verecekleri öğrenim belgesinin altına: "Adı geçen öğrencinin ailesinin çocuğunu dershaneye gönderecek gücü yoktur." İbaresinin yazılmasının yeterli olacağını kararlaştırarak okul müdürlerini dolaşmaya başladım. Gittiğim her okulda büyük bir nezaketle karşılandım; çünkü çoğu okul idarelerindeki müdür ya da müdür yardımcılarının eski öğrencilerim olduğunu gördüm.

Şahsım adına onları oralarda görmek beni onurlandırdı; ancak merkezdeki bir okulda, öğrenci sayısı da iyi olan bir okula gittim. Bu okulun müdürü, daha önce görmediğim ve tanımadığım biriydi. Adını bilmediğim görevli, beni okul müdürünün odasına götürdü. Bürokrasi nezaketini ve saygısını bilen bir emekli idareci olarak genç müdürünün odasına girdim ve kendimi tanıtarak meramımı söyledim. Genç müdür, daha "Otur!" bile demeden: "Muhtarların işini ben niye yapayım?" diye karşılık verdi. Ben, nezaketimi muhafaza ederek: "Sayın Müdür'üm, aslında sizin vereceğiniz bilgi bize, muhtarların vereceği bilgiden daha muteberdir." dediğimde okul müdürü: "Kardeşim, ben, bin beş yüz öğrencinin durumunu nasıl bilirim?" diye cevap verdi. Sabrımı zorlayarak: "Sayın Müdür'üm, haklısın, sizin her öğrenciyi tanımanız mümkün değildir; ama öğrencinin sınıf öğretmenini, sınıf müdür yardımcısı ve ders öğretmenleri var. Üstelik aşağıda bir de rehberlik servisi gördüm, sanırım rehber öğretmeniz de var. Siz tanımayabilirsiniz; ama burada öğrencileriniz için yeterli bilgi vardır. O bilgiyi, vereceğiniz öğrenim belgesinin altına

not olarak düşerseniz hem öğrenci velisini rahatlatmış oluruz, hem de bizim işimiz hızlanmış olur.” Dediğimde: “Ben böyle bir vicdanî sorumluluk altına giremem!” diye karşılık verdi. Ben de: “Sayın Müdür’üm, ben, paralı bir dershanenin müdürü değilim. Bu mübarek günde buraya, sizin öğrencilerinizin yararı için geldim. Siz bana bu iş için teşekkür edeceğinize zorluk çıkarıyorsunuz ve beni anlamak istemiyorsunuz.” dediğimde bana: “Lütfen, dışarı çıkın!” diye karşılık verdi. İşte o anda adeta beynim yerinden oynadı. Ama mübarek oruç sabrıyla yine saygıda kusur etmezsiniz: “Sayın Müdür’üm, öğrencisini tanımayan, tanımak istemeyen ve öğrencisinin yararını düşünmeyen bir müdürün okuluna ve öğrencisine verebileceği bir şey yoktur. Emekli bir meslektaşın olarak senin bu durumunu kınıyorum ve seni ayıplıyorum.” diyerek odasını terk ettim. Bu yaşıma kadar da hiçbir devlet dairesinde böyle bir muamele ile karşılaşmamıştım. Çok üzüldüm. Üç gün kendime gelemedim. Üç günün sonunda adını dahi bilmediğim ve bilmek de istemediğim bu genç okul müdürü meslektaşım hakkında hiç yapmadığım bir şey yaptım ve Milli Eğitim Müdürlüğü’ne şikâyetle bulundum. Oysa bu genç müdürün daha önce de velilere ve öğretmenlere karşı şık olmayan davranışları varmış. Benim dilekçem bardağı taşıran damla olmuş ki bu müdür arkadaşım görevinden alındı.

Genç meslektaşlarıma tavsiyem, sakın sahip olduğunuz makam, mevki, şöhet sizi sarhoş etmesin. Bütün bunlar sizin nefsî duygularınızı kabartmak için değil, maiyetinize ve halkımıza daha iyi hizmet etmek için verilmiştir. Bulunduğunuz makamla değil, kişiliğinizle çevrenizde saygınlık uyandırın. Yoksa size emanet edilen her şey zamanla ters orantılıdır. Zamanı geldiğinde altınızda ne koltuk kalır ne omzunuzda rütbe ne de şöhet!..

Müdüre Bak Müdüre!

Dershanecilerin en çok ziyarette bulundukları yerler okullar ve tabii ki okul müdürleri oluyor. Bir dershaneci olarak sık sık okulları ve okul müdürlerini ziyaret etmek ediyorum. Bir ilköğretim okuluna yaptığım ziyarette, okul müdürünü bulamadım. Beraberimde götürdüğüm afişleri de müdür yardımcısı arkadaşşıma, okul müdürüne iletmesi ricasıyla verdim. Öğrencilerin dershanemizin kayıt tarihlerini öğrenmelerine yardımcı olmaları için okul panosunda ilan edilmesini istedim. Yanlış anlamaya fırsat vermemek için ertesi gün saat 11.00 sularında ilgili okulun müdürünü aradım. Derste olduğunu söyleyince hemen özür dileyip telefonu kapattım. Kendilerini tanıdığım ve daha rahat görüşebileceğimi düşündüm için o günün akşamına tekrar aradım, henüz selam-kelam faslı bitmeden Müdür arkadaş: “Salı sabah, çarşamba öğleden sonra, perşembe günü öğleden sonra.” diye haftanın boş günlerini saymaya başlayınca, boş günlerinde dershanede ücretli ders vermek istiyor sandım. Zaman zaman bu tür isteklerle karşılaşılıyorduk ve hemen araya girerek “Müdür Bey, biz dershanede kendi kadrolu öğretmenlerimizle çalışıyoruz” der demez: “Teessüf ederim, bu boş günlerimde beni telefonla arayabilirsiniz diye boş günlerimi size bildiriyorum.” demesin mi?

Otuz yıl idarecilik yaptım ve halen idareci olarak çalışıyorum. Bu zaman zarfında çok önemli bürokratlarla çalıştım ve üst yöneticilerimin hiçbirinden böyle bir tepki almadım. Kimse bana, beni boş vaktimde ara, demedi. Bu olay bana şunu bir kere daha

öğretti; Koltuğu yücelten yöneticiler olduğu gibi koltukla yüceldiğini sanan yöneticiler de vardı ve bazıları, Cenab Şehabeddin'in: "Sandalyeyi ayağınızın altına alırsanız yükselirsiniz, başınızın üstüne alırsanız alçalırsınız." sözünü ya hiç duymamışlar ya da gereken dersi almamışlardı.

İkinci Bölüm

-HASBİHALİM MESLEKTAŞLARIMLA-

DEĞERLİ MESLEKTAŞIM
BİZİM EN ÖNEMLİ GÖREVİMİZ
BİR CANA DOKUNMAKTIR

Her birimiz bir cana dokununca bu ülkenin geleceğini binlerce cana emanet etmiş olacağız. İşte o canlar sizlerle beraber, sizlere emanet...

Mehmet'in Kalbini Göremedim

Bir gün odama beyaz bastonlu, gözleri hiç görmeyen, iri cüsseli bir delikanlı selam vererek girdi. Kendisine hoş geldin deyip buyur ettikten sonra isteğini sordum. Alaşehirli olduğunu, ortaokulu Bornova Körler Okulu'nda okuduğunu, liseye ve pansiyona paralı yatılı olarak kaydolmak için kayıt kabul müdür yardımcısına müracaat ettiğini, ancak kaydının yapılmadığını söyleyerek okulumuza ve pansiyona kaydının yapılmasını istedi. Şaşırdım. Bir Mehmet'e bir de isteğine baktım. Kafamda olumsuz düşünceler oluşmaya başladı. Zira pansiyonlu okullarda bir idareci yirmi dört saat ağır bir sorumluluk altındadır. Isınmasından, barınmasından tutun da öğrenciler arasında çıkacak problemlere kadar birçok sorun idareciyi yirmi dört saat meşgul eder. Bu görme özürlü delikanlıyı kaydettiğimde bir anda onunla ilgili çıkabilecek problemler gözümün önüne gelmeye başladı. Öğrencilerin merdivenlerden inmesi çıkması dahi bir problemdir. Bir öğrencim, merdiven basamakları yerine merdiven korkuluğundan kayarak inmeye çalışırken, diğer bir öğrencinin şakası sonucu üçüncü kattan düştüğünde çok büyük sıkıntılar çekmiştim. Bu delikanlıyı da pansiyona kaydedersen, merdivenlerden iniş çıkışından tutun da banyosuna, tuvaletine, ders çalışmasına kadar birçok problem gözümün önünden resm-i geçit yapınca, okula kaydının mümkün olduğunu ancak pansiyon için yerimiz olmadığını söyledim. Öğrenci ısrarlarına devam etti; ama ben pansiyonda onunla ilgi çıkabilecek problemler dolayısıyla kendisine

yol göstermeye başladım. Öğrenimini yine körler okulunda veya Alaşehirli olduğu için Alaşehir Lisesi'nde sürdürmesini tavsiye ediyorum. Mehmet, Nuh diyor da peygamber demiyor, illaki Manisa Lisesi diye diyor. Manisa Lisesi'ni başarılı bir okul olarak duyduğunu ve mutlaka lisemize ve pansiyona kaydını ısrarla talep ediyordu. Ben de pansiyon konusunda diyoruyum. Mehmet, olumlu bir cevap alamadan odamdan ayrıldı; ama Manisa'daki dostlarımı, Koruma Derneği Başkanı ve üyeleri dâhil, nerdeyse bütün resmi ve özel makam sahiplerini, siyaset erbabını herkesi araya koyarak lisemize ve pansiyona kaydını başardı.

Başlangıçta Mehmet'in pansiyona uyumu konusunda endişelerim vardı. Okullar açıldıktan on beş gün sonra bütün endişelerim kayboldu. Zira Mehmet özürlü bir öğrenci olmasına rağmen özürsüz öğrencilerden daha kısa bir sürede pansiyon şartlarına uyum gösterdiğini Pansiyon Müdür Yardımcım Selim Bal'dan öğrendim ve rahatladım.

Mehmet, başarılı bir öğrenci idi. Hafızası adeta bir teyp gibiydi. Sınıfta öğretmenini bir kez dinlemesi veya akşam arkadaşının konuyu bir kez okuması onun için yeterli idi. Hatta zaman zaman Mehmet'in akşam etütlerinde, diğer öğrencilere ders anlattığını gördüm. Her sene sınıflarını takdirle geçerek okulumuzdan mezun oldu. Aynı sene hiç ara vermeden Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü'nü kazandı. Aile durumu da oldukça zayıftı. Lise Koruma Derneğinden verdiğimiz bursla kendisinin üniversitede okumasını sağladık. Mehmet, üniversiteyi bitirdikten sonra bu defa iş ve aş kaygısına düştü. Her hafta bin bir ümitle Manisa'ya iş aramaya geliyor, biz de kendisine yardımcı olmaya çalışıyorduk. Fakat özürlüden dolayı bütün telefonlardan olumsuz cevap alıyordum. Yine umutla beklediğimiz bir işyerinden de olumsuz cevap aldığımızda, Mehmet adeta yıkıldı ve çok üzüldü. O anda ben kendisinden daha fazla üzüldüm. Hem bu arada aklıma onu ihtiyacımız olmadığı halde liseye santral memuru olarak almayı düşündüm. Tamam, Mehmet, üzülmeye

sana iş buldum, dediğimde heyecanla “Nerede, ne işi?” diye sorduğunda: “Çok uzakta gidebilir misin?” dedim. “Hocam, isterse Fizan’da olsun giderim.” dedi. Ben de kendisini hemen odamın yanındaki memur odasına götürdüm. “Mehmet işin burası, seni santral memuru olarak aldım. Pansiyonda yatıp kalkacaksın, pansiyondan yiyip içeceksin. Tam sigorta, asgari ücretli Manisa Lisesi Koruma Derneği Memuru olarak seni göreve başlatıyorum.” dediğimde, boynuma sarılarak o kuru gözlerden inci tanesi gibi gözyaşları döküldü. Hayatımda ilk defa ama ilk defa bir âma insanın ağlamasını görüyordum. Ben kendisinden daha fazla duyulandım. Bu kararımı duyan okul personeli Rahime Tülü, Nihat Delen, müdür yardımcısı arkadaşlarım başta olmak üzere hemen herkes sevindi.

Evet, Mehmet bu defa memurumuz olarak göreve başladı. Bir numarayı bir kez duyması kâfiydi. Öğretmen arkadaşlar, birbirlerinin telefonlarını öğrenmek için rehberlere bakmazlardı. Ondan öğrenirlerdi. Bütün kamu kurum ve kuruluşlarının, benim ve arkadaşların telefon numaralarının tamamı hafızasında idi. Mehmet, işe başladıktan sonra çalışırken İzmir’de görme özürlü bir babanın kızıyla tanışıp anlaşınca düğününü de Manisa Lisesi çalışanlarıyla birlikte yaptık. Özellikle mesai arkadaşı Rahime Tülü Hanımefendi’nin bu konuda kendisine çok büyük yardımları oldu. Mehmet ile lisede tam beş yıl çalıştık. Ben ayrıldıktan sonra liseden çıkarılan Mehmet, bir süre işsiz kaldı. Daha sonra dönemin Belediye Başkanı Adil Aygül yardımcı oldu ve Mehmet’i su idaresine aldı. Mehmet hâlâ su idaresindeki görevini başarı ile sürdürmektedir.

Mehmet’in şahsında şunu gördüm: Allah’ın yarattığı hiçbir insanı özürlü dolayısıyla yeteneksiz görmemek lazım. Allah, onlara öyle yetenekler vermiş ki azası tam olan bazı insanlardan daha yetenekli ve daha verimli olarak mesailerini sergilemektedirler. Mehmet’te bunu yakinen müşahade ettim. Mehmet hakkında başlangıçtaki yanlış düşüncelerimden utandım. Onun kalbini ilk

bakışta görememiştim. “Gözler, kalbin aynasıdır.” derlerdi ve biz insanların kalbini gözlerine bakarak anlayabiliyorduk. Karşımızdakinin gözleri olmadığına asıl kör olanın biz olduğumuzu Mehmet sayesinde öğrenmiştim. Size tavsiyem; Mehmet gibilere, benim körlüğümde bakmayın.

“H. Ş.”nin Üniversitede İken Yazdığı Mektup

Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla.

Yüce Rabbimin selamının, rahmetinin, yardımının ve Efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V)’in şefaatinin sizin ve tüm ehl-i imanın üzerine olsun.

“Sevgili Hocam,

Yazacak çok şeyim var, diyerek kâğıdı ve kalemi elime aldım; fakat bir türlü şu anki duygularımı, size yazacaklarımı toparlayıp kaleme alamıyordum. Beni çok şaşırtan ve aynı zamanda çok sevindiren değerli mektubunuzu 6 Aralık’ta aldım. O anda yaşadıklarım, kendine en sevdiği oyuncağın alınmasıyla sevincinden ne yapacağını bilemeyen bir çocuğun duygularıydı sanki. Hem sevinçli ve hem de şaşkındım; çünkü mektubuma cevap yazacağınız hiç aklıma bile gelmezdi. Buraya geldiğim günden beri aileme yazdığım hiçbir mektubun cevabı gelmemişti. Bu yüzden mektubunuzu ilk aldığımda “Babalığını yine gösterdi.” dedim içimden. O mektup sizden değil de şimdiye kadar hiç haber alamadığım, devamlı merak ettiğim ailemden gelseydi bile bu kadar sevinemezdim herhalde. İşte bu sevinçle mektubun içindeki tebrikinizi de hemen pazartesi günü sahibine ulaştırdım. Zaten bulmak da hiç zor olmadı. İbrahim amca ile tanıştık. Beni kendi kızıyla tanıştırdı. Kadir Bey’in öğrencisi, benim kızım sayılır diye bana çok büyük iltifatlarda bulundu. Beni her hafta sonu evlerine alarak misafir ediyorlar.

Mektubunuzda “Fazla bir şey yapabilmiş değilim.” diyorsunuz. Bence yanılıyorsunuz. Önce Yüce Rabb’imin, sonra da sizlerin yardımı olmasaydı benim durumumun ne olacağını siz daha iyi biliyorsunuz. Ya hapishanede veya başka yerlerde olacaktım. Çok istediğim hâlde şu andaki okul hayatım olmayacaktı. Neyin ne olmadığını bilmeyecek kadar küçük yaşta hayatım kararacak, hayat bana yaşanmaz bir zindan hâle gelecekti. Allah’ıma binlerce şükürler olsun, bunların hiçbirisi de olmadı. İşte böyle bir bataklığa itilmeye çalışılan birinin hiç beklemediği bir anda elinden tutup yardımına koşan sizler, yazdığım teşekkür mektubuma cevaben şimdi de “Bir şey yapmadım.” diyorsunuz. Bilmem yapmadığınız şey buysa yaptıklarınız nasıl? Böyle bir durumdan birini kurtarmaktan daha büyük ve daha iyi olan nedir? Allah, sizden ve tüm inananlardan razı olsun inşallah. Sizlere ve bana yardımcı olan herkese duacıyım. Doğrusu şu an sizin yerinizde olup o yaptıklarınızın hazzını, mutluluğunu doyasıya yudumlamak isterdim. İnşallah Yüce Rabb’im o mutluluğu bana da nasip eder bir gün. Âmin. Dualarım hep sizinle...”

“Not: Size içimden geldiği gibi hitap etmeme “Babacığım” dememe kızar mısınız? Bu mektubumda böyle hitap etmek istedim; fakat belki kızarsınız düşüncesiyle vazgeçtim. Şayet müsaade ederseniz bundan sonraki mektuplarımda size hep “Babacığım” diye yazmak istiyorum.

Allah’a emanet olunuz! H.Ş.”

Benim notum: Şu anda bu kızımız evli iki çocuk sahibi mutlu bir yuvası var. Manisa’nın yakın bir ilçesinde sınıf öğretmeni olarak çalışıyor. Her sene burs vererek iki öğrencinin okumasını sağlamaktadır.

Ürkek Bakışlar

“Lisenin En güzel Kızı”

28 Şubatta başörtüsü avcılığının yapıldığı günlerdi. Yorucu bir günün akşamüstünde son ders zili çalmış, öğrenciler okulu terk etmek üzereydi. Milli Eğitim’den telefon geldi. Bir komisyon çalışması dolayısıyla acele Milli Eğitim’e çağrılıyordum. Öğrencilerin okuldan çıkışlarını bekledim. Bir süre beklemenin ardından çıkış kapısına doğru yöneldim. O an danışma kulübesinin arkasına saklanan bir kız öğrenciyi gördüm. Bu durumu görünce anlam veremedim ve şüphelendim. Takip ettim meraklı gözlerle. Yaklaşınca gördüm ki kız öğrenci, çantasından çıkardığı başörtüsünü danışmanın camını ayna yaparak başını bağlamaya çalışıyordu.

Ne yapıyorsun burada kızım, dedim. Yüzü kızardı, utangaç bir ifade ile başını bağlamaya çalıştığını söyledi ve tir tir de titriyordu. Kızacağımı ve en azından bu davranışını hoş görmeyeceğimi sanıyordu. Ben de adını ve kimin kızı olduğunu, başörtüsünü aile zoruyla mı, kendi isteğiyle mi takıp takmadığını sordum. Adını, babasının adını söyledi ve kendisinden emin bir ses tonuyla başörtümü kendi isteğimle takıyorum, dedi; fakat tavrımın ne olacağı konusunda endişeliydi, bunun farkındaydım. Onu rahatlatmak amacıyla: “Bak! (...): “Başını bağla, yakışırsa sana müsaade edeceğim. Hem de gelip müdür odasındaki aynanın başında bağlayacaksın; ama yakışmazsa, başörtüsü takmana

müsaade etmeyeceğim.” diye bir şaka yaptım Öğrenci elleri tir tir titreyerek başını bağladı. Ve kendisine dedim ki: “Başörtüsü sana çok yakıştı. Lisenin en güzel kızı sensin. Başını utanarak, sıkılarak saklanarak değil de rahatça bağla.” dedim. Babasına da selam söylemesini istedim ve işim nedeniyle öğrencinin yanından aceleyle ayrıldım. Bu olaydan sonra zaman zaman öğrenciyi okul bahçesinde, okul çıkışında başını bağlarken görürdüm. Ondan sonra bu öğrenciyle hiçbir münasebetim olmadı. Mezun oldu, bir daha da bu öğrencimle karşılaşmam nasip olmadı.

Gel zaman, git zaman bu kız öğrencim okuldan mezun oldu ve doktor oldu. Başka okuldan mezun arkadaşı, yakınım akrabam kızına, benim öğrencim olduğunu ve beni çok sevdiğini, yaptığım iyiliği hayatı boyunca unutmadığını ve unutamayacağını, söylemiş.

Şu anda bir ilimizde doktor olarak çalışıyor. Okuldaki hadi-semizi anlatmış ve başörtüsü takarken gördüğümde benden çok korktuğunu söylemiş. O an benim onu azarlayacağımı, okuldan atacağımı sanmış; ama sonra o kadar memnun olmuş ki sanki dünyanın en güzel kızı kendisiymiş gibi hissetmiş. Kendisinin ifadesiyle o günden sonra başörtüsünü gururla takmış ve benim rahatlatan ve destekleyen sözlerimle kendisini, arkasına dağı almış kadar güvende hissetmiş. O günden sonra da başörtüsünü onurla taşımış. “Allah razı olsun Kadir Bey’den .” demiş.

Akraba kızımız konuyu, bana aktardığında bir eğitimci olarak hem çok sevindim ve hem de çok üzüldüm. Sevindim; ergenlik çağındaki bir kız öğrencime bir moral verip onu onore ettiğim için. Üzüldüm; Avrupa’da uzun yıllar çalışmama rağmen hiçbir Alman okulunda okuyan işçi kardeşlerimizin çocuklarının başörtülerinden dolayı okuldan geri çevrilmeyip % 99’u Müslüman olarak görülen ülkemizde hâlâ başını örten kız çocuklarımıza okuma imkân verilmeyişine.

Bir taraftan: “Haydi Kızlar Okula Kampanyası” başlatılırken, diğer taraftan da başörtülü okula gelen kız çocuklarımızın

okullarına alınmayışı ne kadar hazin bir tablo. Bundan daha elimi ise bu olayın size ve başkalarına da garip gelmeyişi! Daha fazla genç kızımızın eğitim hakkının elinden alınmaması ve cahil bırakılmamaları temennisi içindeyim. Umarım bir gün bu yanlıştan vazgeçilir. (Çok şükür bu kitabın 13. Baskısını yaparken bu problemin çözülmüş olmasını görmek nasip oldu ve beni sevindirdi.)

Nefis ve Necis Kokular

Allah dostlarından birisi şöyle diyor: “Melekler bir insanın iyi bir iş tutmaya niyet ettiğini, onun güzel kokusunu duyarak anlarlar.”

Çocukluğumda korkarak gittiğim camide başımı şefkatle göğsüne bastıran ve beni seven imamın ten kokusunu hiç ama hiç unutmuş değilim. Cennet kokusu dedikleri zaman, hep o koku burnuma gelir.

Bir ayakkabı boyacısı çocuğun, usulca ve yanık bir sesle: “Amca, boyayalım!” temennisine: “Peki!” dedikten sonra sevinçle fırçalarına sarılarak ayakkabımı boyamaya başladığında ona: “Okula gidiyor musun?” dedim. “Evet, dördüncü sınıfa gidiyorum.” dedi. Üstü başı hiç de iyi değildi. Yoksul bir aile çocuğu olduğu her hâlden belli idi. Arsız ve cazgır bir çocuğa benzemiyordu. Erken olgunlaşmış bir hâli vardı. “Annen-baban var mı?” diye sordum. “Annem var, babam yok.” dedi. Demek ki yetimdi. İçimde rüzgâr esmeye başladı. “Tamam.” dedim kendi kendime. Bu çocuğa sevineceği miktarda para vereyim, diye niyetlendiğim esnada ne oldu biliyor musunuz? Çocuk ayakkabımın üzerinde gezdirdiği fırçayı durdurarak utangaç ve gülümseyen bir yüzle gözlerini gözlerime dikerek: “Amca, ne güzel kokuyorsun?” dedi.

Allah dostunun yukarıdaki sözünü hatırladım, gözlerim bulgulandı.

Gayri ihtiyari yaşlar dökülmeye başladı. Nitekim daha sonraları bu Allah dostunun bu ifadesinin bir hadis olduğunu da

öğrenmiş oldum. Evet, güzel işlere niyetler esnasında insandan çıkan manevi kokular sonucu melekler birbiriyle yarışmış, o insanın iyiliklerini kaydetmek için.

Dikkat edin. Anneler, çocukları için hep iyi şeyler düşünür. Onun için de her annenin kokusu yavrusuna misk kokusu gibi kokar; çünkü o kokular, cennet kokularıdır.

Batılıların ten kokuları ağır olduğu için parfümü icat etmişler. Rahmetli babaannemin teni bile gül gibi kokardı; çünkü bize karşı hep iyilikle doluydu. Bize hep dini bilgiler öğretmeye çalışırdı, verdiği tavuk yumurtaları karşılığında.

Ya sevgilinin kokusu? Şimdi her koku parfüme kurban ediyor. Sevgili, gerçekten sevgiliyse ondan ruh kokusu gelir. Can kokusu gelir. O koku, Rabbanî bir kokudur. O koku, sevgilinin iç dünyasında cinselliğin irin kokusu değil, ruhun yedi kat göklerden devşirdiği gül kokusudur. İşte bu kokudur, rayihadır aşkın ve sevginin kapılarını açar. Kalıcı evliliklere sebep olur. Parfüm kokusunun vesile olduğu evliliklerin ömrü hepimizce malumdur. Bunların adını anmaya bile değmez.

Efendiler Efendisi: “Güzel kokular bana sevdirildi.” derken “İyilikler bana sevdirildi.” demek istemiyor muydu? Kötü niyetli olan insanların görüntüsü yüzüne aksettiği gibi içleri de manevî pislik üretir. Zaten Cenab-ı Hak da buyurmuyor mu “Müşrikler necistir.” diye.

Hayata kötülük üfleyen insanlar, zannediyorlar ki bu yaptıklarından hiç kimsenin haberi yoktur; fakat öyle duyarlı burunlar vardır ki onların o kokularını uzak mesafelerden alırlar. Onun için işlerimizden önce niyetlerimizi düzeltmeliyiz.

Kin ve kaprîle öğrencilerimize yaklaşmak bir öğretmene asla yakışmaz. Kaldı ki böyle yaklaştığımız takdirde bir netice de alamayız. Üstelik kendimiz de çok üzülürüz. Kin ve kapristen uzak, sabırla, iyi niyetle, sevgiyle öğrencilerimize yaklaştığımız takdirde boyacı çocuğun aldığı iyi kokuyu öğrencilerimiz de alacak ve öğretmenle arasında sevgiye dayalı bir eğitim ortamı oluşacaktır.

Sınıftan Atılan Öğrenci

Bir gün odamda otururken bir öğrenci ağlayarak odama girdi. “Hayırdır niye ağlıyorsun yavrum?” dediğimde: “Müdür Bey, öğretmenim beni haksız yere sınıftan attı.” dedi.

Ben de “öğretmen niye sınıftan atsın, mutlaka bir yaramazlık yapmışsındır,” dediğimde, bu defa öğrenci daha çok ağlamaya başladı. “Hoca’m, niye inanmıyorsunuz bana? İşte defterim yanımda.” dedi. Meselenin ne olduğunu sordum. Matematik öğretmeni sınıfa giriyor, geçen derste nerede kaldık diye soruyor. Öğrenciler işlenen bir konuyu söylüyorlar ve işlenen dersi tekrar öğretmesine muziplik olsun diye anlattırmaya başlıyorlar. Bunun üzerine bu delikanlı söz isteyerek, işledikleri konuyu daha önceden gördüklerini söyleyince, öğretmen anlamadan, dinlemeden; “Ukala, herkes işlemedik diyor, sen işledik diyorsun; işin gücün kendini göstermek, kendini göstermek istiyorsan Yeşilçam’a git, artist ol.” vs. sözlerle sınıftan atıyor. Öğrencinin yalan söyleyip söylemediği tavrından hemen belli olur. Baktım, öğrencide yalana ait bir belirti yok. Defterini ve ders defterini inceledim, konu daha önce anlatılmış, bilahare öğretmeni çağırdım. Öğretmen hâlâ öğrenciyi suçlamaya devam ediyor. Oysaki ders defterine baksa kendi yazısıyla dersin işlendiği sınıf defterine de yazılmış. Sonuçta öğretmen ile öğrenciyi barıştırdım. Öğrenci, öğretmenin elini, öğretmen de öğrencinin alnından öpmek suretiyle özür diledi. Öğretmene gerekli ikazı yaparak bundan sonra girdiği sınıflarda: “Çocuklar nerede kalmıştık?” sorusunu sormamasını öğütledim. Sınıfa girip “Nerde kaldık çocuklar?” diyen öğretmenin öğretmenliği bu soru ile bitmiş olur. Bundan sonra o öğretmenin o sınıfa verebileceği bir şey kalmamıştır. İşini ciddiye almayan bir insanı, hizmetinden yararlananların ciddiye alması mümkün değildir.

Güzel Gözlü Kız

Ergenlik çağındaki kız ve erkek çocukların kendilerine has problemleri vardır. Özellikle karma okullarda okuyan kız ve erkek çocuklar birbirlerine karşı güzel ve yakışıklı görünmeye çalışırlar. Özellikle saçlarına çok önem verirler. Zaten kız ve erkek çocukları saçlarıyla ilgilenmeye başlamışsa ergenlik çağına da girmiş demektir. Bu çağda çocuklar yüzündeki sivilceyi dahi problem yaparlar. Sivilcelerin iyileşmesi için doktor doktor gezirler. Oysa sivilceler zamanla kendiliğinden geçer; ama anne-babalar kızlarına kıyamadıkları için boş yere para dökerler.

Benim bir âdetim vardı, erkeklere “Yakışıklı”; kızlara da “Güzel Kız” diye hitap ederdim. Öğrenciler bu tür hitabımdan çokça memnun olurlardı. Bunu hissederdim.

Okul müdürleri o yıllarda haftada altı saat kendi branşlarında maaş karşılığı derse girerlerdi. İdareciliğin yoğun stresi altında derse girmek beni dinlendirirdi. Zaman zaman şekerle sınıfa giderdim. Sorduğum soruyu bilen öğrencilere de şeker verirdim.

Bir gün Süper Lise’nin II. sınıflarından bir şubenin dersine girdim. Yorulan öğrencilerin dikkatini toplamak amacıyla derse bir soru ile başladım, Böyle bir dersimde, her zamanki gibi sınıfın geneline bir soru sordum. Sınıfta bütün parmaklar havaya kalktı. Kalkan parmaklardan bir kız öğrenciye, yaşımda müsait olduğu için: “Sen söyle bakalım güzel gözlü kız.” dedim. Öğrenci soruyu bildi ve şekerini de verdim. Derse başladım. Ders bitti, zil çaldı, sınıftan çıktım odama giderek rutin işlerime başladım.

Bir hafta sonra müdür odasında otururken otuz-otuz beş yaşlarında bir bay ve bayan elinde bir paketle odama girdiler ve selam vererek; “Müdür Bey, biz o güzel gözlü kızın babası ve annesiyiz.” deyince biraz şaşırdım. Acaba bir yanlış anlaşılma mı olmuştu? Zira okullarda bu tür yanlış anlamalar yaşanır. Özellikle genç öğretmenlerin öğrenciye söylediği bir söz, bazen yanlış anlamalara sebep olabilir. Yaşım ve konumum müsait olduğu için öğrencilere yaptığım bu tür iltifatlar onların hoşuna giderdi. Üstelik bana da şekerci dede veya şekerci müdür derlerdi.

Baktım ailede öyle sinirli ve kızgın bir hava yok. Gayet şen ve şakraklar. Buyur ettim, oturdular. Ellerindeki baklava paketini masamın üzerine koydular. Baktım, bana nasıl teşekkür edeceklerine şaşıyorlar; ama ben hâlâ olaya vakıf değilim, onlar konuştuğu olaya vakıf oldum. Geçen hafta girdiğim sınıfta “Güzel gözlü kız, sen söyle!” diye soru sorduğum kızın annesi ve babasıymış. Nasıl teşekkür ediyorlar anlatamam. Annesi beyine laf vermiyor, başlıyor anlatmaya...

Güzel gözlü kız deyişimden kız öğrenci son derece memnun olmuş. O gün eve gider gitmez aynanın karşısına geçmiş. Anne benim gözüm güzel mi? Müdür bana güzel gözlü kız, dedi. Babasına, kardeşlerine, teyzesine bana Müdür güzel gözlü kız dedi, diye sevincinden âdete uçmuş. O gün evlerinde bir bayram havası esmiş. Sonra babası ve annesi anlattı. Öğrenci ergenlik çağında yüzündeki sivilceler nedeniyle çirkinlik kompleksine girmiş, içine kapanmış İzmir’de götürmedikleri psikolog kalmamış. Bunlar içinde Ege Üniversitesi Psikiyatri kliniği dâhil, kızları için çok para harcamışlar, ta ki benim, arkadaşlarının yanında ona güzel gözlü kız diye hitap etmeme kadar. O söz öğrencide şok etkisi yapıyor ve bir anda üzerindeki o kompleksi atıyor. “Kızımıza o iltifatın bizi cüzdan dolusu para dökmekten kurtardı.” dediler. İnanın ki ben o kız öğrencimin gözünün rengini dahi bilmiyordum, fark etmemiştim bile. Her öğrenciye rastgele yaptığım iltifatlardan biriydi.

Ben de artık bozuntuya vermeden zaten güzel kızınız var. Gerçekten gözleri de çok güzel, dedim ve aile de adeta göklere uçtu.

Özellikle ergenlik çağına giren öğrencilerde ve daha çok kız öğrencilerde bu tür duyguların yaşanması normaldir. Hele arkadaşları tarafından da dışlanma korkusu onları bu tür duygulara iter. Ergenlik çağlarında özellikle öğretmenlerin, anne ve babaların çocuklarına fiziki yönleri nedeniyle bolca iltifat etmelerinde fayda var. (Tabii genç öğretmenler hariç demeliyim).

Çiçekler ve bitkilerin bile güzel sözlerden hoşlandığının tespit edildiği bu zamanda, anne, babaların ve eğitimcilerin onur kırıcı sözlerle gençlere yaklaşması, onları toplum içinde horlayıp aşağılaması, hele bunu sınıf ortamında yapılmasının onlarda, derin psikolojik incinmeler meydana getirdiğini hiçbir zaman unutmayalım.

Büyüklerin bile bir dostumuz ve arkadaşımızla karşılaştığımızda: “Bu gün sizi zinde görüyorum, şık görüyorum, sağlıklı görüyorum.” dediğinde hangimizin içi serinlemiyor ve sevinmiyoruz? Hele ergenlik çağındaki gençlerin, böyle sözlere daha çok ihtiyaç duyduğunu unutmayalım.

Ergenlik çağı konusunda mutlaka anne, babalar çocuklarına öğretmenler de öğrencilerine rehberlik yapacak bilgi donanımına sahip olmaları gerekir. Hayatın bu konuda bana öğrettikleri ile psikologların tespitlerini sırası gelmişken belirtmenin faydalı olacağına inanıyorum.

Ortopedik Ayakkabı

“Sene 1993. Köprübaşı’nın en ücra köyü olan Sargaç’tan Manisa’ya okumaya geldim. Vakıflar Öğrenci Yurdu’nda yatılı olarak Manisa Lisesi’nde okumaya başlamıştım. Memleketten yeni gelmişim, çevre yok, arkadaş yok...

Okuldaki öğrenciler ortaokulu Manisa’da okuduklarından birbirlerini tanıyorlar, konuşuyorlar, kaynaşıyorlar, şakalaşıyorlar. Benim ise merhaba diyecek bir arkadaşım yok. Hem özürlü, hem parasız... Teneffüslerde garip garip dolaşıyordum. Yine her zamanki gibi bir teneffüs saatinde arkadaşlarım kantinde balık istifi sıraya girerlerken, ben, parasızlıktan okul bahçesinde yalnız başıma aksaya aksaya, yüreğimdeki gariplik yükünü bir başıma gezdiriyorum. Çocukluğumda köyde sağlıkçı olmayan ehliyetsiz bir komşumuzun yaptığı yanlış iğne sebebiyle sakat kalmışım. Bir ayağım diğerine göre çok kısa idi. Arkadaşlarım gibi dik yürüyemiyordum. Arkadaşsız kendi hâlime dolaşıp duruyordum. Bir gün yine bir teneffüs saatinde yalnız başıma okul bahçesinde dolaşırken pencereden beni gören Müdür’ümüz Kadir Keskin beni müdür odasına çağırdı. O kadar korktum ki dizlerim titreyerek odasına girdim. Beni çok nazik karşılayarak koltuğa oturttu ve çekmece-sinden bir şeker çıkararak bana ikram etti. Nereli olduğumu, nerede kaldığımı ve özrümü sordu. Ben de kendisine anlattım. Öyle babacan bir tavırla beni karşıladı ki hâlâ yüreğimde sıcaklığını hissediyorum, Duygulanmamak mümkün mü? İlk kez bir insan benimle böyle yakından ilgileniyordu. Ayaklarıma baktığında,

eskimişten de beter ayakkabılarımdan utandım. Utancım birden Hoca'mın seslenişiyle sevince dönüştü. Hoca'm bana; "Musa! Sana ortopedik bir ayakkabı yaptıralım, onunla daha rahat edersin." dedi. Ben ise o güne kadar ortopedik ayakkabının ne olduğunu dahi bilmiyordum. Telefon açarak ayakkabı konusunda telefonla konuştu. Beni sınıfıma gönderdi. Ertesi hafta ise nöbetçi öğrenci gelerek: "Okul müdürünün beni çağırdığını." söyledi ve öğretmenim de izin vererek okul müdürünün odasına gittim. Yanında bir misafirle çay içiyorlardı. Müdürümüz bir çay da bana söyledi. Çay içerken misafir benim ayak ölçülerimi aldı. Artık güzel bir iskarpin ayakkabının rüyasını görmeye başladım. Okula her gün gelirken kavuşacağımız ayakkabıları merak ediyordum. Sanırım on veya on beş gün sonra derste iken tekrar okul müdürünün odasına çağırıldım. Odaya girdiğimde, Müdür'ümüz, kuttudan ayakkabıları çıkararak 'Gözün aydın Musa ayakkabıların geldi. Giy bakalım.' dedi. Ayakkabıları gördüğümde sevincim şaşkınlığa dönüştü. Biri gayet güzel bir iskarpin diğeri ise takoz gibi bir şeydi; ama ayağıma giydiğimde, anladım ki takoz gibi dediğim ayakkabı ayağımın kısıklığını telafi ediyormuş. Yürüdüğümde ayağımın kısa olmadığını vücudumun dik durduğunu fark ediyordum. Ayakkabının yüksekliğini önemsemeden düz ve dik yürüme sevinciyle sanki dünyalar benim oldu. O andaki duygumu satırlara dökmem mümkün değil. O an aklıma geldiğinde hâlâ aynı heyecanı, aynı duyguları yeniden yaşıyorum. Müdür'ümüze ve ayakkabıları getiren misafire çok çok teşekkür ettim. Ve müdür odasından sınıfıma giderken kendimi kahraman gibi hissediyordum. Sınıfa girdiğimde, bütün arkadaşlarım şaşırdı. Bükülerek yürüyen Musa Şık'ın kamburu gitmiş, vücudu düzelmişti. Dersteki öğretmenim ve bütün sınıf benim bu sevincime ortak oldu. Çok sevdiğim ve her zaman kendisine duacı olduğum Müdür'ümüz Kadir Keskin'in yıllar sonra *"Eğitim Öğretim Dedikleri Yöneticin Günlüğünden"* adlı kitabı elime geçti. Bir solukta kitabı okudum ve öğrencilik yıllarımı tekrar yaşadım. Öğrencilik

hayatımın en büyük anısını; Ortopedik Ayakkabı başlığıyla kaleme aldım ve müteakip baskıya konulması ricasıyla Müdür'üme gönderdim. Umarım ileriki baskılarında kendisi için belki önemli değil; ama benim için çok önemli olan bu hatıramı okuyucuyla paylaşmama yardımcı olur. Belki bu hatıram gam yükü altında ezilen ve yüreği kararan başka Musa'ların gönlünün iyilik sahiplerinin ışığında aydınlanmasına vesile olur.

Manisa Lisesi'nde okul öğretmenlerinin ve okul müdürünün sadece ders anlatan, ödev veren, yanlış yaptığımızda kızan biri olarak değil; öyle algıladığım kişilerin sadece o görevleri değil, öğrencilerin diğer ihtiyaçlarını da imkânları çerçevesinde gören gözeten biri olduklarını anladım. Vesile olanlara, beni böyle bir ayakkabı ile tanıştıran Müdür'üme çok dua ettim, hâlâ da dua ediyorum.

Okul sıralarında okurken en büyük hedefim çocuk doktoru olmaktı. Çocukları sakat bırakmamak en büyük hayalimdi. Doktor olamadım ama sağlık memuru oldum. Şu anda Manisa merkezdeki bir sağlık ocağında çocukları sakat bırakmamak için elimden gelen özeni, kendi durumumu dikkate alarak, mesleğimi aşk ve şevkle ifa ediyorum. Üzerimde emeği olan başta müdürüme ve öğretmenlerime her zaman minnettarım. Sağ olsunlar.

Musa IŞIK / Sağlık Görevlisi"

Küçük Öğrencinin İçki Macerası

Manisa’da tek pansiyonlu okul Manisa Lisesi idi. Pansiyonda, lise öğrencilerinin yanında Devlet Parasız Yatılılık Sınavı’nı kazanan ortaokul öğrencileri de kalırdı. Manisa Lisesi’nin pansiyonunda kalan bu öğrenciler, okumak için Ahmet Tütüncüoğlu Ortaokulu’na giderlerdi. Bu öğrencilerin velileri de yönetmelik gereği yatılı kaldıkları pansiyonun, dolayısıyla benim muhatabım idi. Bu öğrencilerin eğitim, iâşe ve barınmasından pansiyonun bağılı olduğu kurum olan Manisa Lisesi olarak ben sorumluydum.

Bir Pazartesi sabahı okula geldiğimde, masamın üzerinde pansiyon belleticileri tarafından yazılmış bir dilekçe buldum. Dilekçede isimleri yazılı üç öğrencinin Cumartesi akşamı pansiyona alkollü geldikleri yazıyordu. Sınıfları belli değildi. Ben, bu öğrencilerin lise üçüncü sınıfta olduklarını rahatlıkla tahmin ederek pansiyondan sorumlu müdür yardımcısına telefon ettim, Dilekçede isimleri yazılı öğrencilerin odama gelmelerini söyledim. Öğrencileri odamda beklemeye başladım. On beş dakika kadar sonra odamın kapısı çalındı. İçeri gelmelerini söyledim. Kocaman üç delikanlı beklerken bir de baktım ki on iki-on üç yaşlarında ortaokul birinci sınıf öğrencileri karşımda. Bir yanlışlık olduğunu sandım. Pansiyondan sorumlu müdür yardımcısını tekrar arayarak “Ben bu öğrencileri değil, pansiyona alkollü gelen öğrencileri istedim.” dediğimde, müdür yardımcım, pansiyona alkollü gelen öğrencilerin yanıma gelen öğrenciler olduğunu söyleyince beni içimden bir gülmek tuttu, anlatamam; ama

güldüğümü de öğrencilere hissettirmek istemiyordum. Telefonu kapatıp dilekçeyi okudum. Bu öğrencilerin kendileri olup olmadığını tekrar sordum. Evet, biziz, dediler. Bunlara nasıl bir ders vereyim, diye düşünmeye başladım. Masadan kalktım. Masanın üzerindeki cetveli aldım, tekrar sordum. “Dilekçede yazılanlar doğru mu?” Korkarak “Evet” dediler. Odanın kapısını kapattım, gezinmeye başladım.

Bu arada öğrencileri de gözaltından izliyorum, bacakları titriyordu. Gittim odanın perdelerini kapattım, oda karanlık olunca odanın ışıklarını yaktım, sonra söndürdüm. Öğrencileri yan gözle izlemeye devam ediyorum, olabildiğince korku içindeydiler.

Karşılarına geçip “Siz nerelisiniz?” diye sordum. İkisnin Kula’nın köylerinden, diğerrinin ise, Selendi’nin bir köyünden olduklarını öğrendim. “Pekâlâ, bu iş sizin için bu kadar küçük yaşta erken değil mi? Niçin içtiniz?” diye sorduğumda, hafta sonu Devlet Parasız Yatılılık harçlıklarını aldıklarını, cumartesi günü pastaneye gittiklerini, ondan sonra da Fatih Parkı’na gidip burada düğün muhabbetine başladıklarını, ne olduysa bundan sonra olduğunu şöyle anlattılar.

“Bizim köyde düğünlerde böyle içilir, sizin köyde şöyle içilir, başladık biz de bira içmeye. Bira içmenin de suç olduğunu bilmiyorduk.” dediler.

Zaten o yıllarda parklarda ve kahvehanelerde bira satışı ve içilmesi serbest bırakılmıştı. Bu olay, 12 Eylül 1980’ den sonra oldu. Zaten o yıllarda bira v.s. su gibi kullanılır hâle gelmişti. 12 Eylül’ün politikalarından biri de “Dev-Genç”: “Ülkü-Genç” veya idealist ve siyasi gelecek düşünen gençlik yerine sanki “Sev-Genç” denilen sadece aşkı, eğlenceyi ve amaçsız yaşamayı düşünen gençlik oluşturmaya çalışmaktı.

Uzatmayayım, içki içmenin hata, hatta bir suç olduğunu bilip bilmediklerini sorduğumda, önce suç olup olmadığını bilmediklerini; ama bu durumdan sonra suç olduğunu anladıkları için suç işlediklerini kabul ettiler.

Öğrencilere: “Bu suç, sizin okuldan atılmanızı gerektiriyor. Ben de köylü çocuğuyum, siz de köylü çocuğusunuz. Size bir torpil yapmak istiyorum. Sizi disipline vermeyeceğim, sizi hem okuldan hem de pansiyondan atmayacağım. Yalnız işlediğiniz bu suçun da cezasız kalmasını istemiyorum. Bunun için size bir şans vereceğim. Size bir soru soracağım, bu soruyu bilerseniz sizi dövmeyeceğim; ama soruyu bilemezseniz buradan nasıl çıkarsınız, onu bilemem!” dedim.

Biraz rahatlar gibi oldular; fakat hâlâ korkuyorlardı. Odanın ışıkları sönmüştü ve odada loş bir ortam vardı. Şartımı kabul ettiler, ben de soruyu sordum.

- Benim yaşıma kaç? Bilen cezadan kurtulacak, dedim.

Birinci öğrenci:

- Elli yaşındasın Hoca'm, dedi. Bu cevap karşısında ben:

- Ulen, kerata! Senin karşında deden mi var, dedim ve kaba-sına hafifçe iki kere cetvelle vurdum. Korkudan olsa gerek bacaklarını havaya doğru kaldırıyordu.

İkinci öğrenciye de aynı soruyu sordum:

-Benim yaşıma kaç?

İkinci öğrenci:

- Yirmi beş yaşındasın Hoca'm. Ben yine kızgın bir şekilde:

- Ulen, kerata! Senin karşında çocuk mu var, diyerek cetveli iki kere de ona vurdum. O da ağlamaklı oldu.

Sıra geldi üçüncü öğrenciye; ama öğrenciye baktım ki ön tarafı ıslanmış.

Değil işlemek: “...”nı yapsan elimden kurtulamazsın; ancak yaşıma bilersen kurtulursun, dedim. Tekrar sordum:

-Yaşıma kaç?

Geçmiş gün, elli ile yirmi beşin arasını bulmaya çalışarak otuz iki buçuk veya otuz yedi buçuk gibi buçuklu bir rakam söyledi. Bunun üzerine ben:

- Ulen kerata, benim yaşım kırk iki. Ben bu zamana kadar bu alkolün damlasını tatmadım. Sadece meyhane önlerinden geçerken kokusunu hissettim. Siz bu yaşta bunu kullanmaya başlarsanız sizin sonunuz ne olacak? İleride alkolik olursunuz, diye nasihatte bulundum. Bir daha böyle bir iş yapmayacaklarına dair kendilerinden söz aldıktan sonra okullarına gönderdim.

Aradan epey zaman geçti. Altı ay kadar sonra idi herhalde. Öğretim yılı sonunda okulumuzdan bir lise öğrencisine durumu anlattım. Sonra da ona para vererek o öğrencileri Fatih Parkı'na götürmesini ve orada onlardan habersiz garsona bira siparişi vermesini söyledim. Lise öğrencim o öğrencileri Fatih Parkı'na götürür, bir müddet masada oturduktan sonra garson biralarla bunların masasına yönelip masaya servis yapacağı sırada nam-ludan çıkan kurşun gibi her biri bir tarafa koşarak parktan kaçarlardı. Bu durum parkta oturanların da dikkatini çeker ve oradaki insanlar bu duruma bir hayli gülerler.

Öğrencim gelip durumu bana anlattığında, biz de bir hayli gülmüştük. İnşallah bu davranışım onlara iyi bir ders olmuştur.

Tuba Konuşmuyor

Yine bir kız öğrencim vardı. Sessiz mi sessizdi. Ağzından laf almak ne mümkün? Son derece içine kapanık. Sesinin çok çirkin olduğu kompleksine kapılmış. Biraz erkek sesine yakın bir sesi vardı. Sınıflarda hiç konuşmazdı. Bazen şaka yapardım. Sesini duymak istiyorum, konuşursan sana kola ısmarlayacağım diye; ama mümkün değil konuşmazdı. Eğitici kol öğretmenini ve sınıf öğretmenini çağırdım. Bir okul piyesinde bir rol verdim. Başarı ile oynadı. Müsamere sonucu ertesi gün bayrak merasiminde öğrencilerin karşısına çıkardım ve bu sıkılgan öğrenciye piyeste en iyi oynayan öğrenci olarak takdim ederek bir de yonca altın hediye ettim. Öğrenci o kadar memnun oldu ki bundan sonra her sosyal faaliyette en öne çıkan öğrencilerimizden biri oldu. Hatta bir 19 Mayıs Bayramı'nda gençlik adına konuşmayı Tuba'ya yaptırmıştık.

Beni Mahcup Eden Öğrencim

Manisa’da pansiyonu olan tek okul, Manisa Lisesi idi. Parasız yatılı öğrencilerin yanında paralı öğrenci kadrosu da vardı. Genelde ilçelerde oturan varlıklı aileler çocuklarını okutmak için Manisa Lisesi’ni tercih ederlerdi. Bir gün Alaşehir’in bir köyünden yaşı bir hayli ilerlemiş bir öğrenci Manisa Lisesi’ne paralı yatılı olarak kaydolmak istedi. Ben dosyasına baktım yaşı bayağı büyüktü. Ben yaşını dikkate alarak pansiyonda problem olabileceğini düşünerek kadromuz dolu diye kaydını yapmadım. Çünkü pansiyonumuzda parasız yatılı olarak ortaokul öğrencileri de kalıyordu. Öğrenci, Manisa içinden bazı dostlarımı araya koyduysa da ben direndim kaydını yapmadım. Ama öğrenci pes etmedi. O zamanlar Milletvekili olan ismi Manisa ile özdeşleşen bakanımız Sayın Bülent Arınç Beyi buluyor. Kendilerinden kayıt için yardım istiyor. Sayın Bakanımızdan gelen telefon üzerine ben de öğrenciyi lisemize ve pansiyona paralı yatılı olarak kaydetmek zorunda kaldım. Fakat bir de ne göreyim, akli başında gayet oturaklı bir öğrenci. Kısa zamanda Pansiyonun ağabeyi oldu. Ve pansiyonda adeta belletici öğretmen gibi idareye yardımcı oldu. Bu öğrencim Alaşehir’in ücra bir köyünden Mustafa Başkurt idi. Mustafa, lisemizden mezun oldu üniversiteyi kazandı ve üniversiteyi bitirdikten sonra da uzun yıllar kendisinden haber alamamıştım. Ama İstanbul’da olduğunu da arkadaşlarımdan duyuyordum.

İlgi gören “ Eğitim Seminerlerim” dolayısıyla İstanbul’a gittim. Bu arada Mustafa Başkurt beyi de telefonla aradım. Benim aradığıma sevinen Mustafa Başkurt: “Hocam neredesin? Araba gönderiyorum almak için.” diyerek ısrar etti. Ben de kıramadım, adresimi bildirdim ve bir gün görev yaptığı Türk Dünyası Belediyeler Birliği Genel Sekreteri olarak beni misafir etti. Yoğun me-saisine rağmen bana zaman ayırdı. Bu arada dışarıdan muhtelif ülkelerden gelen delegasyonları kendisiyle beraber ben de karşıladım. Kendisi büyük bir memnuniyetle gelen heyetlere beni öğretmeni olarak takdim etti. Heyetleri karşılayışı, muhtelif ülkelerden gelen heyetlerle adeta ana dili gibi kendi dilleriyle görüşmesi beni gururlandırdı. Bütün bu olanlara şahit olurken Mustafa’ya çıkardığım kayıt zorlukları gözümün önüne geldi ve kendimden utandım ve mahcup oldum. Bu arada beni İstanbul’da çok önemli yerlerde görev yapan Manisa Lisesi öğrencileriyle telefonla görüştürdü. Günün sonunda yine kendi arabasıyla beni kaldığım yere uğurlarken Genel sekreter Öğrenci Mustafa Başkurt’a şun-ları söyledim. “Mustafacığım, bütün insanlar kıskançtır; ama iki kişi kıskanç değildir.

1-Anne babalar çocuklarının kendilerinden daha iyi konumda olmalarını kıskanmazlar, aksine gurur duyarlar.

2-Öğretmenler de karşılaştığı her öğrencisinin kendisinden daha iyi konumda olmasına sevinir. İşsiz aşsız olmasına üzülür. Ben senin bu konumda olmana sevindim. İnşallah gelecekte seni daha iyi yerlerde görürüm.” diyerek kendisini öptüm, vedalaştık. Yine arabasıyla beni aldığı yere bıraktırdı.

Sevgili genç meslektaşlarım yeniden öğretmenliğe başlasaydım; sınıfa girdiğimde hiçbir ayırım yapmadan her öğrencinin al-nındaki: “*Öğretmenim ben çok önemli bir insanım, lütfen beni iyi tanı.*” yazısını okurdum. Ve sınıfta bulunan her öğrencinin gele-ceğin genel sekreteri, profesörü, dekanı, rektörü, emniyet mü-dürü ve okul müdürü olduğunu görür, sevginin yanında saygı duymayı da ihmal etmezdim.

Bu arada zaman zaman ziyaretime gelen emekli öğretmen arkadaşlarımdan aldığım itirafları genç meslektaşlarımızın dikkatine sunuyorum. Şahsen benim de katıldığım bu itirafları aynen aktarıyorum.

a- Sınıflara daha hazırlıklı girerdim.

b- Hiçbir öğrencimle inatlaşmazdım.

c- Yaramazlık yapan öğrencilerin, aslında sınıfın en değerli ve üstün yetenekli öğrencisi olduğunu düşünürdüm.

d- Şahsi problemlerimi derse daha az yansıttırdım, en doğrusu hiç yansıtmazdım.

e- Öğrencileri araştırmacılığa, incelemeye ve kitap karıştırmaya yönlendirirdim.

d- Her derste seçkin bir kitap tanıttırdım.

f- Geçmişten günümüze en önemli tarihî şahsiyetlerin başarı sırlarını anlatır, onları hafızalarına kazırdım.

g- Tarihteki kıssadan hisseleri her derste öğrencilerle paylaşırdım.

h- Dersi kaynatmak amacıyla öğrencilerin ortaya attığı maç gevezeliklerine fırsat vermezdim.

i- Ülkemizin tarihî, kültürel ve sanat değeri yüksek mekânlarına geziler düzenler, buraları öğrencilerime göstererek anlatmaya gayret ederdim.

j- Sıradan öğretmen anlatırmış. İyi öğretmen açıklarmış. Yetenekli öğretmen yapar ve gösterirmiş. Lider öğretmen öğrencilerine ilham kaynağı olurmuş. Ben, öğrencilerime ilham kaynağı olan bir öğretmen olmak isterdim.

Ev Resmi Çizerken Yakalandı, Mimar Oldu

Öğretmenliğimin ilk yıllarıydı. Biga Lisesi'nde görev yapıyordum. Lise birinci sınıflardan bir şubede ders anlatıyorum. Derse de gayet güzel hazırlandım. Dersi anlatmaya başladım. Öğrenciler, can kulağı ile beni dinliyordu. Anlattığım dersi kendim de beğenmeye başlamıştım. Dersin ilerleyen dakikalarına doğru arka sıralarda oturan öğrencilerden birinin dersle ilgilenmediğini ve elindeki kalemle sürekli bir şeyler karaladığını fark ettim. Ders anlatırken arka sıralara doğru ilerledim. Öğrenci, benim o tarafa geldiğimi görünce elindeki kalemi bıraktı, beni dinlemeye başladı. Ben, kendisine hiçbir şey söylemedim ve görmezlikten gelerek dersime devam ettim. Bir yandan da yan gözle öğrencinin ne karaladığını anlamaya çalışarak sıraya bakmaya çalıştım. Öğrencinin sırasındaki kâğıtta, sınıfın penceresinden görülen karşıdaki evin resmi çizilmiş. O anda kendisine en ufak bir şey söylemediğim gibi bir şey de hissettirmedim. Ancak ders bittikten sonra öğrenciyi çağırdım. Oturduğu sıranın üzerinde bir kâğıda çizilmiş güzel bir resim gördüğümü, o resmi merak ettiğimi ve görmek istediğimi söylediğimde, ilk anda pek göstermek istemedi; ama yumuşak ve iyi niyetli tavrımı fark edince çizdiği resmi getirdi. Resmi görünce hayranlık duydum. Kendisinin çok iyi bir mimar olabileceğini, şayet mimar olursa planını çizdiği evlerden birine sahip olmak istediğimi söylediğimde, gözleri ışıldadı ve çok mutlu oldu.

Nihayetinde bu öğrencim de başarılı bir Mimar oldu. Tabii ben de mutlu oldum.

Yere Atılan öp

Öğretmenliğimin ilk günleriydi. Ders zili çaldı, teneffüse çıkıldı. O gün koridor nöbetçisiydim. Öğrencilerden biri yediğı tostun kâğıdını koridorun başındaki merdiven boşluğuna attı. O öğrenci, beni görmemişti. Yine beni görmeyen başka bir öğrenci de canı sıkılmış vaziyette yere atılan o kâğıdı oradan alıp götürdü ve çöp sepetine attı.

Teneffüs bitti, derse başlama zili çaldı, sınıflara girildi. Ben de dersime girdim. Sınıfa girince öğrencileri bir süzdüm. Biraz önce iki farklı olayı gerçekleştiren her iki öğrenci de dersine girdiğim sınıfın öğrencisiydi. Sınıfa girip o iki öğrenciyi görünce anlatacağım konuyu değiştirdim. O an tasarladığım konuyu anlatmaya başladım: “Bugün size ‘Dinimizde Temizlik’ konusunu anlatacağım. Bizim dinimiz temizlik dinidir. Temizliği dinin yarısı olarak görür. Temiz olmadan yapılan ibadet makbul değildir. Temizlik sadece bedenimizin ve giysilerimizin değil; evimizin, okulumuzun, sokağımızın da temiz olması demektir. Okul ve sokak sadece bize ait değildir.” diye derse başladım. Anlatmaya devam ediyordum. Sonra teneffüste yere kâğıt atan öğrenciye bakmadan “Biraz önce teneffüste yediğı tostun kâğıdını koridora atan öğrenciyi de o kâğıdı yerden alıp çöp sepetine atan öğrenciyi de biliyorum. Yalnız ben, kâğıdı yere atan öğrencinin ismini veremeyeceğim; ama kâğıdı yerden alıp çöp sepetine atan arkadaşınızın bu iyi davranışını ödüllendireceğim.” dedim ve not defterimi çıkartıp sözlüsüne “10” verdim. Ayrıca cebimdeki bir tükenmez

kalemi de kendisine hediye ettim. Ders bu konu üzerine devam etti. Zil çaldı, ders bitti.

Daha sonra ders çıkışında yediği tostun kâğıdını yere atan öğrenci, yanıma geldi ve özür diledi. Bir daha böyle kötü bir davranışta bulunmayacağına dair söz verdi. Teneffüste dikkatimi çeken durum şuydu: Diğer öğrenciler de: “Yerde bir kâğıt bulabilir miyim?” diye koridorlara bakıyorlardı.

Yüzme Bilmeyen Giremez!

Yirmi yedi yaşında Kırkağaç Lisesi'ne lise müdürü olarak tayin edildim. Lisenin henüz birinci sınıfı vardı. Okulun bulunduğu bahçede iki ayrı bina vardı. Yeni bina, hem ortaokul hem de lise binası olarak kullanılıyordu. Eski ortaokul binası, yedi senedir kullanılmıyormuş. Eski bina, uzun süredir kullanılmadığı için kendi haline bırakılmış, oldukça da yıpranmış olduğundan iyi bir bakıma ihtiyacı vardı. Lise müdürü olarak tayin olduğum sene hem liseye hem de ortaokula yoğun öğrenci kaydoldu. Yeni binanın hem liseyi hem de ortaokulu kaldırması mümkün değildi. Eski binayı eğitim öğretime açmamız gerekiyordu.

Bu bina oldukça eski bir yapıydı. Zamanın Kırkağaç Belediye Başkanı Zühtü Bey yaptırmış. Binanın üzeri ahşap ile örtülmüş. Belediye Başkanı Zühtü Bey; adım kalsın, ilçede izim olsun, diye Belediye'nin imkânlarıyla adının baş harfini ifade eden "Z" biçiminde bir bina yaptırmış. Bu bina, zamanında çok iyi ve ihtiyacı karşılayan bir eğitim yuvası olarak uzun süre hizmet vermiş; ama zamanla yıpranmış, uzun süre kullanılmayınca da bakıma ihtiyaç hale gelmiş. Eski okul binasının bakıma ihtiyacı var, ama ödenek yok.

Okulların açılmasına da çok az bir zaman kalmıştı. Okul müdürü olarak esnaftan boya temin ettik. Hademelerle beraber binayı temizleyip binanın boya badanasını yaptık. Çatıdaki kiremitleri de aktardık. Kendi imkânlarımızla binayı eğitim ve öğretime hazırladık. Okullar açıldı, dersler başladı. Her şey iyi gidiyordu.

Kasım sonuna doğru yağmurlar yağmaya başladı. Bir hafa sonu bardaktan boşanırcasına rahmet yağdı. Pazartesi günü bayrak merasimini yaptık, öğrenciler de sınıflara girdi. Dersler devam ediyordu. Ben de günlük rutin işlerimi yapmak üzere çalışma odasına girdim. İlk dersin sonunda zil çaldı, bir ara odanın kapısı açıldı. Gözüm koridora takıldı. Baktım ki öğretmen ve öğrenciler, paçaları yukarı sıvanmış bir hâlde sınıftan çıkıyorlar. Merak ettim, sınıfa gittim. Sınıfın kapısına kırmızı keçeli kalemle “Yüzme Bilmeyen Giremez, Kadir Keskin Okul Müdürü” yazılmış. Sınıfa girdiğimde gerçekten gördüm ki hafta sonu ve akşam yağan yağmur, olduğu gibi sanki sınıfın içine yağmış da sınıfın ortası göl olmuş. Öğrenciler, kâğıttan gemi yapmışlar, gemiler suyun üstünde yüzüyordu. Şaşkın bir halde baktım, ne yapacağımı düşündüm. Kapıdaki yazıya da hak vermemek mümkün değildi. Kendi kendime gülerek odama geri döndüm. Bilahare de çevre imkânları ile gerekli onarımı yapma imkânımız oldu.

Yaramazlıkta Sınır Tanımayan Öğrenci

U.S. lise birinci sınıf öğrencisiydi. Okulda bir anda ismi herkes tarafından duyulan meşhur biri olmuştu.

Bir ara Öğretmenler Kurulu Toplantısı yapmıştık. Bu toplantıda belki bir saatten fazla U.S. konuşuldu. U.S.den sınıf öğretmeni şikâyetçi, dersine giren öğretmenler şikâyetçi, müdür yardımcılarını şikâyetçi, hatta dersine girmeyen diğer öğretmenler bile şikâyetçiydi. Okulda herkes U.S. yi tanıyordu; ama okul müdürü olarak bir ben tanıımıyordum. Öğrenciyi merak ettim.

Kurul toplantısından birkaç gün sonra U.S. yi odama çağırdım. Gayet saygılı ve efendi bir görünümle odama geldi. “Hocam, beni çağırmışsınız, geldim.” dedi. Adını sordum, U.S. dedi. “Gel bakalım U.S. seni çok merak ettim. Geçenlerde bir toplantı yaptık. Öğretmenlerin senden söz ettiler. Senin çok beyefendi bir delikanlı olduğunu söylediler. Ben de seni bir tanıyayım, göreyim, diye çağırdım.” dedim.

Hâl hatır sordum, ailesini sordum. Annesinin ilkökul öğretmeni olduğunu, babasının da müteahhit olduğunu söyledi. Kendisine şeker verdim ve “aferin, seni yiğit bir delikanlı olarak gördüm. Derslerine iyi çalış. Sen çok zeki bir öğrenciye benziyorsun, zekâ gözlerinden fışkırıyor. Karnende zayıf görmeyeceğim.” diye nasihat edip odamdan uğurladım. O da teşekkür etti, elimi öptü ve gitti.

Bu görüşmeden sonra durumu takip ettim. U. S. ile ilgili şikâyetlerin ardı arkası kesilmiyordu. Babasını çağırıyoruz, babası

bir türlü okula gelmiyordu. Babasının yerine annesi geliyordu. Annesi son derece sakın, hanımefendi bir kadındı. Annesinin çocuğuna etki etmesi mümkün değildi.

U.S. nin babasının Ankara’da iş aldığını duyduk. Babası ile karşılaşmamız bir türlü mümkün olmuyordu.

U. S. evin tek çocuğuydu. Babasının mali durumu oldukça iyiydi. O yıllarda öğretmenler yüz milyon TL maaş alıyorsa. Öğrenciye babasından üç yüz hatta dört yüz milyon TL harçlık geldiğini duydum.

U. S. o günün şartlarında son derece güzel ve şık giyiniyordu. Değişik markalı ayakkabılar giyiyordu. Hatta bir öğretmen maaşı değerinde ayakkabı giydiğini söylediler.

U. S. ile fazla ilgilenmem mümkün değildi. Onunla ilgili problemleri müdür yardımcılara havale ediyor, ben de uğraşsam pek sonuç alınacak bir öğrenci gibi gelmiyordu bana. Ara sıra bilgisayardan notlarına bakıyor, beden eğitimi ve resim dışındaki bütün derslerinin zayıf olduğunu görüyordum. Benim düşüncem, sene sonunda ailesini çağırır, bu kadar zayıftan sonra pek bir şey yapılamayacağını söyler, ilişkisini keseriz, diye düşünüyordum.

Bu arada U.S. babasından gelen harçlığı arkadaşları ile beraber harcıyormuş. Onlara da markalı ayakkabılar alıyor, harçlık veriyormuş. Sigara içen arkadaşlarının sigara paralarını da U. S. karşılıyormuş. Yani bugünkü şekliyle bir çeşit çete kurmuş; haraç alan değil de yardım eden cinsinden.

U.S. nin Fatih Anadolu Lisesi’nde anlaştığı bir kız arkadaşı varmış. Bu kız öğrenciye de aynı okulda okuyan bir erkek öğrenci arkadaşlık teklif etmiş. Bu erkek öğrencinin annesi de bizim okulun öğretmeniymiş. U.S. “Sen misin benim kız arkadaşına arkadaşlık teklif eden!” diyerek arkadaşlarını Fatih Anadolu Lisesi’ne göndermiş. Bir gün okul çıkışı, kız arkadaşına arkadaşlık teklif eden öğrenciyi dövdürmüştü. Dövülen öğrencinin annesi, ertesi gün okula geldiğinde U.S.den şikâyetçi olarak bu öğrencinin okuldan atılmasını istedi.

Tabîî bir anne olarak bu olaydan son derece üzgündü, ben de üzüldüm. Olayın olduğu zaman sene sonuna yakındı. Haziranın ikinci haftasıydı. Öğretmen arkadaşına “Merak etme hanımefendi, zaten dersleri çok zayıf, önümüzdeki sene okula almayız. Sadece siz değil, bütün okul U. S.’den şikâyetçi!” dedim.

Okullarda sene sonunda Öğretmenler Kurulu Toplantısı yapılır. Bu toplantıda bir yıllık eğitim ve öğretim çalışmalarının değerlendirilmesi yapılır. Sınıf sınıf, hatta her öğrenci için değerlendirmeler yapılır. Her sınıfın görüşmesi 20 dakika içinde bittiği halde U.S. nin bulunduğu sınıfı tam üç saat yirmi iki dakika konuştuk. Herkes önümüzdeki sene bu çocuğun okula alınmamasını istiyordu. Ben de arkadaşlarıma söz verdim, önümüzdeki sene U. S. yi okula almayacaktık. Zaten karnesinde sekiz tane zayıf vardı. Ailesini bir şekilde ikna edip Çıraklık Eğitim Merkezi’ne veya Açık Lise’ye yönlendirelim, diye karar verdik.

Okullar kapandı, yaz tatiline girildi. Üç ay sonra okullar açıldı, sınıflar tanzim edildi. U.S. ye sınıf listelerinde yer vermedik. U.S. müdür yardımcısına gidiyor, bir cevap alamayınca bana geldi, durumunu izah etti, okumak istediğini belirtti. Ben de kendisine: “Bak, U. sen bir erkek çocuğusun, ailenin hali vakti yerinde, ama hazıra dağ dayanmaz. Karnende sekiz tane zayıfın var, senin kapasiten belli. Bu durumunda üniversiteyi kazanman mümkün değil. Seni çıraklık-kalfalık okuluna gönderelim. Hiç olmazsa bir meslek sahibi olursun. Bak, ben bile yeğenimi o okula gönderdim.” dedim ve okula alamayacağımızı söyledim. Öğrenci, fazla itiraz etmedi. Boynunu büktü ve odamdan çıktı. Ben bir “Oh!” çekerek U.S.den kurtulduğumuzu düşündüm. Öğrenci, yanımdan ayrıldıktan bir saat kadar sonra öğretmen olan annesi geldi. Elinde bir dilekçe vardı. Oğlunun sınıf tekrarı yapmasını istiyordu. Aynı şeyleri annesine de anlattım. İkna etmeye çalıştım; fakat annesi ikna olmadı. Oğlunun sınıf tekrarı yapmasını istiyordu. Bunun üzerine ben de; “Hanımefendi, bütün yıl senin oğlunla uğraştık. Öğretmenimizin oğlunu dövdürmüş, öğretmene karşı gelmiş, üstelik

sekiz tane zayıfı var. Bunun ele alınacak bir tarafı yok. Oğlunun çevre değiştirmesinde fayda var. Onun için iyi olacağını düşünüyoruz. Tasdiknamesini verelim, siz çocuğunuzu Cumhuriyet Lisesi'ne veya Mehmet Akif Ersoy Lisesi'ne gönderin. Bir de o okullarda deneyin. Belki çevre değişikliği kendisini toparlamasına yardımcı olur” dedim. Elindeki dilekçeyi kabul etmedim. U.S. nin annesi bu duruma pek razı olmadı; fakat fazla tepki de vermedi. Elinde dilekçe ile odamdan ayrıldı. Ben, bu görüşmeden sonra U.S. nin işinin bittiğini sandım. Aslında yaptığımız iş, yasal değildi. Öğrencinin aynı sınıfta bir sene daha okuma hakkı vardı; ama okulun selameti açısından böyle bir yola başvurduk

U.S. nin kendisiyle ve annesiyle görüşmelerimiz sabahtan olmuştu. Okulun sene başı çalışmaları yoğun bir şekilde devam ediyordu. Öğrenci kayıtları, sınıf teşekkülleri, veli görüşmeleri, sınıf öğretmenler kurulu toplantıları birbirini izliyordu.

Bir ara nefes almak üzere müdür odasına geçtim. Vakit öğleden sonraydı. Oda bir anda velilerle ve imza bekleyen öğretmenlerle doldu, velileri gönderdikten sonra sınavı yapılan yazılı kâğıtlarını imzalıyorum. Yazılı kâğıtlarını bekleyen öğretmen arkadaşlarla beraber odamda otururken çay içiyoruz. Saat on altı otuz sularıydı, odaya koyu gözlüklü, saçları bir numara kesilmiş, bir seksen boyunda, eni boyu birbirine eşit, iri yarı bir bey girdi. Doğrudan selam vererek Ankara'dan uçakla geldiğini, (U.) nun babası olduğunu belirterek: “Benim çocuk okula alınmamış, nedir bu durum Müdür Bey? Bir yanlışlık mı, yoksa bir yanlış anlamamı var?” diyerek sabahtan hanımefendinin getirdiği dilekçeyi masama koydu. Tabii gelen kişi malum, bizim ilallah dediğimiz U.S. nin babasıydı. Görünüşü heybetli ve ürkütücü birine benziyordu. Odada bulunan öğretmen arkadaşlar teker teker odayı terk ettiler. Odada yalnızca ikimiz kaldık. Oğlunun durumunu izah etmeye kalksam inandıramayacağımı biliyordum. Hemen bir durum değerlendirmesi yaptım. Olumsuz cevap vermem mümkün değildi; çünkü davranışımız yasal değildi.

Öğrencinin bir yıl daha okuma hakkı vardı. Olmaz, desem nahos bir hadise çıkacağını tahmin ettim. Belki de odamda bir araba sopa yiyeceğim, olay, basına intikal etse vatandaş, veliyi değil de beni kınardı. Hemen ani bir değişiklik yaparak “Olur mu öyle beyefendi. Hiç okula almazlık olur mu? Biz sadece sizin çocuğunuz hakkında kendisine ve annesine rehberlik yapmaya çalıştık.” dedim ve verdiğimiz karardan vazgeçerek yüz seksen derecelik bir dönüşle U.S. yi sınıf listesine tekrar aldık. Bu defa öğretmenler ayağa kalktı: “Müdür Bey, hani almayacaktın? Ne oldu da tekrar aldın?” gibi serzenişlerle öğretmenlerin tepkisiyle karşılaştım. Her öğretmene durumu izah etmem de mümkün değildi. Adam, kararlı bir şekilde uçağa atlamış Ankara’dan gelmiş, üstelik bizden hakkı olan bir şeyi istiyordu.

Daha sonra, U.S. nin babası çok yakın arkadaşımız oldu. Birçok gariban öğrencinin okumasında maddi katkıları oldu. Diğer taraftan U. S, sıkıntısı da devam ediyordu. Bir gün U.S. yi odama çağırdım, çay söyledim, oturduk beraberce çay içiyoruz. “U. sen çok zeki bir öğrencisin. Üstelik her türlü imkâna da sahipsin. Annen çok hanım bir kadın, üstelik meslektaşımız, Baban ise fevkalade yiğit bir adam, senin bu okuldaki yaramazlıkların (...) soy ismine yakışmıyor. Baban, çok yakın arkadaşım oldu. Onu daha yakından tanıma fırsatım oldu; ama bu yaptıkların babanın davranışlarıyla örtüşmüyor.” dediğimde U.da bir mahcubiyet sezdim. Konuşmamdan oldukça etkilendiğini anladım. Bana söz verdi. “Hoca’m, bundan sonra sınıfımda en iyi öğrenci olmaya çalışacağım. Lütfen öğretmenlerime söyler misin, artık beni bu günden itibaren eski U.S. olarak görmesinler.” dedi. Ben de sözünü kabul ettim.

Gerçekten o günden sonra U.S.de öyle bir değişiklik oldu ki eski U.S. gitti, yepyeni bir U.S. geldi. Okuldan mezun olduktan sonra 19 Mayıs Üniversitesi’ni kazandı. İngilizce Bölümü’nü bitirdi ve şu anda Manisa’da İngilizce öğretmeni olarak görev yapıyor.

Bira İçen Kız öğrencim

Bir gün görev gereği okuldan Milli Eğitim Müdürlüğü'ne giderken Emniyet Müdürlüğü'nün önünden geçiyordum. Hemen karşısında ise Sergen Pastanesi vardı. Cam kenarına iki kız, iki erkek öğrenci oturmuşlar, önlerinde bira dolu bardaklar gördüm. İster istemez gözümler bu kişilere takılınca okulumuzun öğrencileri olduğunu anladım. Onlar da benim onları fark ettiğimi anlayınca kafalarını eğdiler. O anda müdahale etmedim. Ben yoluma devam ettim. Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gidip işimi gördüm. Zaten müdahale edecek zaman da yoktu.

Ertesi gün sabah okula geldim. Her zaman olduğu gibi öğrenciler, nöbetçi idareci ve nöbetçi öğretmenler nezaretinde içeri alınıyordu. Ben de okul müdürü olarak zaman zaman öğrencileri içeri alırken nezaret ederdim. Öğrenciler sıra ile önümüzden geçerlerken bir gün önce Sergen Pastanesi'nde bira içerken gördüğüm kızlardan birini tanıdım. Öğrenci sınıfına gittikten sonra o sınıfa dersi olan öğretmenle haber gönderdim. O öğrencinin müdür odasına gönderilmesini rica ettim. Öğrenci, ders başladıktan biraz sonra odama geldi. "Kızım sen, benim Sergen Pastanesi'nde gördüğüm öğrenci değil misin?" dedim. Kız öğrenci: "Evet, benim." dedi. Ben kendisine: "Kimin kızıydın? Baban ne iş yapıyor?" diye sorduğumda, babasının ve annesinin Almanya'da olduğunu, burada babaannesinin yanında kaldığını söyledi. Ben de: "Kızım, seninle daha yakından ilgilenmem gerek. Annen baban burada olmayınca biraz boş kalmışsın. Babaannen de seninle yeteri kadar

ilgilenememiş.” dedim. Bir öğretmen veya idarecinin hatta bir babanın neler söylemesi gerekiyorsa söyledim. Bir daha öyle yerlerde görmeyeceğimi söyleyerek kendisini sınıfına gönderdim.

Bu olay, benim her zaman yaptığım olaylardan biri olarak geldi geçti,

Bu olayı, eski öğrencimle Almanya’da karşılaştıktan sonra hatırladım. Bu ayrıntıları da öğrencim anlattı.

Manisa Lisesi olarak Almanya’nın Ingolstadt şehriyle ve oradaki liseyle kardeş okul projesi gerçekleştirmiştik. 1992 yılında bir grup öğrenci ile Almanya’daki kardeş okulun davetlisi olarak Ingolstadt’a gittik. Kardeş okul bizi Münih Olimpiyat Stadyumu’na geziye götürdü. Orada Olimpiyat Kulesi’ne çıktık. Bu arada Manisa salı Türk işçileri ile tanıştık; çünkü otobüsün önünde Manisa Lisesi yazmaktaydı. Kardeş okul yöneticileri, bizleri gezdirdikten sonra akşamüzeri Ingolstadt’a döndük. Kaldığımız yere gelince otobüsten inerken bizi beklediğini sonradan anladığımız bir çiftin gülererek bize doğru geldiğini gördüm. Ben, öğrencilerimizden birinin yakını olduğunu sanıyordum; çünkü götürdüğümüz öğrencilerin Almanya’daki yakınları zaman zaman öğrencileri ziyarete geliyorlardı. Otobüse doğru yaklaşan bayan birden bana sarıldı ve “Hoş geldiniz Hoca’m!” diyerek elimi öptü. Ben şaşkın bir şekilde kendisine bakarken Manisa Lisesi’nden öğrencim olduğunu söyleyerek kendini tanıttı. Yanındaki beyin de eşi olduğunu söyledi ve tanıştırdı. Tabii ben, bir anda bu bayanın öğrenciliğini hatırlayamadım. Bayan, akabinde “Hoca’m, eşimle beraber sizi almaya geldik.” dedi. Ben: “Nereye?” diye sorduğumda: “Münih’e Hocam!” cevabını verdi. Kendisine: “Daha şimdi Münih’ten geldik!” diye söyledim: “Hayır Hoca’m, ben sizi evimde bir kahve içirmeden gönderemem; çünkü benim üzerimde hakkınız çok büyük. Bunu bir kahve ile de olsa ödemek istiyorum.” dedi. Ben, bu sözler karşısında bir tuhaf oldum, duygulandım. Kendisini hatırlayamadığım bu öğrenci üzerinde ne hakkım olabilir, diye

düşündüm. Baktım, hem kendisi hem de eşi beni ısrarla Münih'e götürmek istiyorlardı.

İsrarlar karşısında bu nazik daveti kabul ettim. Öğrencilerimizi Müdür Başıyardımcısı Hikmet Beye emanet ederek bir arabadan inip diğer bir araba ile Münih'e doğru yola çıktık. Münih'e vardık, akşam yemeğini yedik, kahveleri içerken adının Bingül olduğunu öğrendiğim eski öğrencim anlatmaya başladı.

"Hocam biliyor musunuz? Biz, 1981 yılında Sergen Pastanesi'nde arkadaşlarla bira içerken siz bizi gördünüz ve görmezlikten gelerek başınızı çevirip geçmiştiniz. Ertesi gün beni odanıza çağırarak yaptığım işin yanlış olduğunu, ailemi sorduğunuzda 'Almanya'da' dediğimde, 'Sizinle daha yakından ilgilenmem lazım.' diyerek bana bir anne-baba nasihati yapmıştınız; fakat o an ben içimden size güldüm. 'Sen ne anlarsın bu işlerden!' dedim; fakat o gün eve gidip kendi odama çekildiğimde sizin söyledikleriniz kafama çivi gibi batmaya başladı. 'Müdürüm benim dayım değil, amcam değil; ama söyledikleri doğru.' diyerek kendi kendime karar verip o arkadaşlardan ayrıldım. Zaten o sene son sınıftaydım. Mezun oldum. Ailem beni Almanya'ya aldı. Ben şu anda bir ambalaj fabrikasında çalışıyorum, eşim ise BMW fabrikasında çalışıyor. Çok şükür hem huzurumuz hem de geçimimiz iyi. Sizin o ikazınız olmasaydı, ben de o kız arkadaşım gibi olabilirdim." deyince ben: "Hayrola! Ne oldu? Kimdi o arkadaşın? Dediğimde eski öğrencim: 'O arkadaşım (...) kızı L.K idi. Hocam, o arkadaş yanlış arkadaşları yüzünden çok kötü duruma düştü. Âdeta bataklığın içinde yuvarlanıyor, ailesi bile artık onun peşini bıraktı." diye anlatınca içim burkuldu, o kadar üzüldüm ki anlatamam. O kız öğrencimin kötü duruma düşmesinden kendimi sorumlu hissettim. O günden beri hep kendimi suçlu olarak görürüm. "Neden o kız öğrencimi de çağırıp bir iki söz söylemedim. Şayet onu da ikaz ettiğim hâlde yine de o durumda olsaydı vicdan azabı çekmezdim; ama yine üzüldüm." diye düşündüm.

Öğretmen arkadaşlarıma sesleniyorum. Lütfen gördüğünüz yanlışları, hatalı davranışları umursamazlıktan gelmeyin. Mutlaka tatlı dille ve güzel sözlerle uyaralım. Eğitim, toprağa atılan bir tohumdur. Ya hemen etkisini gösterir ya da yıllar sonra. İşte Bingül adlı öğrencimde etkisini hemen göstermiş. Mevlâna diyor ki: “Hangi tohumu toprağa attın da filiz vermedi!” Toprağa düşen hiç bir tohum zayii olmaz; er geç filizlenir. Eğitim de tıpkı toprağa düşen bir tohum gibi insan ruhuna ve beynine düşen bir tohum gibidir; er geç mutlaka bir gün etkisini gösterir.

O günden beri Bingül’ün arkadaşı o eski öğrencim L.K. için kendimi hâlâ suçlu hissederim. O kız öğrencimin yanlışına ve bataklığa düşmesinden kendimi sorumlu tutarım. “Keşke L.K. yi çağırıp birkaç kelime de ona söyleseydim!” diye hayıflanır dururum.

Mevlânâ’dan bir söz: “Hangi tohumu toprağa attın da filizlenip çiçek açmadı, meyve vermedi!”

Boşuna dememişler: “Kadehlerde boğulanlar, denizlerde boğulanlardan çok daha fazladır.”

Bingül Arkadaşı L.K. nin Hatası dolayısıyla:

Aşk yedi saniye, heves yedi dakika; pişmanlık ise ömür boyu sürer.

Dizginlenmeyen emeller, istekler ve arzular, azgın at gibi sahibini çiğner.

Gafletten ağır uyku, şehvetten kuvvetli hırs yoktur.

Aldırmadan işlediğimiz küçük suçlar, ileride hiç utanmadan ve pişman olmadan büyük suçları işlememize sebep olur. İnatçılıktan kaçının, çünkü sonu cehalet ve pişmanlıktır.

Yaptığınız hatadan dönmekten korkmayın; dikkatsizlik, pişmanlığın başlangıcıdır.

İdeoloji Gözleri Kör Edince

Manisa Lisesi'nde göreve başladığımda okul müdürüm Abdül Celil Kızılgök idi. Çok nazik, kibar, şık ve temiz giyinen bir insandı. Kısa boylu olduğu için giydiği elbiseleri hep terziye diktirirdi. Yalnız bir huyu daha vardı, cepli pantolon giymezdi. Bütün pantolonları cepsizdi.

Bir gün Öğretmenler Kurulu toplantısı yapıyoruz. Okulda yüz elli altı öğretmen vardı. Okulda ideolojik bakımdan çok kuvvetli muarız bir grup Müdür Bey'e karşı sürekli muhalefet etmekteydi. Her vesile ile Müdür Bey'i açık düşürmeye çalışıyorlardı,

Gündem maddeleri görüşülüyor, gündem maddelerinden bir tanesi de "Öğretmenlerin kılık kıyafeti ve öğrenci karşısındaki davranışları." idi. Bu madde görüşülürken ideolojik bakımdan oldukça fanatik bir öğretmen arkadaş söz alarak Müdür Bey'e: "Müdür Bey, önce siz örnek olun. Geçenlerde siz de öğrencinin karşısında eliniz cebinizde duruyordunuz. Sanki kabadayı gibi bir haliniz var. Şahsen ben okul müdürünün bu şekilde öğrencinin karşısında durmasını yadırgadım." deyince ortalık bir anda alevlendi. Bütün öğretmenler nefesini tutarak Müdür Bey'in tepkisini merak etmeye başladılar. Abdülcelil Bey, gayet sakin bir şekilde eğildi, ayakkabıların ipini çözdü, ceketini çıkardı. Sonra masanın üzerine çıktı. "Arkadaşlar, ideolojinin beyinleri körleştirdiğini biliyordum da gözleri kör ettiğini bilmiyordum. Ben bugüne kadar cebi olan pantolon hiç giymedim. Arkadaş istiyorsa şu duvarın arkasında (Lojman, toplantı salonuna bitişikti.) gardırobumdaki

bütün pantolonları da getireyim.” dediğinde öğretmenlerden korkunç bir alkış tufanı koptu. O öğretmen arkadaş, özür dilemedi; ama Kurul boyunca adeta renkten renge girdi. Bu arkadaş o günden itibaren okulda öğretmenler arasında “müfteri” olarak anılmaya başlandı. Hatta kendi arkadaşları tarafından bile dışlandı. Sene sonunda başka bir okula tayin isteyerek okuldan ayrılmak zorunda kaldı.

Hür Kürsü

İfade edilemeyen ve baskı ile bilinçaltına itilen düşünceler, patlamaya hazır bomba gibidir. Nerede, ne zaman patlayacağı belli olmaz. Bu düşünceden hareketle biz eğitimciler, okullarda öğrencilerin istek ve ihtiyaçlarını dikkate almamız gerekirken maalesef, tam aksi bir davranış göstererek öğrencilerimizin isteklerine, ihtiyaçlarına ve eğilimlerine hiç dikkat etmiyoruz. Sanki kendimiz hiç öğrenci olmamışız gibi günümüzdeki öğrencilerin yaptıklarını yadırgıyoruz. Geçmişte bizler de öğrencilerimizin yaptığı istenmedik davranışları yapmış olmamıza rağmen geçmişimizi çabuk unutuyoruz. Aynı durum, anne-babalar için de söz konusudur. Kendi çocukluklarını ve yaşadıkları gençlik evrelerini unutarak çocuklarının kendileri gibi davranmalarını istiyorlar. Biz büyükler maalesef, çocuklarımızın ve öğrencilerimizin davranışlarına hiç müsamaha gösteremiyoruz.

Sınıflarda öğretmenlerin, bayrak merasimlerinde ise okul müdürlerinin konuşmaları hep “Yapma, etme, konuşma!” gibi yasaklar üzerinedir. Elbette bunlar söylenecek; ama bunların yanında çocukların masum isteklerini de bir şekilde meşru yollardan ifade etmelerine zemin hazırlamak gerekir. “Yapın!” diyebileceğimiz şeyler de olmalıdır.

Şayet okula giden çocuğunuz varsa veli toplantılarına gittiğinizde çocuğunuzun sınıfına girin, sıraların üzerine şöyle bir bakın bakalım, neler göreceksiniz? Okullardaki sıraların üzeri adeta harita gibidir. O sıraların üzerinde neler yok ki? İkiye bölünmüş

bir kalp resmi, kalbin her iki yarısında birer harf ve kalbi delip geçen bir ok. Spor takımlarının logoları, hele derbi maçlarından sonra malum sloganlar, terör örgütlerinin isimleri, öğrencilerin öğretmenlerini eleştiren yazıları, duvarlarda kırık prizler... İdarecilerin ve öğretmenlerin: “Çocuklar, bunlar Devlet malıdır; yapmayın, etmeyin!” demeleri fasa fiso gelir öğrencilere; çünkü Devlet malına zarar veren öğrenci, aslında öğretmenle okulu özdeşleştirmektedir. Öğretmene kızan veya umduğu notu alamayan ve yaptığı itirazı dikkate almayan öğretmene kızar ve kızgınlığını da okul eşyasına zarar vermekle gidermeye çalışır. Öğrenci, okul eşyasına zarar vermekle öğretmene veya okul müdürüne zarar verdiğini sanır. Yine öğrenci, baskı altına alınmış fikirlerini sıra üzerine, sınıf veya koridor duvarlarına, tuvalet kapılarının arkasına yazmakla deşarj olmaya çalışır.

Kardeş Okul Apian Lisesi’nin daveti üzerine 1987 yılında Almanya’ya gitmiştik. Ziyaretim esnasında daha okulun bahçesinden içeri girdiğimde okulun ihata duvarına asılmış kocaman bir tahta pano gördüm. Panoya dikkatlice baktığımda Apian Lisesi Müdürü olan meslektaşımın bir karikatürü ile karşılaştım. Yüzü tamamen ona benziyordu ve kafasında iki boynuz vardı, geri tarafında kuyruğu olan affedersiniz bir dana resmi çizilmişti. Okul müdürü, benim oraya dikkatlice baktığımı görünce güldü. “Evet, öğrenciler tarafından çizilmiş bana ait bir karikatür.” dedi. Sonra durumu izah etti: “Bu pano, bizim serbest yazı panomuzdur. Bana veya öğretmenlere kızan, okuldan bir talebi olan veya bir istekte bulunan öğrenciler, isteklerini, eleştirilerini, beğenilerini veya düşüncelerini bu pano üzerine aksettirirler. Biz, on beş günde veya ayda bir pano doldukça panodaki resimlerin ve yazıların fotoğrafını çeker, öğrencilerin yeniden karalayıp resim yapmaları için başka bir panoyu hazır hâle getiririz. Yani pano doldukça panoyu yenileriz. Öğrencilerin makul isteklerini yerine getiririz. Çektiğimiz resimlerle de yılsonunda sergi açarız. En güzel karikatürler ve resimler bu panoya yapılır. Bu pano sayesinde

öğrencilerimiz, okulun diğer eşyalarına zarar vermez.” dedi. Gerçekten okulun birimlerini gezdiğimde ne öğrenci sıralarında ne tuvaletlerde ne de spor salonunda en ufak bir yazıya rastlamadım. Okul müdürü olarak bu serbest yazı panosu benim de hoşuma gitmişti. Bu pano işini kafama koydum, Türkiye’ye dönüşte aynı uygulamayı Manisa Lisesi’nde ben de yapacaktım.

Türkiye’ye döndükten sonra ilk işim bu pano meselesini halletmek oldu. A ve C Bloklardaki koridor başlarına büyük yazı tahtaları koydurdum. Daha sonra bu uygulamayı duyurmak için bayrak merasiminde: “Çocuklar, sizin yaşınızda iken bizler de sıralara ve tuvaletlere sizin yazdığınız yazıları yazıyorduk. Bunun bir ihtiyaç olduğunu biliyorum; ama bu durum çirkin oluyor ve bize yakışmıyor. Sizlerden rica ediyorum, bundan sonra her türlü karikatür, resim ve yazılarınızı sıra ve tuvaletlere değil de her binada koridor başlarına koyduğumuz serbest yazı panolarına yazıp çizin. Sizlere güvenerek bu hafta sonu marangozla anlaştım. Bütün sıraların üzerindeki yazılar zımpara ile silinecek, verniklenecek. Ne olur, beni mahcup etmeyin! Bu, size verdiğimiz bir değerdir. Sizin de bizim yaptıklarımıza değer vereceğinizi umuyorum.” diye konuştum. Gerçekten de o hafta sonu bütün sıralar zımparalandı ve verniklendi. Sanki yeni yapılmış gibi pırıl pırıl oldu. Pazartesi günü bayrak merasiminde dileğimi tekrar söyledim: “Haydi, bakalım! Serbest köşe panoları sizi bekliyor. Bu panolara yazdığınız yazıların, çizdiğiniz resimlerin ve karikatürlerin fotoğrafını çekerek yılsonunda Serbest Pano Resim Sergisi açacağız.” diyerek öğrencileri teşvik ettim.

Gerçekten sıralara, duvarlara ve tuvalet kapılarının arkalarına yazılan yazılar bir anda kesildi. Başlangıçta serbest yazı panoları, haftada bir, daha sonraları on beş günde bir dolmaya başladı. Çektiğimiz resimlerle sene sonunda bir resim sergisi açtık. Öğrenciler ve öğretmenler tarafından ilgiyle izlenen bir sergi oldu.

Gelelim madalyonun öbür yüzüne. Bu uygulamaya başta okulun öğretmenleri, sonra da Milli Eğitim Müdürlüğü şiddetle

karşı çıktı. Bahaneler her zaman aynıydı. “Ya siyasi slogan yazılırsa!”, “Ya terör örgütüne ait bir şey yazılırsa!”, “Ya öğretmenlere ait bir şey yazılırsa!”... diye çok büyük eleştiriler aldım. Bu durum, dönemin İl Millî Eğitim Müdürü Türkay Alan’a ve Vali Rafet Üçelli’ye kadar intikal etti. Vali’imiz ve Millî Eğitim Müdürümüz, benim bu uygulamama yukarıdaki gerekçeler nedeniyle şiddetle karşı çıktılar. Beni makamlarına kadar çağırarak bu uygulamaya derhal son vermemi istediler. O günkü Vali’imiz Rafet Üçelli, çok anlayışlı bir insandı. Makamına çağrıldığında kendilerine durumu izah ettim. “Efendim, sakıncalı bulduğunuz bu yazılar, şu anda bütün okulların sıralarında ve tuvalet kapılarının arkalarında bol miktarda bulunmaktadır. Sadece benim okulumda değil, iddia ediyorum, bütün okullarda bu yazılar bulunmaktadır. Biz nereye kadar birbirimizi kandıracağız. Lütfen, bize biraz inanın ve güvenin. Okullardaki gençlerle ve gençlerin problemleriyle yüz yüze olan bizleriz. Bu problemlerin uzaktan emirlerle çözülmesi mümkün değildir. Kapınızın girişinin hemen sağında büyük Ata’mızın büstü ve o büstün altında bir yazı var. Orada Ata’mız “İcra yapan el, karar veren elden üstündür.” diyor. Gençlerle iç içe olan bizleriz. Onların problemleriyle her gün biz yüzleşiyoruz. Ne olur, gençlerin problemlerinin çözümü konusunda bizi, bize bırakınız. O panoları astıktan sonra okul eşyalarına zarar veremeler sıfıra indi. Sıraların üzeri tertemiz kaldı. Hatta bu panolarda yapılan eleştirilerden dolayı ben ve öğretmen arkadaşlarım hatalarımızı ve eksikliklerimizi düzelttik. Bizim için de çok yararlı oldu.” deyince Sayın Vali’imiz Rafet Üçelli, ikna oldu. Sonra bana: “Müdür Bey, sana inanıyorum. Gençler için yararlı oluyorsa uygulamana devam et!” dedi. Bu onaydan sonra biz işimize devam ettik. Daha sonra stres duvarı, boks torbaları ilave ederek gençlerin enerjisini boşaltan araç gereçler de yaptık.

Öğrencilerin görüş ve düşüncelerini serbestçe ifade edebilecekleri ortamlar hazırladık. Bu uygulamaların okul olarak çok faydasını gördük. En azından her yıl badana yapma, haftada bir

priz değiştirme, her yıl sıraların zımparalanması ve verniklenmesi gibi maddi israftan kurtulduk. Dolayısıyla çocuklarımızın kendilerini ifade edebilme imkânları da sunmuş olduk. Bu uygulamamız daha sonra ulusal televizyon kanallarında ilgi gördü, haber olarak yayınlandı.

Bizim bu uygulamanın Türkiye genelinde başta Trabzon'un Aralıklı İlçesi Anadolu Öğretmen Lisesi olmak üzere bazı okullarda da uygulandığını ulusal basında çıkan haberlerde okudum.

Ökçeleri Basık Ayakkabılı Öğretmen

1 2 Eylül öncesi “sağ-sol” kamplaşmalarının yoğun olduğu yıllar. Çok sevdiğim aynı zamanda müdür yardımcım olan M.K. başarılı bir öğretmen ve idareci olmasına rağmen kendine has birtakım kabadayı davranışları vardı. Medeni cesareti çok yüksekti. Korku denen bir kelime onun ne zihninde ve ne de sözcüğünde vardı. Bu nedenle de ayakkabılarını ökçesine basarak giyerdi. Birkaç defa ikaz etmeme rağmen aramızdaki samimiyeti suiistimal etmemek için sadece benim odama ayakkabılarını giyerek girerdi. Bunun dışında ikazımı yerine getirmezdi. Bir taraftan da benim hoşuma gitmiyor değildi; çünkü karşı görüşlü öğretmenler kendisinden son derece çekiniyorlardı. Tabii bu anlattıklarım bugün için geçerli değil. Bu anlattığımı ancak o dönemin şartlarını yaşayan “68 Kuşağı” denilen bizim kuşak anlar.

Bir gün onun da bulunmadığı bir Kurul Toplantısı’nda öğretmenlerin kılık ve kıyafetlerinde kendilerine gerekli özeni göstermesini ve öğrencilere örnek olacak yalın bir kıyafeti tercih etmelerini söylediğimde; M.K.’nin karşıtı olan ve aralarında sürekli sürtüşmenin yaşandığı Ö.T söz alarak: “Müdür Bey, siz bizim öğrencilere örnek olacak sade ve yalın bir kıyafetle okula gelmemizi ve derslere girmemizi istiyorsunuz; ama okulumuzda ayakkabılarının ökçesine basarak derslere giren öğretmen arkadaşımız var” dediğinde, Kurul’da bir anda şoke oldum. Gerçekten öğretmen arkadaşımız haklı idi. M.K. sadece benim odama girerken ayakkabılarını giyerek girerdi. Bunun dışında bütün

ikazlarıma rağmen bu davranışını düzeltmediğini biliyordum. Öğretmen arkadaşımın söylediği de doğrudu. Biraz düşündükten sonra aynaya bakan askerin “Vallah Komutan’ım başım ağrıyor, başıma bakıyordum.” dediği gibi ben de kardeşim haklısın M.K. ayakkabılarını arkasına basarak giyiyor; çünkü ayağının her tarafında nasır dolu. Bu yüzden doktordan aldığı ve idareye verdiği elinde kapı gibi rapor var. Senin de buna benzer bir mazeretin varsa doktordan aldığın raporunu idareye sunarak istediğin gibi giyinebilirsin.” diyerek olayı savuşturdum; ama bu olay aklıma geldiğinde de kendi kendime hâlâ gülerim. Şunu da itiraf etmek zorundayım. O yıllar toplumun bütün katmanları; polisiyle, öğrencisiyle, öğretmeniyle ve profesörüyle aşırı politize olduğu yıllardı. Sonraları şunu anladım ki politize olan insanların gerçeği görmeleri güçleşiyor.

Genç Müdür Yardımcımın Öğrettikleri

Ülkemizdeki memur zihniyetini hatırlatmaya gerek var mı, bilmiyorum. Mesainin bitimine beş on dakika kala işler yaşılatılır, saat gelir gelmez de namludan çıkan kurşun gibi çalıştıkları odaları terk ederler. Masasının başında bekleyen vatan-
daşın köyden mi gelmiş, uzaklardan mı gelmiş, işi yetişmediği takdirde cebinde otel parası var mı, yok mu veya ertesi günü tekrar gelebilmesi için cebinde yol parası var mı, yok mu, diye düşünen memur hiç yok demiyorum; ama bu düşüncenin çok az memurda olduğunu sanıyorum.

Manisa Lisesi müdürü iken müdür yardımcım M. Yıldırım'la çalışıncaya kadar ben de bu konuda farklı değildim. Eğer memurun o işi yapma niyeti yoksa ipe un sermede mahirdir. “Bu gün git, yarın gel!”, “Müdür toplantıda.”, “Evrakı bulamadım.”, “Evrak henüz bize gelmemiş.” v.b. gibi mazeretlerle vatandaşı oyalama yoluna giderler. Hele mesai saatinin bitimine yakınsa o iş bitmez. Yukarıda belirttiğim gibi benim de bu konulara fazla dikkat ettiğim yoktu.

Okul müdürlüğüm sırasında okulumuza öğretmenlik tecrübesi iki yıl olan genç bir din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni tayin oldu. Adı M. Yıldırım idi. Çok genç olmasına rağmen uzaktan izlediğim kadarıyla davranışları fevkaladeydi. Öğrencilerle, öğretmenlerle, idareyle, memurlarla ve velilerle olan ilişkisi çok olgun, oturaklı, saygılı ve seviyeliydi. Bir gün odama çağırdım. Davranışlarını izlediğimi, kendisinin çok iyi bir idareci

olabileceğini söyleyerek kendisini müdür yardımcısı yapmak istediğimi söyledim. İlk anda kabul etmedi. Öğretmenliği çok sevdiğini ve öğretmen olarak devam etmek istediğini söyledi. Ben kararlı idim. Hayır, dedim ve: “Sen verimli bir insansın. Velilerle ve öğretmenlerle yakın temas kurabilmek için müdür yardımcılığı da farklı bir hizmet alanıdır. Seni müdür yardımcısı olarak teklif ediyorum.” dedim. Fazla itiraz da etmeyince kısa zamanda müdür yardımcılığı onayı geldi. Kendisini kayıt-kabulden sorumlu müdür yardımcısı olarak işe başlattım. Kısa zamanda kayıt kabul bürosunun işlerini düzene koyduğu gibi velilerle ve öğretmenlerle güzel ve memnuniyet verici ilişkiler kurdu. Zamanla müdür yardımcım M. Yıldırım hakkında olumlu ve güzel haberler almaya başladım. Kendisinin çok beyefendi olduğunu, kendisine bir iş için müracaat edildiğinde hiç hayır demediğini belirtiyorlardı. Kaldı ki diğer müdür yardımcılarım da mesela; Hikmet Öymener, Mehmet Selim Bal, İzzet Bilge ve diğer müdür yardımcılarım da beşeri ilişkileri fevkalade, seviyeli insanlardı. Sonradan bu müdür yardımcılarımın her biri Manisa’da önemli okulların müdürü oldular. Bu değerli kadrom sayesinde Manisa Lisesi’nde uzun süre müdürlük yaptım. 130 yıllık Manisa Lisesi’nin tarihinde uzun süre benim kadar müdürlük yapan olmadı. Manisa Lisesi’nde uzun süre müdürlük yapmamı müdür yardımcısı arkadaşlarıma borçluyum. Bu vesile ile başta Müdür Baş Yardımcım Hikmet Öymener, müdür yardımcılar Mustafa Çağaydın, Selim ve diğer arkadaşlarıma bu vesile ile teşekkür ediyorum. Okul müdürleri idarecilikte başarılı olmak istiyorlarsa müdür yardımcılarını çok iyi seçmelidirler. Benden sonraki müdür arkadaşlar buna dikkat etmedikleri için dört senede Manisa Lisesi’nde üç müdür değişimi oldu. Özellikle okul müdürleri, müdür yardımcısı seçerken vasıflı iş gücüne sahip, verimli insanları seçmelidir. Sırası gelmişken Manisa Lisesi müdürlüğü yaptığım sırada bana destek veren, yardımcı olan bütün müdür yardımcılara, öğretmenlerime, memurlarıma ve hizmetli kardeşlerime bir kez daha

teşekkür etmeyi bir borç biliyorum. Lafı uzatmadan konuyu M. Yıldırım Bey'e getirmek istiyorum.

Bir Ramazan günü, mesai saati sonuydu. O yıllarda Manisa Lisesi: "Dışarıdan Lise Bitirme Merkezi" olmuştu. Liseyi dışarıdan bitirmek isteyenlerin kayıtları ve sınavları Manisa Lisesi'nde yapılıyordu. Okul dışı öğrencileri için kayıt yenilemeler ile yeni kayıtlar mart ayında oluyordu. O yıl Ramazan ayı da mart ayına rastlıyordu. Akşam oldu, okul dağıldı. Okulda ne öğretmen ne de müdür yardımcıları kaldı. İftar saati yaklaşınca ben de odamdan çıktım. Okuldan ayrılmak üzereydim ki insanlar, okul dışından bitirmeler için kayıt sırasına girmişler. Kayıt kuyruğu koridorlara kadar uzamış, O yıllarda okul dışından bitirmeler için kayıtlı öğrenci sayımız bin üç yüz civarında idi. Odama geri döndüm. Mesut Bey'e telefon açtım, mesainin bittiğini, geri kalanı ertesi güne bırakabileceğini söyledim. Müdür yardımcım M. Yıldırım: "Olur Hoca'm, geliyorum." dedi ve telefonu kapattı. Onu yalnız bırakmamak ve okuldan beraber çıkmak niyetiyle beklemeye başladım; fakat aradan on dakika geçti, vakit de daralıyordu. Mesut Bey gelmiyor. Tekrar telefon açarak beklediğimi söyledim. Yine "Hemen geliyorum Hoca'm!" dedi. Ben de odamdan dışarı çıkıp kendisini koridorda karşılayayım, diye düşündüm. iki üç dakika sonra geldi. Bana dedi ki "Müdür Bey, sizce mahsuru yoksa ben bu kayıtları bu gece bitirmek istiyorum. Bekleyen çok kişi var, Bunların kimisi Gördes'ten, kimisi Demirci'den, kimisi de Kırkağaç'tan gelmiş, Kula'dan hatta Selendi'den gelip kaydolmak için bekleyenler var. Benim bunlara iyilik yapabilmem için ta oraları dolaşmam gerek. Hazır ayağıma kadar gelmişlerken bunların işini yapayım. Yarın için otelde kalıp otel parası vermesinler. Bazısı da tekrar gelmek için yol parası vermesin." deyince âdeta şoke oldum. Duygulandım, ağlamamak için kendimi tuttum ve Mesut Yıldırım'ın boynuna sarıldım. "Mesut'çuğum, ben kırk iki yaşındayım. Sen daha yirmi üç yaşında bir delikanlısın; ama bana ülkem adına, ülkenin insanı adına, memurluk adına,

yaptığım müdürlük adına çok büyük bir ders verdin. Haydi, hep beraber gidelim, sana yardım edip ben de bu iyilikten nasibimi alayım.” dedim. Kayıt kabul bürosuna oturduk, o gece kuyrukta bekleyen okul dışı öğrencilerimizin kaydını gecenin geç saatlerinde tamamladık.

O anda o öğrencilerimizin yüzündeki mutluluk hafızamda canlandıkça hâlâ mutluluk duyarım. Müdür yardımcısı Mesut Yıldırım Bey’e de bana böyle bir konuda örnek olduğu için teşekkür ederim. O günden sonra mesai saati sonunda kapıda bekleyen hiçbir öğrencimi ve vatandaşımı işini yapmadan geri çevirmedi.

Düşünün, bütün memurlarımızın aynı düşünce ile görev yaptığında ülkemizin durumu ne olur?

Almanya’yı gördüğümde Mesut Yıldırım Bey’in bana öğrettiği iyilik yapma fikri, batıdaki memurluk anlayışında bir görev sorumluluğu olarak yerine getiriliyor.

Sadece şu kadarını hatırlatayım. Siz yurtdışından gelen gurbetçilerimizin ağzında polisin veya Alman devlet memurlarının farklı davrandıkları konusunda bir şikâyet duydunuz mu? Ama Türkiye’den döndüklerinde burada Devlet dairelerinde kendilerine nasıl davranıldığı konusundaki şikâyetlerini buraya, kitabıma almaktan utanıyorum. Batılı devletler neden ilerledi de biz geri kaldık? Bu durumumuzu biraz da kendimizde arayalım,

Rahmetli Mehmet Akif Ersoy, 1932 yılında Almanya’ya gider, Dönüşte sorarlar:

“Üstat, nasıl buldun Almanya’yı?”

Üstat, bir cümlede bizi de onları da özetler.

“İşleri var, dinimiz gibi; işimiz var, dinleri gibi!”

Üstadın bu sözünün üzerine ne söyleyebilirim ki?

Öğretmenden Beklenen Davranışlar

Öğretmenlerin çalışmış oldukları kurumlarda benimsemeleri ve uygulamaları gereken temel görev ve sorumlulukları vardır. Bunlar; meslek sevgisi, feraset, sevgi, şefkat, merhamet, güzel ahlak, vakar, tevazu, Allah korkusu, bağışlama, sabır, adalet, model olma, iyi örnek olma, özü ve sözü bir olma, bilgi ve davranış bütünlüğü, genel kültür bilgisi, alan bilgisi, otorite, pedagojik formasyon, kılık-kıyafete özen ve uygunluk, velilerle ve halkla ilişkilerinde örnek insan olma gibi nitelikler olmalıdır.

Ayrıca sistemli olarak oluşturduğu modellerle, kullandığı metotla, okuttuğu ve kullandığı kaynak kitaplarla, uyguladığı sınav ve testlerle, verdiği ödevin içeriğine uygun faydalanılacak kaynakları belirtmekle, kendisine verilen görevlerin gereklerini yerine getirmekle öğrencilerine ve çevresine önder olmalıdır.

Dersini anlatmada, öğrenci bilemediği zaman bundan zevk duyan değil öğrenciyi motive etmede, müfredata hâkim olmada, başarıya ulaşmada teknik donanımlara ve metotlara sahip olmalıdır.

Dağınık, uyuşuk, düzensiz, plansız, programsız, kalemsiz, kitapsız, hazırlıksız katiyetle sınıfa girmemelidir. Bunun aksi olarak branşında yeterli bilgiye sahip olmalı, derse hazırlıklı girmelidir.

Planlı çalışmalıdır. Sınıfta sevgi ve saygıya dayalı bir otorite kurmalıdır.

Ders anlatırken katiyetle kürsüde oturmamalı, sınıfta gezererek öğrencinin gözüne bakarak ders anlatmalıdır. Öğretmen erkeğe yerinde ve zamanında olmak kaydıyla erkek öğrencilere dokunarak kız öğrencilere ise iltifat ederek; öğretmen bayansa kız öğrencilere dokunarak erkek öğrencilere de yaşlarına uygun iltifatlarda bulunarak sınıfta samimi ve sağlıklı iletişim ortamını sağlamalıdır.

Tembel Öğretmenlerin Kulakları Çınlasın

Son devrin kıymetli medrese hocalarından Hüsrev Efendi ders anlatırken üzerinde hâsıl olan durgunluğun sebebini soran öğrencilerine: “Buraya geleceğim sırada yatağında ateşler içinde yatmakta olan kızım vefat etti. Onun cenaze ve defin işini bayanlar hazırlarken dersinizi ihmal ederim, diye Allah’tan korktum, her şeye rağmen geldim, evlat acısı dolayısıyla üzerimde bir durgunluk var. Defin hazırlıkları tamamlanana kadar dersimizi işleyelim, diye geldim. Dersi bitirdikten sonra cenazesini kıldırma ve defnetmek üzere ayrılacağım, diyerek derse devam eder. Dersi tamamladıktan sonra da sınıfı terk ederek kızının cenazesine koşar.

Koca bir yaz tatilinden sonra okulun açıldığı ilk gün: “Evimi boya badana yaptıracağım.” diye izin isteyen, en küçük bir bahaneyle okulda ders vermekten kaytarıp dersin boş geçmesine yol açan tembel ve ehl-i keyif öğretmenlerin kulakları çınlasın.

Öğrencilerin Öğretmenlerinden En Çok Şikâyet Ettiği Konular

Kitabın sonunda da göreceğiniz gibi dilek ve şikâyet kutusundan çıkan öğrenci dilekleriyle, zaman zaman sınıflara girerek kimliği belirtmeksizin yazılı olarak yaptığım öğrenci anketlerinde öğrencilerin öğretmenleri hakkında dile getirdikleri şikâyetleri şöylece özetleyebilirim. Öğretmenlerin:

- Sınıfta öğrencileri rencide edici sözler söylemeleri.
- Öğrencileri ciddiye almamaları.
- Öğretmenin öğrencisine sigara aldırmaları.
- Sık sık tekrar edilen sözler.
- Eğitim-öğretim konusunda öğretmenlerin birbirine ters düşen görüşleri.
- Öğrencilerin sosyal konumlarına göre öğretmenlerinden farklı muamele görmeleri.
- Notu silah olarak kullanmaları ve dayak atmaları.
- Öğretmenlerin kendilerini övmeleri.
- Kızdıklarında ne söylediklerini bilmemeleri ve ağızlarından çıkan kelimeler sebebiyle öğrencilerin gözünde çok küçülmeleri.
- Öğretmenlerin sık sık rapor veya izinle devamsızlık yapmaları.
- Moralini bozarak umutsuzluğa düşmesini önlemelidir.

Gönüllerde Taht Kuran Öğretmenler

Yaptığım bu anketlerde gönüllerde taht kuran öğretmenlerin vasıfları da öğrenciler tarafından şöyle özetlenmektedir:

- Güler yüzle sınıfa giren öğretmenler.
- Öğrencilere değer veren.
- Bilgi, ilgi ve sevgi gösteren.
- Dersi sohbet ortamında işleyen.
- Öğrencilerin sosyal durumlarını dikkate almadan her öğrenciye eşit davranan.
- Başarıyı takdir eden.
- “Susun” demeden sınıfı susturan.
- Öğrenciye söz hakkı veren ve öğrenciyi hayata bağlayan ve öğrenciye hedef gösteren öğretmenler, öğrencilerin gönlünde taht kuruyorlar.
- Sabır ve fedakârlık göstermesi, yerinde ve zamanında espriyi ihmal etmemesi.
- Öğrencilere ismiyle hitap etmesi.
- Ölüyü kaçırmadan öğrencilere söz hakkı vermesi.
- Suçu sabit olamadan öğrenciyi cezalandırmaması.
- Öğrenciyi sınıf veya toplum içinde değil, yalnız bir şekilde bir kenara çekerek yaptığı davranışın yanlışını kendisine anlatması.

İdeal Öğretmen

Eğitimcinin olmazsa olmaz ilk özelliği, hâl ve hareketleriyle örnek olmasıdır; çünkü öğretmenin söylediklerinden çok hâl ve hareketleri akılda kalır ve daha fazla etkileyici olur. Birçok insan yıllar geçse de öğretmenlerinin tavır ve davranışlarını hatırlar. Özellikle hoş giden ve cana yakın davranışlar hiç unutulmaz. Eğitimci, iyi insan yetiştirmede gerekli tavır ve davranışları benimsemeli ve yaşamalıdır. Zira insan yapmadığını yaşatamaz. Kur'an ı Kerim'de Cenab-ı Hakk: "Yapmadığınız şeyi niye söylüyorsunuz?" buyuruyor.

Öğretmen kelimesinin içinde sadece öğreten değil aynı zamanda eğiticilik anlamı da vardır. Eskiden kullandığımız muallim kelimesi, her iki anlamı da bünyesinde barındırıyordu. Bugün orta dereceli okul öğrencileri arasında öğretmen kelimesinden ziyade "Hoca" kelimesi kullanılmaktadır. Dolayısıyla "Hoca" kelimesi öğrencinin maddi ve manevi bütün varlığına sahip çıkan insandır. İnsanın bedenini ve ruhunu, yaratılış çizgisi yönünde besleyen ve geliştiren insandır.

Öğretmen, çoğu zaman ikinci anne veya baba olabilir. Okul bittikten sonra da unutulmayan, hatta ömür boyu hayırla ve minnetle hatırlanandır.

Öğretmen, mesleğini bir sevgi ve tutku haline getiren insandır. Mesleğinin değerini aldığı maaşla ölçmeyendir. Öğrencilerine kavuştuğunda sevinen, ayrıldığında yüreğinde burukluk taşıyanıdır. Onun metodu sevgi ve şefkattir. Her hâli merhametle mayalıdır. Sadece sınıf içinde, okulda değil; okul dışında da öğretmendir, hocadır. Onun meslek hayatı ömür boyu sürer. Bu sebeple: "Hocanın emeklisi olmaz, rahmetlisi olur." denilmiştir. Eğer bu özellikleri yok sayarsak film, videokaset, disket, cd, televizyon ekranı gibi araçlar da öğretmen olabilir.

Öğretmenin Altı Hatası

- Öğrencinin fitri yeteneğini fark edip harekete geçirememek.
- Öğrenciyi motive edememek.
- Bilgi ve birikim bakımından kendini güncellememek.
- Problemlı öğrencıyle gıcık yarışına girmek.
- Sevmese bile bu işi yapmak zorunda olduğunu düşünmek, hatta söylemek.
- Öğrencinin korkulu rüyası olmayı başarı sanmak.

Kusur Kabul Etmeyen Meslekler

Bazı meslekler vardır ki bunlar kusur kabul etmezler. Bunlardan biri şoförlüktür. Şoförlerin hataları ya hasarla ya yaranmayla ya da Allah korusun, ölümle sonuçlanır. Bunların örneklerini her gün televizyon ekranlarında görüyoruz.

Hata kabul etmeyen ikinci meslek ise tabipliktir. Yanlış yapılan ameliyatlara, yanlış yapılan iğneler, yanlış verilen ilaçlar, doğrudan insan hayatını ilgilendirir. Bu meslek de hassasiyet isteyen meslekler arasındadır.

Hata kabul etmeyen üçüncü meslek dalı ise öğretmenliktir, Öğrencilere öğretilen yanlış bilgiyi düzeltmek, bilmediği bir bilgiyi öğretmekten daha zordur. Zaman zaman başıma da gelmiştir. Mesela, bir öğrencinin ismini yanlış öğrenmişsem o öğrencinin ismini doğru söylemekte bir hayli zorlanmışımdır. Bu örnekten hareketle bir öğrenci yanlış yönlendirildiğinde bu öğrenciyi yanlıştan döndürmemiz mümkün olmadığı gibi bu yanlış yönlendirmenin zararını önce öğrencimiz sonra da toplum çeker. Bunun örneklerini her gün görmekteyiz. Bu yanlışın maddi olduğu kadar manevi vebali de vardır. Buna örnek teşkil edecek meşhur bir hikâye var.

Ünlü bir dokumacı, özenle dokuduğu kumaşı pazarda satmış. Kumaşı alan kişi eve gidip aldığı kumaşı inceleyince kumaşta bir kusur olduğunu fark etmiş. Kumaşı alan kişi, doğru pazara gelmiş, dokumacıya sattığı kumaşın hatalı olduğunu göstererek kumaşı geri verip bedelini istemiş. Dokumacı kumaşın parasını geri

vermiş; fakat gözünden yaş gelmiş, ağlamaya başlamış. Oradakiler dokumacıya: “Niçin ağlıyorsun? Kumaşı geri getirdik, diye ağlıyorsan kumaşı geri vermeyelim, para sende kalsın!” demişler. Dokumacı, gayet sakin ama üzgün bir şekilde: “Hayır, kumaş için ağlamıyorum. Dokuduğum kumaşın bir kusuru görüldü ve geri çevrildi. Ya ömür boyu yaptıklarım, Allah’a arz olduğunda böyle bir kusur yüzünden geri çevrilecek olursam benim hâlim ne olur? Ben bunu düşündüm de onun için ağladım. Hayat, kumaş gibi değil ki tekrar dokunsun. O, sadece bir kere gelir ve geçer.” der.

Öyle şeyler vardır ki insan onları daha yapmaktan pişman olur; fakat gene de yapar.

Pişmiş Aşa Soğuk Su Katan Müdür Yardımcısı

1 972 yılının Ocak ayında askerlik dönüşü tayinim Salihli Lisesi'ne çıktı. Bünyesinde ortaokulu da bulunan lisenin üç bini aşkın öğrencisi vardı. Elime verilen program gereği ilk derse girdiğim 3 Edebiyat G sınıfında adeta şoke oldum. Öğrencilerin ders dinlemeye hiç niyeti yoktu. Üstelik bu sınıfın sınıf öğretmenliği de bana verildi. Birinci dönemde üç sınıf öğretmenini değiştiren bu sınıfın ben dördüncü sınıf öğretmeniydim. İlk derste biraz ders anlatmaya çalıştım, başaramayınca sınıfı serbest bıraktım, elime bir kitap aldım ve okuyor gibi yaparak sınıfı izlemeye başladım. Karşımda tam anlamıyla bir “Hababam Sınıfı” vardı. İçimi müt-hiş bir kaygı sardı. Bu sınıfla nasıl baş edeceğimi kara kara düşünmeye başladım. Daha ilk derste hemen idareye koşup bir şey diyemezdim. Bir saat bana bir yıl gibi uzun geldi. Teneffüs zili çaldığında belki de sınıfın en sevineni bendim. Hafta içinde sınıfı gözlemledim Bu tavırlarının sadece bana karşı olmadığını, bütün öğretmenlere aynı tavrı sergilediklerini görünce kaygılarım yerinde umutlarım yeşermeye başladı. Bu sınıf okulun en haylazlarından seçme bir sınıfmış. Okullarda çok zeki ve çalışkan öğrencileri nasıl bir sınıfa topluyorlarsa, bunlar da alt sınıflarda yaramazlıklarıyla meşhur olduğu için diğer öğrenciler rahatsız olmasın diye edebiyat sınıflarının tüm yaramaz öğrencilerini bir sınıfa toplamışlar. Yani elli yedi kişiden tam bir “Hababam Sınıfı” oluşturmuşlardı. Bu sınıfın derslerine giren öğretmen arkadaşlarla görüştüm. 3 Edebiyat G sınıfında bir saat

derse girmenin diğer sınıfların bir haftasına eşdeğer olduğunu söylediler. Çok zor bir durumla karşı karşıyaydım. Bu sınıfla nasıl baş edecektim? Yirmi altı yaşındaydım. Kaba kuvvet uygulayamazdım. Sınıfta benden daha iri öğrenciler vardı. Hemen aklıma ilk gelen çözüm, bu öğrencilerin ailelerini tanımak oldu. Kişisel dosyalarını inceledim. Babalarının isimlerini ve mesleklerini öğrendim. Sınıfın elebaşısı konumundaki (E.)’nin babası Salihli’de büyük bir mobilya mağazasının sahibiydi. Bir öğle teneffüsünde (E.)’yi kantine çağırdım. Bir köşede kendisine çay söyleyerek beraber bir çay içtik. Bu arada arkadaşça sohbette bulunduk. Yaramazlıklarından hiç söz etmedim. Ertesi hafta (E.)’yi aratmayacak derecede yaramaz olan öğrencim (Z.) ile kantinde çay içtik. Dostça sohbeti onunla da sürdürdük. Ama katıyetle yaramazlıklarından söz etmedim. Bunun babası Salihli’nin yakın bir kasabasından bağ bahçe sahibi varlıklı biriydi. Sınıfın diğer elebaşısı bir öğrencimin de babası sanayide bilinen bir esnaftı. Bu elebaşı öğrencilerle dostluğu pekiştirdikten sonra sınıfın diğer öğrencileriyle okul dışında parkta teker teker buluştum. Mobilyacının oğluna; “Baban ilçede tanınmış bir esnaf. İnşallah iyi bir üniversiteyi kazanırsın, mali durumunuz iyi, okurken bir sıkıntı çekmezsin. Ben dar gelirli bir aile çocuğuydum ve tahsilim sırasında çok sıkıntı çektim, dediğimde; öğrencim (E.): “Hocam ben üniversiteyi kazanamam, zaten üniversitede okumak da istemiyorum. Babamın yanında şu anda yirmi üç kişi çalışıyor. Babam beni de mağazaya almak istiyor.” dediğinde, taşı gedğine koydum. Bak (E.) esnafılık ciddi bir iştir. Esnafılıkta güven çok önemlidir. Babanın ilçede önemli bir ismi var. Senin bir evlat olarak böyle bir babaya layık olman gerekir. Babana duyulan güveni senin devam ettirmen gerekir. Oysa sen okulda öğretmenlerin üzerinde güven telkin eden bir öğrenci değilsin. Dost acı söyler; ama doğruyu söyler. Senin davranışların babanın davranışları ile örtüşmüyor. İnsan öğrenci iken edindiği davranışları kolay kolay terk edemez. Bu günden sonra lütfen, kendini bir

yokla, bu davranışlarından öğretmenlerin, annen, baban memnun mu? Memnun ise devam et. Şahsen ben memnun değilim, dediğimde (E.) karşımda o kadar uysallaştı ki anlatamam. Devamla; “Hoca’m haklısın, memnun değilim; ama bugüne kadar hiç kimse, babam dahi bana böyle yaklaşmadı. Size söz veriyorum bundan sonra iyi bir öğrenci olacağım.” dedi. Evet, (E.) ile olan problem bana göre hallolmuştu. Diğer öğrencilerimi de ele aldım. Bir başka gün öğrencilerle bir araya gelerek sınıfta düzeni sağlamamız gerektiğini onlara anlattım, onlar da bana söz verdiler. Bu sözleşmeden sonraki ilk dersimde, karşımda bambaşka bir sınıf vardı. O yaramaz “Hababam Sınıfı”ndan eser kalmamıştı. Anlattığım dersi ben bile beğendim. Öğretmen anlattığı dersi beğenmişse, o dersi mutlaka öğrenciler de beğenmiştir. Ben bu sevinçle hemen sınıfın müdür yardımcısı (YK.)’ye sınıfın durumu hakkında müjdeyi verdim ve sınıf öğretmenliği saatinde mutlaka sınıfı görmesini istedim. Müdür yardımcısı davetimi kabul edip sınıfa geldiğinde, kendisine; 3 Edebiyat G sınıfının eski 3 Edebiyat G olmadığını, bundan sonra yeni bir sınıf göreceklerini söylediğimde, müdür yardımcısı arkadaşımız; “Hoca’m bunların verdiği kaçınıcı söz! Bunlar sözünde durmaz ve bunlardan adam olmaz, bu defa da verdikleri sözü göreceğiz.” deyince başımdan kaynar sular döküldü. Bir anda öğrencilerin gözü bana çevrildi. Evet, bütün çabalarım boşa gitmişti. Sınıf müdür yardımcısı arkadaşım tam manasıyla pişmiş aşı soğuk su katmıştı. Müdür yardımcısı sınıfı terk ettikten sonra sınıf adeta buz kesmişti! Öğrencim (E.) söz aldı ve dedi ki: “Evet, Hoca’m size verdiğimiz sözde sonuna kadar varız; ama (YK.)’ye asla.” O yıl benim dersimde ve diğer öğretmenlerin dersinde, problem azaldı, sınıfta ders yapabilir duruma geldik; ama öğrencilerin idare ile uyumsuzluğu sene sonuna kadar devam etti.

Genç eğitimci arkadaşlarıma şunu tavsiye ediyorum. *Gençleri toplu olarak sınıfta azarlamayın. Onların onurunu incitici kelimeler kullanmayın. Onları yalnız bir köşeye çekerek onurlarına hitap*

edin, gençlik damarına girin. Gençlerin en büyük hassasiyeti aileleridir. Onlara babalarını sorun; “Tanımasanız bile yavrum ben senin babanı tanıyorum, bu yaptıkların babanın soy ismiyle örtüşüyor mu?” demeniz gençlere yeter de artar bile. Allah her insanı eğitebilir fıtratta yaratmıştır. Bir de öğrencilerinizin size olan güven duymasını sağlayın. Öğrencilerin kusurlarını öğretmen odalarında ve dost sohbetlerinde dile getirmeyin. *“Güvenimi kaybetmektense paramı kaybetmeyi her zaman tercih ederim”* sözünü de katiyetle yabana atmayın.

Bayrak Merasimine Gelmeyen Öğrenci

Okullarda Pazartesi ve Cuma günleri yapılan İstiklâl Marşı törenlerine çok değer verilir. Öğrenciler kaçmasın diye okul kapıları kapatılır, her öğrencinin bayrak törenine katılımının sağlanması için gerekli tedbirler alınır. Kaçanlar, yakalanır, herkesin önünde teşhir edilir ve o öğrencinin onuru kırılır. Maalesef, benzer hataları zamanında benim de yaptığımı söyleyebilirim. Her hafta başı ve hafta sonu yapılan İstiklâl Marşı Törenleri öğrencileri bıktırır. Bu törenler, kutsal bir görev olmaktan çıkıp öğrenciler için olağan hatta bıkkınlık getiren bir hale gelir. Bazı öğrenciler ise İstiklâl Marşı Töreni'nden kaçmayı bir kahramanlık alameti sayarlar. Belki millî duyguları kuvvetli bazı arkadaşlarım bu tespitime karşı çıkacaklar; ama bu gerçeği inkâr etmeleri mümkün değildir. İdareciler olmasa bile çoğu öğretmen, benim bu görüşümü destekleyeceklerdir. Bence her hafta başı ve hafta sonu İstiklâl Marşı'nın okunması veya İstiklâl Marşı Törenleri yapılmaktansa eğitim öğretim dönemlerinin açılışlarında ve kapanışlarında, önemli gün veya haftalarda, anma günlerinde okunursa, öğrencilerin İstiklâl Marşı'nı daha iyi özümseyeceklerini sanıyorum. Mesela, Almanya'ya gittiğimde oradaki öğrenciler, her ders başı benden İstiklâl Marşı'nı söyleyerek derse başlamamızı teklif ettiler. Onları kırmadım. Bir müddet, her derste değilse bile haftanın her günü İstiklâl Marşı ile derslere başladık.

Şimdi size yaşanmış bir olayı anlatacağım. Öğretmenler Kurulu'nda konuşulan bir konuydu. Öğretmenler, öğrencilerin

Cuma günleri İstiklâl marşı töreninden kaçtıklarını, Pazartesi günleri de okulun civarındaki kafelerde oturarak İstiklâl Marşı törenine gelmediklerini söylediler. Ne yapalım, nasıl bir önlem alalım diye düşündük. Cuma günleri zil çalmadan on beş dakika önce bütün kapıları kapatalım, nöbetçi öğretmenler de kapılarda beklesin. Pazartesi günleri de İstiklâl Marşı'nı söyledikten sonra çevredeki kafelerde arama yapalım. Buralarda oyalanıp katılma-yanları tespit edelim, denildi. Bu şekilde karar alındı.

Ben, okul müdürü olarak cuma günü bayrak töreninde "Kurul"da aldığımız kararı öğrencilere duyurdum. Hiç kimse, pazartesi günü kafelerde saklanmayacak, okula zamanında gelip bayrak törenine katılarak İstiklâl Marşı'nı söyleyecek, törene katılmayanlar disiplin işlemine tabi tutulacak, dedim.

Pazartesi oldu. Bayrak töreni yapıldı. Öğrenciler sıra ile içeri alınmaya başlandı. İki nöbetçi öğretmenle birlikte okulun karşı-sındaki büfelere ve kafelere kontrole gittik. Bir grup öğrenci, kafenin arka kapısından kaçtı. Öğrencilerden (E.) oturduğu masadan kalkamadı. Onu yakaladık. Bir kahraman edasıyla nöbetçi öğretmenlerle beraber okula getiriyoruz. Tam merdivenlerden çıkarken öğrencilerin önünde öğrenciye: "Arkadaşlarından da mı utanmadın?" diye söylenip ensesine hafifçe vurur gibi yaptım. Kendini suçlu gören ve yaptığından utanan bir tavır içindeki öğrenci birden celallendi. "Bu okulda okunmaz, ben bu okulda okumak istemiyorum." diyerek elimizden kurtuldu ve okuldan kaçmaya çalışıyordu. Atık davranarak ceketinden tutup yakaladım ve odama götürdüm. Odaya girer girmez öğrenci (E.) kendisini yere attı ve yere uzandı: "Müdürüm, çiğne beni! Gebert beni! Şimdi eşek sudan gelinceye kadar da döv beni! Evet, ben bir Türk evladı olarak İstiklâl Marşı'ndan kaçtım. Size yakalanmakla ve arkadaşlarımla arasından bir suçlu olarak geçerken zaten bittim; ama tokat atmak size yakıştı mı? Oysa ben sizi ne kadar çok seviyordum. Babam yok. Sizi, ben, babam gibi seviyordum. Üstelik babama da çok benziyorsunuz. İşte şu anda odanızdayım. Beni dövebilirsin,

istediğin hakareti de yapabilirsin. Size asla karşı gelmem; ama arkadaşlarımla önünde beni rencide etmenizi size yakıştıramadım.” deyince bir okul müdürü olarak yıkıldım. Ben ayaktayım, öğrenci yerde bana bakıyor: “Çiğne, tekmele!” diye bağıırıyordu.

Öğrenci ile göz gözeydik. Odada başka kimse yoktu. Öğrenciyi bir baba şefkatiyle kaldırdım ve kucakladım. “Oğlum (E.) sen bana öyle bir ders verdin ki bunu hayatım boyunca unutmaya-çağım.” dedim. Onu koltuğa oturttum. İkimize de birer çay söyledim, oturup çayları içmeye başladık. Dedim ki: “Oğlum (E.) ben, arkadaşların yanında sana büyük bir hata yaptım. Senden özür diliyorum. Yalnız bu özür burada bir şey ifade etmez. Ben bu özrü müsaade edersen öğrencilerin karşısında, Cuma günü bayrak merasiminde dileyeceğim.” dedim. Öğrencim şiddetle karşı çıkarak “Hayır Müdür’üm, buna gerek yok! Burada dilemen kâfi.” dedi. Ben “Hayır, sen kabul etsen de etmesen de öğrencilerin karşısında senden özür dileyeceğim; çünkü ben bu hatayı öğrencilerin karşısında yaptım.” dedim. Üstelik öğrencinin yetim olduğunu ve babasını bir sene önce kaybettiğini öğrenince daha çok üzüldüm.

Nihayet hafta sonu geldi. Bayrak merasimi için öğrencilerin hazır olduğu söylendi. Ben de dersten çıkış zili çalmadan (E.)’yi odama çağırılmışım. İkimiz beraber öğrencilerin karşısına çıktık. İlk önce ben mikrofona geçtim. Şöyle dedim. “Sevgili çocuklar, her zaman siz hata yapmıyorsunuz. Bazen biz büyükler de öyle hatalar yapıyoruz ki...” diye söze başladım. Olayı bilen öğrencilere: “Hafta başı sizin yanınızda benim (E.) arkadaşınıza vurmamam gerekiyordu. Bu bir hata idi. Bu hatamdan dolayı önce (E.)’den sonra da sizlerden özür diliyorum.” dedim ve (E.)’yi öptüm. Bunun üzerine öyle bir alkış koptu ki o günkü alkış, hâlâ kulaklarımdadır. Sonra mikrofonu (E.) aldı: “Arkadaşlar, ben Müdür’ümden ve sizlerden özür diliyorum. Ben de kafede oturmayıp sizin gibi bayrak törenine ve İstiklâl Marşı’mızı söylemeye katılsaydım hem ben böyle bir durumla karşılaşmayacaktım hem de

Müdür'üme bu hatayı işletmeyecektim.” dediğinde öğrenciler bu kez de onu da müthiş bir şekilde alkışladılar. Sonra birbirimize sarıldık. Yanımda (E.) olduğu halde bayrağı ona tutturmak suretiyle hem onu onurlandırdım hem de hatamızı öğrencilerin huzurunda telafi ettik.

Biz büyüğüz. “Hep bizim dediğimiz doğru.” mantığını gençler hiçbir zaman yutmuyor. Bilakis hatalarımız karşısında onlardan özür dilediğimizde gençlerin gözünde küçülmüyoruz, aksine daha da büyüyoruz.

Hocam Diplomamın Yarısı Sizin

Büyük bir ilin İl Sağlık Müdürü Manisa Lisesi'nden öğrencim olduğunu duydum. Yolum da bilvesile o ile düşmüştü. Vak-
tim de müsaitti. Haydi, şu öğrencimi yerinde göreyim diye mak-
mına gittim. Sekreterine ismimi verince beni bekletmeden içeri
aldı. İçeride başka misafirleri de vardı. Ve bana makamını ikram
ederek ısrarla oturmamı istedi. Âdetim gereği hiçbir zaman bir
başkasının koltuğuna oturmam. Okulda bile on dört müdür yar-
dımcım olduğu halde odalarına gittiğimde hiçbirinin koltuğuna
oturmuşluğum söz konusu değildi. Sağlık müdürü öğrencim bana
olağanüstü ilgi ve hüsn-ü kabul gösterdi. Tüm ısrarlarına rağmen
oturmadım ve kendisine rica ederek misafir koltuğuna oturdum.
Söylediği çayları misafirleriyle birlikte içerken benimle ilgili bir
öğrencilik hatırasını anlattı.

Lise son sınıfta iken sene sonunda girdiği ÖSS'de Tıp Fakül-
tesini kazanmış kendisi ve ailesi büyük bir sevinç yaşamışlar.
Ama öğrencimin sevinci uzun sürmemiş. Tıp fakültesini kazan-
dığını aldığı sınav sonuç belgesinin ertesi günü kimya dersinden
ikmale kaldığı hocasına çarşıda rastlıyor ve sevincini öğretme-
niyle paylaşmak istiyor ve öğretmenine Tıp Fakültesini kazandı-
ğını söylüyor. Ancak öğretmeninden ummadığı bir tepki görüyor.
“Sen benden mezun oldun mu ki tıp fakültesine gireceksin. Sen
hayatta benden geçemezsin.” demesi üzerine öğrencim büyük
bir şoka giriyor ve ağlamaya başlıyor. Bu üzüntüsünü gören ar-
kadaşı Özcan: “Üzülme beraber müdür beye gidelim, müdür bey

mutlaka yardımcı olur.” diyor. Beraberce bana geliyorlar, durumu izah ediyorlar. Ben de kendilerine: “Merak etmeyin, Tıp Fakültesini kazanan bir öğrenciyi mezun etmeyeceğiz de kimi mezun edeceğiz. Hiç üzülmeye kurultu gerekeni yaparım.” diye kendilerine söz vermişim. Benim bu olaydan hiç haberim yok. Zira her sene sonu buna benzer olaylar bana intikal ederdi. Benim de bir hücum vardı kurullarda hiçbir öğrencimin sınıfta kalması için elimi kaldırmadım. Öğrencinin sınıfta kalması konusunda ısrar eden öğretmen arkadaşlarla da kıyasıya mücadele ettim. Zira benim felsefem de öğrenci kazandıysa üniversitesini okusun, kazanmadıysa da onu tekrar sınıfta bırakıp sene kaybetmesi öğrencinin hayatında telafisi mümkün olmayan bir zaman kaybı. Kazanırsa üniversiteye gitsin, kazanamazsa da bir mesleğe yönelerek meslek sahibi olsun kanaati hâkimdi. Neticede Eylül ayında yapılan kurultu ben bu öğrencimizin mezun olmasını sağlamışım. Bu durum 3000 öğrencisi olan okulda her öğrenci için yaptığım davranıştımdan biriydi. Sadece tıp fakültesini kazanan bu öğrenci için değil, bu durumda olan her öğrenciye aynı yaklaşımı gösterirdim.

İl müdürü öğrencim, misafirlerin de bulunduğu makamında sanki o sevinci ve üzüntüyü aynen yaşar gibi anlatması beni ve odada bulunan diğer misafirleri de heyecanlandırdı.

Buradan öğretmen arkadaşlarıma sesleniyorum. Lütfen öğretmen arkadaşlarımız öğrencilerimizin üzüntüsünü değil, sevincini çoğaltalım.

Müdür Bey, Arkadaşlarımla Saçını Kesme

1 2 Eylül sonrası okullarda sıkı bir disiplin uygulamasına geçildi. Saç, sakal ve kıyafet konusunda tavizsiz uygulama başlatıldı. Sıkıyönetimin emri gereği her sabah, âdeta bütün okul askeri birlik gibi beden eğitimi öğretmenlerinin eşliğinde yarım saat spor yapıyor, sonra derslere başlıyordu.

Bir hafta sonu bayrak merasiminde öğrencilere tembih ettik, Pazartesi günü herkesin kurallara uygun saç ve sakal tıraşı olarak gelmeleri gerektiği duyurusunu yaptık. Aksi takdirde pazartesi sabahı saç ve sakal tıraşı kurallara uygun olmayanları malkas ve jiletle karşılayacağımızı söyledik.

Pazartesi günü bayrak törenini yaptık. Nöbetçi müdür yardımcısı ve nöbetçi öğretmenler, öğrencileri sıra ile içeri alıyorlar, saç ve sakal tıraşı uygun olmayanları ayırıyorlardı. İdare olarak biz de saç uzun olan öğrencinin saçından bir tutam kesiyorduk. Bu arada bazı veliler, hemen sıkıyönetim komutanına şikâyeteye gidiyorlardı. Komutan da: “Anarşiden şikâyet ediyorsunuz, biz de disiplin için tedbirler alıyoruz, yine şikâyet ediyorsunuz.” diye şikâyeteye gelen velilere yüz vermiyordu.

O yılın sonunda güzel, güzel olduğu kadar hanım hanımcık, sempatik ve güler yüzlü bir öğrencimiz olan Fatma Yaşar, kanser hastalığına yakalandı. Sınıf arkadaşları, diğer öğrenciler, öğretmenler ve idare olarak biz de çok üzüldük. Tedavisi için okulda kampanya açtık. Ben, hem tedavisi için toplanan parayı teslim

etmek hem de kendisini ziyaret etmek amacıyla sınıf arkadaşlarından ve öğretmenlerinden oluşan bir grupla Barbaros'taki evine gittik. Öğrencimiz bizi görünce çok mutlu oldu. Gözlerinden inci gibi yaşlar dökülmeye başladı. Parayı teslim ettikten sonra yanına oturup onu teselli etmeye ve moral vermeye çalıştıktan sonra ailesinden ve öğrencimiz Fatma Yaşar'dan müsaade isteyip kalktık. Bu sıra öğrencimiz Fatma Yaşar: "Hoca'm, kulağınıza bir şey söylemek istiyorum." dedi. Başta ben olmak üzere hep beraber geldiğimiz arkadaşları, öğretmenleri ve ailesi, bir anda şaşırdık. Öğrencimiz Fatma Yaşar'ın son günlerini yaşadığı her hâlden belli idi. Saçları dökülmüş, nefes alıp vermesi güçleşmişti. Neyse, odada bulunan herkes dışarı çıktıktan sonra ona doğru eğildim. Yattığı yerden kimsenin duymasını istemez bir hâlde kulağıma fısıldayarak; "Hoca'm, erkek arkadaşlarımın saçlarını kesme, olmaz mı? Arkadaşımın saçını da kesmiştin, o da çok üzüldü." demesin mi? Âdeta yıkıldım. Ölüm döşeğinde bile kendi üzüntüsünü unutup saç kesilen arkadaşlarını düşünen bu duygu, ne kadar samimi ve ne kadar anlamlı idi. "Söz veriyorum, Fatma," dedim: "Bundan sonra makası elime almayacağım."

Bu olay, beni çok etkiledi. Gerçekten ergenlik çağlarında saçın ne kadar önemli olduğunu sonradan kendi çocuklarımda da gözlemledim. Gerek kız, gerek erkek olsun, ergenlik belirtisi saçlara özenle başlıyor. Bir çocuk aynanın karşısına geçmeye başlamışsa artık onda ergenlik belirtileri de başlamış demektir.

Uzatmayayım, özellikle bizim ülkemizdeki okullarda gençler, kılık kıyafet yüzünden çok baskı altına alınıyor. Almanlar, bizim okula geldiklerinde öğrencileri lacivert ceketli, gri pantolonlu ve gömlekli kravatlı gördüklerinde "Burası askeri okul mu?" diye sormuşlardı. Ülkemizdeki gençler, saç sakal, kılık kıyafet yüzünden baskı altına alındıklarından bunun acısını üniversiteye gittiklerinde çıkartmaya çalışıyorlar. İlköğretim ve lise öğrenimi boyunca oluşan bu baskıyı bir şekilde telafi etmeyi düşünüyorlar. Dikkat edin, hiçbir üniversite öğrencisini sinekkaydı

tıraş olmuş, takım elbiseli, kravatlı göremezsiniz. Hatta aynı şeyi oğlumda da gördüm.

Üniversite birinci sınıfa giderken dinlenme tatiline geldiğinde saçlarını hippiler gibi uzattığını gördüğümde kan beynime sıçramıştı; ama hiçbir zaman “Saçını kes!” diye müdahalede bulunmadım. Karşıma aldım, sadece: “Saçını uzatmışsın, hayırlı olsun; ama Manisa’da gezerken ‘Kadir Keskin’in oğluyum.’ demeyeceksin!” dedim. Tabii karşılık vermedi. Baktım sene sonunda normal tıraşla geldi.

Daha sonra Almanya’daki okulları gördüğümde bizim yaptığımız işlerin ne kadar ilkel olduğunu anladım. Avrupa’daki hiçbir okulda kılık kıyafet zorunluluğu yok. Herkes, istediği kıyafetle okula gelebiliyor. Hiç kimse kimsenin kıyafetiyle uğraşmıyor. Herkes, kafanın içindekilere bakıyor. Bizde ise gençlerin özlemleri baskı altına alındığı gibi bir taraftan da başörtüsü dolayısıyla okuma hakları ellerinden alınıyor. Bir taraftan da: “Haydi kızlar okula!” kampanyaları açılıyor. Bence bu durum, ülkemizin eğitimi açısından tam bir çelişki oluşturuyor.

Okul Tuvaletinde Ders Çalışmak

Yeni öğretmen arkadaşlar bilmezler. 1990'lı yıllarda bir ara liselerde "Kredili Sınıf Geçme Sistemi" uygulandı. O sistemin uygulandığı yıllarda özellikle idareciler çok büyük zorluklar çekti. Ders zili çalıyor, bir kısım öğrenci derse giriyor, bir kısmı da dışarıda geziyordu. Kimin dersi var, kimin dersi yok, kontrolü mümkün değildi. Okulumuzda üç bine yakın öğrenci var. Boşta gezen öğrenciye soruyorsun, dersinin olmadığını ya da bir sonraki ders başlayacağını söylüyor. Her öğrenciyi sınıf geçme defterlerine bakarak takip etmek mümkün olmuyor. Bu sistem birkaç yıl uygulandı; ama sıkıntısı da büyük oldu. Sonra altından kalkılamadı uygulamadan vazgeçildi.

Kredili sistemin uygulandığı o yıllardan birinde ders zili çaldı, öğrenciler derse girdi. Ben de odamdan çıkarak koridorları şöyle bir dolaşayım, dedim. Koridorun sonuna doğru vardım. Koridorların sonunda tuvaletler var. Bir baktım ki tuvaletlerden bacadan duman çıkar gibi sigara dumanı çıkıyor. Yavaşça içeri baktım, lavaboların bulunduğu bölümde kimseler yok. Tuvalet kabinleri kapalı; ama kabinin birinden hem sesler geliyor hem de bacadan tüter gibi sigara dumanı tütüyor. Kabinin kapısını tıklattım, içerden "Dolu!" sesleri geliyor. Biraz daha sertçe vurduğum, bu defa içerden başka türlü cevaplar geldi. Sonunda okul müdürü olduğumu, durumlarından şikâyet olduğu için geldiğimi söyleyince sesimden tanıdılar ve ellerindeki sigara izmaritlerini tuvaletin deliğine atıp suç unsurlarını yok ettiklerini

sanarak tuvaletin kapısını açtılar. İçeriden üç delikanlı çıktı. Onlara niye sigara içtiklerini sormadan ve bilmezlikten gelerek bir tuvalette üç kişi ne yaptıklarını sordum. Öğrenciler, yanlarındaki defteri göstererek “Hoca’m, önümüzdeki ders yazılı imtihanımız var, imtihana çalışıyorduk.” dediler. Bunun üzerine ben. “Tamam, bu haliniz çok güzel bir haber olur. Hemen gazetecilere telefon edeyim, gelsin sizin fotoğrafinızı çeksinler.” dedim. Öğrenciler: “Aman Hoca’m, yapmayın; ailelerimize ve arkadaşlarımıza karşı rezil oluruz.” dediler. Ben yine bilmezlikten gelerek: “Çocuklar bunda rezil olacak bir şey görmüyorum. Madem siz buralarda imtihana daha iyi hazırlanıyorsunuz, bu değişik metodu herkes bilsin, arkadaşlarınız da bu metodu denesinler. Zaten ben de duymuştum, insanın aklına gelmeyen bazı şeyler tuvalette gelirmiş. Belki arkadaşlarınız da tuvaletlerde imtihana hazırlanırsa daha başarılı olabilirler. Sizin bulduğunuz metodu niye onlar denemesin?” deyince öğrenciler hep bir ağızdan “Hayır, Hoca’m, ne olur, arkadaşlar bizim durumumuzu duymasınlar!” diye yalvarmaya başladılar. Bu defa ben taşı gediğine koyma zamanının geldiğini düşünerek: “Başkaları tarafından duyulması istenilmeyen işler, ayıp sayılan işlerdir. Yoksa siz burada ayıp bir iş mi yapıyordunuz?” deyince bunlar renkten renge girmeye başladılar. Sonunda suçlarını ikrar ederek sigara içtiklerini söylediler. Bunun üzerine ben, sigara içtiklerini görmediğimi, kabinde sigara ve benzeri bir şey de bulunmadığını söyleyince, öğrencinin biri hemen lavaboda bulunduğu bir süpürge ile tuvalet deliğine attıkları sigara izmaritlerini çıkarmaya çalışarak sigara içtiklerini ispat etmeye kalktılar; çünkü “mahsustan itham ettiğim” suç, onlar için yüz kızartıcı idi. Bu defa basına haber vermeyeceğimi, ama ailelerine haber vereceğimi söyleyince ağlamaklı bir şekilde yalvarmaya başladılar. Onları odama çekerek yarım saat ecel terleri döktürdükten sonra bir daha sigara içmemek şartıyla bu üç öğrenciye şu nasihatimi yaptım:

Nasrettin Hoca'ya sormuşlar. "Tuvalette sakız çiğnemek caiz midir? diye. Nasrettin Hoca: "Caizdir, amma görenler yanlış anlayabilir." demiş.

"Ben de sizin üçünüzü tuvalette bir kabinde yakaladığımı kime söylesem sizin hakkınızda yanlış düşünebilir. Sizin kişiliğinizi ve onurunuzu düşünerek ne disipline vereceğim ne de anne babalarınıza haber edeceğim; ama bu suçunuzu da kayıt altına alacağım." dedim. Onların okul müdürü tarafından tuvalette yakalandıklarını, bir daha suç işledikleri takdirde bu suçun da işleme konulmasına razı olduklarını belirten yazılı ifadelerini kendi el yazılarıyla yazarak bana vermeleri şartıyla kendilerini bağışlayacağımı söyledim. Bu üç delikanlı okulu bitirene kadar sözlerine sadık kaldılar, ben de onlara söz verdiğim gibi hiç kimseye olaydan söz etmedim. Okuldan mezun olup elimi öpmeye geldiklerinde kendi suçlarını itiraf eden yazılı kâğıtları kendilerine verdim ve onları öperek uğurladım.

Şimdi bu üç öğrenci de hayatta başarılı oldu. Nerede karşılaştık hem bu anıyı hatırlar hem de gülüşürüz.

Buket

Yıllar önce Anadolu'nun bir ilçesinde çalışırken Buket adında çok çalışkan ve zeki bir öğrencimiz vardı. Buket'in o yaşlarda kendine göre çok büyük sıkıntı ve derdi vardı. Onun bu büyük derdi yüzündeki sivilcelerdirdi. Ergenlik çağında olduğu için yüzünde çok miktarda sivilce vardı. Kızcağız sivilceleri her gün ilaçlı sularla temizler, bu sivilceleri kaybetmek için bolca pudra sürerdi. Mübalağasız her teneffüste vaktini lavabodaki ayna başında geçirirdi.

Buket, yüzündeki sivilcelerden dolayı kompleks içindeydi. Bu kompleksi her halinden belliydi. Biz öğretmenler ise Buket'in bu durumunu görmezden geliyorduk; ama Buket'in arkadaşları maalesef aynı yaklaşım içinde değillerdi. Buket'in gerçek ismi unutulmuş, yüzündeki sivilcelerinden dolayı arkadaşları ona kinayeli olarak "Çiçek" adını takmışlardı. Buket, yüzündeki sivilceleri örtmek amacıyla pudrayı fazla kaçırdığı için arkadaşlarının bir kısmı da "Pamuk" diyordu. Kısacası Buket, bazı öğrenciler arasında "Çiçek", bazı öğrenciler arasında da "Pamuk" diye çağrılıyordu. Öğretmenler olarak bizler her ne kadar bu durumu önlemeye çalışsak da başarılı olamıyorduk. Kaldı ki Buket de arkadaşları tarafından bu isimle çağrılmaya alışmıştı.

Bir gün dersine giren öğretmen arkadaşlardan biri, derste bütün sınıfa yönelik bir soru sorar. Bütün parmaklar havaya kalkar. Öğretmen arkadaş, Buket'e farkında olmadan arkadaşlarının taktığı isimle "Çiçek, sen söyle!" der demez arkadaşları

arasında bir gülüşme olur. Buket, öğretmeni tarafından “Çiçek” ismiyle hitap edilmesinden dolayı son derece sıkılır, rahatsızlık duyar, utanır. Yüzündeki sivilcelerin her birinden sanki ateş fışkırır gibi kıpkırmızı olur. Öğretmen arkadaş, Buket’in aşırı mahcubiyetini fark eder, yaptığı yanlışlığı, kıldığı potu telafi etmeye çalışır; ama olan olmuştur. Buket, arkadaşların gülüşmesinden fevkalade rahatsız olmuş ve etkilenmiştir.

O gün ders bitiminde evine giden Buket, annesine yorgun olduğunu belirterek odasına kapanır. Evde ne kadar ilaç varsa annesine fark ettirmeden yanına alır. İlaçların hepsini içer. Akşam sofraya kurulduğunda annesi, Buket’i uyandırmak için odasına girer; ama Buket’i uyandırmak ne mümkün! Buket çoktan gitmiştir, sadece defterinin arasına “Sen de mi öğretmenim!” yazılı notu bırakarak.

Ertesi günü Buket’i okula beklerken tabutu geldi. Gözyaşlarımız sel olup aktı. Okul bahçesinde yaptığımız kalabalık bir cenaze töreni ile Buket’i ebedi istirahatgâhına uğurladık.

Çiçek ismiyle hitap edip Buket’in intiharına sebep olan öğretmen arkadaş (...) Bey ise vicdan azabı dolayısıyla bunalıma girdi. Başka bir ile tayinini istedi. Uzun yıllar psikolojik tedavi görmek zorunda kaldı.

Bu ayın yirmi yedisinde de duruşmaları varmış.” dediğinde S’nin benden kaçışının sebebini anladım. Hemen S’yi çağırdım. Olayı bir de S’den dinledim ve Tuncay Bey’in verdiği bilginin doğruluğunu öğrendim. Bir an ne yapabilirim, diye düşündüm. Hemen aklıma annesini çağırmak geldi. Çağırdım, bir süre sonra annesi geldi. Baktım kızım yaşında bir bayan. Sebebini sordum. Beyinin kredi kartını kaynına verdiğini, kaynının da limit dışı harcama yaptığını, yaptığı harcamayı ödeyemeyince borcun üzerlerine kaldığını ve maddi sıkıntı içinde olduklarını söyledi. Bunun üzerine ben de evlenirken: “Tasada, kederde ve sevinçte beraber olmak üzere.” nikâh defterine imza attıklarını kendisine hatırlattım.” ve dedim ki: “Hiçbir evlilik birinci evliliğe benzemez; gençsiniz, çalışır, bu sıkıntının üstesinden gelirsiniz. Şunu unutma! Bak gençsin, yalnızlık Allah’a mahsustur. Yarın talibin çıkacak evleneceksin. Kızın S’yi de hâkim sana veya babasına verecek. Zaman zaman evine gelecek. Pekâlâ, evlendiğin adama kızının nikâhı düşer mi, düşer. Evlendiğin beyin de aynı yaşta bir erkek çocuğu varsa aynı evde bulunmaları sıkıntılı olmaz mı?” dedim ve kitabımdaki “Açım, Açım, Açım!” başlıklı yazımı kendisine okuttum. Yazıyı okuduktan sonra bayan bir tuhaf oldu ve “Ben bunları hiç düşünmemiştim Hoca’m.” dedi.

Arkasından beyini çağırdım. Aynı şeyleri beyine de söyledim. Aynı yazıyı ona da okuttum. Evliliği sıkıntıda olan okurlarım mutlaka bu kitaptaki: “Açım Açım Açım!” başlıklı yazımı okusunlar. Sanmasınlar ki birinci evlilikte yaşadıkları problemler, ikinci evliliklerinde olmayacak. Birinci evliliklerinde yaşadıkları problemin sarmalını, ikinci evliliklerinde de yaşayacaklarını asla gözden ırak tutmasınlar. Nihayet her ikisi de yumuşadı. Duruşmaya kalmadan mahkemeyi geri aldılar. S’nin de yuvası kurtuldu. Bizim güzel kız S, babasının da evde olduğu bir zamanda, bir öğle teneffüsünde SOBEM’in bütün öğretmenlerini evine davet ederek annesinin yaptığı güzel pasta ve böreklerden bizlere ikram etti. S’nin de eski neşesi yerine geliverdi.

Üçüncü Bölüm

-SÖZÜM EBEVEYNLERE-

EVET, SİZ EBEVEYNLER!
İÇİNDEN GELDİĞİNİZ AİLE KÜLTÜRÜNÜN, DEĞERLERİNİN,
İNANÇLARININ FARKINDA MISINIZ?
İŞTE BUNLAR ÇOCUKLARINIZLA O KADAR ÖRTÜŞÜR.
UNUTMAYINIZ!

Turgutlu Halk Eğitim Merkezi

Akhisar Fevzi Kaskinoğlu Anadolu Lisesi Öğrencileri

*Siz ebeveynler içinden geldiğiniz kültürün değerleriyle,
dini inançlarınızın kutsallığıyla evlatlarınızı yetiştirseniz bu millet,
bu vatan daha yükselir, daha bir yücelir. Yoksa.....*

Konya E. Tipli Caza Evi

Dilek ve Şikâyet Kutusunun Kurtardığı Hayat

Manisa Lisesi üç bloktan ibaretti. Her bloğun birinci katının en göze çarpan yerine “Dilek ve Şikâyet” kutuları koymuş-tuk. Bu kutuların anahtarları masamın çekmesinde olup benden başka hiç kimsenin eline geçmezdi. Her hafta perşembe günü akşamı anahtarları baş kalfaya verirdim. O da her üç binadaki dilek ve şikâyet kutularını açar öğrencilerin, velilerin ve öğretmenlerin dilek ve şikâyetini içeren kâğıtları getirirdi. Cuma günü bayrak merasiminde cevaplanması gerekenleri cevaplandırır, şahsi olan-ların ilgililerini hafta içinde müdür odasına çağırır ve dinler; ya-pılması gerekenleri yapar ve gerekli açıklamalarda bulunurdum.

Yine haftanın perşembe günü baş kalfaya anahtarları ver-dim, dilek ve şikâyetleri getirmesini istedim. Gelen kâğıtları oku-maya başladım; fakat (H.Ş.) isimli bir kız öğrencinin dileğini çok farklı buldum. Bir şeyler anlatmak istiyor, anlatamıyordu ve en son cümlesi: “Tek çarem ya intihar etmek ya da katil olmak”. Bir dosya kâğıdın yarısı kadar olan kâğıt parçasını okudum ama ben de şoke oldum. Lise birinci sınıftaki kızın böyle bir ifade kullan-ması beni şaşırttı. Hemen öğrencinin dosyasını kayıt-kabulden istedim. Kız öğrenci Manisalı değildi. Ortaokulu Manisa’da oku-muştu; ama iç Anadolu illerimizden birinin köyündendi. Dosyayı aldığım gibi değerli meslektaşım Galip Karagözler’in yanına git-tim. Ben böyle bir dilek aldım dedim ve (H.Ş.)’yi okul dönemin-den tanıyıp tanımadığını sordum.

Galip Bey, öğrenciyi tanıdığını bu konuda bilgi vermeyi düşündüğünü fakat okulun yeni açılışı dolayısıyla ihmal ettiğini söyledi. (H.Ş.) hakkında bilgi verdi ve öğrencinin kendisini dinlememin daha uygun olacağını söyledi.

Akşam okul dağılmıştı, o an yapacak bir şey yoktu, evime gittim, fakat sabaha kadar uyuyamadım. Sabahı zor ettim. O gün okula hizmetlilerden de önce geldim. Odamda öğrencilerin gelmesini ve ders saati başlamasını bekliyorum.

Zil çaldı, öğrenciler sıra ile sınıflara alınmaya başladı. Ben nöbetçi müdür yardımcısından (H.Ş.)'yi odama göndermesini istedim. Nitekim beklediğim an geldi ve öğrenci kapıdan girdi. Masum, mazlum görünüşlü utangaç, tam bir Anadolu kızı. Kendisini bir baba şefkatiyle karşıladım, oturttum, şeker ikram ettim ve konuşmaya başladım. "Nerelisin, baban, annen var mı, kaç kardeşiniz, burada kimin yanında kalıyorsunuz?" diye rahatlatıcı sorular sorduktan sonra kendisine bir çay söyledim ve odayı kilitleyerek dileğini çıkardım. "Bu dilek senin mi?" diye. Dileği çıkarır çıkarmaz kız öğrencim (H.Ş.) hıçkırırcasına ağlamaya başladı. On dakika kadar ağladıktan sonra başladı anlatmaya: Kendisi (..) ilinin (..) ilçesinin (..) köyünden olduğunu, kendi köylerinde okul bulunmadığını, maddi durumlarının da zayıf olduğu için kazaya da gidip gelmesinin mümkün olmadığını, okuması için Manisa'da bir kamu kuruluşunda çalışan eniştesinin yanına geldiğini ve eniştesinin evinde ablası ve eniştesi ile beraber kaldıklarını yani onların yanında barındığını söyledi. Evde ablasının olmadığı zamanlarda eniştesinin kendisine sarkıntılık yapmak istediğini, tuvalete ve banyoya girdiğinde eniştesinin kendisini gözetlediğini ve ablası misafirlikte olduğu zamanlarda kendisini sıkıştırmaya çalıştığını, gece yatarken yastığının altına bıçak koyarak yattığını ağlayarak anlattı. Bir ara ablası köye gittiğinde, odasını hep kilitleyerek yattığını ve hatta hiç kimseye fark ettirmeden ablası gelinceye kadar arkadaşlarının evinde kaldığını anlattı. Çok üzüldüm, olamaz böyle şey, diye kendi kendime

söylendim; ama söylenilenler gerçektir. Kız öğrencim yalan söyleyecek bir tip değildi.

Kendisine sordum: “Pekâlâ, bugüne kadar bu durumu ablana, ailene intikal ettirdin mi veya ablan yokken misafir kaldığın arkadaşına söyledin mi?” dediğimde, aldığım cevap kız öğrencinin yaşının üzerinde idi. “Ablamın üç tane çocuğu var. Benim yüzümden evi yıkılmasını istedim. Üstelik ağabeyim ve babam duyduğunda, kötü şeyler olabilir korkusuyla kimseye bir şey söyleyemedim.” dedi. “Aferin yavrum, sen çok akıllı bir kızsın.” diyerek kendisini tebrik ettim; ama beni aldı bir düşünce, bu problemi nasıl çözebilirim? Erkek öğrenci olsa hiç problem yok. Pansiyona yerleştiririm, sorun hallolur. O yıllarda ilimizde öyle kız öğrenci yurtları da yoktu. Mutlaka çözüm bulmalıydım ve bu öğrencimizi o evden kurtarmalıydım; çünkü ortada çok kötü olaylara gebe bir problem vardı. Kız Meslek Lisesi Müdiresi Zehra Postacı’yı aradım. Bir kız öğrencim olduğunu mutlaka yatılı olarak kendisinin pansiyonuna paralı yatılı vermek istediğimi söyledim. Postacı, böyle bir isteğin yasal olmadığını söyledi. Bu defa konuyu dönemin Milli Eğitim Müdürü Türkay Alan’a anlattım. O da dönemin Valisi Rafet Üçelli’ye konuyu intikal ettirdi. Milli Eğitim Müdürümüz ve Vali’imiz duyduklarına inanamadılar. Rafet Üçelli valimiz, çok sinirlendi “Şu (...) herifi çağırın, yüzüne bi’ tüküreyim!” dedi. Bunun üzerine ben: “Sayın Vali’imiz, o kişi yüzüne tükürülmeye değmez. Önemli olan bu kız öğrenciye sığınacak bir yer bulalım, okumasını sağlayalım. Şayet müsaade buyurursanız, sizin onayınızla bu yavrumuzu Kız Meslek Lisesi Pansiyonu’na paralı yatılı olarak yatıralım. Parasını Manisa Lisesi Koruma Derneği olarak karşılayacağız ve mümkünse bu olayı çocuğun ailesine duyurmayalım, zaten öğrenci bugüne kadar bu korku ile ailesine duyurmamış.” dediğimde; Vali Rafet Üçelli: “Müdür, doğru düşünüyorsun, çocuğu bu aileden alalım.” dedi. Verdiği olurla kız öğrencimiz (H.Ş.)’yi Kız Meslek Lisesi Pansiyonu’na yerleştirdik. Bir daha ablasının, eniştesinin evine göndermedik ve öğrencimiz

mezun oldu. Bilahare aynı öğrencimiz, üniversite imtihanını kazandı. Koruma Derneği'mizin bursuyla okudu ve öğretmen oldu. Evlendi, çok istediği halde yurtdışında olmam nedeniyle düğününde bulunamadım. Şu anda mutlu bir yuvası var. Müdürüyle görüştüm başarılı bir öğretmen olduğunu söyledi.

Özellikle genç meslektaşlarımdan mutlaka okullarının görünür bir köşesine "Dilek ve Şikâyet Kutusu" koymalarını tavsiye ediyorum. Sınıfta kim ders anlatıyor, kim hayat hikâyesini anlatıyor, kim askerlik hatıralarıyla dersi kaynatıyor, hangi öğrencinin ne gibi sıkıntısı var? Oturduğu yerden bu tür bilgilere kolayca ulaşabilirler.

Baba Böyle Yapar mı?

Hafta sonları pansiyon öğrencileri, pansiyon müdür yardımcısının izniyle ailelerin yanına giderler. Biz de yemeklerin israf olmaması için pansiyonda kalan ğrenci sayısına göre yemek çıkarırız.

Bir hafta sonu lisemizin birinci sınıfında okuyan ve okul pansiyonunda kalan dört ğrenci, Pansiyon Müdür Yardımcısı M. Selim Bal'dan köylerine gidecekleri gerekçesiyle izin alırlar; fakat bu öğrenciler ailelerinin yanına gitmezler. antalarına, bataniye, mutfaktan da tabak, atal bıçak alarak Gediz Nehri kenarında bir bağ damına giderler, ağlarını nehre atarak avladıkları balıkları kızartarak yiyip keyiflerince bir hafta sonu geçirmeyi dşnrlr. Nihayet nehir kenarına giderler, oltalar nehre atılır, beklemeye başlarlar. Bir ara oltanın birine balık takılır. Oltayı ekerlerken olta, nehrin ortasında bir söğüt ağacına tıkılır. İlerinden biri heyecanla nehre girer, oltaya takılan balığı tutmak için. Yüzme bilmeyen veya çok az yüzme bilen bu ğrenci balığı tutayım derken nehrin akıntısına kendini kaptırır, boğulmak üzere- dir. Arkadaşları bağırıp ığırmaya başlarlar; çünkü diğerleri de yüzme bilmiyor. Bu bağırış ve ığırışları duyan yakında bulunan bir bağ sahibi koşarak gelir, boğulmak üzere olan bu öğrenciyi kurtarır ve Devlet Hastanesi'ne getirir.

Bu durum hastane polisi tarafından bana da haber verildi. Ben de çok acil olarak Pansiyon Müdür Yardımcısı Selim Bal'ı alarak hastaneye koştum. Öğrencinin durumunu iyi görünce

içim rahatladı ama bu arada olayın içyüzünü öğrenince içimden çok kızmaya başladım. Ertesi gün öğrenci hastaneden taburcu edildi. Durumu gayet iyi. Ben diğer öğrencilerle beraber hepsini odama çağırdım. Son derece gerginim. Biri boğulup ölseydi ben ailelerine ne cevap verirdim diye, öğrencileri karşıma aldım. Dedim ki “Bu yaptığınız suçla artık pansiyonda kalmanız mümkün değil. Devlet’in battaniyesini, tabak çatalını dışarı çıkarmışsınız. Bu davranışınız yüz kızartıcı bir suçtur. Hadi bunları da geçelim. Ya sen! Bağ sahibi Erdal Bey olmasaydı, Allah korusun boğulup ölseydin, baban gelip benim yakama yapıştığında ben ne cevap verecektim?” dediğimde, son derece korku içinde olan öğrenci: “Hoca’m benim babam sevinirdi.” demesin mi? Cevap tuhafıma gitti ve kulağını çekerek; “Sen bir de ukalalık mı yapıyorsun?” dediğimde, öğrenci; daha çok korkarak “Hayır Hoca’m.” dedi ve cebinden çıkardığı ve babasından gelen bir mektubu bana uzattı. İlk anda bir anlam veremedim; fakat mektubu okuduğumda dondum kaldım. Metnini aşağıya yazıyorum. Bakalım sizin tepkiniz ne olacak?

“Bu bayramda evime gelme. Bayramı ve karne tatilini dayının yanında ve köyde geçir. Annen ve deden de ilk bayram günü köye gidecekler. Sakın benim evime gelip bana gözükme, benim başımı belaya sokma. Tarlada işneyi atıp nereye gitmeyi düşünüyorsan oraya git. Ama benim evime gelme, Kurbanda da gelme. Ben seni unuttum, sen de beni unut. Salımdan (tabut) tutma, cenazemi de kılma. Kabir başıma da gelme!..”

Mektup korkunç. Mektubu okuyunca adeta şok oldum. Bir baba evladına nasıl bu denli ifadeler kullanabilir? Biraz önceki sinirim tamamen gitti. Bu defa öğrencinin gözlerine derince baktım, gözleri benden ilgi, sevgi ve şefkat bekliyordu.

Pansiyon Müdür Yardımcım ve Müdür Başyardımcım Hikmet Öymener’le görüştüm ve bu öğrenciyi koruma derneğinin

himayesine aldık. (H.Ş.) gibi o da üniversiteyi bitirdi. Şu anda Manisa’da bir kamu kurumunda çalışmaktadır.

Diğer öğrencilere de yaptıkları suçun pansiyondan atılmayı gerektirdiğini, köyden gelmeleri ve kalacak bir yerleri olmadığı için kendilerine son bir kez daha şans tanıdığımı belirterek disipline havale etmeyeceğimi söyledim. O öğrencilerden bir tanesi de şu anda Vestel’de çok iyi bir konumda çalışıyor. Bu nedenle eğitimciler olarak hiç bir öğrenciyi harcama lüksüne sahip değiliz.

*hasbihalim öncelikle ebeveynlerle
sonra meslektaşlarımla*

SOBEM’de Oyuncak Araba

İkinci Dünya Savaşı’nın olduğu, yoksulluğun kader olduğu yıllarda, kuşu, keklik otu, kekik olan Afyon’un Dazkırı kazasının Çiftlik köyünde doğdum. Çocukluğum baharı, yazı, sonbaharı görmeden kışı gördü. Hiç oyuncagım olmadı. Çalı çırpıdan yaptığımız atlara biner tozu dumana katar koştururduk. Ayağım ilk cızlavat marka lastik ayakkabıya rahmetli Menderes döneminde kovuştu. Çocukluğumda; “Ah! İki takım elbisem olsa, birini her gün, diğerini de bayramlarda giysem...” diye; gençliğimde ise: “Ah, bir bisikletim olsa...” diye hayal kurardım. Maalesef, hayallerim gerçekleşmeden çocukluğum da gençliğim de geçip gitti.

Hayallerim yıllar sonra öğretmenliğe başladığımda, ilk ma-aşım ile ikinci el bisiklet aldığımda gerçekleşti. Şimdi arabam da elbiselerim de var. Bütün bunları yazmama ve hatırlamama SOBEM Dershanesi’nde, kullanılmış oyuncak arabaya hayran hayran bakan öğrencim “Enis Sarı” sebep oldu. Nasıl mı? Anlatayım:

Allah, bana, eğitim hayatımda hiçbir eğitimciye nasip olamayacak imkân verdi. Otuz dört yıl Devlet’te hizmet ettikten sonra yurtdışında Türk işçilerin çocuklarını, İzmir ve Manisa’da özel kolejlerde varlıklı aile çocuklarını, kuruculuğunu yaptığım Manisa Belediyesi Gençlik Merkezi’ndeki MABEM Dershanesi’yle, Soma’da Soma Belediyesi’ne ait SOBEM dershanesinde, maden

işçisi, yoksul ve dar gelirli aile çocuklarını tanıma ve onlara hizmet etmeyi nasip etti. Bu engin tecrübe sayesinde yoksulluğun, yetimliğin, kimsesizliğin çocuk kalplerdeki yükünü ve etkisini görmemi sağladı.

Bir gün kızımı evinde ziyarete gittim, ev temizliği yapıyordu. Bir köşede çöpe atılmak üzere içi oyuncak dolu bir çuval gözüme ilişti. Çuvalı döktüm, içinde daha el değmedik oyuncaklar vardı. Bunları seçerek arabama aldım. Kızım: “Ne yapacaksın baba onları?” diye sorduğunda, ben de: “Pazarda satacağım.” diye cevap verdim. Netice olarak bunları Soma’ya dershaneye götürdüm ve çalışma odamda bulunan dolabın üzerine bunları sıraladım. Bir gün rehberlik dersine girdiğim sınıftan çıktığımda 6. Sınıf öğrencisi Enis Sarı arkamdan odama geldi. “Hayrola yavrum, bir isteğin mi var, bir şey mi soracaksın?” dedim. “Hayır, Hoca’m!” dedi. “Derslerin nasıl?” dediğimde yere baktı. Belli ki iyi değil, bu arada ben Enis’e dikkatlice bakmaya başladım. Enis, oldukça sevimli ve masum bir çocuktü. Babasının ne iş yaptığını sordum. “Babam yok Hoca’m, Antalya’da bir kuyu temizliği sırasında, ben küçükken zehirlenmiş ve kuyuda ölmüş. Ben pek hatırlayamıyorum.” dedi. Annesini sordum. “Annem de yok Hoca’m, Antalya taraflarında imiş; ama görüşemiyoruz, aradığı sorduğu yok. Enis’e soru sordukça aldığım cevaplar karşısında içim daralmaya başladı. Burada kimin yanında kaldığını sorduğumda ise; üç kardeşiyle halasının yanında kaldığını söyledi. Konuştukça hem Enes uygulanıyor, hem de ben. Ne ise kendisine biraz harçlık verip ve odamda bulunan oyuncaklardan en beğendiğini almasını söyledim. Gitti bana göre en eski oyuncağı aldı. Israr ettimse de daha iyi, daha göz alıcı oyuncak arabayı alırdımadım. Hemen ertesi gün halasını dershaneye çağırdım. Otuz beş yaşlarında olmasına rağmen elli yaşlarında bir bayan görüntüsü var. Aynı şeyleri halasından da dinledim. Cenkyeri ilköğretim Okulu’nda aile birliği kanalıyla 400 TL. Maaşla çalıştığını, yaz tatilinde maaş alamadığını, çocuklarla beraber tarla işlerinde çalıştıklarını, kış aylarında

Cumartesi-Pazar günleri de ne iş bulursa çalıştığını söyledi. Elleri, inşaat işlerinde çalışanların ellerine benziyordu. Kendisini yeğenleri için feda etmişti.

Tebrik ettim. Bu çocukların sevabı sana yeter, izin verirsen ben de bu sevaba ortak olmak istiyorum, dedim. Bundan sonra dershaneye gelen her iki yeğenin katılım paylarını yatıracağımı söyledim ve yeğenlerinin çanta kırtasiye eksikliklerini de tamamladım. Hem çocuklar hem de halaları çok sevindi. Enis'e harçlığını verirken: "Bak Enis, notlar düşerse bu harçlıkları geri alacağım." diye takılıyordum. Dershanede herkes, Enis'i, benim manevi torunum olarak biliyor ve öyle görüyordu.

Yine bir gün erkenden dershaneye gittim, derslerin başlamasına daha 45 dakika var. Öğretmenler odasında çayımı içtikten sonra odama gittiğimde, Enis'i, cama kendinden geçmiş vaziyette dolabın üzerindeki oyuncak arabalara bakarken gördüm. Yanına geldiğimin farkında bile değildi: "Enis hayrola ne yapıyorsun bu saatte?" dediğimde, irkildi ve yüzünde bir mahcubiyet belirdi. Kapıyı açtım ve dolabın üstünden en beğendiği arabayı almasını rica ettim ve utana sıkıla beğendiğini söyleye-bildiği arabayı ona verdim.

Ben bu olayı yakın dostlarım Sosyal Hizmetler İl Müdür Yardımcıları M. Dedebaş ile M. Gelgeç'in de bulunduğu bir dost meclisinde anlattım ve evlerinde çocuklarına ait giyilmiş ayakkabı ve elbise ne varsa bana getirmelerini ve bunları dershanede değerlendireceğimi söylediğimde, bu iki arkadaşım; "Hoca'm, onun kolayı var. Bizim orada Sosyal Hizmetlerin şubesi var. Orada Cafer Öcal arkadaşımız var, ona git anlat o çocuğa biz 400 TL maaş bağlayalım." dedi. "Hayrola nereden?" dediğimde. "Hoca'm, yeni kanun çıktı, sosyal güvencesi olmayan ve bakıma muhtaç çocuklara devlet 400 TL. maaş bağlıyor." dediler. Hemen ertesi günü gittim kurumun müdürü Cafer Bey'i buldum ve kendisine durumu anlattım, sağ olsun ilgilendi ve işlemleri başlattık. Yakın bir zamanda da Enis 400 TL. Maaşa kavuştu. Bu gelişmelerden

sonra, başarı durumuna göre dershanenin en son sınıfında olan Enis, deneme sınavlarında dudak uçuklatacak bir yükselme ile en başarılı sınıfta yerini aldı. Enis'in hedefi polislikti. Bu başarıdan sonra polislik Enis'e az geldi. Soruyorum Enis ne olacaksın dediğimde, Hoca'm, polislerin getirdiği suçlulara ceza vereceğim, Hâkim olacağım diyor. Merdivenin son basamaklarında bulunmam nedeniyle Enis'in hâkimliğini görür müyüm bilemem; ama hep Enis'in hâkim olması için duacı olacağım.

Belirtmek istediğim ayrı bir husus da 1986 yılında kardeş okulun daveti üzerine Almanya'ya gittiğimde, oradaki yurttaşlarımız bana dediler ki "Hoca'm burada dilenci yoktur. Çalışamayacak durumda olan özörlölerle bakıma muhtaç olan çocuklara devlet maaş veriyor." dediklerinde ağzım açık kalmıştı. Gerçekten dikkat ediyor musunuz? Sokaklarda hiç özörlö dilenciye rastlıyor musunuz? Evet, şu anda Avrupa'da ne varsa Türkiye'de fazlası var. Allah Devlet'imize Millet'imize zeval vermesin. Ülkemiz için çalışanlara da Allah sağlık ve afiyet versin.

*önce meslektaşlarıma, sonra öğrencilere
ve de velilere tavsiyelerimdir:*

İki Öğrencinin Erik Kavgası*

Emekliyim. Elli yıldır çalışıyorum. Şu anda da Manisa’da Özel bir kolejde öğretmenliğe devam ediyorum. Sanırım, şu anda Türkiye’de benim yaşında çalışan başka bir öğretmen kalmadı. Elli yıllık meslek hayatımın sürgün olarak gittiğim Osmanlı Ortaokulu’nda on yedi öğrenci ile bir yıl çalışmam hariç tutulursa, geri kalan otuz dört yıl Devlet’te çalıştığım okullar, kasaba nüfusundan daha kalabalıktı. Önceleri Manisa ve ilçelerinde tek okul vardı. Salihli Lisesi’nde çalışırken orta-lise beraber dört bin beş yüz öğrencisi vardı. Salihli Lisesi daha fazla öğrenciyi taşıyamadığı için 1974 yılında Salihli’nin en kenar mahallesi, Cumhuriyet Mahallesi’nde bahçelerin içinde, bir vatandaşımızın bağışladığı bahçesine Salihli’nin en büyük okullarından 50. Yıl Ortaokulu açıldı. Şahsım ve kulağı cınlasın Zihni Doğan Kargın’la okula kurucu idareci olarak atandık. Adı mahalleydi ama etrafında hiç ev yoktu. Okulun çevresi, erik, badem ve elma bahçeleriyle çevriliydi. Şimdi ise Salihli’nin en lüks mahallesi olmuş. Ne ise biz konumuza dönelim.

Okulun çevresi meyve bahçeleriyle çevrili olduğu için bahar mevsiminde çok sıkıntı çekerdik. Çocuklar zaman zaman

* Bu makalemi özel bir kolejde öğretmen iken yazmıştım.

bahçelerden erik, badem çalarlardı. Bahçelere zarar verirlerdi. Tabii bu durum da bahçe sahiplerinin haklı şikâyetlerine sebep oluyordu.

Bir hafta sonu bayrak merasiminde öğrencilere; bahçe sahiplerinin haberi olmadan aldığınız erikler, bademler dinimize göre haramdır. Bir Türk çocuğu ve üstelik bir Müslüman çocuğu olarak hepinizin böyle bir şey yaptığı kanaatinde değilim. Bahçe sahiplerinin şikâyetine muhatap olduğumuz için bu yanlışınızda yapan arkadaşlarınız da maalesef var. Ne olur, bunu yapmayın. Sizin adınıza bahçe sahiplerinin karşısında mahcup oluyorum. Ben sizi çok seviyorum. İnsan, kendini seven insanı üzer mi? Lütfen çocuklar! Bu son ikazım; ama bilin ki bu işi yapan arkadaşlarınız haram yiyerek günah işliyorlar, yaptıkları bu yanlış işle de ecdada layık bir genç olmadıklarını gösteriyorlar.

Önümüzdeki hafta Sosyal Bilgiler Öğretmeniniz Ali Özceylan, bütün sınıflarda: “Osmanlının Viyana Seferi”ni anlatacak. Ben de din bilgisi öğretmeni olarak dinimize göre: “Haram ve Günah” olduğunu söylüyorum. Bütün bu samimi uyarılarımdan sonra beni mahcup eden öğrenci olursa onu da affetmeyeceğim. Dövme-yeceğim, hakaret etmeyeceğim; ama verdiğim ceza ile çok utanacak. Ne arkadaşlarının ne de annesinin ve babasının yüzüne bakabilecek. Oysa bu bir kuru tehditti. İdarecilik hayatımda disiplini çok az kullandım.

Bahçelere zarar verme bıçak gibi kesildi. Bu defa bahçe sahipleri teşekkür etmeye başladılar. İşlerinde pasta getirenler de oldu. Ben de bunları sınıflara gönderiyordum, bahçe sahipleri adına. Sonuçtan hepimiz memnunduk. Yirmi, yirmi beş gün sonra odamda otururken nöbetçi öğretmen kavga eden orta birinci sınıf öğrencisi, iki öğrenciyi kulaklarından tutarak odama getirdi. Kavga etmişler, elleri yüzleri kızarmış, ceketlerinin yakası yırtılmış, gömleklerinin düğmesi kopmuş. “Ne oldu, hayrola hocam, nedir bu hal?” dediğimde: “Erik çalmışlar, kavga ediyorlardı Kadir Bey! Size getirdim.” dedi. Baktım biri Ö.B. diğeri R.İ.

Ben Ö.B. yi görür görmez sen mi Ö.B. dediğimde, Ö.B. ağlayarak “Hayır hocam! Arkadaşım erik çalarken gördüm, müdüre söyleyeceğim, günah işliyorsun diye ikaz ettiğimde, bana küfür etti. Öğretmenim de bizi dinlemeden size getirdi.” dedi. Baktım, Ö.B. bildiğim Ö.B. yanılmamıştım. R.İ. ye:

“Niye böyle yaptın, R.İ. Ayıp değil mi yaptığın, ben anlattım, sosyal bilgiler öğretmenin anlattı. Buna rağmen sen bu işi yaptın. Üstelik sana doğru yolu gösteren arkadaşına da küfretmişsin. Biliyorsun bu işi yapana çok büyük bir ceza vereceğimi söylemiştim. Cezamı merak ediyorsan söyleyeyim: “Hafta sonu Bayrak Merasimi’ne çıkararak, bu arkadaşınız ecdada layık bir arkadaşınız değildir, üstelik Allah’tan da korkmuyor, hırsızlık yapmış günah işlemiştir.” diyeceğim. R.İ. Başladı ağlayarak yalvarmaya: “Ne olur hocam, suç işledim bir daha işlemeyeceğim, haram yemeyeceğim, günah işlemeyeceğim, ecdada layık bir insan olacağım, ne olur, beni affedin.” dediğinde ben: “Biliyorsun bütün arkadaşların karşısında sözüm var. Benim bu sözümü yerine getirmezsem ne der arkadaşların, ‘Yalancı Kadir Bey’ demezler mi?” Öğrenciyi sıkıştırdıkça hüngür hüngür ağlamaya başladı. İyice pişman olduktan sonra R.İ. ye dedim ki: “Haydi, seni bayrak merasimine çıkarmayacağım. Varsın arkadaşların bana ‘Yalancı’ desinler; ama seni de cezasız bırakma niyetinde değilim.

1- Senin iyiliğin için seni ikaz eden Ö.B. den öncelikle özür dileyeceksin.

2- Bundan sonra sen, teneffüslerde top oynamayacaksın, okulun bahçelere bakan bahçe duvarının önünde nöbet tutacaksın. Bunu kabul edersen bu işi anne-babana duyurmayacağım. Teklifime çoktan fit oldu. R.İ. sene sonuna kadar muntazaman nöbetini tuttu. Hiçbir bahçe sahibinden şikâyet gelmedi. Arkadaşından da özür diledi. Mahcup bir şekilde odamdan ayrıldı.

O iki öğrenci kimlerdi, diye elbette merak etmişsinizdir. Biraz daha meraklandırayım. Olacak çocuk, küçüklüğünden belli olur, derler ya. Daha o yaşlarda öğretmenleriyle ve arkadaşlarıyla

sempatik ilişkiler kuran sevimli, sıcakkanlı, âdeta: “Gelin beni sevin!” diyen tavırlarıyla meslek hayatımda hafızamda iz bırakan öğrencilerimden biri de Ö.B. idi.

Öğrenciliğini anlatmaya çalıştığım bu Ö.B. kim biliyor musunuz? Ö.B. Kula ilçe Milli Eğitim Müdürü, Manisa Milli Eğitim Şube Müdürü, Hakkâri Milli Eğitim Müdürü, Uşak Milli Eğitim Müdürlüğünü başarı ile ifa eden Ömer Bulut’tu. Ömer Bulut Kimsenin gitmeye cesaret edemediği, terörün en yoğun olduğu dönemde gözünü kırpmadan canını ortaya koyarak Hakkâri Milli Eğitim Müdürlüğü’nü kabul etti. Eğer 1998/2011 arası Hakkâri’de Milli Eğitim, okul yakılmasını daha az hasarla atlatmışsa yukarıda öğrenciyken özelliklerini saydığım, Hakkâri’de halkla çok iyi diyalog kuran sessiz kahraman Ömer Bulut sayesinde.

Türkiye çapında çok önemli görevlerde bulunan, rektöründen valisine, sanayicisine kadar çok öğrencilerimiz var. Bunları yazmaya kalkarsam satırlar yetmez.

Okullar açılırken bayramlarda şiirler okunurken: “Bugünün küçükleri, yarının büyükleri.” diye nutuklar atarız. İşte dünün nice küçükleri bugün milli eğitim müdürü, doktor, vali, elçi ve rektör olarak karşımıza çıkıyor.

Anlattığım erik kavgası dolayısıyla hem öğretmen arkadaşlara hem velilere hem de gençlere yönelik elli yıllık edindiğim deneyimlerimi âcizane olarak aktarmak istiyorum. Unutmayalım ki: **“Akıllı insan kendi deneyiminden, daha akıllı insan da başkalarının tecrübelerinden faydalanan insanmış.”** İşte size elli yılın birikimiyle söyleyeceklerim:

A - Önce öğretmen arkadaşlara:

1-Öğrencilere karşı kararlarınızda toptancı olmayın, acele karar vermeyin, suçlu da olsa onları mutlaka sabırla dinleyin. İçinde bulunduğum iş yoğunluğu, zaten her zaman bahçe sahiplerinin de şikâyetinin getirdiği stresle nöbetçi öğretmen arkadaşım gibi dinlemeden Ö. Bulut’a ben de “Erik çalan öğrenci” muamelesi yapsaydım, o yaşta tertemiz duygular içindeki körpecik

öğrencimin hafızasında bıraktığım “Kötü Öğretmen” imajım, hayatı boyunca devam edecek, belki de ailesinden aldığı değer yarısını da terk edecekti.

2-Hata yapan öğrencileri leyleğin yuvadan yavru attığı gibi, hemen okuldan atmaya veya ceza vermeye çalışmayın. Allah, ona değer verip insan olarak yaratmış. Bizim işimiz o öğrenciyi eğitmek ve topluma yararlı insan hâline getirmek. Hayvanları eğitebilen insan, neden insanı eğitemesin, Eğitilemeyecek insan yoktur. Yeter ki biz eğitmesini bilelim.

3-Notu hiçbir zaman tehdit olarak öne sürmeyin, notu tehdit ve baskı unsuru olarak kullanan öğretmen, okullarda sevilmeyen öğretmendir.

4-Ayrımcılık yapmayın, sınıfa girdiğinizde her öğrencinin altında bulunan. “Öğretmenim, ben çok önemli bir öğrenciyim, lütfen beni tanı!” yazısını mutlaka okuyun. Bu yazıyı öğrencinin altında okuyamayan öğretmen, öğrencinin belleğinde iz bırakamaz.

5-Öğrencilerin aile konumlarına göre farklı davranmayın. Öğrencinin sosyal yapısına göre farklı davranan öğretmenler, okullarda en çok nefret edilen öğretmenlerdir.

6-Öğrenciyi toplum içinde rencide etmeyin. Yukarıda da söylediğim gibi, o öğrenci istikbalde hastalara şifa veren doktor, eğitime yön veren mili eğitimi yöneten bir Ömer Bulut, bakan, rektör, vali, başbakan, cumhurbaşkanı olarak karşınıza çıkabilir. Dolayısıyla hiçbir öğrenciyi harcama.

B - Gençlere:

Gençler! Eğitimde ihmal kolay kolay telafi edilmiyor. Yolda görülen boş tenekeye vurup geçiyorlar; ama dolu tenekeye kimse vurmaya cesaret edemez; çünkü ayak incinir. Ömer Bulut gibi küçüklükten sepeti doldurursanız sizi gelip bulurlar. Sepeti boş bırakırsanız hiç kimse size dönüp bakmaz. Boş teneke gibi bir de tekme yersiniz. Onun için yapmanız gerekenler:

1-Öncelikle ergenlik çağında yanlış adıma atmayınız. Yanlış adım, alışkanlık hâline gelir ve sizin karakterinizi oluşturur.

2-Sağlığınızın kıymetini bilin. Sigara, alkol uyuşturucu ve şans oyunlarından, kısacası zararlı alışkanlığı olan arkadaşlarınızdan uzak durun; çünkü saydığım zararlı maddelerin hiçbirini sizlere ne anneniz-babanız ne de öğretmenleriniz veriyor. Zararlı maddeleri sizlere, bu maddeleri kullanan arkadaşlarınız veriyor. Anne, baba, kardeş Allah vergisidir; bunları tercih etme hakkınız yok; ama arkadaşınızı kendiniz seçiyorsunuz. Arkadaş seçiminde dikkatli olun, yanlış arkadaş seçmeyin. Farkında olmadan seçmişseniz acilen bırakın. Saydığım zararlı alışkanlıkları olan arkadaşlarınızın hiçbirini, hayatta sağlıklı ve itibarlı bir adam olarak görmedim. Bu maddelerle büyüdüğünüzü, birden delikanlı, genç kız olduğunuzu sanmayın. Bunları kullananlar başta yakınlarının yanında, sonra da toplum içinde çok çabuk küçülüyorlar, itibar kaybediyorlar. Hem Allah'ın yanında hem de büyüklerinizin yanında itibarlı olmak istiyorsanız, yukarıda saydığım zararlı alışkanlıklardan mutlaka uzak durum.

3-Büyükleriniz, hiçbir zaman sizlerin kötülüğünüzü istemezler. Özellikle lise çağlarında anne-babanızla, öğretmenlerinizle zıtlık yarışına girmeyin. Onları mutlaka dinleyin.

4-Vaktinizin kıymetini bilin. Zaman katillerine fazla zaman ayırmayın.

5-Erken çıkan, yol alır hesabı, hedefinizi erken tespit edin. Hedefe varmak için cesaretli olun. Büyük adamların gökten zembille inmediğini, çalışarak oralara geldiklerini unutmayın. Bu konuda size etrafınızdan çok örnek verebilirim; 2015 Nobel Kimya Ödülü'ne layık görülen Prof. Dr. Aziz Sancar 1946 yılında Mardin'de doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Mardin'de tamamladı. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini birincilikle bitirdi. Daha sonra Amerika'da bulunan Teksas Üniversitesinde Moleküler Biyoloji dalında doktora eğitimi aldı. Bir diğeri de dünyaca ünlü bilim tarihçimiz Prof. Dr. Mehmet Fuat Sezgin, 24 Ekim 1924

tarihinde Bitlis, Kızıl Mescit'te dünyaya geldi. 1936 yılında ilkokulu Doğubayazıt'ta okudu. Bitlis'e giderek, 1939 yılında burslu ve yatılı olarak ortaokulu bitirdi. 1942 yılında ise Erzurum'a giderek yine burslu ve yatılı olarak Erzurum Lisesi Fen Bölümü'nü bitirdi. İstanbul'da Edebiyat Fakültesini bitiren Sezgin 1960'da Almanya'ya gitti ve Frankfurt Üniversitesinde ilmi çalışmalarına devam ederek dünyanın en önemli tarihçilerimizden biri oldu. Bu gün ülkemizde İstanbul'da adına "İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi" açılmıştır. İşte bu iki ilim ve bilim adamımız öğrenim hayatlarında ne özel hocalardan ders aldılar, ne de özel okullarda okudular.

C - Velilere:

1- Çocuklarınızın giyimine, kuşamına, midesine gösterdiğiniz hassasiyetinin aynısını ruh dünyasına da gösterin. Pedagoglar: "Dindarlığın da dinsizliğin de temeli yedi ile on yaşına kadar atılır" diyorlar. Nitekim atalarımız da: "İnsan yedisinde ne ise yetmişinde de odur." diyerek bu tespiti doğrulamaktadırlar. İnsan karakterinin yüzde yetmiş, yedi yaşına kadar teşekkül edermiş. Bu tespitlerin, küçük yaşlardaki çocuklarda dini duyarlılığın gelişmesi ve yerleşmesi için ailenin ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.

2- Unutmayın ki her gördüğünü isteyen değil, her istediği alan çocuk çok tehlikelidir. Bir Rus atasözüne göre "Çocuğunuzun her istediğini yaparsanız, bilin ki iyi bir evlat değil, iyi bir domuz yetiştirmiş olursunuz." diyor. Bugün çok özendiğimiz Amerikan ailesi bunun farkına varmış ki müştereken bazı mahallerde oturan aileler, haftanın bir veya iki gününde çocukları ne isterse "hayır" deme kararı almışlar. Bunu tavizsiz uygulamaktadırlar.

3- Çocuklarınızın yanında arkadaşları, öğretmenleri ve tanıdıkları kişiler aleyhinde konuşmayın.

4- Her insan kıskançtır; ama iki insan kıskanç değildir. Biri anne-babalar yani sizler, diğeri de biz öğretmenler. Hiçbir öğretmen öğrencisinin kötü olmasını istemez. Hep öğrencilerinin iyi

konumlarıyla gurur duyar, kötü durumu dolayısıyla da kendi evlatları gibi üzülür. Bu nedenle çocuğunuzun öğretmenine ve okul müdürüne güven duyun.

5- Çocuğunuzun okul ve öğretmeni hakkında getirdiği bilgileri karşı tarafı dinlemeden kurşun asker gibi okul basmaya gitmeyin. Geçtiğimiz yıllarda öğretmen öldürmeler, müdür dövmeleler, öğretmen yaralamaları gibi müessif olaylar hepimizi üzdü. Biz “Eti senin kemiği benim.” eğitim geleneğine sahip bir toplumuz. Çocuğunuza değer verin, dinleyin; ama karşı tarafı da mutlaka dinlemeden karar vermeyin.

6- Çocuklarınıza evde, okulun müdürü, öğretmeleri aleyhinde konuşmayın. Bu kişilerle varsa probleminiz kendileriyle görüşün.

7- Çocuğunuza sorumluluk verin. Odasındaki kitaplığı, elbise dolabını ve odasını kendisi toplansın, düzeltsin.

8- Çocuğunuz, dersle ilgili soru sorduğunda, bilginiz ölçüsünde cevaplayın.

9- Çocuğunuza ihtiyacı kadar harçlık verin. Kardeşleriyle kıyaslamayın.

10- Öğrencinizin okula geliş gidişlerini, devam-devamsızlığını, gezip dolaştığı yerleri ve kişileri takip edin.

11- Çocuklarınıza iyi ve çalışkan arkadaş bulmada yardımcı olun, tavsiyede bulunun. Beğendiğiniz çocukların aileleriyle çocuğunuzun geleceği için dostluk kurun.

12- Çocuğunuza değer verin, başkasıyla kıyaslamayın, hissettirmeden denetim altında tutun. Çocuğunuzun başarısında çok büyük engel olan zaman katilleri konusunda hassas olun. Çalışma odasında cep telefonu ve internet ağı ve tv bulunmamasını sağlayın.

Ergenlik Çağındaki Çocuklarımızla Doğru İletişimin Yararları

Bu konuda, lisemizde yapılan “Mutlu Aile” adlı kompozisyon yarışmasında derece alan bir kız öğrencimizin kompozisyonundan şu satırları, bütün ana-babaların dikkatine sunmak istiyorum.

“Babamı, annemi sevdikçe onlara güzel bir söz söyledikçe çok mutlu oluyorum. Biraz cesaretimi bulsam, babama diyeceğim ki: “Beni sevmek istiyorsan önce annemi sevdiğini göster; çünkü ben, senin ona karşı her türlü tutum ve davranışını kopyalıyorum.” Atalarımız ne güzel söylemiş: “Kenarına bak bezini al; anasına bak kızını al.” Demek ki anne babalar birbirini sevip gözetmeliler ki çocuklar da onları model alsınlar. Büyüklere ne büyük ders değil mi?”

Bu genç kızımızın duyguları, ergenlik ve lise çağındaki tüm kızlarımızın ve gençlerimizin ortak duygularıdır. Anne-babalar, kendi aralarında uyumu mutlak surette sağlamalıdır. Çok önemli problemlerini onların yanında değil, onların olmadığı bir zamanda kendi aralarında halletmelidirler. Unutmayalım ki günümüzde psikolojik yönden rahatsız olanların çoğu hanımlar ve genç kızlardır. Henüz adı konmamış birçok ruh hastalığı mevcuttur. Ergenlik çağındaki kızlarımızın ara sıra depresif hallere girmeleri, anne-babaları telaşlandırmamalı; aksine onlarla ilişkilerini daha sıklaştırmalı ve onlara arkadaşça yaklaşarak duygularını ifade etmelerine imkân vermelidirler. Her insan konuştuğu ve

duygularını anlattıkça rahatlar. Meşhur atasözümüzü herkes bilir: “Kızımızı kendi haline bırakırsak ya davulcuya ya zurnacıya varır.” Yapmamız gereken, onlarla sürekli diyalog halinde olup onları bilinçlendirerek çeşitli tuzaklara karşı uyanık tutmaktır. Aksi takdirde geç kızlarımız, anne-babalarına anlatamadıkları problemlerini yaşıtlarıyla paylaşıyorlar. İşte felaket de ondan sonra başlıyor; çünkü arkadaşları o problemi yaşayıp kendine göre çözüm bulmuş değiller ki arkadaşlarına doğru rehberlik yapabilsinler. Hele bu arkadaşları da kendisini tuzağa düşürmeyi düşünenlerden biriye durum vahimdir. Örnek mi? Bunun örneklerini yazılı ve görsel medyada çokça görmek mümkün. İşte, yakın zamanda yaşanan örneklerden biri: Medyada “Liseli Kıza Tuzak” başlıklı haberde, internetten tanıştığı bir arkadaşı ile olan ilişkisi başka bir öğrenci arkadaşı tarafından kayda alınıyor. Daha sonra bu görüntülerle şantaj yapan öğrenci arkadaşı da kıza tecavüz ediyor. Bununla da kalmaz, aynı arkadaşı bu öğrenciyi başka öğrencilere de pazarlamaya kalkınca durum emniyete ve daha sonra adliyeye intikal ediyor. Bu olay Muğla’nın Fethiye ilçesinde vuku bulan bir olaydır. Büyük şehirlerde olanlardan ise söz etmeye gerek yok. Anne-babalar tarafından ihmal edilen kızlarımızın ve gençlerimizin nicelerinin başlarına, Allah korusun, buna benzer hadiseler gelmemesi mümkün değildir. Onun için her zaman söyledim ve yine söylüyorum; maalesef, bugün anne-babalar, çocuk eğitimini çocuğun her türlü maddi ihtiyacını karşılamak olarak anlıyorlar. Bu çok yanlış bir anlayıştır.

Sonuç olarak en büyük servetimiz ne malımız, ne de mülkümüzdür. En büyük servetimiz Peygamber’imizin buyruğu gereği çocuklarımızdır. Elli yıldır Manisa’da yaşıyorum. Manisa’nın varlıklı aile çocuklarıyla dar gelirli aile çocukları ilin tek lisesi olan Manisa Lisesi’nde okurlardı. Üç bin öğrencinin ve yüz yetmiş iki öğretmenin görev yaptığı okulumuzda 1980 öncesi yıllarda iki öğretmen arkadaşımızın arabası vardı. Bunun yanında o günün şartlarında son model araba ile özel şoförle okula gelen öğrencimize,

öğrenciler ve öğretmenler imrenerek bakardık; ama bugün, o öğrencimiz ve ailesi Manisa'nın en fakir aileleri arasında yer almaktadır. Bu ve bunun gibi zamanla çalışıp mal mülk edinen ve çocuklarının öğretimini önemseydiği kadar eğitimi önemseyen nice ailelerin de fakirleştiğinin yakinen şahidiyim. Allah'ın yasaklarını işleyenlerin iki yakasının bir araya geldiğini şimdiye kadar görmedim. Uçsuz bucaksız tarlaların, han ve apartmanların rüzgâr önünde savrulan yaprak gibi sahiplerinin elinden, avucundan çıkıp gittiğine çok şahit oldum.

İslam'ın şartının beş olduğunu hepimiz biliyoruz. Ama İslam âlimleri: "Haddini ve hesabını" bilmeyi de altıncı şart olarak ilave etmişlerdir. Günümüzde haddini bilmeyenlerin gülünç, hesabını bilmeyenlerin de nasıl rezil duruma düştüklerini çevremizde her zaman görmek mümkün. Elli yıldır Manisa'da ikamet eden biri olarak nice varlıklı aile çocuklarının yani öğrencilerimin ailelerin birikimlerini sıfıra indirdiğine ve nicelerinin de ailelerinin küçük şirketlerini büyüterek bir ihracat şirketi haline getirdiklerini gördüm. İşte Aşkın ve Hasan Şentürk kardeşler ilk aklıma gelen öğrencilerimden. Yine bunun yanında haddini ve hesabını bilen nice dar gelirli aile çocuklarının da bugün Manisa'nın zenginleri arasında yer aldığını görüyorum. İşte bunlardan birisi: Özellikle de dersine girdiğim ve genellikle de varlıklı aile çocuklarının çoğunlukta olduğu bir sınıfın en arka sırasında tek başına oturan ve belleğimde efendiliği ile iz bırakan çekingen, utangaç öğrencim için zaman zaman sınıfa derse girdiğimde: "Acaba bu öğrencim hayatta nasıl başarılı olur, nasıl karnını doyurur?" diye düşündüğüm öğrencim Mehmet Yılmaz, bugün Manisa'da, "*Manisa'nın Somuncu Babası*" olarak en kaliteli ekmek çıkaran Matador Ekmek Fabrikası'na bağlı dört tane ekmek fabrikasının sahibidir. Bugün sadece kendi karnını değil, çıkardığı kaliteli ekmekle Manisalıların karnını doyuran öğrencim Mehmet Yılmaz, hayattaki başarısı, dürüst ticareti ve çevresindeki saygınlığı ile onur duyduğum öğrencilerimden biriydi.

Günümüz anne-babaların çoğu, çocuklarına bol miktarda mal bırakma hırsıyla gecesini gündüzünü katarak çalışıyorlar. Kendimizi ve ailemizi, aç ve açıkta bırakmamak için elbette çalışacağız. Bu bizim görevimiz; ama bu arada şunu da hiç aklımızdan çıkarmayalım: “Boş bırakılan tarlada her türlü yabani ot biter.” Çocuklarımızın karnını doyururken defalarca söylüyorum ve tekrar ediyorum: Onların gönül dünyasını, manevi dünyasını boş bırakırsak, onların gönül dünyalarını başkalarının doldurmasına fırsat verirsek, o gönülleri nelerin ve kimlerin dolduracağını, yemediğimiz ve onlara bıraktığımız malın yarın rüzgâr önünde savrulan bir çer çöp gibi savrulup gideceğini de göz ardı etmemiz gerekir. Bu konuyu, sözlerin en güzelini söyleyen yüce Peygamber’imizin mübarek bir sözü ile noktalamak istiyorum. **“Hiçbir baba çocuğuna güzel terbiyeden ve edepten daha üstün bir hediye vermiş olamaz.”**

Lise Çağındaki Kızların Yaşadığı Gizli Gerçekler

Meslek hayatımın çoğu liselerde idarecilikle geçti, hem de öğrenci mevcudu oldukça kalabalık okullardı. Mesela en son görev yaptığım Manisa Lisesi'nde bir zamanlar 172 öğretmen, 3000'i aşkın da öğrenci bulunuyordu. Bu süre içerisinde çok önemli gerçeklerle karşılaştım. Lise çağında kızı olan ailelerin sıkıntılarına şahit oldum. İsimsiz yaptığım anketlerle dilek kutularına atılan dilekleri ve gerçekleri siz okuyucularımla paylaşmak istiyorum.

İşte bu çağın bazı gerçekleri: Günümüz sosyal hayatı her geçen gün tehlikeli olaylara şahit olmaktadır. Bazen hiç umulmadık şahsiyetin kızı beklenmedik tuzaklara düşebiliyor. Ana-babalar baştan tedbirli ve dikkatli olmak zorundadırlar. Maalesef, bugün, psikologlara en çok evlilik problemleri ile ana-babaların genç kızları ile sıkıntıları danışılıyor. Özellikle 16 ile 17 yaşlarındaki kızlar aile büyüklerini takmıyorlar, hatta ebeveynlerinden nefret edenler bile var. İntihar oranları kızlardaki büyük farkı ortaya koyuyor. Ahlaksız, sorumsuz bazı gençler profesyonelce uyguladıkları yöntemlerle aşk meşk adı altında en donanımlı görünen genç kızları bile tuzaklarına düşürmeyi başarabiliyorlar. Öyle ki saf temiz iyi niyetli genç kızların ve özellikle de çalışan anne-babalar veya çalışmayan anneler, çocuklarına zaman ayırmamaları nedeniyle yukarıda sözünü ettiğimiz delikanlılar tarafından kurnazca onların boş bıraktıkları dünyaları ve gönülleri işgal edilmektedir. Tabii bunun sonucunda çileyi sadece kız

ve onun ailesi çekmektedir Cep telefonu, mail, chat, gibi yollar kapana düşmeyi kolaylaştırıyor. Çeşitli yalanlarla kandırılan taraflar randevulaşılan yerde ortaya çıkıyor. Buluşma ve tanışma gerçekleşikten sonra düşülen beladan kurtulmak zorlaşıyor. Elbette sonuç hem genç kız hem de aileleri için ruhsal kırılmalara yol açıyor.

Zaman Zaman Notlarıma Düşenler

- Ailem beni anlamıyor, anlayacaklarını da sanmıyorum.
- Rusya'da Komünizm yıkıldı; ama bizim evde devam ediyor.
- Aile büyüklerim çok geri kafalı beni hiç anlamıyorlar. Anne-babamla hiçbir konuyu güzelce tartışmıyorum. Bunun yanında apartmanımızın kapıcısıyla daha iyi dertleşebiliyorum.
- Hoca'm, benim yaşadıklarımı siz yaşasanız; bir gün bizim evde duramazsınız. Bazen başımı alıp evden kaçmak istiyorum.
- Lise son sınıfım, daha bir gün babam yavrum deyip bana sarılmadı.
- Babamın işi benden ve kardeşlerimden daha önemli. İşine ayırdığı zamanın milyonda birini bana ve kardeşime ayırmıyor.
- Babam uluslararası bir nakliyat firmasında şoför. Ağabeyim ise evimizin mafya babası. O ne derse o oluyor. Ona bir zarar vermemek için kendimi zor tutuyorum.
- Annemle hiçbir şeyi konuşmaya gelmez. Kendisiyle paylaştığım her şeyi üzerine bin katıp babama söylemekten büyük zevk duyar. Annemin bu çirkin huyu yüzünden annemin yüzünü bile görmek istemiyorum. Sekiz yaşındaki erkek kardeşim bile bizim evde benden daha özgür. Bazı arkadaşlarımı babalarıyla parkta dondurma yerken

görüyorum ve imreniyorum. Bizim evde ne park ne piknik görülmüş değil.

- Babamın akşam eve alkollü gelmemesi için dua ediyorum.
- Anneme şiddet uygulayan üvey babama bir zarar vermek için kendimi zor tutuyorum.

İyi Örnekler de Var

Çok iyi bir annem ve babam var. Seçme şansım olsaydı yine annemi ve babamı tercih ederdim.

Babamı annemden daha fazla seviyorum; çünkü babam beni annemden daha iyi anlıyor. Her sabah babamla yürüyüşe çıkıyoruz. Tadına doyulmaz tam bir saat geçiriyoruz. Ağabeyim problemlili; ama babam tam bir aile reisi. Babamın işleri çok yoğun olmasına rağmen her akşam bize tam bir saatini ayırır.

Annem ve babam verdikleri sözü mutlaka yerine getirirler. Şayet getiremezlerse ne yüzden getiremediklerini izah ederek bizden özür dilerler.

Annem ve babam aynı zamanda en büyük dostum ve arkadaşım, Yaşıtlarımdan bazı arkadaşlarım anne ve babalarıyla kuramadıkları dostluğu ve arkadaşlığı dışarıda aramak zorunda kalıyorlar. İşte felaket de burada başlıyor.

Babam, annemden daha nezaketli. Babam odamın kapısını çalmadan girmezken, annem dedektif gibi ne zaman girip çıkacağı belli olmaz. Babamın bana olan sevgisini ve güvenini hiçbir şeye değişmem. Ben de bu güvene layık olmaya çalışırım.

Genç kız psikolojisini çok iyi anlayan bir anne ve babaya sahibim.

Babamın bazen televizyonun düğmesini kapatarak benimle yaptığı 5 - 10 dakikalık sohbet bana inanılmaz büyük haz veriyor.

İşte böyle ideal bir anne- baba olmak da var ki, bu hazzı tüm anne- babaların yaşamasını isterim.

Bu da Basından

Ana-babaların, çocuklarının interneti nasıl kullandıklarını denetlemeleri gerektiği belirtildi. En son olay, İstanbul Bayrampaşa'da yaşandı. Tamer (23) ile Aslı (19) internette tanıştıktan dört ay sonra Çapa'da buluştular. Birbirlerinden hoşlanarak evlendiler; fakat Tamer, eski alışkanlığından vazgeçmedi. İnternette başkalarıyla görüşmeye devam etti. Yine bir başka bayanla görüşmesiyle evlilikleri çatırdadı. Aslı, dokuz aylık hamileydi. Aslı'nın babası çeşitli görüşmelerden sonuç alamayınca Tamer'i dövmeye kalktı. Kayınpederini dört yerinden bıçaklayan Tamer kaçtı. Yirmi gün sonra Aslı'nın babası öldü. Bu duruma dayanamayan Aslı, iki kutu antibiyotik içerek intihar etti. Doktorlar, bebeği sağ kurtarmayı başardılar. Aslı, mezara, Tamer ise cezaevine girdi. Talihsiz bebek, şimdi anneannesinde...

Haberin başında ne yazılmış, bir kez daha tekrar edelim;

“Ana-babaların, çocuklarının interneti nasıl kullandıklarını denetlemeleri gerektiği belirtildi.”

Oğlumdan Öğrendiklerim

Oğlum lise son sınıfta ve üniversiteye giriş imtihanlarına hazırlanıyor. O yıl bayram tatiliyle hafta sonu tatili birleştirilmişti. Kesintisiz dokuz gün tatil yapıldı. Tatil nedeniyle eve gelen oğlumun yüzünü ancak kahvaltı ve yemek saatlerinde görebiliyoruz. Yemek saatleri dışında odasına giriyor, kapısını kapatıyor, sürekli ders çalışıyordu. Ben de: “Ara sıra dışarı çık, biraz dolaş!” diye kendisine laf atıyordum. Bu ikazlarım oğluma göre biraz fazla olmuş ki bana: “Baba, sen iyi bir müdür değilsin!” dedi. Bu söz karşısında şaşırılmış bir vaziyette: “Hayrola oğlum, bunu da nereden çıkarıyorsun?” dediğimde oğlum: “Sen öğrencilerine, ‘Bırak dersi, gidin hava alın.’ mı diyorsun? Böyle yapıyorsan iyi bir müdür değilsin. Ben ne yaptığımı ve ne yapmak istediğimi gayet iyi biliyorum. Şimdi hava alırsam, yarın imtihanda da hava alırım. Ben, yaptığım işten memnunum. Benim için sıkılma!” dedi.

Oğlumun verdiği bu cevap karşısında âdeta ezildim ve şunu düşündüm. Çocuklara temcit pilavı gibi sürekli: “Ders çalış!” demekten ziyade hedef gösterip o hedefe kilitlenmelerini sağlamak lazım. Spil Dağı’nın zirvesinde ulu bir ağaç olmayı hedefleyen çocuk, mutlaka hedefine ulaşır. Belki şartlar itibarıyla Spil Dağı’nın tepesinde ulu ağaç olamasa bile yamaçlarında ulu bir çınar olabilir. Çocuklarınızı asla hor görmeyin, dozunu ayarlamak kaydıyla onurlandırıp moral verin. Bu çalışma yöntemiyle hedefine kilitlenen oğlum, dershaneye bile gitmeden imtihana girdiği yıl tıp fakültesini kazandı. Yıl kayıp yaşamadan bitirdiği tıp fakültesinden

sonra girdiği Tıp Uzmanlık Sınavı'nda (TUS), Konya Meram Tıp Fakültesi Beyin Cerrahisi bölümünü kazandı. Başarılı bir uzmanlık dönemini tamamladıktan sonra şimdi mezun olduğu fakülte de Doç. Dr beyin cerrahı olarak görev yapmaktadır.

Bir kurşunlama olayında yaralanan bir şahsın ameliyatını gerçekleştirdi. Karnından girip omurga arasına saplanan kurşunu sinirleri ve kemikleri zedelemeyen başarı ile çıkarttı. Oğlumun gerçekleştirdiği bu ameliyat, İngiltere'deki bilim dergisinde önemli bir makale olarak yayımlandı. Bu ameliyat için: "Dünyada nadir görülen cerrahî bir müdahale." ifadesi kullanıldı.

Oğlum olduğu için söylemiyorum, ülkemizde nice rektörlerin, dekanların, profesörlerin, doçentlerin dahi dünya bilim dergilerinde yayımlanmış bilimsel yayını olmadığı halde oğlumun henüz Yrd. Doç. iken yaptığı cerrahî müdahalesinin İngiltere'deki ünlü bir tıp bilim dergisinde makale olarak yayımlanması, elbette bir baba olarak benim için onur vesilesidir. Allah, her babanın oğlu için düşündüklerini gerçekleştirsın.

Evlatlarımızın Adına Karar Vermenin Zorluğu

Oğlum, liseden mezun oldu. O yıllarda üniversiteye giriş imtihanları iki aşamalı olarak yapılıyordu. Birinci aşama ÖSS yani Öğrenci Seçme Sınavı, ikinci aşama ise ÖYS yani Öğrenci Yerleştirme Sınavı idi. ÖSS'yi kazanan öğrenciler, tercihlerini yaparlar, ikinci aşama sınavına girerlerken tercih listelerini salon başkanlarına teslim ederlerdi. Şimdiki durum bunun tam tersi oldu. Puanlar belirlendikten sonra tercih yapılıyor. Bu uygulama daha doğru.

İkinci aşama yani ÖYS yaklaşıyor, tercihler yapılıyor; fakat benim oğlum, tercih konusunda ne bana danışıyor ne de yaptığı veya yapacağı tercihler konusunda bilgi veriyor. Birkaç defa kendisine sorduğum hâlde henüz tercih yapmadığını veya okulun rehber öğretmeninın kendisine yardımcı olacağını söylüyordu. Bu tutumuyla ipe un serdiğini anladım. Demek ki tercihlerini bana göstermek istemiyordu.

Nihayet bir akşam evde otururken konuyu açtım ve ağırlığımı koyarak tercihlerini görmek istediğimi söyledim. Oğlum, yaptığı tercihleri göstermek zorunda kalmıştı. Oğlumun yaptığı tercihler hiç de kafama yatmamıştı. Bana göre ve çocuğum açısından uygun tercihler değildi. Tıp, hukuk, öğretmenlik gibi insanla ilgili hiçbir temel meslek tercihi yapılmamıştı. Evet, bütün meslekler insan içindir; ama aracı, amacı, malzemesi insan olan ve doğrudan insanla ilgili temel meslekler, bu üç meslektir. Oğluma

bu mesleklerden birkaç tanesini tercih etmesini söyledim. “Olur.” diyerek geçiştirmeye çalıştığını anladım. Bir çare düşünölmeliydi.

Bazı dershanelerde şöyle bir anlayış oluşmuş. Bu dershanelerde deneme imtihanları basit olarak yapılıyor, öğrenciler çok yüksek puanlar alınca kendilerine aşırı güven geliyor. Gençler, bu puanlara güvenerek daha düşük puanlı yerleri tercih etmiyorlar. “Puanım çöpe gitmesin!” gerekçesiyle düşük puanlı yerleri yazmaktan kaçınıyorlar. Öğrencilerde öyle bir anlayış oluşuyor ki daha düşük puanlı bir yere girmek arkadaşları arasında aşağılık duygusu yaratıyor veya öğrenci kendisini başarısız olarak görüyor. Oğlumda da aynı anlayışı gördüm. Söylediğim yerleri işaretlemesini istediğimde “Puanım çöpe mi gitsin?” şeklinde bir cevabı kendi oğlumdan da aldım.

Ertesi günü ÖYS yapılacak. Oğlum, kendi odasına çekildi ve erkenden uyudu. Bunun üzerine ben, hazırladığı tercih formunu aldım. Onun kabiliyetini ve becerilerini de dikkate alarak bir velinin çocuğı için arzu ettiği Tıp Faköltelerini ve eğitim faköltelelerinin öğretmenlik bölömlerini tercih ettim. Tercihler kurşun kalemle işaretlendiğı için oğlumun yaptığı tercihleri değıştirmem zor olmadı. O akşam yaptığım değışiklikleri ve tercih listesini bir kâğıda yazarak yanıma aldım. Sabah oldu, kahvaltısını yaptı. İmtihan için gerekli malzemelerini aldığı gibi evden çıktı. O gün o heyecan içinde tercihleri incelemesi ve kontrol etmesi mümkün değildi. İmtihana gireceğı solana giriyor. O zaman ÖYS’de ilk yapılan iş, imtihan başlamadan önce tercih formlarını teslim almak. Tercih formunu teslim ediyor. İmtihana giriyor, kendince başarılı bir imtihan vermenin mutluluğı ile sonuçları beklemeye başlıyor.

1993 yılının Ağustos ayının ikinci haftasında ÖYS sonuçları açıklandı, O zamanlar Sınav Sonuç Gazetesi çıkardı. Hemen bu gazeteden aldım, elimdeki tercih listesine göre sonuçları incelemeye başladım. Başvuru numarasına göre baktım, benim değışiklik yaptığım yerlerden birini kazanmış; ama bir baba olarak da gizli bir iş yaptığım için endişe ve korku içindeyim. Oğlum, nasıl

bir tepki verecek diye merak ediyorum. Diğer taraftan oğlum, arkadaşları ile sonuçları inceliyor. Kendi yaptığı tercihe göre kazanamamış olması lazım; ama kazandığı yer olarak Konya Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi görünüyor. Bir yanlışlık olmalı; çünkü elindeki tercih listesinde bu okulun adı yok. Bir anda morali bozuluyor. “Bunda bir yanlışlık var. Ben bu tercihi yapmadım.” diyor. Yanlışlık olması mümkün değil, çünkü elinde yaptığı tercihlerin fotokopisi var. Üzülüyor, mecnun gibi Manisa sokaklarında dolaşmaya başlıyor, eve de gelmiyor. Kendisine ulaşıp doğruyu söylemeye de fırsatımız olmadı; çünkü o gün için telefonlar bu kadar yaygın değildi.

Nihayet bir akşamüzeri eve gelerek annesine üniversiteyi kazanamadığını söylüyor. Annesinin buna üzülmediğini, sevinçli olduğunu fark edince: “Yoksa babam bir şeyler mi yaptı?” diye annesine sorunca annesi gerçeği söylüyor. İlk anda sert tepki veriyor, üzülüyor. Fakat sonra da boşta kalmamanın sevinciyle yeni kazandığı okulu benimsiyor.

Oğlum, şu anda başarılı bir doktor olarak mesleğini severek yapıyor. Geçmişte yaptığım bu değişikliğin kendisi için iyi ve hayırlı olduğunu her fırsatta söylüyor. Mesleğini büyük bir zevkle ifa ediyor.

Çocuklarımız için doğru olduğuna emin olduğumuz ve onlar için doğru sonuçlar oluşturacağına inandığımız konularda bu tür işlerin de gerekli olduğuna inanıyorum.

Bunu deneyerek de görmüş, test etmiş oldum.

Çocuğun Geleceğine Ailenin Etkisi

Aile; anne, baba ve çocuklardan oluşan en küçük topluluktur. Aile bireyleri, sevgi ile birbirine bağlı olmalıdır. Bir çocuk için en önemli şey, ailenin hem eğitici hem de öğretici olmasıdır. İyi bir aile ortamı olan evde çocuk her zaman yapıcı olur. Eğitimli bir aile, çocuğunun eğitimi için her zaman çaba harcar. İyi eğitilmiş bir çocuğun hem kendisine hem ailesine hem de yaşadığı topluma çok büyük katkıları olur.

Bir de küçük yaşta eğitimini bırakıp çalışmak zorunda kalan aile çocukları var. Bu çocuklar, aile sevgisinden mahrumdur. Sanki dünyaya çalışmak için gelmişlerdir. Hayatları boyunca başkalarının boyunduruğu altında yaşarlar. Bir köylü çocuğu tarlada çalışmak, hayvan gütmek zorundadır. Okuması gerekirken bu tür işlerle uğraşmak zorundadır. Buna karşılık şehirde yaşayan ve her türlü imkâna sahip olan bir çocuk, okulun değerini bilmeden sorumsuzca başka şeylere yönelir. Bir tarafta okumak isteyip de imkânı olmayan çocuklar, diğer tarafta bütün bunlardan habersiz, sadece istediği gibi davrananlar. Bir çocuğun iyi veya kötü yetişmesi ailesine bağlıdır. Bir çocuk, sevgisiz ve şiddete maruz kalarak büyüdüğü zaman tutarsız, şiddet eğilimli ve bencil olur. Bu durum, sosyal hayatta birçok olumsuzluklara ve huzursuzluklara yol açıyor. Çocuklarına karşı sorumluluklarını yerine getirmeyen bir ailenin çocuğu, çoğu zaman iyi bir ailede yetişen çocuklara özenmekle geçirir hayatını. İçinde bir eksiklik, mutsuzluk vardır. Bunun için çocuklarımız, daha küçük yaştan

itibaren sevgiyle, saygı gösterilerek ve ahlaki değerleri benimsemiş olarak yetiştirilmelidir. Ne olursa olsun, çocuklar iyi bir aile ortamından uzak kalmamalıdır. Toplumun aile anlayışı sağlam temeller üzerine oturtulursa o toplumun huzuru, mutluluğu ve geleceği de güvence altına alınmış olur. Böylece yarınlarımız için umutlu, geleceğe duyarlı, terbiyeli, başarılı ve çalışkan çocuklar yetiştirilmiş olur.

Çocukları iyi eğitmenin beş yolu vardır:

- Onların dilinden konuşmak.
- Öğütleri temsil ederek göstermek.
- Her şeye rağmen sevgiyle yaklaşmak.
- Mükâfat ve ceza sistemini doğru uygulamak.
- Sabırlı davranmak

Çağdaş(!) Bir Velim

Baharda yağmurun yağmasıyla, ardından güneşin toprağı yalamasıyla toprak kabarıyor ve milyarlarca bitki, ağaç, böcek bir anda nasıl canlanıyorsa aynı bahar mevsimi insanlar üzerinde, özellikle gençler üzerinde gözle görülür biyolojik ve fiziki değişmelere de sebep oluyor. Bu tespiti, otuz dört yılını gençler arasında geçiren bir eğitimci olarak yakinen gözlemlemle ifade ediyorum.

Okulların Disiplin Kurulu tutanaklarını incelediğinizde bu tespitimin doğruluğunu görebilirsiniz. Okullarda en çok disiplin suçu işlenen aylar nisan, mayıs ve haziran aylarıdır.

Böyle bahar aylarından birinde bir öğle teneffüsü anında odamda otururken hizmetlilerden biri odama gelerek bir kız öğrenci ile bir erkek öğrencinin okul bahçesinin bir köşesinde uygunsuz şekilde oturduklarını söyledi. Yerimden kalkıp odanın penceresinden baktığımda gerçekten kız ile erkek öğrencinin okul kurallarına uymayan bir şekilde okul bahçesinin içindeki bir ağacın altında oturduklarını gördüm. Erkek öğrenci, ellerini kız öğrencinin omzuna atmış; kız öğrenci de erkek öğrencinin omzuna yaslanmış diğer öğrencilerin ve çevrenin dikkatini çekecek bir görünümdeydiler. Odanın penceresini açıp o iki öğrenciye seslenerek yanıma gelmelerini söyledim. Her iki öğrenci de çağrım üzerine odama geldiler. Kendilerine o şekilde orada oturmalarının okul kurallarına uymadığını söyledim. Bu uyarım karşısında kız öğrenci, ses çıkarmazken erkek öğrenci, kız öğrenci

ile kardeş gibi olduklarını, komşu çocukları olduklarını, beraber büyüdüklerini, beraber ders çalıştıklarını, anne babalarının kendileri hakkında bilgi sahibi olduklarını söyledi.

Ben de öğrencinin bu söylediklerine inandığımı, kendilerine saygı duyduğumu; ancak okul içinde bu tür davranış içinde olmamaları gerektiğini söylediğimde öğrenci: “Benim kötü kalpli olduğumu, kendileri hakkında kötü düşünerek kendilerine haksızlık yaptığımı” söylemesin mi? Bu itham üzerine çok canım sıkkıldı ve çok sinirlendim. Kesin ve kararlı bir ifadeyle okul müdürü olarak kendilerini bu davranışlarından ötürü ikaz ettiğimi, durumdan ailelerine de haber vereceğimi söyledim. Sonra da kendilerini bir daha bu şekilde görmek istemediğimi hatırlatarak sınıflarına gönderdim.

Ben, öğrencilerin durumlarını ailelerine henüz haber vermemiştim, bu olaydan birkaç gün sonra postadan bir mektup aldım. Mektubu açtım: “Sayın Müdür” diye şahsıma yazılan bir mektup olduğunu anladım. Şahsıma yazılan mektubun metnini aşağıya aynen alıyorum.

“Sayın Müdür,

Geçen gün liseniz öğrencilerinden kızım F. ile komşu çocuğumuz M.yi öğle teneffüsünde okul bahçesinde ders çalışırken odanıza çağırıp kızımın ve arkadaşının onurunu incitici davranışlarda bulunduğunuz için sizi kınıyorum. Lütfen, ufkunuzu genişletin. Gericı düşüncelerle gençleri itham edip onların geleceğini karartmayın ve üzmeyin. Şayet kızımı ikinci kez üzdüğünüz takdirde sizi gerekli makamlara şikâyet edeceğimin bilinmesini rica ederim. 14.05.1987 M.T”

Mektubu okur okumaz çok sinirlendim; ama yapmamam gereken bir şey yaptım. Kalemi kâğıdı elime alıp bir mektup da ben yazdım.

“Sayın Veli,

Kızınızla, komşu çocuğunuz M. okul bahçesinde okul kurallarına uymayan davranışlarından dolayı ikaz edilmiştir. Benim düşüncelerim ve ufkum sizi ilgilendirmez; ama sizin ufkunuz geniş ise gençlerin bu tür davranışlarına evinizin bir odasında müsaade etmenizi rica ederim.”

Öğrenci velisi, mektubumdan son derece alınmış. Mektubu o yıllarda okul aile birliğinde çalışan komşusuna göstermiş. Komşusu da bu durumu bana intikal ettirdi. Komşusunun kızının durumunu sordu. Ben de: “Bunu bana değil, olayı gören başkalarına sor! Onlardan aldığın bilgiyi ailesine götür!” dedim. Aradan bir iki hafta geçti, F’nin velisi okula geldi. Utanarak benden özür diledi. Olay benim açımdan kapandı; ama aile açısından maalesef, kapanmadı. Bu öğrenci lise son sınıfta iken maalesef hamile kaldı. Aile, utancından Manisa’yı terk etti. Bu olayın sonunu takip etmedim. Hâlen öğrenci ve ailesi hakkında herhangi bir bilginim yoktur.

Öğrenci velilerine seslenmek istiyorum. Elbette her anne-baba çocuğuna inanacaktır ve inanmaya da devam etsinler; ama çocuklarının verdiği bilgileri doğru kabul edip tek taraflı olarak hareket ettiklerinde çok sevdikleri çocuklarını kaybedebilirler. Lütfen, çocuklarınıza olan sevginiz, gözünüzü ve aklınızı perdelemesin.

Kur’an-ı Kerim’in Şura Suresi’nin 30. ayetinde; “Başınıza gelen iyilikler Allah’tandır, kötülükler de kendi ellerinizle yaptıklarınızdanır.” buyruluyor.

Çoğu kez anne-babaların merhameti çocuklarını yanlışla götürmektedir. Yanlışla düştükten sonra “Ben nerede hata yaptım?” diye çırpınmanın bir yararı olmadığını her gün etrafımızda ve ekranlarda görmekteyiz.

“Ben O Öğretmeni Döveceğim Ama Bakalım Ne Zaman”

Yarım asırdır eğitimin içindeyim. Meslek hayatımda duymadığım şeyleri duymaya, görmediğim şeyleri de görmeye başladım. Anlatacağım hadise, Manisa’da merkezi bir okulda yaşadığım bir olay. Ama acele etmeyin biraz sonra yeri ve okulunu söyleyeceğim. Önce yaşadığımız olaylara ışık tutması açısından yazıma tarihi bir olayı anlatarak başlamak istiyorum.

Dün de, bugün de insan unsuru aynı. Olaylardan ders çıkarmazsak aynı şeyleri biz de yaşayabiliriz. Bir çocukta insanlığın bütün halleri mevcuttur. Hiç kimse çocuğu için gelecekte nasıl bir evlat olacağı hakkında garantili olamaz. Her çocuk eşkiya olma istidadına da, aynı zamanda ülkemizin, ailesinin okulunun onur duyabileceği bir evlat olma istidadına da sahiptir.

İkincisi aile-okul ve çevre işbirliği ile olacak bir şeydir. Geçen yazımda da bahsettiğim gibi beni “Değerler Eğitimi” konusunda cezaevlerine de çağırıyorlar. İki defa çağırıldığım bir cezaevinde:

“Yarab! Bana bir oğul ver, nasıl olursa olsun dedim, şimdi oğul yüzünden cezaevindeyim.”

Diyen mahkûm kardeşlerime rastladım. Allah kimseyi bu kardeşimizin durumuna düşürmesin. Ama çocuğumuzun eğitimine ve terbiyesine dikkat etmezsek daha beteri bizim başımıza da gelebilir. Nitekim daha kötüsü tarihte yaşanmış.

Literatürümüze geçmiş malum *Karakuşi Kadı*’nın (bütün problemlere kıvrak bir zekâ ile hüküm veren bir hâkim) bir kara

kaplı kitabı vardır. Olay, 12.yüzyılda Mısır'da yaşanır. Adam, ola-
bildiğince zengindir. Çocuğunu el bebek gül bebek büyütür. Ço-
cuk üç kuruş istiyorsa, beş kuruş verir. Şımarık çocuk, şımarık
bir delikanlı olarak büyür. Delikanlıya verdiği harçlıklar yetmez
olur. Delikanlı bu defa babasının çevresinden: "Babam ölünce
borcumu ödeyeceğim." diye borç almaya başlar. Ama baba son
derece sağlıklıdır, öleceği yoktur. Babası oğlunun yaptığı borç-
ları duyar, alacaklılara oğlunun borcunu ödemez. Bakılır borçlar
ödenmiyor. Oğlan iyice sıkışır, sonunda bir plan yapar. Borçlu ol-
duğu kişileri toplar, onları da ikna eder. Hep beraber babasını öl-
dürüp borçları ödemeyi planlar. Bütün alacaklılar toplanır. Baş-
rolde oğlu olmak üzere bir gün zavallı adamı: "Sen öldün." diye
alelacele soyup yıkamaya başlıyorlar. Zavallı: "Yahu ne yapıyor-
sunuz, Allah'tan korkmuyor musunuz? Hiç insan diri diri gömü-
lür mü?" diye çırpınsa da ellerinden kurtulamıyor. Zorla yıkanı-
yor, kefenleniyor, tabuta yerleştiriliyor, tabutun üzeri çivileniyor,
kabristana doğru yola çıkarılıyor. Yolda giderken: "Ey ahali! Kur-
tarın beni, ben ölmedim." diye bağırırsa, çağırırsa da tekbir sesle-
rinden kimseye sesini duyuramıyor.

Mısır'ın tanımış kişisi olduğu için bizim meşhur Karakuşi
Kadı da zavallı zenginin öldüğünü duyar, protokol icabı, gömül-
mek üzere iken cenazeye yetişir. Tekbir sesleri içinde Karakuşi
Kadı'nın sesini duyan zavallı adam bağırır: "Karakuşi Kadı, ne
olur beni kurtar, ben ölmedim!" Bu sesi duyan Kadı: "Durun ba-
kalım bu ne iştir?" diye defni durdurunca, oğlan hemen öne atıl-
ıp: "Efendim, siz onun sözüne bakmayın, biz kendisini öldüğü
için yıkadık, kefenledik." der. Cemaat de hep bir ağızdan: "Evet
bu adam ölüdür." deyince, saflığıyla ve verdiği ilginç kararlarla
tanınan Karakuşi, tabuttaki adama dönüp: "Azizim, biz senin id-
dianı kabul edersek, bu kadar şahidi yalancı çıkarmış oluruz.
Aksi takdirde bütün ölümler: "Biz ölmedik." diye davaya kalkışır-
larsa Allah korusun memlekette gömülecek ölü bulunmaz." diye

hükmünü verir. Zavallı adam da el bebek, gül bebek büyüttüğü oğlunun borçları yüzünden diri diri kabre girer.

Diri diri kabre gömüleni görmedim; ama oğlu yüzünden, diri diri hapishaneye giren mahkûm kardeşimi gördüğümü yu-
karıda söyledim.

Niçin bunu anlatıyorum. Manisa merkezde bir ortaokula se-
miner vermek üzere girerken, boynu kravatlı, kelli felli; otuz, otuz
beş yaşlarında bir veli, bir elinde çocuğu, diğer elinde çocuğu-
nun çantası, tam yanımdan geçerlerken: “Ben o öğretmeni döve-
ceğim; ama bakalım ne zaman?” diye konuşmasını duyduğumda
irkildim. Arkasından bakakaldım. Sonra da kendi kendime: “Bu
velinin, çocuğunun öğretmenini dövüp dövmeyeceğini bilmiyo-
rum; ama bu çocuğun ilerde mutlaka bir öğretmen döveceğinden
şüphem yok.” diye düşünerek velinin bu durumuna çok üzüldüm.

“Benim Oğlum Yorulmamalı”

Ben, çocuklarının geleceği için olumlu yaklaşımda bulunan Anne-babalarda gördüğüm davranışları da sizlere iletmeye çalıştım. Öğretmeni tarafından kulağı çekilip de odama gelip: “Müdür Bey, o öğretmenin elini öpmek istiyorum.” diyen velilerim olduğu gibi, kulağı çekilince kurşun asker gibi odama gelip: “Müdür Bey, çağır o öğretmeni, ben bugüne kadar çocuğumun kılına dokunmadım. O öğretmen nasıl benim çocuğumun kulağını çeker.” veya “Ben yalan söylerim; ama benim çocuğum asla yalan söylemez.” gibi veli tavırlarıyla da karşılaştım.

Bana teşekkür etmek için gelen velilerimin çocuklarının sonlarını biliyorum. 29 Kasım 2015 günü Manisa Lisesi Mezunları Derneğinin yemeğinde de bizzat gördüm. Kimisi vali, kimisi profesör, kimisi ekonomist, kimisi hâkim, kimisi Yargıtay üyesi kimisi sanayici, kimisi mühendis, kimisi iş adamı, kimisi yazar... Hepsi de ailelerinin ve ülkemizin onur duyabileceği evlatlar olup, bunların isimlerini okullarda verdiğim eğitim seminerlerinde öğrencilere söylüyorum ve diyorum ki: “Bu öğrenciler annesinin, babasının yükünü paylaşan; öğretmenlerini dinleyen, ders çalışan öğrencilerimizdi. Ders çalışmayan, anne babasına yük olan, öğretmenini dinlemeyen öğrencilerimizin hiçbiri o gün o yemekte yoktu. O öğrencilerimizin birçoğunu bugün Manisa Organize Sanayiinde bedenen çalıştıklarını görüyorum. Öğrenciler de eğitim seminerlerimde kendilerini buldukları için inanılmaz bir dikkatle dinliyorlar.

Dün yine eve dönerken, 12 -13 yaşlarında olduğunu tahmin ettiğim bir öğrencinin çantasının babası tarafından taşındığını

gördüm. Yanlarından geçerken gayet nazik bir şekilde selam verip: “Çantasını bu delikanlı kendi taşısa olmaz mı?” dediğimde, baba gayet mağrur bir şekilde: “Benim oğlum yorulmamalı.” diye cevap verdi. Ben de kendisine “elli yılın bu gençlerle geçiyor, emekli öğretmenim. Hâlâ Manisa Özel Hedef Kolejinde öğretmenlik yapıyorum. Yarım asırlık gözlemim: ‘Çocuğunu yormayanlar, sonunda çocukları tarafından çok yoruluyorlar.’” dediğimde, baba beni dikkate alarak dinlemeye başladı. Kısa zamanda tanıştık. Beni kahvede oturup çay içmeye davet etti. Ama vaktim olmadığı için görüşmek üzere karşılıklı iletişim adreslerimizi alarak ayrıldık.

Bir anne otuz iki yaşına gelen oğlu için şikâyet ediyor. “Doğru dürüst okumadı ama okul bitti. Şimdi de iş beğenmiyor. Bulduğumuz işlere gitmemek için de: “Yorucu, bana yakışmaz; bu paraya çalışılır mı?” gibi gerekçeler buluyor. Bütün gün evde: “Onu getir, bunu al.” şeklinde emirler veriyor. Yapmak istemediğimizde: “Beni doğurdunuz, yapmak zorundasınız. Çocuğunuz değil miyim?” diyor. Direnirsek üzerimize yürümeye kalkıyor. ”

16 yaşında oğlu olan bir anne: “Her sabah özel şoförün okula götürdüğü, haftalık harcaması asgari ücretten fazla olan, kredi kartıyla istediğini alabilen, okulu bitirince nasıl olsa babasının işinin hazır olduğunu, gençliğini ders çalışarak geçirmenin anlamsız olduğunu söyleyen, ne anne-babasını ne de okulda öğretmenlerini dinlemeyen ve herkesin şikâyetçi olduğu bir evlat”... 14 yaşındaki oğlu tarafından yaralandığını ağlayarak anlatan bir baba.

Hepsinin son cümlesi aynı: “Doğduğundan beri bir dediğini iki etmedik, koruduk, sevdik. Niçin böyle oldu?”

İşte problemin odak noktası. Bir zamanlar Metin Akpınar’ın bir tiptemesi vardı. Çocuğu için: “O hasta olmasın ben olayım, o oynamasın onun yerine ben oynayayım, o ders çalışmasın ben çalışayım, o yorulmasın ben yorulayım.” dersiniz, ne yazık ki, yarın psikiyatrist karşısında gözyaşı dökmek zorunda kalırsınız.

Anneler Babalar İçin Anakurt Yavrukurt Masalı

Yavrukurt, annesi, babası tarafından özenle beslenir, büyütülür. Lokmalarını paylaşırlar, zaman gelir aç kalırlar; ama yavruklarını kesinlikle aç bırakmazlar. Günler geçtikçe yavrukurt da palazlanır. Neredeyse boyu babasının boyuna yaklaşır.

Baba kurt bir gün der ki: “Haydi bakalım oğlum, artık sen de büyüdün. Ben, bugün kendimi iyi hissetmiyorum. Bugün ava sen çık da aç kalmayalım.” Yavrukurt babasının buyruğu üzerine sabahtan ava çıkar, ama ne çare ki baba bir gün olsun nasıl avlanılacağını göstermediği için akşama kadar dolaşır. Akşam karanlığında üzgün bir şekilde eli boş döner. Bu üzüntüsünü gören annesi oğlunun mahcup olmaması için tuttuğu avı oğluna verir. Yavrukurt da büyük bir gurur ve sevinç içinde annesinin verdiği avı babasına götürür. Baba kurt, daha ilk gün eli boş dönmediği için yavrukurtla gurur duyar. Ertesi gün yine yavrukurdu ava çıkarır. Ama yavrukurt yine eli boş döner. Üzülür. Anne oğlunun üzüntüsüne dayanamaz. Yine tuttuğu avı oğluna verir. Yavrukurt yine büyük bir sevinç içinde tuttuğu avı babasına götürür. Günler hep böyle devam eder, gider. Anne tuttuğu avı oğluna verir. Yavrukurt da her akşam annesinin tuttuğu avı babasına götürür. Beraberce karınlarını doyururlar. Baba da nasıl olsa oğlan beni aç bırakmıyor diye ava çıkmaz tembelleşir.

Başlangıcı olan her şeyin sonu olduğu gibi gün gelir anne kurt ölür. Ertesi gün ava çıkan yavrukurt eli boş döner. Baba kurt malul karşılar, çünkü annesi öldüğü için moralinin bozuk olduğunu

düşünür. Ama ertesi gün, daha ertesi gün hep eli boş dönünce; baba kurt meseleyi anlar ve oğluna: “Oğul! Ben sadece annenin öldüğünü sanmıştım. Oysa sen de annenle beraber ölmüşsün.” der.

Elli yıldır gençlerle beraberim. Elli yıllık gözlemim şudur ki; bugün çocuklarına en büyük kötülüğü anneler babalar yapıyor. Mevleviler birbirileriyle karşılaştıklarında: “Allah zorluklarını artırsın.” derlermiş. Bugün bir dostumuza: “Allah çocuğunun zorluğunu artırsın.” desek, herhalde yıllarca bize küser.

Şunu iyi bilelim ki insan hayatta ne kadar güçlkle, ne kadar engelle karşılaşırsa ruhsal ve fiziksel yönden o kadar olgunlaşır. Türkiye’nin muhtelif illerinde özel kolejlerde ve devlet okullarında eğitim seminerleri veriyorum. Devlette çalıştım, özel kolejlerde çalıştım. Dar gelirli aile çocukları için Manisa’da, Soma’da ücretsiz dershaneler kurdum. Her kesimin çocuklarını çok iyi tanıdığımı rahatlıkla söyleyebilirim.

Varlıklı aile çocukları bana sera bitkisi gibi geliyor. Çünkü kendilerini devamlı anne ve babalarının himayesinde hissettikleri için hayatın fırtınası ve kasırgasıyla karşılaşmıyorlar. Okula yaya gidebilecek iken araba ile götürülmeleri veya beslenme ve okul çantalarını anne babalarının taşıması, çocuklarının yanlarında eli boş yürümeleri... Hayata anne baba gölgesinde başlayan çocuk, gelecekte de ihtiyaçlarının hep başkaları tarafından karşılanması gereğini duymaz mı?

“Duvara dayanma yıkılır, insana dayanma ölür.” atasözü-müzde olduğu gibi anne babası ölünce evlatları nasıl ayakta kalır? Daha küçük yaşlarda anne baba gölgesinde yaşayan çocuklar yarın hayatla baş başa kaldıklarında yavrukurt masalını yeniden yaşamazlar mı?

“Kim çocuklarını naz içinde yetiştirirse, o kimseye ilerde ağlamak düşer.” diyor, ünlü Türk Bilgesi Yusuf Hashacip.

Babasının Elini Tutan Delikanlı

Karıkoca ve bir de tek oğlandan ibaret bir aile düşünün. Tek Kevlat diye oğlan üzerine titreyerek büyütülür. Baba sağlıklıdır, elinden her türlü iş gelir, durmadan çalışır evin ihtiyaçlarını giderir. Mutlu ve huzurlu bir şekilde hayatları devam ederken gün gelir evin hanımı rahatsızlanır. Tedavisi için evin beyi, elinden geleni yapar, çok büyük paralar harcar. Ama hastalığının tedavisi konusunda sonuç alınamaz ve emri hak vaki olur, anne ölür.

Ama hayat devam eder. Baba yine çalışmaya devam eder, oğluna bir eksiklik hissettirmez. Kısacası baba çalışır oğlan yer. Ama her kemalin bir zevali var. Baba da yaşlanır, çalışamaz hale gelir. Eldeki birikimler de biter ve ekmek alacak paraya muhtaç hale gelirler. Baba der ki: “Haydi oğlum biraz para bul da ihtiyaçlarımızı giderelim.” Oğlanın aklına amcası gelir. Doğru amcasına giderek, durumlarını anlatır. Amcasının durumu iyi olduğu için karşılıksız yüklü bir para vererek, yeğeninin isteğini karşılar. Oğlan büyük bir sevinçle eve gelir, amcasının selamını söyleyerek parayı babasına verir. Babası paraları eline alır, yanında oturduğu pencerenin camını açarak olduğu gibi dışarı fırlatır. Ertesi günü yine ihtiyaçlarının giderilmesi için oğlunun para bulmasını ister. Yine oğlan babasının çok yakın arkadaşına giderek ondan para ister. Babasının arkadaşı da yine oğlana yüklü bir para verir. Oğlan yine aynı sevinçle eve döner, baba dostunun selamını ileterek parayı babasına verir. Parayı alan baba oturduğu pencerenin yanından yine dışarı fırlatır. Ertesi gün yine

oğlundan para bulmasını ister. Bu defa oğlan babasının yaptıklarına bir anlam veremedi avare avare dolaşırken, yolcu otobüsünden inen yaşlı bir adam çantalarını taşımakta güçlük çeker ve delikanlıdan yardım ister. Delikanlı da yaşlı adamın çantalarını yazın sıcağında ve şehrin uzak semtine taşır. Sonuçta da bu yardımın karşılığında delikanlının eline üç kuruş harçlık sıkıştırdı. Delikanlı büyük bir sevinçle eve gelir, babasına parayı teslim ettiğinde, babası elindeki üç kuruş paraya bakar ve açtığı pencereden tam fırlatırken oğlu, hemen babasının elini tutarak: “Ne yapıyorsun baba!” diye bağırır.

Otuz yaşındaki: “Madem beni doğurdunuz bana bakmak zorundasınız.” diyen delikanlı ile para için babasını yaralayan on altı yaşındaki delikanlıyı düşünün.

Çevreye ve kendine zarar verici davranışları olan, herkesin kendisine borçlu olduğunu düşünen ve bu nedenle isteklerinin hemen ve eksiksiz yerine getirilmesini isteyen, yapılmadığı zaman saldırganlaşan, emek sarf etmeyen sorumluluklarını yerine getirmeyen kişileri on sekiz yaşın altında iseler, psikoloji: “Antisosyal Kişilik Bozukluğu” ile tanımlanıyor. Tıp ise, bu davranış bozukluğuna “Pisikopat” ismini veriyor. Üstelik bu hastalığın yayılması da maalesef anneler-babalar vesilesiyle oluyor.

Anne-baba sağ iken yokluk nedir bilmeyen, anne-babasından “hayır” kelimesi duymayan nice varlıklı ailelerin çocuklarının babaları ölünce sudan çıkmış balığa döndüğünü gördüm. Bu yazdıklarımın hiçbirisi abartı değil. Doğma büyüme Manisalı olan biri dahi benim kadar Manisa’yı tanıyamaz. Neden mi? 1990'lara kadar Manisa'nın tek lisesi olan Manisa Lisesinin idaresinde 20 yıl çalıştım. Manisa'nın varlıklı aile çocukları, bürokrat aile çocukları, dar gelirli işçi çocukları da bu lisede okuyordu. Çocuklar ailelerin aynasıdır. Ailelerde olan sevinçler ve tasalar olduğu gibi okula yansır. Bu yazdıklarım bire bir öğrencilerimden ve ailelerden bana intikal eden bilgilerdir.

Şunu kesinkes söyleyebilirim ki bugün aileler “Sorumluz ve doyumsuz” çocuklar yetiştirmektedirler. Doğduğundan beri bir dediği iki edilmeyen, her istediğine kavuşan, isteğinin yaşı ile uyumlu olup olmadığına bakılmayan, emek sarf etmeden, değerini bilmeden alınanları, yapılanları hak görerek yetişen bir çocuğun; sorumluluk sahibi, doyumlu, çalışarak kazanmanın erdemine inanan, bir şeyleri elde etmek için emek sarf etmesi gerektiğini bilerek çalışan bir birey olmasını beklemek mümkün mü? Üstelik her gördüğünü isteyen değil, her istediği alınan çocuk gerek ailesi, gerekse toplum için tehlikedir.

Günümüzün anne-babaları çocuklarını sevmekle onları doğru yetiştirme arasındaki farkı anlamalı ve çocuklarını hayatın şartları ile yüzleştirmelidirler. En azından yaz tatiline girerken bün-yelerine ve ilgi alanlarına göre çalışabileceği işlerde çalıştırmalarında yarar görüyorum. Nitekim ben üniversiteye giden oğlumu kendi ihtiyaçlarını karşılaması için yaz tatilinde inşaatta çalıştırdım. Kışın servisle okula gidip, yazın denizde sefa süren çocuklar, sizlerden ayrı kaldığında sudan çıkmış balığa dönmesinler. Sizin kolunuzu tutması için hayatın şartlarını öğrensiner.

Eğitimde İki Anne Örneği

Matematik Nobel ödülü kazanan ünlü matematikçi Prof. Dr. Meryem Mirzakhani'yi öğrencileri büyük bir sevinçle tebrik ettikten sonra sınıftan bir öğrencisi Meryem Mirzakhani'ye sorar:

“Hocam bu üniversitede bu kadar sayıda matematik profesörü var, ayrıca bu eyalette ve bu ülkede de yüzlerce değil binlerce matematikçi, belki de binlerce matematik hocası mevcut. Tüm dünyada on binlerce sayıda matematik uzmanı ders veriyor. Bu kadar öğretmen, profesör arasında, bu kadar çok bilim adamı arasında sadece sizi Nobel ödülüne layık gördüler. Sizce bunun sebebi nedir? Bu ödülü neye borçlusunuz?”

Mirzakhani nazik bir tebessümle öğrencisine döner ve şöyle cevap verir:

“Haklısınız, tüm dünya üniversitelerinde, okullarında binlerce değil on binlerce matematik profesörü ve öğretmeni arasında beni seçtiler. Fakat ben bu ödülü almamı anneme borçluyum” der. Öğrenciler büyük şaşkınlık içinde sorarlar: “Annen de matematikçi mi idi?”

“Hayır, annem matematikçi değil, öğrenimi de sadece ilkokuldu.”

Öğrenciler: “Nasıl olur Hocam, matematik ödülü almanızda ilkokul mezunu olan annenizin ne gibi katkısı olabilir ki?”

Mirzakhani her zamanki tevazu içinde konuşmasını şöyle sürdürür. “Şimdi bakın, dediğim gibi ben anneme çok şeyler borçluyum. Çünkü bütün anneler çocukları okuldan eve döndükleri

zaman onlara şöyle sorarlar: ‘Evladım bugün öğretmeninin sorularına ne cevap verdin?’ Oysa benim annem okuldan eve gelince ilk işi bana şunu sorardı. ‘Kızım bugün öğretmene hangi soruları sordun?’ Böylece annemin bana öğrettiği soru sorma ve sorgulama hevesi bende giderek arttı. Tüm öğrencilik hayatımda bu yönde hazırlık yaptım. Her akşam yatağa girmeden önce hangi soruları soracağımı hazırladım. Sordum, soruşturdum; sorguladım, okudum ve araştırdım. Sonuçta işte böylece matematik dalında Nobel Ödülü almaya hak kazandım, Dediğim gibi, bu ödülü almama annem sebep olmuştur. Huzurunuzda aneme minnet borçluyum.”

Seminerlerim dolayısıyla emeklilikten sonra günlerim yine okullarda geçiyor. Öğretmen evine yolum düşmez, kahvelerde de çayın kaç kuruş olduğunu bilmeyorum.

Geçenlerde seminer için gittiğim bir okulda daha önceden alışkın olduğum bir hadiseyi tekrar yaşadım. Okul müdürlüğü döneminde kız olsun, erkek olsun fark etmiyor. Özellikle öğretmenler, öğrencilerinin bana intikal ettirdikleri bir yanlışımdan dolayı velilerini çağırdığımda, öğrencinin yanlışı veya hatasını annesine intikal ettirdiğimde tereddütsüz aldığı cevap: “Müdür bey, benim çocuğum yapmaz veya benim çocuğum katiyen yalan söylemez, ben kendimden şüphe ederim ama kızımdan veya oğlumdan katiyen şüphe etmem” oluyordu.

Seminer dolayısıyla yakın bir zamanda gittiğim bir okulda, okul müdürünün odasında oturuyorduk. Müdür Bey, daha önceden yaramazlık yapan bir erkek öğrencinin velisini çağırmış. Odada otururken bir bayan veli de müdür beyin odasına geldi. Ben odadan çıkmak istememe rağmen Müdür Bey: “Hocam siz de bulunun, sizin de görüşlerinizden yararlanmak isteriz.” diyerek benim de odada bulunmamı rica etti. Müdür bey öğrencinin annesini buyur edip çayını söyledikten sonra konuyu izah etti. Oğlunun sınıfta bir kız öğrencinin onurunu incitici, aslı astarı olmayan bir iftira attığını, kız öğrencinin de utanıp okulu bırakmak istediğini söyledi. Üstelik olayı da bizzat kendisinin araştırarak

çocuğunun iftirasının da asılsız olduğunu yalan söylediği sınıfın tümü tarafından ifade edildiğini beyan edince, anne hemen kurşun asker gibi: “Müdür Bey, katiyetle benim oğlum yalan söylemez” diye çocuğunu müdafaa etmeye başladı. Neticede çocuğu çağrıldı. Çocuğunun yalanı sınıfta ortaya çıktığı için müdür odasına gelen öğrenciye annesi: “Bak oğlum Müdür Bey senin sınıfındaki kız arkadaşına yalan söyleyerek iftira attığını söylüyor.” dediğinde öğrencinin verdiği cevap: “Anne ben yalan söylemedim sadece şaka yaptım.” der demez, hemen anne atıldı: “Görüyor musunuz Müdür Bey benim oğlum yalan söylemez, sadece şaka yapmış. Çocuklar arasında olur böyle şeyler, bu tür küçük şakaları büyötmeye ne gerek var?” diyerek çocuğunu müdafaa etmeye devam etti.

Okullarda verdiğim eğitim seminerlerim yanında şimdi de: “Manevi Değerlerimize Rağmen Neden Buradayız?” konulu konferansım cezaevlerinde yoğun ilgi görüyor. Bugüne kadar da otuzu aşkın cezaevi dolaştım buradaki cezaevlerinde gençlerle beraber oluyorum. O gençleri görünce yüreğim parçalanıyor. Bu çocuklar içinde oldukça elit aile çocuklarına da rastlıyorum. Allah hiçbir çocuğu kötü çocuk olsun diye yaratmıyor. Yüce Peygamberimizin ifadesine göre her doğan çocuk bembeyaz bir yürek, lekesiz bir beyinle doğuyor. Çocukları kötü yapanlar maalesef çocuğunun ayağına diken dahi batmasına razı olmayan anneler, aşırı merhameti, sevgisi dolayısıyla çocuklarının hatalarını ve yanlışlarını göz ardı etmelerinden dolayı yüzüne bakmakta, kokusuna doymakta kıyamadıkları yavrularını beton duvarlar arkasına düşürüyorlar.

Müdür beyin odasında şahit olduğum bu olay bana idama mahkûm olan delikanlının hikâyesini aklıma getirdi. Küçüklüğünden beri annesi tarafından her yaptığı hoş görölen ve her yaramazlığına göz yumulan delikanlı büyüyünce suç makinesi olur. En nihayet idama mahkûm olur. Her idamlığa sorulduğu gibi bu delikanlıya da son isteğı sorulur. Delikanlı cevaben: “Bir tek dileğim var. Sevgili anneciğimin o mübarek dilini öpmek istiyorum.”

Delikanlının isteği üzerine annesi delikanlının bulunduğu idam sehпасına getirilir. Annesi: “Benim sevgili oğlum son bir defa öp bakayım.” diyerek dilini uzatır. İdamlık oğlu iki dişi ile annesinin dilini öyle bir ısırır ki adeta makas gibi annesinin dilini ikiye böler ve dili pat diye yere düşer. Orada bulunanlar, “vah vah, vah! Ne olacak eşkiya evlat. Bunca cinayet yetmezmiş gibi bir de anasının dilini kopardı” derler. İdam mahkûmu genç ise: “Bilmeden boş yere konuşmayınız. Benim burada mahkûm oluşum o kopasica dildendir.” Genç mahkûm devam eder. “Ben çocukluğumda ne yaparsam yapayım annem beni hep haklı çıkarırdı, bütün işlediğim suçlar karşısında hep benim yanımda olur beni arkalardı. Hem de yüzde yüz suçlu olduğumu bildiği halde. Annem beni gereği gibi terbiye etseydi bugün ben bu idam sehпасında olmayacaktım.” der.

Yarım asırdır eğitimin içindeyim. Bugün evlatlarına en büyük kötülük uzaktan değil maalesef en yakınlarından yani sizlerden gelmektedir. Henry Ford’u ve oğlunu göz önüne getirin. Henry Ford’un oğlu bıraktığı intihar mektubunda: “Baba hayal edip de ulaşamadığım hiçbir şey kalmadı. Ne varsa önceden hazırlamışsın. Hiçbirinde benim emeğim yok. Bu dünyada mutsuzluktan sıkıldım. Artık öbür tarafı merak ediyorum ve gidiyorum.” diye yazar ve intihar eder. Bol para ile mutlu olunacağını sananlar, çocukları için yüklü miktarda servet bırakmak için gece gündüz çalışan, çocuklarının her yanlısını şaka olarak kabul edip gülererek karşılayan, ben yemedim o yesin, ben giymedim, o giysin, ben binmedim o binsin... Diyerek çocuklarına en lüks araba, ev alan anne babalar, her yılbaşı milli piyangodan büyük ikramiye kazananların yaşadıklarını, fazla değil on yıl içinde nasıl mahvolduklarını internete girin de bir bakın. Manisa’da nice aileler tanıyorum öldükten sonra milli piyangodan ikramiye çıkar gibi arkalarında büyük servet bırakan çok ailelerin çocuğu bugün Manisa’da perişan durumdalar. Rahmetli ninemin bir sözü vardı. “Emeksiz yemek olmaz.” diye. Henry Ford gibi çocuklarınıza emeksiz yemek sunmayalım.

Eğitimden Ne Anlıyoruz?

Cenab-ı Hak bana devlette, cezaevlerinde, özel kolejlerde zengin çocuğundan tutun da belediyelere ait dar gelirli aile çocukları için kurduğum Manisa’da MABEM, Somada SOBEM ders-hanelerinde de birebir fakiri ve fakir çocuğuyla birlikte, henüz bıyığı terlerken cezaevlerine düşen gençleri de yakından tanıma imkânı verdi. İzmir’de, Karabağlar’da sınıfta rahmetli Rabia Sevilay Durukan’ı öldüren 7. Sınıf öğrencisi H.K ile Ankara’da Prof. annesini öldüren B.A. yı ve daha nicelerini de yakından tanıma imkânı verdi.

Bugün zengin anne-babalar ile dar gelirli anne-babalar eğitimin bir yüzünü tanımaktadır. O da çocuğun bütün maddi ihtiyaçlarını karşılamak. Buna çok kez yaşayarak şahit olmuşumdur. Öğrencinin herhangi bir yanlış davranışından dolayı veliyi okula çağırdığımızda, veli hemen otomatikman kendini savunmaya geçiyor. “Hocam ben bunun her dediğini yapıyorum, hiçbir şeyini eksik etmiyorum, daha ne yapayım?” İşte zurnanın “Zırt” dediği yer de burası. Bugün maalesef çoğu anne baba asıl yapması gerektiği şeyi ya bilmiyor ya da bilmek istemiyor.

Evet, İstanbul’da bir holding sahibinin bu anlayışla kızı için her şeyi yapıp da sonunda tabanca, tüfek kuşanıp sülalesiyle üç Mercedes araba ile Manisa’ya gelip, beni gecenin bir yarısında telefonla uyandıran babanın: “Şafağın Sessizliğini Bozan Telefon.” hikâyesini okudunuz.

Evet, eğitimin bir yüzünü eksiksiz hatta fazlasıyla yerine getirdiğinizden asla şüphem yok. Geçenlerde benim gibi emekli bir arkadaşım ile karşılaştım. Doğum gününde torununa: “Ne hediye alayım?” diye sorduğunda torunu: “Fark etmez” diye cevap veriyor. Sanırım arkadaşın torununun bu cevabı yazacaklarımın bir özetidir.

Evet, çocuklarımızın karnını tıka basa doyurmak, istediği marka giysiyi almak, eline son model telefonu tutuşturmak, cebinde de parayı eksik etmemek. Biraz ağır bir ifade olacak ama bir Rus atasözüne göre: “Çocuğunun her istediğini yerine getiren iyi bir evlat değil iyi bir domuz yetiştirmiş olur.” Şimdi elimizi şakağımıza koyup düşünelim. Acaba biz ne yetiştiriyoruz? Maalesef bu konuda en büyük yanlışı anneler yapıyor. Çocuğun karakterinin oluşmasında en büyük faktör annelerdir. Annelerin merhameti sonunda ebeveynler için, toplum için sıkıntılara ve üzüntülere sebep olmaktadır. İmanı, inancı, merhameti, büyüğe saygıyı, küçüğe sevgiyi, güçsüze yardım etmeyi, yeşili korumayı bütün canlılara merhameti, doğal afet ve toplumsal olaylarda sel, deprem, savaş ve terör gibi hallerde nasıl hareket etmesi gerektiğini; kumarın, alkolün, uyuşturucunun da nasıl sinsi tuzaklar olduğunu çocuklarına anne babalar öğretmelidir. Eğer anneler babalar eğitimin bu yüzünü dikkate almazlarsa sonunda çok dizlerini döverler. Dövenleri çok gördüğüm için bunları yazıyorum. Hele anneler bu eğitim konusunda donanımlı olmalılar. Mutlaka kitap okumakla birlikte evlerine bir günlük gazete alıp, gazetede yanlış yapan insanlarla başarılı veya topluma yararlı insanların haberlerini keserek bir dosya yapıp zaman zaman çocuğuyla bu konuları onlara okutarak onların fikirlerini almalılar.

Geçenlerde hava meydanında içi para dolu çantayı bulup müdürüne teslim eden temizlik işçisi, İstanbul Maltepe’de işini iyi yapan ve temizlediği sokağa heykeli dikilen temizlik işçisi Gazi Cerran ile bankamatikten para çeken yaşlı amcanın parasını elinden alıp kaçan gaspçının, hatta çocukların beyaz perdeden filmlerden

tanıdığı Öztürk Serengil, Cem Erman, Sami Hazinses gibi ünlülerin kumarın pençesine düşüp sonunda perişan olduklarını, Yeşilçamcın ünlü çocuk oyuncusu Mesut Ergin'nin alkol yüzünden ününü yitirip Beyoğlu sokaklarında yatıp kalktığını, bir zamanlar Antalya'nın ünlü belediye başkanı Tevfik Ulusoy'un meyhane, kumar ve gayri meşru hayatından dolayı servetini kaybedip belediye başkanlığı yaptığı Antalya'nın sokaklarında dilencilik yaptığı, bu tür yanlışları veya yukarıda bahsettiğim doğruları gazete sahifelerinden veya internette toparlayarak bir dosya yapıp zaman zaman çocuklarımızla değerlendirip onların fikirlerini alarak gerekli aile eğitimi yapmaları yanında çocuklarımızın iç disiplinini sağlayacak vicdan eğitimi ve Allah inancını ve imanını küçük yaşlarda iken gönül dünyasında pekiştirmemiz gerekmektedir.

Buraya kadar yazdıklarımla özet olarak siz anne babalara şunu söylemek istiyorum.

Çocuklarınıza hayatın hep sırçalı yüzünü değil, öteki yüzü hakkındaki bilgilendirmeyi ihmal etmeyin. Çünkü insanlar doğal afet ve toplumsal olaylarda (depresyon, sel, savaş vs.) birbirine yardım ediyor, destekte bulunuyor da alkol, uyuşturucu, kumar ve uygunsuz yaşamlarından dolayı sokağa düşen insanlara hiçbir Allah'ın kulu yardım etmiyor, yardımcı olmuyor. Hiçbir anne-baba: "Benim çocuğum yanlış yapmaz diyemez." Zaten yanlış yapan çocukların yanlışlarını en son anne babalar duyuyor, ondan sonra da iş işten geçmiş oluyor.

Çocuklarımıza hayatın hep yaldızlı ve sırçalı yüzünü gösterirsek sonunda ateş çocuğumuzla birlikte bizi de yakar.

Velilerimin İtirafları

Kızım, on altı yaşında. Aylardır benimle arası pekiyi değildi. Bir gün cep telefonunda hoşuma gitmeyen mesajlar görünce kendisine kızdım ve o günden beri de aramızdaki ipler tamamen koptu.

Bir akşam eve erken geldim. Anahtarım ile kapıyı açıp içeri girdim, Kızım odasındaydı. Bir şeyler yazıyordu. Beni görünce kâğıdı yırtıp attığını fark ettim. Bu durumu kendisine çaktırmadım. Kızım biraz sonra sert bir ses tonuyla: “Annem komşuda, ben de oraya gidiyorum.” diyerek çıktı. Ardından hemen kızımın odasına girdim. Az önce yırtıp attığı kâğıdın parçalarını topladım, birleştirip okudum. Müthiş bir metinle karşılaştım, çok duygulandım. Kâğıtta: “Canım Babacığım! Sen benimle hiçbir şeyimi paylaşmadığın için ben de bunu başka arkadaşlarımla yapmak zorunda kalıyorum. Cep telefonumda gördüğün mesajlar Taner arkadaşıma aitti. Despotluğu bırak, benimle arkadaş ol! Arkadaşlarıma ve Taner’e “Zibidi” deme. Seni çok seven kızın N.

İki kızım üniversitede, bir oğlum lisede okuyor. Çok sıkıntı çekmiş, tecrübeli bir veliyim. İdeal bir veli olmanın sırlarını kitap haline getirebilecek kadar birikimim ve düşüncelerim var. Bunların en önemlilerini samimiyetle tavsiye tarzında aktarmak istiyorum.

- Çocuğunuzun arkadaşlarına çok dikkat edin.

- Gönül ilişkilerinin depresyona dönüşmemesi için stratejik tedbirler alın.
- Ansızın ortadan kayboluşlarını denetleyin.
- Rehber öğretmenleriyle, sınıf öğretmenleriyle ondan habersiz temasa geçin.
- Edebiyat, matematik ve din bilgisi öğretmenleriyle bilhassa tanışıp görüşün.
- Okul defterlerini inceleyin.
- Cep telefonunun ve internetin başarısızlık sebebi olabileceğini unutmayın.
- En yakın arkadaşıyla mutlaka tanışın. Onların telefon numaralarını bir yere kaydedin.

Oğlum üniversiteyi kazanıp Ankara'ya gitti. Arkadaşları ile beraber bir ev kiralamış. Arkadaşlarının çok iyi olduğuna bizi inandırdı; fakat iş öyle değilmiş. Hoca'm, üç ay içinde oğlumun başına gelmedik kalmadı. Karakoldan aradılar, kavga etmişler. Oğlumun omuriliği zedelenmiş. Manisa'dan kalkıp Ankara'ya gittim. Beraber kaldığı ev arkadaşlarını tanıyınca şoke oldum. Mafya tipli, cani kılıklı, ipsiz sapsız üç tıpsız gençle karşılaştım.

Oğlum iki defa ameliyat geçirdi. Şimdi dizlerinden aşağısı tutmuyor, Kaldığı eve gittim. Evin durumu telaffuz edemeyeceğim perişanlıktaydı. İçki şişeleri ve gayri ahlaki yayınlar görünce çılgına döndüm. Tedbiri baştan almadığıma, neticede bir genç olan oğluma güvendiğime bin pişmanım. Evden uzakta kalan veya okuyan çocuğunuzun benim çocuğumun durumuna düşmesini istemiyorsanız çocuğunuzu mutlaka yakın takibe alın.

Şimdiki aklım olsaydı:

- "TV kanalizasyonu" diyebileceğimiz kanalları kumandanı çıkarırdım.
- Oğlumun veya kızımın yazıp da bana okumak istediği şiir veya yazı denemeleriyle yakından ilgilenirdim.

- Boyalı basın türünden cinsel içerikli açık saçık yayınları, bu tür gazeteleri bedava dağıtsalar bile tenezzül edip almaz, eve veya işyerine asla sokmazdım.
- Gün içinde sürprizler yaparak çocuklarımın okullarına gider, çocuklarımın okul durumlarını öğretmenlerinden ve idareden sorar, durumlarını takip ederdim.
- Hafta sonları maça gidip çirkin laflar duymaktansa hafta sonumu aileme ayırır, onlarla hoşça güzel bir zaman geçirirdim.
- İş çıkışı kahvehane alışkanlığı olan arkadaşlara takılıp kahvehanede kâğıt oynayarak zamanımı boşa harcamaz, çocuklarımla beraber bir öğrenci gibi ders çalışır, eski bilgilerimi tazeler, öğrencilik yıllarımı hatırlardım.

Siz de kendinizce buraya ilaveler yapabilir, yazabilirsiniz.

Sahi siz neler yazmak isterdiniz?

hariçten öğüdüm: hem velilere hem gençlere

Büyük Şeytanı Sevindirmeyin

Temel ile Fadime Nine'nin çok iyi giden evlilikleri varmış. Uzun ve mutlu şekilde devam eden evliliği üzerine bir gazeteci, gençlere örnek olsun diye Temel'le röportaj yapıp habereleştirmek ister. Temel'e sorar: "Herkesin gıpta ettiği 60 yıllık bir evlilik hayatınız var. Hiç kavga etmeden nasıl geçiniyorsunuz?"

Temel şapkasını gösterip: "İşte bunun sayesinde" der. "Nasıl yani?" diye sormuş gazeteci: "Bak uşağım," demiş Temel, " Eve giderken sinirli isem, şapkayı tersine çeviririm, Fadime Ninen de anlar durumumu. Ona göre davranır." "Peki," demiş gazeteci, "Fadime Nine sinirliyse onu nasıl anlarsın?"

Temel: "Fadime Nine sinirliyse o da, yeleşini ters giyer." demiş. "Peki," demiş gazeteci; "Siz şapkayı ters giydiğinizde, Fadime Nine de yeleşini ters giymişse o zaman ne yaparsınız?" "Ha o zaman mı?" demiş Temel, "O zaman ben şapkayı tekrar eski haline getiririm."

Neden bu fıkrayı anlattım. Geçtiğimiz yıl Manisa Lisesi mezunlarının yemeği oldu. Davetli olduğum yemeğe öğretmen arkadaşlarla birlikte ben de katıldım. Dün bıyığı terleyen gençleri bugün kelli felli adam olarak görmek beni ve öğretmen arkadaşlarımı elbette sevindirdi. Yemekte gördüğüm tablo bizler için onur ve gurur verici idi. Çünkü her biri ülkemizin önemli mevkilerinde görev alan bürokrat veya Manisa'nın önde gelen iş adamları idi. Ancak bu yemekte beni üzen bir durum da oldu. Yemeğe katılan

eski öğrencilerime çoluk çocuğunu sorduğumda şunu gördüm. Ya bir kısmı hâlâ evlenmemiş, evlenenlerin de önemli bir kısmı evliliği yürütememişler. Ortada bir iki çocuk bırakarak boşanmışlar. Kimisinin de çocuk derdi vardı. Bir kısmı da: “Hocam, aman evlilik mi, bir daha asla! Hiç olmazsa kafam rahat.” diyenler oldu.

Yine bunun yanında eski görev yaptığım Salihli’den çok sevdiğim ve bize anne baba gibi sıcak ilgi gösteren ev sahibim Mustafa Manav ağabeyim misafirim oldu eşiyile birlikte. Salihli’deki yakın dostlarımı ve eski öğrencilerimin sosyal durumlarını sordum. Sorduğum öğrencilerimin ve yakın dostlarımın ya kendilerinin ya da çocuklarının boşanmış olmalarını duymam beni üzdü. Hangi birini anlatayım?

Geçenlerde Manisa’da çoktan beri görmediğim bir dostumla karşılaştım: “Çoluk çocuk ne yapıyor?” diye sordum. Bir oğlu, bir kızı olmasına rağmen her ikisi de boşanmış. Oğlundan iki, kızından bir çocuk torunu... “Analarını babalarını büyüttük şimdi de hanımla (stresli bir şekilde) d.nı büyütüyoruz.” dedi. Baktım dostum hayli dertli. Dertli olanlar daha fazla dertli olanları rahatlatmalıdır, düşüncesiyle arkadaşımın derdini paylaşıp azaltmak düşüncesiyle hemen yakındaki bir kahvede oturup çay içmeye davet ettim. Arkadaşım dünden hazırды. Oturduk tam bir saat arkadaşımın derdini dinledim. Felaket... Çocukların yaramazlığı, anne babalarının alınganlığı, velhasıl evde sabır taşı olsa bile çatlar. Dayanılacak gibi değil. Allah düşmanımın çocuğuna dahi aile huzursuzluğu yaşatmasın.

Biraz daha dinlediğimde anladım ki her iki yuvanın yıkılmasında evet gençlerin hatası var ama bu hataları körükleyen de her iki taraftan gençlerin anne babaları olmuş. Her anne-baba çocuklarının yuvalarını yıkabilir. Yıkma için de birçok sebep bulabilir. Ama bilmeliler ki en iyi evlilik çocuklarının birinci evlilikleridir. Birinci evlilikte mutlu edemedikleri çocuklarını ikinci, üçüncü evlilikte mutlu etmeleri daha da zorlaşır. Hele bir de arada çocuk varsa. Gelin veya damadın hatası olmayacak mı? Elbette olacak.

Onların hatalarını ve yanlışlarını zamana bırakacağız ve başlangıçta gençlerin hatalarına karşı kör olacağız, iyi taraflarını göreceğiz. Onlar da elbet bir gün yanlışlarını anlayıp düzelteceklerdir. Çünkü çoğu kez gençler gittiği yolun doğruluğu konusunda bilgi sahibi değildirler. Bu sebeple onların bilgi ve tecrübe sahibi olan büyüklerinin, yani bizlerin tecrübelerine ihtiyaçları vardır. Yaptıklarının yanlışlıklarını anlamaları zamana bağlıdır. İşte bu zaman içerisinde bizlerin sabırlı ve anlayışlı olmamızda, gençlerin de büyüklerinin yaşantılarını ve sosyal konumlarını empati yapmalarında yarar vardır. Aile büyüklerini anlamaya caba sarfetmelidirler. Artık gelin ailenin kızıdır, damat ise ailenin oğludur. Gençlerin yaptıkları yanlışlığı zaman geçirmeden telafi etmeleri gerekir. Yanlış adım, peşinde yanlış adımlara yol açar. Hiçbir anne baba çocuklarının mutsuzluğunu istemezler. Yanlış yaparlarsa da mevcut dostum gibi “Yandım Anam” şarkısı söylemeye devam ederler.

Yazıma Temel fıkrası ile başladım. İbretlik bir şeytan fıkrası ile bitireyim.

Büyük şeytan bir gün üç küçük şeytanı toplar ve der ki: “Bugün insanoğluna en büyük günahı işletene büyük ödül vereceğim.” diye çömezlerini insanoğlunun arasına gönderir. Akşamüzeri tek mil vermek üzere dönen çömez şeytanlar sırasıyla yaptıklarını anlatmaya başlarlar.

Birincisi çirkin bir gülümsemeyle: “Efendim ben iki samimi arkadaşımı içki masasına oturttum. Dostça içmeye başladılar. Kafaları bulandı, akılları devre dışı kalınca tartıştılar. Birbiriyle öldürseye kavga ettiler, kavgalarına yan masadakiler de katıldı. Ortalık allak bullak oldu. Birbirlerinin canını yaktılar. Oysa tartıştıkları konunun hiçbir önemi yoktu. Artık bunlar birbirlerine söyledikleri o laflardan sonra bir daha bir araya gelemezler. Çünkü aralarına iyice düşmanlık tohumu ektim.”

Büyük şeytan anlatılanı donuk bir ifade ile dinler, anlatılan-
dan zevk duymaz.

İkinci şeytan söz alıp: “Efendim,” der, “Ben de iki arkadaşı
kumar masasına dostça oturttum. Birini, diğerine hile yaptırt-
tım. Arkadaşı da fark etti. Aralarında kavga çıkardım. Birbirle-
riyle kıyasıya kavga ettirdim. Nihayet birini mezara, diğerini de
cezaevine gönderdim.” deyince Büyük şeytan yine memnun ol-
maz. “Hiç biriniz dişe dokunur bir iş yapmamışsınız.” diye her
iki avanesini de azarlar.

Sıra üçüncü şeytana gelir. Arkadaşlarının yaptığı karşısında
komplekse girer ve utangaç bir ifadeyle: “Efendim ben de bir
karı-kocanın arasına aile büyükleri ile nifak soktum. İnat büyüdü,
kavgaya dönüştü. Kavga esnasında aileleri hakkında olmadık laf-
lar etiler. Bu nedenle onları birbirinden ayırdım. Artık onlar bir
daha bir araya gelemezler.”

Büyük şeytan, zafer sarhoşluğu ile sevinçle yerinden zıp-
lar. Üçüncü küçük şeytanı kucaklayarak: “Aferin, gerçekten bü-
yük bir iş başarmışsın.” diye tebrik eder. Diğer küçük iki şeytan
itiraz eder: “Efendim biz daha büyük iş başardık, dostları düş-
man yaptık, kimisini mezara, kimisini hapishaneye gönderdik.”
dediklerinde büyük şeytan kendisinden emin bir şekilde: “Sizin
aklınız ermez.” der ve çirkin bir gülümsemeyle sözlerine devam
eder: “Bu kurnaz vekilim bana toplumun ve insanlığın kalbini
getirdi. Aile toplumun kalbidir, direğidir. Bu direk yıkılırsa top-
lum da çöker. Aileler parçalanırsa toplum diye bir şey kalmaz,
kargaşa çıkar, çocuklar ortada kalır, sağlıklı büyüyemezler. He-
pinizin yaptığını bu vekilim tek başına başarmış. O bir karı ile
kocayı birbirinden ayırdı.” diyerek korkunç bir kahkaha atar. O
sözü bir daha söyler. “O bir karı ile kocayı birbirinden ayırdı.”

Küçük şeytan bu iltifat karşısında: “Oley!” diye bağırır ve “Karı/
kocaları birbirinden ayırmaya kıyamete kadar devam edeceğim.”

Çok değerli okuyucularım, bütün ömrüm gençler arasında geçti. Okullarda disiplin kurullarıyla, seminer için gittiğim cezaevlerinde çok sayıda parçalanmış aile çocukları görüyorum. Ne olur, çocuklarınızın mutluluğu, torunlarınızın geleceği için ne oğlunuza ne de kızıınıza inatlaşmanın olmayacağı tek yerin aile ocağı olduğunu öğretin. Ne oğlunuz Temel gibi şapkasını ters giysin, ne de kızınız yeleğini Fadime nine gibi ters giysin. Çünkü inat ve öfkenin nasıl başlayıp, nerede biteceği belli olmaz.

Huzurun Resmi

Ünlü bir ressam, hayatının en başarılı resmini yapmak istiyordu. Öyle bir resim olmalıydı ki ölümünden sonra da hep anılsın. O resim sayesinde ölümsüzlüğe kavuşsun.

Yapacağı resmin konusu ne olacaktı? Bir göl manzarası veya bir dağ başı mı? Resmin konusu hakkında karar verip bir türlü resmin başına oturamıyordu.

Bir gün aradığını bulmak üzere dalgın dalgın giderken yolda saçı başı ağarmış, güngörmüş bir ihtiyara rastlar. “Amcacığım, ben ünlü bir ressamım. Dünyanın en güzel şeyinin resmini yapmak istiyorum. İnsanlar bu resme baksın, huzur duysun; ancak, bu konuda neyin resmini yapacağımı bilmiyorum. Bana nasıl yardım edebilirsin? Bu konuda senin fikrini almak istiyorum,” der. Yaşlı adam, şöyle bir ressama bakıp: “İnançla ibadet edilen bir mabette dua eden bir pir-i faninin resmini yap” der.

Ünlü Ressam, kafasında bir şey canlandıramaz ve yoluna devam ederken bu defa karşısına yorgun argın bir asker çıkar ve aynı soruyu ona sorar. Yüzünde yaşadığı ve gördüğü acıların derin izlerini taşıyan asker fazla düşünmeden: “Dünyanın en güzel şeyi barıştır. En çirkin şeyi de savaştır. Barışın ve huzurun bulunduğu yerde mutlaka en güzel şeyi de bulursun ve barışın resmini yap” der.

Ressam, kafasında yine konuyu canlandıramaz ve yoluna devam eder. Bu defa bir şehirden geçerken önüne bir nikâh salonu çıkar. Nikâh salonundan beyaz gelinlikler içinde bir gelinle, siyah

elbiseler içinde bir damadın çıktığını görür. Gelinle damadı, kol kola ilerleyip arabaya binmek üzere iken durdurur ve geline: “Ben bir ünlü ressamım, huzurun resmini yapmak istiyorum. Neyin resmini yapayım?” dediğinde, Gelin: “Aşkın resmini yap. İnsanlara en büyük huzur veren şey ‘aşktır’” der. Ve devamla: “Aşk, fakirliği zenginliğe, gözyaşlarını gülümsemeye dönüştürür. Azı çok eder. Onsuz güzellik olmaz.” Damat ise: “Sevginin resmini yap. İnsanlara en çok huzur veren şey ‘sevgidir’” diye cevaplar.

Sorularına aldığı cevaplar ressamı rahatlatacağı yerde, daha da kederlendirir, kafasını karıştırır. “İnanç, barış, aşk, sevgi, huzur.” Bunları kâğıda nasıl döker, nasıl anlatabilir?

Aradığını bulamamanın verdiği umutsuzluk ve kararsızlık içinde evine döner. Evinin kapısını çalar: “Babacığım!” diyerek kapıyı açıp bacaklarına sarılan çocuğunun gözünde inancı ve sevgiyi: “Hoş geldin!” diyerek boynuna sarılan hanımının gözlerinde aşkı, koltuğa oturup sıcacık çayı yudumladığında da huzuru bulur. Ünlü ressam dünyanın en güzel mutluluğunu ve huzurunu uzaklarda ararken kendi evinde bulmanın sevincini ve şaşkınlığını yaşar. Daha önceleri farkında bile olamadığı mutluluğun ve huzurun resmini yapmak için tuvalin başına geçer. Hiç zaman kaybetmeden resmi yapmaya başlar ve en kısa zamanda tamamlar.

Ünlü ressamın yaptığı bu resmin adı “Yuvam” olur.

Şair Baki diyor ki:

“Ol mahiler ki derya içredir, deryayı bilmezler.”

Balıklar, deniz içinde iken denizin kıymetini bilmedikleri gibi mutlu yuvası olan, akşam evine geldiğinde: “Babacığım!” diye bacaklarına sarılan çocuğunun, sevgi ve şefkat dolu eşinin verdiği huzuru ve mutluluğu terk edip yanlış yollara saparak yuvasını yıkan insanların ikinci, üçüncü evliliklerinde ise ilk evliliklerinde yakaladıkları mutluluğu yaşadıkları pek vaki olmamıştır. Pek çoğunda: “Keşke ilk evliliğimi yaşatsaydım!” diye pişman olanları duymuşuzdur.

Mutluluk ve huzur, ne beş yıldızlı otellerde ne de gayri meşru hayatlarda bulunabilir. Huzur ve mutluluk, sıcak aile yuvalarında yakalanacak ve yaşanacak bir değerdir. Sağlıklı, başarılı, mantıklı, duyarlı, dengeli ve sorumluluk sahibi çocuklar da ancak bu yuvalarda yetiştirilir.

Koca Yunus: *“Ver canını Hakk yoluna, can vermeyince canan bulunmaz.”* der.

Aile, sevgi üzerine kurulur. Sadece cinselliği öne çıkaran evlilikler ayakta kalamaz. Kaldı ki cinselliğin de bir miadı vardır; ama sevginin miadı yoktur. Sevmek, bütün canlıların ortak sevinci, onları hayata bağlayan zincirin en güçlü halkasıdır.

İnsanın doğumu ile sevgi de başlar. Bir ana, günah mahsulü çocuğunu bile şefkatle bağrına basar; çünkü sevgidendir.

Yiğit derdine rağmen kadını kucaklar; çünkü sevgidendir.

Cemiyetin taşıdığı adama kadını bağrını açar; çünkü sevgidendir.

Asker, erkekçe vurulunca düşer, parmaklarını toprağa geçirir; çünkü sevgidendir.

Zamanın ak pak kıldığı saçlara rağmen yaşlıların ruhlarının diri ve birbirlerine dayanak olması sevgidendir.

Sevmek, aşkın değerine saygı duymakla olur. Saygısız sevginin yaşaması mümkün değildir.

Hürmet, muhabbetin gıdasıdır.

Eşitlik diye, cinsiyet özgürlüğü diye, çirkinleşen kadınların kaybettiği güzellikler için yüreğimiz ne kadar yansa yeridir. Sevginin olmadığı, saygının kalmadığı yerde güven kalır mı?

Kadının talihsizi, kaybettiği sevginin güzelliğini ve gücünü kanun maddelerinde aramak zorunda kalanıdır.

Sevginin yaşı yoktur. Aşk, uyanık gönülleri aydınlatan muhabbet meltemidir.

Gençlik, aşkın goncalandığı; orta yaş, sevginin idrakine varıldığı bereketli zaman dilimleridir. Yaşlılıkta ebedi yolculuğa hazırlanışı aşk-ı ilahi kolaylaştırır.

Çocuklarını sevgiden nasipsiz bırakan, sevginin güzelliklerini ana kucağında tattıramayan bir toplum ne kadar bedbahttır. İşte Alman aile yapısı bugün bu bedbahtlığı yaşamaktadır.

Almanya’da iken Alman anne ile Türk babanın evliliğinden olma on yedi yaşında R. adlı bir delikanlı ile tanışmıştım. Bu delikanlının babası, bir suçtan dolayı hapse girmiş. Annesi, kocasını beklemeye niyetli değildir. Delikanlının annesi daha sonra Alman bir polisle birlikte yaşamaya başlar. On yedi yaşındaki bu delikanlı, babasının ve Almanya’daki Türk akrabalarının da etkisiyle kısmen de olsa Türk geleneklerine göre yetiştirilmiştir.

Annesinin sevgilisi Alman, tam olarak üvey baba da sayılmaz; çünkü annesinin nikâhı hâlâ babasının üzerindedir. Annesinin sevgilisinin evdeki yaşantısı, Türk örf ve adetlerine hiç de uygun değildir. Evde çıplak olarak dolaşması, annesine hayâ dışı davranışlarda bulunması, delikanlının onuruna dokunur ve annesinin polis olan sevgilisine müdahale eder; ama polis, güçlü kuvvetlidir. Delikanlıyı annesinin gözü önünde döver. Delikanlı, adeta meydan dayağı yerken annesinin kılı bile kıpırdamaz. Bu olaydan sonra R. Darmstadt Avrupa Türk İslam Birliği (ATİB) Emir Sultan Külliyesi’nin (camisinin) yöneticileri Sayın Lütfi Öztürk, Mehmet Aksoy ve can dostum dönerci Metin Evrenos ile Başkan İlhami Ertürk Beylerin himayelerine sığınır.

İşte Alman annenin çocuğuna olan sevgisi, merhameti ve kocasına olan bağlılığı!..

Bizde böyle mi? Ana memesinden çocuğa yalnız ihtiyacı olan gıda akmaz, aynı zamanda ananın iman ve ahlaki güzellikleri de intikal eder. Çocuğuna abdestsiz süt vermeyen ananın hürmete layık iffetini, cenneti onun ayağının altına koyarak mükâfatlandıran mukaddes emrin hikmetini ancak bu sırları çözerek anlayabiliriz. Dikkat edin bugün nelerden şikâyet ediyorsak mutlaka temelinde

sevgi eksikliği vardır. Sevgi birleştiricidir, bütünleştiricidir. Bunların haricinde sadece cinsellik ise maymun tabiatlılıktır.

Kim ne derse desin, geleneksel Türk aile yapısının oluşturduğu yuvalar sevginin güzellikleriyle doludur. Günümüzü huzurlu, yuvamızı güçlü kılacak sır, dün olduğu gibi bugün de sevginin sihridir. Batı diye özendiğimiz Avrupa ve Amerika bizde olana hayrandır. Bizim kendini bilmezler de onların kaybettiklerine hayrandırlar. Dünün kenar mahallerinde yaşayan ve bugün adeta gömlek değiştirir gibi koca veya kadın değiştiren bu insanlar ne yazık ki gençlerimize “Yıldız” diye takdim edilmeye çalışılmaktadır. Ne kadar hazin değil mi

Çocuklarımızı Yabancı Kültürlere Kaptırıyoruz “Bir Liselinin Ürperten İtirafı”

“Neden aileye önem vermeliyiz?” sorusuna, 12 Kasım 2007 tarihli Hürriyet Gazetesi’nde ismi yayınlanmayan bir genç kızın, turizm ve eğlencenin başkenti olarak nitelenen Bodrum’da yaşadıklarını aktararak cevap verebiliriz.

Haberde Bodrum’lu bazı gençlerin aileleriyle aralarındaki kopukluğa dikkat çektikleri ifade ediliyordu. Bakın on dört ya-sındaki genç kız neler anlatıyor:

“Sigara içiyorum, ablam da içiyor. Annemin çenesinden kurtulmak için eve gitmek istemiyoruz. Yaşıtlarımızın yüzde doksanına yakını sigara ve alkol kullanıyor. Birçoğu hapla başlayarak uyuşturucuyu denedi bile. Sevgilisi olmayan yok gibi. Lisede bakire olan kızlara aptal gözüyle bakıyorlar. Namus, ahlak, insanlık, vicdan, inanç ve özgürlük gibi değerleri öğreten yok.”

Birçok anne-babanın bilmediği, ama gençlerin elinden düş-meyen gençlik dergilerinde: “Sevgili bulmak, cinsel deneyimler” sıradan bir vaka. Birçok ünlü sanatçının (!) maceralarını (garip ilişkilerini) zevkli bir hâlde sunan televizyonlar, dergiler ve gaze-teler, bunu gençlere güya yaşanılacak bir hayat gibi aktarıyorlar.

Liseler, sigara, alkol ve uyuşturucunun gölgesi altında. Kız-erkek ilişkilerinin sınırsız bir hüviyete bürünmesiyle karşımıza bizim milli ve manevi değerlerimize uygun olmayan fotoğrafların ve video çekimlerinin yol açtığı adli vakalar çıkıyor.

Uygun olmayan sitelere düşen görüntüleri nasıl temizleyebilirsiniz ki! Sonrasında bunalımlar, çılgınlıklar, intiharlar, adliyelik olaylar ve yıkılan hayatlar...

On dört yaşındaki genç kızın anlattığı daha dehşet verici bilgiler de var. Haberde şöyle deniliyor.

“Para için işadamlarıyla yaşayan liseli kızların ve barlarda yaşlı kadınlarla para karşılığı birlikte olan on altı-on yedi yaşındaki erkek arkadaşlarının olduğunu” belirten genç kız: “Bir süre sonra bu arkadaşlarımız, psikolojik tedavi görmek için İzmir’e, İstanbul’a hatta İsviçre’ye ve Almanya’ya gidiyorlar. Tedavi olmayanlar intihar yolunu seçiyorlar. Olaylar örtbas ediliyor. Sorun ve suçlu sadece gençlikmiş gibi gösteriliyor. Biz suçlu değiliz. Ne görüyorsak onu yapıyoruz.” dedi.

Gazetenin bu haberine yorum gönderen ve Bodrum’da yaşadığını söyleyen bir okurun görüşleri dikkat çekiciydi. Aynı gazetenin internet sayfasında yer alan mektupta, bu durumun yeni olmadığı belirtiliyor. Bu gençleri Avrupa ile Türk kültürü arasında sıkışmış biçareler olarak nitelemesi ise işin değişik bir boyutu.

Ortaokul-lise çağındaki çocuğunuzu her saat takip edemezsiniz. Hangi arkadaşlarıyla neyi konuştuğunu, nereye gittiğini, neyi okuduğunu ve dahası eve ders çalışsın, diye aldığınız bilgisayardan hangi uygunsuz sitelere girip gezdiğini, kimlerle chat yaptığını bilemezsiniz. Gençleri baskı altında da yetiştiremezsiniz. Bir gencin sağlıklı, mutlu ve iyi bir birey olması için bebekliğinden başlayan “İyi bir aile ortamı” içinde olmasını sağlamalısınız. O halde işe kendimizden, yani anne-babalardan başlamalıyız. İyi bir çocuk yetiştirmek istiyorsanız dönüp kendinize bakın ve şu soruları sorun:

Ben iyi bir insan mıyım? Ben doğru bir insan mıyım?

Ben inandığım dini değerler doğrultusunda bir aile yaşantısına sahip miyim?

Çoluk çocuğuma yeterince dini eğitim verebildim mi?

Unutmayın ki Cenab-ı Hakk Kur'ân-ı Kerim'de Nisa Suresi 79. Ayeti kerimesinde; **“Size gelen hayırlar ve iyilikler Allah’tandır, başınıza gelen musibetler de kendi ellerinizle yaptıklarınızdanır.”** buyuruyor.

Dünyanın cenneti huzurlu bir aile hayatı, dünyanın cehennemi de huzursuz aile ortamıdır. Kendi ellerimizle kendi yaptıklarımızla cehennemi dünyada yaşamaya başlamayalım.

Kızılderili Çocuk

Eğitim-öğretim yılının başladığı ilk günlerde dersine girdiğim sınıflarda bu hikâyeyi mutlaka anlatırım. Bu hikâyeye sadece gençlerin değil, yetişkinlerin de ders alması gereken bir hikâyedir. Buyurun hep beraber okuyalım. Siz bu hikâyeden nasıl bir ders çıkaracaksınız?

Kızılderililerde çocukların en büyük hayali “savaşçı” olmakmış. Çünkü Kızılderili kültürüne göre “savaşçı” payesi generallik gibi bir rütbeye denk gelmekteymiş. Savaşçı olmak isteyen Kızılderili çocuklar, genç yaşta imtihandan geçirilirmiş. İmtihan ise Amerika’da sadece Amazonların tepesinde yetişen sisal bitkisini yalnız başına getiren çocuğa “Savaşçı” unvanı verilirmiş. Bu çocuk gelecekte o kabilenin Reisi olurmuş. Ergenlik çağında olan birçok çocuk savaşçı olmak için müracaat edermiş. Ama balta girmeyen ve her türlü vahşi hayvanların yaşadığı ormanın içine giremez yarı yoldan dönerlermiş.

Bir gün Hukoşi adlı Kızılderili bir çocuk: “Ben savaşçı olacağım!” der. Kabilenin büyükleri de: “Haydi bakalım hiçbir yerde olmayan sadece Amazonların tepesinde yetişen sisal bitkisini getirirsen sana ‘Savaşçı’ unvanı veririz” derler.

Hukoşi, Bufalo derisinden battaniyesini sırtına alır, ekmek torbasını omzuna takar ve baltasını, kamasını da beline sokar, hemen yola koyulur. Uzun bir yürüyüşten sonra Amazonların vadisine varır. Hem yorulmuş hem de acıkmıştır. Yemyeşil çimenler üzerine kendini atar, acıkan karnını bir güzel doyurur. Şırlı şırlı akan buz gibi sulardan içer. Artık karnı doymuştur. Onca yol

yorgunluğundan dolayı üzerine bir ağırlık çöker ve yemyeşil çimenlerin üzerine yayılır, biraz sonra da derin bir uykuya dalar. Nice sonra uyanır ve kendini dinlenmiş hissederek dağın yamacına bakar, kalkar ve dağa doğru tırmanmaya başlar. Ama ormanın içi korkunçtur. Aslan kükremeleri, kurt ulumaları, çakal havlamaları ve kendisine saldıran vahşi hayvanları bir elindeki balta, diğer elindeki kama ile kendini koruyarak Amazonların zirvesine çıkar. Dağın zirvesinde olmanın gururuyla ve bembeyaz karlar ayaklarının altında zirvede birkaç tur attıktan sonra elini beline koyar, ufka bakar. Kapkara bulutlar ayaklarının altında ve kendi kendine der ki: “Bu dünyada benden daha cesur çocuk var mı?” diye kendi kendine gururlanır. Zirvede birkaç tur attıktan sonra kendisinden istenen Sisal bitkisini bir çalının dibinde bulur ve onu tam koparacağı sırada çalılar arasından hışırdayarak bir yılan çıkar. Yarı baygın bir haldedir. Dile gelir ve der ki: “Kış erken geldi, kar erken yağdı. Yuvamı bulamadım, karlar üzerinde kaldım, üşüyorum, ne olur beni koynuna al ve ısıt, ölmek üzereyim, bana yardım et!” der. Çocuk: “Ben sana yardım edip, alıp koynuma alıp ısıtamam, zira doğruları da yanlışları da bana atalarım öğretti. Seni de bana hain bir hayvan olarak tanıttılar. Ben seni koynuma alırsam sen beni ısırırsın, bana zarar verirsin. Bunu asla yapamam, atalarımın sözünden çıkmam.” der. Yılan yalvarmaya devam eder. “Ne olur, lütfen, beni koynuna al! Katiyetle atalarının dediği gibi sana hainlik yapmam ve ısırmam. Bunun için sana söz veriyorum. Bana yardım et. Yardım etmezsen bak burada öleceğim” der. Çocuk, katiyetle bunu yapamayacağını söyler. Çocuk zirvede birkaç tur atıp zirveden inerken bu defa yılan canhıraş bir sesle: “Merhamet! Senin taşıdığın canı ben de taşıyorum, al beni koynuna koy ve ısıt yoksa öleceğim” diye canhıraş bir sesle yalvarır ve gözlerinden de iki damla inci gibi gözyaşı dökerek ağlamaya başlar. Çocuk yılanın gözlerinden akan inci gibi gözyaşlarını görünce merhamete gelir ve döner yılanı eliyle alır koynuna koyar yine geldiği yoldan kendini koruya koruya vadiye iner. Acıkmıştır, yorulmuştur. Dağa çıkarken

dinlendiği yerde tekrar mola verir. Karnını doyurur, şırl şırl akan sulardan içer, yemyeşil çimenlerin üstüne yatarak yorgunluğunu gidermek için uzanır ve oracıkta uyuyakalır. Havanın sıcaklığı, çocuğun vücudunun sıcaklığı yılan aylır kendine gelir ve ilelebet çocuğun koynunda kalacak değil ya. Aylıp tam çocuğun paltolunun paçasından terk ederken fitratı icabı çocuğun tabanını ısırarak zehrini bırakır ve çocuğu hızla terk ederek çocuktan uzaklaşmaya başlar. Can havliyle uyanan Hukoşi bağırır: “Hani söz vermiştin, ısırmayacaktın! Neden bunu yaptın?” Yılan çocuktan uzaklaştıktan sonra arkasına dönerek: “Beni, kendi ellerinle alıp koynuna koyarken sen, benim nasıl bir hayvan olduğumu biliyordun” diye cevap verir.

Şimdi durup düşünelim. Allah aşkına, hangimiz yaptığı işin iyi veya kötü olduğunu bilmiyor? Allah bizi yaratırken içimize de öyle bir terazi koymuş ki ateşin yaktığı gibi yaptığımız işlerin bize yararı veya zararı olup olmadığını bilmeyenimiz var mı? Elifi görse mertek sanan dağdaki çoban bile komşu sürüden çaldığı ve kendi sürüsüne kattığı bir koyunun haram olduğunu bilir. Hangimiz elimizin uzattığı alkol kadehinin bir yılan gibi bizi ısıracağını bilmiyor? Hangimiz kumar masasında paramızı ve itibarımızı kaybedeceğini bilmiyor? Hangimiz iffetiminin dışında gayri meşru bir hayata yöneldiğimizde bunun kötü olduğunu bilmiyor? Peki, bütün bunların kötü olduğunu bildiğimiz halde cezaevine düştüğümüzde, arabaya alkollü olarak binerek kaza yaptığımızda ve sonunda sakat kaldığımızda, ailemize ihanet edip yuvamızı yıktığımızda, kumarda her şeyimizi kaybedip sokaklara düştüğümüzde bütün bunların kader olduğunu söyleyebilir miyiz?

İnsanın kendine yaptığı kötülüğü başkaları yapamaz. İnsan, hiçbir şeyin cahili değildir. Yeter ki aklını ve iradesini iyi ve doğru kullansın. Allah’ın buyruklarını, büyüklerinin söylediklerini kulağının arkasına değil de aklına, vicdanına ve zihnine koysun yeter.

Arkamızda İyi Bir Fabrika mı İyi Bir Evlat mı?

1 980 öncesi Manisa sokaklarında tek tük arabaya rastlanırdı. Valilik önünde de sadece Vali'nin makam arabası görülürdü. İşte böyle bir dönemde Manisa'nın varlıklı aile çocuklarından biri özel şoförün kullandığı ailenin özel arabası ile okula gelirdi. Öğrencimiz yüz yetmiş iki öğretmen görev yaptığı okula araba ile geldiğinde öğretmen odasındaki öğretmenler, pencereye üşüşürdü arabayı görmek için. Hiçbir öğretmen arkadaşımın arabası yoktu. Öğrencimizin arabasını gören arkadaşlar: "Keşke bizim de bir arabamız olsa!" diye iç çekerlerdi. Şimdi konferans ve seminer dolayısıyla okullara gittiğimde okulların etrafı öğretmen arkadaşlarımın arabalarıyla dolu.

Neyse araba dolayısıyla lafı çok uzattım. Esas söylemek istediğim, o varlıklı aile ve çocuğu bugün Manisa'nın en fakiri. Buna benzer Manisa'nın kırk yıl öncesine ait Manisa'nın kırk zenginin bugün Manisa'nın dar gelirli ailesi olduğunu benim yaşımdakiler bilir.

Aynı öğrencinin sınıfında okuyan ve arka sırada yalnız oturan dar gelirli ailenin çocuğu bir öğrencim de bugün Manisa'nın varlıklı ailesi durumunda. Buna benzer birçok öğrencim de dün fakir aile çocuğu iken bugün Manisa'nın varlıklı aileleri durumunda.

Burada hiç kimseyi refüze edip yarasını tazelemek gibi bir duruma girmek istemiyorum. Şunu gördüm, ilkokul mezunu babaların kazandığı ve kurduğu fabrikalar üniversite mezunu evlatları tarafından iflasa sürüklendiler ve şu neticeye vardım. Babalar,

arkalarında evlatlarına iyi bir fabrika mı bırakmalıdır, yoksa iyi eğitilmiş bir evlat mı bırakmalıdırlar? Her şeyin doğrusunu söyleyen Yüce Peygamber'imizin burada bir sözünü siz dostlarımla paylaşmak istiyorum:

"Hiçbir baba, çocuğuna güzel terbiyeden ve edepten daha üstün bir hediye vermiş olamaz."

Sanırım sıkıntı, bu mübarek sözün gereğini yerine getirmekten kaynaklanmaktadır. Aileler iyi bir terbiye ve iyi bir eğitimi göz ardı ederek bolca servet bırakma yarışına girmektedirler; ama iyi bir terbiye ve eğitim almayan evlatlar, bırakılanların altından girip üstünden çıkmaktadırlar. Manisa'da bunun o kadar çok örneklerini görüyorum ki bunların hangi birini yazayım? Ben yine yaşanmış örneklerden birkaç tanesini sunayım.

bu anım velilere, gençlere, meslektaşlarıma

Öğretmenim İntihar Edecek

Sanırım nisan ayının son günleri idi. Odamda çalışıyordum. Odamın kapısı açıldı. Koridorda birilerinin konuşmaları dik-katimi çekti. “Kadir Keskin, ben bu ismi tanıyorum; ama o mu bil-miyorum. Bizim bir sınıf arkadaşımız vardı. Onun ismi de Kadir Keskin’di. O, olmasın!” şeklide konuşmalar geliyordu.

Bu konuşmaları duyunca dışarı çıktım. Benimle aynı yaşlarda bir bey ile yanında kızı yaşlarında bir bayan, görevli arkadaşlarla konuşuyorlardı. Benimle yaşıt olan beye dikkatlice bakınca yirmi beş yıl önce aynı sınıfta okuduğumuz bir sınıf arkadaşım oldu-ğunu anladım. Kısa sürede birbirimizi tanıdık ve sarmaş dolaş olduk. Kendilerini hemen odama aldım. Çay, kahve ikram eder-ken o eski günlerimizi ve arkadaşları tekrar andık. Sonra konu yanındaki genç bayana geldi. Yanındaki bayanın gelini olduğunu, düğünlerini yeni yaptıklarını, oğlunun üsteğmen olduğunu, an-cak İzmir’e tayin edildiğini, gelininin öğretmen olduğunu, eş du-rumuyla Manisa Lisesi’ne biyoloji öğretmeni olarak tayin edildi-ğini söyledi. Ardından eski arkadaşım olması hasebiyle gelinini bana emanet edeceğinden hem memnun hem de içinin rahat ol-duğunu belirtti.

Ben de merak etmemesini, gelininin bundan böyle kızım ol-duğunu, İzmir’e rahatça gelip gidebilmesi için ders programında gerekli kolaylığı göstereceğimi belirttim. Daha sonra müdür baş-yardımcısı olan Hikmet Öymener Bey’i arayarak arkadaşımı ve

gelinini tanıştırdım. Durumu anlatıp gerekli kolaylığı göstermesini rica ettim. Bayan öğretmenimizi okulumuzda göreve başlattık.

İki ay sonra okullar tatile girdi. Yaz tatilinden sonra da öğretmenler okula gelmeye başladı. Sene başı Öğretmenler Kurulu Toplantısı için hazırlık yaparken arkadaşımın gelini olan biyoloji öğretmeni (...) Hanım kapıdan girdi, Ben, kendisini neşeli ve mutlu bir havada beklerken o kadar üzüntülü ve karamsar bir hali vardı ki... Daha "(...) Hanım, ne oldu?" demeden ağlamaya başladı. Gözlerinden oluk gibi yaşlar akıyordu. Buyur edip koltuğa oturtuktan sonra sakinleşmesini bekledim ve ne olduğunu sordum. (...) Hanım: "Neler olmadı ki Müdür Bey! Eşim beni evden attı. Eve almıyor. Oysa birbirimizi severek ve anlaşarak evlenmiştik." dedi. Hem ağlıyor hem de yaşadıklarını anlatmaya devam ediyordu. Mübalağasız on beş dakika hüngür hüngür ağladı. Kendisine kolonya ikram ettim, çay söyledim. Biraz sakinleştikten sonra olayı anlattı.

Askerler, her yıl araziye çıkarlar. Arazi şartlarında savaş tatbikatları yaptırılır. Ben de askerliğimi yedek subay olarak yapmıştım, biz de üç dört haftalık sürelerle araziye çıkar, bu süre içinde hep arazide kalırdık. Gelin hanımın kocası da üç hafta arazide kalacağından hanımının evde yalnız kalmasını istemez. Bu arada hanımına yoldaş olsun diye memleketi Karaman'dan annesini çağırır. Hanımından ayrılırken onun boynuna sarılır ve bu yirmi bir günün ayrı nasıl geçeceğini düşünerek arazi görevine çıkar.

Hanımı ile annesi evde gayet huzurlu ve güzel bir şekilde oturlurlarken bir gün oğlanın annesi, gelininin geç kalkmasından ve kahvaltıyı geç hazırlamasından alınır. Kendince gelin beni bu evde istemiyor, düşüncesiyle gelinine bile haber verip: "Allah'a ısmarladık." demeden Karaman'a döner. Oğlan yirmi bir gün sonra araziden döndüğünde bakar ki annesi evde yok. Hanımına annesinin nerede olduğunu sorar. Hanımı, haber vermeden memlekete Karaman'a gittiğini söyler. Oğlan hemen telefona sarılıp: "Anne, hayırdır; ben seni (,...)'e yoldaş ol diye çağırdım, niye beklemedin?"

dediğinde annesi: “Kovulan, istenmeyen yerde durulur mu?” diye karşılık verir. Bunun üzerine oğlan: “Benim annemi evden kovan kadının benim evimde işi yok!” diyerek hanımını kolundan tutarak gecenin bir yarısında kapı dışarı eder. (...) Hanım’ın yalvarıp yakarması, ağlaması sonucu değişirmez. Bu olay, 1983 yılında olmuştu. Tabii o yıllarda bugünkü gibi bırakın cep telefonlarını evlerde bile telefon yoktu. (...) Hanım, babasına haber veremiyor. Nihayet oturdukları apartmandaki daire komşularından biri eve alıyor. Babasına haber veriyorlar. (...) Hanım’ın babası geliyor. Oğlana ne kadar dil döktüyse de oğlan Nuh diyor, peygamber demiyor. Oğlanın ailesi de kendilerini geri çekiyor. Gelinin babası ve (...) Hanım çaresiz bir duruma düşüyorlar.

(...) Hanım, bunları anlattıktan sonra: “Kadir Amca, hiç kimseye söylemedim ama size itiraf ediyorum, intihar etmeyi düşünüyorum.” demesin mi? Beni birden ateş bastı. Öğretmenler kurulu toplantısı için beni bekleyen öğretmenlere toplantı yapmak üzere müdür başyardımcısı çok değerli arkadaşım Hikmet Beyi gönderdim. Gerçekten öğretmenin düşüncesinde kararlı olduğunu hissettim. (...) Hanım’a şunu söyledim. “(...) Hanım, ben sizi öğretmen olarak değil, kızım olarak görüyorum. Bir defa bu toplumda eşinden ayrılan sadece sen değilsin. Bizim dinimizde umutsuzluk küfürdür. Hele intihar, en büyük suçtur. Şu söyledigimi iyi dinle! Sen, inançlı bir ailenin inançlı bir kızıydın. Allah bir kapıyı açmadan mevcut kapıyı kapatmaz. Allah bir kapıyı kapatırsa, karşılığında bin kapı açar. Lütfen bu küflü düşüncüyü kandan hemen sil, at. Bir daha senden böyle bir şey duymak istemiyorum. Gençsin, üstelik elinde gül gibi bir mesleğin var. Sen kaybetmedin, kocan seni kaybetti.” gibi sözlerle kızcağızı teskin etmeye çalıştım. Bu arada beni dikkatlice dinlediğini ve söylediklerimin onu etkilediğini hissettim. Hemen eve telefon açarak hanımına durumu izah ettim. Birkaç gün misafirimiz olacağını belirttim.

Neticede gün geçtikçe (...) Hanım sakinleşmeye başladı. Yine de içinde bir yakınlaşma umudunu kaybetmediğini gördüm. Bu arada memleketten annesi babası geldi. Manisa'da beraberce oturmaya başladılar. Biz öğretmeni teskin etmeye çalışırken bu defa (...) Hanım'ın babası bir tuhaf olmaya başladı. İki de bir: "Bu benim kızıma yapılır mı?" diyerek bunalıma girdi.

Nihayet çıkmayan candan umut kesilmez derler, oğlanın babasının da arkadaşım olması nedeniyle ben de araya gireyim, dedim. Bir gece ailece (...) Hanım'ın amcasını da yanımıza alarak İzmir'e oğlanın oturduğu eve gittik. Evin kapısına vardık, zili çaldık. Kapıyı oğlan açtı. (...) Hanım'ın amcasını görünce: "Benim sizinle işim bitti." diyerek kapıyı yüzümüze kapatıp çok büyük bir saygısızlık yaptı. (...) Hanım'ın amcası o kadar perişan oldu ki anlatamam. Ben ise hepten kızdım ve zile inadına basarak kapının tekrar açılmasını sağladım. Kapıyı açan oğlana: "Bak delikanlı, ben senin babanın sınıf arkadaşayım. Baban sayılıyım. Aç kapıyı, içeri girip senin bir kahveni içmeden Manisa'ya dönme-yeceğim." dedim. Benim bu kararlı halimi gören oğlan kapıyı açmak zorunda kaldı. İçeri girdik. Baktım, annesi de içeride, beraber kaldıklarını gördük. Annesi kahveleri ikram ettikten sonra dedim ki: "Delikanlı, ben baban yaşında bir insanım. Babanla aynı sınıfta okuduk. Senin baban çok iyi bir insandır; ama senin misafir karşılama tarzını hiç ama hiç beğenmedim. Babana telefon açacağım ve oğlun subay olmuş; ama o Türk milletinin en büyük özelliği olan misafir kabul etme nezaketini öğrenememiş, diyeceğim. Günün bütün yorgunluğuna rağmen Manisa'dan kalkıp buraya bir cümle söylemeye geldim. Hanımın seni seviyor, Allah rızası için bunu söylemeye geldim. İster alırsın, istemezsen almazsın; ama şunu iyi bil ki: "Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste." demiş büyüklerimiz. "Unutma kimsenin ahı kimsede kalmaz!" dedim. Sonra da Allah'a ısmarladık diyerek evi terk ettik.

O evde öyle bir kaynana gördüm ki Allah, düşmanımın başına bile böyle bir kadın musallat etmesin. Saçından tırnağına

kadar yüzünden cidal akan bir tipti. Araları düzelmedi, olmadı ve boşandılar.

Sonuç mu? (...) Hanım, zamanla olayın şokunu atlattı. Babası psikiyatri tedavisi gördü. Zaman, her şeyin ilacıdır, derler. Gün geçtikçe olayın etkisinden uzaklaştılar. (...) Hanım, üç dört yıl sonra iyi bir evlilik yaptı. Her şey düzene girdi. Sürekli görüşürüz, (...) Hanım bir gün bana şu itirafta bulundu “Müdür Bey, o gün sizin odanıza girdiğimde intihar etmek için kesin kararımı vermiştim; ama orada: “Allah’tan umut kesilmez, Allah bir kapı açmadan mevcut kapıyı kapatmaz.” sözünüz kafama sanki çivi gibi çakıldı. Her intihar düşüncesinde, konuştuklarınız aklıma geldikçe rahatladım. Size minnet borçluyum.” diye o günkü duygularını belirtti.

Yaşım ve uzun yıllar idareci olmam nedeniyle hem çok mutlu olaylara hem de mutsuz olaylara şahit oldum. Özellikle genç çiftlere şunu hatırlatmak istiyorum. Genç evliler, evliliklerinin ilk yıllarında çok dikkatli olmalılar, Özellikle genç damatlar için bu hatırlatmayı yapmak istiyorum. Başlangıçta oğlan anneleri, oğlunun sanki elinden alınacağı, gelinler de kayınvalidenin oğluna olan bu düşkünlüğünü, sevgisini kıskanıyorlar. Daha doğrusu sevgiyi paylaşamama yüzünden severek ve anlaşılarak evlenen gençlerin mutluluğu gölgeleniyor, boş yere yuvalar yıkılıp gidiyor. Burada erkeklerin anneleriyle hanımları arasında bir orkestra şefi gibi her ikisini de idare etmesi gerekir.

Genç gelinler için de şunu söylemek istiyorum. İnsanoğlu, en uzun süreyle annesini, ama en çok da hanımını sevmiş.

Ama eşlerin birbirlerine olan sevgisi bir gün nefrete dönüşebildiği hâlde anneye olan sevgi ne nefrete dönüşür ne de bitermiş. Bir de gelinlerin şunu çok iyi anlamaları gerekiyor: Anne ile oğlunun sevgisi farklıdır. Bunu iyi anlamaları gerekir. Bu sevgi farklılığını anlayamayanların evlilikleri maalesef amaçsız ve boş kıskançlıklar yüzünden o güzelim evlilikler heba olup gidiyor. Kocalarını kaynanalarından kıskanmak, herhâlde en mantıksız ve

en anlamsız davranış olsa gerek. Hırs, kıskançlık, öfke, hasetlik, insanın aklını gölgelermiş. Lütfen evliliğinizin ilk yıllarında bu tür hastalıklara kendinizi kaptırmayın.

Gelelim o burnu büyük, kendini beğenmiş damat beye! Daha sonra aldığım habere göre yaptığı ikinci evlilik de annesi yüzünden boşanma ile sonuçlanmış. Bunun üzerine delikanlı kendini alkole vermiş. Genç yaşta ordudan atılmış.

GÜZEL BİR NOT!

Körün Rüyası

Anadan doğma iki kör adam bir duvarın kenarına çökmüş, konuşuyorlarmış. Biri “Dün gece rüyamda çok güzel bir kuş gördüm!” demiş. Diğeri heyecanla sormuş. “Hele anlat, ben ömrümde hiç kuş görmedim. Allah gözünü açsın, anlat hele, kuş neye benziyordu?” demiş. Rüwayı gören arkadaşı cevap vermiş: “Ümide benziyordu.”

Dinimizde ümitsizlik, şirk alametidir.

İki Kaynana Örneği ve İzmir'den Bir Avukatın Çılgılığı (Basından)

“Boşandıktan sonra çocuklarının velayeti anneye verilen bazı babalar, evlatlarını ayda iki kez icra yoluyla görebiliyor. Çocuklarını görebilmek için her ay yaklaşık 600 lira para ödemek zorunda kalan babalar, İzmir’de Boşanmış Mağdur Babalar Derneği kurarak haklarını aramaya çalışıyor.”

“Boşanmış Mağdur Babalar Derneği Onursal Başkanı Süleyman Geyik, yaptığı açıklamada, çiftlerin boşanmasının ardından asıl mağduriyeti çocuğun yaşadığını, bazı boşanmalar sonrası velayeti kaybeden kişinin çocuğunu icra yoluyla görebildiğini anlattı.”

Bu haberlere ilaveten 12 Haziran TV ekranlarından Avukat bir baba 600 TL yatırıp pedagog nezaretinde çocuğunu görmeye çalışırken, çocuğun ağlaması üzerine Pedagog “Çocuğun psikolojisi bozuluyor.” gerekçesiyle çocuğun öz babasıyla görüşmesine müsaade etmez. Avukat baba: “Avukat olarak ben çocuğumla görüşemezsem sade vatandaşlar nasıl görüşür?” diye gözyaşları içinde adeta çılgık atıyordu.

Yapılan istatistiğe göre genç evlilerin ilk yıllarındaki boşanmalarda büyük ölçüde büyüklerin sebep olduğu ortaya çıkmıştır. Her iki tarafın da büyükleri çocuklarının ileride, yukarıdaki gibi daha büyük sıkıntılar yaşamaması için lütfen aşağıdaki “İki Kaynana Örneği”nden Fatma Teyzeyi tercih ederek gençlerin mutsuzluğuna değil, mutluluğuna katkıda bulunun. Onların yaşadıkları sıkıntıları zamanla sizin de yaşadığınızı unutmayın.

Daha önce de anlatmıştım. Yeri geldiği için tekrar aynı fıkrayı sizinle paylaşmam gerekiyor. Biliyorsunuz Adana, Mersin taraflarında yaz geceleri aile bireyleri bir zamanlar evlerin üzeri toprak olduğu için evin damında (üstünde) uyurlar. Anne bakıyor ki oğlu ile gelin sarmaş dolaş yatıyor. Bu durumu hazmedemeyen anne, oğlunu uyandırır.” Oğlum bu sıcakta sarmaş, dolaş nasıl yatabiliyorsunuz. Terleyip hasta olacaksınız.” diye mışıl mışıl uyuyan oğlunu, gelinden ayırır. Aynı anne bir de bakar ki damın öbür köşesinde çok sevdiği kızı ile damadı birbirlerinden en az yarım metre uzakta uyuyorlarmış. Bu defa anne onları yavaşça uyandırır: “Yavrularım gecenin bu soğukunda ayrı yatılır mı? Neden birbirinize sarılıp birbirinizi ısıtmıyorsunuz?” diyerek onların da sarmaş dolaş yatmalarını sağlar. Bunu duyan gelin oturmuş, ellerini açmış, kaynananın duyacağı bir şekilde: **“Ey kurban olduğum yüce Allah’ım! Sen nelere kadirsin. Aynı anda damda iki mevsimi (yaz ve kış) birden yaşıyorsun.”**

Hayatta mevsimler hep aynıdır. Ama bu mevsimi birileri için kar, fırtına, dolu yağmur, birileri için de güllük gülistanlıktır, bahar mevsimidir. Bunu belirleyen ise bakış açılarımızdır. İşte sarmaş dolaş birbirine sarılıp yatan oğlu ve gelinini kıskanan anne. Bu anne evlat kokusunu gelini ile paylaşmak istemeyen bir kaynana örneği. Bu tür kaynanalar gençlerin en güzel günlerini cehennem hayatına çeviren annelerdir.

İkinci kaynana örneği: Fatma teyze genç yaşta beyini kaybeder. Yetim kalan tek yavrusunu üvey baba elinde büyümesin, diye saçını süpürge yapar; çalışır, çabalar ve oğlunu büyütür, okutur. Onu iyi bir meslek sahibi yaparak hayata hazırlar. Günler, yıllar geçer oğlunun evlenme zamanı gelir. Oğlunun bulup beğendiği kıza da muvafakat eder. Karşılıklı rıza ile güle oynaya düğünleri yapılır. Fatma Teyze, oğlunu ve gelinini balayına gönderir. Açık büfeli, yıldızlı otellerde tatilini geçiren damat bey, her vesile ile annesinden söz eder. “Bu yemeği annem daha güzel yapar, annemin yaptığı tatlıları hiç kimse yapamaz, annemin çorbalarının

kokusu başka v.s.” gibi tatilleri boyunca sürekli annesinin yemeklerini metheder durur. Tabi gelin de fark ettirmeden hep burun kıvrarak tasdik eder.

Balayı bitmiş, dönme zamanı gelmiştir. Fatma teyze, oğlu ve gelinini dönecekleri günün akşamında evinde ağırlamak ister. Onlarla beraber yakın akrabalarıyla, eş ve dostla yemek yenilecektir. On parmağında ondan fazla hüner olan Fatma Teyze, dilere destan meşhur yemekleriyle misafirlerini ağırlamak ister. Sabahattan mutfağa girer şarkı söyleyerek akşam misafirlerine ikram edeceği yemekleri yapmaya başlar; çünkü akşam biricik gelini ile gözbebeği olan oğlunu yemeğe alacaktır. Yakın akrabalarını da bu mutlu günlerinde beraber olmaları için yemeğe çağırmıştır.

O gün Fatma Teyze, bütün gün mutfaktan çıkmaz. İkram edeceği yemeklerini bir güzel yaparken diğer taraftan da yemek masasını düzenler.

Akşam olur; gelini, oğlu, akrabaları ve eş dost hep beraber evde toplanırlar. Masa muhteşemdir. Üzerinde bembeyaz dantelli örtü, masanın ortasında güzel bir vazo içinde kırmızı beyaz güllerle buram buram kokan yasemin çiçeği, porselen tabaklar, kısacası servise hazır dört dörtlük ve çok ince zevkle donatılmış yemek masası... Akşam olur, başta damat ve gelin olmak üzere bütün davetliler masada yerlerini alırlar. Mutfaktan gelecek yemekleri beklemeye başlarlar. Kısa süre sonra mutfaktan yemekler gelmeye başlar. İlkönce çorba servisi yapılır. Çorba soğuk ve oldukça tuzludur. Misafirler nezaketen birkaç kaşık alırlar, ardından köfteli patates yemeği gelir. Patatesler yanmış, ama köfteler kıpkırmızı pişmemiş. Son olarak tatlılar ikram edilir. Tatlılar un kokuyor. Hem pişmemiş, hem de hamur halinde. Lokmalar herkesin ağzında büyür. İkram edilen yemeklerin hem görüntüsü, hem de yenmesi çok berbat. Beri tarafta gelinle damat yan yana oturuyorlar. Ve gelin her kaşıқта kinayeli bir şekilde kocasına bakar: “Bu mu annenin güzel yemekleri?” demek ister. Sofradaki

davetlilerin hiçbir, yemeklerin bu kadar kötü oluşunu Fatma Teyzenin yüzüne vurup onu bu mutlu gününde üzmemek istemezler.

Nihayet misafirler, gelin ve oğul yarı aç, yarı tok sofradan kalırlar. Beri tarafta Fatma Teyzenin oğlu, hanımının karşısında son derece mahcup olmuştur. Yemekten sonra adet olduğu üzere acı kahveler içilir. Fatma Teyzenin oğlu ve gelini müsaade isterler, annelerinin ve misafirlerin ellerini öperek evden ayrılırlar.

Evde kalan akrabalar, yaşanan bu duruma bir anlam veremezler. Merak içinde: “Hayrola Fatma hanım, içimizde en güzel yemek yapan sensin. Senin yemeklerini yerken nerdeyse parmaklarımızı yiyeceğimiz gelirdi. Bugün hasta mıydın, bir üzüntü mü vardı? Yemekler neden bu kadar berbattı?” diye sorarlar. Fatma teyze, gayet sakin ve neşeli bir şekilde cevap verir. “Hayır, hasta filan değildim. Üstelik en mutlu günüm.” der. Akrabalar, daha şaşkın bir şekilde: “Pekâlâ, bu yemekler neyin nesiydi böyle?” dediklerinde Fatma Teyze taşı gediğine koyar: “Oğlum bundan sonra benim yemeklerimi ve benim meziyetlerimi anlatarak güzel gelininin kalbini kırsın istemem.” der

Okullarda velilere yönelik “Eğitimde İki Anne Örneği” eğitim seminerlerim öğrenci velileri arasında yoğun ilgi görmüş ve yararlı olmuştur. Umarım bu iki kaynana örneğinden Fatma Teyze örnek alınarak gençlerin mutluluğuna anneler gölge düşürmez.

Dördüncü Bölüm

-SÖZÜM GENÇLERE-

GENÇLER!

BEN BİR BİREY OLARAK KİMİM?

TEMEL DEĞERLERİM NEDİR?

BU HAYATTA AİLEM İÇİN, VATANIM İÇİN, KENDİM İÇİN

HAYALLERİM NEDİR?

SORULARINI SORARAK HAYATA HAZIRLANIN!

Gençler! Bu hayatta aileniz için, vatanınız için, insanlık için ve de kendiniz için bir hayaliniz var mı? Nedir sizi hayata bağlayan güç?

Bu soruları sorup uyuyor ve cevabıyla uyanmıyorsanız aileniz, vatanınız ve inanç değerleriniz için bir hiçsinizdir.

Lütfen, Bu Masalı Okuyun!

Ben 1944 doğumluyum. Yaşım yetmişe dayandı. Küçüklüğümde ne televizyon ne bilgisayar ne de radyo vardı. Radyo varsa bile, bizim evde yoktu. Akşam olsun da dedemizin, ninemizin dizlerine yaslanıp onlardan masal dinlemeyi iple çekerdik. Bize hayat dersleri masal ve hikâyelerle verilir. Şimdiki gibi ekranlarla değil. Okullara konferansa çağırıldığımda konferansıma, ak-sakallı, nur yüzlü dedemden dinlediğim bu masalı anlatarak başlıyorum. Bakalım siz de sıkılmadan okuyacak mısınız?

Bir bahar mevsimi, prens atına atlayarak arkadaşları ile bir kır gezintisine çıkar. Yemyeşil halı örtüsüne bürünen, rengârenk çiçeklerin açtığı kırlarda dolaşırken yol kenarındaki bir tarlada kan ter içinde çalışan bir köylüye rastlarlar. Prens, atından inerek köylünün yanına varır, selamını verir.

Prens: “Tarla senin mi?” Kan ter içinde çalışan köylü cebinden çıkardığı mendille terini siler. Köylü: “Hayır efendim, patronun. Ben işçi olarak çalışıyorum.” Prens: “Kaç para alıyorsun?”

(Bugünkü parayla yüz TL. Aldığını söyler.) Prens:

“Ev kira mı?” Köylü: “Kira efendim.” Prens: “Çoluk, çocuk var mı?” Köylü: “Var efendim”. Prens: “Pekâlâ bu para sana yetiyor mu?” Köylü: “Yetiyor efendim; üstelik ben bu paranın üçte biriyle borç ödüyorum, üçte biriyle yatırım yapıyorum, geri kalanıyla da evimin geçimini sağlıyorum,”

Prese göre çekirdek parası olan bu paraya karşılık köylünün verdiği cevapla kendisiyle dalga geçtiğini sanır ve sorar: “Benim

prens olduğumu biliyorsun, herhâlde benimle dalga geçmiyorsun değil mi?”

Köylünün “Haddime mi düşmüş efendim, niye dalga geçeyim, olanı söylüyorum.” dediğinde prens izahını ister.

Ben de burada öğrencilere soruyorum. Bu köylü kime borç ödüyor, nereye yatırım yapıyor, dediğimde öğrencilerden muhtelif cevaplar alıyorum. Doğru cevap verenleri ödüllendiriyorum. Haydi, aynı soruyu sizlere de soralım bu köylü kime borç ödüyor ve nereye yatırım yapıyor? Alttaki cevabı okumadan siz de bir zihin jimnastiği yapın.

Köylü: “Efendim! Ben küçükken nasıl babam, annem beni besleyip büyütmüşlerse şimdi onlar yaşlandı, bakıma muhtaç hâle geldiler. Kazancımın üçte birini onların bakımına ayırarak onlara olan borcumu ödüyorum. Çocuklarım da eğitim çağında olduğu için üçte birini de onların eğitimi için harcayarak onlara yatırım yapıyorum. Geri kalanını da ailemin geçimi için harcıyorum.” diye cevap verir. Bu cevap prensin hoşuna gider.

Evet, sevgili okurlarım, bu masalın verdiği mesajı alamayan okurum bilsin ki yaşayacağı sıkıntıları şimdiden göze almak durumundadır. Hayatta “yankı” diye bir şey yoktur. Hayatta “gerçek” vardır. Hayata ne verirsiniz karşılığında onu alırsınız. Alınteri verirsiniz karşılığı başarıdır. Alınteri vermez, tembellik yaparsanız sonu sürüngenliktir. Babalarımızdan mal, unvan, şöhret, miras kalır; ama başarı miras kalmaz. Babalarından servet kalan bazı öğrencilerimin şu anda sefalet içinde olmaları beni çok üzüyor. Karnını nasıl doyurur dediğim nice öğrencim de bütün imkânsızlıklarına rağmen alınteri sonucu bugün, Manisa’nın önde gelen zenginleri ve ülkemizin önde gelen bürokratları arasında yerini almaktadır. Mal, mülk, şan, şöhret, rütbe, sağlık, gençlik, güzellik ilelebet insanda kalıcı değildir. Bunların hiçbirisi insana ait değildir. Zaman gelir hepsi insanı terk eder.

Devlet’te çalıştım. Özel sektörde, yurtdışında çalıştım, Emekliyim, 50 yıl çalıştım ve hâlâ çalışıyorum. Markaların ismini

duymama rağmen markalı bir giysi ne gençliğimde ne meslek hayatımda, ne de meslek hayatımın on dokuz yılını geçirdiğim ilin en önde gelen Manisa Lisesi Müdürüyken giymek nasip oldu. Şikâyetçi değilim, Devlet'im çok şükür, beni aç açık da bırakmadı. Neyin var dersenez, elli yıldır çalışmama rağmen bir evim, düşük model bir de arabam vardı. Geçen yıl beyin cerrahı oğlum, bana, üst model bir araba alarak; "Baba, bundan sonra bu arabaya bineceksin." diyerek hediye etti. Yine yirmi yıldır oğlumun giymediği elbiseleri ile idare ederken ben, hayatımda önünden dahi geçmediğim ünlü markaların satıldığı bir giyim mağazasından iki takım elbise alarak beni giydirdi.

Sevgili gençler, elli yılın aranızda geçiyor. Yarın hanginiz babasına böyle bir jest yapmak istemez. Hepinizin de evet, diye bağıracağınızı duyuyorum. Bunun yolu, şu anda babalarınızın size yaptığı yatırımının hakkını vermenize bağlı. Eğer bu yatırımın hakkını vererseniz, yarın, hem borcunuzu öder hem de çocuklarınızın eğitimi için yatırım yaparsınız. Aksi takdirde ne borcunuzu ödeyebilir ne de çocuklarınızın eğitimi için yatırım yapabilirsiniz. Bizim sınıfta Rafet isimli bir arkadaşımız vardı. Zengin sayılmayan ama bize göre biraz varlıklı aile çocuğu idi. Okul dışından yanlış arkadaşlar edindi. Dersleri ciddiye almaz, işi gücü derslerde şaklabanlık yapmaktı. Zaman zaman öğretmenleri bile üzer ve bu yaptığının bir kahramanlık olduğunu sanırdı.

Düzensiz bir öğrenci idi. Otuz iki yıl sonra 1997 yılında İzmir'de karşılaştım. Baktım üzeri başı derli toplu değildi. O arada yakındaki bir kahvede oturarak hayatını dinledim. Okuldan sonra evlenmiş. Düzensiz öğrencilik hayatı, iş hayatında da devam etmiş çok iş değiştirmiş. Hiçbir baltaya sap olamamış. Neticede evi de geçindirememiş ve üç çocuklu hanımı da sonunda kendisini terk etmiş. Sonuç: Yanlış ve kötü yollar. O ara öğle vakti idi. Kendisini bir lokantaya götürdüm, yemekte o da bana durumumu sordu. Ben de durumumu kendisine söylediğimde gözleri nemlendi. Yemekten sonra ayrılırken cebine biraz da harçlık koydum: "Allah

ısmarladık!” diye ayrılırken boynuma sarılarak: “Kadir’ciğim, siz güzelliklere talip oldunuz, çoluk çocuğunuzla birlikte güzellikler içinde yaşıyorsunuz. Ben ise çirkine ve yanılsa talip oldum, sonunda da burnuma kadar çirkefin içine battım. Kendimi geçtim, çoluk çocuğuma üç gün olsun güzel bir gün yaşatamadım ona kahroluyorum. Ne olur, benim durumumu öğrencilerine anlat da benim durumuma düşmesinler.” dedi ve gözyaşı içinde birbirimizden ayrıldık. Kaldı ki arkadaşımınla beraber okuduğumuz yirmi dört kişilik sınıfımızda doktor, mühendis, profesör, milletvekili dahi çıktı.

Yine geçenlerde rahatsızlığım nedeniyle hastaneye giderek Doktor bir öğrencime muayene oldum. Reçetemi alıp dışarı çıkarken Doktor öğrencim kolumdan tutarak: “Hocam çay içirmeden göndermem.” dedi. Ben de bunun üzerine: “Doktor’um dışarıda bir sürü hastan beklerken ben senin çayını içip senin işini aksatmak istemem.” dedimse de Doktor Bey: “Hocam, hem çayımızı içeriz hem ben de hastalarımı muayene ederim. Her zaman sizi göremiyorum, lütfen beni kırmayın.” ısrarı üzerine kabullendim. Doktor Bey kantine telefon ederek çay söyledi ve 10 dakika sonra çay geldi. Aaa, bir de ne göreyim, çayı getiren de eski bir öğrencim. Beni görünce “Hoş geldin Hocam” diyerek elimi öptü ve getirdiği çayı ikram etti. İşin tuhaf tarafı, çayı getiren öğrencim de yıllar önce Doktor öğrencimle aynı sınıfta okuyan eski bir öğrencimdi, yani Doktor Bey’in eski bir sınıf arkadaşı. Tıpkı benim eski bir sınıf arkadaşım gibi. Buna benzer müşahhas misaller mi istiyorsunuz? Çok. Alın işte, eski öğrencilerimden S. Balaban. Manisalıların yakından tanıdığı Hedef Koleji sahibi ve koordinatörü, profesyonel eğitimci S. Balaban. Onunla aynı sınıfta, aynı öğretmenlerde okuyan bir öğrencim de onun okulunda yardımcı personel olarak çalışmaktadır. Sanayiye doğru uzanırsam bunun örneklerini o kadar çok görüyorum ki mühendis öğrencim, mailyetinde çalışan öğrencim; sanayici öğrencim, fabrikasında işçi olarak çalışan öğrencim.

Bu misallerden sonra şu soruyu hep beraber soralım. Aynı okulda, aynı öğretmenlerde okuyup da arkadaşımın ve öğrencilerimin bu konumda olmalarının sebebi; annesi, babası mı, öğretmenleri mi? Tabii ki hiçbirini.

Yine köyümüzde ana-babasına bakmayan Yakup isimli biri vardı. Adı kötü Yakup kaldı. Ne kızını alan ne de oğluna kız veren oldu. Bu arada İstiklal Marşı Şairi rahmetli Mehmet Akif Ersoy'un da bir şiirini hatırlatmış olayım.

*Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası
Dostunun yüz karası, düşmanın maskarası.*

Kısacası hayatta yankı yoktur. Hayatın gerçeğı vardır.

Hayata ne verirsiniz, karşılığında onu alırsınız. İleride borcunuzu ödemenin, çocuklarınızı eğitmenin yolunun, oturduğunuz sıralardan geçtiğini unutmayın.

Evet, gençler! Yıllarım aranızda geçiyor. Lütfen ama lütfen, kiminle gezdiğinize, kiminle arkadaşlık ettiğimize dikkat edin; çünkü "bölöl güle, karga çöplüğe götürür."

Eşlerin ve Gençlerin Hayal Dünyasından Pişmanlık İçinde Gerçek Hayata Uyanışları

Yaşım üççeyrek olmak üzere. Hayatım hep gençlerle geçti. Hala da gençler arasında devam ediyor. Bunun yanı sıra Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün referansı ile yolum cezaevlerine de düştü. Herhalde Türkiye’de benim kadar cezaevine girip çıkan yoktur. Şu an itibariyle otuzu geçti. Daha da girip çıkmaya devam ediyorum. Kismet olursa bu hafta Adana’da Lise ve üniversite gençlerinden sonra Adana F tipi kapalı cezaevinde mahkûm kardeşlerimle beraber olacağım. Şikâyetçi değilim. Bana bu kapıları açan Rabbime şükürler olsun, vesile olanlardan da Allah razı olsun.

İnsanların üç türlü bilgi edinme yolu vardır.

1- Akıl yolu ile bilgi edinme ki bu erdemli bir yoldur.

2- Araştırma yolu ile bilgi edinmek. Bu yol, yorucu ve meşakkatli bir yoldur. Edison’un elektriği bulmak için bine yakın deney yaptığı söylenir.

3- Tecrübe yolu ile bilgi edinmek. Bilgi edinmenin en kolay yolu budur ama buna da gençler önem vermiyor, eyvallah etmiyor. Bir de tecrübeyi küçümsemek için: “Tecrübe, hayatta yenilmiş (....) ların bileşkesidir” diye de bir tarif geliştirmişler. Ama (....) ğın büyüklüğüne ve küçüklüğüne göre yiyince de acısı ömür boyu devam ediyor...

Hemen söze gireyim. Manisa Lisesi Mezunları Derneği başkanı Sayın Abidin Yatkın kardeşim arkadaşlarıyla Manisa Lisesi

mezunlarını ve öğretmenlerini gerek çay, gerekse yemek dolayısıyla zaman zaman bir araya getiriyorlar. Eksik olmasınlar beni de çağırıyorlar. Ben de daveti karşılıksız bırakmamaya çalışıyorum. Yemekte veya çayda birçok öğrencimizin arkada bir iki çocuk bırakarak boşanmış olmalarını duymak beni üzüyor. Yine yakından tanıdığım dost ve arkadaş çevresinden de bu tür haberler alıyorum. Sonra merak ettim TÜİK'e baktım. Türkiye genelinde boşanma oranlarında sırasıyla Muğla birinci. Muğla'yı da sırasıyla İzmir ve Manisa takip ediyor. Ülkemiz ve Manisa açısından üzücü bir durum.

Şunu iyi bilelim ki aile toplumun temelidir. Avrupa'ya nazaran bizde iyi olmasına rağmen maalesef son yıllardaki boşanmalar aile yapımız için çok büyük tehlike arz etmektedir. Bir defa şunu kafamıza koyalım: En iyi evlilik, birinci evliliktir. Öfke ve inat sonucu incir kabuğunu doldurmayacak hadiselerden dolayı yıkılan evliliklerde ve boşanan birçok çiftin: "Keşke birinci evliliğimi yürütseydim." yakınmalarına çokça şahit olmuşumdur. Genelleme yapmamakla birlikte benim görüşüme göre de en iyi evlilik, birinci evliliktir. Bu konu ile ilgili düşüncesini bana bir mektupla bildiren ve benim de bunu gençlere anlatmama müsaade eden bir öğrencimin mektubunu siz okuyucularımla paylaşayım:

"Sayın hocam, sizi sürekli gençlerle beraber görüyorum. Allah size güç kuvvet versin. Ne olur onlara söyle. Karar verip evlenirken mutlaka büyüklerinin olurlarını ve onaylarını alsınlar. Evlendikten sonra da ilk kocalarının ne kadar çilesi varsa çeksinler. Özgür yaşama adına sonu olmayan maceralara girmesinler. Sizin de tanıdığınız ilk eşim, çocuğum (.....) nın babası meğer melek gibi adammış. Maalesef kıymetini bilemedim. Mesleğime güvenerek maddi anlamda ayaklarımın üzerine durabilirsem her şeyin düzeleceğini sanmam en büyük hatam oldu. Bir dul kadının parası ve mesleği olsa da toplum içinde kendi ayakları üstünde kalmasının zorluğunu bizzat yaşadım. Ailecek görüştüğümüz arkadaşların beylerinin bile bir anda ne kadar değiştiğini ve gerçek

yüzlerini ibretle gördüm. Başarı, huzur olursa lezzet veriyormuş. Huzursuz başarı mücadelesinde insan gıdım gıdım eriyor. Dul kalmamak için yaptığım ikinci ve üçüncü evlilikler hep hüsrarla ve acıyla sonuçlandı.”

**“Nefis kalbe karşı durdu,
Gelen vurdu, giden vurdu,
Aradığım çok şey değil,
Yalnız ve yalnız huzurdu.
Onun da kıymetini ben bilemedim.”**

(.....)

Maalesef boşanmalarda en büyük sıkıntıyı bayanlar çekiyor. Gençler şunu iyi bilmeli ki evlilik gençlikten ziyade yaşlılıkta daha çok lazım oluyor. Yalnızlık Allah’a mahsustur. Bunu, yaşı yerine gelmiş bir büyüğünüz olarak söylüyorum ve bu sözümü yabana atmayın, diyorum. Çünkü yaşlılıkta insanlar günden güne yalnızlaşıyor. Dostlarla, arkadaşlarla beraber bindiğiniz gemide günden güne yalnızlaşıyorsunuz. Çünkü yaşlar ilerledikçe her geçen gün bir arkadaşınız, beraber yol aldığınız gemiden inerek, sessiz gemiye biniyor ve sonsuzluğa doğru yol alıyor. Biliyor ve görüyoruz ki bir gün biz de bulunduğumuz bu gemiyi terk ederek, sessiz gemiye bineceğiz. Dünyada yaşıyorsanız er geç bu geminin siz de yolcusu olacaksınız. Ama benim üzüntüm üç buçuk günlük dünya hayatımızı bir inat ve öfke yüzünden birbirimize zindan ediyoruz. Bu yüzden zindanlarda bir hiç yüzünden birbirini öldüren ve yaralayan bay-bayan eşler gördükçe daha çok üzüldüyorum. Ünlü iş adamı rahmetli Sabri Ülker gençlere: “Evlenden önce dört gözünüzü açın, evlendikten sonra da üç gözünüzü kapatın.” diyor. Yine devam ediyor. “Evlilik pazarına gittiğinizde sebzenin en tazesini, en güzelini alırsınız. Eve gelince o sebzeler mutfakta iyi de pişse, kötü de pişse atamazsınız, yemek zorundasınız. Artık bundan sonrası bir kaderdir.” diyor. Ben de diyorum ki âşık olan insanlar âşık olduğu kişide görmek

istediklerini görür. Göremediklerinizi büyükleriniz görür. Karar vermeden önce mutlaka büyüklerinizin olur ve onayını alın” diyorum sonra da Mahmut Toptaş hocanın şu sözlerini kafanızın bir köşesine not edin: “Allah’a imanın güzelliğinden sonra dünyada en güzel şey, uygun ve uyumlu bir eşle evlenmektir. Allah’ı inkârın çirkinliğinden sonra dünyada en kötü şey uygun ve uyumlu olmayan bir eşle evlenmektir. Güzellik gözlere ve zamana göre değişir ama uygunluk ve uyumluluk ömürlüktür. Evlilikte ben, sen; malım, canım yerine malımız, canımız deyiniz. Onun sana nasıl görünmesini istiyorsan, sen de ona öyle görün. Onun sana nasıl güzel kokmasını istiyorsan sen de ona öyle güzel kokularla yaklaş. Onun ailesini kendi ailen kabul et. Sırlarınızı kimselere açmayın, ortalığa saçmayın. Üzüntüleri ve sevinçleri paylaşmada paydaş olun.”

Bu konferansımı Adana Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde gençlere verdiğimde, konferans sonucu bir grup genç kız: “Hocam fedakârlık hep bizden bekleniyor, niye hep biz eziliyoruz?” dediklerinde onlara şunu söyledim: “Kızlar komplekse girmeyin. Evlendikten sonra aşkı aramayın. İmzalar atıldıktan sonra aşk devam etseydi, dünya cennet olurdu. Görmeden, sesini duymadan yapamayan âşıklar evlendikten sonra birbirinin kanını döküyorlar. Geçtiğimiz yıl siz de gördünüz bir adam, yedi aylık hamile eşini Antalya’da 4. kat balkondan aşağı attı. Hani nerede o aşk? Evlendikten sonra aşk tatile çıkar. Onun yerine **Sabır-Sorumluluk-Sevgi-Saygı** devreye girer. Aklınızı kullanın, sabırla evliliğinizi devam ettirin. Sonunda siz kazanıyorsunuz. Yüz kızartıcı bir durum yoksa ana-baba yüzünden, incir kabuğunu doldurmayacak hadiselerden dolayı yuvanızı yıkmayın. Kadınlar erkeklerden daha güçlüdür. Bu gücünüzü akıllıca kullanın. Dünyayı idare edenler erkeklerdir ama erkekleri idare eden de kadınlardır.” dedim. Kafalarını salladılar; ama inandılar mı bilmiyorum?

Üçüncü Dünya Harbi

Bir gün odamda otururken telefon çaldı. Telefonu açtığımda feryat figan sesler duydum. Biraz dikkat kesilince okulumuz öğretmenlerinden (...) Hanım'ın sesi olduğunu anladım. "Yetiş Müdür Bey, kocam beni öldürüyor." diye bağıırıyordu. Eşini de tanıyordum. O da iyi tanıdığım öğretmenlerden biriydi. Duyduklarım karşısında dondum kaldım. Ne yapacağımı şaşırdım: "Karı-koca kavgasının arasına nasıl girerim?" diye düşündüm. Bir an polisi arayayım, diye geçirdim aklımdan. Sonra karı koca her ikisi de öğretmen olduğu için meslektaşlarımla onurunu düşünerek bu düşüncemden vazgeçtim. Böyle bir davranışa gönlüm razı olmadı.

Hemen müdür başyardımcısı olan arkadaşım Hikmet Bey'i ve bayan bir öğretmen arkadaşımı yanımıza alarak arabaya atladığımız gibi (...) Hanım'ın evine vardık. Dünyanın cenneti mutlu bir evlilik, dünyanın cehennemi de mutsuz bir evlilikmiş. Mutsuz evliliğin cehennem hayatı gibi olduğunu bu çiftler sayesinde görmüş oldum. Eve varıp kapıyı çaldığımızda kapı açıldı, gördüklerimize inanamadık. Böyle bir şey olamaz! Erkeğin eli yüzü, tırnak izleriyle kan revan içinde; bayanın ise her yeri mosmor, yaka paça yırtılmış. Olayı daha fazla derinliğine anlatmak istemiyorum. Vitrinde tabak çanak ne varsa hepsi hurdahaş olmuş, yerlere atılmış. Sanki Üçüncü Dünya Harbi burada oluyor. Biz varınca kavgayı ayırdık. Birini bir koltuğa, diğerini başka bir koltuğa oturttuk. Sakinleşmelerini beklerken ben: "Nedir kardeşim sizin derdiniz? Siz eğitilmiş kişilersiniz, siz bu davranışın insanları

değilsiniz. İkiniz de beyefendi, hanımefendi insanlarsınız. Ne var, neyi paylaşamıyorsunuz?” dediğimde, her ikisi birden konuşmaya başladı. Her ikisi de kendi haklılığını izah etmeye çalışıyordu.

Neticede anladım ki yaklaşan bayram nedeniyle biri: “Benim aileme gidilecek; diğeri: “Hayır!”, benim aileme gidilecek!” diye tartışmaya başlamışlar. Bu arada biriken diğer problemler de ortaya döküldükçe öfke, sinir, hakaret derken akıl gitmiş, yerine şiddet gelmiş ve karşılaştığımız sonuç.

Sonra ne mi oldu? “Benim ailem, senin ailen!” yüzünden boşandılar. Arkada boynu bükük iki yavru bıraktılar.

Boşanmak Kötülüğe Hizmettir

Huzur-u İlahi'den insan yüzünden kovulan şeytan, Âdem (A.S.)'a ve onun nesline düşmandır. Şeytanın sermayesi kin, nefret, hiddet ve hasetlik olup gurur ve kibirle gözü kör eder. Birinci düşmanı insan olan şeytan, insanı kıyamete kadar yoldan çıkarma ve sapıtma yemini etmiştir.

Burada daha önce yazdığım şeytan hikâyesini ("**Büyük Şeytanı Sevindirmeyin**" isimli makalemizi) hatırlamanızı istiyorum. Şeytani düşüncelerin en çok sirayet etmek istediği yer aile yapısıdır.

Evet, bugün dinimizi, milliyetimizi, kültürümüzü, gelenek ve göreneklerimizi tam hakkıyla yaşamanın ve yaşatmanın yeri ailedir. Sağlıklı toplumlar, sağlıklı ailelerle oluşur. Sosyologlara göre de sağlıklı bir aile piramide benzer. Bu piramidin altını çocuklar, orta kısmını gençler, daralan üst kısmını da yaşlılar oluştursa böyle toplumlar sağlıklı toplum yapısıdır. Şayet bu piramidin tersi bir durum söz konusu olursa yani yukarı kısmını çocuklar, orta kısmına doğru olan yeri gençler ve alta doğru geniş yeri de yaşlılar oluştursa sağlıklı bir toplum oluşur. Tıpkı bugünkü Avrupa'nın durumu gibi. Çok şükür Türk milleti olarak bizim en sağlam yapımız ailedir. Ne yazık ki son zamanlarda ekranlar sürekli olarak parçalanmış ve kötü aile örnekleriyle toplumumuzun en sağlam yapısını bombardımana tutmaktadırlar. Aileler, kendilerini ve çocuklarını bu tür kötü örnekler seyretmekten

korunmalıdırlar. Unutulmamalıdır ki gözün gördüğüne zamanla gönül de alıştır.

Toplumda görülen ve ekranlarda seyredilen olayların yanlışlığı çocuklara izah edilmelidir. Hanımını aldatan erkeklerin, kocasını aldatan kadınların sanki bir kahraman edasıyla ekranlara getirilmeleri, maalesef, çok ama çok yanlış görüntülerdir. Etrafınıza bir bakın bakalım! Mahallemizde, apartmanımızda, çevremizdeki mahalle veya sokaklarda kaç ailede bu tür yanlışlıklar yaşanıyor? Ekranlara getirilen örnekler deve de tüy mesabesinde; ama nedense bu tür yanlış örnekler sürekli olarak ekranlara taşınmak suretiyle toplumda bu gibi kötülere ve kötü örneklerle yer açılmak isteniyor. “Namus, insanın beynindedir.” gibi laflarla değer yargıları aşındırılarak bizi de Avrupa’nın aile yaşantısına uyarlamak, hatta onlara dönüştürmek istiyorlar.

Aslında şu anda Avrupa’nın bize en çok imrendiği konu, aile yapımızdır. Aile hayatımız, aile bağlarımız, onlar için imrenilecek değerler olarak görülüyor. Bunu Almanya’daki Alman dostlarımdan dinledim. Avrupa’da yaşlılar, yaşlanan veya hastaneye düşen anne-babalar aranıp sorulmuyor. Yalnızlıklarıyla baş başa bırakılıyor. Oysa bizim vatandaşlarımızdan hastaneye düşen bir kişinin arkadaşları, komşuları ve akrabaları tarafından ziyaret edilmesi Almanların gıpta ile izlediği bir durumdur. Bu hasta ziyaretinin kaynağı ise dinî öğretilerimizdir /değerlerimizdir; çünkü bizim dinimizde hasta ziyareti, Allah rızası için yapılır. Peygamber’imizin hadislerinde sık sık anlatılır. Kul ahirete gittiğinde Cenab-ı Hak soracak: “Kulum, benim için ne yaptın?” Kul cevap: “Allah’ım senin için namaz kıldım, oruç tuttum, hacca gittim, zekât verdim, senin adını andım.” diye amellerini sayacak. Cenab-ı Hak ise: “Bunların hepsi de kulluğunun gereğidir; ancak sen benim için ne yaptın?” diye sorduğunda kul: “Ne yapmam gerekirdi Ya Rab!” dediğinde Cenab-ı Hak: “Benim için bir hasta ziyaret ettin mi?” buyuracak. İşte bugün bizim aile yapımızın temelini dinî öğretilerimiz/değerlerimiz sağlamlaştırmaktadır. Hasta

ziyareti, anne-baba hakkı, çocuk sevgisi, iffet anlayışımızın temelini de dini öğretilerimiz/ değerlerimiz oluşturur. Avrupa’da ise bu değerler, maalesef, olabildiğince erozyona uğramıştır.

Yakın dostum olan Dr. Franz Riederer, Mr. Gibbs ve tanıdığım Alman öğretmenlerin hiçbirinin çocuğu yok. Çocuğu olanlar ise tek tük. Bu arada öğretmenlerden nikâhsız yaşayanlara da rastladım. “Neden çocuğunuz yok?” diye sordum. Verdikleri cevap: “Onun bakımını ve külfetini göze alamadık.” oldu; ama evlerine misafir olduğumda evin içinde kocaman bir köpekle kedinin en güzel şekilde bakıldığını gördüm.

Almanya’daki bir ilin Geçlik Merkezi Müdürü olan Stafen Mozer, kırk yaşlarında ve çok iyi bir dostluk kurduğum kişilerdendir. Mozer çifti, bir gün beni evlerine misafir etti. Bir dostluk belirtisi olarak her ikisi de kartvizitlerini verdiler. Kartvizitlere baktım, soy isimleri farklıydı. Sormadan edemedim:

- Kartvizitlerinizdeki soy isim farklılığı dikkatimi çekti, dedim.

Onlar:

- Biz resmi nikâh yapmadık, arkadaş olarak yaşıyoruz, dediler. Ben de:

- Pekâlâ, çocuklar kimin? dedim. Onlar:

- Bizim, dediler.

Ben meraklı sorularıma devam ettim:

- Pekâlâ, çocukları nasıl kayıt yaptırıyorsunuz, kimin üzerine kayıt oluyor?

- Almanya’da çocukların kaydı konusunda bir problem olmuyor, dediler. Ben dayanamadım:

- Madem birlikte yaşıyorsunuz, böyle yaşamak yerine nikâhlanarak beraber yaşasanız olmaz mı? dedim. Onların cevabı daha ilginç oldu:

- Belki zaman gelir o benden, ben ondan bıkalabiliriz. Belki başkalarına gönül verebiliriz. Ayrılıp birleşmek zor olmasın, diye cevap verdiler.

Böyle bir anlayışın olduğu toplumda ailenin ne olduğunun ve ne olmadığının takdirlerinize bırakıyorum.

Bu çarpık aile hayatı sonunda maalesef, çok çirkin ve çarpık yaşantılar ortaya çıkmış.

Burada anlatacağım olayla Avrupa'daki aile yapısının ne durumunda olduğunu gözler önüne sermek istiyorum. Bu ve benzeri olaylar bizim gözümüzü açsın ki hem biz hem çocuklarımız bu tür sıkıntıları yaşamasınlar.

Almanya'da görev yaptığım Bielefeld şehrinde bir veli toplantısı düzenlenmişti. Ben de buradaki Türk çocuklarının okullardaki durumlarını izlemek üzere bu toplantıya katıldım. Toplantı, il çapında yapılıyordu. Toplantıya Belediye Başkanı, Milli Eğitim Müdürü, okul müdürleri, öğrenci velileri, öğretmenler ve Almanya'da yaşayan yabancılar: Türk, İspanyol, İtalyan, Yunan öğrenci velilerinin temsilcileri katıldı. Geniş çaplı bir toplantı yapıldı.

Toplantıda önce Almanya Emniyet Müdürlüğü'nden iki yetkili konuştu.

Birinci yetkili: "Gençleri zararlı alışkanlıklardan nasıl koruyabiliriz?" konusunda bilgiler verdi. Anlattığı şeyler, bizim ülkemizdekilerle aynıydı. Bizim de Türkiye'deki okullarımızda anlattıklarımızla benzerlikler gösteriyordu. Benim zaman zaman öğrencilere anlattığım konuların aynısını, aynı kelimelerle ifade etti. "Demek ki her ülkenin gençlerinin eğilimi, alışkanlıkları ve gençlere yaklaşma dili dünyanın her yerinde aynı." diye kendi kendime düşündüm.

İkinci yetkilinin konuşma konusu ise "Almanya'da Çocuklara Yapılan Cinsel Taciz" idi. Yetkili, Almanya'daki çocuklara yapılan cinsel taciz konusunu anlatırken beynim allak bullak oldu. "Olmaz böyle bir şey!" diyerek isyan etmek istedim. Toplantı sonunda Alman Emniyeti, bu konuları içeren bir kitapçık dağıttı. Bu kitapçık Almanca, Türkçe, İspanyolca, İtalyanca ve Yunanca bastırılmış olup gelen bütün velilere dağıtıldı.

Almanya'daki çocuklara yapılan cinsel tacizin neler olduğunu Almanya Emniyet Müdürlüğü'nün raporundan vermek istiyorum. Bu ifadeler, toplantı sonunda bizlere dağıtılan kitapçıktan aktarmadır. Bu kitapçıktaki bilgiler, raporlar, değerlendirmeler ve kitapçığın basımı tamamen Almanya Bielefeld Emniyet Müdürlüğü'nün araştırmaları ile oluşturulmuştur.

Almanya Bielefeld Emniyet Müdürlüğü'nün Raporunu Takdirlerinize sunuyorum.

Kitapçığın ismi: "Nereye Gidiyoruz?"

Yirmi altıncı sayfa, başlık: "Çocukların Seksüel Kötü Muameleye Maruz Kalmaları"

"Seksüel tecavüz olaylarında hiçbir zaman çocukların suçluluk payı bulunmamaktadır.

Suçlular, yakın sosyal çevrede seksüel anlamda şiddetin suçluları, genellikle erkekler olmaktadır. Bunlar aile dışından değil, genelde çocuğun tanıdığı ve güven duyduğu yakın aile bireylerinden oluşmaktadır. Mesela, bir aile dostu, babanın bir iş arkadaşı, ama aynı zamanda öğretmen veya eğitmen.

Suçlu aileden biri de olabiliyor: Baba, üvey baba, annenin erkek arkadaşı, büyükbaba, dede, amca veya büyük ağabey, üvey kardeş.

Bu suçlular genellikle psikolojik olarak çocuğun sevgisini, bağlılığını ve güvenini kullanarak sadece kendi seksüel ihtiyaçlarını gidermekle kalmıyorlar, aynı zamanda itaat altına alma ve güçlerini ispat etme gibi isteklerini de gidermiş oluyorlar.

Olayların pek azında: 'Bir kereye mahsus bir kaçamak!' anlayışı yatıyor. Ancak görülen o ki seksüel tecavüzlere uzun süre devam edilmektedir.

Suçlu genellikle çok yönlü çalışmalarla çocuğa yaklaşma planları hazırlar. Sürekli olarak yaptıklarına bir bahane bulur.

Bunlar neler olabilir? Suçlu, yaptığı hareketin farkındadır. Çocuklar, bu tecavüzün önemini kavrayabilecek veya anlayabilecek durumda olmadıklarından ve tahmin edemediklerinden mesuliyetleri yoktur. Bundan dolayı çocukların hiçbir zaman seksüel tecavüzlerde suçluluk payı bulunmamaktadır.”

Görüldüğü gibi Almanya’da çocuklara cinsel taciz, aile dışından değil, aile içinden de kaynaklanmaktadır. Önceleri gurbetçi kardeşlerimizin bu konuda daha çirkin şeyler anlattıklarında şahsen bu anlatılanları bir abartı olarak kabul ediyordum; ama ne zaman bu toplantıya katıldım, Alman Emniyet yetkililerinin anlattıklarını duydum, sundukları belgeleri inceledim, işte o zaman Almanya’daki işçi kardeşlerimizin anlattıklarına inanmak zorunda kaldım. İşçi kardeşlerimizin anlattıklarını burada yazıya dökmem benim için hem edep dışı bir durum hem de hayâ dışı bir davranış olacaktır. Üstelik bu tecavüzlerin aile dışından değil de aile içinden olması, hepten ürkütücü ve utanç verici bir durumdur.

Türk toplumunda genelde bu tür davranışları aile dışından kişiler yaptığında bu kişileri “sapık” diye isimlendiriyoruz; ama bu işi aile içinden baba, dede, kardeş, amca, dayı, enişte gibi kişiler yaptığında bunlara verilecek isim, herhalde bizim lügatlerimizde bulunmamaktadır.

Şimdi anne-babalara, büyüklerin dırdırını problem yapıp boşanan çiftlere sesleniyorum. İnsanoğlunun ayrı bir dünyası ve birbirinden farklı problemleri vardır. İlk eşinden ayrılıp da ikinci eşyle çok mutlu olduğunu söyleyen kişilere rastladınız mı hiç? “Keşke birinci evliliğimi yok yere yıkmasaydım.” diyene çok rastlamışsınızdır. İkinci evlilikler, beraberinde yığınla problemi

de getirmektedir. İkinci evliliklerini yapan çiftlerin kurduğu bir ailede yetişkin üvey kız ile yetişkin üvey delikanlının aynı evde yaşadığını düşünün, Üvey anne, üvey baba şokunu bir tarafa bir bakalım. Yetişkin bir kız çocuğu ile yetişkin bir oğlan evladının aynı evde kaldığını düşünün... Ondan sonrasının hesabını artık kendiniz yapabilirsiniz.

İşte Almanya'da kardeşler arasında yaşanan çarpık ilişkilerin kaynağı ikinci, üçüncü ve nikâhsız evliliklerle ortaya çıkan bir durum olarak görülüyor. Dede, baba tacizine hiç girmiyorum. Artık onu da bütün değer yargılarını yitirmiş bir insanın hayvanca yaşaması olarak değerlendiriyorum. Hayvanlar bile sanırım, domuzdan başka hiçbir hayvan, kan bağı olan yavrusuyla, anne veya babasıyla ilişkiye girmezmiş.

Toplantı sonunda polisin kullandığı şu cümle çok dikkatimi çekti: "Almanya'da çocuklara aile içinden cinsel tacizin olmadığı milletlerin başında Türkler gelmektedir" dediğinde bu söz salonda bulunan yurttaşlarımız tarafından hatta Almanlar tarafından coşkuyla alkışlandı.

Okullardaki disiplin kurullarında işlem gören öğrencilerin durumları hep dikkatimi çekmiştir. Okullarda disiplin cezası alan öğrencilere şöyle bir bakın. Yüzde doksan itibarıyla ya anne-baba ayrı ya da anne-baba arasında kopukluk veya huzursuzluk var. Böyle ailelerin çocukları ilgiye ve sevgiye muhtaç olmalarından dolayı sürekli problem çıkartıyorlar. Dolayısıyla bu çocuklar disiplin suçu işliyorlar. Onun için ben ne zaman geçimsiz veya boşanmış bir aile duysam düşmanım bile olsa çok üzülürüm.

Özellikle gençlere seslenmek istiyorum. Yukarıda da belirttiğim gibi her bir insanın kendine has farklı problemi vardır. Lütfen başlangıçtaki güzel ve mutlu günlerinizi hiç yoktan sebeplerle veya büyüklerin dırdırını bahane ederek gölgelemeyin.

Büyüklerle de sesleniyorum. Ufak tefek kaprisleriniz, kıskançlıklarınız ve lüzumsuz müdahaleleriniz dolayısıyla birbirini seyerek yuva kuran gençlerimizin en güzel günlerini zehir etmeyin. Sağlıklı çocuk, sağlıklı toplum, sağlıklı ailelerle oluşur. Sağlıklı ailenin temelini ise dini öğretilerimiz oluşturur. Eşlere sadakat, çocuk yetiştirmek, anne-babaya hürmet etmek, dinimizin övdüğü hasletler iken; ihanet, iffetsizlik, arsızlık, aileyi içinden kemiren alkol, kumar, zina gibi davranışlar da dinimizin yerdiği, tasvip etmediği davranışlardır.

Aman, her şeye rağmen kurduğunuz aileyi ihanet, arsızlık, zina, alkol, kumar gibi davranışlarla yıkmayın.

Unutmayalım ki elimizde beş tane top vardır. Bunlar da:

• **Sağlığımız, İffetimiz, İmanımız, Ailemiz, İşimiz**'dir.

Bunlardan sadece işimiz plastik top gibidir. Onunla işinize geldiği gibi oynayabilirsiniz; ama diğerleri sırça topa benzer. Onlar elinizden düşerse çatlar, yapıştırırsanız da çatlak belli olur. Eski haline gelmesi mümkün değildir.

İşte İslami değerlerden uzak yaşamanın getirdiği bir aile dramı ve yaşanmış acı bir olay. Olayı anlatınca sanırım Alman aile yapısını daha iyi anlatmış olacağım.

Almanya ile temaslarım 1986 yılında Manisa Lisesi ile Almanya'nın Ingolstadt şehrindeki Apian Lisesi arasında kurduğum "Kardeş Okul Projesi"yle başladı ve o yıldan itibaren kesintisiz olarak devam etmektedir. Emekli olduktan sonra da tatillerde Türk çocuklarının dini eğitimleri için gidip gelmekteyim.

Ingolstadt'ta başka bir okulda görev yapan rahmetli Mehmet Dursun arkadaşım anlattı. Anlatacağım bu olay aynen vakidir. Bildiğiniz gibi bizde "Alman usulü" diye bir tabir vardır. Gerçekten bu durum Almanlarda aynen uygulanıyor. Eşiyile aynı lokantaya gidip hesabı ayrı ödedikleri bildiğimiz gerçekler arasındadır. Bizdeki gibi öğretmenler odasında veya kahvehanelerde birbirlerine

çay, kahve söyleme adetleri yoktur. Orada herkes otomatik makineye parasını atar, kahvesini alır ve içer.

Alman öğretmenlerden biri bir gün, sevinçle öğretmenler odasına girer. “Bugün herkese kahve söylemek istiyorum.” diye bağırır. Öğretmen arkadaşları merak içinde “Hayrola Hans, ne oldu? Piyangodan ikramiye mi çıktı?” diye sorduklarında Hans: “Hayır, ikramiye çıkmadı; ama babam öldü. Babamdan çok büyük miras kaldı.” diye cevap verir.

Aynı öğretmen ertesi sene üzgün bir şekilde öğretmenler odasına girer. Bir kenara çekilir, ağlamaklı bir vaziyette düşünmektedir. Arkadaşları Hans’a yine sorarlar: “Hayrola Hans, bu sefer ne oldu, neyin var?” Hans üzüntüyle, köpeğinin öldüğünü ve onun için çok üzüldüğünü söyler.

Sanırım bizzat yaşanmış olan bu olayla Alman aile yapısını kısmen de olsa size anlatabilmişimdir.

Parçalanmış Aile Çocuklarının Psikolojileri

Konya’da oturan oğlum ve gelinim bir de henüz iki yaşını dolduran torunum Batuhan Kadir ziyaretimize geldiler. Uzakta olmaları nedeniyle sık sık görüşme imkânımız olmadığı ve daha da küçük olduğu için henüz Batuhan Kadir bizi tanımıyor. Eve geldi ürkek tavşan gibi bizden kaçmaya başladı. Annesinin eteğini bırakıyor, babasına koşuyor, babasından ayrılıyor, annesine koşuyor. Dedesi ve ninesi olarak ne kadar sevgi göstersek ve dil döksek de bir türlü bize yaklaşmadı. Bu durum bana genç yaşta arkada boynu bükük evlat bırakan çiftleri aklıma getirdi. Ve Batuhan’ı ve torunlarımı onların yerine koydum. Batuhan Kadir’deki bu anne-baba sevgisini hangi dede, hangi nine ve hangi çocuk yuvası doldurabilir, diye kendi kendime düşündüm.

Almanya Bielefeld’deki: “Ben babamı sevmiyorum.” diyen öğrencim, Özel Bornova Koleji’nde babasına hakaretler eden öğrencim, üvey babasıyla aynı evde kalmak istemeyip Manisa Lisesi pansiyonunda kalmak isteyen öğrencim: “Üvey babama bir zarar vereceğimden korkuyorum.” diyen öğrencim. Hangi birisini yazayım. Alın işte parçalanmış aile kızlarımızdan biri, Bursa’da annesine işkence eden üvey babasını sırtından bıçaklayarak genç yaşta katil oldu. Henüz haberin mürekkebi bile kurumadı. ***“Bursa’nın Osmangazi ilçesinde annesini döven üvey babasını bıçaklayarak öldüren 20 yaşındaki genç kız, adliyeye sevk edildi. Genç kızın gözyaşlarını tutamadığı görüldü”*** (3 Haziran 2016 Osmangazi-Bursa) Şimdi ben soruyorum: “ **Burada katil kim?**”

Genç kızımız mı, yoksa boşanıp onu üvey baba yanında yaşamaya mahkûm eden öz baba ve anne mi? Ben cevabı verdim siz de kendinize göre cevabı bulun. Kim bilir ülkemizde parçalanmış aile çocuklarından daha kaç çocuk, aynı sıkıntı ve bunalımı yaşıyor? Annesi babası sağ iken, üvey baba ile üvey anne elinde büyüyen bu çocukların psikolojik sıkıntılarını tahmin edebiliyor musunuz? Lütfen bir anda kendi çocuğunuzu ve kendinizi bu tür çocukların yerine koyun ve başınızı iki eliniz arasına alın ve düşünün. Güle oynaya kurduğunuz yuvalarınızı bu çocukları düşünerek yıkmayın. Her evlilikte boşanmak için yüzlerce sebep olabilir. Boşanmamak için ise binlerce sebep vardır. Kolay değil iki ayrı insan fıtratının sentezi. İnsan okyanus gibidir. Ne kadar birbirlerini tanısalar da birlikte yaşasalar da zamanı gelince yeni yeni huyları ortaya çıkar. Dört yıl geçlerin deyimiyle ‘flört’ edip de evlenen öğretmenimin evlendikten iki ay sonra odama gelip de: “İntihar etmek istiyorum Müdür Bey”in hikâyesini önceki sayfalarda okudunuz.

Evlilik bir sabır işidir? Gençler bazı ünlü tiplerin gömlek değiştirir gibi karı-koca değiştirmelerine özenmesinler. Bunlar dünyanın en mutsuz insanlarıdır. Bakmayın ekranlardaki kıkırdamalarına. Hiç kimsenin sahip olduğu ün devamlı değildir. Ünlüleri elden gittiğinde bunlar dünyanın en yalnız insanları olarak yaşarlar. Bizim kuşağın çok ünlü bir sinema artisti vardı C. S. Ahir ömründe gazeteci ile yaptığı röportaj daha dün gibi belleğimde tazeliğini koruyor. Gazeteci soruyor: “Günlerin nasıl geçiyor?” Cevap: **“Yalnızlık, yalnızlık, yalnızlık. Ünüm, şöhretim varken kapımda Mercedesler sıraya girerdi. Şimdi ise kapımın önünden kaplumbağalar bile geçmiyor.”** Sonunda C. S. Beyoğlu’nun arka sokaklarında ölü olarak bulundu ve cenazesini de İstanbul belediyesi kaldırdı.

Evlilik bugün alınıp yarın satılan bir şey değildir. Sabırla ko-ruğun helva yapıldığını söylemiş büyüklerimiz. Gençlerin bu konuda büyükleri dinlemeleri ve onların tecrübelerine değer

vermelidirler. Özellikle TRT’de yayınlayan “Ömür Dediğin” programını mutlaka izlemeliler. Geçenlerde 65 yıldır evliliğini sürdüren bir ninemize spiker sordu. “Uzun evliliğin sırrı nedir?” Cevap oldukça manidardı. “Söküğü olduğunda dikilen, eskidiğinde yamayan, kırıldığında tamir edilen bir kuşağız. Şimdikiler gibi eskiyince atılan bir kuşak değiliz yavrum.” İşte Peygamberimizin ifadesiyle dünya cenneti olan evliliğin sırrı.

Çocuklarını üvey baba katili yapmak istemeyen parçalanmış aileler ve genç anne babalar lütfen birbirinizin iyi tarafını görün birbirinize tahammül edin ki çocuklarınızı heder etmeyin. Yarım asırdır gençlerle beraber olan bir eğitimci olarak parçalanmış aile çocuklarının psikolojilerini yakından gözlemledim. Parçalanmış aile çocuklarının dileklerini boşanan ve boşanacak anne babalara arz ediyorum:

1-Beni ikinizden birine zorlamayın. Belki siz karıkoca değilsiniz; ama benim annem-babamsınız. Lütfen bana birbirinizin kötülüklerini değil, iyiliklerinizi anlatın.

2-Beni aranızda laf getirip götüren biri yapmayınız. Birbirinize söyleyeceğiniz bir şey varsa lütfen medeni iki insan gibi bir araya gelip görüşün.

3-Lütfen bana her ikinizin arasında yaşama imkânı ve fırsatı verin.

4-Beni paraya pula boğarak ihtiyacımı giderdiğinizizi sanıyorsunuz. Benim paradan ziyade sizin sıcak nefesinize ve yönlendirmenize ihtiyacım var. Bana boşanmış bir anne babanın dezavantajını yaşatmayın. Çünkü siz bunun nedenli zor olduğunu bilmiyorsunuz. Unutmayın siz birbirinize düşman olsanız da ben hâlâ sizin çocuğunuzum. Hanginizin yanında kalırsam kalayım sizleri birbirinize eş yapmaz. Ama benim umudum ve hayalim sizi hep eş olarak görmek ve her ikinizin kokusunu da beraber koklamaktır. Bu kokulara üvey baba, üvey anne kokusunun karışmasını hiç ama hiç istemiyorum.

5-Ben zaten sizin boşanmanızla kaldıramayacağım yükü omuzlarıma aldım. Konuşacak deşarj olacak bir insan arıyorsanız beni bulmayın. Ben zaten omzumda kaldıramayacağım bir yük taşıyorum. Deşarj olmak istiyorsanız ki asla razı değilim kendinize bir arkadaş bulun ya da tekrar birbirinizle evlenin, bunu çok istiyorum.

6-Yaşım kaç olursa olsun, ben kayıp bir insanım. Birçok sıkıntıyla yüz yüzeyim. Depresyon, sevgi yokluğu, örnek alabileceğim rol model anne-baba yokluğu, ahlak, terbiye vs. Geçenlerde nerde ise bu sıkıntılarımı unutmak için arkadaşımın verdiği ilacı kullanacaktım. Ama öğretmenimizin söylediği söz aklıma geldi. Uyuşturucu için: "Oğlum ölümün denemesi olmaz. Uyuşturucu kullanmak bir nevi yaşarken ölmek demektir." sözü beni bu illeti kullanmama engel oldu. Ama daha fazla bu sıkıntıları göğüsleyemezsem ne olur bilemem?

7-Ailevi değerler artık benim için eskisi gibi değil. Ana-baba, dede-nine bir araya gelip kutladığımız neşeli bayramlar ve özel günler bahar mevsimindeki piknikler, birliktelikler artık benim için hayal. Keşke bayramlarda özel günlerde tıpkı eskisi gibi bana o sevinçleri yaşatabilseniz.

8-Aslında bu özlemleri yaşatmanız çok kolay. O kör olası öfke-inat ve kininizi yenebilseniz.

Boşanan ve boşanacak olan anne babalar! Öfke, inat ve kin yüzünden boşanıp da üç günlük dünya hayatınızı ne kendinize, ne de çocuklarınıza zehir edip cehennem hayatı yaşamayın, çocuklarınıza da yaşatmayın.

Unutmayın İnsanlar Doğuştan Eşit Organlarla Doğarlar

Zengin ve varlıklı aile çocuğunda üç göz, paşa padişah çocuğunda dört kulak yoktur. Zengin ve bürokrat çocuğunda ne kadar duyu organı varsa, fakir ve dar gelirli aile çocuklarında da aynı organlar vardır. Bu eşitliği bozmak insanın kendi elindedir.

İşte Konya’da felçli ve şoför emeklisi bir babanın oğlu olan Abdullah Coşkun ile Osmaniye’li dar gelirli bir ailenin kızı Sü-meyye Nur Satın, 2012 YGS’de bütün soruları cevaplayarak beş yüz puan aldılar.

Elli bin sekiz yüz beş öğrenci de sıfır puan aldı. Sıfır puan alan öğrenciler adına açıklama yapan M. Şekercioğlu sınavlarla ilgili gazetecilere yaptığı açıklamada:

- Süre yetersizdi.
- Türkçe sorularının metinleri çok uzundu.
- Sorular çok zordu, dedi.

Alın teriyle tam puan alan Şeyma Nur Satın ve Abdullah Coşkun’a gazeteciler: “Sorular nasıldı?” diye sorduklarında her ikisinin de verdikleri cevap:

- “Sorular çok kolaydı.”

Demek ki insanın bildiği insana kolay, bilmediği de zor geliyor. Başarısız öğrencilere yapılan bu sınavda bilmedikten sonra on saat süre verilse sonuç değişir miydi? Siz de takdir edersiniz ki değişmezdi. Kaldı ki Abdullah Coşkun’un evinde ders çalışacak

bir masası dahi olmadığını, yer minderinde ders çalıştığını kendi ağzından dinledik. İşte bu iki öğrenci, arkadaşlarına göre eşitliği bozdu ve yaşlılarının önüne geçti. Hani nerede o çok pahalı ders-haneye giden, eve aile doktoru gibi aile öğretmeni gelen varlıklı aile çocukları? Babalarını imkânlarına göre onların bu dereceleri almaları gerekmez miydi? Onun için:

- Servet, şöret-babadan miras kalır; ama başarı miras kalmaz.
- Zengin çocukları babasının parası kadar zengindir; ama kendisi kadar başarılıdır.
- İşte Manisa’da kırk yıl öncesinin nice zengin ailelerinin bugün Manisa’nın en fakir ailesi. Nice fakir aileleri de Manisa’nın en zengin ailesi.

Örnek mi istiyorsunuz? O kadar çok ki. Hangi birini vereyim. Onun için gençler elli yılın aranızda geçiyor. Hiçbiriniz babanızın malına, şöretine ve konumuna güvenmeyin. Gençliğinize, güzelliğinize de güvenmeyin. Bu dünyada ne baba, ne anne, ne toprak, ne altın, ne kasa, ne masa, ne şan, ne şöret, ne gençlik, ne güzellik sizin değildir. Sizinle ilelebet kalmaz. Bunlara sahipseniz: “Benimdir!” demeyin. Sadece “Yanımdadır!” deyin. Size ait olan tek şey “Başarınız” olacaktır. Başarı da sizinle giderken tek kârınız, başarılı insanların bıraktığı iz gibi, geride başarınızın izi kalacaktır.

Gençlerin Büyük Hataları

Bu tespitler, kırk bir yıllık meslek hayatım boyunca tecrübe ve gözlemler neticesinde elde edilmiştir. Bu kırk bir yıllık eğitimcilik hayatım içerisinde çok güzel anılarım olduğu gibi maalesef, çok acı ve üzüntü duyduğum anılarım da oldu. Zaman zaman acı ve tatlı olaylara da şahit oldum. Özellikle acı olayların bir daha yaşanmaması için bu tespitlerimi rastladığım her gence nasihat ve ders veriri gibi değil de sohbet şeklinde müşahhas olaylar anlatmaya gayret ederim.

Elli Yıllık Meslekî Hayatımın Tespitlerine Gelince:

1- İstikrarsızlar ve sabırsızlar daldan dala atlıyorlar. Hâlbuki başarının şartı sebat etmek ve beklemesini bilmektir.

2- Tahammülsüzler, aceleciler. Bir dirhem lezzet tatmak için ilerideki milyonlarca lezzeti tepiyorlar. Sonunda yine kendileri zararlı çıkıyor. Çilesini çekmediğin başarıyı hak etmiş sayılmazsın.

3- Beleşçiler, kolay yoldan para kazanıp zengin olmak istiyorlar. Hiç kimse bir insanın beynine sihirli değnek dokundurmakla o kişiyi mutlu ve başarılı yapamaz. Akıl ve başarı, para ile alınıp satılacak bir meta olsaydı ilk önce zenginler ve profesörler kilolarca alıp kendi çocuklarının beyinlerine zerk ettirirlerdi.

4- İdealist değiller, küçük hesap yapıyorlar. Günü kurtarmak düşüncesinde olanlar, ancak sürünün bir parçası olabilenlerdir.

5- Kararsızlar, adımlarını hep sürüncemede bırakıyorlar. Hâlbuki başarılı olanlarla başarısız olanlar arasındaki en büyük fark, kararsızlıktır.

6- Cesaretsizler, risk almaktan korkuyorlar. Hayatta en büyük risk, riske girmemektir. Büyük adamlar, büyük risk alanlardır.

7- Karamsarlar, olumsuzluklara ve felaket tellallarına kendilerinden daha fazla inanıyorlar. Hâlbuki bardağın dolu tarafını görmeyen, problemleri fırsat bilmeyen, her zaman kaybetmeye mahkûmdur.

8- Dağınıklar, maddi ve manevi alanda derli toplu değildirler. Hatta giysilerini çıkarıp düzenli olarak asmaktan bile acizdirler. Hâlbuki kâinatta bir düzen vardır, düzensizler başarılı olamaz.

9- Zaman yönetimi yapamıyorlar. Zaman katillerinin tuzaklarına düşüyorlar. Hâlbuki başarı, zamanla orantılıdır.

10- Tembeller, çok meşgul görünüyorlar; ama hiçbir iş yapmıyorlar.

11- Hayal kurmak, proje üretmek iyidir; ama çoğu genç, hayalci bile değildir. Büyük çoğunluğu hayalperesttir.

12- Çok fazla duygusallar, muhabbetlerine akıl ve mantık katmıyorlar.

13- Durgunlar, iç dinamiklerini olumlu yönde ateşleyemiyorlar. Hareketin olmadığı yerde bereket yoktur.

14- Bildiklerini uygulamıyorlar ve uygulayamıyorlar. Beyin doldurmakla birlikte uygulamayı teşvik edilecek bir yerdir.

15- Çok fazla medyatikler, hayata magazin gözlüğüyle bakıyorlar.

Beşinci Bölüm

-SÖZÜM ÖĞRENCİLERE-

ÖĞRENCİLER SİZLER BU ÜLKENİN GELECEĞİSİNİZ.
ANNE BABANIZDAN SONRA
EN ÖNEMLİ ROL MODELİNİZ
SİZİ EĞİTİP ÖĞRETEN ÖĞRETMENLERİNİZDİR!

“Kaderimizin hakikatinin işleyicisi, karakterimizin yapıcısı, kalbimizin çevrildiği her yönde kurucusu onlardır. Fertler gibi, nesiller de onun eseridir. Farkında olsun olmasın, her ferdin şahsi tarihinde muallimin/öğretmenin izleri bulunur.” Sizin rol modelleriniz öğretmenleriniz olmalıdır

Mesleğin Yüzakı Öğretmenler

Şahit olduğum bu kötü örneğin benzerlerine zaman zaman da medya haberlerinde rastlıyoruz. Nitekim geçenlerde Antalya'nın bir ilçesinde öğrencilerini cinsel tacizden dolayı bir öğretmen cezaevine girdi. Her meslekte olduğu gibi maalesef, bizim meslekte de olmaması gereken bu tür yanlışlıklar oluyor; ama böyle olaylar medyaya intikal ettiği için öğretmenlik mesleği hakkında yanlış imajlar meydana geliyor. Aslında bu tür olayların en az olduğu meslek öğretmenlik mesleğidir. Güvence-lik sıralamasında öğretmenlik, önde gelen mesleklerden biridir. Bugün senedi geri tepen, borcunu ödemeyen, aldığı maaşa rağmen evine en az haciz gelen öğretmenlerdir. Bunu burada gururla belirtmem lazım. Bu kahramanlardan birinin hikâyesini paylaşmak istiyorum.

Manisa Lisesi Müdürü iken veli toplantılarımızdan birinde, tanıdığım bir veli, odama gelerek kızının notlarını öğrendiğini, kızının kimya notunun çok düşük olduğunu söyleyerek kızına evinde özel ders verecek bir kimya öğretmeni konusunda yardımcı olmamı istedi. Veli de Manisa'nın varlıklı kişilerinden biriydi. Ben de okulumuzun kimya dalında en başarılı öğretmenlerinden (U.İ.)'yi tavsiye ettim ve tanışmalarını sağladım.

On beş yirmi gün sonra Öğretmen (U.İ.) odama gelerek "Müdür Bey, müsaade ederseniz, ben, o velimizin kızına ders vermeyeceğim." dedi. "Hayrola Hoca'm!" dediğimde, öğretmenin tavırlarında bir çekingenlik gördüm ve ısrar edince de: "Müdür Bey, kız öğrencimiz benimle yakınlık kurmaya çalışıyor, öğren-cime bu şartlar altında ders veremeyeceğim; ama lütfen, bu bilgi sadece ikimiz arasında kalsın." dedi. Tamam, Hoca'm, haklısınız, sizi tebrik ederim, yapmanız gereken de buydu, dedim ve genç

öğretmeni gözlerinden öptüm. Birkaç gün sonra öğrencimizin babası telefonla arayarak kızının kimya dersinde kendisinden çok faydalandığını belirterek öğretmenin eve gelmediğini şayet ücret az geldiyse daha fazla ücret verebileceğini söyleyerek tekrar yardım istedi. Bunun üzerine öğretmenin okul kurslarından dolayı yorulduğunu, özel kursların yorucu olduğu mazaretini beyan ederek olayı kapatma yoluna gittik.

Bu tür olaylar her okulda her zaman rastlanabilecek türdendir. Özellikle ergenlik çağlarında bu tür hissi durumlar yaşanabilir. İzmir’de çalıştığım bir özel okulda, orta ikinci sınıftaki bir erkek çocuğu, bayan öğretmenlerden birine deli gibi tutkundu. Teneffüslerde dahi hoca hanımı görmeden duramazdı. Bu tür olaylar, kız ve erkek çocukların yaşının gereği gelip geçici durumlardır.

Sonra kız öğrenciyi bir gün müdür odasına çağırarak yaptığı yanlışlığı kendisine hatırlattım ve dedim ki “Senin baban Manisa’nın tanıdığı bir işadımı. Babanın atölyesinde birçok bayan işçi çalışıyor. Baban onlardan birine ilgi duysa bunu hoş karşılayabilir misin? Öğretmenin, yeni evli üstelik çocuğu var.” dediğimde, öğrencim ağlamaya başladı ve gözyaşları içinde: “Aman Hocam babam duymasın.” dedi. “Senden ve benden başka kimse duymayacak.” dedim ve kendisine şu nasihati yaptım: Sen henüz bir tomurcuksun. Erken açan çiçeği soğuk vurur.

“Ben bir küçücük ak tomurcuk idim.

Aklım ermedi kış günü açtım.

Aman ellere, karayellere, bora yellere...” diye şarkılara bile konu olmuştur. Aman bundan sonra yanlış yerlere ve ellere gönlünü kaptırma. Her zaman karşına (U.İ.) öğretmenin gibi biri çıkmayabilir.

Olay böylelikle kapandı. Öğrencim okulunu başarıyla bitirdi ve konumuna uygun bir evlilik yaptı. Bazen karşılaşmalarımızda gözlerinin içi gülererek: “Hocam, sizin sayenizde zamanında açtım değil mi?” diyerek benimle şakalaşır.

Bu tür şeylerin duyulmaması çok önemlidir.

Şafağın Sessizliğini Bozan Telefon

Gecenin bir yarısı, evin telefonu acı acı çaldı. Gecenin geç vakitlerinde çalan telefonlar, herkesi olduğu gibi beni de ürpertir. Korkarak ahizeyi elime aldım. Salihli'den Ellinci Yıl Ortaokulunda beraber çalıştığımız öğretmen arkadaşımız Sabahattin Tekdal. Gecenin bu saatinde rahatsız ettiğini söyleyerek "İstanbul'dan çok yakın bir akrabam şu anda Manisa'da, elinden bir kaza çıkmasından korkuyorum. Onu size gönderdim, teskin olması açısından, onu telefonla aramanızı ve elinizden geleni, bu yakınım için yapmanızı istirham ediyorum." dedi. Sınıf arkadaşımдан gelen bu telefona duyarsız kalmam mümkün değildi. Bu telefon görüşmesinden sonra bilmediğim ve o zamana kadar da Türkiye'de rastlamadığım bir numaradan belirtilen kişiyi aradım. Karşıma söz konusu şahıs çıktı. "Arkadaş, (...) sizi aramamı istedi..." dedim. "Ben, sabah kısmet olursa sizin için saat yedide okulda olacağım ve elimden gelen yardımı yapmaya çalışacağım; ancak bu saate kadar herhangi bir kanunsuz işe bulaşmamamı istiyorum. Şayet haklı da olsanız bir suç işlerseniz size yardımcı olmam." dedim. Bu şekilde telefon görüşmesi yaptık ve telefonu kapattık; ama dikkatimi çeken bir şey vardı. Telefondaki kalın ve dolgun bir erkek sesi olmasına rağmen sesinden ağlamaklı bir hal hissediliyordu.

Neyse, o saatten sonra beni bir türlü uyku tutmadı. Kahvaltımı yaparak saat altı buçukta okula gittim. On dakika sonra okulun bahçesine İstanbul plakalı, o günün şartlarında son model marka bir araba girdi. Arabanın içinde telefonla görüşmeler

yapıldığı anlaşıyordu. Ben de odamın penceresinden gelen misafirleri seyrediyorum. Arabanın içinde şoförle beraber üç kişi daha vardı. Hepsi de iri yarı insanlardı. Bu gelenler, arkadaşımın görüşmemi istediği ve benim telefon görüşmeyi yaptığım kişiler olmalıydı. Araç telefonunu ilk defa o arabada görmüştüm. Meğer gece yarısı telefon görüşmemiz de bu araç telefonundan olmuş.

Arabadan indiler, okula girdiler. Ben de kendilerini salonda karşılayarak odama aldım. Özellikle benim gece yarısı konuştuğum kişiyi sesinden tanıdım. Çok üzgün ve adeta ağlamaklı hâli devam ediyordu.

Kendilerine: “Hayrola, nedir bu telaşınız?” der demez, koskoca adamcağız hüngür hüngür ağlamaya başladı ve sonra dedi ki “Müdür Bey, bizi (...) Bey gönderdi. Bizim gibi iki araba da garajda bizden gelecek haberi bekliyor. Eğer şu anda siz olmasaydınız, biz ya katil olup cezaevine düşecektik veya ölüp mezara girecektik. Siz olduğunuz için ve gece sizinle konuştuğumuz için planımızı uygulamadık. Ben daha çok meraklanarak: “Hayrola, çok merak ettim, nedir sizin sıkıntınız?” dediğimde, adamcağız: “Ben Karadenizliyim. İstanbul’un önde gelen müteahhitlerindenedim. Benim Boğaziçi Üniversitesi Mimarlık Bölümü üçüncü sınıfında okuyan kızım, (...)’dan ilkokul mezunu terörist bir delikanlı ile kaçmış. İzini sürdük. Bugün saat bir buçukta Belediye Nikâh Salonu’nda oda nikâhı var. Kaldığı evi de tespit ettik. Gece eve baskın yapıp kaçıracaktık. Ancak Salihli’den Sabahattin Tekdal Bey, mutlaka sizi görmemizi istedi. Onun için eve baskın yapmadık. Ne olur, sizden rica ediyorum. Ne yapmamız gerekiyorsa nikâhtan önce yapalım.” diye adeta yalvarıyordu. Ben, kendilerine sakın olmalarını öğütledim. Bu arada Manisa’da çok iyi görüştüğümüz savcı arkadaşına telefon ederek durumu ve vahameti anlattım. Sağ olsun, Savcı Bey yardımcı olacağını söyledi. Beraberce Emniyet Müdürü’nü ve Asayiş Müdürü’nü aradık. Onlar da eksik olmasın, konuya ilgi gösterdiler. Saat on üç sularında nikâh salonu etrafında sivil polisler tarafından tertibat alındı.

Bizler okuldan durumu takip ediyoruz. Tam on üç yirmide damat ve damadın yakınları ile nikâh salonuna gelen kız, polisler tarafından alınarak asayişe götürülmüş. Asayıştan (...) Bey beni arayarak kızın asayışte olduğunu söyledi. Ben de kızın babasını asayışe götürmek üzere arabalarına binip gittik. Kız ile oğlan her ikisi de Müdür Bey'in odasında idi. Kız, babasını görür görmez, damat adayının arkasına geçerek oğlana sarıldı ve “Ne olur, beni babama bırakma!” diye feryat ederek ağlamaya başladı. Karadenizlileri anlatmaya gerek var mı bilmiyorum. Babası o anda kızın saçlarından tuttuğu gibi arabaya doğru götürdü ve arabanın içine attı. Bize dahi ‘Allah’a ısmarladık” diyemeden gittiler. Daha sonra kızı, İstanbul’a, oradan da taa Avustralya’ya kaçırdıklarını bana telefonla bildirdiler. Olayın tahliline girmek istemiyorum; ama kızın konumuyla oğlanın konumu arasında denklik bakımından kıyas kabul edilemeyecek bir farklılık vardı. Üstelik delikanlının da terör üyesi olduğuna dair tespitler vardı.

Burada şunu tespit ettim. Kadınlar kulaklarıyla erkekler de gözleriyle severmiş. Bizler çocuklarımızın cebine bol para koymakla, onların her istediğini almakla çocuklarımıza sevgimizi verdiğimizi sanıyoruz. Aslında çocukların en büyük ihtiyacı, onların karınlarının yanında kulaklarının da doyurulmasıdır. Başkalarının söyleyeceği sevgi sözcüklerini başlangıçta biz söyleyelim. Ergenlik çağındaki çocukların en büyük ihtiyaçları anneleri babaları tarafından da fark edilmelidir.

Gençliğin ruhunu işlenmeyen bir tarla gibi kendi haline bırakırsanız, orada ısırganlar, dikenler yetişir.

Aşkın Arkadaşı Kim Ve Gözünü Kim Kör Etti?

Bir gün Delilik yakın arkadaşlarını yemek için evine çağırmış. Bütün arkadaşları gelmiş. Yemekler yenip kahveler içildikten sonra Delilik oyun oynayalım teklifinde bulunmuş. Arkadaşlardan kimisi körebe, kimisi birdirbir, kimisi de saklambaç oynamayı teklif etmiş. Saklambaçta karar kılmışlar. Saklambaç için ebeye gelince ev sahibi olarak Deliliğe teklif etmişler, o da kabul etmiş. Korku ve Tembelliğin dışında yemeğe katılan bütün arkadaşları saklambaç oynamayı kabul etmişler. Delilik gözlerini yummuş: “Bir, iki, üç...” diye yüksek sesle saymaya başlamış. Acelecilik ilk bulduğu merdiven kenarına kendini atıvermiş. Utangaçlık, her zamanki haliyle bir ağacın gölgesine ilmiş. Neşe bahçenin orta yerinde çiçeklerin içine saklanmış. Hüzün saklanacak yer bulamadığından ağlamaya koyulmuş. Kıskançlık, başarının peşinden gidip, yanı başındaki bir kayanın kovuğuna saklanmış. Merak ise tabiatı gereği kim nereye saklanıyor diye merak ederken bahçe duvarının üzerinde güya saklanmaya çalışmış. Delilik saymayı sürdürerek: “Doksan dokuz, yüz!” diye bağırmış ve gözlerini açmış. İlk sobelenen bahçe duvarındaki Merak olmuş. İkincisi Merakın yanı başına saklanan Kararsızlığı sobelemiş; çünkü üzerine tünediği duvarın hangi tarafına saklanacağını düşünmekle meşgulmuş. Hemen ardından bahçenin ortasında Neşeyi, Hüzünü, Utangaçlığı sobelemiş. Herkes bir araya geldiğinde Merak sormuş: “Aşk nerede? Hiç Aşk’ı gören oldu mu?” Delilik, Aşk’ı aramaya koyulmuş. Dağlara çıkmış, ovaları taramış, nehir kıyılarına bakmış ama aşkı hiçbir yerde bulamamış. Çaresiz arayışını

sürdüren Deliliğin yolu bir gül bahçesine çıkmış. Eline geçirdiği bir çalı parçasıyla bir gül omçasını/gül ağacını/ yokladığında an-sızın tiz bir çılgılla irkilmiş. Acıyla bağırان Aşk, diken batan gö-zünü tutuyormuş. Delilik şaşkınlıkla ne yapacağını bilememiş. Vicdan azabıyla Aşka kendini affetmesi için özür dilemiş, yalvar-mış yakarmış. Bu üzüntüyle bir daha ömür boyu kendisinden ay-rılmayacağını vaat etmiş. Acısı dinen Aşk, sonunda deliliğin öz-rünü kabul etmiş. Ömür boyu deliliğin arkadaşlığını kabul etmiş. O günden beri Aşk'ın gözü kör, arkadaşı da hep Delilik olmuş.

Sevgili gençler, erken açan çiçekleri soğuk vurur. Merhum Saa-dettin Kaynak'ın çok güzel bir şarkısını sizlere tekrar hatırlatayım:

*Ben bir küçücük ak tomurcuk idim,
Aklım ermedi kış günü açtım.
Aman ellere, kara yellere bora yellere.
Aman ellere, kara yellere bora yellere, yellere.*

*Yuvasız kaldım yollara düştüm,
Sılasız kaldım çöllere düştüm.
Aman ellere, kara yellere bora yellere
Yaman ellere, kara yellere bora yerlere, yellere.*

Nice öğrencimin zamansız yakalandığı aşkın alaborasında tahsilinin yarım kaldığını, evinden uzaklaştığını her şeyini en güzel çağda kaybettiğinin hikâyelerini bu kitabın ilerleyen sahi-felerinde göreceksiniz.

Âşık olmayacak mısınız?

Elbette olacaksınız, Amma;

1- Zamanında aşık olun

2- Aşkınınızın onayını büyüklerinizden alınız.

Acele ve merakla bir dirhem balı zamansız tadarsanız ile-ride batmanlarca baldan mahrum kalırsınız. Aşkın kör, arkada-sının da Delilik olduğunu unutmayın. Mutlaka ama mutlaka aş-kınızın onayını büyüklerinizden almayı ihmal etmeyiniz; çünkü

sizin göremediklerinizi büyükleriniz görür. Örnek mi istiyorsunuz? Alın işte basından iki örnek: Kararan hayatlar, evladı yüzünden yere bakan anne-babalar.

***Bebeklerini Barbeküde Yakan İki
Üniversiteliye Müebbet Hapis***

28 Nisan 2010

İstanbul'da on günlük bebeklerini boğdukları, cesedini götürdükleri Kırklareli'nde barbeküde yaktıkları iddiasıyla yargılanan anne ve baba hakkında iki buçuk yıl sonra karar çıktı. Emniyette itiraf ettiği suçunu yargılama sürecinde inkâr eden baba Mesut Başaran: "Bebeğini kasten öldürme" suçundan müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Anne Aslı Kuran'a ise, suça yardım ettiği gerekçesiyle 16 yıl 8 ay hapis cezası verildi,

Yirmi dört yaşındaki Mesut Başaran ile yirmi beş yaşındaki Aslı Kuran, Kırklareli'ndeki Trakya Üniversitesi'nde okurken tanışıp birbirlerine âşık oldular. Sevgilisiyle ilişkiye giren Aslı Kuran, hamile kaldığını fark ettiğinde bebeği aldırma için çok geçti. 20 Ağustos 2004'te "Yiğit Arda" ismini koydukları bir oğulları oldu. Bebekten aileler de haberdar olunca genç çiftin evliliklerine onay çıktı.

Liseli Kız, Bebek Doğurdu Çöpe Attı!

19 Ocak 2011

Beykoz'da bir lise öğrencisi, sınıf arkadaşından doğurduğu bebeğini çöpe attı. Daha sonra kanaması olduğunu söyleyerek bir tıp merkezine giden öğrenci, doktorun şüphelenerek çağırdığı polise, gerçeği anlattı. Hamileliğini gizlemeyi başaran öğrenci (H.K)'nin çöpe attığı bebeğinin cesedi, Adli Tıp Kurumu'na kaldırıldı. Hamileliğini emekli bir baba ve gündelikçi çalışan annesinden gizleyen (H.K) ile babası pazarcılık yapan (C.S) gözaltına alınarak Sarıyer Çocuk Büro Amirliği'ne götürüldü.

Bir Gençlik Hatası

Gençlik, heyecanın baskın geldiği, duyguların isyan ettiği, aklın devre dışı kaldığı bir dönemdir. Bu dönemde gençler akıl almaz kararlar alır; akıl, mantık dışı durumlara girebilirler. Sonunda yaptıklarının yanlışlığını anlarlar. Bu yanlışlığın pişmanlığını da ömür boyu çekerler. Çekerler, ama artık çok geçtir. Bir defa ok yaydan çıkmış, öfkeyle, duygularla verilen kararın acıları yaşanmaya başlanmıştır.

İşte böyle hatalardan biri de çok sevdiğim hanım hanımcık bir kız öğrencim (U.) tarafından üniversitede okurken işlendi. Eş seçimi konusunda, özellikle flört ederek evlenmek konusunda ibretlerle dolu bir öğrencimin acı anısıdır bu:

(U.) Bu talebemin öğrencilik yıllarında samimi kız arkadaşlarının tesirinde kalarak birlikte çıkmaya başladığı gençle dört yıl sonra evlenmeye karar verir. Anne babası ayrı olan bu genç delikanlı, babasını bir kadınla beraber (U.)'yu bu öğrencimi istemeye gönderir; fakat çeşitli sebeplerden dolayı (U.)'nun babası diretir: "Hayır!" der, kızını vermez. Sonunu öğrencimden (U.)'dan dinleyelim.

"Sayın Hoca'm,

Bu mektubumu, benim oturduğum sıralarda oturan arkadaşlarıma oku ki onlar da benim durumuma düşmesinler. Özellikle sizin nasihatlerinizi, kafalarının bir kenarına not etsinler. Sizi dinleyip de o güzel sözlerinize uymayan ablalarının

ne duruma düştüklerini duysunlar da onlar benim çektiğim sıkıntıları çekmesinler, diye yazıyorum.

Evet, Sayın Hocam, sevdiğim delikanlının annesinden ayrı yaşayan babası, bir kadınla beni babamdan istediler. Cahil-cühela diye küçümsediğim babam, beni sevdiğim delikanlıya vermedi. O zaman saydığı gerekçeleri de çok gerçekçi idi; ama ah kafam, ah!..

O günden sonra kendi aileme düşman oldum. Benim arzu ettiğim gençle evlenmeme niçin izin vermiyorlardı; ama bir-cik kızlarının kötülüğünü isterler mi hiç, diye düşünemiyordum. Üstelik evlenecek olduğum kişinin işi de, ailesi arasında sıcak bir bağı da yoktu.

Ben hele bir evlenelim iş de olur, aş da olur, düşüncesiyle kendi kendimi avutuyordum. Sonunda kararımı verdim: “Ya o gençle ailemin rızasıyla evleneceğim, ya da bu evden kaçacağım.”

Evet, inadımda samimiydim. Nihayet sevdiğim gençle evlenmeme mani olan ailemi de cezalandırmış olacaktım. Nereye mi? Doğru sevdiğim gencin yanına. “Ben geldim. Seninle olmama artık hiçbir engel kalmadı.” dedim.

Bu davranışımı o da beklemiyordu. Şaşırdı. Ama madem bir kız kendi ayağı ile gelmiş, neden “Evet” demesin ki?

Ah kafam, ah! Hoca’m, lise yıllarımda dinlediğim sizin o güzel nasihatlerinizi can kulağı ile dinliyordum; ama aşk denen şey benim hafızamı sildi süpürdü. Hiç itibarımı, gençliğimi, gururumu, namusumu, düşünmeden kendi ayağımla gittim. Neyse... Baktı ki olmayacak, köylerine annesinin yanına gittik, şehirden köye; ama bir kere evden kaçmıştım. Bir erkeğin yanına kaçarken değil de annemin, babamın yanına geri dönmeyi gururuma yediremiyordum. Derken evde bir de görümcem vardı, onlara yük olmaya başladık. Huzursuzluk ve evde bize karşı isteksizlik başladı. Biz de annesinin yanından ayrılarak Balıkesir’e babasının yanına gittik; ama onun yanında

da ancak bir ay kalabildik. İnsan yükü, hiçbir şeye benzemiyor. Bu arada ailemin kiminle nereye kaçtığımdan ve ne durumda olduğumuzdan, her şeyden haberleri varmış. Kaçak geçen iki ayın sonunda nikâhımız kıyıldı; ama düğün, gelinlik hak getire. Ne altın, ne kına; ama yine de sevdiğim gençle olduğum için mutlu sayılırdım. Mutluyum, ama nerede kalacağız? Baba evinden de ayrılan bizler birkaç günlüğüne eşimin arkadaşının evinde kaldık. Rezillik paçadan akıyordu. Bir insanın anası-babası bakmazsa el kaç gün bakar ki. Yine ne varsa insanın kendi ailesinde var.

Babamlar, bizim rezilliğimize dayanamamışlar haber gönderdiler: "Gelsinler bize!" diye. Nihayet işportacılıkla ev geçindirmeye çalışan emekli babamın sayesinde sıcak bir yuvaya iki buçuk ay sonra kavuştuk. Bir hafta sonra da hemen evimizin yakınından bir ev tuttu babacığım. Evden ve komşulardan temin ettiği eski eşyalarla bize bir ev düzdü. Bu arada eşim de bir iş bularak çalışmaya başladı. Kısmen de olsa gidişatı düzelttik. Bir yıl sonra doğan çocuğumuz sayesinde aileler arasındaki gergin hava yumuşadı. İki aile arasında gidip gelmeler başladı; fakat mutluluğumuz eşimin annesi tarafından kışkırtılmaya başlandı. Mutfakta "Oğlum, sen bunlara iç güveysi mi geldin? Ne derlerse yapıyorsun." diye konuşurken duydum. Annesinin bu tür fitleri dolayısıyla çok sevdiğim eşimle aram açıldı. Bize, onun ailesi değil, benim ailem sahip çıkmasına rağmen eşim bile ailemin bu iyiliğini görmezden gelmeye başladı. Sonunda ayrıldık. Şu anda annemlerde kızımınla beraber oturuyorum. Onu severken hiç böyle bir şeyin olabileceğini aklıma bile getirmedim. Meğer biz, karşı cinse duyduğumuz arzuyu aşk zannediyor, gerçek sevginin ne olduğunu bilmiyormuşuz. Okuldaki arkadaşlarımla ayarladığı, flört etmeye başladığım gençle evlilik maceramız böyle sonuçlandı. Yani arkadaş kurbanı olmuştum.

İnsanlar, en uzun süreyle annesini; en çok da eşlerini severlermiş; ama eşlerine olan sevgi bir gün nefrete dönüştüğü halde, annelere olan sevgi hiç bitmez, ömür boyu devam edermiş.

Sayın Hoca'm, benim bu kafasızlığım, benim gibi gençliğini, namusunu, onurunu, kızlık gururunu düşünmeden elin kapısına giden ve gidecek olan kızlara ders olsun. Bu mektubumu diğer arkadaşlarıma da oku da benim yaptığımı yapmasınlar. "

İsmi Mahfuz Bir Öğrencim

Sevgiye Susayan Bir Genç Kızın Duyguları

Mutlu olmayı çok isteyen ama bir türlü mutlu olamayanlardanım. Aslında mutlu olmamak için hiçbir sebep de yok. Herkesin imrendiği ve arzu ettiği zengin bir ailenin kızıyım. Parasızlık nedir bilmiyorum. Birbirinden güzel oyuncakların ve bebeklerin en iyisine sahip oldum. Giymediğim ve takip etmediğim moda türü kalmadı; ama ben mutlu değilim. Kendime hep soruyorum: “Ben neden mutsuzum?” diye.

Başkalarını düşünüyorum. Annesi babası olmayanları, babası asgari ücretle çalışan aile çocuklarını, ama onlar benden daha mutlular. Benim yaşadığım refah seviyesini rüyalarında göremeyecek olan arkadaşlarım var. Onlar ise benden hem daha mutlular hem de daha başarılılar. En pahalı dershaneye gidiyorum, özel öğretmenler evimize kadar gelip ders veriyorlar; ama aynı soruları sormaktan kendimi alamıyorum: “Ben neden başarısızım, neden mutsuzum?” Sonra düşündüm ve buldum.

Bizim evde her şey var; ama sevgi yok. Hiç bir şeyim olmasın, istemiyorum; ama bana sevgi verilsin, benim sevgiye ihtiyacım var. Ergenlik çağına giriyorum, hatta girdim bile; ama sorunlarımı dinleyen, beni anlayan yok. Bir şey sorsam veya bir derdimi anlatsam hep geçiştiriliyor. Bir çocuğun en çok muhtaç olduğu şey sevgidir; ama o, bizim evde yok.

Babamın yoğun işlerinden dolayı hafta içinde onun yüzünü hiç görmediğim oluyor. İş dolayısıyla gece geç saatlerde eve geliyor. Sabahın çok erken saatinde evden çıkıyor. Babamın yoğun

işinden dolayı ama doğru, ama yanlış annem kuşku içinde. Babamın hayatında başka bir kadının olup olmadığı konusunda tereddüdü var. Bütün gün kendi derdiyle ve şüphesiyle uğraştığından babamın boşluğunu o da doldurmadığı gibi anne sevgisini de bana yeterince veremiyor. Bir araya gelip karşılıklı konuşmaya başladıklarında hep gergin ve birbirlerini suçlayıcı konuşmalarına şahit oluyorum. Konuşmalarında bazen beni konu ediyorlar. Benimle ilgili konuşturlarken sürekli münakaşa ediyorlar. Bana göre aslında kendi sorunlarını konuşmaktan korktukları için böyle yapıyorlar. Konuşmalarında: “En iyi dershaneye gidiyor, en iyi öğretmenlerden özel ders alıyor, neden başarısız oluyor? Başkalarının çocukları dershaneye gitmeden, özel ders almadan nasıl başarılı oluyorlar da bizimki neden başarılı olmuyor?” sözleri ve ardı arkası kesilmeyen kıyaslamalar ve karşılaştırmalar. Bilmiyorlar ki beni başkalarıyla karşılaştırdıklarında veya kıyasladıklarında kendilerinden daha çok uzaklaştırıyorlar, kendilerinden daha çok soğutuyorlar. Nasıl ki onlar birbirlerinin yüzüne bakmaya cesaret edemiyorlarsa bu defa ben de onların yüzüne bakamaz duruma düşüyorum. Okuldan geldiğimde doğru odama çekiliyor, hesapsız telefon konuşmalarıyla ve mesajlarla dertlerimi, sıkıntılarımı bildiğim veya bilmediğim arkadaşlarla paylaşmaya başlıyorum. Bereket ki iyi arkadaşlara rastlıyorum. Bana hep doğruyu ve iyiyi anlatıyorlar. Ya karşıma yanlış kişiler, arkadaş bildiğim kötü niyetliler çıksaydı? Şükürler olsun ki iyi ve doğru insanlarla karşılaştım.

Büyüklerime, benim yaşımdaki arkadaşlarıma ve benden sonrakilere sesleniyorum. Aile kurarken temellerin sağlam olmasına dikkat etmek lazım. Sonra bütün cezayı çocuklar çekiyor, tek suçlu çocuklar oluyor. Her çocuk arkadaş yönünden benim kadar şanslı olmayabilir.

Mesleği Evliliğini Yıktı

A dı Ceylan. Güzel mi güzel, şirin mi şirin, hanım hanımcık bir kız öğrencim vardı. Babası Manisa’da üst düzey bir bürokrattı. Ceylan’ın, Manisa’nın yakın kazasından Ahmet isimli bir öğrencimizle arkadaşlıkları öğretmen ve öğrenciler tarafından fark ediliyordu. Lisemizden mezun oldular. Ceylan’ın ailesinin Konyalı olması nedeniyle ikisi de Selçuk Üniversitesi’ni tercih ettiler. Ahmet bilgisayar mühendisliği bölümünü, Ceylan elektrik bölümünü kazandı. Üniversiteden mezun olduktan sonra kızın ailesinin yardımlarıyla Ahmet bir şirkette bilgisayar mühendisi olarak, Ceylan da TEDAŞ’ta iş buluyor. Evlenip mutlu bir yuva kuruyorlar. Ahmet Konya merkezde büroda çalışırken Ceylan da görevi gereği erkek meslektaşlarıyla sürekli arazide çalışıyor. Elektrik direklerinin dikimi, planlaması, arazideki trafoların bakımı vs. Evliliğin ilk yılları böyle devam ederken, Ceylan, işinin arazide olması nedeniyle bazı akşamları eve geç geliyor. Tabii arazide tek bayan o, diğerleri erkek. Bu durum Ahmet’te kıskançlıklara sebep oluyor. Ceylan eşini seviyor; dürüst, namuslu, hanım hanımcık öğrencim. Konya’da çalışan oğlumun yanına gelip giderken öğrencim ve ailesiyle karşılıklı ziyaretlerde bulunuyorduk. Maalesef evliliğin ikinci yılında ayrılık çanları çalmaya başlamış. Araya girdik ama başarılı olamadık; çünkü Ahmet’in kıskançlığı paronayaya dönüşmüştü. Bu evlilik de ikinci yılında, bir yaşındaki kız çocuklarına rağmen sona erdi.

Meseleyi bu duruma getiren neydi? Her ikisi de birbirini seviyordu. Sevgi, kıskançlığa dönüştü ve neticede aile birliği dağıldı. Şimdi siz kıskançlığı nedeniyle Ahmet'i suçlayabilirsiniz; ama ben size, özellikle kız öğrencilerin meslek seçimine dikkat etmelerini tavsiye edeceğim. Tabii erkek öğrencilerime de evlilik birliğinin ortasında değil, başında bunu düşünmelerini tavsiye ederim.

Cesaret Gösterisi Yaparken Boğuluyordu

Doğrular, insanların; insanlar ise yanlışların peşinde koşar. Aileler çoğu kez çocuklarına doğruyu gösterip onları yanlıştan uzak tutmaya çalışırlar. Gençler ve çocuklar, büyüklerinin ve öğretmenlerinin gösterdiği yolun aksine kendi doğrularını bulmak ve kendi bildikleri yolda ilerlemek gibi bir eğilimleri de vardır.

Bahar mevsimi, okul gezilerinin yoğunlaştığı bir dönemdir. Okul gezilerine pek katılmasam da Kuşadası'na düzenlenen bir geziye idareci arkadaşla beraber ben de katıldım. Gezi sorumlusu, müdür yardımcısı arkadaş olmasına rağmen okul müdürü olarak hepsinden fazla sorumluydum. Deniz kenarına gelince yüzme bilen öğrencilerin denize girmelerine müsaade ettik; fakat ani bir mevsim değişikliğiyle deniz kabarmaya başladı. Yüksek dalgalar kıyıya doğru gelmeye başlayınca biz de öğrencilerin kıyaya gelmeleri için bağırmaya başladık. Bu arada bir öğrenci inadına yapar gibi denize doğru yüzmeye başladı. İyi yüzme bilen arkadaşlardan biri hemen öğrenciye doğru yüzerken azgın dalgalar öğrenciyi altına aldı. Bocalamaya başlayan öğrenci, sersem bir şekilde kıyıya çıkarıldı. Öğrenci kendindeydi, o anda ben de kendimi tutamadım ve öğrenciye bağırarak bir tokat attım. Kendime hâkim olamamıştım; çünkü öğrencinin denizde boğulduğunu, eksik öğrenciyle Manisa'ya nasıl döneceğimi düşündüm. Üstelik o gün o azgın dalgalar içinde bir baba oğlunu kaybetmişti. Bunu duyan öğrenci yanıma gelerek "Özür dilerim Müdür Bey! Demek ki biz, doğruları ancak yaşayarak öğrenebiliyoruz. Sizin tavsiyeleriniz, hoşumuza gitmese de onlara kulak

vermemiz gerektiğini anladım. Doğruyu bulmak için çıktığımız bu yolda amacımızdan sapıp yanlış yollara gideriz. Bazen de hayatımızla öderiz. Ben, o gün denizde yüzmekten ziyade bir kız arkadaşına hava atmak ve ne kadar cesur olduğumu göstermek istiyordum; ama bu cesaret gösterisi bana çok pahalıya mal olacaktı. Beni hem ölümden kurtardığınız için hem de iyi bir ders verdiğiniz için teşekkür ederim.” dedi.

Yaşananlardan ders almak, hatta başkalarının yaşadıklarından ders almak, akıllı insanların yaptığı işlerdir.

Kopya Çeken İki Öğrenci

1 2 Eylül 1980 öncesiydi. O yıllarda eğitimde yaşanan sıkıntılar bugünün öğretmenleri ve öğrencileri bilmezler. Okullar âdeta savaş alanı gibiydi. Okullarda her gün sağ-sol kavgaları olurdu. O yıllarda polisler bile POL-DER, POL-BİR diye ayrılmışlardı. Öğretmenler de çeşitli ideolojik kamplara bölünmüş; bir kısmı TÖB-DER, TÖS; bir kısmı da ÜLKÜ-BİR, Hürriyetçi Öğretmenler Derneği (HÖD) diye ayrılmıştı. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarında da benzer kamplaşmalar had safhaya varmıştı. Öğretmenler arasındaki bu bölünmeler, ister istemez öğrencilere de yansımış, toplumun büyük bir kesimi özellikle aydın kesim, ideolojik kamplara bölünmüştü. Bu bölünmüşlüğü yoğun olarak hissedildiği kesim, gençlik kesimi yani üniversite ve lise gençliği idi. Okullarda polisler her gün nöbet tutardı. Tabii benim de görevli bulunduğum okul da Salihli'nin öğrenci yoğunluğu olan tek okulu idi.

Bir gün odamda otururken nöbetçi öğretmen, telaşla odama gelerek 3 Mat-A sınıfında öğretmenle öğrencilerin yaka paça kavga ettiğini söyledi. Derhal sınıfa çıktım, baktım ki öğretmen ile öğrenciler birbirine girmişler, ortalıkta yırtılan yazılı kâğıtları ve sınıfta nahoş bir görüntü. Nihayet tartışmanın daha fazla büyümesini önledim. Önce öğretmeni müdür odasına alarak niçin kavga ettiklerini sordum. Öğretmen: “Müdür Bey, yazılı yaparken iki öğrencinin kopya çektiğini gördüm. İkaz ettim, dinlemediler. Ben de kâğıtlarını almaya kalkınca karşı geldiler, yazılı kâğıtlarını vermek istemediler. Ben de almaya kalkınca yazılı kâğıdı yırtıldı

ve bana karşı geldiler. Kendilerinden şikâyetçiyim. Bu öğrencilerin derhal okuldan atılmalarını istiyorum.” dedi. Ben de “Tamam hocam, gereğini yaparız.” diye karşılık verdim. Öğretmeni sakinleştirmeye çalıştım. Hemen, hafta sonu bir program değişikliği ile öğrencileri o sınıftan alarak başka bir sınıfa yerleştirdim. Bu arada olayın kahramanı öğrencileri dinledim. Öğrenciler: “Hoca’m, öğretmenimiz soruları sordu, eline bir kitap aldı, kürsüye oturdu. Bütün öğrenciler kopya çekmeye başladı. Yalan söylemiyoruz, biz de çektik; ama bütün öğrenciler kopya çekerken onlara bir şey demedi, geldi, bizim yazılı kâğıtlarımızı elimizden almaya kalktı. Biz de vermeyince bize vurdu, biz de kendimizi korumak zorunda kaldık.” dediler. Öğrencilere: “Bakın çocuklar, söylediğiniz doğru olabilir. Doğru söylediğinize de inanıyorum; ama size şunu söylemek istiyorum. Herkes yanlış yapıyorsa sizin de yanlış yapmanız gerekmez. Üstelik öğretmeninize karşı tavrınızı da beğenmedim. Bu yaptığınız, okuldan atılmanızı gerektiren bir suç; ama başarabilir miyim, bilmiyorum. Ben öğretmeninizin gönlünü almaya çalışacağım. Ondan özür dileyebilirsiniz, bu işi kapatmaya çalışalım. Aksi takdirde bu konuda siz zararlı çıkarsınız.” dedim. Öğrenciler: “Hayır hocam, biz öğretmenimizden özür dilemek istemiyoruz. Bize hep taraflı davranıyor, sınıfta bizim hep eksikimizi, hatamızı arıyor. Biz, ... cıyız, o, ... cu. Bize karşı hep ayrımcılık yapıyor.” diye karşı çıktılar. Ben de “Hayır, ben öyle bir şey kabul etmiyorum. Size bir hafta müsaade, düşünün, karar verin!” diyerek öğrencileri odamdan gönderdim.

Daha sonra sınıfta yaptığım küçük bir araştırmada öğrencilerin haklı olduğunu anladım; çünkü öğretmenin öğrencilere ideolojik yaklaştığını tespit ettim. Ne öğretmeni refüze etmek ne de öğrencileri kaybetmek istiyordum. Sonuçta hem öğretmene hem de öğrencilere yaptıklarının yanlış olduğunu anlattım. Öğretmeni de yanlış davranışından dolayı ikaz ettim. Neticede olay disiplin kuruluna havale edildi. Sonuçtan öğretmen razı olmasa da öğrencilere “Uyarma” cezası vererek konuyu kapattım.

Öğrencilerin hiç affetmediği hususlardan birisi de haksızlıktır.

Japonya’da Genetik Okuyacağım

Müdür olarak kayıt zamanı müdür yardımcımın yanında otururken annesiyle bir öğrenci geldi, müdür yardımcıma kaydını yaptırdı. Öğrencinin bakışı, duruşu dikkatimi çekti. Anne ev hanımı, babası işçi olan bu öğrenciye, ne olmak istediğini sordum. Öğrenci bana, ileride Japonya’da genetik mühendisi okumak istediğini söyledi. Ben açıkçası çok da inanmadım; ama hayırlı olsun, dedik ve ayrıldık. O yıl öğrencinin derslerine giremedim; ancak bir sonraki yıl derslerine girdim. Bir gün yine derste aynı soruyu sordum. İlerde ne olmak istiyorsun, diye. O, aynı kararlılıkla: “Japonya’da genetik mühendisliği okuyacağım ve genetik mühendisi olacağım.” dedi. Lise 2, lise 3 derken son sınıfta dönem ortasında yine bir gün odama bir evrak imzalatmak için geldiğinde aynı soruyu sordum: “İlerde ne olmak istiyorsun?” Bana, bir kez daha, “Japonya’da genetik mühendisliği okumak istediğini ve genetik mühendisi olacağını” söyledi. Ben de ona dedim ki: “Bak evladım, Japonya’da bir yıllık sadece eğitim ücreti yirmi bin dolar, pansiyon ve diğer masraflar hariç. Senin annenin ve babanın gelirleri belli, nasıl okumayı düşünüyorsun?” Beni çok şaşırtan bir cevap verdi: “Hocam, ben o işi çözdüm.” dedi. “Nasıl çözdün?” diye sordum. “Bizim mahallede (şu an ismini söyleyemeyeceğim, Manisa’da tanınmış) bir fabrikatör var. Ona gittim, dedim ki ben filan lisede okuyorum, benim en büyük hayalim Japonya’da genetik mühendisliği okumak; ancak benim ve ailemin

imkânları buna yetmiyor. Benim bir yıllık ücretimi karşılar mısınız? O kişinin de çok hoşuna gitti ve kabul etti.”

Ben gerçekten çok şaşırmıştım.

Bu öğrencimiz Japonya’da bir yıl okudu. Sonra üniversitenin açtığı imtihanda bursluluk kazandı ve Japonya’da genetik mühendisliğini bitirdi.

Bu olay bana her kim olursa olsun, eğer kendine bir hedef koyuyor ve o hedef doğrultusunda gayret ediyorsa, çalışıp çabalıyorsa, hedefe varmaması için hiçbir gerekçe yoktur. Yeter ki hedefinizi seçin ve hedefe giden yolda ısrarlı olsun.

Ben Sana Bunu Hatırlatırım

Yine çalıştığım okullardan birinde akşamları etüd nöbetlerine de kalıyoruz. Bu nöbetler esnasında bir öğrencimiz var, ders çalıştırmak mümkün değil. Sürekli uyarıyoruz. Arkamızı döner dönmez bir bakıyorum yine konuşmaya ortalığı karıştırmaya, oraya buraya saldırmaya başlamış. Bu öğrenci son sınıf öğrencisiydi, vakit yaklaşmıştı. Sınava çok az bir süre kalmıştı ancak hiç mi hiç çalışmıyordu. Bir gün yine etütte kendisini uyarınca bana döndü dedi ki; “Hocam benimle niye uğraşıyorsun? Çalışmama gerek yok ki. Bizim fabrikamız var. Şu ders çalışanlar var ya, bunların çoğu bana gelecek ve benden iş isteyecekler. Ben o zaman istediğime iş vereceğim. Yani kısacası çalışsam da aynı, çalışsam da aynı işi yapacağım. Benimle uğraşmana gerek yok” dedi.

“Bak ben bu söylediklerini sana hatırlatırım” dedim. O sene 5 Nisan kararları denen bir takım kararlar alındı, ciddi bir ekonomik kriz oldu ve ülkede birçok esnaf iflas etti. İflas edenler arasında ne yazık ki bu öğrencimizin babası da vardı. Elde avuçta ne varsa hepsi gitmişti. Neyse üniversite sınavları yapıldı sonuçlar açıklandı tercihler için okula gidiyorum. Belediye otobüsüne bindim baktım bizim öğrencinin yanı da boş. Hemen gidip yanına oturdum. Havadan sudan biraz konuştuktan sonra nereyi kazandığını sordum. Boynunu büktü: “Kazanamadım.” dedi. “Ben sana hatırlatırım dememiş miydim?” dedim. “Hocam ben böyle olacağını nereden bilebilirdim ki?” dedi. Aradan bir yıl kadar geçmişti; bir gün büyük bir markette alışveriş yapıyorum baktım biri bir

un çuvalı sırtlamış gidiyor, hemen tanıdım. Bu bizim öğrenciydi. Yanına yaklaştım selam verdim. Halini hatırlarını sordum. “Burada çalışıyorum hocam, durumu görüyorsunuz.

İhtiyacım var” dedi. “Ben bunu sana hatırlatırım dememiş miydim?” dedim. “Hocam yarama basmayın” dedi.

Aradan 3-4 yıl kadar geçmişti bir gün arabamla giderken baktım kaldırımda yürüyor korna çaldım baktı. “Aaa... Hocam siz miydiniz?” dedi. “Evet, benim.” dedim: “Ne yapıyorsun burarlarda.” “Hocam askerden geleli epey oldu; ama iş bulamadım. İş arıyorum” dedi. Artık tekrar hatırlatmak istemedim. Ama o hatırlamıştı. Gözleri doldu, yüzüme bakamadı ve başını önüne eğdi, yüzü ağlamaklı bir hal aldı.

Büyük âlim zatların hepsi akıbetleriyle ilgili hep endişe duymuş. Hep Allah sonumuzu hayreylesin diye dua etmişlerdir. Bir atasözü var: “Güzelliğine güvenme bir sivilce, malvarlığına güvenme bir kıvılcım yeter.” diye. Babamızın mal varlığı çok iyi olabilir. Ancak bizler ilk önce okuyacağız, iyi bir eğitim alacağız kendi ayaklarımız üzerinde duracağız. Daha sonra gerekirse babamızın işine talip olacağız. Bu hatıramı sıralarda oturan tüm öğrencilere ithaf ediyorum.

İftarlık Ekmek Arası Soğan ve Sigara Paketi

Başlık sizi şaşırttı mı bilmiyorum. Ama beni doğrusu çok şaşırtmıştı. Okulda zaman zaman on beş günde, ayda bir nöbetçi müdür yardımcısı, nöbetçi öğretmenlerle beraber sınıflarda arama yapardı. Bazen bu aramalara okul müdürü olarak benim de katıldığım olurdu. Ramazanın Mart ayına rastladığı yıllardan biri idi. Öğlenci sınıflara iftara yakın son derste arama yapmayı kararlaştırdık. Nöbetçi öğretmenlerle sınıfları sırasıyla aramaya başladık. Sıraların altı, çantaları ve öğrencilerin üstlerini didik didik arıyoruz. O yıllarda öğrencilerin üzerinden genelde sigara ve kesici aletlerin dışında başka bir şey çıkmazdı. Arama için girdiğimiz bir sınıfta iki öğrencinin telaşlandığını gördüm. Sıra onlara gelince bu öğrencileri dikkatle aradık. Birinden tahmin ettiğim gibi mavi kaplı lüks bir sigara paketi çıktı ki o yıllarda bu tür yabancı sigaralar tezgâh altından kaçak olarak satılırdı. İkinci öğrenciyi ararken yüzü kızardı, tir tir titremeye başladı. Öğrencide müthiş bir korku hali vardı. Nihayet bu öğrencinin de sakladığı şeyi bulduk. Öğrencinin saklamaya çalıştığı şeyi uyuşturucu sandım. Çünkü gazete kâğıtları ve naylon poşetle öyle sarılmış ki şüphelenmemek mümkün değil. Neticede poşeti sınıfa göstermeden açtığımda çeyrek ekmek içinde doğranmış soğan gördüm. Sınıfta kokmaması için de ekmeği öyle bir sarmış ki görüntüsü hiç de ekmeğe benzemiyordu. O gün için benim de aklıma başka şeyler gelmişti. Uyuşturucunun adını duyuyorduk. Ama uyuşturucunun ne olduğunu bilmiyordum. Otuz altı yıllık görevim

süresince çok şükür böyle bir şey görmedim. Uyuşturucu denen illeti televizyonlarda polis kameralarında görüyordum. Neticede öğrenciye sordum: “Bu nedir yavrum?” dediğimde “İftarlığım hocam.” demesin mi? Aldığım cevap karşısında yüreğimin yağı eridi. Paketin içini sınıfa göstermeden öğrenciye “Benim de iftarlığım yok. Dersten sonra odama gel, bu iftarlığı paylaşalım, orucu beraber açalım.” dediğimde öğrenci rahatladı. Anladım ki öğrenci sınıfta ekmek ve ekmeğin içindeki katık olarak soğanın bilinmesinden çekiniyormuş.

Aramadan sonra odama indim. Öğrenci hakkında müdür yardımcısından ve ders öğretmenlerinden aldığım bilgiye göre öğrenci Manisa’nın bir kenar mahallesinde oturan dar gelirli bir aile çocuğu idi. Hafta sonlarında da amelelik yaptığını öğrendim. Uzatmayayım, lisemizin pansiyonu da bulunduğundan o günden sonra iftarını pansiyonda yapmasını sağladık.

Sonuç mu? O yıllarda çok az öğretmen filtreli sigara içiyordu. Üzerinde kaçak lüks sigara çıkan öğrencimiz de ilimizin varlıklı bir aile çocuğu idi. Sene sonu girdikleri ÖSS sınavlarında iftarlığı soğan ekmek olan öğrencimiz İzmir Hukuk Fakültesi’ni kazandı. Üzerinde kaçak lüks sigara paketi çıkan öğrencimiz de ÖSS sınavını kazanamadı.

Üzerinden iftarlığı soğan ekmek olarak çıkan öğrencimiz M.A. şu anda Anadolu’da bir ilimizin ilçesinde hâkim olarak görev yapıyor. Bir ara ziyaretime geldiğinde bana anlattığı bir hatırasını da size arz edeyim. Yıllar sonra yanında çalıştığı müteahhitle Manisa’da Fatih Parkı’nda karşılaştığında hoşbeşten sonra eski müteahhidin kendisinden sigara almak için borç para istediğini söylemişti.

Uzun yıllar insanlarla iç içeyim ve Manisa’yı Manisalılardan daha iyi bildiğimi söyleyebilirim. Çünkü görev yaptığım yıllarda ilde Manisa Lisesi’nden başka lise olmadığı için zengin de, fakir de, valinin de sanayicinin de çocuğu bizde okurdu.

Kırk yıldır Manisa’da ikamet eden biri olarak nice zenginlerin fakirleştiğini, nice fakirlerin de zengin olduğunu gördüm. Benim gördüklerimi ve bildiklerimi birçok Manisalının da bildiğini sanıyorum. Burada isim vermenin sık olmadığını biliyorum.

İslam âlimleri, İslam’ın şartını da imanın şartı gibi altıya çıkarmışlar. Altıncısı da: “Haddini ve hesabını bilmektir.” demişler.

- Hayatta haddini bilmeyenlerin gülünç duruma düştüğünü,
- Hesabını bilmeyenlerin de rezil duruma düştüklerini gördüm.

Zamanla baba parasına güvenerek ders çalışmayan öğrencilerimi de hayatın döve döve çalıştırdığını görüyorum.

Sırayı Öpen Öğrenciler

Üniversite sonuçlarının açıklandığı bir gündü. Okuldaki odamda çalışıyordum. Hizmetli olan arkadaşımız, odaya gelerek bir grup öğrencinin geldiğini ve beni görmek istediklerini söyledi. Ben de bekletmeden hemen içeri almasını söyledim. İçeri giren öğrencilere şöyle bir bakınca hepsinin sevinçli olduklarını gördüm. Üniversiteyi kazandıkları hâllerinden belli oluyordu. Onları böyle görünce ben de çok sevindim. Onlara oturmalarını söyledikten sonra hepsine çay ısmarladım. Sonra, hangi üniversiteleri kazandıklarını sordum. Hepsi de çok iyi üniversiteleri kazandıklarını söylediler. Hepsini tebrik ettim ve her birini teker teker öptüm. Masamda her zaman bulundurduğum küçük hediyelerden kendilerine takdim edince çok sevindiler. Bu arada sevinçlerine ortak olmak amacıyla kendilerine ulaşabileceğim telefonlarını aldım. Vedalaşarak odamdan çıktılar.

Biraz sonra hizmetli arkadaşımız, telaşla odama geldi ve biraz önceki öğrencilerin yukarı katlara çıkıp sınıflarını görmek istediklerini söyledi. Ben de “Ne var bunda? Bırak, müsaade et, gezsinler. Bunun bir mahsuru yok.” dediğimde hizmetli arkadaşımız, sınıfların boya ve badanasının yeni yapıldığını, öğrenci sıralarının da zımpara yapıp verniklendiğini, olur da sıralara yazı yazarlar, diye korkudan bana sorma gereği duymuş. Bir anda ben de endişelendim. Yukarı çıkmalarına izin verdim; ama “acaba!” düşüncesiyle ben de arkalarından sınıfa çıktım. Gerçekten hizmetlinin dediği gibi bir şey yaparlar mı, diye merak içindeydim.

Usluca sınıfın bulunduğu kata çıktım. Sınıfın kapı aralığından baktığımda öğrencilerin oturdukları sıraları öptüklerini görünce sormak zorunda kaldım: “Hayrola çocuklar, ne yapıyorsunuz?” dediğimde öğrenciler: “Hoca’m, üç sene bu sıralarda oturduk. Kahrımızı sadece öğretmenlerimiz değil, bu sıralar da çekti. Onlara da teşekkür ediyoruz.” dediklerinde gerçekten duygulandım ve dedim ki “Değil insana, bir sıraya dahi minnet duyan ve ona teşekkür etmesini bilen insanlar, asil insanlardır. Bu duygunuzu hiçbir zaman yitirmeyin. Allah, nankörleri değil şükreden, teşekkür eden vefalı insanları sever. Gördüğüm kadarıyla siz de Allah’ın sevdiği insanlardansınız. Ben yıllardır idarecilik yapan bir insan olarak ilk defa sırasını öpen ve ona teşekkür eden bir öğrenci grubunu görüyorum. Bu davranışınızdan dolayı sizleri kutluyorum.” dedim ve tekrar hepsinin gözlerinden öptüğümde onlar da ağlamaklı oldular, çok duygulandılar.

Kızı Doğum Günü Kutladı. Babası İntihar Etti

Sene 1972. Manisa'nın büyük bir ilçesinin öğrenci mevcudu çok fazla olan bir ortaokulunda müdür başyardımcısı olarak görev yapıyorum. Aynı zamanda okulun Disiplin Kurulu Başkanlığı görevini de yürütüyordum. İlçenin varlıklı ailelerinden birinin kızı, orta üçüncü sınıfta öğrencimizdi.

Bu öğrencimiz, yaş gününü kutlamak için bir program hazırlar. Annesi büyük bir özenle masayı hazırlar. Annesinin kendi elleriyle yaptığı pasta, börek çörek ve tatlılarla birlikte kolalar, gazozlar ve meyve suları da alınarak tam tekml bir kutlama masası donatılır. Kızı, arkadaşları ile beraber rahatça yaş gününü kutlasınlar, diye yakın bir arkadaşına gider. Annesi gittikten sonra kızın arkadaşları eve gelirler. Her biri getirdikleri hediyeleri takdim ederler. Bu arada hazırlanan ikramlar yenilir, içecekler içilir. O günün sevilen müzik parçaları kasetlerden dinlenir. Bu arada doğum günü pastası getirilir. Masanın etrafına toplanırlar. Pastaya dikilen mumlar: "İyi ki doğdun A." diyerek söndürülür. Her şey gayet güzel masumane bir şekilde devam eder. Bu arada kıvrak müzikler, dans ve eğlence derken gençlerin muhabbetleri iyice koyulaşır. Duygusal yakınlaşmalar da kendini belli eder. Kızın erkek arkadaşlarından biri, doğum günü kutlamasına gelirken babasının eve aldığı alkol şişesinden birini yanında getirmiştir. Merak ve istek duyguları arasında şişe açılır. Başlangıçta tadına bakmak amacıyla tadılır; ama bununla yetinilmez. Şişe tamamen bitirilir. Sonuçta kafalar bulanır. Kızımızın okuldan gönül bağı

olan erkek arkadaşı da bu kutlamada bulunmaktadır. Sarhoşluğun etkisiyle daha samimi olabilmek için evin müsait bir odasına çekilirler. İki genç arasında arzu edilmeyen olay vaki olur.

Bu olay başlangıçta ört bas edilmeye çalışılır. Bir yanlış. Birkaç ay sonra başka bir yanlışlığı meydana getirir ve kızımızın hamilelik belirtileri başlar. Artık mızrak çuvala sığmaz. Olay kısa zamanda ilçeye yayılır.

Öğrencimizin bu durumu, okul Disiplin Kurulu'na intikal eder. Aldığımız öğrenci ifadelerinde ilçede anlatılanların hepsinin doğru olduğu anlaşılır. Öğrencinin bir ay sonra mezun olacağını da dikkate alarak okul idaresi olarak öğrencinin arkadaşları arasında daha fazla rencide olmaması için her hangi bir disiplin cezası vermeden başka bir okula naklini sağladık.

Bu arada öğrencimizin annesi ve babası ile görüştük. Son derece bitkin ve perişan halde adeta ne yapacaklarını bilmez durumdaydılar. Okul idaresi olarak her ne kadar aileyi teskin etmeye çalıştıysak da bunda başarılı olamadık. Aileyi, özellikle babayı teskin etmek mümkün görünmüyordu. Öğrenci de son derece üzgündü. Bu olayı bir anne baba olarak kabullenmek çok zordu.

Olay içinden çıkılmaz bir hale gelmişti. Öğrencinin babası Ş. ile son görüştüğümüzde: "Kadir Bey, kızım doğduğunda ne kadar sevinmiştim. Keşke bu kızım olmasaydı da ben, bu acıyı yaşamasaydım. İlçede bırak arkadaşlarımın ve dostlarımın, bir yabancıнын dahi yüzüne bakamaz hale geldim. Sokağa çıktığımda, fabrikama gittiğimde, işçilerim dâhil herkesin bana baktığını sanıyorum. Bakmasalar bile bana öyle geliyor. Ne yapacağım bilmiyorum." diyerek gözyaşı döküyordu.

Bu konuşmamızdan birkaç gün sonra öğrenci velimiz Ş. Bey, bir hafta sonu kiremit fabrikasına gider. Hiç kimsenin olmadığı bir saatte kendini asar. Bu intihar haberi ilçede şok etkisi yaratır. Rahmetli Ş. Bey'in odamdaki o acı dolu yüzü ve gözyaşları gözümün önünden hiç gitmez.

Ben bu olaydan sonra şunu anladım. Bir şey isterken Allah'tan hayırlısını istemenin gerekli olduğuna inandım. Allah, hiçbir anne babaya bu tür acılar yaşatmasın.

Öğrencimizin durumunu hatırlatarak gençlere seslenmek istiyorum, Hanginiz böyle bir acıyı ailesine yaşatmak ister? Hepinizin haykırarak "Hayır!" dediğini duyar gibiyim. Acaba A. da başlangıçta bu sonucu düşünseydi bunu yapabilir miydi?

Hepimizin dikkatini çeken olaylardan biri de alkollü araba kullananlardır. Kaza yapıp zarar vermekle kalmıyorlar, ya kendilerinin ya da başkalarının ölümüne, sakat kalmalarına sebep oluyorlar. Maddî hasar ise cabası. Bütün bunlar görüldüğü halde bir başkasının bunlardan ibret almamasına ve benzer durumlara düşebileceğini bile bile bu şekilde alkollü olarak araba kullanmalarına ne demeli?

Bütün bu olumsuzluklar görünüp bilindiği halde İstanbul Üsküdar'da halka açık yerlerde alkol kullanmayı yasaklayan yetkilileri protesto edenler, hanımları ile beraber milletin gözünün önünde kahramanlık taslayarak alkol içmelerine ne demeli? Üstelik bunları yapanların ülkemizde aydın olarak geçinmeleri ve alkol kullanmayı çağdaşlık sayanları ne yapmalı? Hangi akli başında insan yukarıda anlatılan benzer olayların kendi başına gelmesini ister?

Yüce Allah şöyle buyuruyor: "Siz, ey imana ermiş olanlar! Sarhoşluk veren şeyler, şans oyunları, putperestçe uygulamalar ve gelecek hakkında kehanette bulunmalar, şeytan işi iğrenç kötülüklerden başka bir şey değildir. O halde onlardan kaçının ki mutluluğa eresiniz." (Maide Suresi, ayet,90)

Peygamberimiz, bir hadis-i şeriflerinde: "İçki, bütün kötülüklerin anasıdır." buyuruyor. Bu kutsal ve mübarek mesajlar karşısında, alkol kullanmayı çağdaşlığın gereği sayan kardeşlerimin, ellerini şakaklarına koyup salim kafa ile bir kez daha düşünmelerini tavsiye ediyorum.

Mağazalardan aldığımız elektronik bir eşyayı sağlıklı ve uzun ömürlü kullanabilmek için o eşya ile birlikte verilen kılavuzu dikkatle okuyup ona göre kullanmak zorunda kalıyoruz; çünkü aldığımız elektronik eşyayı en iyi, uzun ömürlü ve faydalı bir şekilde kullanabilmek için onu yapanın talimatlarına uymamız gerekmektedir. Bir insan olarak biz de kendi vücudumuzu ve aklımızı doğru ve sağlıklı kullanabilmemiz için bizi yaratan ve bizim nasıl davranacağımıza dair gönderilen kılavuz kitabımız olan “Allah Buyruğu”na kulak vermemiz gerekir. Dinlemesek, kulak vermesek ne olur? Sonunda zararlı çıkan biz oluruz.

Çocuk sahibi olan anneler, babalar çok iyi bilirler. Anne babalar, daha çocukları küçükken: “Aman sobaya yaklaşma, elin cıs olur.”; yemeğe her oturuşta: “Ellerini yıka!”; yemeklerden sonra: “Dişlerini fırçala!”; okula gidiyorsa: “Derslerine çalıştın mı, ödününü yaptın mı?” gibi uyarılarda bulunarak güzel alışkanlıklar kazandırmaları için bıkmadan usanmadan defalarca tekrar ederler. Allah da bizi o kadar çok seviyor ki: “İçki, kumar, zina, gıybet gibi zararlı ve kötü olan davranışları yapma!” diye tekrarlarlarken namaz, zekât, iyilik, yardım, ahiret gibi güzel, faydalı ve hayırlı olan konularda sık sık hatırlatmalarda bulunuyor. “Bak, senden öncekiler öldü, yakın komşularından ölen var, bir gün sen de öleceksin. Bu işin sonunda bir hesap kitap var. Aman, yanlış yapma!” diye haşa bir anne babanın çocuğunu uyardığı gibi Allah da bizi annemizden, babamızdan daha büyük bir şefkat ve merhametle uyarıyor, Birçok ayet-i kerimenin sonunda: “Niçin tefekkür etmiyorsunuz? Niçin düşünmüyorsunuz? Niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?” diye defalarca uyarıyor.

Tekrar gençlere seslenmek istiyorum. İleride meşru yoldan milyonlarca tadacağınız lezzeti, gençliğinizde tadacağınız bir parmaklık zevkle hem hayatınızı karartmayın hem de anne babalarınızı başkalarının yüzüne bakamayacak duruma düşürmeyin. Şimdi hep beraber kendimizi, on üç yaşında yaptığı bir yanlışlıkla babasını mezara gönderen ve kendi hayatını geç yaşta karartan

Ş. nin yerine koyalım. Bu vicdan azabıyla yüz sene de yaşasa bu hayatta artık mutlu olması mümkün değil. Yaşadığı yılların hammallığını yapmaktan öte bu dünyadan ne bekleyebilir ki?

Yine ekranlara çıkıp namus insanın beynindedir, diyen baylara ve bayanlara haykırmak istiyorum. Hani namus insanın beyninde idi. Bu sloganları seslendirenler, her şeyini kaybetmiş kimselerdir. Bunların durumu mahallenin bir kötü kadının mahallede yer edinebilmesi için herkesin kendisi gibi olmasını istemesi gibidir.

Gençler! Ergenlik çağlarında katıyetle yanlış arkadaş edinip anne babanızdan uzaklaşmayın. Gençlerin anne babalarından en uzaklaştığı yaşlar ergenlik çağlarıdır. Anne babalarınızı dinleyin. Hiçbir anne baba kötü de olsa çocuğuna yanlış göstermez.

Özenip Taklit Edenin Ulaştığı Gerçek

Ormana canlılık getirmesi için aslanın emriyle şarkı yarışması düzenlenmiş. Kazanan ömür boyu hiçbir hayvan tarafından saldırıya uğramayacakmış. Eşek adaylardan biriymiş ve şarkısına başlamış. Ondan başka herkes kulaklarını kapatmış. Bilge ve anlayışlı kaplumbağadan başka hiç kimse onu alkışlamamış. Sırayla bütün hayvanlar hünerlerini sergilemişler. Sıra bülbüle geldiği zaman güle olan aşkı ifa eden bir beste söylemiş ve bütün orman duygusal bir havaya bürünmüş. Herkes, bülbülün birinci olacağını düşünürken, papağan sıranın kendisinde olduğunu söylemiş. Kendinden önce sahneye çıkan bülbülün nefis bir taklidini yapmış. Papağanın becerisi aslanın hoşuna gitmiş. Tam papağan birinci seçilecekken, yaşlı bir kaplumbağa itiraz etmiş. “Sevgili kralım! Biliyorsunuz bu yarışmaya herkes kendi sesiyle katılacaktı. Oysa biz papağanın kendi sesini dinleyemedik. Bir de kendi sesinden bir şarkı dinleyelim, o zaman kararımızı verelim.” Ancak papağan başkalarını taklit etmekten kendi sesini unutmuş ve hiçbir şey söyleyemeyince, bülbül birinci olmuş.

Sevgili gençler! Ergenlik çağlarında, dün toplum dışına itilen bugün ekranlarda yıldız diye takdim edilen değer yargılarını yitirmiş insanların hayatına özenerek onların hayatını yaşayıp kendi hayatınızı, kendi kişiliğinizi kaybetmeyin. Televizyondakiler sizin yerinize yaşıyorlarsa, mezar taşınıza adınızın yazılmasına hakkınız yoktur.

Başarısız Öğrencilerimden Dinlediğim Pişmanlıklar

Okul müdürü olarak hiç aksatmadığım görevlerimden biri de sene sonunda başarılı ve başarısız öğrencileri çağırıp bu başarıyı veya bu başarısızlığı nasıl elde ettikleri ile ilgili sorular sorar bunları not ederdim. İşte cin gibi olup da başarısız öğrencilerimden aldığım cevaplar:

- Milyarları saydığım dershaneye ders öğrenmek için gitseydim, deneme imtihanlarının hiç birini kaçırmıyaydım.
- Arkadaşlarım ders çalışıp test çözerken ben maça gitmiyordum.
- Okul müdürümün: “Üç sene sıkı çalışırsanız otuz seneyi kazanırsınız, üç sene gençliğimi yaşayım dersiniz otuz seneyi kaybedersiniz!” altın sözünü çivi ile kafama çakıyordum.
- Gittiğim dershanedeki iki üç kıza kafayı taktım. Kızlar üniversiteyi kazanıp gittiler. Ben ise kız peşinde koşan arkadaşım Mahir’le armut gibi ortada kaldık. Sonuçta ne aşk kaldı ne meşk!
- Hangi üniversitenin hangi bölümünde okuyacağıma imtihana üç gün kala karar vermemeliydim.
- Keşke yükseklerden uçup da yanlış tercih yapmasaydım.
- Keşke beni yanlış yerlere götüren ve zararlı alışkanlıklar kazandıran Mahir’le arkadaş olmasaydım.
- Keşke bilgisayar oyunlarına ayırdığım zamanı derslerime ayırıyordum.
- Keşke internet Caferlerde harcadığım para ve zamanımı doğru yerlerde harcasaydım.
- Keşke üniversiteyi değil de üniversiteli olmanın hayalini kursaydım.
- Keşke içi hava dolu topun peşinde koştuğum kadar, ders öğrenmek için öğretmenlerimin peşinde koşsaydım.

- Okul müdürümün: “Oğlum bu topun içinde hava dolu, peşinde fazla koşturursan kafanın içinde hava oluşur, yarın üniversite sınavında da hava alırsın.” sözünün ne anlama geldiğini zamanında anlasaydım.
- Keşke büyüklerimin ikazlarını dinleseaydım.

Başarısız Öğrencilerin Başarısızlıklarının Sebepleri

- Yanlış arkadaş seçimi.
- Erken yaşta zamansız platonik ve romantik aşkın alaboresine kapılmak. (Buraya kadar okuduğunuz parçalarda bunun örneklerini okudunuz.)
- Zaman katillerine fazla zaman ayırmak.
- Büyüklerinin uyarılarını dikkate almamak. Yanlış kılavuzlar edinmek.
- Önüne bakıp ileriye görememek, kendisi için kurulan tuzakları fark edememek.

Başarılı Öğrencilerin Ortak Özelliği

- Öğrenmeyi öğrenerek çalışırlar.
- Hangi hedefe, niçin yöneldiğinin farkındadırlar.
- Tecrübelerden faydalanırlar, başarıları model olarak benimserler.
- Okula öncelik tanırırlar. Her dersin ve sınıfın hakkını verirler.
- Kişisel gelişim ve rehberlik yardımı alırlar.

Okula öncelik tanımaları, derslerine sınıf geçmek için değil de bilgi edinmek için çalışmaları.

- Hedefe doğru yol alırken sabırlı olmaları.

Başarısız öğrenciler için anekdotlar:

Yola dizili kervanda en önde giden katır daima başı yerde olduğu hâlde ikide bir tökezliyor, düşüp kalkıyordu. Katırın arkasındaki develerin başı yukarda olduğu hâlde hiç tökezlemiyorlardı. Katır arkasından gelen deveye sordu. “Arkadaş bu nasıl iş, senin başın havalarda iniş olsun, yokuş olsun hiç tökezlemiyorsun.”

Deve: “Benim başım dik. Daima ileriye görür, gelecek tehlikeleri önceden sezerim. Ona göre ayağımı atarım. Sen ise üç adım öteyi göremiyorsun önüne bakıp durduğun çukurları göremediğin için kör gibi içine düşüyorsun. Sebebi bu.”

Hayatta her adımını atarken ileriye, sonra bastığın yeri görürsen tökezlemezsin.

Başarısız öğrenciler günü yaşamayı kâr sayıyorlar, ileriye düşünmedikleri için ileride başına neler geleceğini göremiyorlar

Çok zeki iki ikiz kız kardeşin sorularından bunalan ve çocuklarının sorularına cevap vermekte aciz kalan anne çocuklarının sorularına cevap vermek üzere bir bilgine götürür. İki ikiz kız kardeş ne sordularsa bilge cevap verir. Çok zeki iki kız kardeş bir kurnazlık düşünürler ve bilgin zatın bilemeyeceği bir soru bulmamız lazım derler. Diğerine göre daha zeki kardeş: “Buldum!” der. İki elimin arasına avucumun içine canlı bir kelebek koyacağım ve bilgine soracağım. Avucumdaki kelebek canlı mı, ölü mü? Ölü derse uçuracağım, canlı derse avucumu hafifçe bastıracağım her ne durumda olursa olsun soruma doğru cevap veremeyecek. Dediğini yaptı. Kapalı tuttuğu ellerini bilgine uzatarak: “Avucumda bir kelebek var. Canlı mı, ölü mü?”

Bilgin zat uzun süre kızın gözlerine baktı ve cevapladı: “Bu sorunun cevabı senin ellerinde yavrum. Ellerinizi ayakta tutacak umut ve hayalleriniz bu çağda avucunuzun içindedir. İsterseniz alın teri ile umutlarınızı sulayın isterseniz susuz bırakıp öldürün. Şunu unutmayın, geleceğiniz sizin avucunuzun içinde.”

Başarısız öğrenciler ileriye göremedikleri gibi, kendileri için kurulan tuzakları da fark edemiyorlar. Maalesef, avuçlarının içinde keleşin uçuracakları yerde avuçlarının içinde sıkarak öldürüyorlar. Aceleciler, meraklılar. Merakları yüzünden bir parmak balı tadayım derken ömür boyu tadacakları batmanlarca baldan mahrum kalıyorlar. Gençlerin bu durumu dört keleşin ateşini merak etmelerine benziyor. Dört keleş ateş görmüşler ve ateşin nasıl bir şey olduğunu öğrenmek istemişler. Birinci keleş, kanat çırparak ateşe biraz yaklaşmış. Üzerinin aydınlandığını görmüş. Arkadaşlarının yanına gelmiş ve: “Bu ateş aydınlatıcı bir şey.” demiş. İkinci keleş bununla yetinmeyip daha fazla bir şey öğrenmek istemiş. Biraz daha yaklaşmış ve ısındığını hissetmiş. Demiş ki: “Aynı zamanda bu ateş ısıtıcı bir şey.” Üçüncü keleş bununla da yetinmemiş, biraz daha, biraz daha yaklaşmış. Bir anda ateşin kanatlarını yaladığını hissetmiş ve tütsülenen kanatlarıyla geri dönüp şöyle demiş ki: “Bu ateş aynı zamanda yakıcı bir şey.” Sonuncu keleş Meraklı Melahat gibi daha da çok merak etmiş ve her şeyi öğrenmek istemiş. Biraz yaklaşmış aydınlandığını görmüş. Biraz yaklaşmış ısındığını hissetmiş. Biraz daha yaklaşmış ateş kanatlarını kavurmuş ve biraz daha yaklaştıktan sonra kanatları kavrulan keleş ateşin içine düşmüş ve ateşin içinde “poff ” diye ortadan kayboluvermiş. Cayır cayır yanmış. Ateşin gerçekten ne olduğunu belki bir tek o öğrenmiş; ama geri dönüp arkadaşlarına söyleyememiş; çünkü son keleş kaybolmuş ateş içinde. Bir şeyi ancak içinde kaybolan bilebilir. Yaratıcısını, büyüklerini, anne-babalarını, öğretmenlerini dinlemeyip de her geçen gün zararlı alışkanlıkların içine düşüp “poff ” diye sönen gençler yok mu? Kendilerine ergenlik çağında yanlış kılavuz seçen gençlerin medyada ve ekranlarda nasıl pufladığını görmüyor muyuz? Puflayan bedenleri ve sönen umutlarıyla hem kendilerine umut bağlayanların umutlarını boşa çıkardıkları gibi anne-babalarının başlarını da eğik bırakıyorlar. Alkolün, sigaranın yanlış ve zararlı alışkanlıkları büyümenin bir

gereği olarak görüyorlar. Oysaki zararlı alışkanlıklar Allah'ın bize yapma dedikleri şeylerdir.

Kim ki Allah'ın yapma dediklerini yaparsa ne olur?

- Fakirleşir; çünkü alkol, kumar, gayri meşru ilişkiler hep para ile olan işlerdir.
- İtibar kaybederler. Başta anne-babası olmak üzere hiç kimsenin yanında itibarları olmaz. Her iki dünyada da rezil olurlar.

Altıncı Bölüm

- YOLUN BAŞINDA ÖĞÜTLERİM HEM VELİLERE, HEM GENÇLERE!-

HER ŞEYİN İYİSİNİ ARARKEN
BİR BAKARSIN ÖMÜR BİTİVERMİŞ!
HAYIRLISINI ARAMAK GEREK!

Turgutlu Halk Eğitim Merkezi

*Gafil düşmanların kin ile doldurduğu kalblerimizi ibadet ile,
aşk ile, sabır ile, ilim ile durmadan yıkamazsak bir gün
bir yolun ortasında mahvolur gideriz.*

Fırsatlar Depo Edilemiyor.(1)

Müdür olarak çalıştığım Kırkağaç Lisesi'nde Kırkağaç'ın kalburüstü ailelerinden birinin güzel bir kızı, okulumuzda fen bilgisi öğretmenini olarak çalışıyordu. Hem fiziki güzelliğinden hem de ailesinin konumundan olabildiğince havalı bir bayandı. Evlenme konusunda çevresinden çok iyi teklifler almış; fakat ailesinin konumuna, kendi güzelliğini de katarak öğretmenlerden ve diğer meslek mensuplarından gelen nasipleri hep geri çevirmiş. Müdür olarak atandığım yıllarda ise yaşı otuz beşi aşmış, kırka doğru merdiven dayamıştı. Kafasına doktor veya hâkimle evlenmeyi koymuş, o meslekten bir nasibini beklerken yaş gelmiş, geçer olmuş. Hatta arkadaşları: "Neden nasiplerini geri çeviriyorsun?" diye sorduklarında: "Doktor, hâkim hanımlarını görüyorum. Hepsi de benden çirkin. Ben onlardan hem daha güzelim hem de daha iyi şeylere layığım." diyerek çıkan nasiplerini elinin tersiyle geri çevirmiş. Tabii böyle bir nasip çıkmayıp yaşının da belli bir noktaya gelmesiyle bunalım emareleri başlamış.

Müdürlüğüm zamanında orta birinci sınıf öğrencilerinden birinin elinde su dolu kova ile sınıfa doğru gittiğini görünce öğrenciye: "Hayrola yavrum, resim dersiniz mi var?" dedim. Öğrenci: "Hayır Hocam, F. öğretmenimiz istedi, ona götürüyorum." dedi. Ben hayretle: "Pekâlâ, ne yapacak suyu? Resim dersinize o girmiyor ki!" dediğimde öğrenci: "Hoca'm, F. öğretmenimiz elektrikleniyormuş, elektriğini bunun içine boşaltıyor." dedi. Öğrencinin

dediğinden pek bir şey anlamadım. Öğrenciye: “Götür bakalım!” dedim; fakat bu durumu da anlamak istiyordum.

O zamanlar okullarda sınıfların kapılarında göz hizasında küçük camlı gözler vardı. Öğrencinin arkasından gidip girdiği sınıfın kapısından içeri baktım, Kova, masanın yanındaydı. F. Hanım, öğrencinin getirdiği kovaya iki de bir ellerini sokuyor, biraz bekletiyor, sonra ders anlatıyordu. Bu işi sürekli tekrar ediyordu. Öğretmeni sınıfın huzurunda mahcup etmemek için o anda sınıfa girmedim. Zil çaldı, F. Hanım’ı çağırdım. Sınıftaki durumunu sorduğumda, sınıfta yoğun bir elektrik olduğunu, bu elektriğin kendisini çarptığını, ellerini su dolu kovaya sokarak vücudundaki elektriği boşalttığını, söyledi. Ben bu açıklama karşısında şaşkınlığımı gizlemeye çalışarak böyle bir şeyin olamayacağını, sınıfta elektrik yükü olsa öğrencileri ve başka öğretmenleri de rahatsız edeceğini söyledim. Sonra da böyle davranışlar yapmaması, daha dikkatli olması hususunda hatırlatmalarda bulundum.

Bir zaman sonra bu davranışının düzeleceğini beklerken bu defa derslerde ayaklarını da su dolu kovanın içine soktuğunu, su dolu kovanın içine girerek ders anlattığını gördüm.

Neticede bu değerli öğretmen arkadaşımızı Manisa Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi’ne göndermek zorunda kaldık.

Fırsatlar Depo Edilemiyor(2)

Zamanla kasabanın birinde öğretmen F. Hanım gibi güzel mi güzel, zengin mi zengin bir ağa kızı varmış. Yukarıda anlattığımız olayda olduğu gibi bu güzel ve zengin ağa kızının da talepleri çokmuş; ama o hep daha iyisini beklermiş. Kasabada fakir mi fakir; ama bir o kadar da yakışıklı, mert, onurlu bir delikanlı varmış. Bu delikanlı, ağa kızını çok sevmiş. Adeta kıza karasevdayla tutulmuş. Kızı istetmiş. Kız güzelliğine güvenerek fakir delikanlının bu isteğine evet demediği gibi kızın ailesi de kızlarını fakir delikanlıya vermek istememişler ve iş olmamış.

Delikanlı, bu durumdan sonra kasabada kalmak istemez. Ağa kızının başkasıyla evlenmesini görüp kahrolmaktansa, kasabayı terk edip kendine yeni hayat kurmayı düşler. Annesini ve babasını da alarak çok uzaklarda bir kasabaya yerleşip orada çalışmaya başlar. Bu kasabada başka bir kızla evlenip mutlu bir yuva kurar. Zamanla işlerini geliştirir ve kasabanın zenginleri arasında yerini alır.

Yıllar sonra doğduğu kasabayı ziyaret edip eski dostlarını görmek bahanesiyle ağa kızı yüzünden terk ettiği kasabaya gelir. Eşini dostunu gördükten sonra âşık olduğu kızın kiminle evlendiğini çok merak eder. Bir zamanlar âşık olduğu kızın kocasının kim olduğunu öğrenmek için sabah erkenden evin yakınındaki bir kahvehaneye oturur. Evden çıkacak adamı gözetlemeye başlar. Evin kapısı açılıp kapıdan çıkan kişiyi gördüğünde gözlerine

inanamaz. Evden öyle bir adam çıkar ki sormayın gitsin. Yüzü çiçek bozuğu, eni boyuna denk, bodur, şişman, yaşlı, çirkin mi çirkin bir adam. Bizimki, hayretler içinde kalır. Adam evi terk ettikten sonra bütün cesaretini toplayıp evin zilini çalar. Bir zamanlar sevdiği, eski aşkı olan bey kızı kapıyı açar. Her ikisinin de yürekleri şöyle bir hoplamış. Sonra delikanlı: “Benim sana olan aşkıma biliyorsun. Üstelik biraz evvel evden çıkan beyini de gördüm. Olabildiğince tipsiz, kaba ve sana uygun olmayan biriydi. Benim gibi yakışıklı, mert, onurlu bir adamı neden kabul etmedin de böyle bir adamı eş olarak seçtin? Doğrusu, bu sorunun cevabını çok merak ettiğim için kapını çaldım. Evden çıkan kişi yakışıklı, sana yaraşır biri olsaydı inan seni rahatsız etmeyecektim; ama ummadığım biri çıkınca dayanamadım.” demiş.

Eski sevgilisi ağa kızı: “Bu sorunu cevaplayabilmem için önce beni takip etmen gerekiyor.” demiş.

Delikanlıyı içeri alır ve evinin arka tarafındaki birbirinden güzel yüzlerce güllerin açtığı gül bahçesine götürmüş. Eski sevgilisi olan delikanlıya: “Bu bahçenin başından başlayıp arkana bir daha geri dönmeden bahçenin en güzel gülünü koparıp getirirsen sorduğun sorunun cevabını vereceğim. Şayet bahçenin en güzel gülünü getirmezsен sorunu cevaplamam mümkün değil.” demiş.

Delikanlı, bu söylenenler üzerine denileni yapmaya çalışmış. Yüzlerce gülün bulunduğu bahçede ilerlemeye başlamış. Birden önünde çok güzel sarı bir gül görmüş. Tam ona doğru ilerlerken biraz ileride kocaman pembe bir gül gözüne çarpmış. Pembe gülü koparmak isterken ileride muhteşem güzellikte kırmızı bir gül goncası görmüş. “Aradığım bu olmalı!” deyip tam onu koparayım derken, bir de bakmış ki bahçenin sonuna gelmiş. Mecburen oradaki son gülü koparıp eski sevgilisi olan ağa kızına götürmüş. Kız, bahçenin en güzel gülünü beklerken bir de ne görsün, yaprakları solmuş cılız bir gül! Ağa kızı delikanlıya gülmüş:

“Bak gördün mü?” demiş. “Her zaman daha iyisini bulmak isterken ömür geçer ve sen sonunda en kötüsüne bile razı olmak zorunda kalırsın. Bu yüzden gençlik gitmeden ve gecikmeden doğru seçimler yapmayı öğrenmek gerekir. Umarım sana vermem gereken cevabı vermiş oldum.” der.

Bu hikâye ve gerçekler karşısında tek bir şey söyleyebilirim: Oğlunuzu istediği zaman, kızınızı da fırsat çıkar çıkmaz evlendirin.

Benim Kızım Aç Kalır

Salihli’de görev yaparken Kütahya’nın Emet ilçesinin üçra köylerinden bir öğretmen arkadaş, ilk atama olarak okulumuza geldi. Bu öğretmen, çok fakir bir köylü çocuğu idi. Bakmakla yükümlü olduğu çok yaşlı annesiyle babası olduğunu söyledi. Biz de hem tasarruf etmesi hem de yardımcı olmak amacıyla kendisine okuldan bir oda tahsis ettik. Okulda yatıp kalkıyor, böylelikle ailesine de yardımcı oluyordu.

Öğretmen arkadaş son derece dürüst, yakışıklı ve beyefendi bir kişiliğe sahipti. Zamanla ilçenin önde gelen zenginlerinden birinin kızını öğretmen arkadaş için istedik. Oğlan kızı, kız da oğlanı beğendi. İş, formaliteyi yerine getirmeye geldi. Tabii vazife benim başıma düştüğü için hanımımı alarak kızın babasının kapısını çaldık. Hoş beşten sonra kahveler içildi. Ben konuyu kızın babasına açtım. Kızın babası (şimdi rahmetli oldu) ilk olarak öğretmen arkadaşın maaşını sordu. Ben de o gün için aldığı maaşı söyledim. Bunun üzerine kızın babası: “Olmaz! Bu para ile benim kızım aç kalır.” dedi. Kızın babasıyla biraz ahbaplığımız vardı. Ben hemen atıldım. “Olur, mu (...) amca? Bak, ben de aynı parayı alıyorum. Sor bakalım, benim hanım aç kalıyor mu?” dediysem de ikna etmem mümkün olmadı; ama kızın gönlü olunca eh demek zorunda kaldı. Yine de kızına: “Bak, benden kabahat gitti. Sonunda pişman olacak sensin!” diyerek kızını vermek zorunda kaldı.

Bu öğretmen arkadaş, çok zeki ve çalışkan biriydi. Eşi ise ondan daha becerikli ve çalışkan çıktı. Genç öğretmen arkadaş, yurtdışı imtihanlarına girip kazandı. Yurtdışında öğretmenlik yaptı. Dönüşlerde getirdikleri eşyaları sattılar. İki de tutumlu insanlardı, epey sermaye edindiler. Yurtdışından döndükten sonra hanımı pazarlamacılığa devam etti. Daire bir iken iki, üç oldu. Araba, arsa derken, meslektaşlarına ve bizlere göre maddi bakımdan çok daha iyi bir konuma geldiler.

Kızın babası (Rahmetli “...” amca) çiftçilikle uğraşırdı. Malı mülkü yerindeydi. Biliyorsunuz en zengin çiftçinin bile zaman gelir cebinde para olmaz. (...) Amca sıkıştığında oğlu ve diğer çocukları da çok varlıklı olmalarına rağmen cep harçlığını: “Bu para ile benim kızım aç kalır.” diye vermek istemediği damadından alırdı. Ne yapalım ki insanoğlu, rızkın Allah’ın elinde olduğunu bazen unuttur. Her şeyi kontrol edeceğini sanır.

Kader Buluşturunca

1979 yılının Ocak ayıydı. Yeni yıla, yeni Hükümetle girilmişti. Yeni Hükümetle birlikte Milli Eğitim’de korkunç bir tayin ve kıyım furyası başlamıştı. O yıllarda ben de Kırkağaç Lisesi Müdürüydüm. Manisa’dan birçok arkadaşımızın tayini doğu illerine çıkartıldı. Kar kış demeden insanlar yerinden edildi. Bazı arkadaşlar da rapor alıp tayinini durdurabilmek için ecel terleri dökyorlardı. Kırkağaç’ta bu tür siyasi kıyımları ve ideolojik yaklaşımları tasvip etmeyen genç doktorlar vardı. O zaman doktor arkadaşlar, Manisa’da ne kadar tayini çıkmış kişi varsa sağlık raporu için yardımcı oldular.

O yıllarda ilçe Milli Eğitim’in görevlerinin bir kısmını lise müdürleri yerine getiriyorlardı. Hasta sevk kâğıtları lise müdürlükleri tarafından veriliyordu. O günlerde rapor almak için gelen öğretmenlere “Rapor işi kolay, evli misin, bekâr mısın?” diye sorardım. Bekârsa okulumuzda çok değerli bir kızımız olduğunu, şayet evlenmeyi düşünüyorsa birini tavsiye edebileceğimi söylerdim.

Okulumuzda değerli ve hanımefendi bayan bir öğretmen arkadaşımız vardı. Çok iyi biriydi. Kendisini ailecek kızımız gibi severdik.

Manisalı öğretmen arkadaşımızdan birisi görev yapılması mümkün olmayan güneydoğu illerinden birine tayin edilmiş, o da rapor almak için odama gelmişti. Aynı soruyu ona da sordum. Bekâr olduğunu söyleyince okulumuzda çok güzel, bekâr

bayan bir öğretmen olduğundan bahsettim. Bu konuda söylenmesi gereken şeyleri söyledim. Üstelik fikir yönünden de kendisi gibi (...) olduğunu belirttim. Öğretmen arkadaş, bayan öğretmeni görmek istedi. Ben de bayan arkadaşımızı bir vesile ile çağırdım. Dolayısıyla bayan öğretmenin de onu görmesini sağladım. Daha sonra erkek öğretmen arkadaşına ne düşündüğünü sorduğumda “İste Müdür Bey!” dedi. Ben de. “Acele etmiyor musun? Bir araştır, ondan sonra bana kesin cevabını ver.” dediğimde “Müdür Bey, sen (....) müsün? Beni size gönderen arkadaş öyle olduğunuzu söyledi.” dedi. Ben de “Evet” diye karşılık verdim. Evet, cevabını aldıktan sonra “O hâlde ne gerek var, (...) yalan söylemez. Onun her dediği doğrudur.” diye karşılık verdi. Sonra bayan öğretmenin dosyasını getirdim. Bayan öğretmen, erkek öğretmenden dört yaş büyüktü. Arada yaş farkı olduğunu söylediğimde: “Benim için önemli değil, önemli olan sizin söyledikleriniz.” diye karşılık verdi.

Daha sonra bayan öğretmeni çağırdım. Biraz önce gördüğü delikanlının kendisine talip olduğunu söylediğimde: “Müdür Bey, siz benim ağabeyimsiniz. Siz nasıl uygun görürseniz öyle olsun.” diyerek onayını verdi. Odamda söz günü tespit edildi.

Nihayet söz günü geldi, çattı. Kırkağaç’taki öğretmen arkadaşlarla beraber Soma’ya kızın evine gittik. Damadın anne ve babası da geldi. Damadın da geleceği söylendi.

Kızın evinde kahveler, çaylar içildi; ama damat bir türlü ortalıkta yoktu. O zamanlar bugünkü gibi telefonlar da yoktu. Saat bir buçukta takılması gereken yüzük, iki saatten beri takılamıyordu. Saat üç buçuk oldu. Damat, hâlâ ortada yoktu. Herkes bana bakıyordu, ben de damadın anne ve babasına bakıyordum. Damadın anne ve babası bu durumdan dolayı çok üzgün ve perişan bir hâldeydiler. O gün çektiğim sıkıntıyı hayatım boyunca unutmam mümkün değil.

Neticede bizim damat bey, saat üç buçuğu geçerken çıkageldi. Hep beraber: “Neredesin, nerde kaldın?” diye yüklendiğimizde

damat, durumu anlattı. Garajda tam arabaya bineceği sırada sağ sol kavgasına karışmış, karakola düşmüş, bir türlü derdini anlatamamış. Nihayet yalvar yakar kurtulmuş. İki saatlik gecikmeyle de olsa yüzüğü taktık, rahatladık.

Gayet güzel bir evlilik hayatları oldu. Mutlu bir şekilde yaşıyorlar. Bazen bir araya geldiğimizde bu olayı hatırlar, o gün yaşananları anlatır, aramızda gülüşürüz.

Evlilik konularında: “İyi olursa kendilerinden, kötü çıkarsa benden bilirler.” gerekçesiyle çoğu kimse araya girmez; ama bu sözü söyleyenlere de bir başkası vesile olmuştur. Bu tür işlerde her ne kadar kız ile oğlan anlaşmış olsa da üçüncü kişilerin devreye girmesiyle sonuç alınıyor. Bu konuda yardımcı olanları Allah karşılıksız bırakmıyor. Çoluk çocuğunun istikbalinde bir şekilde fazlasıyla yardım ediyor. Bu durumu kendi çocuklarımda yaşadığım ve gördüğüm için özellikle bu notu düşmüş oldum.

Vefasız Öğrencim

Bir gün odamda çalışırken lisemiz pansiyonunda paralı yatılı olarak kalan bir pansiyon öğrencim, elinde valizi ile odama girdi. Öğrenci son derece üzgündü. “Hayrola! Bir sıkıntın mı var?” der demez ağlamaya başladı. “Yavrum ne oldu, otur bakalım, ağlama, nedir sıkıntın?” diye tekrar sorduğumda, gözyaşlarını silerek: “Hocam okulu bırakıyorum. Pansiyon taksitimi yatıramadığım için pansiyon müdür yardımcısı beni pansiyona almadı. Başka da kalacağım bir yer olmadığı için okulumu bırakmak zorunda kalıyorum.” dedi. Ben de: “Neden yatırmadın?” dedim. Bunun üzerine: “Hocam ben (...) ilçesinin (....) köyündenim. Babam tütün ekiyordu. Bu sene de tütünlerimiz para etmedi. Babam son pansiyon taksitimi yatırmadı. Onun için çok sevdiğim okulumu bırakmak zorunda kalıyorum.” diye ağlamaya devam etti. Bunun üzerine ben de: “Oğlum, bunun için okul mu bırakılır. Ağlama, bir çaresine bakarız.” dedim ve ona bir çay söyledim. Öğrencim, çayını içerken mali durumu iyi olan öğretmen arkadaşlarımdan birkaçını odama çağırarak durumu izah ettim. Onlardan aldığım paranın üzerine ben de bir miktar ekleyerek öğrencinin hem pansiyon taksiti tamamlandı, hem de öğrencinin harçlığı çıktı. Biriken miktarı öğrencime vererek: “Haydi git, taksitini yatır; pansiyona yerleş.” dedim. Öğrencim büyük bir sevinçle odamdan çıktı, tekrar pansiyona yerleşti. Zaten son sınıftaydı, okulunu bitirdi, uzun yıllar karşılaşmadık. Yıllar sonra karşılaştık, büyük illerimizden birinde okul müdürü olduğunu söyledi ve sevindim.

Kendisini tebrik ettim. Bu karşılaşmamızda yıllar önce yaşadığı bu olayı dostlarımın da bulunduğu bir ortamda aynısıyla anlattı. Ve hatırayı tekrar beraberce yaşadık.

Birkaç sene sonra halen büyük bir ilimizde okul müdürü olarak çalışan eski öğrencimizi bir konuda telefonla aradığımda telefonuma çıkmadı. Bilerek mi açmamıştı, yoksa çözmekte zorlandığı bir sıkıntısı mı vardı, bilmiyorum; ama bir çuval patatesin içinde bir çürük patatesin de olabileceğini düşündüm ve üzülmедim.

Her İyilik Karşılık Bulmaz

Bir gün Milli Eğitim Müdürlüğü'nden bir telefon geldi. Telefon eden İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı bir arkadaşımды. Hem yaş bakımından hem de kıdem bakımından benden genç olduğu için bana "Ağabey" diye hitap ederdi. Müdür Yardımcısı arkadaş telefonda:

-Ağabey, bir konu vardı, bunu ancak sizin halledeceğinizi düşünerek size telefon açıyorum. Ne olur, size intikal ettireceğim olaya bir çözüm bulalım? dedi.

Ben, gayri ihtiyari:

-Hayırdır inşallah, buyurun Sayın Müdür'üm, dedim. Müdür yardımcısı arkadaş telefonda anlatmaya başladı:

-Aslında ilkokul mezunu olup hizmetli kadrosunda gözüken; ama bu güne kadar Valilik oluruyla Milli Eğitim'de Orta Özlük Şefi olarak çalışan ve yaşı bir hayli ilerlemiş olan K.Ş.ye Sayın Vali Yardımcımız çok kızdı. "Bunu derhal asli görevine tevdi edin." diyerek şefliğini iptal etti. Eğer siz isterseniz sizin okulunuza hizmetli olarak göndereceğiz. Hiç olmazsa sizin okulunuzda hizmetli olarak çalışsın. Şayet burada hizmetli olarak kalırsa arkadaşları arasında onuru kırılacak, mahcup olacak, belki de istifa edecek. Emekliliği henüz hak etmedi. Dün amiri olarak çalıştığı yerin bugün temizlikçisi olmasının ve tuvalet temizlemesinin ne kadar zor olacağını siz de takdir edersiniz, dedi.

Ben olayı dinleyip anladıktan sonra:

-Sayın Müdür'üm, derhal bize gönderebilirsiniz. Kendisine yardımcı olacağımdan emin olabilirsiniz, dedim.

Nitekim hemen aynı gün Vali Yardımcısı'nın onayı ile hizmetli kadrosunda çalıştırılmak üzere okulumuza tayin edildi. Hizmetli K.Ş. büyük bir üzüntü ile okulumuza geldi. Ben kendisine sınıf ve tuvalet temizliği yerine Milli Eğitim'de olduğu gibi memur olarak çalıştıracağımı söyleyince yüzünde büyük bir sevinç belirtisi oluştu.

Hizmetli K.Ş. beyefendi bir insandı. Mali yönden çok sıkıntı içinde olduğunu öğrendim. Ben personelimi üzüntülü ve sevinçli günlerinde yalnız bırakmamaya gayret ettim. Sıkıntılı günlerinde de gücüm nispetinde yardımcı olmaya çalışırdım. Hizmetli K.Ş. aldığı maaşıyla hem çocuk okutuyor hem de satın aldığı evin taksitlerini ödüyordu. Maddi yönden sıkıntı içindeydi, Ben, çocuklarına ücretsiz dershane imkânı sağladım. Üniversiteyi kazanan çocuğuna da okulumuzun Koruma Derneği'nin imkânlarıyla burs tahsis ettik. Ayrıca çocuğun okuduğu ilde kalacağı ev konusunda da yardımcı oldum. Bütün bunlara rağmen Hizmetli K.Ş. yine sıkıntıdaıydı. İnşa hâlindeki evinin taksitlerini ödemede ciddi sıkıntı çekiyordu.

Hizmetli K.Ş. Manisa Lisesi'nde çalışmaya başladığının ikinci senesinde emekliliği doldu. Bir gün odama çağırarak sıkıntılara çare bulmaya çalıştım. Kendisine büyük sıkıntıda olduğunu, bu maaşla bu işin içinden çıkamayacağını, ancak emekli olması halinde alacağı emeklilik ikramiyesiyle evin borcunu ödeyebileceğini, yine okulda asgari ücretle çalışması için kendisine yardımcı olacağımı söylediğimde gözleri ışıldadı. Hizmetli K.Ş: "Bana bunu babam yapmaz. Sağ ol Müdür Bey!" diyerek memnuniyetini ifade etti.

Nitekim dediğimiz gibi emekli oldu. Emeklilik ikramiyesini aldı. Evinin borcunu ödedi. Söz verdiğim üzere Okul Koruma Derneği'nin bütçesinden sözleşmeli personel olarak yine

okulumuzda çalışmaya devam etti. Eve bir maaş girerken çift maaş girmeye başladı. Maddi sıkıntısını halletti ve rahatladı.

Gel zaman, git zaman iktidar değişti. Hakkımda verilen imzasız şikâyet dilekçeleriyle soruşturma geçirmeye başladım. Şahsıma isnat edilen suçlardan birisi de Hizmetli K.Ş.yi “Sigortasız olarak çalıştırdığım” idi. Yani Hizmetli K.Ş.ye asgari ücretle maaş ödüyoruz; ama emekli olduğu için sigortasını yatırmıyoruz. Soruşturma devam ederken Hizmetli K.Ş.yi çağırdım. “Bak K.Ş. şikâyetin bir tanesi de senin durumunla ilgili; senin sigorta primini yatırmadığımız konusunda şikâyet var.” dedim. Daha sonra kendisine bize yardımcı olması için: “Ben emekli oldum. Yeni bir memur gelinceye kadar kendi gönül rızamla geçici olarak çalışıyorum.” diye dilekçe yazmasını teklif ettiğimde: “Müdür Bey, böyle bir şey benim için sakıncalı olur.” diyerek böyle bir dilekçe veremeyeceğini söyledi.

Barometre

Ülkemizdeki bürokrasi tıpkı barometre gibidir. Ankara’da esen rüzgâra göre yön değiştirmede çok mahirdir.

ANAP iktidarının en güçlü olduğu dönemler. İlimizin Milli Eğitim Müdürü A.T aslında misyon itibarıyla ANAP’lı olmamasına rağmen ANAP’lılardan fazla ANAP görüntüsüyle Milli Eğitim Müdürü oldu. Misyonunu belli etmemek için eski arkadaşlarıyla olan ilişkisini kestiği yetmezmiş gibi onlara cephe alır hâle geldi.

O dönemde Manisa Lisesi Müdürü iken Almanya’nın İngolstadt Apian Gymnasium (Lisesi) ile başlattığım kardeş okul projesine başka partiden olan dönemin Belediye Başkanı Sayın Zafer Ünal ile uzun yıllar Manisa Lisesi Koruma Derneği’nde çalışan eşi Aysel Ünal Hanımefendi’nin beraberce okula çok büyük katkıları olmuştu. Bunun yanında Başkanımız Zafer Ünal aynı zamanda Manisa Lisesi mezunu idi.

Ben okul müdürü olarak Ünal ailesinin okulumuza olan katkılarından dolayı Ünal ailesini okula davet edip bir plaket vermeyi düşündüm ve Başkanımız Sayın Zafer Ünal’dan da randevu alarak belirlediğim günde Başkanımız okula gelerek öğrenci huzurunda onlara bugünkü gördükleri büyüklerin gökten zembille inmediğini, dün onların da şu anda sizlerin oturduğu sıralarda öğrenci olarak oturduklarını söyleyerek öğrencilerimi motive etmeyi tasarlıyordum.

Gün geldi, Başkanın makamından çıkarak okula geldiği bana telefonla bildirildi; ancak bundan birkaç dakika sonra Milli Eğitim

Müdürümüzden de bir telefon geldi. Telefonda Milli Eğitim Müdürümüz A.T: “Müdür Bey, okula Belediye Başkanı’nı davet etmişsin. Eğer öğrenci huzurunda plaket verirsen seni hemen açığa alacağım, ona göre ayağını denk al!” talimatını aldım. Bir anda şoke oldum bir taraftan Belediye Başkanı’nı kapıda karşılamam gerekiyor. Bir taraftan da amirimden gelen telefon. Bir anda ne yapacağımı şaşırdım; ama buna rağmen son derece moral çöküntüsü içinde Belediye Başkanı’nı kapıda değil; ama koridorda karşılamaya çalıştım. Başkan durumumu görerek nezaketle hasta olup olmadığını sordu. Ben de migrenim olduğunu söyleyerek başım ağrıdığını söyledim ve durumu geçiştirdim; ama buna rağmen Başkan’a öğrenci huzurunda teşekkür ederek plaketi okul adına takdim ettim. Tabii Milli Eğitim Müdürümüz benim de konumum nedeniyle açığa almaya cesaret edemedi; ama kendini tatmin için biraz fırça attı. Olay benim açımdan kapandı.

Daha sonra devran değişti. İktidar bu defa Belediye Başkanı’nın mensup olduğu partiye geçti. Bu defa Müdür’ümüz büyük bir manevra ile Başkan’ın partisinin yelpazesinde yer almaya çalıştı; ama tutturamadı ve görevden alındı. İktidar değişikliğinden sonra Belediye Başkanı Sayın Zafer Ünal, Müdür’ümüzle ilgili bir anısını anlattı. Ben burada Sayın Zafer Ünal Bey’in anlattığı anıyı anlatmaktan utanıyorum.

Maalesef, anlattığım bu anıda da örneklenen davranış şekillerinin, çoğu bürokratımızın tedavi edilmesi gereken genel bir hastalığı olduğunu düşünüyorum.

Ah Şu Bürokrasi

Manisa il merkezinde en fazla öğrencisi olan okul Manisa Lisesi’dir. Merkezde birçok lise açılmasına rağmen Manisa Lisesi’nin hâlen en fazla öğrenciye sahip olduğunu düşünüyorum.

Manisa Lisesi’nin müdürlüğünü yaptığım yıllarda en büyük arzularımdan biri de bu liseye spor salonu kazandırmaktı. Bu tür teşebbüslerimden okul koruma derneği üyelerinin her zaman bilgisi olmuştur.

Bir gün zamanın okul koruma derneği Başkanı Firdevs Çapra: “Müdür Bey, müjde! Size çok sevineceğiniz bir haber vereceğim.” diyerek yanıma geldi. Firdevs Çapra’nın eşi Mustafa Çapra, Kenan Evren Sanayi Sitesi Kooperatifi’nin başkanlığını yürütüyordu. Kenan Evren Sanayi Sitesi’nin müteahhidi de Sedat Veziroğlu adlı değerli bir kişiymiş. Bu kişinin, Sedat Veziroğlu’nun sporu çok sevdiğini ve Manisa’daki okullardan birine spor salonu yaptırmak istediğini belirtmiş. Bu haberi bana müjdeliyordu. Sporla uzaktan yakından en ufak ilgisi olmayan birisi olarak bu haberle okulumuz adına duyduğum sevinçten olsa gerek çocuklar gibi sevinmiştim.

Saygı duyduğum ve sevdiğim Mustafa Çapra vesilesiyle randevu alıp Koruma Derneği üyeleriyle beraber müteahhit Sedat Veziroğlu’nu ziyarete gittik. Müteahhitte tanışmamız sırasında kendisinin Afyon’un Dinar kazasından olduğunu, babasının eski Dinar Belediye Başkanı rahmetli Kadir Veziroğlu olduğunu, benim rahmetli dedemin arkadaşı olduğunu, kendisi çocuk yaştaki

iken babasıyla siyasi çalışmalar için köyümüze kadar geldiklerini, dedemi bağda ziyaret edip ikram ettiği üzümlerden yediklerini söyledi. Kendisiyle hem hemşeri hem de dede ve baba dostu olmamız münasebetiyle aramızda kısa zamanda bir dostluk meydana geldi. Okulumuza bir spor salonunun yapılması hususunda mutabık kalınca çocuklar gibi sevinmiştim,

Biz o gün müteahhit Sedat Veziroğlu'nun yanından ayrıldıktan sonra dönemin Belediye Başkanı Zafer Ünal Bey'i ziyaret ederek plan ve ruhsat konusunda destek istedik. Belediye Başkanımız Zafer Ünal da bizim sevincimize ortak olarak Manisa Lisesi'nin mutlaka spor salonuna kavuşması gerektiğini söyledi. Verdiğimiz bu sevindirici haberden son derece memnun olduğunu belirterek her türlü kolaylığı göstereceğini, hatta yapılacak olan spor salonunun planını da kendilerinin çizmek istediğini teklif etti. Biz, buna daha çok memnun olduk. Her şey o kadar hızlı ilerliyordu ki spor salonu, bir sene zarfında tamamlanacaktı.

Planlar çizildi, bağış yoluyla yapılması konusunda protokol imzalandı, onay için Bakanlığa gönderildi. Biz, onayın verileceği düşüncesiyle umutla beklerken Bakanlıktan: "Okul bahçesinin spor salonu yapmak için yetersiz olduğunu..." belirten yazı gelince hepimiz şoke olduk. Maalesef, Bakanlık spor salonu için onay vermedi. Yaptığımız teşebbüslerden de olumlu bir sonuç alamadık.

Hemşerim müteahhit Sedat Veziroğlu spor salonunu yapamayınca üzüldü. Ben de bu üzüntüsünü gidermek ve okula bir katkı sağlamak adına kendisine bir başka teklifte bulundum. Okulumuzun acil olarak bir kantine ihtiyacı olduğunu, hiç olmazsa spor salonu yerine bir kantin yapmasını rica ettim. Kendisi hiç itiraz etmeden "Tamam hemşerim, okulunuza bir hediye bulacağım." diyerek mevcut öğrenci kantinini bakanlığa haber etmesizin bir yaz tatilinde yapıp eylül ayında hizmete açtık.

Gerçekten bu kantinin açılmasıyla beraber çevredeki büfeler ve kafelere giden öğrenci sayısı birden azaldı. Hatta işin garibi, o yıllarda okulun karşısında bulunan büfe işletmecilerinden

biri avukatı marifetiyle: “Müvekkilimin ticaretine mani oluyorsun. Seni mahkemeye vereceğiz.” diyerek beni telefonla tehdit bile etti.

Daha sonra Belediye Başkanımız Zafer Ünal tarafından çizilen spor salonu planını, il merkezinde en yoğun öğrenci mevcudu bulunan lisemize mutlaka bir spor salonu yapılmasının gerekli olduğu, görüşümü ihtiva eden bir yazımı 1987 yılında Bakanlık’a sundum. Bakanlık benim bu yazım üzerine 1994 yılında trilyonlar harcayarak spor salonunu kendisi yapmaya çalıştı. Yedi sene önce bedavaya yapılacak olan spor salonu, ben 1998 yılında Manisa Lisesi’nden ayrıldığımda, maalesef, iki müteahhit değişikliği olmasına rağmen hâlâ bitirilememiştir. O tarihten sonra birkaç müteahhidin daha değiştiğini duydum. Devlet’e trilyonlara mal olan bu salon okuldan ayrılmandan iki sene sonra hizmete açılabilirdi.

Okul kantini meselesine gelince, olur almadan öğrenci kantini yaptırdığım için soruşturma geçirdim. Tarafımdan yaptırılan kantin ise hâlâ hizmet vermektedir.

Ne diyelim? Bizim bürokrasimizin durumu işte böyle. İş yapmayan bürokrat iyi bürokrattır; çünkü hiç hata yapmaz. Çalışıyorsan iş üretiyorsan halin haraptır.

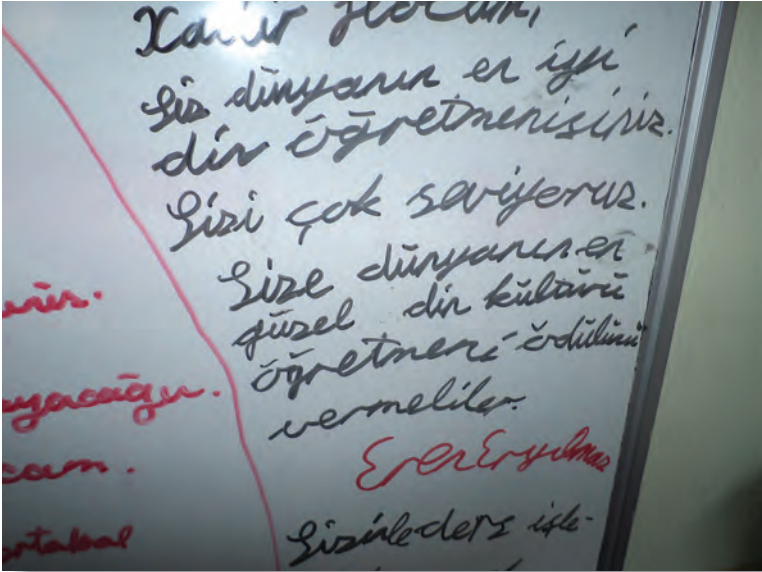
Şu anda Manisa il merkezinde lise öğrencilerinin rahatça oturup çay içebileceği, dinlenebileceği, okul bahçesinde bağımsız okul kantini olan tek okul Manisa Lisesi’dir. Aynı zamanda kantinden en yüksek kira geliri sağlayan okul da yine Manisa Lisesi’dir. Okulun birçok ihtiyacı kantin gelirleriyle karşılanmaktadır.

Bürokrasinin ve Devlet’in hantallığını sizlerin takdirlerine bırakıyorum.

Yedinci Bölüm

- SEVİMLİ, GÜZEL ANILAR -

HAYATTA DUYUP TADACAĞINIZ
EN BÜYÜK ONUR, GURUR VE MANEVİ HAZ
EVLADIN BAŞARISINI GÖRMEKTİR.
ALLAH HERKESE BU HAZZI YAŞATSIN!

Öğrencilerimin bir Öğretmenler Günü'nde el yazalarıyla bana hitaben yazı tahtasına yazdıkları. Bu bir öğretmen için yaşanabilecek en güzel olaydır.

*İşte anne babalarına
EN BÜYÜK ONUR, GURUR VE MANEVİ HAZ
yaşatacak olan öğrenci ordusu.*

Arkadaşım İsmet Bey

Merhum İsmet Bey arkadaşımla çok iyi görüşür ve anlaşır-dık; ancak okulumuz söz konusu olduğunda ise âdeta bir-birimize zarar verecek derecede rekabet ederdik. Bir de şahsi ol-mak kaydıyla birbirimize karşı maddeten zarar verme konusunda yarışırdık. Rahmetli İsmet Bey'in okulunda toplandığımızda ben ona, benim okulumda toplantı yapıldığında da o bana maddî za-rar vermeye çalışırdık. Tabii bu durumdan en kârlı çıkan diğer okul müdürü arkadaşlar olurdu.

Fatih Anadolu Lisesi'nde yapılan bir toplantıda kantinci top-lantı odasına gelip ne istediğimizi sorduğunda ben, bir tostla kola getirmesini söyledim. Zaten diğer okul müdürü arkadaşlarla da anlaşırırdık. Ben ne istersem onlar da aynısını isterlerdi. Bütün okul müdürü arkadaşlar, benimle beraber tostla kola istediler. Rahmetli bana: "Bunun acısını senden alırım." dercesine baktı. Rahmetliyi bu şekilde zarara sokmak sadece benim değil, diğer okul müdürü arkadaşların da hoşuna giderdi.

Ertesi hafta Manisa Lisesi'nde bir toplantı oldu. Rahmetli-nin benden rövanşı alacağını bildiğim için tedbirliydim. Toplan-tıdan evvel kantinciye çağırdım. Bugün okulda müdürler komis-yonu toplantısı yapılacağını, İsmet Bey'in de geleceğini, kendisini çağırdığımda tost, kola türü bir şey olmadığını, sadece çay bu-lunduğunu söyle, dedim. Kantinci de: "Olur, Müdür Bey!" diye-rek odadan çıktı, ben de bu şekilde tedbirimi almış oluyordum.

Bu uyarıdan yarım saat sonra okul müdürleri okulumuza gelmeye başladılar. Bu arada rahmetli İsmet Bey de geldi. Her zamanki gibi misafirlere bir şeyler ikram etmek için kantinciye çağırdım. Kantinci, okul müdürü arkadaşlara ne istediklerini sordu. Merhum İsmet Bey, kola ve tost istedi, Kantinci, kolanın ve tostun kalmadığını, sadece sıcak çay olduğunu söyledi. Bunun üzerine ben hepimize çay getirmesini söyledim. Toplantı başladıktan yaklaşık yarım saat sonra, C Blok kantinine bakan garson, yanında çırakla beraber odaya girdiler. Ben kantinciye çağırma-mıştım. Şaşkın bir şekilde ne olduğunu anlamaya çalışırken garsonların ellerindeki tepsilerde tostların ve kolaların olduğunu gördüm. Dikkatlice baktım ve saydım, tepsilerde kırktan fazla tostun ve kırktan fazla kolanın olduğunu gördüm. Bu şaşkınlık içinde ben kantinciye: “Oğlum, kim gönderdi bunları, nerden çıktı bunlar?” dediğimde kantinci: “Müdür Bey, İsmet Bey söyledi. Müdürler toplantısı var, Müdür Bey kırk dört tane tost, kırk dört tane de kola istiyor.” dedi. “Ben de getirdim.” Rahmetli, müdür odasının bulunduğu ana binadaki kantinciye benim tembih edeceğimi tahmin ettiği için C Blok’taki kantinciye sipariş vermiş, hem de çift porsiyon olarak!

Rahmetli, yemesini ve yedirmesini severdi. Merhumun sloganı ise “En sevdiğim şey, dostlarıma bir şeyler ısmarlamak; ama en çok sevdiğim de onlara bir şeyler ısmarlatmak!” derdi.

Rahmetlinin şakası güzeldi, sohbeti de güzeldi, dostluğu da güzeldi, kendi de güzeldi. Nur içinde yatsın.

*çok güzel ve anlamlı bir anı benim için,
gözlerim nemli*

En Büyük Mutluluk Kendi Başarısı değil, Çocuklarının Başarısını Görmek.

Şubat tatilinden istifade ederek Konya’da bulunan oğlumun yanına ziyarete gitmiştim. Malum, belli bir yaştan sonra çoğu kişide görülen kolesterol bende de başlamıştı. Oğlumun çalıştığı Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi’nde kan vererek kolesterolümü ölçtürmek istedim. Tahlil sonuçlarını oğlum alacaktı. Eve telefon etti. O günün gecesi nöbetçi olduğu için sonuçları getiremeyeceğini söyledi. Evde sıkılmamam için hastaneye kadar gelerek hem bir çayını içmemi hem de sonuçları değerlendirip kullanacağım ilaçları yazacağını söyledi. Akşam olmuştu, saat yirmi üçe geliyordu. Ben de gecenin o saatinde arabama atlayarak oğlumun çalıştığı Meram Tıp Fakültesi’ne gittim. Beni servisinde ağırlayan oğlum, sonuçları aldıktan sonra ilaçları yazdı. Çay ve sohbet faslından sonra eve dönme zamanı gelmişti. Oğlum, saat yirmi dört sularında beni hastaneden uğurladı. Meram Tıp Fakültesi, Konya şehir merkezinin dışında, Isparta yolu üzerindedir. Şehir merkezine uzakçadır. Ben, arabamla yolda giderken gözümün tuttuğu yolcuyu mutlaka alırım; çünkü benim anlayışıma göre bu davranış arabanın zekâtıdır. Böyle inandım, böyle yapıyorum.

Karlı, tipili o soğuk kış günü gece yarısı arabamla hastaneden çıkarken otuz ile otuz beş yaşlarında bir çiftin araba beklediklerini

gördüm. Yanlarında durarak şehir merkezine gittiğimi, şehre kadar götürebileceğimi söyledim. Onların da canına minnet, hemen arabaya aldım. Yolda giderken: “Hayrola evlat! Hastanız mı var?” dedim. Delikanlı: “Evet amca, hastamız var. Küçük çocuğumuzun beyninde ur vardı, onu ameliyat ettirdik.” deyince ben de: “Kim ameliyat etti?” diye sordum. Delikanlı: “Osman Hoca ile Fatih Hoca ameliyat etti.” demez mi? Bunun üzerine ben de korkarak bir taş atayım, dedim. “Doktorlar da çok ketum oluyor, ağızlarından laf alınmıyor, nasıl memnun musunuz?” dediğimde: “Allah razı olsun, çok memnunuz. Hele Fatih Hoca öyle iyi bir doktor ki bize çok iyi davrandı. Çocuk biraz huysuzlanmış, bizi o çağırdı. Şimdi çocuğumuzun yanından geliyoruz, durumu iyi. Çok başarılı bir ameliyat geçirdi. Doktor Bey çok iyi birisi; Allah, onu yetiştiren annesinden babasından razı olsun. Fatih Hoca, çok iyi bir insan!” diye söz ederlerken adeta içim titredi. Kemiklerim sızladı. Bu duyduklarımın tersini duyarım, diye çok korkmuştum.

Onları ve oğlum hakkındaki intibalarını biraz daha dinledikten sonra: “Ben, Fatih Hoca’nın babasıyım.” dediğimde bu defa onlar bir hoş oldular.

Hayatta duyduğum en büyük onur, gurur ve manevi haz buydu. Allah bütün ana babalara benim tattığımın bin katını tattırsın.

Doktor Fatma Hanıma(!) Babasından Gelen Telefon

Fatma muhafazakâr ve mütedeyyin bir babanın kızıdır. İlkokul öğrencisidir. İlkokulda arkadaşları arasında zekâsı ve azmiyle öğretmen ve okul müdürünün dikkatini çeker. İlkokulu bitirince Fatma'nın ailesine bir sürpriz yapma düşüncesiyle Okul müdürü ve öğretmeni beraberce ortaokula kaydını yaptırırlar. Velisi de öğretmeni olur. Çünkü Fatma'nın babası, ticari işleri dolaşısıyla günlerinin çoğu ikamet ettiği ilin dışında geçirmektedir. Okullar açılır, Fatma okuluna büyük bir sevinç ve istekle devam eder. Hatta bu arada Fatma'nın kitapları da öğretmeni tarafından karşılanır. Okullar açılışından on beş gün sonra babası eve geldiğinde sabahleyin kızının okula gitmek için hazırlandığını görür. Bunun üzerine Fatma'nın babası büyük bir öfke ile okula gider ve okul müdürünün ve öğretmenlerinin ısrarına rağmen kızının kaydını sildirir. Ortaokula kaydını yaptıran ilkokul öğretmenin olaydan haberi olur. Fatma'nın babasına yalvarır. Fatma çok zeki gelecek vadeden bir öğrencidir. Gelecekte iyi bir doktor, iyi bir öğretmen olabileceğini söylese de nafiye. Fatma'nın babasını ikna edemez. Öğretmen, Fatma'nın babasının yakın dostu değerli Hakkı Bey'i bulur. Hakkı Bey de o kadar ısrar etmesine rağmen Fatma'nın babasını ikna edemezler. Sonunda büyük bir sevinçle başladığı Fatma'nın okuma hırsı ve arzusu kursağında kalır. Kızının üzüntüsünü gören babası da daha sonra kızını halk eğitimin açtığı bıçkı dikiş kurslarına göndererek bir ev hanımına lazım olacak bilgilerin öğrenmesini sağlar. Zamanı gelince de nasibi

çıkar evlenir. Fatma doktor olamaz ama iyi bir ev hanımı olur. Çocukluk yıllarındaki yarım kalan okuma hırsını çocuklarından çıkarır, çocuklarını okutur. Çocuklarından biri de doktor olur. Böylelikle ulaşamadığı hayalini oğlunda gerçekleştirir.

Fatma üç kız kardeşidir. Ve Fatma'nın babasının en yakın arkadaşı da bilgisine ve görgüsüne son derece hürmet ettiği yakın arkadaşı yukarıda ismini zikrettiğim Hakkı Yılmaz beyefendidir. Fatma'nın kardeşi N. de iyi bir evlilik yapar. N. nin ilk doğumu dolayısıyla çok yakın arkadaşı Hakkı Yılmaz beye müracaat ederek kızının doğumu için bir bayan doktor tanıdığının olup, olmadığını sorar. Hakkı Yılmaz, çok iyi bir bayan doktor tanıdığını söyleyerek ev hanımı kızı Fatma'nın telefonunu verir. Fatma'nın babası, arkadaşı Hakkı Beyin verdiği telefondan Doktor Fatma Hanımı(!) arar. Telefonu açan kızı, babasının sesini tanıyarak: "Buyur babacığım," diye karşılık verince baba telefonda şok olur. Hemen Hakkı Bey'e döner. "Nedir bu durum, yoksa benimle dalga mı geçtin?" dediğinde H.Yılmaz beyefendi: "Fatma çok zeki bir çocuktü. Öğretmeni yalvardı, ben yalvardım okuldan alma diye ama siz aldınız. Fatma okusaydı şimdi iyi bir doktor olurdu ve sen de şu an bayan doktor aramazdın." diye taşı gediğine koyar. Fatma'nın babası büyük bir pişmanlıkla dersini alır. Ama ne yazık ki artık bu pişmanlığın telafisi mümkün değildir.

Bitti Bitiyor Derken...

Elli yıllık meslek hayatımın anılarını bitirdim derken Cenab-ı Hakk önüme, yeni bir fırsat daha çıkardı. O da çok değerli eğitimsever Belediye Başkanımızın Manisa’da “Eğitimde Fırsat Eşitliğini” sağlamak üzere dar gelirli, yoksul ailelerin zeki çocukları için tasarladığı “Belediye Eğitim Merkezi” (MABEM Dershanesi)’nin kuruluşunu şahsıma tevdi etmesidir. Ahir ömrümün bir tacı olarak kabul ettiğim bu görevi yorgunluğuma, ailemin ve çocuklarımın muhalefetine rağmen hemen kabul ettim. Şimdi çocuğum yaşındaki dershane tecrübesi olan öğretmenlerden müteşekkil genç, dinamik ve enerjik bir kadroyla çalışıyorum.

Manisa’da böyle hayırlı ve dualı bir hizmete vesile olan başta Belediye Başkanımız Sayın Bülent Kar Beyefendi’ye, Belediye Meclis üyelerimize, bu konuda üstün gayret gösteren Belediye Başkan Yardımcımız Sayın Recep Kafes Beye MABEM’de eğitim gören öğrencilerim adına ömrüm boyunca müteşekkir kalacağım. MABEM’den ayrıldıktan sonra şu anda da bana bu imkânı veren Soma Belediye Başkanı Hasan Ergene ve değerli meclis üyelerine şükranlarımı sunarım.

Artık güneşi batıdan alan, gölgesinin uzayıp ömrümün kıaldığını hisseden bir emeklinin ömrünün bu son yıllarını cıvıl cıvıl öğrenci ve zil sesleriyle geçirmesi ne büyük mutluluk. İşte Manisa’da bu mutluluğu tadan nadir eğitimcilerden biri olarak kendimi çok nasipli görüyorum. Bu arada yeni bir kitap oluşturacak yeni hatıralar yaşıyorum. İşte şu anda onlardan birkaçıyla bu kitabımı noktalamak istiyorum. Gerisi Allah ömür verirse...

Ağlayan Kadın

Manisa Belediyesi Eğitim Merkezi (MABEM) Dershanesi'ne kayıtlar başlamıştı. Otuz beş kırk yaşlarında olduğunu tahmin ettiğim, yüzünde çektiği çilelerin ve yoksulluğun derin izleri olan bir bayan çekingen ve ürkek tavırlarıyla odama girdi. Selamını verdikten sonra çocuğunun başarılı ve zeki bir öğrenci olduğunu, okuldaki öğretmenlerinin de mutlaka bir dershaneye gitmesinin yararlı olacağını, bu konuda yardımcı olabilmemiz hususunda çocuğunun dershanemize kaydının yapılmasını istedi. Ben de: "Tamam bacım, hemen yapalım." dedim. Kayıt işlemi bittikten sonra ayda otuz liradan tamamı iki yüz kırk lira yatırması gerektiğini söyleyince gözleri doldu, birkaç damla yaş belirdi. Ben, bu durumu görünce: "Hayrola bacım, bu ücret çok değil, istediğimiz ücret diğer dershanelerin bir aylık taksiti bile değil!" dediğimde kadının gözündeki yaşlar daha da çoğalmaya başladı ve "Müdür Bey, benim beyim, beni üç çocuğumla terk etti. Şu anda ben çocuklarımı belediyeden aldığım aşla doyuruyorum. Ramazan'da komşularımın verdiği fitre ve zekâtları (...) dershanesine peşinat olarak verdim. Bana bir buçuk milyarlık senet imzalattılar. Bu senedi de ödemem mümkün değil. Zaten elime avucuma geçen bütün parayı da onlara verdim." dedi. Bu sözleri duyunca içim bir tuhaf oldu. Gerçekten kadının söyledikleri ile görüntüsü birbirini tamamlıyordu. Terk eden kocası, İstanbul'da bir başka bayanla evlenmiş, ondan da birkaç çocuğu olmuş ve bu bayanı ve buradaki çocuklarını hiç arayıp sormaz

olmuş. Kadın gerçekten çaresizdi; ama çocuğunun okuması için lokmasını vermeye razıydı.

Neticede çocuğunu daha önce yazdırdığı dershaneye telefon açarak senedi iptal ettirdik. MABEM Dershanesi'ne yatırması gereken aylık otuz liralari da üzerimize aldık ve çocuğun kaydını gerçekleştirmiş olduk. O andan sonra bu çileli bayanın yüzünde biraz önce üzüntüden eser kalmadı. Yüzü bir anda minnet ve memnuniyet ifadeleriyle birlikte sevinç gözyaşlarıyla doldu. O bayanın o anki memnuniyetini, mutluluğunu, minnettarlığını ve sevincini satırlara dökmem mümkün değil. Sadece o anı benimle birlikte yaşayıp görmenizi isterdim.

Şunu gördüm; nasıl tok insan, aç insanın halinden anlamaz; çocuğunu okutma imkânı olan insanların da çocuğunu okutma imkânı olmayan insanların hâlinde anlaması mümkün değildir. Bu durumu sanırım ülkemizde en iyi gözlemleyenlerden biri sayılırım. Hem devlet okullarında hem özel okulda hem de böyle dar gelirli aile çocuklarının sınavlara hazırlık yaptığı bir dershanede bu gibi durumları çok yakından gözlüyorum. Böyle bir kurumda hizmet etmenin manevi hazzını da doya doya yaşıyorum. Bana bu hazzı yaşatanlara ömrüm boyunca müteşekkire kalacağım.

Müdür Törpülemek İsterse

Manisa Lisesi'nin pansiyonunda ortaokul birinci sınıftan lise son sınıfa kadar Devlet Parasız Yatılı imtihanını kazanan öğrenciler kalırdı. Devlet Parasız ve Yatılılık imtihanını kazanan ortaokul öğrencilerinin her türlü barınma, iâşe, ibate, kırtasiye ve harçlıkları devlet tarafından karşılanır. Bu işi de pansiyonu bulunan okullar üstlenirdi. Lisede yatılı okuyacaklar Manisa Lisesi'ne, ortaokulda yatılı okuyacaklar da Ahmet Tütüncüoğlu Ortaokulu'na kaydolurlardı. Ahmet Tütüncüoğlu Ortaokulu'nu bitiren yatılı öğrencileri Manisa Lisesi'ne alırdık.

Yine bir öğretim yılı başında Gördes'in köylerinden D.P.Y. imtihanını kazanan ortaokul birinci sınıf öğrencisini Ahmet Tütüncüoğlu Ortaokulu'na kaydını yaptık. Velisi, öğrencinin henüz sünnet olmadığını, okul açılınca sünnet yaptıracaklarını, okulların açıldığı ilk hafta izinli sayılması hususunda benden ricada bulundu. Çocuk da yanındaydı, çok sevimli bir çocuktı. Ben veliye izin verdiğimi söyledikten sonra çocuğa: "Bak yakışıklı, sünnetten sonra onun törpüsü de olur. Geldiğin zaman bana uğra, gerekirse törpü yapalım." dedim. Veliyle gülüştük, öğrenciye izin vererek babası ile gönderdim.

Okullar açıldıktan bir hafta sonra babası çocuğunu getirmiş, bana uğramışlar; ama ben toplantıda olduğum için benimle görüşemeyince çocuğu, pansiyondan sorumlu müdür yardımcısına teslim ederek köyüne dönmüş.

Bir gün sonraydı. Odamda müdür yardımcısıyla ve öğretmen arkadaşlarla otururken bu öğrencimiz odaya geldi. Kendisine: “Hoş geldin, nasıl geçti, acıdı mı?” derken öğrenci pantolonun kemerini çözmeye başladı. Ben şaşkın bir halde “Hayrola (...) ne yapıyorsun?” dediğimde öğrenci: “Öğretmenim, törpü yapmak için bakacaktınız.” deyince odadaki arkadaşlarla beraber gülüştük.

Boya Sandığından Makam Masasına

Manisa’da Valilik binasının karşısındaki Emekliler Parkı’nı bilmeyenimiz yoktur. Bir gün Milli Eğitim’de yaptığımız toplantıdan sonra okul müdürü arkadaşlarla (Rahmetli İsmet Sönmez, Mehmet Bıyık, Hilmi Arkin) parkta oturup bir çay içelim dedik. Emekliler Parkı o yıllarda yeni yapılmıştı. Parkta oturur oturmaz elinde boya sandığı olan on iki-on üç yaşlarındaki çocuklar başımıza üşüşüştü. “Amca, ayakkabılarınızı boyayalım.” diyorlardı. Biz de olur, dedik ve boyacı çocuklar ayakkabılarımızı boyamaya başladı. Ben çocuğa şaka olsun diye “Parlatmazsan para yok!” dedim. Çocuk, bütün hüneriyle ayakkabıyı parlatmaya çalışırken çocukla sohbete başladık.

Çocuk, kendisiyle ilgili olarak bilgiler veriyordu. Manisa’nın kenar mahallesinde oturduklarını, aslen Kütahyalı olduklarını, babasının pazarcılık yaparken bir kaza sonucu öldüğünü, iki kardeşi bulunduğunu, annesi ile birlikte tarlada gündelikçi olarak işlere gittiğini, boş kaldığı zamanlarda ise ayakkabı boyayarak evin geçimine yardımcı olduğunu söyledi. Çocuğun anlattıklarından ben şahsen çok etkilendim. Çocuğun gözlerine dikkatlice baktım. Çocuğun gözleri ısıltı ısıltı zekâ parlıyordu. Çocuğa: “Okumak ister miydin?” diye sordum. Çocuk, gözlerimin içine derinliğine bakarak “Hem de nasıl amca!” diye cevapladı. Ben: “Pekâlâ, sen okula gidersen eve kim bakacak?” dediğimde “Annem kış aylarında poğaç yapıyor, ben de onları akşamları kahvelerde satıyorum, okuluma mani olmaz.” demesin mi? Çocuk okumamak için

değil de okumak için gerekçelerini söylüyordu. Bir anda kendi hayatım gözümün önüne geldi.

İlkokuldan çıktıktan sonra babam, kendimizin ve komşularımızın keçilerini toplamış beni çoban yapmak istemişti. Ben de bunun üzerine başka bir köyde bulunan üvey amcamın yanına kaçmışım. O da beni Ödemiş Kur'an Kursunun idarecisi rahmetli Mustafa Köseoğlu'na teslim etmişti. Rahmetli Mustafa Köseoğlu da beni, ömrünü fakir çocukların eğitimi için vakfeden İzmir Kestane Pazarı yurdunun idarecisi rahmetli Raif Cilasun amcaya teslim etmişti. Benim okumama vesile olan bu iki hayırsever insandı. Nur içinde yatsınlar.

Kendi hayatım, gözümün önünden geçtikten sonra sanki "Borcunu öde!" diye bir ses geldi. Çocuğa: "Ben, seni okutmak istiyorum." dediğimde o anda orada olmanızı isterdim. Boyacı çocuğun yüzündeki mutluluğu, gözlerindeki sevinci görmenizi isterdim.

Uzatmayayım, ertesi günü boyacı çocuğun annesini okula çağırdım. Çocuk da bir gün önce yaşanan olayı annesine anlatmış ki annesi de sevinçten uçuyordu. Çocuğun annesi de teklifimizi hemen kabul etti. Boyacı çocuğu, Manisa Lisesi Koruma Derneği kanalıyla paralı yatılı olarak lisemizin pansiyonuna yerleştirdik. Okullar açılalı da bir ay olmuştu. O yıllarda ortaokul müdürü arkadaş bu çocuğun okula kaydında yardımcı oldu. Bizim boyacı çocuk E. okula geç yazılmasına rağmen notları sınıftaki arkadaşlarına göre oldukça iyiydi. Hafta sonlarında annesinin yaptığı poğaçaları kahvelerde satan E. birinci dönem teşekkür, ikinci dönem takdir getirdi. Orta ikinci sınıfta girdiği D.PY imtihanlarını kazanarak lisemiz pansiyonunda kalmayı hak etti ve yatılı öğrencimiz oldu.

Başarılı bir öğrencilik hayatı ile hem Ahmet Tütüncüoğlu Ortaokulu'nu hem de lisemizi bitirdi. Liseyi bitirdiği sene Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni kazandı. Üniversiteyi okurken de Okul Koruma Derneği vasıtasıyla desteğimizi sürdürdük. Üniversiteyi bitirdikten sonra maiyet memurluğu ve Kaymakamlık yaptı.

Şu anda bir ilimizin vali yardımcısı olarak görev yapmaktadır. Manisa'ya her gelişinde ziyaret etmeden gitmez. Telefon ederek halimi hatırımı sorar. Eksik olmasın, minnet ve şükran duygularını sürekli ifade eder.

Geçen yaz E. ile buluştuğumuzda anlattıkları beni çok etkiledi: "Hoca'm, ilde görev dağılımı yapılırken Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne sürekli ben talip oluyorum. Bulduğumuz sokak çocuklarını sizin gibi hemen okula göndermiyorum; çünkü ben bir eğitimci, bir öğretmen olmadığımın çocuk hakkında bir kanaat sahibi olabilmek için çocuğu önce rehberlik servisine gönderiyorum. Zekâ durumu elverişli ise onların okumasını sağlıyorum, şayet okuma kapasitesi yoksa onları da Çıraklık Kalfalık Okulu'na gönderip meslek sahibi olmalarını sağlıyorum." dediğinde çok duygulandım ve kendisine "Sen en doğrusunu yapıyorsun." dedim.

Bu vali yardımcısı öğrencimin o yıllarda Cumhur diye bir arkadaşı vardı. O da aynı şekilde E. gibi son derece fakir bir aile çocuğuydu. Onu da koruma derneği vasıtasıyla pansiyonda kalmasını ve okumasını sağladık. O da Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ni bitirdi. Öğrenci iken görüşüyorduk. Kendisini yıllardan beri gördüğüm yoktu. "Cumhur, biraz vefasız çıktı." diyordum kendi kendime. İki yıl önce Endonezya'da yaşanan Tusunami felaketinde Türkiye'den Endonezya'ya giden heyetlere Endonezya'da tercümanlık yaparken televizyon ekranlarında gördüm. Arkadaşlarından aldığım bilgiye göre üniversiteyi bitirdikten sonra dışişlerinde çalışmaya başlamış. Bunları görüp de bir eğitimci olarak onur ve gurur duymamak mümkün mü?

Maldanlı Fatih

Fatih Anadolu Lisesi Müdürü rahmetli İsmet Sönmez ile Milli Eğitim Lojmanlarında uzun yıllar komşuluk yaptık. Yatsı namazlarını evimize yakın olan Molla Şaban Camii'nde beraber kııldık. Bir gün beraberce gittiğimiz yatsı namazında kıyafetinden ortaokul öğrencisi olduğu belli olan bir çocuk da cemaat olarak bulunuyordu. O zaman Molla Şaban Camii'nin imamı da şu an Yarhasanlar Camii'nde görev yapan Celali Hoca idi. Biz o çocuğu ilk anda Celali Bey'in oğlu sandık ve Celali Bey'e oğlunun hangi okulda okuduğunu sorduk. Celali Hoca, o çocuğun oğlu olmadığını, Atatürk Ortaokulu öğrencisi olduğunu ve bu öğrencinin caminin misafiri olduğunu söyledi. Celali Hoca, durumu sonra da izah etti.

Manisalılar bilir, 1980'li yıllarda Molla Şaban Camii civarında tek katlı yer evleri bulunuyordu. O yıllarda bu mahalle de imar planı gereği hızlı bir yapılaşmaya uğradı. Bu yer evleri müteahhitlere verilmeye başlandı. İşte böyle evlerden birinde arkadaşları ile kiracı olarak kalan Fatih, evleri müteahhite verilince çocuklar evden çıkmış, müteahhit de yeni bina yapmak için evi yıkmış. Fatih'in arkadaşları akrabalarının yanına sığınmış; fakat Fatih'in gidecek yeri olmayınca Fatih de camiye sığınmış. Molla Şaban Camii'nin imamı Celali Bey, Fatih'i himayesine almış; fakat Celali Hoca'nın evi müsait olmadığından Fatih, yemeği Celali Hoca'nın evinde yiyor; ama camide yatıyormuş.

Celali Hoca'yı bu davranışından dolayı tebrik ettik; fakat on üç yaşındaki bir çocuğun koskoca camide yalnız başına kalması ve üstelik kışın üşüyüp hasta olmaması mümkün değil. "Ne yapabiliriz?" diye düşündük; çünkü bu öğrencinin camide böyle kalması ve okuluna devam etmesi de imkânsızdı.

Rahmetli İsmet Bey, öğrencinin durumundan çok etkilendi. Bu arada ben kendisine bir teklifte bulundum. "Fatih'i Ahmet Tütüncüoğlu Ortaokulu'na nakledelim, Manisa Lisesi Pansiyonu'na paralı yatılı öğrenci olarak yerleştirelim. Ancak öğrencinin pansiyon parasını iki okul arasında paylaşmak şartıyla!" dedim. Rahmetlinin hem okulu hem de okulunun parası çok kıymetliydi. Öğrencinin bu durumunu görünce içi sızladı, gözü yaşardı, hiç itiraz etmeden o meşhur lafı "Kolay ederiz Kadir'ciğim." dedi. Rahmetlinin "Kolay ederiz" lafı çok meşhurdu. Benim yanımda bu lafın anlamı ise "İpe un sermek" olarak anlaşılırdı. Ben bunu bildiğim için rahmetliye "Sen 'Kolay ederiz' deme, Celali Hoca'nın yanında 'Tamam yarısını ben vereceğim,' diye söz ver!" dediğimde: "Hayır Kadir'ciğim, bu her zamanki kolay ederiz, değil!" dedi. Nitekim ertesi günü pansiyon parasının yarısını getirdi, öğrenciyi pansiyona yerleştirdik. Rahmetli: "Artık bu gece rahat uyurum." dedi.

Allah, çok sevdiği kullarını öbür dünyaya günahsız götürmek için küçük günahlarının kefareti bu dünyada ödetirmiş. Rahmetli, geçirdiği bir ameliyattan sonra son iki yılını yatakta geçirmek zorunda kaldı. Cenab-ı Hakk'ın Gafur sıfatına inanıyorum ki bu sevgili kulunu günahsız olarak yanına aldı. Allah, mekânını cennet eylesin.

Vefatından önce bir yaz günü arkadaşım Kani İyitürk'le beraber, Deva Tıp Merkezi'nin sahibi Üzeyir Bey'in verdiği ambulansla Sultan Yaylası'na çıkardık. Sedyede akşama kadar eski günleri yâd ederek hem güldük, hem ağladık. Akşamüzeri ambulansa bindirip uğurlarken gözlerimin içine derince baktı ve "Kadir Bey, Kani Bey, bana son iki yılının en güzel gününü yaşattınız, Allah sizden razı olsun." dedi. O bakış, hâlâ gözlerimin önündedir.

Rahmetli araya girince Maldan'lı Fatih'i unuttuk. Fatih de çok başarılı bir öğrenci çıktı. Ertesi yıl girdiği D.P.Y. imtihanlarında o da lisemiz pansiyonunu parasız yatılı olarak kazandı. Okulu bitirdikten sonra askeri okula girdi. Başarıyla bitirdiği askeri okuldan sonra çok önemli dış görevlerde bulundu. Şu anda çok stratejik bir mevkide görevini başarıyla sürdürmektedir, izinli olarak geldiğinde sağ olsun, elimi öpmeden gitmez.

Yaşadığım bu tür olayların hangi birini anlatayım bilemiyorum, Öğretmenlik, belki ilk yıllarda sıkıcı ve zor bir meslek gibi geliyor; ama yıllar birbiri ardına yığıldıkça öğretmenliğin zevkini o zaman tatmaya başlıyorsun.

Şayet tekrar dünyaya gelmek nasip olsa gözümü kırpmadan yine öğretmenlik mesleğini seçerdim. Bana göre dünyanın en vefalı mesleğidir.

*güzel, anlamlı bir anı;
hem meslektaşlarıma,
hem öğrencilere*

Sahur Ziyafeti

“Müdür’ümüz Kadir Bey lisenin pansiyonunda kalan öğrencilere karşı daha fazla özen gösteriyordu. Yapılan devamsızlıklara ve zayıf notlara üzüldü, bol bol nasihat ederdi. Pansiyon öğrencisinin iyi hallerine ise mükâfatla karşılık verirdi. Pansiyon mevcudumuz yüz seksen iki öğrenciydi. Sabah ve akşam ders çalışma saatlerimiz vardı. Dört saatlik bu zorunlu ders çalışma süresi kâfi geldiğinden birçok kişi ekstra ders çalışmazdı. Bizim dört kişilik arkadaş grubumuz vardı. Uykudan fedakârlık edip gece yarılarında kadar test çözerdik. Yine ÖSS’ye bir ay kala bir Ramazan gecesini dört arkadaş çalışıyorduk. Herkes kitaba odaklanmış iken birden kütüphanenin kapısı açıldı. Başımızı kaldırıp kapıya baktığımızda Kadir Bey’i görünce şaşırdık. Saat 03.00’da Kadir Keskin sıcak yatağını terk edip pansiyona bizleri görmeye geliyordu. Tabii biz birine şahit olduk. Tüm öğrencileri ailelerinin birer emaneti olarak gören Müdür’ümüz gece kim bilir kaç talebenin üzerini örtmüştür?.. Neyse Kadir Bey, ne yaptığımızı, neden yatmadığımızı sordu. Kimimiz ÖYS’yi mutlaka kazanmalıyım, derken kimimiz derece yapmalıyım, diye cevapladı. Bu vaziyet Kadir Bey’in çok hoşuna gitmişti. Bizlerin oruç tuttuğunu da öğrenince “Haydi çocuklar, hazırlanın gidiyoruz!” dedi. Nereye deyince binin siz dedi. Arabasıyla bizi Güney Kebap

Salonu'na götürdü. Müthiş bir sahur kahvaltısı ismarladı. Ben o gece yaptığım kahvaltının lezzetini hiçbir yerde bulamadım. Bundan sonra da bulamam herhalde. Çünkü o masada bir müdürün talebelerine olan şefkat ve merhametinin kahvaltıya dönüşmüş hali vardı.

Müdür'ümle unutmadığım ve unutamadığım öğrencilik anılarından biridir."

*Veli Tosun/ Hafza Sultan
İlköğretmen Okulu Müdürü*

Sekizinci Bölüm

-SIKINTILI, ÜZÜCÜ BİR ANI-

BAĞIŞLAMAYI VE HOŞGÖRÜYÜ
PEYGAMBERLERİNİZDEN VE MANEVÎ REHBERLERİNİZDEN
ÖĞRENİRSENİZ
YAŞAMA ŞANSINIZ DAHA FAZLA OLUR!

“Älemde ahlaktan daha güzel, daha gerçek bir Şey yoktur. Bize bir insan mektebi lazım. Bir mektep ki, bizi kendi ruhumuza kavuŐtursun; her hareketimizin ahlaki değeri olduğunu tanıtınsın; hayâya hayran gönüeller, insanlığı seven temiz yürekler yetiŐtirsın; her ferdimizi milletimizin tarihi içinde aratınsın; vicdanlarımıza her an Allah'ın huzurunda yaşamayı öğretsin...”

İki Öğretmenin Kavgası

Kırkağaç Lisesi Müdürü olarak görev yaptığım yıllardı. Okulda Felsefe Dersi Öğretmeni H.M. ile Din Bilgisi Dersi Öğretmeni M.K. lise son sınıflara derse giriyorlardı. Her ikisi de lise son sınıflara derse girdiğinden, aynı ders saatinde biri A şubesinde iken diğeri de B şubesinde ders yapıyordu. Felsefe Dersi Öğretmeni H.M. girdiği sınıflarda konuları işlerken Darwin'e de yer veriyor, konuyu bir şekilde Darwin'e bağlıyordu. Felsefe Dersi Öğretmeni H, M. dini inanç yönünden oldukça zayıf, belki de hiç kabul etmeyen bir düşüncede idi. Hatta o yıllarda yapılan bir nüfus sayımında nüfus memuruna ısrarla ateist olduğunu yazdırdığı da söyleniyordu. Kırkağaç, küçük bir ilçe olduğundan Felsefe dersi öğretmeni H. M. nin bu tutumu kulaktan kulağa hemen yayılmıştı. İlçe halkı ve öğrenciler, bu durumu gayet iyi biliyorlardı.

Bir gün Felsefe Dersi Öğretmeni H. M. lise sonların A şubesine derse giriyor. Sınıfta Darwin konusunu işledikten sonra öğrenciler soruyorlar: "Hoca'm, sizin düşünceniz nedir?" diye. Öğretmen de: "Ben de Darwin gibi düşünüyorum." der. Ders biter, sınıftan çıkılır.

Din Bilgisi Öğretmeni M.K. de aynı saatte B şubesinde derstedir. Sınıfta "Allah'ın varlığı" konusunu işlemiştir. Zil çalar, ikinci saatte Din Bilgisi Öğretmeni M.K. Felsefe Dersi Öğretmeni H. M. nin çıktığı A şubesine. Felsefe Öğretmeni H. M. de Din Bilgisi Öğretmeni M.K. nin çıktığı B şubesine derse girer.

Din Bilgisi Öğretmeni M.K. müfredat gereği işleyeceği konunun adını tahtaya yazar: "Allah'ın Varlığı " Din Bilgisi öğretmeni

A şubesinde derste Allah'ın varlığını anlatmaya başlayınca öğrenciler parmak kaldırır ve öğretmene: "Hoca'm bir önceki derste Felsefe Dersi Öğretmeni H. M. Vardı. Darwin konusunu işledi. Derste: "Allah Yoktur!" dedi. Siz de: "Allah vardır, diyorsunuz. Biz hanginize inanacağız?" derler. Bu soru karşısında morali bozulan Din Bilgisi öğretmeni M.K. bozuntuya vermeden dersi anlatmaya devam eder. Zil çalınca iki öğretmen de aynı anda yan yana bulunan sınıftan çıkarlar. Bir anda burun buruna gelirler. Sınıfta morali iyice bozulan Din Bilgisi öğretmeni M.K. Felsefe Öğretmeni H.M.nin yakasından tutar: "Allah var mıdır, yok mudur?" diye hem sorar hem de ringdeki boksör gibi Felsefe Öğretmeni H.M.yi yumruklamaya başlar. Öğrenciler de kavga eden iki öğretmenin etrafında halka olurlar. Sanki ringdeki boksörleri alkışlayan seyirciler gibi tezahürata başlarlar. "Vur Hoca'm, Aferin Hoca'm!" gibi sözlerle olayı daha da körüklerler. Bunlar olurken hadise bana intikal ettirildi. Odamdan çıktım, baktım. Kalabalık bir öğrenci topluluğu, ama öğrencilerin arasında bir patırtı olduğu belli. Fakat ben, bana denildiği gibi kavga eden öğretmenleri göremiyordum. İlk anda öğrenciler kavga ediyor sandım. Biliyorsunuz 12 Eylül öncesi 1979 yılının her gününde çeşitli olaylar olurdu. Anarşinin ve kamplaşmanın yoğun olarak yaşandığı yıllardı. Öğrencilerin arasından ortaya doğru iyice bakınca ne göreyim? Bana intikal ettirildiği gibi iki öğretmen alt alta, üst üste kavga ediyorlar. Kendilerini kaybetmişler, öğrencilerin gözü önünde kıyasıya dövüşüyorlar. Öğrenciler de onlara tezahürat yapıyor.

Neticede araya girdim, her ikisi de perişan haldeydi. Üstleri başları kan revan içinde odama aldım. Yaşanan bu olay, soruşturma konusu oldu. Her iki öğretmen de ilçe dışındaki diğer okullara verildi.

Geçmişte yaşanmış benzeri kavgalar anlatıldığında ben de bu olayı hatırlarım. O gün kavga eden iki öğretmenim hâli gözümün önüne gelir ve hâlâ üzülürüm.

Orak Çekiçli Duvar Gazetesi

1 978 yılının Ocak ayında iktidar değişikliği oldu. Yeni Hükümet kurulur kurulmaz il ve ilçelerdeki bazı yöneticilerin, okullarda ise ideolojik saplantısı olan bazı öğretmen arkadaşların tavırları hemen değişti. Bunlardan biri de Marksist görüşü benimsemiş ve iyice politize olmuş öğretmen bir arkadaşı.

Okullarda her zaman olduğu gibi eğitici kol faaliyetleri yürütülür. Bizim okulumuzda da “Köycülük Eğitici Kolu” faaliyete geçirildi. Bu eğitici kol rehber öğretmenliğini de Marksist görüşü benimsediğini her ortamda dile getiren H.M. adındaki bir öğretmen arkadaş aldı. Okullarda eğitici kol saati genellikle çarşamba günü olurdu.

Hiç unutmam, 1979 yılının Ocak ayında dönemin Hükümet'i salı günü güvenoyu aldı. Ertesi gün, yani çarşamba günü eğitici kol saatinde Köycülük Kolu rehber öğretmeni, hazırlamış olduğu duvar gazetesini Köycülük Kolu olarak duvar gazetesine panosuna asar. O günkü gazeteyi unutmam mümkün değildi. Köycülük Kolu olarak hazırlanan gazetenin üst köşesinde o günkü Komünist Rusya'nın bayrağının sembolü olan kocaman bir “orak”, alt köşesinde de kocaman bir “çekiç” sembolü vardı. Bunu gören diğer öğretmenler, bu gazeteyi yırtıp yere atmışlar. Köycülük Kolu rehber öğretmeni de “Siz bu gazeteyi nasıl yırtarsınız?” diye öğrencilerin gözü önünde kavgaya tutuşurlar. Olay bana intikal ettirildi. Olaya karışan öğretmenleri müdür odasına alarak gerekli ikazı yaptım.

Geçmişte yaşadığımız bu tür olaylar, yanlış davranışlar ve boş saplantılar olarak hafızamda hâlâ yerini korur.

İstifaya Davet Edildim

1 979 yılının Ocak ayına yeni bir Hükümet'le girildi. O yıllarda Kırkağaç Lisesi Müdürü'ydim. Hiç unutmam, yeni kurulan Hükümet hafta ortasında salı günü güvenoyu aldı. Oturduğum ev, okulla karşı karşıyaydı. Aradan sadece bir yol geçiyordu. Ben, her zamanki gibi sabah erkenden hademelerle birlikte okula geldim. Odamın kapısını açıp masama oturmadan ilçenin (....) partisi başkanı, aynı zamanda öğrenci velimiz olan (....) Bey, arkamda belirdi. Kendisini buyur ettim. Kendimce: "Herhalde çocuğu hasta, izin almaya geldi." diye düşündüm. Her zamanki gibi nasıl yardımcı olabileceğimi sordum. "Öğrencimiz için izin mi istiyorsunuz?" dedim. Kendinden gayet emin bir şekilde: "Hayır!" dedi ve devamla: "Türkiye'de siyasi iktidar değişmiştir. Sizi istifaya davete geldim." dedi. Ben, şaşkın ama gayet sakin bir şekilde "Bir yanlışlık olmasın? Burası parti binası değil, Devlet dairesidir." dediğimde: "Ben nereye geldiğimi iyi biliyorum. Söylemesi benden!" dedi ve yılışarak odayı terk etti.

Nitekim birkaç ay sonra okul müdürü olarak benim, müdür yardımcılarımın ve bazı öğretmen arkadaşların tayinleri çıktı. Bazı arkadaşlar il dışına, bazılarımız da ilçe dışına gönderildik. Bu durum sadece Kırkağaç'a mahsus değildi. Türkiye'ye şamil bir durumdu. Ben de Manisa'nın merkez köylerinden Yunt dağlarındaki Osmançalı köyündeki ortaokula öğretmen olarak gönderildim.

Dönemin Muhtarı A.E. ben köye varmadan adımlı duymuş ve köylülere: “Bizim köye Faşist bir öğretmen tayin olmuş, kimse ona köyde ev vermeyecek!” diyerek köylüleri tehdit etmiş.

Ben hiçbir şeyden habersiz köye geldim. Köyde birkaç köylüye ev sordum. Hiç kimse ev konusunda bana yardımcı olmadı. O yıllarda herkeste araba da yoktu.

Rahmetli kayınpederimin o zamanlar arabası vardı. Manisa’da ev tutarak kendi arabasıyla gidip gelebileceğimi söyledi. Ben de çaresiz kabul ettim. O zamanlar Osmancalı’nın yolu bugünkü gibi asfalt değildi, oldukça da bozuktu. Her gün Manisa’dan gidip gelmeye başladım.

O yıllarda köylerde çok araba olmadığı için birçok acil hastayı veya doğum üzere olan hamile bacılarımızı da ambulans görevi yaparak hastaneye taşımışım. Osmancalı ve çevredeki Siyekli, Türkmen, Sümbüller, Yayla köylerindeki köylüler, bu durumu yakinen bilirler.

Tayin edildiğim Osmancalı ortaokulunda tam yirmi üç öğrenci vardı, Geldiğim Kırkağaç Lisesi’nde ise orta kısımla beraber sekiz yüz elli öğrenci eğitim-öğretim görüyordu. Bir anda kalabalık bir okuldan böyle yirmi üç mevcutlu bir okulda çalışmaya başlayınca içimde bir burukluk meydana geldi.

Okula, öğrencilere ve köye kısa zamanda alıştım; çünkü köyün yaşantısı, dili, örf ve âdetleri benim köyümün aynısıydı. Tam bir Yörük köyüydü. Yuntdağı köylerinin kökü de memleketim Afyon yöresinin köyleri gibi Herzem boyuna kadar gidiyordu. Bu köye, köylülere ve köy hayatına alışmam uzun sürmedi.

Okulumuzda kantin v.b. bir şey yoktu. Bazı teneffüslerde, dersimin olmadığı saatlerde ve öğle aralarında köy kahvehanesine gider, çay içerdim, Hem köylülerle sohbet eder hem de yanımda götürdüğüm gazeteye göz atarak ders saatimin gelmesini beklerdim.

Bir gün yine köy kahvehanesinde otururken köy muhtarı A.E, yanında üç beş delikanlı ile yanıma geldi. Okuduğum gazeteyi bahane ederek sataşmaya başladılar. Sataşmaları ve söyledikleri laflar insanın onurunu incitici ve tahrik ediciydi. O yıllarda malum olduğu üzere boş gezilmiyordu. Rahatlıkla ya katil olabilir ya da öldürülebilirdin. Ben de aynı durumda idim, Allah'ın takdiri ki o anda gazetede okuduğum yazı, beni katil veya mevta olmaktan kurtarmıştı. O gün orada gazetede okuduğum yazı neydi biliyor musunuz? "Dinlerin Hoşgörüsü"ydü. O yazıyı hâlâ saklarım. "Ya sabır!" dedim, okumakta olduğum yazının da hikmetini düşünerek önümdeki çay bardağını yarıda bırakarak hemen okula döndüm. Bu yazı sayesinde çok şükür burnumun dibine kadar gelen beladan kurtuldum. O gün okuduğum yazıyı aynen size de aktarıyorum.

"Peygamberlerin ve Manevî Rehberlerin Bağışlaması ve Hoşgörüsü

Mekke döneminde hem Peygamber'imize hem de yeni Müslümanlara çok büyük işkenceler yapılmıştır. Bu işkencecilerin başında Ebu Cehil ve Ebu Süfyan geliyordu,

Ebu Süfyan, yirmi iki sene müşrik ordularının başında komutanlık yaparak Peygamber'imize karşı savaşmış bir insandı.

Ebu Cehil'in oğlu İkrime ise Peygamber'imizin kızı Hz. Zeynep'i okla yaralayıp bebeğinin düşmesine ve Hz. Zeynep'in sakatlanmasına sebep olan bir kişiydi.

Hint ise kiralık katil ile Hz. Hamza'yı şehit ettiren, onun ciğeri ağzına alıp geveleyen ve yere tüküren bir kadındı.

Vahşi ise Hz. Hamza'yı şehit eden kiralık katildi.

İki kişi ile çıktığı Mekke'den sekiz sene sonra Mekke'ye binlerce sahabe ile dönen Peygamber'imiz, Mekke'yi fethetti. Sahabe son derece hırslıydı.

Peygamber'imizin gözünün içine bakan sahabeler, Onun işaret edeceği her kim olursa cezası hemen verilebilecekti; ama "Rahmet

ve Şefkat Peygamberi" hiç de öyle değildi, öyle yapmadı. Peygamber'imiz sahabelerine sürekli sükûnet tavsiye ediyor ve kan dökülmemesini istiyordu.

Ebu Süfyan geliyor, affediliyor; Hint geliyor, affediliyor; Vahşi geliyor, bağışlanıyor; Ebu Cehil'in oğlu İkrime'nin hanımı geliyor, affediliyor. İkrime'nin hanımı diyor ki "Kocam da gelsin mi?" Peygamber'imiz de "Gelsin, gelsin!" diyor.

Korkudan çok uzaklara kaçan İkrime'ye karısı haber gönderiyor. "İş bildiğin gibi değil, gel!" diyor. Peygamber'imizin kızını, attığı okla sakat bırakan ve bebeğini düşüren İkrime'nin geleceği sırada sahabeler son derece kızgınlık ve intikam duyguları içinde: "Bu da mı affedilir?" diye tepkilerini gösterince Peygamber'imiz yine sükûnet tavsiye ediyor ve İkrime'yi ayakta karşılıyor. Bu arada sırtındaki hırkası yere düşüyor. Onu yanına oturtuyor ve özel bir itibar gösteriyor. İkrime, daha Peygamber'imizin söylemesine fırsat vermeden "Şahadet kelimesi" getirerek Müslüman oluyor. İkrime, utancından neredeyse yerin dibine batacak bir hâlde: "Ben çok hatalar yaptım. Hem senin yüzüne ve arkandan hem de senin canının bir parçası olan kızına zarar verdim. Beni nasıl bağışlarsın?" dediğinde, Rahmet Peygamberi Hz. Muhammed: "Sen bunları cahil iken yaptın. Şimdi Müslüman oldun. Bundan sonra aynı hataları yapmazsın artık." diyor. Böylece İkrime de Müslümanlar arasına katılıyor.

İkrime, öyle bir Müslüman oluyor ki Peygamber'imizin hem yüzüne karşı hem de arkasından yaptığı yanlışlıkları affettirmek ve hatalarını telafi etmek için geri kalan ömrünü savaş meydanlarında bir şahin gibi bıkmadan yorulmadan sürdürerek tamamladı.

Yermuk Savaşı'nda Ordu Komutanı Halit Bin Velid: "Ya İkrime, yeter artık! Şöyle arkaya çekil de biraz dinlen!" dediğinde: "Hayır ya Halit! Benim dinlenmeye zamanım yok. Ben müşrik olarak ölmüş bir babanın evladıyım, o müşrik babanın evladı olarak çok büyük günahlar işledim. Mutlaka bunları telafi etmem lazım." diyerek gözünü kırpmadan savaşmış ve ömrünü İslâm yolunda

harcayarak tamamlamıştır. Kur'an-ı Kerim'deki "Yaptığınız kötülükleri, iyilikle telafi ediniz." ayet-i kerimesinin hükmünü yerine getirmeye çalışmıştır."

Peygamberler, peygamberliklerinin yanında aynı zamanda öğretmenlikleriyle de öğrenmişlerdir. Öğretmenlik aynı zamanda "Peygamberlik Mesleği"dir. Bütün zorlukları, kötülükleri ve işkenceleri sabırla ve metanetle karşılayıp en kuvvetli anlarında da bağışlamasını ve affetmesini bilen yüce insanlardır.

Her öğretmenin bu milletin milli ve manevi liderlerini, dini ve tarihi önderlerini iyi bilmeleri gerekiyor. Bu gibi liderlerin hayatlarını, dünya görüşlerini, ilkelerini iyice özümsemesinde fayda vardır.

Allah'ın hikmeti, o gün gazetede okuduğum bu hoşgörü yazısı, beni katil olmaktan veya küçük yaşta iki yavrumu yetim bırakmaktan korumuştur

Sonra ne mi oldu? Beni yobazlıkla, gericilikle ve Faşistlikle suçlayan, okuduğum gazeteyi horlayan Köy Muhtarı A. E. ilerleyen yıllarında öyle bir dönüş yaptı ki Allah kabul etsin, haccını eda etti. Şimdi beş vakit namazına namaz ekleyerek geçmiş günlerini telafi etmeye çalışıyor. Bütün Osmanlı köylüleri bu durumu yakinen bilirler. Allah, onu bu güzel amellerinde daim eylesin. Ben bu kardeşimize hakkımı çoktan helal ettim,

Not: Bilahare 1980 senesinde iktidar değişti, dönemin Manisa Valisi Fahrettin Turan tarafından çağrıldım ve Manisa Lisesi'ne Müdür başyardımcısı olarak tayin edildim. Osmanlı köyü ortaokulunda tanıdığım çok zeki çocuklardan İdris Gürcan ile Aziz Gürcan ve M.Uslu'nun Manisa Lisesi'ne kayıtlarında yardımcı oldum.

Bu öğrencilerden Aziz Gürcan'ı rahmetli Fatma Cider, hem lisede hem de üniversitede okuttu. Aziz Gürcan, başarılı bir öğretmen olarak görevini sürdürmektedir.

İdris Gürcan ve M.Uslu'yu da Koruma Derneği'nin desteğiyle okuttuk. İdris Gürcan şu anda Manisa Tarım İl Müdürlüğü'nde veteriner olarak çalışıyor.

M. Uslu da büyük bir ilimizde çocuk doktoru olarak görevini sürdürmektedir. Bu çocukların okumasına Rabb'im beni vesile kıldığı için şükrediyorum.

Çocuklar Ailenin Kopyasıdır

Bazı aileler ideal çocuk yetiştirme peşindedirler. Aileler ahlaklı, dürüst, zararlı alışkanlıkları olmayan, okulunda başarılı, herkes tarafından takdir edilen ve sevilen, mesleği olan, düzgün karakterli çocukları olsun isterler. Böyle bir evlat sahibi olmak her anne-babanın öncelikli arzusudur.

Bunca yıllık hayatımda şunu gördüm. Aileler bu özellikte bir evlat isterler; fakat çocuklar ailelerin istediği bütün özellikleri taşımasalar da yine anne-babalarını mahcup etmeyecek nitelikte birer evlat olurlar; ama anne-babalar çoğu zaman bunun farkında değiller.

Bu konuyu biraz daha açmak istiyorum. Çocuklar, ailelerinden aldıkları eğitimi, davranışı, gördüklerini inkâr etmezler. Ailede anne baba nasılsa çocukları da onların birer kopyasıdır. Nasıl mı? İşte birebir yaşadığım bir örnek olay.

Emekli olduktan sonra İzmir’de özel bir kolejde çalışmaya başladım. Çalıştığım kolejde anaokulu, ilköğretim okulu ve lise bulunuyordu.

Bir gün öğle teneffüsünde bahçede iki küçük öğrencinin dövüştüğünü gördüm. Hemen müdahale ederek onları ayırdım. İkisi de ilköğretim beşinci sınıf öğrencisiydi. Öğrencileri ayırmama rağmen biri hâlâ sinirlerine hakim olamıyordu. Dövüştüğü öğrenciye: “Göreceksin, ben sana neler yaptıracağım!” diye bağırıyordu. Bu öğrenciyi hemen yakındaki memur odasına aldım. Öğrenciye: “Ne yapacaksın, ne göstereceksin arkadaşına?”

diye sordum. Öğrenci: “Öğretmenim, göstereceğim ben ona! Akşam babama ve ağabeyime söyleyeceğim. Onların arabasını ve evini yaktıracağım.” demesin mi? Adeta şok oldum, donakaldım. İlköğretim okulu 5. sınıf öğrencisi, nasıl böyle yakıp yıkmadan bahseder? Sonra o öğrencinin dosyasına baktım, müdür yardımcısı arkadaşla konuştum. “Bu öğrenci kimdir, bunun velisi kimdir, nasıl böyle davranabilir?” dedim. “Bu çocuk, dövüştüğü arkadaşının evini, arabasını yaktırmadan bahsediyor.” dediğimde çocuğun velisini yakından tanıyan müdür yardımcısı: “Hoca’m bu çocuk, (...)’nın oğludur. Bu kişi, İzmir’in ünlü mafya babalarındandır.” dediğinde meseleyi anladım.

Bahçemizdeki ağaçların meyvesi, hep dalların altına, ağacın dibine düşer. Hiçbir zaman armut ağacının meyvesi, elma ağacının dibine düşmüyor.

Hayatım boyunca hep şunu müşahade etmişimdir: Öğrencilerin yaramazlıklarından, devamsızlıklarından veya suçlarından dolayı velilerini çağırdığımızda veliler suçu katıyetle çocuklarında bulmazlar. Suçu ya arkadaşına ya komşu çocuğuna ya da öğretmenine hatta okula mal ederler; ama bu çocukların aileleri: “Ben nerede hata yaptım da bu çocuk bu suçu işledi!” diye kendilerini hiç ortaya koyup düşünmezler. Bunları, maalesef uzun yıllar idarecilik hayatımda velilerimde gördüm.

Üzüldüm!

Oğlu Yüzünden Ağlayan Baba

Bir gün odamda otururken yaşının yetmiş beş ile seksen arası olduğunu düşündüğüm bir bey selam verip içeri girdi. Kendisini buyur ederek nasıl yardımcı olabileceğimi sorduğumda: “Müdür Bey, ne olur benim oğlumu bir dövüver.” demesin mi? Bir anda sinirlendim. “Beyefendi siz ne demek istiyorsunuz? Burası okul ve ben de bir öğretmenim. Burası cezaevi değil ve ben de gardiyan değilim.” dediğimde bu defa adamın gözleri yaşardı ve ağlamaya başladı. Hemen önümdeki koltuklardan birine oturttum. Bir süre sonra sakinleşince konuşmaya başladı.

“Müdür Bey, ben çok büyük bir hata yaptım. Ben çok genç yaşta Almanya’ya gittim. Bilmem Almanya’ya gittiniz mi? Orasını anlatmaya gerek yok. Gençliğimi yaşayayım derken çok geç bir evlilik yaptım. Altmış yaşında evlilik yaptım ve bir oğlum oldu. Başlangıçta maddi durumum çok iyiydi. On mark istediğinde ben elli mark veriyordum. Daha sonra kesin dönüş yaptım. Şanssızlık bende ya, hem hanımım müsrif çıktı hem de oğlum. Maddi durumum bozuldu ve oğluma eskisi kadar para veremez duruma düştüm. Para vermeyince de her gün evden bir eşya alıp götürüyor, yok pahasına satıyor. Geçen hafta videoyu götürüp satmıştı. Bugün de radyo ve televizyonu satmış... Açık söylemek gerekirse uyuşturucuya alışmış. Ben, annesi ve bütün akrabalar, hepimiz kendisinden korkuyoruz. Serseri mayın gibi... Nerede ne yapacağını bilemiyoruz. Ne olur sizden rica ediyorum, çaresizim, ne yapacaksanız yapıverin. İsterseniz öldürün. Ben bıktım

bu evlattan” deyince şaşım kaldım. Ve gözünden yağmur damlaları gibi akan gözyaşları, adamcağızın çok hazin bir durumda olduğunu çok açık gösteriyordu.

Sonra anladım ki adamcağız yıllarca bekârlık hayatında tatığı sahte zevklerin acılarını yaşamaya başlamış. Her şeyin zamanında olması gerektiğini çok geç anlamış. Ne demiş atalarımız: “Demir bile tavında dövülür.” Zamanında evlenip zamanında çocuk sahibi olup gereğinde onunla güreşip, gereğinde oynamak da çocuk için bir ihtiyaçtır. Baba seksen yaşında, oğlan on altı yaşında. Aralarında en ufak bir iletişim yok. Çocuk bu ihtiyacı yanlış çevre ile paylaşıncı da sonu telafisiz sıkıntılara sebep oluyor.

Ne yazık ki günümüz gençleri de gördüğüm kadarıyla bu hatanın içindeler.

Mahallenin Dışladığı Adam

Yirmi beş yaşıñ üzerindeki Manisalılar iyi bilir; Yarhasanlar Mahallesi, bahçeli tek katlı evlerden ibaretti.

Bir gün halletmem gereken iş için çalıştığım Manisa Lisesi’nden çarşıya doğru yola çıktım. O zamanlar okulun karşısındaki sokağın adı Lise Sokağı idi. Eski yerleşim yeri olan dar bir sokaktı. Lise Sokağı’ndan çarşıya doğru giderken eski bir evin kapısı önünde oturan yaşlı bir amca, sokağın başından itibaren dikkatlice bana bakmaya başladı. Selam verip yanından geçerken: “Açım ben, açım!” dedi. Ben de çarşıya gittiğimi, dönüşte kendisine bir şeyler alıp geleceğimi söyledim.

Zaten o gün de salı idi. O yıllarda, bu sokağın az ilerisinde Yarhasanlar Camii’nin yanında “Salı Pazarı” kuruluyordu. Çarşıdaki işimi bitirdikten sonra dönüşümde fırından taze ekmek, pazardan da gerekli sebze ve meyveyi aldıktan sonra yola koyuldum. Kapının önünde beni dört gözle bekleyen yaşlı amcaya elimdekileri verdim. Kapıdan içeri girince evin görüntüsünden evde bir kadının olmadığı ve yalnız yaşadığı anlaşılyordu. Adını ve kimi kimsesi olup olmadığını sordum. İsmiñin Adnan olduğunu, yalnız yaşadığını, hiç kimsesinin olmadığını söyledi. Ben de kendisine lisenin müdürü olduğumu, bizim pansiyonda çıkan yemekten her gün kendisine yemek göndereceğimi söyleyerek evden ayrıldım. Okula geldikten sonra okuldaki aşçılara her gün bir kişiye yetecek kadar yemek ayrılarak tarif ettiğim eve göndermelerini istedim. Bir hizmetliyi de bu iş için görevlendirdim. Zaten ev ile okul arası elli altmış metre civarındaydı.

Sözünü ettiğim eve yemek aksamadan gidiyordu. Ben de ara sıra sokaktan geçerken yaşlı adamın bir ihtiyacının olup olmadığını soruyordum. Bana teşekkür ediyor, karnının doyduğunu söylüyordu. Ancak beni her gün görmek istediğini belirterek okula gelip giderken bu sokaktan geçmemi istiyordu. Bir taraftan sağlığının iyi olmaması öbür taraftan yalnızlığın ve yaşlılığın verdiği sıkıntı içindeydi. Anladığım kadarıyla dünyada Allah'tan başka kendisine en yakın beni görüyordu.

Yaşlı adamın isteği üzerine okula gelir giderken onun oturduğu sokaktan geçmeye başladım. Beni her görüşünde yüzünde derin bir tebessüm peyda oluyordu.

Bir gün bu yaşlı amcanın evine yemek götürün hizmetli odama gelerek: "Müdür Bey, bugün yemek götürdüğüm evin kapısı kilitliydi. Eve yemek bırakamadım." dedi. Ben de: "İyi, belki bir yakını gelip götürmüştür." dedim. Herhâlde uzaktan da olsa bir yakını sahip çıktı, gelip götürdü, düşüncesiyle sevindim. Hiç olmazsa sorumluluk üzerimizden kalkmıştı.

O akşamüzeri okuldan çıkıp evime giderken yine aynı sokaktan geçtim. Baktım, evin kapısı gerçekten de asma kilitle kilitlenmişti.

Okula geliş gidişlerim, ayak alışkanlığı olarak bu sokaktan devam etmeye başladı. Bir hafta sonra yine yaşlı amcanın evinin önünden geçerken pencerenin tıkırdadığını fark ettim. Bir de baktım ki Adnan Amca, sürünerek pencerenin önüne kadar gelmiş, benim geçmemi bekliyormuş; fakat evin kapısı dışardan kilitliydi.

Neticede kapının kilidini kırarak içeri girdim. Adnan Amca, pencerenin önüne yığılmış kalmış. Evin içinde ise tahammülü mümkün olmayan ağır bir koku var. Hemen pencereyi açtım, odayı havalandırdım; ama ağır koku odaya öyle sinmiş ki tarifi mümkün değil. Açlıktan iki büklüm olan Adnan Amca, tuvalete gideemediğinden altına yapmaya başlamış. Manzara çok korkunçtu, Hemen duruma el koymak gerekiyordu. Okula kömür geldiğinde kömürleri kalorifer dairesine taşıyan bir işçi vasıtasıyla Adnan

Amcanın evini kısmen de olsa temizlettim. Yine yemek göndermeye devam ettik.

Bu arada aynı mahallede kırtasiyecilik yapan S.ye Adnan amcanın kapısının neden kilitlendiğini sorduğumda, cırlıçıplak soğa çıktığı için mahalledeki M. tarafından kilitlendiğini söyledi.

Gerçekten son zamanlarda zihni melekesi de bozulmaya başlamıştı. Mahalledeki kadınların ve çocukların rahatsız olmaması için evin kilidini biz aldık. Yemek servisimiz yine devam ediyordu.

O yıl bayram tatili dokuz gündü. Dokuz günlük bayram tatili nedeniyle hizmetliye Adnan Amcanın aç kalmaması için yeteri kadar kumanya bırakmalarını söyledim. Böylece bayram tatiline girdik.

Bayram tatilinden döndüğümüzde Adnan Amcanın öldüğünü, cenazesinin Belediye tarafından kaldırıldığını duydum. Yine aynı sokaktan geçerken kapı komşularından birine, kimi kimsesi olmayan Adnan Amca ile neden ilgilenilmediğini sorduğumda komşusu, beni şaşırtan şu olayı anlattı: “Müdür Bey, siz bilmiyor musunuz? Bu adam, Manisa’nın meşhur kasaplarından idi. Onun iki tane çocuğu var. Biri Bergama’da, çok zengindir. Altında son model arabasıyla geziyor. Diğer çocuğu da Almanya’da bulunuyor, dedi.” Ben de:

-Pekâlâ, neden babaları ile ilgilenmiyorlar? Dedim. Adnan Amcanın komşusu:

-Müdür Bey, bu adam hanımı öldükten sonra başka bir kadınla evlendi. Bu kadının yanında bir de on beş yaşında kızı vardı. O kadınla evlendikten sonra hem yeni hanımıyla hem (...) (Müsaadenizle burasını yazamayacağım.) yaşadığını öğrendik. Bu durumu çocukları ve mahalle halkı bildiği için sizden başka hiç kimse ilgilenmedi. Biz de sizin ilgilenmenize şaşıyorduk. Yoksa siz bu durumu bilmiyor muydunuz? Dediğinde donakaldım.

Bu anlatılanları şoke olmuş bir hâlde dinledikten sonra halk arasında söylenen o meşhur söz aklıma geldi:

“Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste!”

Ben yine de insan olarak görevimi yapmanın huzuru içindeydim. Allah taksiratını affetsin...

Manisa'da Cami Hocası Arkadaşımdan Dinlediğim Bir Hatıra

Her yaz tatilinde camilerde yaz kursları açılır. Mahallenin çocukları bu kurslara gelir; ancak mahalledeki varlıklı bir ailenin çocuğu gelmez. Cami hocası çocuğun babasına:

- (...)Efendi mahallenin bütün çocukları camiye geliyor. Senin oğlun (...) gelmiyor. O da gelse, arkadaşları ile bir şey öğrense olmaz mı? Varlıklı Adam:

-Bırak benim oğlanı Hoca Efendi! Benim oğlan doktor olacak, der ve çocuğunu göndermez. Gerçekten dediği gibi (...) Efendi'nin oğlu okur ve ünlü bir doktor olur.

Yıllar sonra bir gün doktorun babası varlıklı adam kansere yakalanır. O ünlü doktor, babasının canına can katamaz ve babası ölür. Oğluna haber verirler. Doktor babasının cenazesine katılmak üzere camiye gelir. Abdest almak ister, ama bilmediği için Abdest almayı beceremez. Etrafının alaylı baktığı hissiyle, doktor sıvadığı kollarını indirerek "Babam bana dinimi öğretmedi ki namazını kılayım!" der, babasının cenaze namazını kılmamak için cami avlusunun dışına çıkar.

Ne yazık ki günümüzde annesinin, babasının cenaze namazını kılamayan gençler günden güne çoğalmakta. Hoca Efendi'nin anlattığı bu hatıra olağan hâle geldi. Genelde cenazelerin kalktığı Manisa Hatuniye Camii'nin önünde bu tür örnekleri sıkça görmeye başladık. Camiden çıkan cemaat anne babasının cenaze

namazını kılarken, cenazenin en yakını olan evlatların cami avlusunun dışında veya cami avlusunun kıyı köşesinde bir yabancı gibi babasının veya annesinin cenaze namazının kılınışını seyretmeleri acı ve üzüntü verici bir durumdur. Bir evladın anne-babasına en büyük ve en önemli son görevlerinden biri de onların cenazelerine katılmak, cenaze namazını kılmaktır.

Cenaze Ortada

Halen Manisa’da yaşıyan hâkim bir öğrenci velimiz A. Bey, veli toplantısı dolayısıyla okula geldiğinde bana da uğradı. Velimizin sakin, durgun, üzüntülü bir hali vardı: “Ne oldu Hâkim Bey, çocuğunuzun dersleri çok mu zayıf?” dediğimde, Hâkim A. Bey: “Hayır Müdür Bey, çocukla ilgili bir sıkıntım yok. Üstelik dersleri de çok iyi; ama bugün Manisa’da insanlığımdan utandım.” dedi. “Hayrola Hâkim Bey ne oldu?” diye telaşla sorduğumda başladı anlatmaya. Benim de yakından tanıdığım ve Manisalıların da çok yakından tanıdığı varlıklı bir ailenin aile büyüğü öldüğünde, cenaze kaldırılmadan önce varisleri cenazenin defin işlemlerinden önce evdeki menkulleri paylaşmaya kalkmışlar. Aralarında anlaşmazlık çıkmış. Cenaze ortada. Netice hâkim isteniyor. A. Bey görevli hâkim olarak gidiyor evdeki menkulleri (Çek, altın, para ve mücevherat) tespit ederek masaya, kasaya tedbir koyuyor. Ondan sonra cenazenin defin işlemlerini başlatıyor. Bu olayın canlı şahidi Hâkim A. Bey hâlâ hayattadır, Manisa’da yaşıyor. Kendilerine sağlıklı ve uzun ömürler temenni ediyorum.

Basri Usta

Yine Türk çocuklarının din eğitimi için gittiğim Almanya'da şahit olduğum bir olay. İzmir'in (....) ilçesinden Basri Usta diye anılan, Almanya'ya ilk gelenlerden olup uzun yıllar Almanya'da çalıştıktan sonra emekli olan bir vatandaşımızla Almanya'da tanıştık. Hemşeri de olduğumuz için aramızda kısa zamanda bir dostluk ve arkadaşlık oluştu. Altı ayda bir Almanya'ya gelir hem maaşını alır hem de genel bir sağlık muayenesinden geçerdi. Geldiğinde benim misafirim olurdu. Almanya'ya yalnız geldiğini, eşini ve çocuklarını getirmediğini, çok çalıştığını, esas işinden sonra başka işlerde de mesai dışı çalıştığını, kazandığı paraları başkaları gibi çar çur etmediğini, Türkiye'de yatırıma dönüştürdüğünü, iki oğlu ile kızı ve damadı olduğunu, hepsine de İzmir'de inşaat ve gıda üzerine büyük dükkânlar açtığını, altlarına da son model araba aldığını, her gelişinde bana anlatırdı. Beni çok sevdiği için olsa gerek, hep benim odamda kalırdı. Basri Usta ile olan hemşeriliğimiz yukarıda da arz ettiğim gibi hemşerilikten öte dostluğa ve kardeşliğe dönüştü.

2005 yılının Nisan ayı idi. Basri Usta, Almanya'ya gelip gittiğinin ikinci ayında tekrar geldi. Oysa biz onu hep altı ayda bir beklerdik. Kendisi, İzmir'den uçağa binmeden önce Almanya'daki ATİB Başkanı'na telefon açarak hasta olduğunu, Frankfurt Havaalanı'ndan alınması konusunda kendisine yardım edilmesini istemiş. Talebi üzerine başkan ve arkadaşları, kendisini Frankfurt Havaalanı'ndan almaya gittiklerinde bakmışlar ki Basri

Usta gerçekten hasta. Basri Usta'yı doğruca Darmstadt hastanesine götürüp ve yatırmışlar. Yakın arkadaşlarıyla birlikte ben de zaman zaman kendisini hastaneye ziyarete gidiyor, yalnız bırakmıyorduk. Basri Usta hastanede yattığı sürece günden güne iyileşiyordu. Yine bir gün mutat ziyaretimizi yapmak üzere Darmstadt ATİB (Avrupa Türk İslam Birliği) Başkanı A. Ş. Bey ile birkaç arkadaş, Basri Usta'nın ziyaretindeydik. A.Ş. Bey, Karadenizli olduğundan Karadenizlilere has bir üslupla yarı şaka yarı ciddi: "Basri Usta, nedür bizim senden çektiğümüz? Türkiye'de hastane, doktor yok mu kardeşim? Niye buralarda eşinden, çoluk çocuğundan, yakınlarından uzakta gurbetlik çekiyorsun? İşçilik hayatında çektiğin gurbetlik yetmedü mü?" der demez, Basri Usta birden boşaldı ve hasta yatağında hüngür hüngür ağlamaya başladı. Başkan A.Ş. Bey, ben ve diğer arkadaşlar bir tuhaf olduk. Basri Usta ağladı ağladı, gözlerinin yaşını sildikten sonra dedi ki: "Biliyor musun başkanım, benim başıma neler geldi Türkiye'de?"... Hem ağlıyor hem anlatıyordu. Basri Usta'nın hanımı ölünce damadının, yani kızının evinde kalmaya başlamış. Bir akşam evde iken geç vakitlerde rahatsızlanmış. Âdeta kalp krizi gibi bir şey olmuş. O esnada kızının ve damadının kendisini hastaneye götürmelerini beklerken damadı bir taraftan, kızı diğer taraftan Basri Usta'nın ceplerini karıştırmaya, üstünü başını aramaya başlamışlar. Âdeta aç kurtlar gibi saldırmışlar. Basri Usta da tamamen kendinden geçmiş değil, ama biraz fenalık geçiriyor. Bakalım ne olacak, diye kendisini biraz daha yalancıktan koyuvermiş; ama şuuru yerindeymiş. Bu arada kızı ve damadı, Basri Usta'nın cebindeki kredi kartlarını, paraları, çek v.s. ne varsa hepsini alıp cebini boşaltmışlar. Bu acı durum, Basri Usta'yı o kadar yaralamış ki sabah olunca doğru Menderes Havaalanı'na gidip Darmstadt'a gelmiş. Basri Usta, başından geçen bu olayı anlattıktan sonra dedi ki: "Başkan, Alman noterini getir. Artık benim için Türkiye, memleket, oğul, kız, damat yok. Bundan sonra benim için siz varsınız. Türkiye'de neyim var, neyim yok hepsini Darmstadt Emir

Sultan Külliyesi'ne bırakıyorum. Artık dünya malı diye bir tahım da kalmadı.”

“İsterseniz ziyaretime gelin, istemezseniz siz de gelmeyin. Benim maaşım bana yeter. Buradan çıktıktan sonra da beni yaşlılar haymına (yurduna) yatırın. Artık, hiçbir şeyde gözüm kalmadı.” diye bu acı ama gerçekleri itiraf etti, anlattı. Devamla: “Ben onlar için gurbet ellerde gece-gündüz demeden canımı paçalarcasına çalışırken benim çocuğum bana bunu yaparsa ben başkalarından ne bekleyebilirim ki? Artık, dünyada kimseden bir şey beklemiyorum.” diyerek durumunu açıklığa kavuşturmuş oldu. Bu durumdan sonra Başkan A.Ş. Bey, şakasını telafi etmek için dökmediği dil kalmadı. Nitekim Basri Usta, noteri ısrarla istedi ve Türkiye'deki tüm menkul ve gayrimenkullerini Alman noteri vasıtasıyla Darmstadt Emir Sultan Külliyesi'ne vakfetti. Bunlar, benim 2005 Nisan'ında Almanya'nın Darmstadt hastanesinde yakından şahit olduğum bir olaydır.

Manisa İsmail Cider Huzurevi

Yine Manisa Lisesi'nde çalışırken öğrencilerin annelerinin yaptıkları börek ve çörekleri Akmescit Mahallesi'ndeki İsmail Cider Huzurevi'ne gider, onları dağıtır, hâl hatır sorar, yaşlıların gönlünü almaya çalışırdık. Hem de öğrencilerimize geleceğe dönük sosyal amaçlı dersler verirdik. 1986 yıllarında yaşadığım bu olayı belki o zamanlarda ziyaret edenler varsa onlar da hatırlar. Kadınlar binasının girişinde ilk odada bir yaşlı teyze kalıyordu. Altı çocuğu olmasına rağmen onu huzur evine yerleştirmişler. Ayda yılda bir uğrarlarmış. Kadın her gelene: "Aman oğlum, ölmeden malınızı kimseye vermeyin!" diye şarkı nakaratı gibi her gelene aynı şeyi söylüyordu. Bu bayan da Manisa'nın yerlilerindendi. Çocukları arasında kariyer sahibi olanlar bile vardı.

Çocuklarımızı kariyer sahibi yapmak için çırpınırken, iyi bir evlat olarak yetiştirmelerini de ihmal etmeyelim.

Kazandığımız Parayı Nereye Koyalım?

Şam'da yaşayan Allah dostu Muhyiddin-i Arabi bir gün karşı-
sındaki topluluğa “Sizin taptığınız Tanrı benim ayağımın al-
tındadır.” sözünü söyleyip ayağını yere vurur. Sonra tutuklanır,
idam edilir. Olaydan birkaç yüz yıl sonra, Yavuz Sultan Selim Han,
Mısır dönüşü Şam’a uğrar. Ve düşünür o kadar muazzam ilimlere
sahip bir Allah dostu böyle bir söz söylemişse bir hikmeti var-
dır diye oranın kazdırılarak araştırılmasını ister. O Allah dostu-
nun o sözü söylediği ve ayağının vurduğu noktayı kazdırır. Ka-
zılan yerden bir çömlek dolusu altın para çıkar.

Yani o büyük zat karşısındaki topluluğa şunu demek istemiş:
“Sizin Tanrınız para olmuş. Siz paranın kulusunuz. Sizin Tanrı-
nız (para) ayaklarımın altındadır.”

Yüz yıllar sonra günümüze gelelim. Öğrenciliğim İzmir’de
geçti. Çok yoksul bir ailenin çocuğuydum. Hayırseverlerin yardı-
mıyla okudum. Allah Ödemişli Mustafa Köseoğlu ile İzmirli Hacı
Raif Cilasun, Ali Rıza Güven ve ismini sayamadığımdan Kestane
Pazarı idare heyeti ve üyelerinden Allah razı olsun, mekânları
cennet olsun. Bu şahsiyetleri hayatta unutmam mümkün de-
ğil ve her zaman da kendilerini hayır ve dualarımla anarım. De-
mek istediğim hafta içi sınıfta öğretmenlerimiz ders anlatırken
hafta sonu hangi inşaatta iş bulabilirim diye düşünürdüm. Şayet
hafta sonu inşaatlarda iş bulamazsam, mevsimine göre kışın Ke-
meraltı caddesinde çorap, mendil; baharın da naftalin satardım.

1961 yılı... Bir sabah kaldığım Kestane Pazarı yurdudan oda arkadaşım Osman Okur'la okula giderken Yeni Asır gazetesinin manşeti dikkatimi çekti. Gazetenin manşeti: "İzmir'in meşhur iş adamı milyoneri (F.A.) intihar etti." Çocuk düşüncesiyle zengin adamın ne sıkıntısı olur ki, diye merak ettim. Gazeteyi alacak para da yoktu yanımda. Arkadaşımla cebimizdeki parayı birleştirerek gazeteyi aldık. Merakla okuduk. Manşetin altında milyonerin normal resmi ve resmin yanında kanlı banknotlar gözüktüyordu, Haberin içeriği ise şöyleydi. İzmir'in meşhur milyoner iş adamı midesinden rahatsızlanır. İzmir'in, İstanbul'un en ünlü doktorlarına muayene olur. Sonuç alamaz. Daha sonra yurt dışına Almanya'ya gider. Muayene olduğu klinikte kendisine: "Çok ilerlemiş bir kanser hastası olduğunuzu, tedavisinin mümkün olmadığını, son günlerinizi rahat bir şekilde yuvasında geçirmesini söylerler." Morali bozulan iş adamı doğrudan İzmir'e gelir. Ve bankalarda ne kadar mevduatı varsa çeker. Alsancak'ta denize nazır evine gelir. Ailesine dinleneceğini söyleyerek kendisini yalnız bırakmasını söyler. Hanımı da eşinin rahatı için çocuklarını alarak aynı apartmanda komşusuna çıkar. Yarım saat sonra apartmanda silah sesi duyulur. Eve koştuklarında yatak odasında can çekişirken " Ne yaptığının paraları sizi kazanmak için hayatımı harcadım. Şimdi siz beni niye kazanmıyorsunuz?" diyerek paralara küfrederek ve kendi beylik tabancasını kafasına sıkarak intihar eder. O gazete manşeti ve resmi hala arşivimdedir. Zaman zaman bu manşete ve kanlı paralara bakar, bazen derslerde de öğrencilerime gösterirdim.

"Para var, çare var." zihniyetiyle yaşayan bir insanın dramı.

Bir Allah dostu: *"Kazandığınız paraları kalbinize değil, cebinize koyun"* diyor.

Günümüz insanı sıhhat, makam, şan şöhret, rütbe ve paraya sahip olduğunda kendini bir putçuk gibi hissediyor. Zamanla ters orantılı olan bu imkânlar elinden alındığında da sönmüş bir balona dönüyor. Sokağa çıkamaz hale geliyor. Nice makam

ve mansıp sahibi insanların sonunu siz de görmüşsünüzdür. “Para var, çare var.” diyerek, sağlığını sigorta yaptırıyor, güvenli sitelerde oturuyor, kendine yakın koruma tutuyor; ama en güvenli ve korunaklı rezidansta oturan nice zenginlerimiz suikasta kurban gidiyor. Onun için yüce peygamberimiz: “*Mallarınızı zekâtla koruyun.*” buyuruyor. Ben de diyorum ki: “Malımızı, kendimizi, çocuklarımızı ve ülkemizi seviyorsak zekâtımızı verelim. Sahip olduğumuz Allah’ın bize verdiği nimetleri zekâtla koruyalım.” Tarihte en korunaklı şato ve surların yerini çağımızın en son teknolojisiyle donatılan güvenlik sistemleriyle korunan konaklar ve siteler almasına rağmen hayatı suikastla sonlandırılan kardeşlerimizin olduğunu görüyoruz.

Lafı uzatmak istemiyorum. Akıntısı olmayan havuzda toplanan su kirlenir. Zekâtı verilmeyen, sürekli biriktirilen akçalar putumuz olmasın; cebimizde, kasamızda kirlenmesin. Unutmayalım ki o paraları veren “ALLAH”tır. Vermeyebilirdi. Çünkü Allah: “Ben malı dilediğime, bilgiyi de çalışana veririm.” buyuruyor. Zenginler sanmasın ki çok çalıştıkları için zengin oluyor. Allah verdiği için zengin oluyor. Çalışmaya bakarsan bedenen çalışan bir inşaat işçisi, telefon başında oturup para kazanan zenginden daha çok çalışıyor. Dünyada sahip olduğumuz imkânların bir bedeli olduğunu unutmayalım.

Merak Etme Oğlum Seni Mutlaka Yaşatacağım!

R. sevimli sempatik öğrencilerimden biriydi. Derslerinde de Oldukça başarılı idi. Manisa'nın da tanınan ailelerinden birinin çocuğu idi. Lise ikinci sınıfta yarıyıl tatilinden sonra okula gelmez oldu. Neden niçin gelmediğini arkadaşlarından sordumda arkadaşları R. nin hasta olduğunu söylediler; Bilahare babasını aradığımda babasının da R. nin hasta olduğunu söyledi. Bir akşamüzeri okuldan çıkıp eve giderken kendisini ziyaret etmek için babasını aradım. Babası da müsait olduklarını ve beklediklerini söyleyince R. nin evine gittim. Şok oldum. R. nin hastalığı başlangıçta nezle olarak başlamış ve sonunda kanser olarak teşhis konmuş. O gün de hastaneden gelmiş ilaçlarını almış bayğı bitkin bir hali vardı. Beni görünce sevindi. Arkadaşlarını ve öğretmenlerini sordu. Okulu çok özlediğini söyledi. Ben de kendisine bizim de kendisini özlediğimizi onun için ziyaretine geldiğimi söyledim. Bir ara: "Hocam ölmek istemiyorum, yaşamak istiyorum." deyince ben de teselli etmeyi düşünürken babası hemen söze girdi. "Merak etme oğlum; seni mutlaka yaşatacağım. Seni yaşatmak için yeteri kadar param, pulum var. Gerekirse seni yurt dışına götüreceğim hiç merak etme, seni mutlaka yaşatacağım." diye karşılık verince ben adeta irkildim. R. nin babasının bu kadar iddialı konuşmasına. Bilahare ben de kendisine: "Merak etme R.ciğim, Allah'tan umut kesilmez. Sen moralini sağlam tut. Bak senin babanın seni tedavi ettirme imkânı var. Ya olmasaydı? Hiç üzülmeye Allah var, keder yok." Diyerek bir nebze olsun

R.yi teselli etmeye çalıştım. Ama R. nin babasının o iddialı konuşmaları yine devam ediyordu. Bir müddet daha R. nin yanında kaldıktan sonra müsaade isteyerek ayrıldım. Ama öğrencimizin durumu gördüğüm kadarıyla pekiyi görünmüyordu. Sonuçta yapılan tedaviler sonuç vermedi. R. o yılın sonunda vefat etti. Allah rahmet eylesin.

Ancak R.nin babası, oğlunun ölümünden sonra bunalıma girdi, Evden çıkmayan, kendi içine kapanan acılı baba, kedisini ziyaret ettiğimde bana şu itirafta bulundu. “Hocam ben kimim ki, oğluma canı ben mi verdim ki o canı yaşatacağım!” diye göz yaşlarıyla ağlamaya başladı. Ve R. nin babası uzun bir psikiyatrik tedaviden sonra kendine gelebildi.

R.nin babasının durumu bana şu ayeti kerimeyi hatırlattı, “Hiçbir konuda: “İnşallah.” Allah’ın (c.c.) dilemesine bağlanmaksızın, “Ben yarın mutlaka şöyle yapacağım.” deme. Bunu unuttuğun takdirde ALLAH’ı (c.c.) zikret.” (Kehf suresi 23-24)

Müslüman yapacağı her işten önce “İnşallah” demeyi düşünür edinmeli. Parasına, makamına, rütbesine, şanına, şöhretine güvenerek ben yaptım, ben yarattım ifadeleriyle kendisini putçuk haline getirmemeli. Tarihte nice “büyüğüm” , “vazgeçilmezim” diyenlerin şimdi esamesi bile okunmuyor. Mezarlıklar bunun en büyük belgeseli.

Dokuzuncu Bölüm

-HARİÇTEN ÖĞÜTLERİM-

“ALLAH’I UNUTAN VE BU YÜZDEN
ALLAH’IN DA ONLARA
KENDİLERİNİ UNUTTURDUĞU
KİMSELER GİBİ OLMAYIN!”,
Âyet-i Kerime

İzmir Kestane Pazarı Fidan Eğitim Kurumları

Sn. Valimizin Eğitime Katkı Töyökkürü 14.03.2012

Bizim görevimiz mesuliyetli bir görevdir; davamız hayata uymak değil hayatımızı Hakk'a uydurmaktır. Bizim gönlümüz Anadolu irfanından, o irfanla mücehhez Anadolu insanından yanadır, haktan, hukuktan yanadır, doğrudan, dürüstten yanadır. Bizler öğrencilerimize hakkı, irfanı öğretmek zorundayız.! Hakkı yenmiş bir insan görmek, bizim insanımızı iyi eğitememiş olduğumuz anlamını taşır.

Arkadaş, Sen Bu Eve Ne Yüzle Geldin?

Küçük yaşta annesini kaybeden, babası tarafından yetiştirme Yurdu'na teslim edilen ve bebekliği, çocukluğu, gençliği Yetiştirme Yurdu'nda geçen, aynı zamanda öğrencim olan bir personelim vardı. Manisa Lisesi'ni bitirdikten sonra lisemize hizmetli olarak ataması yapıldı. Uzun boylu, gayet yakışıklı, terbiyeli sanki saray terbiyesi almış bir aile çocuğu gibi nezih bir delikanlı idi. Ne iş versen en mükemmel şekilde yerine getirirdi. Kendisini de oğlum gibi severdim. Üstelik üniversitede okuyan oğluma da çok benzerdi. Sık sık evimize gelir gider, bize gelince de en sevdiği ev yemeği olan sarmayı isterdi. Sarma yaptığımız zaman ya evimize çağırır veya ertesi gün mutlaka onun payını da okula götürdüm. O sanki ailemizden biriydi.

Bir gün okulda onu çok sıkıntılı gördüm. “Hayırdır (A.) nedir bu hâlin, bir sıkıntın mı var?” dediğimde, “Hayır, Müdür Bey! Hiçbir sıkıntım yok.” dedi ama inanmadım. Okulumuzda Yetiştirme Yurdu'nda yetiştirilen bir personelimiz daha vardı. “(A.)’nın bir derdi mi var?” diye ona sordum. O da “Okuldaki bir kız öğrenci ile anlaşıyor ama sizden de korkuyor.” dedi. Bunun üzerine ben birkaç gün sonra A.yı yanıma çağırdım. “A. nedir bu durum?” dediğimde bir kız öğrenci ile anlaştığını itiraf etti. Benim sert tepki göstereceğimden korkuyordu. Ben de: “Bu tür işler nasip işidir. Nasip olduktan sonra olur ama benden çekinmene gerek yoktu. Ancak öğrencilerin nişanlanmaları, evlenmeleri yasaktır. Okuldan mezun olsun, ailesinden isteriz. Daha öğrenci iken istersek

şık bir davranış olmaz!” diyerek durumu kendisine izah ettim. O da meseleyi anladı ve bana hak verdi.

Neticede kız öğrencimiz, son sınıfta idi. Mezun oldu. Beş altı ay sonra A.yı çağırdım: “Ne oldu o iş?” diye sordum. A. Umutsuzca: “O iş çok zor Müdür Bey!” dedi. “Babası şiddetle karşı çıkıyor. Hem verseler bile benim düğün yapacak gücüm de yok!” deyince ben de “Allah, evlenenle ev yapana yardım eder. Sen düğün işini kafana takma! Kızı versinler, biz o tarafını hallederiz.” dedim; Fakat anladığım kadarıyla kızın verileceği umudu da yoktu. Daha sonra kız öğrencimiz de bu işin olması için benden yardım isteyince “İş başa düştü.” deyip araya girmekten başka çaremiz kalmamıştı. Kız ile oğlan da birbirlerini seviyorlardı.

Nihayet bir gece Müdür Başyardımcısı Hikmet Öymener’i ve eşlerimizi de alarak A. ile beraber kızın evine gittik. Kapıyı çaldık, içeri aldılar. Hoş beşten sonra kahveler içildi. Ben “Allah’ın emri ve Peygamber’imizin kavliyle kızınızı oğlumuz A.ya istiyoruz.” dedim. Kızın babası sanki bu günü bekliyormuş gibi: “Arkadaş, sen bu eve ne yüzle kız istemeye geliyorsun? Kızımın bir işi için sizin odanıza gelmiştim, benim yüzüme bile bakmadınız. Kafanızı pencereye çevirip benimle ilgilenmediniz.” demez mi! Evde öyle soğuk bir hava esti ki ne diyeceğimi şaşırdım. Böyle bir olayın yaşandığını hiç hatırlamıyordum. Tabiatım gereği böyle bir davranışta bulunmam da mümkün değildi.

Kız babasının anlattığına göre olay okulların açıldığı sene başı olmuştu. Okulların açıldığı günlerde okullarda yoğun bir iş hacmi olur. Kimisi kayıt için kimisi de sınıf değiştirmek için gelirdi. Herhalde böyle kalabalık ve yoğun iş anında gelmiş olmalı ki ilgilenememişim. Özür dileyerek konuyu kapatmaya çalıştım. Çaylar içildikten sonra yeniledik. Kızın ailesi bu defa da: “Bu delikanlının annesi babası nerde?” dedi. Biz de “Annesi de babası da biziz.” dediğimizde “Yok arkadaş! Ben öyle bir faka kıstım ki, artık bir daha yaş tahtaya basmaya niyetim yok.” dedi. Merakla ne olduğunu anlamak için “Hayrola arkadaş!” dedim. Kızın ablası,

geçtiğimiz yıllarda Manisa’da kartonpiyer işi yapan Vanlı bir delikanlı ile tanışmış. Delikanlı bir gün tek başına kız evine gelmiş. “Efendim, ben kızınızı seviyorum. Allah’ın emri Peygamber’imizin kavli ile kızınızla evlenmek istiyorum.” demiş. Kızın babası da “Senin annen baban nerede?” diye sorduğunda: “Bende ne anne ne baba var. Annem de sizsiniz, babam da sizsiniz.” demiş. Kızın annesi ve babası bakarlar ki kızla oğlan birbirlerini seviyorlar, kızı oğlana verirler, düğün yapıp evlendirirler ve Manisa’ya yerleşirler. Birkaç sene sonra damat işini İstanbul’a taşımak ister. Orada işlerin daha iyi olacağını söyleyerek İstanbul’a yerleşirler. İstanbul’a yerleştikten sonra Van’dan bir baba, iki kayın valide, yedi de kayın birader gelir, hep beraber bir evde oturmaya başlarlar. Nihayet kız, kalabalığa ve bu duruma tahammül edemez. İki çocukla koca evini terk etmek zorunda kalır ve bir müddet sonra da boşanırlar. Böyle bir acı tecrübe yaşayan kız babasına diyecek bir şeyimiz kalmadı. Adam, kendi açısından çok haklı idi. Daha sonra müsaade istedik ve evden ayrıldık. A. son derece üzüldü. Ben kendisini teskin etmeye çalıştım. “(A.) Üzülme! Nasipse mutlaka olur, ama nasip değilse olmaz.” diyerek işi zamana bırakmasını öğütledim.

Üç-beş ay sonra kız evini birkaç defa daha ziyaret ettik. Nihayet kız da istekli olunca babası kızı vermek zorunda kaldı. Bu defa da evin ihtiyaçlarını tamamlama meselesi ortaya çıktı. Allah razı olsun Manisa esnafından kimden ne istediyssek tül perde, koltuk takımı, mutfak takımı, salon takımı, buzdolabı her şey tamamlandı. Orta halli bir ailenin kızına veya oğluna ne yapması gerekiyorsa biz de onu yaptık. Gelinlik olarak da on beş gün önce evlenen kızımın gelinliğini giydirdik. Bu gelinliğin daha sonra yurtlarda yetişen on kadar delikanlı ve kızların düğünlerinde kullanılması beni ayrıca duygulandırdı.

Neticede çok mutlu bir yuva kurulmasına vesile olduk. Şimdi o eski öğrencim ile (A.) o kadar güzel anlaşıyorlar ki aralarındaki muhabbeti tarif etmem mümkün değil. Sanki bir aşk masalı

yaşıyorlar. Bugüne kadar en ufak bir huzursuzluklarını duymadık, görmedik. Zaman zaman biz onlara gideriz onlar da bize gelirler. Aralarındaki muhabbete imrenmemek mümkün değil. Allah, herkesin evladına böyle huzurlu bir yuva nasip etsin. Kızın babası da beni nerede görse boynuma sarılır: “Müdür Bey, sen bana damat değil oğlan vermişsin. Allah senden razı olsun.” der.

Günümüzde bazı insanlar evliliklere vesile olmaktan korkarlar. Bu yüzden: “İyi olursa kendilerinden, kötü olursa bizden bilirler.” diye pek karışmak istemezler. Bu düşünce çok yanlıştır. Ben bu konuda olabildiğince cömert davrandım. Konumum gereği vesile olduğum evlilikler bir hayli oldu. Allah, yaptığımız hiçbir iyiliği karşılıksız bırakmıyor. Yaptıklarımın karşılığında Cenabı Hak, kendi evlatlarımın mutluluğu ile beni ödüllendirdi.

Okul Mührünü Çaldılar

Mühür, bir müdür için temsil ettiği makamın en önemli emanetidir. Bir müdür atandığı kuruma gelir, okulu devir teslim alırken tutanağının başına önce kurum mührü yazılır.

Manisa Lisesi’nin müdürlüğünü yaptığım yıllarda okulda yüz ellinin üzerinde öğretmen vardı. Öğrenci sayısı da zaman zaman iki bin beş yüz ile iki bin yedi yüz arasında değişirdi. Böyle kalabalık öğrencisi olan bir okulun elbette işleri de yoğun oluyordu. Okul idarecileri haftada altı saat kendi branşlarında derse girerlerdi.

Dersimin olduğu bir saatti. Ders zili çaldı, derse gitmem gerekiyordu. Odamda acilen imzalamam gereken evrakı imzaladıktan sonra doğru sınıfa gittim. Müdür odasını kilitlemeden çıktım. Çalışma odam, genellikle açık bulunurdu. Okulun mührü de her dairede olduğu gibi her zaman masanın bir kenarında dururdu.

Sınıfta dersimi yaptıktan sonra müdür odasına indim. Yine rutin işlerimi yapmaya devam ediyorum. O arada memur bir evrak getirdi, imzaladım. Evrakın ekine mühür basmamız gerekiyordu. Mühür basmak istedim, elimi uzattım; fakat mühür masamda yok. Memur da kendisinin almadığını söyledi. Sene sonuydu. Okulun kapanış günlerine yakın, galiba Haziran ayının ikinci haftası idi. Ben memura: “Herhâlde mührü müdür yardımcıları almıştır. Sene sonunda başarılı öğrencilere verilecek takdir ve teşekkürleri mühürlüyorlardır. Müdür yardımcılarına sor, evrakı mühürle ve geciktirmeden gönder.” dedim. Memur, odamdan çıktı, yarım saat sonra tekrar gelerek “Müdür Bey, müdür

yardımcılarına sordum, mühür hiç birinde yok. Mührü onlar da almamış.” dedi. Bunun üzerine ben olaya müdahale ettim ve müdür yardımcılara, muhasebe memuruna, pansiyondan sorumlu müdür yardımcısına, pansiyon memuruna, okulda ne kadar birim varsa ilgili ilgisiz herkese mühür sordum. Fakat hiç birinden olumlu bir cevap alamadım. Beni aldı bir telaş. Derse giderken mühür masanın üzerinde idi. Dersten çıktıktan sonra mühür yok oldu. Sanki yer yarıldı, yerin dibine girdi. O gün hep mühür aradım; yok, yok. Gece boyunca zerre kadar uyku girmedi gözüme. Sabahleyin okula geldim, bütün gün yine mühür aradım, mühür yok, İmzalanıp mühürlenmesi gereken evrak var, mühür yok. Hiçbir evrakı Milli Eğitim’e gönderemiyorum, durumu da anlatamıyorum; fakat sıkıntı her geçen saat ve gün kendini göstermeye başladı. Günlü evrakları, mühür olmadığı için gönderemiyordum.

Bu arada İstanbul Darphane Müdürlüğü’nün telefonunu İstanbul’daki bir lise müdürü vasıtasıyla temin ettim. Darphane Müdürlüğü’ne: “Okul için yeni mühür çıkartmak istiyorum.” dediğimde Darphane Müdürlüğünden bir yetkili: “Müdür Bey, eski mühür bir tutanakla göndereceksiniz, biz ona göre yenisini basıp göndereceğiz.” deyince “Efendim, biz eski mühürü kaybettik; onun için yenisini çıkartmak istiyoruz.” dedim. Bunun üzerine Darphane yetkilisi “Müdür Bey, öyle olmaz. Bir üst kurumunuz, mührünüzün kaybolduğuna dair bir tutanakla yazı gönderecek; ancak öyle mühür basabiliriz. Sizin müracaatınızla mühür basamayız.” demesin mi? Oysa ben, mühürü kaybettiğimi Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bildirmekten utanıyordum. Ayrıca Milli Eğitim Müdürlüğü vasıtasıyla mühür çıkartacağız; ama olay aynı zamanda Milli Eğitim Bakanlığı’na bir yazı ile bildirilip Manisa Lisesinden gelen evrakın daha dikkatlice incelenmesi hususunda kurumlara yazı çıkması gerekiyormuş. Velhasıl Manisa’ya ve Türkiye’ye rezil olmak işten bile değildi. Böyle bir durumla karşılaşmamak için ecel terleri dökmeye başladım. İnanın bir hafta gözlerime uyku girmedi. Manisa Lisesi’nde çok kıymetli müdür yardımcıları ile

çalıştım. Özellikle Müdür Başyardımcısı Hikmet Öymener, müdür yardımcıları Mustafa Çağaydın, Ahmet Okur, İzzet Bilge, M. Selim Bal ve diğerleri gerçekten çok çalışkan, öğrencinin dilinden anlayan ve eğitimi kişiliği olan insanlardı. Her biri mührü bulmak için seferber oldu.

Nihayet mührün öğrenciler tarafından bulunduğunu, Manisa’da kafede öğrencilere 10 TL. ye zayıfsız karne, on beş TL. ye teşekkür, 20 TL. ye de takdir belgesi doldurulup satıldığını duyduk. Kafeye soruyoruz. Kafe sahibi, öyle bir şey olmadığını ve böyle bir şeyden haberi olmadığını söylüyordu.

Yine okulumuzda okul mührünü çalan (U.S.) gibi onu aratmayacak başka bir öğrencimiz daha vardı. Onun adı da (A.D.) idi. Müdür Başyardımcısı, ilgili öğrenciyi çağırarak “Müdür Bey çok üzülüyor, bir haftadır uyumuyor. Okulun mührünü ya kaybetti ya da çaldırılmış olabilir. Hiç duydunuz mu? Bu konuda bir bilginiz var mı?” diye sormuş. Diğer müdür yardımcıları da (A.D.)nin arkadaşlarını yakın takibe almışlar.

Bir zaman sonra olayın ipuçlarına ulaştık; ama bu defa öğrenci mührü geri getirmekten korkuyormuş. Müdür başyardımcım, (A.D.) adlı öğrenciyi yanıma getirerek “Müdür Bey, mührü çalan öğrenciyi bu öğrencimiz biliyormuş. Ben kendisine görev verdim, mührü bulup getirecek.” dedi. Ben de “(A.D.) böyle bir şey yaparsa bana en büyük iyiliği ve yardımı yapmış olur.” diyerek kendisini onurlandırdım.

Sonuçta aynı gün iki saat içinde okulun mührü geldi. Sanki dünyalar benim olmuştu. Artık ben, bana bir hafta boyunca işkence çektiren öğrenciyi sanki hiç anlamamış gibi görünerek yüzünden, gözünden öptüm. Ona ödül de verdim. O günden sonra okulun mührünü çekmeceye kilitlediğim gibi bir de sarıp sarmalayarak çekmecenin içinde gizliyordum.

Kanada’da Kulağı Çınlayan Öğrencim

“**A**h! Gençler bilebilse, ihtiyarlar da bir yapabilse.” diye aklımda bir söz kalmış. Elli yıldır gençlerle beraberim. Gençlerin psikolojisini elli yıldır gözlüyorum. Yaşıtlarının düştüğü çukurları gördükleri halde, kendilerinin hiç de o çukura düşeceğini aklına getirmiyorlar. Ama izlediği yolun istikameti çukuru gösteriyor.

Kanada’da üniversitede okuyan eski öğrencilerimizden Mehmet Bey, geçtiğimiz yıllarda ziyaretime gelmişti. Yıllar önce bir derste kendilerine: “Gençler hayatın başlangıcındasınız. En çok hata yapma yaşındasınız. Hayat çizginizi iyi seçin. Allah’ın sizi yaratırken içinize koyduğu vicdanınızın sesini ve bir de biz büyüklerinizi; annenizi, babanızı, öğretmenlerinizi dinlerseniz vicdanınız ve bizler size doğru hayat çizgisini gösteririz. Ama onu ve bizi dinlemezseniz bu çizginin dışında seçeceğiniz hayat çizgileri her iki dünyada da hayatınızı karartır. Nereye gittiğinizi bilmiyorsanız ne yaptığınız hiç önemli değildir. Pusulasız gemi karaaya oturur.” demişim. Benim bu sözlerim yıllar sonra Kanada’da görev yapan Mehmet beyin kulaklarını çınlatmış. Olayı kendinden dileyelim:

Kanada’nın kuzeyinde altı ay yaz, altı ay da kış yaşanır. Buzlar erimeye başladığında yollar çamurdan geçilmez. Büyük kamyonların ve iş makinelerin geçtiği yollarda kışın aniden bastırmasıyla çok derin izler kalır. Yolun başlangıcında şöyle bir trafik levhası varmış: “Sürücü! Gitmek istediğin yere varabilmen için lütfen hangi izi takip edeceğini iyi seç.” Bu trafik

levhasını görünce aklıma siz geldiniz ve yıllar önce derste “Hayat Çizgisi” ile ilgili sözleriniz kulaklarımda çınladı. Sınıftaki arkadaşlarım gözümün önüne geldi, Çizgiyi doğru seçemeyenlerin nasıl ziyan olduğunu düşündüm.”

Bu söz karşısında bir öğretmen olarak duygulanmamak mümkün mü? Mevlana: “Hangi tohumu toprağa attın da filizlenmedi.” diyor. Toprağa atılan mini minnacık tohum, aylarca yağmur yağmıyor, kurumuyor; aylarca yağmur yağıyor çürümüyor. Ama baharın güneş, toprağı yaladığında o tohumun üstünde ister taş, isterse kaya olsun bir yerden yolunu bulup: “Ben buradayım” diye kendini gösteriyor. İşte eğitim de böyle bir şey, söylediğimiz hiçbir şey boşa gitmiyor. Yeter ki öğretmen arkadaşlarımla söyleyecek sözleri olsun.

Buradan yola çıkarak şunları söylemek istiyorum. Zamanında doğru hayat çizgisizini seçmeyen kelli felli insanlar, Allah’a inanmaz, cahil bir falcının söylediklerine inanır. Hatta günlük işlerini de gazete fallarına bakarak planlar. Ufak bir rahatsızlığında da ölüm korkusu basar. Doktor doktor koşturur. Doktordan sonuç alamayınca sonunda kocakarıda şifa aramak, onun okumasına, üflemesine, nefesine, daha doğrusu ne çeşit bir maddeden yaptığı belli olmayan ilaçların hastalığına iyi geleceğine inanarak içer. Derler ki denizde boğulan biri, küçücük saman çöpüne sarılırmış. Çünkü artık düşünüp seçecek zamanı kalmamıştır. Oysa o saman çöpü bir sineği bile taşıyamaz. Koca bir insanı nasıl taşıyabilir? Fakat onun aklına bunlar gelmez. Saman çöpüne tutunmak ister. İşte güçlü kuvvetli iken Allah’a ihtiyaç duymayan insanlar, Allah’tan gayrısına servete, kudrete, şöhrete umut bağlayanların durumu da buna benzer. İnsan, Allah’ın verdiği nimetlerle şımırıp Allah’ı unutarak yaşarsa elbette kötü günde Allah’ın kendisini hatırlayacağını bekleyemez.

Ahkaf:34- Denilir ki: Bugüne kavuşacağınızı unuttuğunuz gibi, biz de bugün sizi unuturuz. Yeriniz ateştir, yardımcılarınız da yoktur.

Haşır Suresi: 19- Allah'ı unutan ve bu yüzden Allah'ın da onlara kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın. Onlar yoldan çıkmış kimselerdir.

İşte, o yukarıda sözünü ettiğim kelli felli insanlar bir çocuğun bile yapamayacağı büyük hataları yapmaktadırlar. İnsanlık tarihinde olduğu gibi, bugün de Allah'ın ilahi kitaplarla önümüze serpiştirdiği ve insanı dünyada huzura ve ahirette de Allah'ın cennetine götürecektir olan geniş yol bile nice eğri büğrü dar çıkmaz sokaklar tarafından kesilmiştir. Oysa Allah'ın gösterdiği yol ise gündüz güneşi gibi aydınlıktır. İnsanlar buna rağmen kör karanlıkta yürürler. Allah her insanı yaratırken onu iyiye, doğruya götürecektir bir pusulayı, programı da içine yerleştirmiştir. Buna biz vicdan diyoruz. Vicdan insanoğluna verdiği ilhamla doğru yolu göstermesine rağmen günün aydınlığında dünyanın yalancı zevklerine uyararak kenardaki yollara sapıverip, karmakarışık, insanı her iki dünyada sıkıntıya sokacak yollara kendi iradeleriyle girerler. Gözleri kör edici bir sise bürünüp yakıcı ve yıkıcı sıkıntılardan geçerek uçurumun kenarında birbirlerine sorarlar: “Çıkış nerede? Kurtuluş nerede? Yol nerede? Dün olduğu gibi, bugünkü nesle de Allah her şeyi apaçık göstermiştir. Ama omzundaki meleğini değil de şeytanını dinleyen insanoğlu, yine de aynı hatalara düşmekten kendini alıkoyamıyor. Kendileri atalarının hatalarıyla alay ediyorlar, yarın da kendileriyle alay edileceği gibi.

Ahkaf: 33 “Yaptıkları kötülükleri onlara görünmüş, alay edip durdukları şey onları kuşatmıştır.”

Allah'tan başka dost edinenler hep Allah'la dost edinenlerle alay etmişlerse de sonunda kendileri alay edilecek duruma düşmüşlerdir. Ama Allah'a inananlar katiyetle onlarla alay etmemişler buna rağmen onların hidayeti için dua etmişlerdir. Firavun'un boğulurken: “Ben Musa'nın Rabbine inanıyorum.” diye secdeye kapanması, Yusuf'un kardeşlerinin Hz. Yusuf karşısındaki mahcubiyetleri, nice ateist insanın ümitsizlik halinde: “ALLAH!” diye

bağırması vs. gibi. Batmakta olan gemi ile, düşmekte olan uçakta ALLAHSIZ insan olmazmıŖ.

O Allah ki, yedirendir, yedirilen değildir. Tarihte meŖhur bir laf vardır. “Bütün yollar Roma’ya çıkar.” diye. Bu dünyada da yaşayan her insanın yolu ahirete çıkıyor. Yolun sonu hep ahireti gösteriyor. İnkârla, isyanla, fuhuşla, köŖe dönmeyle, yalanla, dolanla, yolumuzu cehenneme yöneltmeyelim. Lütfen kafanızı çalıŖtırın. Cehenneme giden her yol paralı yoldur. Cennete giden yollar da parasızdır.

Yeryüzünü post, Allah’ı dost edinerek yürüyelim.

Elli Yıldır Uğraşı Alanım

Bir insanın gençlik çağı kızlarda 12-17, erkeklerde ise 13-17 arasındır. Önce bu yaşlardaki gençleri tanımadan, onların eğitlimlilerini iyi bilmeden onlarla diyalog kurmak çok zorlaşır, hatta imkânsızlaşır. Yıllardır gençlerin içinde bulunan ve hâlâ da bulunmakta devam eden bir eğitimci olarak gerek eğitimciler, gerekse anne babalar bu yaşlardaki çocuklarına yaklaşırken önce kendi gençliklerini hatırlamalı ondan sonra onlara yaklaşmalı. Biz büyüklerin en büyük yanlışlıkları, bu yaştaki gençlerin kendimiz gibi düşünmelerini ve kendimiz gibi davranmalarını istememizdir. Sıkıntı da burada başlamaktadır.

O halde genç kimdir?

Genellikle yukarıda belirttiğim yaşlardaki gençler: Heyecanlı, ateşli, çabuk kızmaya elverişli, sabırsız, hareketli, canlı, kanlı, bağımsız olmak arzusunda, takdir edilen, kendini göstermek isteyen veya lider olmak arzusundadır. Genellikle de bekâr ve belli bir gelire sahip olmayan insanlar gurubudur.

İşte ergenlik döneminde olan bu gençlere ailede ve okulda dozunda bir terbiye ve eğitim verilmezse gençler kaba saba davranışlarını artırır, ilgi çekmeyi dener, davranışları gösterişli ve mübalağalıdır. Bu yaştaki gençlerin seçtiği renkler genelde göz alıcı renklerdir. Yine bu yaşlarda yüksek sesle gülererek kendini otorite görmek ister. Fikirlerinin doğruluğuna inanır, büyüklerini pasif ve korkak olarak niteler. Çevresini üzmemekten zevk duyar,

Gençlerin bu tür davranışlarının gelişip gerçekleşmesinde ailenin kötü aile ilişkilerinin büyük rolü vardır. Küçük yaşta adam yerine konulmuş, kendilerine gerçekten sevgi, saygı, ilgi ve yakınlık gösterilmiş gençlerde bu gibi davranışlara rastlanmamaktadır veya diğerlerine nazaran daha az görülmektedir.

Gençlik dönemi gerek kız, gerekse erkek başta kavak yellerinin estiği bir dönemdir. Gençler kendilerini hiç yaşlanmayacakmış, hiç ölmeyecekmiş gibi görürler. “Ben kimim? Nereden geldim? Nereye gidiyorum? Ne olacağım? Hayatın manası nedir?” Biz büyükler de bu soruların karşılığını tam manasıyla gençlerimize anlatmakta ihmalkâr davranıyoruz; ama onların maddi isteklerini yerine getirmede de hiç ihmalimiz olmuyor. Özellikle refah seviyesi yüksek ailelerde çocuklar “Hayır!” kelimesini hiç duymuyorlar. Her istekleri yerine getiriliyor; ama yarın hayatta veya kurduğu yuvalarda aynı refah seviyesini bulamayabilirler. Hayatta sürekli düz yolda yürümek mümkün değildir. Bizim karşılaştığımız sıkıntılarla onların karşılaşmaması diye bir şey söz konusu olamaz. Hep “Evet”e alıştırılmış çocuklar, bu defa “Hayır!” kelimesini duyunca da ardı arkası kesilmeyen sıkıntılar, bunalımlar ve boşanmalar başlamaktadır. Bu sebeptendir ki ister gençler, isterse büyümüş gençler olsun sigara ve uyuşturucuya kapılmaları kolay olmaktadır.

Kötü alışkanlıklara başlamanın başlangıcı başkasına özentî, ona benzemeye, adamlığını ispatlama şeklinde de görülmektedir. Daha sonra günlük hayatta her yaşta duyulan sevinçler, üzüntüler, ruhsal gerginlik, baskı, düş kırıklığı, heyecan, can sıkıntısı, güvensizlik duyguları sigara ve uyuşturucuya eğilimi artırmaktadır. Ergenlikten sonraki evrelerde de hadi ıslatalım, biraz efkâr dağıtalım, içelim, azcık kafayı bulalım gibi anlayışlarla yanlış alışkanlıklar kalıcı hale geliyor. Bu yanlışlıklara ve yanlış yollara düşmenin tek koruyucu şemsiyesi, gençliğin sağlam bir inanca sahip olmasıyla mümkündür. Aşağıda belirteceğimiz kötü alışkanlıkları “haram” duygusuyla beynine ve kalbine yerleştiren insan veya

gence bunların zerresini yaptıramazsınız. Başına tabanca tüfek dayasanız da yaptıramazsınız. Şunu gençlerimiz ve büyüklerimiz çok iyi bilmelidirler ki hayatta duyulan bütün maddi hazlar insanı ilelebet mutlu ve huzurlu kılmaz. Maddi hazların hepsi de yaşa göre gelip geçicidir. “Kalpler ancak Allah’ı anmakla huzur bulur.” (Kur’an-ı Kerim). Bunun dışında hiçbir şey insan kalbinde kalıcı huzur bırakamaz.

Sigara alışkanlığı ile ilgili beş bin lise öğrencisi üzerinde yapılan bir ankette:

Özenti,
Büyüdüğünü hissetme, kanıtlama,
Gösteriş, büyük görünme isteği,
Sıkıntı,
Arkadaş yerini tutma,
Anne-baba zıtlaşması,
Eğlence aracı olması,

Yine aynı sayıda lise öğrencileriyle yapılan alkol alışkanlığı ile ilgili ankette:

Özenti,
Biraz sarhoşluk hoşuma gidiyor,
Canım sıkıldığı için içiyorum,
Çünkü seviyorum, hem arkadaşlarım da içiyor,
Arkadaşlarımın muhallebi çocuğu saymalarını istemem,
Çünkü büyüklerim de içiyor,
Başkalarıyla daha rahat kaynaşıyorum,
Bana cesaret ve güven veriyor.

Bu alışkanlıkların üçüncü basamağı ise tabii kumar ve uyuşturucudur.

Burada anne-babalara düşen çok önemli bir görev vardır. İnsanlara anne-baba, kardeş Allah vergisidir. Bunları seçme iradesine hiç birimiz sahip değildir. Ancak arkadaşını insanlar kendi iradesiyle seçerler. Hiç kimse anne-babasını ve kardeşlerini reddetme imkânına sahip değildir; ama arkadaşını seçmede de reddetmede de hür iradeye sahiptir. Bu bakımdan ergenlik çağında çocuklarımızın arkadaş seçmede anne-babaların çocuklarına yardımcı olmalarının önemini özellikle vurgulamak isterim.

Yine burada gençlere yönelik birkaç sözüm olacak arkadaşlarınızı hür iradenizle kendiniz seçtiğinize göre,. Seçtiğiniz arkadaşların kötü alışkanlığı olmasın ve tembel de olmasın. Yanlış alışkanlıkların kazanıldığı yerlerde bulunmayın! Kafelerde bilmediğiniz yabancı yerlerde açıktan meşrubat içmeyin! Sigara alışkanlığınız varsa bile tanımadığınız insanların ikram ettiği sigarayı içmeyin! Otlakçılıktan kati surette kaçının. Sigara içecekseniz anne-baba parasıyla da içmeyin! Baba parasıyla değil, parasını kendiniz kazandıktan sonra içmeye başlayın. Para kazanmadan sigara içmeye başlarsanız daha başka yanlışlar da yaparsınız.

Kız öğrenciler de... Kendinize mahsus hallerinizde de bilmediğiniz ve ayaküstü tanıştığınız insanların verdiği ilaçları kullanmayınız, doğum günü kutlamalarına bilmediğiniz veya ailelerinizin onay vermediği arkadaşları evinize davet etmeyin. Ayrıca önceki sayfalarda okuduğunuz: "Kızı doğum günü kutladı, baba intihar etti." başlığı ile anlattığım olayı hiç unutmayınız.

Sabırla İlgili Anekdotalar

Timur’a dostlarından biri sorar: “Bu başarıları nasıl elde ediyorsun?” Timur: “Aç ağzını!” der. Karşılıklı olarak ağızlarına parmaklarını sokarlar. Beraberce ısırmaya başlarlar. Arkadaşı: “Ah!” der ve ağzını açar; ama Timur ısırmaya devam eder ve sonra der ki: “İşte benim başarımın sırrı senin: “Ah!” demendir. “Sabredeceksin dostum, sabredeceksin!”

Afrika’da zengin bir adam daha çok zengin olmak için bir altın maden ocağı satın alır. Tam üç yüz metre kazar altın bulamaz. Varını yoğunlu da burası için harcar daha sonra da altın bulamayacağı düşüncesiyle az bir para ile bir başkasına satar; ama alan adam on iki metre daha kazdıktan sonra çok büyük bir altın rezervine rastlar. Satan adam on iki metrelik bir ihmalle sıfıra düşer. Alan adam da on iki saatlik bir çalışmayla dünyanın en zengin altın madeni yatağına sahip olur.

Einstein fotoelektriği bulmak için asistanlarıyla tam yedi yüz defa deney yapar. Yine de sonuç alamaz. Yedi yüz birinci deneyi asistanlarına bırakır. Asistanları birkaç deney daha yaparlar. Yine bir netice elde edemezler. Einstein’a gelirler: “Efendim olmuyor, sonuç alamadık, bırakalım bu çalışmayı.” dediklerinde, Einstein: “ Hayır, biz yedi yüz defa bu konuda daha bilgiliyiz; çünkü yedi yüz defa bu işin olmayan yolunu öğrendik.” der ve çalışmalara devamlı yedi yüz üçüncü denemede fotoelektriği bulurlar ve

insanlığın hizmetine sunarlar. Einstein bu buluşuyla “1921 Nobel Fizik Ödülü”nü almıştır.

Zengin adam ölüm döşeğinde yanında bulunan evlatlarına: “Oğullarım, benim hayatım boyunca kazandığım birikimimi bir çömleğin içinde tarlamın içine gömdüm. Şimdi kalkıp yerini gösterme mecalim de yok. Aman, ne olur, ben öldükten sonra tarlayı satmayın. Ömür boyu biriktirdiğim size yeter.” der. Baba ölür. Çocukları tarlayı kazarak sürerek alan talan ederler; ama bir türlü gömüyü bulamazlar. Nasıl olsa sürdük, hiç olmazsa tohum ekelim, boş kalmasın derler ve tarlayı ekerler. Sene sonunda umulmadık bir mahsul elde ederler. Sonra da başarı ve zenginliğin çalışmaktan geçtiğini anlarlar.

*içerden öğütlerim, önerilerim;
şiddeti nasıl önleyebiliriz?*

Okullarda Şiddet

İzmir Karabağlarda Rabia Sevilay Durukan adlı fen bilgisi öğretmeni, öğrencisi H.K. tarafından sınıfta bıçaklanarak öldürüldü. (İzmir 27.09.2012)

İzmir'in Ödemiş ilçesinde lise müdürü olarak görev yapan Ayhan Sökmen öğrencisi İ. P. tarafından pompalı tüfekle vurularak öldürüldü. (15.12.2017)

İlköğretim okulu sekizinci sınıf öğrencisi S.Y. ile şakalaştığı arkadaşları arasında okul çıkışında tartışma başladı. Tartışma sonucu S.Y. adındaki öğrenciyle kavga etti. Kavgadan bir süre sonra Z, bir grup arkadaşıyla birlikte S.Y. yi Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesi lojmanlarındaki spor sahasında darp etti. Gözüne tekme atılan öğrenci, Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Olayla ilgili soruşturma sürüyor. (27 Mart 2006, Zonguldak)

İstanbul Beşiktaş'taki bir ilköğretim okulunda sınıf arkadaşını bıçakla yaraladığı gerekçesiyle gözaltına alınan on dört yaşındaki ilköğretim öğrencisi tutuklanarak cezaevine gönderildi. Kelebek denilen bıçakla kalbinden bıçaklanan on dört yaşındaki F.C. hayatını kaybetti. (24 Mart 2006, İstanbul.)

Diyarbakır'da tasdiknameyle uzaklaştırma cezası alan lise ikinci sınıf öğrencisi M.U. 13 Mart'ta okulunda olay çıkardı. Sekiz öğrencinin yaralandığı olaylar sonucu okul bir gün tatil edildi, (22 Şubat 2006, Diyarbakır.) vs. devam eden şiddet haberleri.

Şiddetle alakalı yapılan bir araştırmaya dikkatinizi çekmek istiyorum:

“Okulda Şiddet” Anketinden Çıkan Sonuç

ANKARA- Uğur Alıcı tarafından yapılan “Okullarda Şiddet” konulu bir ankette, okullarda yaşanan şiddetin en önemli nedeninin “Manevi Değerlerdeki Yozlaşma” olduğu ortaya çıktı.

Ankete katılan dokuz bin altı yüz seksen üç kişi, okulda şiddet sebebini % 55,6’lık oran ile “Manevi Değerlerdeki Yozlaşma” olarak bildirdi. Şiddetin ortadan kaldırılması için polisiye tedbirlerin dahi gündeme geldiği bir ortamda vatandaşlar, polisiye tedbirlerin en son önlem olduğunu belirtirken manevi değerlerdeki yozlaşmaya paralel olarak % 21 ile “Aile içindeki eğitim yetersizliği” de sebep olarak bildirdi.

“Memurlar.net” adlı internet sitesindeki ankete bir günde dokuz bin altı yüz seksen üç kişi katıldı. “Son zamanlarda okullarda artan öğrenciler arasındaki şiddet olaylarını neye bağlıyorsunuz?” sorusu yöneltilerek bununla ilgili “Manevi değerlerdeki yozlaşma”, “Aile içindeki eğitim yetersizliği”, “Ceza kanunlarındaki yetersizlik”, “eğitimdeki yetersizlik”, “diğer etkenler ve güvenlik yetersizliği” kategorilerinden oluşan altı seçenek sunuldu.

İşte rekor düzeyde katılımın gerçekleştiği ankette yer alan sonuç:

- Manevi değerlerdeki yozlaşma: **5 bin 385 oy ve yüzde 55,6**
- Aile içi eğitimdeki yetersizlik: 2.032 oy ve yüzde 21,0
- Ceza kanunlarındaki yetersizlik: 1.098 oy ve yüzde 11,3
- Eğitimdeki yetersizlik: 840 oy ve yüzde 8,7
- Diğer: 185 oy ve yüzde 1,9
- Güvenlik yetersizliği: 143 oy ve yüzde 1,5”

(04 Nisan 2006 Salı, basından)

% 55,6'lık Oran ile Manevi Yozlaşmanın Getirdikleri ve Gençleri Bekleyen Tuzaklar Satanizm:

Okullarda Şiddet ve Vicdan Eğitimi İlişkisi

Her eğitim-öğretim yılı başında okullardaki birçok sorun da dile getirilir. Kayıt paraları, katkı payları, servis meselesi, şiddet ve uyuşturucu gibi konular sürekli gündemin ilk sıralarını işgal etmektedir. Özellikle geçen öğretim yılı içinde İstanbul'daki liselerle ilgili birçok olumsuz örnek gündeme getirildi. Mesela öğretmen sınıfta ders anlatırken, bazı öğrencilerin sınıfın penceresinden kafalarını dışarı çıkararak sigara içtikleri ve dumanını da bir güzel savurdıkları görüntülenmişti. Yine sınıfın birinde derse giren öğretmeni öğrenciler, omuzlarına alarak zafer kazanan komutan edası içinde sınıf içinde tur attırmışlardı. Öğretmen sınıfta ders anlatırken bir öğrenci sınıfta striptiz yapıyordu. Mersin'de bir ilköğretim okulu öğrencisi okula geç kalınca müdür yardımcısı tarafından ikaz edilmiş, bu öğrenci de kendini kabadayı sanarak kurallara ve ikaz tahammülsüzlüğünü müdür yardımcısını bıçaklayarak göstermişti.

Manisa Lisesi müdürlüğü yaptığım yıllarda aynı okulda müdür yardımcılığı yapan ve halen İzmir Balçova Lisesi Müdürü olan değerli eğitimci arkadaşımız İ.Y. uyuşturucu kullanan bir öğrencisi tarafından bıçaklanmıştı. Yine Samsun'daki bir lisede ara-malar sonucu bir öğrencinin üzerinden on beş gram esrar çıkması, İstanbul'daki bir lisede iki erkek öğrencinin sınıfta yalnız buldukları bir kız öğrenciye cinsel tacizde bulunmaları hepimizin malumudur. En çarpıcı olanı ve gündemi fazlaca işgal edeni Ankara'da yaşandı. Ankara'da ünlülerin ve zenginlerin çocuklarını gönderdiği TED Koleji'nin tuvaletindeki uyuşturucu partisi basında da yer almıştı. Bu ve benzeri örnekleri çoğaltmak mümkündür. Bu olaylar karşısında değil bir eğitimcinin, anne-babanın ve sade vatandaşın bile irkilmemesi, üzülmemesi mümkün değildir.

Pekâlâ, çare nedir? Gördüğüm kadarıyla bu olayların önüne geçmek için çare aranması gerekirken ilgililer ve yetkililer,

kolaycılığa kaçarak mazeret üretmeye başladılar. Suçu birbirlerinin üzerine yıkarak işin içinden sıyrılmaya çalışıyorlar. Günümüz Türkiye'sinde en kolay iş!

Bu tür olayların bir başka benzeri 12 Eylül dönemi öncesinde yaşandı. O zamanlar sağ-sol kavgası ile fakir fukara çocukları birbirine düşürüldü. Beş bin gencecik vatan evladı heder edildi. O dönemde Kırkağaç Lisesi Müdürü iken bana da silah çekildi, bereket versin silah ateş almadı. Şayet silah ateş almış olsaydı, ben de arkamda iki yetim bırakarak beş bin gençten biri olacaktım. Bu gençleri heder eden yetkililerden ve ilgililerden bazıları hâlâ hayattadır. Şimdi onlara sorsunlar bakalım, bu gençleri niçin dö-vüştürdüler? Annelerin-babaların yüreklerini niçin yakıp sızlat-tılar? Sonuçta ne elde ettiler? O yılları hatırlıyorum da mecburen bir araya geldikleri cenaze törenlerinde bile birbirlerine sırtını dönüyorlardı. Bir akşam televizyon ekranlarına biri çıkıyor, ertesi günü beş-on genç öldürülüyor, bir sonraki gün diğeri konu-suyor, bir o kadar genç yine öldürülüyor.

Hele bir akşam haber bültenlerinde bu iki liderden birine sa-taşması sonucu ülkemizde yirmi yedi genç öldürülmüştü. Maksadım, bu olayları hatırlatarak acıları tazelemek değil; ama tarihten ve yaşananlardan ders alınması gerekirken okullarda tarih öğret-menlerinin ilk cümlesi bu olurken neden ders almıyoruz? Neden eğitimde başarıyı yakalayacak yeni sistemler aramıyoruz? Geç-mişte çok iyi ve başarılı sonuçlar aldığımız eğitim metotlarından niçin faydalanmıyoruz? Geçmişte kullanılan eğitim metotlarının hiç mi güzel tarafları yoktu? Geçmişte denenmiş bütün metot-lar masaya yatırılır, olumlu ve iyi olanları aradan seçilir, gerçek anlamda tavizsiz ve kararlı bir şekilde uygulanır.

Tarih sayfalarında gururla okuduğumuz nice ibretlik olaylar vardır. Osmanlı ordusu Viyana Seferi'ne doğru yol alırken Bal-kanlardan geçer. Askerler, yol kenarlarındaki bağlarda gördükleri üzüm-leri göz hakkı olarak koparıp yerler; ama kul hakkı geçmesin, diye de bedelini fazlasıyla omçalara/üzüm çubuklarına bağlarlar.

Satın aldığı tarlada çift sürerken bulduğu altın dolu çömleği, tarlayı satan kişiye götürüp: “Ben sizden tarlayı satın aldım, altınları değil!” diyerek tarladan çıkan altınları tarlanın eski sahibine vermeye çalışan köylüye tarlayı satan kişi: “Ben tarlanın tamamını olduğu gibi sattım, tarladan çıkan altınlar senindir, senin hakkındır.” diyerek altınları almaması ve bu olayın o günün mahkemesine kadar intikal etmesi gibi, ibret alınacak olayları bir kez daha gözden geçirip bizi biz yapan değerleri tekrar kazandıracak bir eğitim sistemi için neden uğraşılmaz?

1650 yılında yazdığı “Türkiye Seyahatnamesi” ile tanınan Du Loir “Türk siyasetiyle medenî hayatı, ahlak bakımından bütün cihana misal olabilecek vaziyettir.” der.

1740’larda İstanbul’da bulunan İngiliz Sefiri Sir James Porter da “Gerek İstanbul’da, gerekse Osmanlı Devleti’nin diğer şehirlerinde hüküm süren emniyet ve asayiş, şunu ispat etmektedir ki Türkler çok medenî insanlardan müteşekkil bir millettir” diye şaşkınlığını ve hayranlığını dile getirmektedir.

İngiltere’de 1700’lü yılların sonlarında Londra Ticaret Odası’nın en görünür yerinde: “Osmanlı ile ticaret et, yanılmazsın.” diye levha asılmış. Fransız yazar Motray, Osmanlı topraklarını gezip dolaşıktan sonra anılarında: “Türk dükkânlarında bir meteliğin bile kaybolmaz. Ne zaman bir şey unutsam, hiç tanımadığım dükkân sahipleri arkamdan adam koşturmuşlardı; hatta bir ara Beyoğlu’ndaki ikametgâhıma kadar gelmişlerdi.” diye söz eder.

Başka bir Fransız yazarı Dr. Brayer da 1830 yılının İstanbul’unu anlatırken: “Evlerin kapısının kilitlenmediği ve dükkânların çoğunlukla umumi ahlaka itimadın açık bırakıldığı İstanbul’da hırsızlık vakasına rastlanmayışına benim aklım bir türlü ermedi.” der. Yine 1880’de, İstanbul’u ziyaret eden İtalyan gezgin Edmondo Amicis: “Anadolu’da ve İstanbul’da yaşayan halk, Avrupa’nın en nazik, en kibar insanlarıdır. Sokakta kavga görmek çok enderdir. Kahkaha sesi nadiren işitilir. O kadar müsamahakârlardır ki ibadet saatlerinde bile camilerini gezebilirsiniz.” diyerek hoşgörümüzü,

edebimizi ve insanlara karşı ne kadar saygılı ve sevecen olduğunu gayet güzel ifade ediyor.

Elisee Recus, 1880’lerde: “Türklerdeki iyilik duygusu hayvanları dahi kucaklamıştır. Birçok köyde eşekler haftada iki gün izinli sayılır. Türklerle Rumların karışık olduğu kasabalarda ise bir evin hangi tarafa ait olduğunu kolaylıkla anlayabilirsiniz. Eğer evin bacasında leylekler yuva yapmışsa bilin ki o evin sahibi Türk’tür; çünkü Türklerde kuş yuvasını bozmak, bir ailenin evini yıkmak gibidir.” der.

Yine Fransız Comte De Marsigil “İstanbul’da birçok çeşme görmüştüm. Bir yaz günü İstanbul’dan Sofya’ya giderken yol kenarlarında üzerinde ‘Sebil’ yazan çeşmelerle birlikte, yol kenarındaki köylerden geçerken de köylülerin yolculara bedava ayran dağıttıklarına şahit oldum. İyiliklerini sadece insan cinsine değil, hayvanlara ve hatta bitkilere de gösteriyorlar” şeklinde gezi notlarında belirtmektedir.

Fransız Avukat Pierre Guer: “Hayvanları beslemek için vakıflar ve ücretli adamlar gördüm Osmanlı şehirlerinde. Bu kişiler sahipsiz köpeklerle ve kedilere et dağıtırlar. Ayrıca sokaktaki ağaçların kuraklıktan kurumasını önlemek için bir fakire para verip sulatan kişilere rastlayabilirsiniz. Kuşların barınması için evlerinin saçak altlarında kuş yuvaları görebilirsiniz” sözleriyle o zamanki Türk insanının meziyetlerini gayet güzel anlatmaktadır.

Evet, Batılıların tespit ettiği bu hasletlerimizin hiçbirisi de yalan ve yanlış değildi. Bu kuş barınma yuvalarını yakarak yıkarak tarihi ev bırakmadık; ama hâlâ Manisa ilimizde bulunan ve bir ecdat eseri olan “Taşçılar Mescidi”nin çatı altında kuş barınma yuvalarını görebilirsiniz.

Çok uzaklara gitmeye gerek yok. 1969’da Çanakkale’nin Biga ilçesinde görev yaparken yaz aylarında bakkallar, fasulye ve şeker çuvallarının, manifaturacılar da kumaş toplarının üzerine bir çadır örter dükkânın içine almazlardı.

Görüyorsunuz mazimizle ilgili tespitleri. Daha düne kadar böyle idi. Ya şu an? Mazimizin değer yargılarından uzaklaşmanın bize nelere mal olduğunu her gün çarşaf çarşaf gazete sayfalarında ve televizyon ekranlarda görebiliyoruz.

İşte, sayısız ahlaki davranışları gösteren insanlar bu ülkenin mekteplerinde, medreselerinde eğitilip yetiştirilmedi mi? Sağlıklı bir eğitim sistemi için, bize uygun bir eğitim anlayışı için, neden eğitim tarihimizi ve mirasımızı görmezden geliyoruz, gözümüzü kulağımızı kapatıyoruz? Haydi, kendi tarihimize karşı kör ve sağırız, neden Batı Batı diye yönümüzü döndüğümüz Avrupa'nın eğitim tecrübesinin olumlu yönlerinden faydalanmıyoruz?

Bizzat yaşadığım bir olayı anlatarak eğitimde nerede hata yaptığımızı sizlerin de anlamasını istiyorum. Avrupa Türk İslam Birliği'nin davetlisi olarak Türk çocuklarının eğitimi için gittiğim Almanya'daki Darmstadt Emir Sultan Camii Külliyesi'nde, şöyle bir olaya şahit oldum. Öğrenciler teneffüse çıktığında öğrencilerin ihtiyacı olabilecek her şey, kolasından çikolatasına, sakızından dondurmasına kadar birçok gıda maddesinin bulunduğu bir dolap vardı. Bu dolap, koridorun uygun bir yerine yerleştirilmişti. Dolabın anahtarı bulunmadığı gibi başında bir görevli de yoktu. Sadece dolabın yanında öğrencilerin para koyabilecekleri bir kutu vardı. Teneffüse çıkıldığında her öğrenci, geliş sırasına göre itişip kakışmadan sıraya giriyor, herkes ihtiyacını alıyor ve üzerindeki fiyattan parasını kutuya bırakıyordu. Öğrencinin elinde büyük para varsa parasının üstünü kutudan alıyordu. Tabii bu durum, benim dikkatimi çekti. Oradaki yetkiliye durumu sordum. Yetkili: "Merak etme Hoca'm, dolaptaki gıdaların karşılığı eksik çıkmaz, fazla bile çıkar." dedi. Yaşayarak şahit olduğum bu olay, bende müthiş bir kompleks meydana getirdi. Haydi, Alman kendi çocuğunu eğitiyor, diyelim; ama Türk çocuklarını da eğitiyor. Biz ise kendi ülkemizde çocuklarımızı, öğrencilerimizi eğitemiyoruz. Almanya'daki öğrencilerin bu davranışlarını araştırdım. Bir defa Alman'ı, Türk'ü, Yunan'ı, Arap'ı Almanya'da hangi ırktan, hangi

milletten olursa olsun her çocuk: “Kinder Schule”ye mutlak surette gidiyor. Pekâlâ, Almanya’da “Kinder Schule”ler, kimin yönetim ve denetiminde biliyor musunuz? Tamamen kilisenin yönetimindedir. Bu okulların programlarını inceledim. Üç ders var:

- Genel Prensipler
- Spor
- Oyun

Genel prensipler dersinde şunu gördüm. Öğrenciye verilmesi gerekenlerin azamisi, din ağırlıklı olarak veriliyor. Zaten çocuğun genel karakteri yedi yaşına kadar teşekkül edermiş. Eskilerin bir sözü vardır: “İnsan, yedisinde ne ise yetmişinde de odur.” derler. Bu söz, eğitimciler açısından dikkate alınması gereken bir sözdür.

İkinci tespitim de okulların açılışının ilk on beş günü ile yılsonu kapanışının son on beş gününde kiliselerde programların yapılmasıdır. Okullar, sırayla kiliseye gidiyor, orada papaz eşliğinde ilahiler söyleniyor ve papazlar tarafından okul öğrencilerine dini konuşmalar yapılıyor.

Sanırım buraya kadar birebir yaşadığım olaylar ve yaptığım tespitler size bir şeyler anlatmıştır. İnsanlar, birbirlerini aldatır veya kandırabilirler. Bütün bunlar bir yere kadardır; ama hiçbir zaman aldatamayacağı veya kandıramayacağı bir şey var ki orası da insanın içindeki vicdanıdır. İşte, o vicdan, şaşmaz bir terazi gibidir. İnsanda Allah inancının yansıması olan vicdan duygusu, Peygamber’imizin ifadesiyle her insanın doğuştan sahip olduğu bir mirastır. Bu konuda Peygamberimiz: “Doğan her çocuk, İslam fitratıyla beraber doğar.” demektedir.

Ailesinden, çevresinden ve okulundan aldığı eğitime göre kişinin genel karakteri ve ahlaki yapısı ya olumlu ya da olumsuz yönde gelişir; ama insanın doğuştan getirdiği Allah duygusunun gereği olan vicdan duygusu hiçbir zaman insanda yok olmaz.

Yine bu konuyu Peygamberimizin bir hadisiyle açıklamaya devam edelim. **“Dikkat ediniz! İnsan vücudunda bir lokmacık**

et parçası vardır ki o, iyi olursa bütün beden iyi olur; o, bozuk olursa bütün beden bozulur. İşte o, et parçası kalptir.”

(Buharî, İman 39)

Buradaki kalpten kasıt, elbette manevi bir duygu olan vicdandır. Vicdan da ancak insanda inanç ve sevap duygusu ile gelişir. Bu duygularla beslenmeyen vicdan, derede akan suyun taşlar üzerinde yosun tutup taşı tanınmaz hâle getirdiği gibi, inanç ve sevap duygusu ile eğitilmemiş vicdan da zamanla şuur altına itilerek üzeri işlenen günahlarla ve şeytani duygularla tortulaşarak kararır, duyarsızlaşır, nasırlaşır ve hassasiyetini kaybederek canavarlaşır. İşte, geçen Ramazan bayramında bunun en büyük örneğini gördük. On gün içinde yedi günahsız insanı öldürerek bir bayram gününde çocukları babasız, genç bayanları kocasız, anaları babaları da evlatsız bırakmaları, yine İzmir’de on yedi aylık bebeğin başına gelenler ve buna benzer daha nice olaylar. Allah duygusundan mahrum vicdanların nasıl canavarlaştığının açık misalleridir. Nasıl ki insanlar, güvenlik sebebiyle veya değişik gerekçelerle birbirlerinin hatalarını ve yanlışlarını, iyi ve güzel davranışlarını gizli kameralarla kayda alıyorsa, zerre kadar şerrin de zerre kadar hayrın da melekler tarafından manevi kameralarla kaydedildiğine inanan ve ahiret duygusuna sahip vicdan sahibi bir insanın bunları yapabilmesi mümkün mü?

Burada şöyle bir soru da aklımıza gelebilir. Mademki bizim dinimiz son din, en doğru din, dürüstlüğü ve çalışkanlığı öngören, kul hakları konusunda hassasiyeti olan bir dindir; pekâlâ, verdiğimiz din eğitimiyle biz aynı sonucu neden alamıyoruz? Üstelik okullarımızda din kültürü ve ahlak bilgisi yıllardır bu işin içinde olan bir eğitimci olarak hemen şunu arz edeyim. Yukarıda zikrettiğim ve hepimizin bildiği bir atasözünü burada tekrarlamak istiyorum: “İnsan, yedisinde ne ise, yetmişinde de odur.” Atalarımızın bu sözüne binaen tekrarlamak istiyorum. Bu atasözü, eğitim açısından yabana atılamayacak bir sözdür. Nitekim pedagoğların tespitine göre: “Dindarlığın da dinsizliğin de temeli,

yedi yaşına kadar atılmış.” Bizim ülkemizde ise din eğitime sınırlama getirilmesini, Kur’an-ı Kerim öğretiminin ve dini eğitimin ilköğretimden sonra başlatılmasını, din ve vicdan eğitimi konusunda yapılan en büyük yanlışlardan biri olarak düşünüyorum, inanıyorum ki bu yanlıştan yakın zamanda dönülür. Küçük yaştaki çocuklarımıza yaş sınırlaması olmaksızın dans, bale, yüzme, müzik, resim, dil v.b. her şeyi öğrenme imkânı verilirken, din eğitiminde yaş sınırlamasının getirilmesi, hem eğitim açısından hem de pedagojik açıdan izahı mümkün değildir. Üstelik okullarda okutulan din kültürü ve ahlâk bilgisi dersi de din eğitime yönelik olmayıp tamamen dinler hakkında genel bilgi vermeye yönelik bir kültür dersidir. Din, sadece öğretimle değil, eğitimle kazanılacak bir yaşayış biçimidir. “Din kültürü” adıyla da bu dersten neyin amaçlandığı açıkça görülmektedir.

Aydınlarımızın her konuda örnek gösterdikleri Batı’yı maa- lesef din eğitimi konusunda hiç gündeme getirmemeleri de ayrı bir trajedidir. 1986 yılından beri aralıklarla gittiğim ve eğitim sistemlerini yakından incelediğim Batı’da din eğitimi, eğitimde önceliği olan bir konudur. Batıdaki din eğitimi özellikle küçük yaşlardan başlatılmak suretiyle çoğu Avrupa ülkesinde tamamen kilisenin kontrolü altındadır.

eğitimimizi nasıl düzeltebiliriz?

12 Eylül Sonrası Bir Komutanla Bir Veli Arasında Yaşanan Diyalog*

1 2 Eylül'ün hemen sonrasında Başbakanlığın yayınlamış olduğu bir kitap: İsmi: *"Türkiye'de Terör Hareketleri ve Kaynakları."* Diğer Devlet dairelerine ve üniversitelere gönderilip gönderilmediğini bilmiyorum; ama bütün orta dereceli okullara gönderildiğini iyi biliyorum. Milli Eğitim Bakanlığı ve il milli eğitim müdürlüklerince okul kütüphanelerinde demirbaşa kaydedilmek üzere gönderildi. Kitabı, o kadar yoğun işimin arasında üç günde bitirdim. Sonraları da tekrar tekrar okudum. Kitapta dikkatimi çeken bir hayli olay var; ama ben bunlardan iki tanesini özellikle zikretmek istiyorum.

Birincisi, 12 Eylül öncesi anarşiye karışan kesimlerin istatistikî rakamları verilmiş. Bunlar, başta üniversite öğrencileri, lise öğrencileri, işçiler, öğretmenler, üniversite öğretim üyeleri, memurlar v.s. diye sıralanıyor; ama bunların içinde anarşiye katılan bir tek çoban yok, bir tek çiftçi yok, esnaf yok, köylü yok, ev hanımı yok. Kim var? Devlet'in okulunda okuyup devletin malına zarar veren, yine Devlet'ten maaş alıp kendinin ve çocuklarının nafakasını Devlet parasıyla kazananlar.

İkinci olayı biraz sonra anlatacağım; ama anlatmadan önce şimdiki gençler 12 Eylül öncesini bilmezler. Hem onlara o dönem hakkında bir fikir vermek hem de bizim "68 Kuşağı"nı hatırlatmak

* Anlatılan bu olay Devletin Arşivlerinden alınmıştır. (K.K.)

açısından o olayları kısacık da olsa anlatmak istiyorum. 12 Eylül 1980 öncesi üniversiteler işgal edildi, hocaların çalışma odaları basıldı, kitapları ve daktiloları pencerelerden dışarı atıldı. Üniversite kütüphaneleri darmadağın edildi. Boykot ve işgallerle okullara olabildiğince zarar verildi. Bankalar kundaklandı, bankalar soyuldu, işçiler çalıştıkları fabrikanın makinelerini kırdı. (O zamanlar grev nedeniyle İzmir Çiğli'deki Tariş iplik Fabrikası'nın durumunu hatırlayalım.) Bütün bunlardan öte beş bin genç öldürüldü, bunun yanında nice öğrenci, öğretmen, profesör, bilim adamı ve siyasetçi katledildi. Bütün bunları herhangi bir düşman ülkenin gençleri ve insanları yapmadı. Bu ülkede doğup büyüyen, bu ülkenin okullarında okuyup meslek ve kariyer sahibi olan, yine bu Devlet'in hazinesinden aldığı maaşla karnını doyurup ailesini geçindiren gençler ve insanlar yaptı.

Şimdi ikinci olayı anlatmamın yeri ve zamanı geldi. 12 Eylül'ün en hararetli ve hareketli günleri. Sıkıyönetim, ülkenin her tarafında eksiksiz kendini hissettirmekte. 12 Eylül öncesi anarşiye karışan gençler veya kişiler, her kim ise aranmaya başlanmış. Bulunanlar, askeri mahkemeye çıkarılmakta, bulunamayanlar ise sıkıyönetim birimlerince aranmaya devam edilmektedir. Bu anlattıklarımı kesinlikle bir siyaset yazısı olarak algılamayın. Ben, yıllardan beri eğitimdeki bir çarpıklığı, Devlet ağızıyla anlatılanları, size aktarmaya çalışıyorum.

Üniversite öğrencisi bir genç, üstelik de gençlik liderlerinden biri, üniversiteyi işgal etmiş, Devlet malına zarar vermiş, banka soymuş, cinayet olaylarına adı karışmış, kimliği tespit edilmiş, sıkıyönetim tarafından her yerde aranmakta. Bu delikanlı, bir Anadolu çocuğudur; Anadolu kasabalarından birinde, o yörenin sıkıyönetim komutanı, delikanlının köye, babasının evine geldiği ihbarını alır ve bir gece bu gencin babasının evini basar. Genci arar; ama genç evde yoktur. Bu ihbar da asılsız çıkmıştır. Komutan, bu gencin babasını karakola çağırır ve babaya:

- Nedir bu senin oğlundan çektiğimiz? Derhal oğlunu bul! Nerede ise yerini söyle! der.

Gencin babası:

- Komutanım, ben size bağıracağım yerde siz bana bağırıyorsunuz? Çocuğumu ben sizden istiyorum, diye cevap verir.

Komutan:

- Sen ne demek istiyorsun? Oğlan, benim oğlum mu? diye çıkışınca gencin babası:

- Komutanım, benim beş tane çocuğum var. Biri tarlada çift sürüyor, biri bakkal dükkânında, biri dağda çobandır. Diğerleri kız, kocadadır. Bunlardan şikâyetin varsa hemen kendi elimle tutup getirip size teslim edeyim; ama siz, benim devlet'e teslim ettiğim oğlundan şikâyetçisiniz. O konuda asıl ben sizden şikâyetçiyim, devlet'imden şikâyetçiyim. Ben oğlumu, okusun; bu memlekete ve devlet'ine faydalı olsun, diye devlete ve devlet'in okullarına teslim ettim. Anarşist olsun, diye teslim etmedim. Benim oğlumu devlet anarşist yaptı. Ben sizden şikâyetçiyim. Çocuğum, diğerleri gibi benim dizimin dibinde olsa idi, bu suçları işleyemeyecek ve devlet'ime zarar vermeyecekti. Ben de baba olarak bu durumlara düşmeyecektim. Oğlumu ben sizden istiyorum." dediğinde komutan, babaya söyleyecek bir söz bulamaz.

Sanırım, bir sıkıyönetim komutanı ile acılı bir baba arasında bir Anadolu köyünde birebir yaşanmış bu olay, eğitimimizin zaafiyeti hakkında ilgililere ve yetkililere çok şeyler anlatıyordur. Şimdi, durup düşünelim. O günden bugünlere eğitimde ne değişti? İnsana sevgiyi ve saygıyı, diğer canlılara merhameti, yeşili ve çevreyi koruma bilincini verebiliyor muyuz? İyi ve güzel davranışların yanında, kötü ve istenmeyen davranışların da temeli eğitimidir. Eğitim, bir milletin en büyük hayati meselesidir. Muasır medeniyet seviyesine ulaşmanın tek yolu eğitimidir. Dün olduğu gibi bugün de eğitimimizde görülen zaafaların mutlaka giderilmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum.

Hiç unutamadığım hadiselerden birini de Almanya'daki kardeş okul Apian Lisesinin, Manisa Lisesi'nin davetlisi olarak geldiği 1991 yılında yaşadım. Kardeş okul Apian Lisesi için Çanakkale, İstanbul ve Bursa'yı kapsayan bir gezi programı düzenlemiştik. Buraları gezip Manisa'ya geldikten sonra ülkelerine gitmelerinden bir gün önce ilde de bir protokol gezisi yaptık. Apian Lisesi öğrencilerini, müdürleri Dr. Riederer ile birlikte, kulakları çınlasın-, o zamanki Vali'miz Rafet Üçelli Bey'in makamına çıkardım. Vali'mize, gezdiğimiz yerleri ve gezi programını anlattım. Vali'miz Rafet Üçelli, öğrencilerle hoş-beşten sonra samimi bir hava içerisinde Alman öğrencilere:

"Size iki sorum olacak. Bunları hiç çekinmeden cevaplamanızı istiyorum." dedi ve birinci sorusunu sordu:

"Gezdiğiniz yerlerde, ülkemiz açısından beğendiniz taraflar nelerdir? İkinci sorum da ülkemizdeki beğenmediğiniz, sizin hoşunuza gitmeyen taraflar nelerdir? Bunları açık yüreklilikle anlatmanızı istiyorum." dedi. Alman öğrenciler kendi aralarında fısıldaştıktan sonra aralarında bir arkadaşlarını sözcü olarak görevlendirdiler. Sözcü öğrenci:

"Efendim, arkadaşlarım adına önce beğendiğimiz tarafları söyleyeyim. İnsanlarınız çok sıcakkanlı, samimi ve birbirleriyle çok kısa sürede, çok içten diyalog kurabiliyorlar. Mesela, Okul Müdürü Sayın Kadir Keskin'in, gezdiğimiz yerlerde gerek polis, gerekse diğer insanlarla hep kucaklaştığını ve elinin öpüldüğünü gördük. Özellikle gece saat ikide İstanbul'da otobüsle kalacağımız misafirhaneyi ararken şoför, polise yol sordu. Polis, otobüsün içine girdi, Sayın Kadir Keskin'in elini öptü ve onunla kucaklaştı. Şahsen bu davranışlar bizim çok dikkatimizi çekti. Bunlar, Almanya'da bizim göremediğimiz sıcak ve samimi ilişkiler. Bunlar çok hoşumuza gitti. (Tabii yolda rastlayıp kucaklaştığımız kişiler ve elimi öpen polis, eski öğrencilerimizdendi.)

İkinci sorunuzu da şöyle cevaplamak istiyoruz. Gezdiğimiz yerlerde tuvaletlerde yeterli temizlik göremedik. Bir de yol kenarları

çok pisti. Hep kâğıt ve naylon türü artıklar vardı. Vali'miz Rafet Üçelli, bu cevap karşısında Alman öğrenciyi tasdik etmekle yetindi ve Alman öğrencilerin tespiti gerçekten çok doğrudu. Alman öğrencilerin bu tespitlerini görmek için parasız umum tuvaletlerle yol kenarlarını göz önüne getirmeniz kâfidir.

Pekâlâ, katrilyonların harcandığı eğitim sistemimizde biz çocuklarımızı neden eğitemiyoruz? Bu nahoş olaylar karşısında hâlâ birbirimizden şikâyet edip yine birbirimizi suçlamaya devam edecek miyiz? Her insanın arkasına bir polis takmamız, elbette mümkün değildir. Kaldı ki takacağımız polis de bir insandır. Bütün mesele, Cenab-ı Hakk bizi yaratırken içimize doğuştan hibe olarak verdiği vicdanı eğitmektir. Onu da herkes biliyor; ama sanırım, işimize gelmiyor.

Alman Meslektaşımın Her Öğretim Yılı Başında Öğretmenlerine Yazdığı Mektubu

Daha ülkemizde Erasmus, Avrupa projesi gibi çalışmaların adının duyulmadığı bir dönemde müdürü bulunduğum Manisa Lisesi olarak 1985 yılında Almanya Ingolstadt şehrindeki Apian Gymnasium ile “Kardeş Okul” projesi başlatmıştık. Meslektaşım Dr. Frans Riederer, odasında çerçeve içinde gayet güzel bir yazı ile yazılmış bir levhayı göstererek: “Bunun bir mektup olduğunu her öğretim yılı başında bu mektubu kendi okulunda ve ilde görev yapan öğretmenlere yazarak gönderdiğini” söylemişti. Mektubun içeriğini aynen aktarıyorum:

“Bir toplama kampından sağ kurtulanlardan biriyim. Gözlerim hiçbir insanın görmemesi gereken şeyleri gördü. İyi eğitilmiş ve yetiştirilmiş mühendislerin inşa ettiği gaz odaları, iyi yetiştirilmiş doktorların zehirlediği çocuklar, işini iyi bilen hemşirelerin vurduğu iğnelerle ölen bebekler, lise ve üniversite mezunlarının vurup yaktığı insanlar... Eğitimden bu nedenle kuşku duyuyorum. Sizlerden isteğim şudur: Öğrencilerinizin insan olması için çaba harcayın. Çabalarınız bilgili canavarlar ve becerikli psikopatlar üretmesin. Okuma yazma, matematik, çocuklarınızın daha fazla insan olmasına yardımcı olursa ancak o zaman önem taşır.”

Sıradan Bir Eğitimci Olarak Benim de Meslektaşlarımdan Dileğim:

* Ben o öğretmeni döveceğim ama bakalım ne zaman?

- Oğlu yüzünden ağlayan baba yazılarımı (www.kadirkeskin.net) adlı sitemden okuduktan sonra;
- Okul müdürü ve öğretmen arkadaşlarımla okulda ve sınıfta pompalı tüfekte ve kalbinden bıçaklanarak öldürülmemesi,
- Sınıfta öğretmen arkadaşlarımızın burnunun kırılmaması,
- Sokakta öğretmen arkadaşlarımla veliler tarafından bıçaklanmaması,
- Öğrencilerin (İstisna da olsa bazı kendini bilmez meslektaşlarımız tarafından) cinsel tacize uğramaması,
- Öğrencilerin alkol ve uyuşturucu belasına yakalanmaması,
- Hasta taşıyan ambulansların, göreve giden trafik polislerimizin ve Mehmetçiklerimizin tuzağa düşürülmemesi,
- Vatan bekçilerimiz askerlerimizin ve güvenlik kuvveti polislerimizin kurşunlanıp şehit edilememesi,
- Okulların yakılmaması,
- Okullara Molotov kokteyl atan, güvenlik kuvvetlerimize taş atan, rahmetli Üstat Necip Fazıl'ın deyimiyle: "Gâvurun çocuğu okuyunca atomu bölen, bizim çocuk okuyunca

vatanı bölen.” gençlerin yetişmemesi ve yetiştirilmemesi için...

Çocuklarımızın eğitimi konusunda öğretmen arkadaşlarım mazereti anne-babalara, anne-babalar da ihmallerinin suçunu öğretmen arkadaşlara yüklemekle sorumluluktan kurtulamayacaklarını bilmeleri gerekir. Devletimiz çocuklarımızın eğitimi için trilyonları eğitime cömertçe akıtmaktadır. Eğitimin içinde, kıyısında, kenarında olan herkes sorumluluğun idraki içinde kendine düşeni yerine getirmek zorundadır. Çünkü gençler bir ülkenin geleceğidir. Devletimizin bugünkü yükünü, bugün okullarda okuyan gençlerimiz yüklenecektir.

Anneler-babalar! Eğitimde Öğretmen arkadaşlarımıza sonuna kadar güvenin. Hiçbir öğretmen arkadaşım öğrencisi hakkında yanlış düşünmez. (Çıkarsa da istisna genel kaideyi bozmaz.) Çocuğunuzun kötü olmasını istemez. Çünkü hayatta her insan kıskançtır. Ama iki insan katiyetle kıskanç değildir. Biri çocuklarına karşı anne-babalar, ikincisi de öğrencilerine karşı öğretmenler katiyetle kıskanç değildirler. Biz öğretmenler karşımıza çıkan her öğrencimizin konumun iyi olması bizi sevindirir, işsiz aşsız olması da kendi çocuğumuz gibi üzer.

Öğretmen arkadaşlarım da derslerine hazırlıklı girsin. Her gün sınıfta dersinin hakkını verip vermediğini, her aybaşında da aldığı maaşı hak edip etmediğini gece başını yastığa koyduğunda vicdanında çek etsin, muhasebesini yapsın.

Bu anlayışla; bilime ve araştırmaya yönelik başarılı öğrenci yetiştirme yanında ülkesini seven, milli ve manevi değerlerini benimseyip onlara aidiyet duyan, yeşili koruyan, çevresini temiz tutan, her canlıya merhamet eden, büyüklerine saygı, küçüklerine sevgi duyan, gençlerin yetişmesi geleceğimizin garantisi olacaktır.

öğrencilerden öğreneceklerimiz var. . .

Öğrenci Anketleri

Okulun işleyişi ve öğretmenlerin durumu hakkında en iyi bilgi alma yollarından biri de kimliği belirtilmeksizin yazılı olarak yapılan anketlerdir. Okullarda böyle anketler uyguladığımızda yüzde doksan dokuza varan doğru sonuçlar almamız mümkündür; çünkü çocuklar, dürüştür. Mesela bir okulda öğretmenleri en iyi tanıyan dersine girdiği sınıfın öğrencileridir. Bir okul müdürünü de en iyi tanıyan öğretmen değil, o okulun hizmetlileridir, hizmetlileri en iyi tanıyan ise okulun müdürüdür.

Ben idareciliğim süresince sene sonlarında öğrenciler arasında anketler yapardım. Bu anketlerde öğrenciler, kimliklerini belirtmeden sorulara cevap verdiklerinden personelim hakkında çoğu zaman gerçek ve doğru sonuçlar aldığımı ve yanılmadığımı gördüm. Sene sonuna doğru sınıflara girer, verdiğim boş kâğıda sadece soruları ve cevapları yazmalarını ister, kesinlikle isimlerini, sınıflarını, numaralarını yazdırmazdım. Bu anket sonuçlarının tamamen gizli olduğunu, sadece bende kalacağını ve benden başka hiç kimsenin göremeyeceğini belirterek soruları hiçbir korku ve tereddüt taşımaksızın cevaplamalarını isterdim.

Öğrencilerden aldığım bilgilerle kendi bildiklerimin değerlendirmesini yapar, öğretmen arkadaşlarımla sicillerini bu değerlendirmeleri göz önüne alarak doldururdum. Yirmi beş yıllık idareciliğim süresince hiçbir personelim: “Müdür benim sicilimi bozmuş,” diye serzenişte bulunmadı. Genç müdür arkadaşlarımla

herhangi bir vicdani hata yapmamaları ve keşke dememeleri için bu tür uygulamaları her zaman yapmalarını, kıdemlilerin ve bu işin uzmanı olanların tecrübelerinden yararlanmalarını temenni ediyorum. Öğretmen arkadaşlarımın ve özellikle müdür arkadaşlarımın kendilerini sınıfta ve okulda kontrol edip değerlendirebilmeleri için meslek hayatım boyunca biriktirdiğim koliler dolusu anket sonuçlarından bazılarını aşağıdaki bölümde aktaracağım. Bu anket sonuçlarını kitaba dökerken çalıştığım okullarda hâlâ çalışan veya emekliye ayrılanlar ya da çalıştığım okulda olmayıp da başka okullardaki meslektaşlarım için hatırlatmada bulunmak istiyorum. Anketlerdeki ifadeler ve görüşler tamamen öğrencilere ait olup bunlara ekleme veya çıkarma yapılması söz konusu değildir. (Sadece imla, noktalama ve cümle kuruluşu yönünden gözden geçirilip düzeltilmiştir.) Bu anket sonuçlarının belgeleri hâlâ arşivimde muhafaza edilmektedir. Ola ki bu anket sonuçları ile ilgili kanuni hak aramaya kalkanlar olabilir. Buradaki ifadelerin tamamen öğrencilere ait olduğunu ve öğrencilerden aldığım bilgilere göre kendimize çeki düzen verdiğimizizi, lüzum gördüğüm eksiklikleri ve kusurları da öğretmen arkadaşlarıma zamanında hatırlattığımı özellikle belirtmek isterim.

Müdürlük yaptığım dönemde bu anketlerin yapıldığı okulumuzda Müdürler Komisyonu Kararı'yla diğer okullardan gelenler de dâhil olmak üzere yüz elliden fazla öğretmen görev yapıyordu.

Ankette öğretmen arkadaşlarımın kusurunu açığa çıkarmak gibi bir niyetimiz asla olmamıştır. Çok değerli öğretmenlerin görev yaptığı Manisa Lisesi'nde, başarıya odaklanmış genç idareci ve öğretmen arkadaşlarımın başarılı öğretmenlerin başarılarından yararlanmalarını diliyorum. Öğretmeni en iyi tanıma yöntemi olan anket sonuçlarını okuyucularıma arz ediyorum.

Öğrencilere Uygulanan Anketlerden Örnekler

Öğrencilere aşağıdaki soruları sordum. Verdikleri cevapları da aynen aktarıyorum.

Sorular

- Okul müdürü ile odasında, okulda veya başka bir yerde hiç karşılaştınız mı? Okul müdürü hakkındaki genel kanaatinizi belirtiniz.
- Ortaokul müdürünüz ile lise müdürünüzü karşılaştırınız. Her ikisini de olumlu ve olumsuz yönleriyle kıyaslayınız.
- Siz okul müdürü olsaydınız bu okulu nasıl yönetirdiniz?
- Sınıf müdür yardımcınız ile diğer müdür yardımcıları hakkında değerlendirme yaparak kanaatlerinizi yazınız.
- Dersinize giren öğretmenlerin ismini yazmadan sadece ders ismi ile giyiminden ders anlatışına, sınıftaki davranışından olumlu ve olumsuz yönlerine kadar değerlendirme yapınız.

Öğrencilerin Verdiği Cevaplar (1)

1- Bence okul müdürümüz müdürlükte gösterdiği başarıyı öğretmenlikte de gösterebiliyor. Kitabı harfi harfine izlemek yerine kitap dışından bilgiler de veriyor. Bu da dersin sıkıcı olmasını engelliyor. Tabii en başarılı taraflarından biri de öğrenciye kendisini nasıl dinleteceğini iyi bilmesidir. Bu da müdürümüzün hatiplik özelliğini göstermektedir.

2- Ortaokuldaki müdürümüzün yüzünü bile hatırlamıyorum, desem yeri vardır. Şimdiki müdürümüz gibi öğrencilerin sorunları ile ilgilenmezdi. Ortaokul müdürümüzü ancak bayrak merasimlerinde uzaktan görüyorduk.

3- Şimdiki okul müdürümüz gibi yönetmek isterdim. Herhâlde bundan iyisi olamaz. Ayrıca son sınıflarda haftada bir saat rehberlik dersi koyardım. Bu ders saatinde üniversite için bilgi verilmesini sağladım.

Branşlarına Göre Öğretmenlerimizin Değerlendirilmesi

a-İngilizce: Güler yüzlü, görevini hakkıyla yerine getiren bir öğretmen. Bize İngilizce öğretmek için adeta kendini paralıyor.

b-Tarih: Disiplinli, öğrenciyi çalışmaya sevk eden, ciddi ve fedakâr bir öğretmen.

c-Edebiyat: Dil bilgisi konusunda yetersiz olmasına rağmen güler yüzlü, şakacı ve oldukça iyi bir öğretmen.

d-Matematik: Çok disiplinli ve sert davranıyor. Yazılılarda çok zor soru sorarak öğrenci üzerinde otorite kurmaya çalışıyor; ama bunun yanında kendisi de derse hazırlıksız geliyor. Dershaneye giden arkadaşlar, yanışını çıkarınca küplere biniyor. Tabii suçunu bastırmaya çalışıyor; ama bizim gözümüzden kaçmıyor.

e-Sağlık Bilgisi: Keşke bu öğretmenimiz daha ciddi bir dersimize girseydi. Umuyorum, en iyi öğretmenlerimizden biri olurdu. Çok güzel ders anlatıyor.

f-Çevre: Çok aşırı disiplinli olması, bizi hem dersine hem de kendine karşı soğutuyor ve bunalıyor. Derse girdiğinde kırk dakika geçmek bilmiyor, bu süre bize ölüm geliyor. Ders işleme tekniğine ve yöntemine hiç alışamadık.

g-Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi: Oldukça iyi, güler yüzlü, başarılı bir öğretmen bize dersti sevdirek anlatıyor. Dersi derste öğretiyor.

h-Beden Eğitimi: Çok katı görünüyor; ama aslında çok yumuşak kalpli ve iyi bir öğretmen. Tek eksiği sanki notları terazide tartarak veriyor. Tek kusuru notunun çok düşük olması.

Öğrencilerin verdiği cevaplar (2)

1-Her şeyden önce okul müdürümüzün okulumuzu iyi yönettiğine inanıyorum; çünkü şu ana gelinceye kadar okul çerçevesinde herhangi bir eksiğimiz olmadı. Yapacağımız işler konusunda hep müdürümüzden destek gördük; fakat sene başında sınıf toplantısı dışında kişisel olarak görüşme imkânımız olmadı.

Tabii bu kadar büyük bir okulu yönetmek kolay değil; ama öğrenciler ile müdür arasındaki ilişkiler genelde toplu değil de kişisel olarak öğrencinin isteği doğrultusunda daha sık yapılmalı.

2-Bundan önceki okul müdürümüzün ismi (...) idi. Okulumuz küçük olduğundan müdürümüz birçok kişiyi ismiyle de olsa iyi kötü tanıyordu; fakat öğrenciler ile müdür arasındaki ilişki genelde: “Nasılsın, iyi misin?” faslından ibaretti. Önceki okulumda buradaki gibi sene başında öğrencilerle toplantılar yapılmıyordu. Bu toplantılar bence çok faydalı ve daha sık yapılması taraftarıyım. Bir de müdürümüzün odasına giren öğrenciye şeker vermesi yok mu? Bu gerçekten çok iyi bir şey. Bazı arkadaşlar şeker almak için küçük şeyleri dahi bahane ederek müdür beyin odasına giriyorlar. Bu durum bizim müdür anlayışımızı çok değiştirdi.

3-Ben de okul müdürü olsam okulun temizliğine ve düzene çok dikkat ederdim. Gerçekten okulumuz çok temiz ve düzenli. Bazı arkadaşlar, bu temizliğe özen göstermiyorlar. Yedikleri tostların kâğıtlarını ve ayran kutularını rasgele atıyorlar. Az da olsa bu öğrencileri tespit eder, cezalarını verirdim. Katiyen bu tür öğrencilere hoşgörü göstermezdim. İkinci olarak da müdür yardımcılarını ve öğretmenlerle teker teker görüşür, gerekirse her öğrenci hakkında onlardan bilgi edinmeye çalışırdım. Bir de süper liseyle normal liseyi birbirinden ayırır, karşılıklı etkilenmelerini önlerdim.

4-Sınıf müdür yardımcısı ile ilişkimiz çok iyi. Ne eksikimiz olsa anında karşılıyor. Hemen her gün sınıfımıza uğruyor, bir eksikimiz olup olmadığını soruyor. Bu yüzden müdür yardımcımızdan memnunuz.

Branşlarına Göre Öğretmenlerimizin Değerlendirilmesi

a-Matematik: Bence çok iyi bir öğretmen, gerek ders anlatımıyla gerekse bize karşı yaklaşımıyla en beğendiğim hocam diyebilirim. Ortaokulda hiç sevmediğim öğretmenim, matematik öğretmeni idi. Tesadüfe bak lisede ise en çok sevdiğim

öğretmenim matematik öğretmeni oldu. Gelecek sene de dersimize girmesini çok isterim.

b-Edebiyat: Derslerde bizi sıkırmıyor, bunaltmıyor. Arada bir yaptığı esprilerle bizi güldürüyor. Bize arkadaş gibi yaklaşıyor; ancak bazen işin ölçüsü kaçıyor. Bazı arkadaşlar hocamızın iyi niyetini istismar ediyor.

c-Kimya: Gayretli bir öğretmenimiz; ancak sınıfta gerekli otoriteyi sağlayamıyor. Bu yüzden derste çok gürültü çıkıyor. Bu öğretmenimizden yeteri kadar yararlanamıyoruz. Kimya dersini okul kurslarıyla telafi ediyorum. Mesela okul kursuna gelen öğretmen çok iyi ders anlatıyor.

d-Biyoloji: Sınıflardaki otoritesi çok iyi. Çok iyi ders anlatıyor. Çok zevkli ders anlatıyor. Ancak sorulara yönelik çalışması eksik.

e-Tarih: Çok pimpirikli bir öğretmen, çok güzel giyiniyor. Sınıfa geldiğinde bir on dakika sandalyeyi silmekle vakit geçiyor, sonra yoklama derken zil çalıyor. Güzel kıyafeti yanında öğretmenliği sıfır. Tarih adına bir şey öğrendiğimizi sanmıyorum; ama yan sınıfın tarih öğretmeninden arkadaşlar çok memnun. Keşke o öğretmen bize gelseydi.

f-İngilizce: Çok iyi niyetli, bizim iyiliğimizi ve başarılı olmamızı isteyen bir öğretmen. Genç olmasına rağmen adeta ablamız gibi kendisini seviyoruz.

g-Beden Eğitimi: Sınıfça sevemediğimiz bir öğretmenimiz. Çünkü ağzı çok bozuk. Bir öğretmene yakışmayacak sözler ediyor.

Öğrencilerin Verdiği Cevaplar (3)

1-Okul müdürümü seviyorum; çünkü elinden gelenin en iyisini okul için yapmaya çalışıyor. Okulumuzu Almanya'daki bir okul ile kardeş okul yaparak oradan ders araçları getirdi. Öğren-ciye çok yakın bir insan. Kılık kıyafeti ve konuşmalarıyla bizi iyi bir şekilde temsil ettiğine inanıyorum. Okulumuzun temizliğine çok önem veriyor. Diyebilirim ki ilde en temiz okul, bizim okul

sayılır. Geçen gün (...) Lisesi'ne gittim, tuvaletin pisliği anlatılacak gibi değildi. Nitekim tuvalete giremedim.

2-Ortaokul müdürümüz bizimle daha çok ilgileniyordu. Siz de ilgileniyorsunuz; ama onun kadar değil. Siz sadece sene başında bir toplantı yaptınız, bir daha yapmadınız. Bu toplantıların daha sık yapılmasını istiyoruz. O toplantılardan ben ve arkadaşlarım çok faydalandık. Herhâlde okulumuzun kalabalık olmasından yeteri kadar zaman ayıramıyorsunuz. Önceki müdürümüzle sizin aranızda bir fark yok. Davranışınızla ve yaptıklarınızla birbirinize çok benziyorsunuz. Ben şahsen her ikinizi de çok sevdim.

Öğretmenlerimizin Değerlendirilmesi

a-Matematik: Ben bu öğretmeni hiç ama hiç sevmiyorum; çünkü hem davranışları dengesiz hem de notları. Hiç ummadığınız bir şeyden sinirlenen bir kişi. Derse hazırlıksız geliyor. Bazen bir problemle bir ders saati geçiyor. Bu hocadan bir şey öğrendiğimiz yok. Okul kursunda dersimize gelen matematik öğretmeni çok değerli bir öğretmen, neden bizim sınıfa verilmedi? Sayın müdürüm, önümüzdeki sene (....) Öğretmen'in bizim sınıfa verilmesini sizden istiyoruz. Gelecek sene de şimdiki öğretmen bizim dersimize gelirse bizden üniversiteyi kazanan öğrenci beklemeyin sayın müdürüm!

b-Edebiyat: En çok sevdiğim öğretmenlerden biri. Dersini iple çekiyorum. En rahat diyalog kurduğumuz bir öğretmen. Dersini nefesimizi keserek dinliyoruz. Her şeyi ile beğendiğim bir öğretmen. Şayet ben de öğretmen olursam aynen (...) gibi öğretmen olacağım.

c-Fizik: İyi, değerli bir öğretmen; ancak anlattığı dersten bir şey anlamıyoruz. Anlatamayınca da sınıfta gürültü oluyor. O da kızıp bağırıyor.

d-Tarih: Bu öğretmenimiz de çok değerli bir öğretmen. Derslerde bize ek bilgiler veriyor. Üniversiteye hazırlıyor. Karakter olarak da beğendiğimiz bir öğretmen.

e-Biyoloji: Her hafta yaptığı sözlülerle bize dersi kavratıyor. Konuları tekrar edip gelmemizi, sınavlara rahat girmemizi sağladı. Giyimi kuşamı ile hanım bir öğretmen, kendisini sınıfta çok seviyoruz.

f-Sağlık Bilgisi: Çok hanım bir öğretmenimiz, sağlık bilgisinde bize çok yararlı bilgiler verdi. Kendisini çok seviyoruz.

g-İngilizce: Hocamız çok iyi, bize İngilizceyi öğretmek için çırpınıyor. Dersini çok iyi anlıyorum; ancak yazılıda yapamıyorum; ama önümüzdeki sene de bize gelmesini istiyoruz.

h-Beden Eğitimi: Öğretmenimizi çok seviyoruz. Çok sert ama hep bizim iyiliğimizi düşünüyor. Bizim yanlışla düşmemiz konusundaki uyarıları beni çok etkiledi.

Öğrencilerin Verdiği Cevaplar (4)

1- Bence siz okulumuzu en iyi bir şekilde yönetiyorsunuz. Öğrencilerle olan ilişkileriniz oldukça iyi. Okulumuzu çok iyi bir şekilde temsil ediyorsunuz. Okulumuzun Manisa’da en iyi okul olduğu herkes tarafından kabul ediliyor. En takdir ettiğim yönlerinizden biri, okulumuzu Almanya’daki bir okulla “Kardeş Okul” yapmanız ve bu ilişkiyi sağlamanız. Ben böyle bir faaliyeti diğer okullarda duymadım. Siz öğrencinin isteklerine değer veriyorsunuz. Odanıza giren her öğrencinin şekerle çıkması güzel bir şey. Biz diğer okullarda böyle şeker veren bir müdür duymadık. Diğer okullarda müdür odasına giren öğrenci dayak yemeden çıkmamış. Sizden bir dileğim olacak. İstanbul’daki okulların okuma saati oluyormuş. O saatte hizmetliler dahi kitap okuyormuş. Bizim okulda da böyle bir uygulamanın olmasını şahsen ben çok istiyorum. Böyle bir uygulamaya Manisa’da siz önderlik yaparsanız iyi olacak.

2-Ortaokul müdürümüz de iyi bir insandı. Dersimize geldiği için onu daha yakından tanıma fırsatını bulduk; ama diğer öğrencilere karşı çok sertti. Özellikle bayrak merasiminde çok bağıırıyordu. O bakımdan diğer arkadaşlar kendisinden çok korkuyordu; ama bizim dersimize girdiği için aslında o korkulacak bir insan değildi.

3-Ben de müdür olsam okulu aynı sizin yönettiğiniz gibi yönetirdim.

4-Müdür yardımcılarımızı daha fazla tanıma imkânım olmadı; ama gördüğüm kadarıyla bizim sınıfın müdür yardımcısı iyi. Her türlü derdimizle yakından ilgileniyor.

Öğretmenlerimizin Değerlendirilmesi

a-İngilizce: Bence tam bir öğretmen. Yeri geldiğinde arkadaş, yeri geldiğinde tam bir öğretmen. Harika bir İngilizce öğretmeni. Bu öğretmen dersimize geldiği için kendimizi çok şanslı buluyorum.

b-Writing: Bu hocamızı pek sevdiğimi söyleyemem. Niçin sevmediğimi ben de bilmiyorum. Bana soğuk geliyor. İngilizce-sinin de çok iyi olduğunu sanmıyorum. Öğrencilere karşı yaklaşımı çok alaycı. Maç muhabbetiyle dersleri öğrenciler yerine kendi kaynatıyor.

c-Spoken: Onu seviyoruz, beyefendi bir öğretmen; ama askerlik hatıralarına fazla yer veriyor. Dersi kaynatmak isteyen bazı arkadaşlar önünden gidiyor, öğretmenimiz de bilerek veya bil-meyerek onların oyununa geliyor. Ders kaynayıp gidiyor.

d-Resim: Öğretmenizi kompleksli buluyorum. Notla öğrenciler üzerinde otorite kurmaya çalışıyor. Oysa bu durum öğrencilerin hiç hoşlanmadığı bir durum.

e-Edebiyat: Deneyimli bir hocamız. Güzel ders anlatıyor; ancak şakaları ve fıkraları fazlaca cıvık. Biz güler gibi yapıyoruz;

ama öğretmenimize bu anlattıklarını yakıştıramıyoruz. Ha, bir de yazdığı kitabı bize satmaya çalışıyor, bu da iyi olmuyor.

Son olarak söylemek istediğim, sene başında bu okula geldiğimde çok korkmuştum; ama artık okulumuzu çok seviyorum. Okulumuzun şeref tablosunda üniversite birincisinin resmi beni çok gururlandırdı. İnşallah bizim dönemden de birinci çıkar.

Ayrıca böyle anketlerle bizim görüşümüzü aldığınız için sizi de tebrik ediyorum. Diğer okullardaki arkadaşlara sorduğumuzda onların okulunda böyle öğrencilerin fikri alınmıyormuş. Sizi bu tutumunuzdan dolayı kutluyorum.

Öğrencilerin Verdiği Cevaplar (5)

1-İlk defa okuluyla öğrencisiyle kaynaşmış bir müdür gördüm. Sanki bir öğrenci gibi gelip aramıza oturuyor, bizim sorunlarımızı dinliyor, yerine göre bizimle şakalaşiyor. Hele sene başında bizleri sınıf sınıf alıp toplantı salonunda ergenlik çağı problemlerimiz ve zararlı alışkanlıklar hakkında bilgilendirmeniz çok hoşumuza gitti. Bu tür toplantıların daha sık olmasını istiyoruz.

2-Diğer okul müdürlerimin hiçbir zaman öğrencilerle bireysel olarak ilgilenip bizlerin sorunlarını dinlediğini görmedim. Ortaokul müdürümüzü ancak bayrak merasiminde görürdük. Daha önce müdür denince bağırان insan tipi aklıma gelirdi.

3-Eğer ben okul müdürü olsaydım, önce öğrencilerin sorunlarını anlamaya çalışırdım. Öğrenci okuldan kaçtıysa hemen onu dövmek yerine, niye kaçtığını araştırırdım; çünkü şuna inanıyorum, hiçbir insan suçlu olarak dünyaya gelmez. Mutlaka onu suçla iten sebepler vardır. Gerek aile, gerek toplum, hatta bazen okul kişileri suçla itebilir. Bunları araştırırdım. Sınıf müdür yardımcımız çok iyi biri. Sanki bizim ağabeyimiz. Bize karşı ilgisi ve yakınlığı mükemmel. Ortaokulda müdür yardımcımızdan çok korkuyordum. Lisede bu korkum gitti.

Öğretmenlerimizin Değerlendirilmesi

a-Matematik: Şahsen bu hocamızın sınıfımız için yeterli olduğunu zannetmiyorum; çünkü dersi yeterince anlatamıyor. Duyduğuma göre yüksekokul mezunuymuş. Kırk dakikada ancak iki örnek çözebiliyoruz. Dersi anlatamayınca biz de dinlemiyoruz, o da bize bağırırmaktan telef oluyor. Kendisinden hiç faydalanamadık. Bereket okul kursuna gidiyorum da oradan matematik öğreniyorum.

b-Fizik: Bu öğretmeniz, kırk dakika boyunca nefes aldırma-
dan yazı yazdırır. Hep suratı asıktır, hiç gülmez. Yazılılarda, def-
tere yazdırdığı örneklerden sormaz, başka başka örneklerden
sorar. Öğrencinin zayıf not almasına sevinir bir hâli var.

Sınıf olarak anlaşıyoruz.

c-İngilizce: Güleç yüzlü, öğrenci psikolojisinden anlayan bir
öğretmenimiz. Bize öğretmen değil, abla gibi davranıyor. Zevkle
işlediğimiz bir ders.

d-Kimya: Bence kimyayı en iyi şekilde anlatan, dersimize ge-
len en iyi öğretmenlerden biri.

e-Tarih: Tam anlamıyla mükemmel bir öğretmen. Tarih der-
sini bana en iyi şekilde anlatan bir öğretmen. Diğer dersleri istek-
sizce çalışırken onun dersinde mükemmel olmak için çaba sarf
ediyorum. Bence mükemmel birisi. Örnek aldığım bir öğretmen.

f-Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi: Din dersini çok akıcı anla-
tıyor; fakat bazen ne zaman kızıp ne zaman güleceği belli değil.
Bazen hiçbir şey yokken bağırabiliyor; ama herhalde yoğun iş
stresinden olsa gerek; ama haksız olduğunu anlarsa özür dili-
yor. Bu özelliğini de takdir ediyoruz.

Öğrencilerin Verdiği Cevaplar (6)

1-Okulu müdürü dendiğinde akla ilk gelen kaba kuvvet ve on-
dan korkmaktır. Bu bende de vardı; fakat geçen yıldan beri sü-
regelen izlenimlerimde sizin böyle olmadığınız kanısına vardım.

Öğrencilere yaklaşımınız çok farklı. Bir müdürden ziyade bir dost gibi. Bana göre çok anlayışlı ve öğrencileri gerektiği yerlerde değerlendirmeyi çok iyi yapıyor. Odasına giren öğrencilere şeker vermesini çok takdir ediyoruz.

2-İlkokul müdürü ile aram çok iyiydi. Hatta evine dahi birkaç kere gitmiştim. Bunun nedeni kızıyla aynı sınıfta olmamdı. Ortaokul müdürü ile ilişkilerim de çok iyiydi; çünkü ortaokulda iken birkaç birincilik ve ikincilik derecelerim vardı. Gözde bir öğreniydim. Bir de babamın mesleği yani maddi durumumuzun da iyi olduğunun bilinmesi sayesinde tüm idare ve öğretmenlerimce sevildim; ama diğer arkadaşlarım benim konumumda değildi.

3-Müdür olmayı hiç düşünmedim. Şayet olursam sizin gibi olmayı düşünürüm.

4-Müdür Yardımcımızdan çok memnunum; ama (...) Bey'den hiç hoşlanmıyorum. Tavırlarını ve bize olan yaklaşımlarını çok sert buluyorum. Onun bizim müdür yardımcısı olmasını hiç istemiyorum. Bir de aşağı binada bir müdür yardımcısı var, diğer binadaki arkadaşlar ondan çok şikâyetçi. Bir defa da ben rastladım, ağzından çıkan kelimedenden şahsen bir öğrenci olarak ben utandım.

Öğretmenlerimizin Değerlendirilmesi

a-Matematik: Bu hocamızı hiç sevmiyorum. Bize yeterli eğitimi vermediğini düşünüyorum. Ders işleyiş tarzını beğenmiyorum.

b-Edebiyat: Çok seviyorum. Fakat onun iyi niyetini suiistimal ettiğimiz düşüncesindeyim.

c-Fizik: Sınıfça bu öğretmeni hiç sevmedik. Kendisinin sesini daha doğru dürüst hiç duymadık. Şaka kabiliyeti ve anlayışı hiç yok. Dersi ezberlemiş gibi bir nefeste anlatıp geçiyor. Onan sonra yaz babam yaz. Bence o da yetersiz.

d-Kimya: Mükemmel öğretmen, bize daha fazla bir şeyler verebilmek için çırpınıyor. Gel de bu hocayı sevmek! Sevmemek nankörlük olur.

e-Tarih: Bu yılki en iyi öğretmenlerimizden biri. Onun dersinin nasıl geçtiğini anlamıyoruz.

f-Coğrafya: Biraz memnunuz. İkinci dönem oldukça sertleşti. Dersi çok monoton.

g-Sağlık: Tarih öğretmenimizden sonra en iyi öğretmen. Şahsen bizim biyoloji dersimize de girmesini istiyorum.

h-Çevre: Başta seviyordum, fakat şimdi asla! Bizden nefret ettiğini, bizi sevmediğini kendi ağzıyla itiraf etti. Çok inatçı bir öğretmen.

i-İngilizce: Çok hoşlandığım söylenemez. Bizim sınıfa uygun bir öğretmen değil. Bilgisinin az olduğu kanısındayım.

k-Beden Eğitimi: Şahsen memnun değilim. Ağzı çok bozuk. Doğru dürüst beden eğitimi dersi gördüğümüz yok. Bize bir top veriyor, kendisi odadan çıkmıyor.

l-Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi: Dersi akıcı ve güzel anlatıyor. Ama bir anda parlayınca korkuyoruz. Parlamasa iyi olacak. Ders anlatışı çok güzel.

m-Resim: Bence bu ders niye okutuluyor anlamıyorum. Zaten kabiliyetim yok. Bence ders de öğretmen de lüzumsuz.

n-Müzik: Bu ders fena değil. Dinlendirici oluyor; ama öğretmenimiz genç olduğu için öğrenci üzerinde otorite kuramıyor. Bir de sınıfta öğrencilerin gözü önünde tost yiyor. Uygun düşmüyor. Ayrıca öğrenciyi gözcü koyuyor, idare görmesin diye.

Öğrencilerin Verdiği Cevaplar (7)

1-Okul müdürümüzün bizi her bakımdan iyi temsil ettiğine inanıyorum. Öğrenciye yaklaşımı iyi ve öğrencilerin görüşlerine değer veriyor. Dilek ve şikâyet kutusuna attığımız dileklerimizi bayrak merasimlerinde cevaplaması çok güzel. Bazı yalan yanlış bilgilerin doğrusunu müdürden öğrenmek iyi bir şey. Geldiğim okulda böyle bir uygulama yoktu.

2-Bundan önceki ortaokul müdürümüz hep kendi istediği öğrencilerin sorunları ile ilgilenirdi. Zengin çocuklarına daha yumuşak davranırdı. Ayrımcılık yapıyordu. Disiplini dayakla sağlamaya çalışıyordu, Sosyal faaliyetlerimiz hiç yoktu. Öğrencileri çok basit konularda ağlatabiliyordu.

3-Ben okul müdürü olsaydım sınıflara öğretmen dağıtımını çok düzenli bir şekilde sağlardım. Beden eğitimi, resim gibi dersleri öğleden sonraları koyardım. İkincisi sürekli öğrencilerimle iç içe olurum. Öğretmen öğrenci ilişkilerinde sadece öğretmenleri dinlemekle kalmaz öğrencileri de dinler, onlara bağırıp çığırmadan hatalarını anlatır, onlara yumuşak davranırdım. Adeta onlarla birlikte gençliğimi tekrar yaşırdım.

Öğretmenlerimizin Değerlendirilmesi

a-Edebiyat: Aslında ben bu hocayı seviyordum. Sınıf da seviyordu, fakat daha sonra sevmedik. Hiç sözünde durmuyor. O kadar çalıştık, sözlüye kaldırması için fakat sözünde durup kaldırmadı. Bütün seneyi hep raporlu geçirdi. Galiba kocası da (....) imiş. Hiç edebiyat dersi görmedik desek yalan olmaz.

b-İngilizce: Bize devamlı olarak: “Sizin dinlemenize gerek yok; çünkü sizin beyniniz kapsama alanı dışında!” diyor. Ne hoca bizi sevdi, ne de biz hocayı.

c-Tarih: Bu hocamız bizim ikinci imtihanımızı iptal etti. Gerekeşi hepimiz bu imtihandan çok zayıf not almışız. Mümkün değil, soruların cevaplarına baktık; sınıfın çoğunun notu yüksek, zayıf alan yok gibi. Sonra da öğrendik ki bizim yazılı kâğıtlarını kaybetmiş. Bana göre düzensiz bir hoca.

d-Cografya: Ben ve sınıfımız bu hocayı çok seviyoruz. Bize karşı çok anlayışlı. Ders anlatırken hiç sus demesine gerek kalmadan sınıf susuyor. Çok güzel ders dinliyoruz. Hâlbuki diğer hocalar sınıfı susturmak için kendini yırtıyor; ama sınıf gürültüye devam ediyor

e-Sağlık Bilgisi: Bu öğretmenimiz de ufak tefek bir öğretmen ama dersi iyi anlatıyor, bize yaklaşımı çok iyi.

g-Fizik: Çok yavaş ve sessiz, sınıfta hiç otorite kuramıyor. Bağırıyor, çağırıyor; ama nafile. Okul kursuna gitmesem fizik öğrenemeyecektim.

h-Matematik: Ortaokulda matematik dersini hiç sevmezdim. Fakat bu hocamız çok iyi matematik dersi anlatıyor. Her öğreniyle bir ağabey gibi yakından ilgileniyor.

i-Kimya: Bu hocayı da hiç sevmiyoruz. Sınıf konuşunca kimin konuşup konuşmadığını anlamadan kaba kuvvete başvuruyor. Baskıyla, dayakla otorite kurmaya çalışıyor.

Öğrencilerin Verdiği Cevaplar (8)

1-Müdürümüz bence örneklerinden bir tanesidir. Bunu kesinlikle yağ yapmak amacıyla söylemiyorum. Müdür'ümüz yeri geldiğinde tam bir ciddiyet içerisinde, yeri geldiğinde öğrencisiyle öğrenci olan sorunlu sorunsuz bütün öğrencileri dinlemeye razı olan bir kişidir. Yani yapması gereken görevi yapan çok yönlü bir kişidir. Allah ondan razı olsun. Bizlere verdiği emeği helal etsin.

2-Bundan önceki okul müdürümüzü tanımadığım için geçmiş müdür hakkında bir yorum yapamam; ancak pek öğrenci ile irtibatı yoktu.

3-Ben okul müdürü olursam tam otoriter, yeri geldiğinde tam bir müdür ciddiyeti içinde hareket eder, yeri geldiğinde de öğrencileriyle öğrenci olan bir müdür olurum. Kısacası olmak istediğim okul müdürü yine kendi okul müdürümüz gibi olurum. Herkes hedefleri hakkında bir model seçermiş. Ben de kendi müdürümüzü model seçerdim.

4-Okulumuzun müdür yardımcılarıyla üç yıl içerisinde hiçbir problemim olmadı ve hiçbir disiplin cezası ile karşılaşmadım. Biri hariç hepsini seviyorum. Bize olan yaklaşımları bir ağabey gibi. Onların hepsinin de müdür olmasını can-ı gönülden istiyorum.

Öğretmenlerimizin Değerlendirilmesi

a-Edebiyat: İşine bağlı, imtihan sorularını sınıfın derecesine göre soran, öğrencilerin kötü davranışlarını dövmeden halleden bir öğretmen, kısacası iyi bir öğretmen.

b-Tarih: Giyimi çok şık, çok güzel giyiniyor; ama öğretmenliği kıyafeti kadar güzel değil. Bence çok kaytarıcı, raporlu olduğu hâlde hep sokakta görüyorum. Bence öğretmenliği sevmeyen biri dersi hiç verimli geçmiyor.

c-Coğrafya: Bu öğretmeniz de aksine çok iyi. Bizim dersi anlamamız için adeta çırpınıyor. İyi yürekli bir öğretmen.

d-Biyoloji: Dersleri biraz hızlı anlatıyor, çok ödev veriyor. Bazı konuları anlamadan geçiyoruz; ama yine de bizim iyiliğimizi isteyen, bize bir şeyler vermek isteyen bir öğretmen.

g-Fizik: Öğretmenimizin beğenmediğim yönleri: Öğrencilere gülmeyen, derslerde herkese bağırان birisi. Bu öğretmenimin dersinde oldukça sıkılıyorum.

h-Beden Eğitimi: Beden öğretmenimiz öğrencilerine kötü sözler kullanan birisidir.

k-Kimya: Beğenmediğim yönleri yok.

l-Matematik: Beğendiğim yönleri oldukça fazla.

Öğrencilerin Verdiği Cevaplar (9)

1-İlk etapta herkes gibi ben de müdür sıfatından korkuyordum. Yüksek statü sahibi insanlardan her zaman çekinmişimdir. Buraya gelince de öyle olacağını zannetmiştim; ama her şey farklı boyutlarda gelişti. Siz bizim dersimize girmiştiniz ve oğlunuza yazdığınız mektubu okumuştunuz. Ben çok şaşırmıştım, bizi muhatap olarak seçmenize. O günden sonra size daha farklı bakmaya başladım. Demek ki bütün müdürler aynı olmuyormuş, diye düşündüm. Okuduğunuz mektubu köye gittiğimde babama anlatıyorum; çünkü benim ağabeyim okuduğu okulda ailemize uymayan bir arkadaşlık kurmuştu ve babamı çok kötü bir hayal

kırıklığına uğratmıştı. Okuduğu okulda kurduğu arkadaşlık sonu bizim aileye uymayan bir kızla evlendi. Babam sizinle tanışmak istedi fakat nasip olmadı. Geçen geldiğinde sizi çok bekledi, fakat sizin o gün toplantınız varmış. Benim düşüncelerimi değiştiren sadece bu davranış değildi. Siz insana insan olduğu için değer veriyorsunuz. Hiç ayırım yapmıyorsunuz. Sizin yanınızda zengin veya fakir çocuğunun bir farkı yok. Bu devirde böyle insanlarla karşılaşmak çok zor; ama Rabb'im sizi bizim karşımıza seçmiş de çıkarmış. Köylü olmam nedeniyle gerek hocalarımın yanında gerekse arkadaşlarımın yanında hep çekinerek davranıyordum; ama siz bizim bu eksikliğimizi giderdiniz. Sizin yanınızda köylü ile şehirli aynı eşit derecede. Bu da sizin herhâlde köylü çocuğu olmanızdan ileri geliyor.

2-Bundan önceki müdürümüz de iyiydi. Öğrencileri çok seviyordu; ama sizin kadar öğrenciye yakın değildi.

3-Okul müdürü olsam okulu tıpkı sizin gibi yönetirdim.

4-Müdür yardımcımız maalesef, size benzemiyor. Sizde gördüğümüz özellikler onda yok. Öğrencilerin konumlarına göre hareket ediyor. Bu da bizim gözümüzden kaçmıyor.

Öğretmenlerimizin Değerlendirilmesi

a-Matematik: Hayatımda gördüğüm en berbat hoca. Derimize lise 1. sınıfta ve lise 2. sınıfta girdi. Her iki yılda da bizi matematik dersinden soğuttu. Bize çok büyük haksızlıklar yaptı. Böyle kişiler öğretmenliği hak etmiyor. Bu sene derimize giren matematik öğretmenimiz şiir gibi ders anlatıyor. Keşke lise 1. ve 2. sınıfta da bu hocamız gelseydi. Rahatlıkla iyi bir üniversite kazanırdım.

b-Kimya: Lisede kimya derslerime hep bu öğretmenimiz girdi. Gerek ders işleyişi, gerekse yaptığı esprilerle çok iyi bir insan. Kimyayı sevdirmek için gereken her şeyi yapıyor. Öğrencilerin psikolojik durumundan çok iyi anlıyor. Lisede üç yıl derimize

giren tek öğretmen. Bize çok emeği geçti. Örnek alacağım bir öğretmen. Kendisine teşekkür ediyorum.

c-Biyoloji: İki yıldır dersimize giriyor. Dersi tamamen üniversiteye yönelik, bizim için çok iyi oluyor. Bütün öğretmenler onun gibi ders işlemelidir. Biyoloji dersini sevmemde büyük katkısı var.

d-Fizik: Fizik dersini çok iyi anlatıyor. Biz istemesek de dersi güzel işliyor. Sınıf olarak kendisine saygısızlık yaptığımızda bize kızıp bağırır, sonra yine neşeli bir şekilde ders anlatmaya başlar, kindar değildir.

e-Beden Eğitimi: Çok çalışkan ve anlayışlı bir öğretmeni-miz. Özellikle beden eğitimi öğretmeni olmak isteyen arkadaş-ları hiçbir karşılık beklemezsizin okul dışında çalıştırarak sınav-lara hazırlıyor. Fedakâr bir öğretmenimiz.

Öğrencilerin Verdiği Cevaplar (10)

1-Bu okulda ilk senem olduğu için müdürümüz hakkında tam olarak bir şey söyleyemem; ama çevre temizliğine verdiği önemi; uyuşturucuya, alkole ve sigaraya karşı olan mücadelesini ben şahsen çok beğeniyorum. Sene başında zararlı alışkan-lıklar üzerine toplantı salonunda her sınıf için ayrı ayrı yaptığınız toplantılar çok yararlı oldu. Bu tür toplantıların devamını istiyorum. Okul içinde dereceye giren arkadaşlarımızı ödüllendirmesi de çok değişik, motive edici ve güzel bir davranış. Okulumuzu iyi yönetiyor ve iyi temsil ediyor.

2-Ortaokuldaki müdürümüz sizin kadar iyi diyalog sağlayamıyordu. Okulda yeteri kadar düzgün bir eğitim yoktu. Çoğu dersimiz boş geçti. İnsan olarak iyi biriydi.

3-Ben okul müdürü olsaydım, ilk önce öğretmenlere ve öğrencilere iyi davranırdım. Ben, onlara saygılı davrandığım takdirde, onlar da bana saygılı davranırlar ve başarı yüksek olurdu.

4-Müdür yardımcılarımızdan da memnunum. Bize her konuda yardımcı oluyorlar ve disiplini sağlıyorlar.

Öğretmenlerimizin Değerlendirilmesi

a-Edebiyat: Bence hocamız, dört dörtlük bir hoca. Derste öğrenciye nasıl davranılacağını çok iyi biliyor. Ders anlatması çok güzel. Hiçbir öğretimde görmediğim kadar öğrenci ile iyi diyalog kuruyor; ama kötü olan bir şey var ki o da seneye emekli olacakmış. İnşallah emekli olmaz, diye dua ediyorum. Bu hocamızın emekli olmasını istemiyorum; çünkü ben bu sene, zevkle ders dinledim.

b-Matematik: Ben bu öğretmeni hiç ama hiç sevmiyorum; çünkü hem davranışları dengesiz hem de notları. Hiç ummadığınız bir şeyden sinirlenen bir kişi. Derse hazırlıksız geliyor. Bazen bir problemle bir ders saati geçiyor. Bu hocadan bir şey öğrenmediğimiz yok. Okul kursunda dersimize gelen matematik öğretmeni çok değerli bir öğretmen, neden bizim sınıfa verilmedi? Sayın müdürüm, önümüzdeki sene (...) Öğretmenin bizim sınıfa verilmesini sizden istiyoruz. Gelecek sene de şimdiki öğretmen bizim dersimize gelirse bizden üniversiteyi kazanan öğrenci beklemeyin sayın müdürüm!

c-Edebiyat: En çok sevdiğim öğretmenlerden biri. Dersini iple çekiyorum. En rahat diyalog kurduğumuz bir öğretmen. Dersini nefesimizi keserek dinliyoruz. Her şeyi ile beğendiğim bir öğretmen. Şayet ben de öğretmen olursam aynen (...) gibi öğretmen olacağım.

d-Reading-Writing: Bu hocamızla fazla anlaşıyoruz; çünkü bu hocamız, bazı konularda topu başka hocalara atıyor. Mesela, bir okuma parçasındaki dil bilgisi konusunu: "Falan hocanız anlatmıştır!" deyip hemen alıştırmalara geçiyor. Kitaptakilerden başka alıştırmaya yapmadan hemen başka bir konuya geçiyor. Geçmiş senelerin imtihan sorularını şimdi bize uygulaması hiç de hoş değil. Ayrıca imtihan sorularını puanlamasındaki gaddarlığını da unutmamalı.

e-Spoken: Derslerimizde en iyi şekilde bilgiler veriyor, ama oyuna geliyor. Arkadaşlar askerlik ve maç muhabbeti yapınca dersi unutuyor.

f-Edebiyat: Hocamız, edebiyat konusunda ve ders anlatmada çok iyi; ama dilbilgisi konusunda sıfır. Oysa dilbilgisi konuları üniversite imtihanlarında çok önemli. İnsan olarak çok yumuşak tabiatlı. Müdür yardımcısı olduğu için bizi daha iyi tanıyor ve özel problemlerimize eğiliyor. Bu yönden kendisini takdir ediyorum; ama dil bilgisi konusu hariç.

Dilek Ve Şikâyet Kutularından Çıkan Bilgiler:

Okullarda müdürü en iyi okulun hizmetlileri, öğretmenleri de en iyi tanıyan Öğrencilerdir. **Dilek kutularından çıkanları siz okurlarımla ve meslektaşlarımla paylaşmayı uygun buldum buyurun:**

1-Sayın Müdür'üm her binaya bizler için koyduğunuz dilek kutuları için sizi tebrik ediyorum. Bu durum bizlere verdiğiniz değeri gösterir. Bu dilek kutuları dolayısıyla sizlere ulaşmak daha kolay oluyor.

2- Sayın Müdür'üm, sizin sigara konusundaki hassasiyetinizi biliyoruz ve sizin sigara içmediğinizi de biliyoruz; ancak erkek hocalarımız zil çalınca daha sınıftan çıkar çıkmaz sigaralarını yakmalarına ne diyorsunuz? Onların da bu kurala uyması gerekmez mi?

Kız Öğrenciler:

3-(...) Öğretmen'in okuldan gitmesinde yarar var. Biz kız öğrenciler olarak bu öğretmenimizin derste bize bakışlarını beğenmiyoruz. Bu öğretmeni okuldan atarsanız bütün kız öğrenciler çok şükür diyeceğiz.

4-Sayın Müdür'üm, bugün kimya laboratuvarında deney yaparken M.L. adlı arkadaşımız zevk olsun diye fayansa vurarak kırdı. Gerçekten sizin işiniz çok zor. Ne yaptığını bilmeyen bu kişilerle uğraşmak çok zor. Bu olayı vicdan azabı çektiğim için yazıyorum. Arkadaşlara benim ismimi vermeyin sonra beni ispiyoncu olarak ilan ederler.

5-Sayın Müdür'ümüz, okulumuzda çok güzel bir Türk Sanat Müziği Korosu var. Okulumuzun bu konserleri velilerimiz tarafından zevkle izleniyor ve beğeniliyor; ama biraz da bizim beğeneceğimiz müziğe ağırlık verseniz. Mesela, bir Türk Hafif Müziği Korosu kurun. Bunu da biz istiyoruz.

6-Hafta sonu dershaneye gidiyorum. Gittiğim dershanede öğretmen sınıfın kapısında bekliyor. Ders zili çalar çalmaz adımını sınıfa atıyor; ama okulumuzda böyle değil. (...) öğretmeni-miz hak, hukuktan bahsediyor; ama kendisi ders zili çaldıktan beş-on dakika sonra sınıfa geliyor. Öğretmen odalarındaki sohbeti merdiven başlarında da sürdürüyorlar. Oysa sınıfta bekleyen 47 öğrencinin beş dakika kaybı üç ile dört saati buluyor. Bu bir hak kaybı değil mi? Hepsinin değil, ama lütfen, bazı öğretmenlerimizin bu merdiven başı sohbetlerine bir son verilmesini istiyoruz.

7- Derse hazırlıksız geliyor. Bazen bir problemle bir ders saati geçiyor. Bu hocadan bir şey öğrendiğimiz yok. Okul kursunda dersimize gelen matematik öğretmeni çok değerli bir öğretmen, neden bizim sınıfa verilmedi? Sayın müdürüm, önümüzdeki sene (...) Öğretmenin bizim sınıfa verilmesini sizden istiyoruz. Gelecek sene de şimdiki öğretmen bizim dersimize gelirse bizden üniversiteyi kazanan öğrenci beklemeyin sayın müdürüm!

7-Okulun bütün kapılarını kapattınız, sanki okula gelmeyin, der gibi giriş çıkışları bir kapıya indirdiniz. Bir de bahçe duvarlarını demir parmaklıklarla yükselttiniz. Sanki okula girdiğimizde kendimizi cezaevine girmiş gibi kabul ediyoruz. Öğretmenleri gardiyan, sizleri de cezaevi müdürüne benzetiyoruz, Lütfen, okulun ön kapısını açın. Bize bu eziyeti çektirmeyin. Tamam, siz okulun ön tarafındaki kafelere öğrencilerin gitmemesi için bunu yapıyorsunuz; ama zaten oraya giden gidiyor, onları engellememiz mümkün değil. Pekâlâ, gitmeyen bizlerin günahı ne?

8- (...) Hoca'mızın artık derslerde askerlik hatıralarını ve bayat fıkralarını dinlemek bize bıkkınlık verdi. Lütfen, kendisini çağırarak ikaz edin.!

9-Sayın Müdürüm, siz bu okulda ayrımcılık olmadığını söyle-
diniz; ama bu okulda buz gibi ayrımcılık var. Sadece süper lise ile
normal lise arasında değil, A-Blok ile C-Blok arasında bile büyük
ayrımcılık var. A-Blok'taki temizlik ve düzen maalesef C-Blok'ta
yok. Bunu dikkatinize özellikle sunarız.

10-Bu okulda ayrımcılık var. (...) Hoca'mız ve bazı hocaları-
mız aramızda bulunan zengin ve makam mevkii sahibi çocukla-
rına farklı davrandıkları hiç gözümüzden kaçmıyor. Lütfen, bun-
lar önleisin.

11-Okulumuza çok güzel bir kantin yaptırdınız. Gerçekten şu
anda hiçbir okulda olmayan kantine sahip olduk; ancak kantinde
fiyatlar çok yüksek bir de çay bardakları yeteri kadar temiz de-
ğil. Kantinden memnunuz ancak, kantinciden memnun değiliz.

12-Pansiyon öğrencilerinden şikâyetçiyiz. Pansiyon öğren-
cileri sanki kendilerini okulun ve sınıfın sahibi sanıyorlar. Her-
kese bağırıp çağırıyorlar ve sınıfımızın huzurunu kaçırıyorlar.
Pansiyon öğrencilerinin bu patavatsız davranışlarının son bul-
masını istiyoruz.

13-Biz pansiyon öğrencileri olarak çok önemli bir dileğimiz
var. Tavuk, köfte gibi yemeklerin çıktığı günlerde öğretmenleri-
miz de yemekhaneye gelip yiyorlar. Öğretmenlerimizin burada
yemek yeme haklarının olduğunu sanmıyoruz. Aynı zamanda aşçı
onların tabaklarına daha çok yemek koyuyor. Hakkımızı yiyorlar.
Lütfen, hakkımızı koruyun, Hakkımızı yedirmeyin..

15-(...) Öğretmen'imiz derste lütfen, burnuyla oynamasın.
Midemiz bulanıyor.

16-Her gün saç kontrolünden bıktık. Allah aşkına siz ve öğ-
retmenlerimiz hiç mi gençlik yaşamadınız. En güzel çağımızda
kılık-kıyafet ve saç gibi saçma sapan baskılarınız biz gençleri bıktırıyor. Bu baskıların sonucunu üniversite gençliğinde görüyor-
sunuz. Hiçbir üniversiteli ağabeylerimiz, takım elbise giyip kra-
vat takmıyor. İnşallah ben de üniversiteyi kazandığımda saçımı
istediğim gibi uzatacağım ve kravat asla takmayacağım.

17-(...) Öğretmen'imiz insanlara saygı duymuyor. Daracık etek, acayip saç ve dar kazaklar... Oruçlu insana hiç acıymıyor. Sanki erkekleri azdırmak için bunu yapıyor. Sanki evlenememesinin acısını bizden çıkarır bir hali var. Lütfen söyleyin okula de-file salonuna gelir gibi gelsin.

18-Bayrak merasiminde elektrik su tasarrufundan bahsediyorsunuz; ancak, aşağı binada, üçüncü katta, erkek tuvaletinde bir kabinde su rezervuarı dolup dolup boşalıyor. Bunun en kısa zamanda tamiri gerekiyor. Bir de erkek tuvaletinde, küçük su tuvaletinin yanındaki mermer kırık, rahat tuvalet yapamıyoruz.

19-Kız öğrenciler olarak saçlarımıza fazla müdahale ediliyor. Özellikle de bayan öğretmenler. Sanki onlar hiç genç kız olmamış gibi bir hâlleri var. Sanırım bizim saçlarımızı kıskanır bir halleri var. Ya da bize öyle geliyor.

20-Sene başlarında konferans salonunda şekerli eğitici toplantılarının devamını istiyoruz. O toplantılar bizim için çok yararlı oldu. Yanlış alışkanlıkları olan bazı arkadaşlarımız, yanlış alışkanlıklarını bıraktılar. Şahsen ben de onlardan biriydim. Yine o toplantıların devamını bekliyoruz.

21- (...) Dersimizin öğretmeni çok yetersiz. Derse hazırlıksız geliyor. Hiç faydalı olamıyor. Değişmesini istedik. Hiçbir kıpırtı yok. Hafta sonu kurs açacağınızı söylemişsiniz Başkan'ımıza. Pekâlâ, parası olan arkadaşlar bu kursa gelecek ya parası olmayanlar? Bu çözüm, çözüm değil. Sizden köklü çözüm istiyoruz. Bu öğretmeni istemiyoruz.

22-Sigara konusunda üzerimize çok geliyorsunuz. Bizim sigara içtiğimizi annemiz, babamız bile biliyor. Sizlere ne oluyor? Sizin paranızla mı içiyoruz? Lütfen, sigara konusunda üzerimize gelinmesin. Kantinde bize sigara içilmesini müsaade etmenizi istiyoruz. Kafelere gidip geç kalmamızın sebebi, sigara tiryakisi olmamız. Nasıl öğretmenlerimiz teneffüs zili çaldığında sigara ihtiyacı duyuyorsa bizim de aynı ihtiyacı duyduğumuzu neden anlamıyorsunuz?

23-Geç kalan öğrencilere ayrımcılık yapılıyor. Bazı müdür yardımcılarımız kalantor aile çocuklarına geç kâğıdı verdiği hâlde, bizim gariban aile çocuklarına vermiyor, verse de burnumuzdan getiriyor.

24-Sayın Hocam, (...) Hocamız teneffüs zili çaldığı halde bir türlü sözünü bitirmiyor. Bizim canımız çıkıyor, hâlâ o derste konuşuyor. Bazı hocalarımız derse girmesini, bazıları da dersten çıkmasını bilmiyor.

25-Neden bize kimse sormuyor? Bizim ne istediğimizi, neden sormuyorlar? Beklentilerimizi, umutlarımızı, gelecekle ilgili tüm hayallerimizi. İstedığımız çok değil, barış ve kardeşlik, bir de temiz bir dünya. Cıvıl cıvıl yaşamak. Bizim gibi çocukların başka ne isteği olabilir? Barış ve kardeşlik, sevgi ve temiz bir dünya bırakın çocuklara.

Not: *Manisa Lisesi'nin sevgili müdürü ve öğretmenleriyle paylaşmak istedik. L Sınıfından Filiz Pir ve Gürhan Erbilir.*

26-Sayın Hocam, ben rehberlik servisinden şikâyetçiyim. Okulumuzda rehberlik servisi bulunmasına rağmen ben rehber öğretmen kimdir, nedir, ne iş yapar bilmiyorum. Sınıf öğretmenimiz bazen sınıf öğretmenliği saatinde teksir dağıtıyor, onları cevaplıyoruz; ne oluyor, sonuç nedir? O teksirler ne işe yarar bilmiyorum. Bu servisin aktif bir şekilde çalıştırılmasını istiyoruz.

27-Sayın Müdürüm, burasının bir eğitim yuvası olduğunu biliyoruz; ama bazı hocalarımız için hiç de öyle değil. (...) Öğretmen'imiz sınıfı susturamayınca hemen küfür ediyor. Hocamızın söylediği sözü burada ifade etmekten utanıyorum. Bazı yaramaz arkadaşlarımın suçlarını bütün sınıftan çıkarmak istiyor. Hem ağzından kötü söz çıkıyor hem de dayağa başvurabiliyor. Sadece bununla kalmıyor, ailemize de dil uzatıyor. Bize: "Bu okulun yüzkarası, vatan haini ve anarşistler." gibi ifadeler kullanarak bizi rencide ediyor. Onun için de sınıftan hiç kimse hocamızı sevmiyor. (...) Hoca'mız, bu okula yakışmıyor. Diğer öğretmenlerimiz,

bizi sevdiği hâlde bu öğretmenimiz bizi sevmiyorsa eksiklik bizde değil kendisinde. Lütfen, bu eksikliği kendisine hatırlatacak sizsiniz ya değiştirin bu öğretmenimizi ya da gereğini yapın. Bu konunun en kısa zamanda hâll edilmesini istiyoruz. Aksi takdirde sınıfta çok kötü şeyler olabilir.

28-Sigaranın zararları ile ilgili afişler çok dikkatimizi çekti. Sigara içen insanın ciğerinin ne denli tiksindirici olduğunu gördük. Bize de sigara içmememizi öğütölüyorsunuz ve içen arkadaşlarımıza da ceza veriyorsunuz; ancak öğretmenlerimiz dersten çıktıktan sonra koridorlarda dumanını savura savura sigara içiyorlar. Bize örnek olması gereken öğretmenlerimizin de koyduğunuz kurallara uyması gerekmez mi?

29-Biz erkek öğrenciler, kız arkadaşlarımızın kılık-kıyafetinden şikâyetçiyiz. Kuaförden çıkmış gibi saçlarını yaptırarak geliyorlar. Ayrıca kıyafetleri çok abartılı. Böyle giderse okulumuz moda evine dönüşecek, Lütfen, bize uyguladığınız kuralları onlara da uygulayın. Ayrımcılık yapılmasına karşıyız.

30-Sayın Hocam, İstiklal Marşı'na olan tizliğinizi biliyoruz; ama, yine de kendini bilmez arkadaşlarımız gerekli saygıyı göstermiyor. Gülmelerin konuşmaların yanında Bayrak Merasiminden kaçan arkadaşlar da oluyor. Bu cuma günü E.ile A.C.nin bayrak töreninden kaçtığını gözümle gördüm. Özellikle bilgilerinize sunuyorum. Ayrıca bize örnek olması gereken(...) iki öğretmenimiz de tören boyunca muhabbet ettiler.

31-Sayın Müdür'üm, bazı bayan öğretmenlerimizin derslerdeki oturuş şekillerine dikkat etmesi lazım; çünkü biz erkek öğrencilerin dikkati dağılmaktadır.

32-(...) Öğretmen'imiz "Sigara içmeyin!" derken kendisi sınıfa girdiğinde (...) gibi sigara kokuyordu. Sınıfta bizimle hep azarlayarak konuşan (...) Öğretmenimizin dükkânına hafta sonu uğradık. Bizden daha küçük müşterilerine ne kadar kibar ve nazik davrandığını gördük. Hangi öğretmenin bu işi maaş için, hangesinin de cidden bizi eğitmek için yaptığını çok iyi anlıyoruz.

33-(...) Öğretmenimiz daha önce görev yaptığı özel okulda daha yüksek ücret aldığını hatta ilimizdeki bir dershaneden teklif aldığını söyleyerek ikide bir bize kendisini övüyor. Biz de: “Hoca’m size yazık oluyor, neden teklifi kabul etmiyorsunuz?” dediğimizde düşündüğünü söylüyor. İki senedir hâlâ hocamız düşünüyor. Aslında ne dershaneden teklif var, ne de özel okulda başarılı bir öğretmenmiş. Orada da başarılı olamadığı için Devlet’e geçmiş. Artık (...) öğretmenimiz kendisini övmekten vazgeçerek, biraz da bize ders anlatsın.

34-Sayın Müdür’üm, bazı öğretmenlerimiz sınıfta babalarımızın mesleğini soruyor. Şahsen ben ve arkadaşlarım, öğretmenlerimizin bu meraklarından son derece rahatsızız. Bazı arkadaşlar babalarının mesleğini söylemede kız arkadaşlarımızın yanında rahatsız oluyorlar. Bir de çoğu değil ama bazı öğretmenlerimiz özellikle (...) Öğretmenimiz zengin aile çocuklarına farklı davranıyor. Bir nevi ayrımcılık yapıyor. Lütfen, buna müsaade etmeyin.

35-Sayın Müdür’üm, hepsi değil, ama bazı öğretmenlerimiz yazılıları okumada özen göstermiyor. İtiraz ettiğimizde bize yazılı kâğıdımızı göstermiyorlar. (...) Öğretmen’e itirazda bulundum, kâğıdımı bana göstermedi. Böyle bir şey olabilir mi? Demek ki kendine güveni yok. Biz çocuk değiliz. Lütfen, bu konuya bir el atın.

Hey Gidi Günler Hey!

Onuncu Bölüm

- ÖĞRENCİLERİMDEN ÖĞRENDİKLERİM -

İLİM İNSANIN YİTİK MALIDIR,
ONU NEREDE BULURSA ALIR.
KOMPLEKS YAPMAZ!

*İlim adamları Peygamberlerin varisleri olarak kabul edilir.
Ve Peygamberler arkalarında mal mülk değil miras olarak ilim
bırakmışlardır. Öğretmen olarak bizim değerimiz de ilmimizle ölçülecektir.*

Okulumuzdan ÖSS’de Türkiye Dereceli Başarılı Öğrencilerimizin Beyanları

Okul müdürü olarak bir âdetim vardı. Lisemizde derece yapan öğrencilerimizi teker teker çağırır, bu başarıyı nasıl elde ettiklerini sorardım, işte başarılı öğrencilerimden aldığım cevaplar:

Ertan KIRIK: (Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Mezunu)

- Sınıfa girdiğimde öğretmenden başka kimseyi görmezdim, kimseyi dinlemezdim. Sadece öğretmenime odaklanırdım.
- Dersleri mutlaka not alarak dinlerdim.
- Akşamları mutlaka günün derslerini tekrar ederdim.
- Ertesi günkü derslerime hazırlanmadan yatağa girmezdim.
- Zamanı iyi kullandım. Yaptığım programa bağlı kaldım.
- Büyüklerimin uyarılarını mutlaka dikkate alırdım.

Fatma ILIKSU : (Cerrahpaşa Tıp Fakültesi)

- Günün dersini eve gidince mutlaka tekrar ediyordum.
- Anlamasam da ertesi günkü derslerimi gözden geçirirdim.
- Dersime mani olacak arkadaşlardan uzak dururdum.
- Zamanımı iyi kullandım. Gençlik özlemlerimden fedakârlık yaptım.
- Üniversiteye girmeyi hayal değil, hedef olarak seçtim.

- Annemin, babamın ve öğretmenlerimin uyarılarını dikkate aldım.

Uygar Gül: 1997 ÖSS ikincisi, Bilkent Mezunu. Amerika'da Cornell Üniversitesinde yüksek ihtisas yaptı. Manisa'da Gülmak İnşaat San. Tic. Ltd. Şirketi yöneticisi.

Mühendis baba, öğretmen annenin oğluyum. İlkokulda annemin büyük desteği oldu. Ortaokulda mühendisliği hedef olarak seçmemde babam yardımcı oldu. Ve ortaokulda iken artık kendimi mühendis olarak görmeye başladım ve mühendislik hayali ile yatıp kalktım. Disiplinli bir ailenin çocuğu olarak derslerime düzenli olarak çalıştım. Kafeteryalarla hiç ilgim olmadı, Öğrenciliğim boyunca kitap en yakın arkadaşım oldu. Sporu ve sinemayı sevmeme rağmen aşırıya kaçmadım. Hep derslerime ve okulumla öncelik verdim. Ödevleri aksatmadım. Derslerimi iyi takip ettim. Derslerimi engelleyecek kişilerle arkadaşlık yapmadım ve sonunda da hedefime kolayca ulaştım.

Nasıl ÖSS İkincisi Oldum?

Üniversite sınavlarındaki başarımın en önemli sırrı, her zaman için yaptığım işe kendimi vermem ve konsantrasyonumu yoğunlaştırabilmemdedir, diye düşünüyorum. Okulda veya dershanede dersi dikkatli bir biçimde dinlemek, hayal kurmak yerine öğretmenin verdiği mesajı almaya çalışmak, zaten bilginin beyne yerleşmesi için en önemli faktörlerden biridir.

Hem gerçek hayatta, hem de eğitim hayatında başarı; her zaman için uzun dönem istikrarın, çalışmanın ve birikimin sonucudur. Yalnızca bir yıl kendini hayattan izole ederek çalışmanın yerine, daha ilkokul çağlarından itibaren eğitim hayatını ciddiye almak, öte yandan spordan, doğadan, hobilerden aşırıya kaçmadan kopmamak, hem başarıyı, hem de sağlıklı bir bedensel ve ruhsal yaşamı beraberinde getirecektir.

Günümüzde; internet, televizyon, bilgisayar oyunları ve diğer dikkat dağıtıcı unsurlar pek çok gencin eğitim hayatında başarılı olmalarına mani olmaktadır. Teknolojiyi yerinde ve zamanında kullanmak; ancak onun esiri olmamak insanın ömrünün geri kalanında iyi bir iş, yüksek bir gelir ve toplumsal statüye sahip olmasında kritik bir öneme sahiptir. Özellikle liseye giden gençlerimizin üniversiteye hazırlık sürecinde bu hususlara dikkat etmesi başarılarını önemli ölçüde etkileyecektir. Kısaca özetlemem gerekirse:

- Hedefinizi erken tespit edin.
- Eğitiminizi sadece lisede değil, ilköğretimden itibaren ciddiye alın. Zira eğitimde yapılan ihmal kolay kolay telafi edilmiyor.
- Zaman harcamayıcı ve dikkat dağıtıcı internet, televizyon, bilgisayar oyunlarından uzak durun.
- Size olumlu yönde katkısı olmayan arkadaşlardan uzak durun.
- Cesaretli olun, büyüklerinizi dinleyin.

Uygar Gül Makine Mühendisi

Onbirinci Bölüm

-YÜREĞİMDE İZ YAPAN DUYGU DOLU HATIRALAR-

AH BİGA, İLK GÖZAĞRIM BİGA!

Mesleğimin ilk gözağrısı 1967 yılında öğretime açılan Biga İmam Hatip Okulu binası. Ben burada yeni öğrencileriyle buluşacağımı zannederken depreme dayanıksız olduğu tespit edilerek boşaltılan ve yerine öğrenci pansiyonuyla birlikte 250 milyon lira harcanarak yapılan aşağıdaki binada misafir edildim. Elbette bu buruk bir buluşma idi. Doğrusu görkemliydi.

*Her biri Biga için bir değer ifade
eden medar-ı iftiharlarından bir kaç*

Merhum İşadami İbrahim BODUR

Merhum Doç.Dr. Osman ŞEKERCİ

Prof.Dr. Saffet TÜZGEN

Prof. Dr. İlhan KUTLUER

Prof. Dr. Celal YENİÇERİ

Prof. Dr. Hüseyin ALGÜL

Ah Biga, İlk Gözâğrım Biga!

*İşte Biga İmam Hatip Okulunun medar-ı
iftiharı olarak zikrettiğim talebelerinden bazıları*

Dostlar! Mutlaka sizin de hayatınızda öyle anlar olmuştur ki, o günlerin hayali cihana değer. İşte ben, okuluna ve öğrencisine âşık, eski öğrencimiz, halen de okuduğu okulun müdürlüğünü ifa eden Mustafa Koroş kardeşimin davetiyle eğitim semineri için gittiğim Biga'da, gözlerim dolu dolu sabahın alaca karanlığında böyle bir anı yaşadım. Bu anıyı da, hem eski öğrencilerimle hem de siz dostlarımla paylaşmak istedim.

Bundan tam 50 yıl önce, birçok ilde dahi İmam- Hatip Lisesi bulunmazken, Aygenler, Dokumacı Ekrem, Dişçi Tevfik, hayırsever iş adamı Merhum İbrahim Bodur, Pamuklar, Keskinerler, Okyaylar, Tavukçu Sami ve ismini saymadığım Biga'nın önde gelen aileleri ve Biga'nın hayırseverleri tarafından inşa edilen Biga İmam- Hatip Lisesi'nde, çiçeği burnunda bir öğretmen olarak göreve başlamıştım. Okulun çok değerli Müdürü Hasan Yeğin'in yanında, hepsi âlim derecesinde bilgi ve birikimleri olan, başta rahmetli Doç. Dr. Osman Şekerci, Orhan Ergun, Fahri Erdem, Seyfi Gelgit, Mehmet Doğan, sonradan üniversiteye intisap eden Prof. Dr. Hüseyin Algül, Prof. Celal Yeniçeri gibi değerlerin yanında, onlara göre âcizane okulun en zayıf, en kifayetsiz öğretmeni olarak bendeniz olmak üzere görev yapmanın hazzını yaşadım. Okulun inşasına katkıda bulunan hayırsever büyüklerime, okulda öğretmenlik yapan, fakat rahmetli olan meslektaşlarıma, Cenab-ı Hak'tan rahmet diliyorum. Sağ olanlara ise sağlıklı, hayırlı, huzurlu, uzun ve mutlu bir ömür temenni ediyorum.

İlk göz ağrım, Biga İmam-Hatip Lisesi ile Biga'lı dostlarımı hiçbir zaman unutmamıştım. Ev sahibim olan, kira bedelini dahi belirtmeden evine kiracı olarak girdiğim rahmetli Mehmet Keskinerler ağabeyime, her ay zamanında ne kadar olduğunu dahi bilmediğim ev kiramı götürdüğümde, bir türlü kirayı veremezdim. Tam altı ay, tüm ısrarlarıma rağmen kiramı almayan rahmetli Mehmet abime, 7. ayda:

- "Mehmet abi, bu ay da kiramı almazsan ben evden çıkacağım" ısrarım üzerine, cebimde bir kuruş ekmek parası dahi bırakmaksızın, tüm paramı eline verdiğim rahmetli, parayı saydıktan sonra:

- "Kadir, oğlum sen beni çok çabuk zengin edeceksin" diyerek, bir tomar paranın içinden çok cüzi bir miktar alarak (ki bu güne göre ev kirası sayılmaz):

- "Kadir, oğlum sen düğün yaptın, borcun harcın vardır" diyerek, verdiğim tüm parayı olduğu gibi geri bana verdi. Evime

odun, kömür aldirmazdı. Eşi rahmeti Kamile ablamla birlikte bize annelik babalık yaptılar. Allah razı olsun, mekânları cennet olsun. Arkada bıraktıkları evlatlarını ziyaret ettiğimde, kardeşlerim olarak gördüğüm çocuklarını da birlik beraberlik içinde, babalarının işini rahmetlinin bıraktığı yerden alarak daha da ileri götürdüklerini gördüm. Mutlu oldum. Allah birlik ve beraberliklerini nazardan saklasın. Yine Pamuklar olarak bilinen bir ay önce vefat eden İbrahim ağabey ve eşi Nurcan ablalar da tıpkı bizi bir evladı gibi bağrına basmışlardı.

Eski öğrencilerimizden halen okuduğu okulun müdürlüğünü deruhte eden, malum 28 Şubat öncesi % 51 başarısı olan bu okulu, proje okulu statüsüne kavuşturarak eski başarıyı yakalama gayreti içinde çırpınan Mustafa Koroz bey kardeşim, öğretim yılı başından beri seminer için davet ettiği ve benim de çok istediğim halde, yoğun geçen programlarım nedeniyle verdiğim sözü yerine getirememiş olmanın üzüntüsü içindeydim. Kısmet oldu, öğretim yılı başından beri verdiğim sözü gerçekleştirmek üzere, 11-13 Mart tarihlerinde Biga'da idim.

Öğretmen Evi'ndeki ayrılan yeri iptal ettirerek, eski hatıraları yaşamak için okulun pansiyonunda kalacağımı söyledim. Nitekim otogardan alarak beni okulun pansiyonuna götürdüler ama bizim yaptırdığımız pansiyonun yerinde yeller esiyordu. Onun yerine Biga'nın güzide mobilya kuruluşu Doğtaş'ın kurucusu hayırsever rahmetli Hacı Ali Doğan ağabeyimiz adına, evlatları tarafından bir pansiyon yaptırılmış ki, değme lüks otelden daha güzel, adeta sırça köşk gibi. Sabah olduğunda baktım ki, öğretmenlik yaptığımız bina da, depreme dayanıksız olduğu için boşaltılmış ve okul başka bir bölgeye taşınmış. Güya ben, gündüzleri ders, akşamları da köy köy dolaşarak yaptırdığımız pansiyonda kalmak, yemeklerin tadı ile ders yaptığımız sınıfları görmeyi hayal etmiştim. Yine orada, başta köy çocuğu olan Mehmet'e "İleride büyük adam olacağına inandığım Mehmet Öztürk'e başarı dilekleriyle" diye hediye ettiğim kitap üzerine, büyük adam olmayı

kendine hedef belirleyen, şimdi ise İstanbul'da özel Hastane sahibi Dr. M. Öztürk aklıma geldi. Elli yıl önce kendisine verdiğim küçük bir hediyemi unutmayan, İstanbul'da SSK Şube Müdürü H. Fazlı (her ikisi de İstanbul seminerimde beni bularak elimi öpmeye geldi) gözlerimin önünden geçti. Beyin Cerrahisi Prof. Safet Tüzgen'in, Prof. B. Sarı'nın, Öğretmen M. Bıyık'ın, Din Görevlisi A. Tekin'in, M. Karadoru'nun, Avukat H. Binay'ın, İşadamı M. Keskiner'in, ismini sayamadığım nice öğrencilerimin bağırarak, çağırarak ve bazen de gülerek, şakalaşarak ders yaptığımız sınıfların duvarlarına sinen kokularını ve nefeslerini koklayacaktım. Ama ne mümkün. Demek ki zaman geliyor, binalar da insanlar da yaşıyor. Sabahın alaca karanlığında ilk göz ağrım, ilk görev yaptığım okulumun etrafında, 50 yıl önceki bayrak merasimleri, o günkü öğrenci civıltıları gözümün önünde canlanarak, bina mahzun, ben üzgün, gözlerim yaşararak mahzun mahzun dolaştım. Yerine daha güzel bir bina inşa edileceğini müdür beyden duyunca da, üzüntüm buruk bir sevince dönüştü. Kurum kültürü olan Biga İ. H. Lisesi'nin başında M. Koroz kardeşimin yanında, okulla özdeşleşmiş, yine okulun eski öğrencilerinden N. Güder, İ. Uysal gibi değerli idarecilerin, Necmettin Çalışkan gibi yetenekli öğretmenlerin olduğunu görmek beni sevindirdi. Biga İ. H. Lisesi'nin bu değerli idari kadrosunun yanında, okul için çırpınan öğretmen kadrosu ile tekrar eski günlerine kavuşur umudumu tazeledim.

Kısa sohbetimizde Müdür Bey'den, 2 yıl önce gerçekleştirdikleri "50. Yıl Kutlamalarının" gerçekleştirildiğini öğrendim. Tamamına yakını okulun mezunları olan katılımcıları öğrendiğimde nasıl gururlandığımı anlatamam. Rektör Prof. Dr. Mehmet Bulut, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Tevfik Yücedoğru, Dekan Prof. Dr. İ. Gürhan Yumuşak, Prof. Dr. İlhan Kutluer, Danıştay Üyesi Bilal Çalışan, Basın Ateşesi D. Gazi Benli, C. Başsavcısı Özcan Özsarioğlu, Kültür Bakanlığı Şube Müdürü İlhan Avcı, Defterdar Nurettin Canikli, Av. Sebahattin Güner, Av. Hasan Binay, eski

M. vekili A. Osman Sali, eski Başbakan Yardımcısı Hakan Çavuşoğlu, eski B.Başkanı ve şimdi M.Vekili SelimYağcı, Dünya şampiyonları K.Camii İmamı Nebi Yaşar, Beştepe Millet Camii İmamı Âdem Kemaneci, Eğitimci- İdareci Enver Kemaneci, Mehmet Gediz, Behti Gezer, Hamit Saygılı, Yaşar Çakır, İbrahim Bal, Kasım Çetin, Sadettin Merdin gibi sayılamayacak kadar çok değerlerin, Türk halkına hizmet ettiğine şahit olmak, olsa olsa insana gurur verir. Faaliyetleri planlayan ve uygulayan Okul Müdürü Mustafa Koroz Bey'i alnından öpüyorum. Kutlu mazisi ile ilk göz ağrım Biga İmam Hatip Lisesi için umduklarımız yakın zamanda umarım bulduklarımız olur. Bu umutlarla 50 yıl önceki hatıralarımı tazeleyerek Biga'dan döndüm.

Unutulmayan Anılarımdan Bazıları

Öğretmen ile öğrenci arasındaki muhabbet; daha önce de arz ettiğim gibi ne usta ile çırak, ne amir ile memur, ne de asker ile komutan arasında vardır. Bu muhabbeti yıllarca yudumlayan bir öğretmen olarak yaşadıklarımı özellikle mesleğimizin başında olan genç meslektaşlarıma söylüyorum. Öğrencinizi sevin ki sevin. İslam dünyasının ünlü muallimi Gazali öğrencilerine icazet verip medreselere gönderirken “ **Gençler önce kendinizi sevdiren ki öğrenciler de dersinizi sevsin**” tavsiyesinde bulunurmuş.

İşte bugün okullarda gördüğümüz çıplak bir gerçek. Öğrenci öğretmenini seviyorsa dersini de seviyor, öğretmeni sevmiyorsa dersini de sevmiyor. Yaşadığım örneklerin hangi birini anlatayım?

İşte bir örnek; Resim öğretmeni öğrencilerine serbest çalışma izni verir ve der ki herkes kendini etkileyen veya hoşuna giden bir resmi yapsın. Öğrenciler ders sonunda yaptıkları resimleri öğretmenine göstermeye başlarlar. Kimisi kuş, kimisi dağ, kimisi çiçek resmi yaparak yaptıkları resmi öğretmenlerine gösterirler. Öğrencinin biri de el resmi yapar ve öğretmenine resmini teslim eder. Öğretmen “ **Oğlum bu el babanın mı yoksa annenin eli mi?**” diye sorar. Öğrenci “ **Hocam bu senin elin**” der. Öğretmen: “ **Hayrola neden benim elim?** Dediğinde, “ **Hocam benim babam yok. Geçen dersimizde benim başımı okşamıştın, çok hoşuma gitmişti. Onun için sizin elinizi çizdim**” diye cevaplar.

Bu olayın benzerini görev yaptığım Özel Hedef Kolejinde aynısını bire bir ben de yaşadım. 40 dakika olarak tespit edilen ders saati içinde öğrencinin azami dikkati 20 dakikadır. 20 dakikadan sonra öğrencinin dikkati zayıflar. Benim bir âdetim vardır 20 dakika sonra ya dersle ilgili ya da ders dışı edep sınırlarını aşmayan bir fıkra anlatır, sınıfın dikkatini canlandırdıktan sonra dersime canlı bir şekilde devam ederim. Dersine girdiğim bir sınıfta öğrencinin dikkati dağıldı ve uyuklamaya başladı. Hemen gittim boynunu hafifçe sıktıktan sonra kulağına “**Aramızda kalsın sınıfın en yakışıklısı sensin**” diye başkalarının duyamayacağı şekilde fısıldadım. Baktım ki diğer dikkat dağınıklığı olan öğrenciler benim öğrencinin kulağına ne söylediğimi merak ederek pür dikkat kesildiler. Öğrencilerin dikkatini çektikten sonra ben dersime devam ettim. Ders bitiş zili çaldı. Dershaneden çıkıp öğretmenler odasına giderken salonda bir öğrenci önüme geçti. “**Hocam benim boynumu da sık**” dedi “**Neden?**” dediğimde “**Arkadaşımın çok hoşuna gitmiş**” dedi. Ben de, onun da boynunu sıktım ve dedim ki. “**Sen de okulun en yakışıklısının**” dediğimde öğrencinin gözündeki pırıltı hala gözlerimin önündedir. Sonra bu öğrencinin dosyasını incelediğimde küçük yaşta trafik kazasında babasını kaybeden yetim bir çocuk olduğunu gördüm.

Acı biberin tatlı hikâyesi de Soma da Soma Belediyesi adına kurduğum SOBEM dershanesinde geçti. Pazardan biber aldığım pazarcıya: “**Ben acısız yemek yiyemiyorum. Geçen hafta verdiğin biberler acı çıkmadı**” dedim. Ve en acısından pazarcıdan acı biber istedim. Birkaç gün sonra elinde siyah torba olan Eda Erol adlı öğrencim dershanede çekinerek kapıyı çaldı ve mahcup bir şekilde odama girdi. “Hayırdır Eda izin mi istiyorsun?” dediğimde, “Hayır hocam” dedi. “Peki, ne istiyorsun?” dediğimde, “**Hocam! Annem sana acı biber gönderdi.**” “Nereden icap etti” dediğimde “**Siz geçen gün pazarcıdan acı biber istiyordunuz ben de arkanızda idim. Eve geldim anneme söyledim**”

annem de bu acı biberleri size gönderdi.” dediğinde inanılmaz duygulandım.

Dumlpınar Üniversitesinin davetlisi olarak gittiğim üniversitenin mavi salonunda konferansımdan önce, Manisa Lisesi’nden öğrencim Doç. Dr. Cenk Yoldaş’ın Dekan Atalay Bursalıoğlu’ndan müsaade alıp kürsüye çıkarak : **“ Arkadaşlar ben dar gelirli bir ailenin çocuğu olarak Manisa Lisesinde okurken, babamı kaybettim. Aile olarak sıkıntıya düştük ve ailem okuldan ayrılarak çalışmamı istedi. Tam okulu bırakma aşamasında iken, bir gün sınıftan nöbetçi öğrenci vasıtasıyla şu anda biraz sonra tecrübelerini bizimle paylaşacak olan müdürüm Kadir Keskin hocam çağırdı ve bana bu saman kâğıdına yazılı çerçeveli “Öğrenci Şeref Belgesi”ni verdi. Bu şeref belgesindeki ifadeler inanılmaz bir şekilde beni motive etti. Eğer bugün, bu üniversitede ders veren bir hoca olarak bulunuyorsam bana verilen bu belge sayesinde.”** diyerek gelip elimi öpmesinin verdiği manevi hazzı bu satırlara dökmekten acizim.

Daha başka boya sandığından elçilik makamına, “Sobe’nde oyuncak araba”, “Hocam ya katil olacağım, ya mezara gideceğim”, “Güzel gözlü Kız”, “Bira içen kız öğrencim”, “Çağdaş Velim”, “Öğretmenim arkadaşlarımla saçlarını kesme” vs gibi yarım yüzyılın anılarının bir kısmını okumakta olduğunuz kitabın aralarına sıkıştırdım. Yaşadığım yarım yüz yılın anılarımla tamamını ise satırlara sığdırmam mümkün değil. Bu kadarcığını siz okurlarımla paylaşmak istedim.

Öğrencilerinin Gönlünde Taht Kuran Bir Akademisyen

Prof. Dr. Yüksel ABALI beyefendi kardeşimle 1994 yılında bir ÖSS sınavında tanışmıştım. Tanıştığımız yıllarda Atatürk Üniversitesinde doktorasını bitirip MCBÜ Kimya bölümünde Yardımcı Doçent olarak çalışıyordu. Disiplinli çalışması ve gayreti sonucu kariyer basamaklarını sene kaybetmeden tırmanarak 1999 yılında doçent 2005 yılında profesör olmuştur. 2009-2012 dönemindeki Eğitim. Fak. Dekanlığından sonra da bugün Manisa Celal Bayar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Dekanlığını deruhte etmektedir. Kendileriyle tanışmamızdan sonra aramızda bir ülfet oluştu. Dost olduk, yaren olduk, arkadaş olduk. Kurumlarımız ayrı olmasına rağmen irtibatımız hiç kesilmedi. Zaman zaman bir araya gelir kendileriyle hasret gideririz. Kendileri eğitim yanıklısı bir akademisyendir. Gerek idareci, gerekse öğretmen olarak ne zaman yanına gitsem hep öğrencilerin arasında öğrencileriyle beraber görürüm. Demirci Eğitim Fakültesi Dekanı iken eğitim semineri için Demirci'ye davetinde de bu durumu yakinen müşahade etmiştim.

Üniversiteye ne zaman ziyaretine gitsem çevresinde, ılık etrafında dolaşan pervaneler gibi, Abalı hocamızın etrafında hep öğrencilerini gördüm. Nitekim geçenlerde kendilerini ziyarete gittiğimde yine Dekan odası öğrencileriyle doluydu. Pekâlâ Neden? Hocamız Prof. Dr. Sayın Yüksel ABALI, etrafına pozitif enerji saçan, bulunduğu yere sıcaklık, gönüllere serinlik akıtan bir insandır.

Güler yüzü ve sempatik tavırları ile sözüne sohbetine doyum olmaz. Okulumuzdan mezun olup, öğrencisi olan öğrencilerimizle karşılaştığımda “ Hocam! Yüksel hocamızın dersine doyum olmuyor. Ne zaman dikkatimiz dağılsa, ders konusuyla örtüşen bir fıkra anlatarak hemen bizim dikkatimizin yoğunlaşmasını sağlıyor, hem de konuyu kavratıyor. İstiyoruz ki hocamızın dersi hiç bitmesin. Öğrencilerimin bu kanaatine ben de katılıyorum. Fıkralar çorbanın tuzu gibidir. Tuzu kararında olan çorba, nasıl insanın içini ısıtırsa, hocamızın dost sohbetlerinde ve derslerinde anlattığı fıkralar da tuzu kararında çorba gibidir. Hocamızın her konu için bir latife anlatacak birikimi olduğundan, onun bulunduğu dost ortamlarında veya yönettiği uzun süreli toplantılarda vaktin nasıl geçtiği anlaşılmaz. Katılanların yüzünden tebessüm eksik olmaz. Öğrencilerinin ve dostlarının kendilerine, “Bu kadar latifeyi nasıl aklınızda tutuyorsunuz?” sorularına verdiği cevap da ilginçtir : -”Kaç çeşit vergi vardır? Hadi sayalım” Birlikte saymaya başlarlar. “Katma Değer vergisi, Emlak Vergisi, Gelir Vergisi....vs. “ Hocamız devamla : “İşte bu da “Allah vergisi” der... Gerçekten Allah vergisi. Hocamız için makam ve mevkiden ziyade bu vatan için faydalı işler yapmanın ve erdemli insan olmanın öneminin daha fazla olduğunu gene anlattığı bir fıkradan anlıyoruz: Adamın birisi muhtarlık seçimlerinde 7. aza seçilmiş. Seçimlerden bir gün sonra evinin balkonunda hanımının demlediği tavşan kanı çayını yudumlarırken sokaktan geçen insanları göstererek hanımına der ki: “ Hanım hanım! Bak şu insanlara. Daha dün biz de bunlar gibi sıradan insanlardık :)” Sayın hocamızın nüktedanlığı ve taşı yerine koyması konusunda Manisa Milli Eğitiminde iz bırakan il müdürlerinden kulağı çınlasın Aziz Ersoy’dan, hocamızla ilgili dinlediğim bir olayı da anlatmadan geçemeyeceğim.

Manisa Celal Bayar Üniversitesini temsilen Sayın hocamız Yüksel Abalı’nın da katıldığı geniş bir eğitim toplantısında Aziz Ersoy hocamız toplantıya katılan bütün katılımcılara: “ Arkadaşlar eğitim kaç yaşında başlar? “ diye bir soru yönetir. Katılımcılar

arasında konu, saatlerce tartışılır. Muhtelif cevaplar verilir ama tatmin edici bir sonuca da varılamaz. Herkes Celal Bayar üniversitesini temsilen gelen sayın Abalı hocamızın vereceği cevabı merak eder. Ve söz Abalı hocamıza verilir. Sayın hocamız bu soruya bir fıkra ile cevap verebilir miyim der, ve şöyle konuya girer: “Trene hırsızlık maksadıyla giren bir kadın, kompartımanlardan birinde gözüne kestirdiği bir adama yaklaşıp. Adamla sohbet ederken, el marifetiyle adamın cüzdanını yürütür. Az sonra tualete gider. Cüzdandaki paraları sayarken, altın kolyesinin yerinde olmadığını fark eder. Adamın yanına gelerek, cüzdanını çaldığını itiraf eder. Kendisinin nasıl olup da altın kolyesini hissettirmeden çaldığına hayran kaldığını” da söylemeden edemez. “Sana bir teklifte bulunayım: Belli ki sen de benim kadar profesyonel bir hırsızısın. Benimle evlen, çocuklarımızı da bu meslekte beraberce eğitiriz,” der. Adam ayağına gelen kismeti hemen kabul eder ve evlenirler. Bir zaman sonra kadın hamile kalır. Karı-koca çocuğumuza tüm marifetlerimizi öğreteceğiz diye hayaller kurarken doğum zamanı gelir ve doğum için ebe çağrılır. Ebe, normal bir doğumla çocuğu dünyaya getirir Fakat gariptir ki çocuğun bir eli yumuktur. Ebe bebeğin parmaklarını aralamaya çalışmaktadır. Bebek doğum esnasında ebenin parmağındaki yüzüğü sıyırıp avucunun içine almıştır. Duruma şahit olan ana- baba ebeye yalvarır: “ Ebe hanım, ne olur ellemeyin bu onun ilk işidir yüzük onun uğurudur. Bedelini hemen ödeyelim de ona dokunmayın.” derler. Saatlerce tartışılan konuyu Sayın Abalı hocamız herkesi güldüren ve düşündürülen bir fıkra ile sonuçlandırır:” Eğitim anne karnında başlar.” Nitekim dini öğretilerin yanında bugün pedegoklar da çocuk eğitimini ana rahminde başlatmaktadırlar.

Nüktedanlığı yanında hocamız, ülkemizde ses getiren bilimsel konularda da önemli çalışmalara imza atmıştır. 30’a yakını SCI kapsamındaki Uluslararası bilimsel dergilerde olmak üzere 100’ün üzerinde makalesi ve bu makalelerine 550 nin üzerinde atıf yapılmıştır. Hocamız ülkemizde özellikle metal borat katkılı

anti bakteriyel seramiklerin ve nano malzemelerin üretimiyle ilgili çalışmalarının yanında ülkemizde Bor madeni ile ilgili çalışmalarıyla da tanınır.

Davetli olduğum öğrencilerinin mezuniyet töreninde öğrencilerine yaptığı enfes konuşmasında : “Sevgili gençler! Üç şeyden asla vaz geçmeyiniz: Sağlık, Saygı ve Sevgi. Bu üç şey size ailenize ve ülkemize mutluluk getirecektir. Sağlıklı düşünen insan çok çalışacak; Saygılı olan kişi başkalarını fark edecek, Sevgi dolu kişi de başta kendi ülkesi olmak üzere tüm insanlığı sevecektir. Sizlerden değerlere bağlı, dürüst, çalışkan, sevgi dolu adil ve iyi birer insan olmanızı arzuluyorum. Ülkemizin geleceği, umudu ve güvencesi olan siz değerli gençlerimizin bundan sonraki her başarısı, bizlerin gurur kaynağı olacaktır. Son olarak size unutmayacağınız iki nasihatimle uğurluyorum:

Çevrenizde muhabbeti artırmak için 3 Z'ye (Ziyaret, Zerafet ve Ziyafet) , işyerinde huzurlu olmak için de 5 K'ya (Konuşma, Karışma, Kaytarma, Kızma, Kıskanma) şıklarına özellikle riayet edin.

On İkinci Bölüm

-SONUÇ OLARAK-

50 YILLIK BİRİKİMİM NETİCESİNDE EĞİTİMLE ALÂKALI DÜŞÜNCE VE ÖNERİLERİMİN ÖZETİ

50 yılımın en güzel en anlamlı ödülüdür bu sevimli yavrular

Eğitimde başarılı olamadığımızın canlı örneklerini cezaevlerinde verdiğim seminerlerde mahkûmlarla birebir görüşme ve konuşmalarında görüyorum, üzüliyordum. Resimler biri hanım diğeri erkek cezaevinden.

Eğitimde Neden Başarılı Değiliz?

Yarım asırlık meslek hayatımın 34 yılı devlette, geri kalan yıllarım da özel sektörde geçti. Almanya'da çalışırken de Avrupa'daki eğitim sistemini de yakından tanıyıp takip eden bir eğitimci olarak, düne nazaran bunca alt yapı yatırımlarına rağmen eğitimde neden umduğumuzu bulamamamızın sebeplerini şöyle özetleyebilirim:

1-Eğitim ve öğretimde amacın belirsizliği, Devletimizin manevi değerlere olan ilgisizliği, bir zamanlar okullarda namaz kılan öğrenci ile uyuşturucu kullanan öğrencinin yıllarca aynı muameleye tabi tutulması,

2-Yıllarca kızların ebeveynleri tarafından okutulmadığı gerekçesiyle ödüllü **“Haydi kızlar okula”** yarışmaları ve **kampanyaları** açılırken, öbür taraftan da yarım metre başörtüsü için okula sokulmayan binlerce, yüz binlerce kızların bir asra yakın okuma hakkından mahrum bırakılması

3-Şartsız kurullarla, sınıf geçirmelerle öğrencilere aşırı müsamaha gösterilmesi. Ve Sınıf geçmenin, kalmaktan daha kolay hale getirilmesi.

4-Eğitimde ciddiyet ve disiplinden uzaklaşılması.

5-Eğitimin hızla gelişen teknolojiye ayak uyduramaması, Bu konuda son yıllarda eğitimin alt yapısında teknolojik yapılanmalara ağırlık verilmesine rağmen (akıllı tahta uygulaması) öğretmenlerin genelde teknolojik gelişmelere kendini hazırlamaması.,

Okullarda “Ben teknik ve teknolojik özürliyüm” diye bilgisayarın tuşuna basmamakla öğünen eğitimcilerin olması.

6- Eğitime siyaset karıştırılması ve özellikle öğretmen kaynaklı problemler.

7-Orta dereceli okullara öğretmen yetiştiren Yüksek Öğretmen Okullarının kapatılması -ki idareciliğim süresince Yüksek Öğretmen Okulu mezunu öğretmenlerin girdiği sınıflardan tek bir disiplinsizlik vakası bana intikal etmedi-.

8- Zamanla ortaokula dayalı olarak eğitim yapan Kız Meslek Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi ve Öğretmen Okullarının orta kısımları kapatılarak meslek eğitimin zayıflatılması.

8-1980 öncesinde siyasi iktidarlar, kırk beş ile altmış günlük kurslarla, hızlandırılmış (sulandırılmış) eğitimle altmış bin civarında öğretmenin eğitim ordusuna katılmasını sağlamışlardır. Maalesef, bu uygulamalar, eğitimde ilk kırılmayı ve bozulmayı beraberinde getirmiştir. Hızlandırılmış kurslardan mezun meslektaşlarımız, kendilerini yetiştiremediklerinden boş kafa ile derslere girmişler, derslerde de çocukları doğru bilgilendirip eğitemedikleri için siyaset yapmışlar, ideolojik kamplaşmalara sebep olmuşlardır. İşte bu yüzden o dönemlerde okullarda anarşi hızlı bir tırmanışa geçerek 12 Eylül İhtilali’ne zemin hazırlamıştır.

9- Dünün kibrit kutusu gibi Tip proje okullar yerine saray gibi okullar yapılmasına rağmen hala fizikî kapasitenin yetersizliği nedeniyle sınıfların aşırı kalabalık olması, öğretmenin sınıfta otorite sağlayamaması.

10- Öğretmenlerin eğitim eksikliği ile beraber kendilerini yeneleyemeyişleri, derslere hazırlıksız girmeleri.

11- Okullarda çalışan ile çalışmayan öğretmenlerin ayrımının yapılmaması, çalışan öğretmenlerin maddî ve manevî ödüllerle onurlandırılmaması ve teşvik edilmemesi; çalışmayan öğretmenlerin de sistemin dışına bırakılacak şekilde lokmalarına risk getirilmemesidir. Bu konuda öğretmenler Almanya’da ve

Ülkemizdeki zel okullarda olduğu gibi Milli Eğitim Müdürlüğünün başkanlığında, okul müdürü, okul aile birliği temsilcileri ile mahall idarelerden oluşturulacak bir heyet tarafından sözleşmeli olarak görevlendirilmelidir.

12-Eğitimin genel anlayışı, müfredatı ve politikası, merkezî hkmete bırakılmak kaydıyla okulların eğitim-ğretim işleri ve ğretmen alımları, mahalli idarelere bağlanmasının daha faydalı olacağını düşünmekteyim.

13- Eğitimde yaşanılan sıkıntılar için BMER ve CMER'e şikâyet hakkı kaldırılmalı ve eğitimde yaşanılan sıkıntılar mahallinde okul müdürü, Milli Eğitim Müdürü ve Mülkiye amirlerince çözülerek sonulandırılmaldır.

Öğretmen arkadaşlarım için genelleme yapmamak şartıyla eğitimde başarısızlığın sebeplerini böylece özetleyebilirim...

Kaynakça

Eğitim Problemleri Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Nurettin TOZLU, Mikro Yayınları.

Genç Beyin Dergisi, Abdulkadir AKGÜNDÜZ,

Gençler Bu Kitap Sizin için, Hasan YILMAZ, Çizgi Kitabevi Yayınları.

İlham Veren Başarı Öyküleri, Ziya BARAN Canten KAYA, Renk Ajans Yayınları.

Öğretmeni Başarıya Götüren Yol, Ali Erkan KAVAKLI, Nesil Yayınları.

Öğretmenlikte Yeni Teknikler, Halit ERTUĞRUL, Timaş Yayınları.

Sevgili Anne ve Babacığım, Lütfen Bu Kitabı Okur musunuz?

Hasan YILMAZ, Çizgi Kitabevi Yayınları. Şifa Tefsiri, Candaş Yayınları, Mahmut TOPTAŞ, Almanya'da Ortaöğretim, Neslihan AKSOY

Yayınlanmış Kitaplarımdan,
Takdim Edilen Plaket, Belge ve Ödüllerden birkaçı...

Erguvan Yayınevi tarafından ilk defa 1. Basımı yapılan kitabım